

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Навчально-науковий інститут ННІ №1
Наукове товариство здобувачів вищої освіти**

**Євроінтеграційні процеси в Україні:
вдосконалення законодавства та
правозастосування**

**Матеріали
науково-теоретичної конференції наукового
товариства здобувачів вищої освіти**

(Київ, 19 квітня 2018 року)

Київ 2018

УДК343.13
ББКХ629.3
А43

Редакційна колегія:

Власенко В.П., т.в.о. директора навчально-наукового інституту №1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук;

Цюприк Н.О., старший науковий співробітник відділу забезпечення навчального процесу навчально-наукового інституту №1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук.

Рекомендовано до друку вченою радою навчально-наукового інституту №1 Національної академії внутрішніх справ 26 березня 2018 року (протокол № 3)

Матеріали подано в авторській редакції

Євроінтеграційні процеси в Україні: вдосконалення законодавства та правозастосування [Текст] : матеріали науково-теоретичної конференції наукового товариства здобувачів вищої освіти (Київ, 19 квіт. 2018 р.) : - К. : Нац. Акад. внутр. справ, 2018. – 399 с.

Національна академія внутрішніх справ, 2018

ILLEGAL DRUG TRAFFICKING AS A GLOBAL PROBLEM OF THE INTERNATIONAL COUNTRIES OF THE WORLD

Андріяш Єлизавета Вячеславівна, здобувач вищої освіти бакалавра 3-го курсу навчально-наукового інституту №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: викладач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Півкач Ірина Олександрівна**.

The illegal drug trade is a global black market dedicated to the cultivation, manufacture, distribution and sale of drugs that are subject to drug prohibition laws. Most jurisdictions prohibit trade, except under license, of many types of drugs through the use of drug prohibition laws[1].

Drug trafficking is widely regarded by lawmakers as a serious offense around the world. Penalties often depend on the type of drug (and its classification in the country into which it is being trafficked), the quantity trafficked, where the drugs are sold and how they are distributed. If the drugs are sold to underage people, then the penalties for trafficking may be harsher than in other circumstances.

Drug smuggling carries severe penalties in many countries. Sentencing may include lengthy periods of incarceration, flogging and even the death penalty (in Singapore, Malaysia, Indonesia and elsewhere). In December 2005, Van Tuong Nguyen, a 25-year-old Australian drug smuggler, was hanged in Singapore after being convicted in March 2004[2]. In 2010, two people were sentenced to death in Malaysia for trafficking 1 kilogram of cannabis into the country[3]. Execution is mostly used as a deterrent, and many have called upon much more effective measures to be taken by countries to tackle drug trafficking[4]; for example, targeting specific criminal organizations (which are often also active in the smuggling of other goods and even people[5][6]. In some cases, even links between politicians and the criminal organizations have been proven to exist[7].

At current levels, world heroin consumption (340 tons) and seizures represent an annual flow of 430-450 tons of heroin into the global heroin market. Of that total, opium from Myanmar and the Lao People's Democratic Republic yields some 50 tons, while the rest, some 380 tons of heroin and morphine, is produced exclusively from Afghan opium. While approximately 5 tons are consumed and seized in Afghanistan, the remaining bulk of 375 tons is trafficked worldwide via routes flowing into and through the countries neighboring Afghanistan.

The Balkan and northern routes are the main heroin trafficking corridors linking Afghanistan to the huge markets of the Russian Federation and Western Europe. The Balkan route traverses the Islamic Republic of Iran (often via Pakistan), Turkey, Greece and Bulgaria across South-East Europe to the Western European market, with an annual market value of some \$20 billion. The northern route runs mainly through Tajikistan and Kyrgyzstan (or Uzbekistan or Turkmenistan) to Kazakhstan and the Russian Federation. The size of that market is estimated to total \$13 billion per year[8].

Drug trafficking was not only unavoidably associated with violence and organized crime, it was, in several countries, linked to terrorist activities. It was also connected to other criminal activities, like money laundering, arms and human trafficking, and corruption[9].

Recent Statistics on Drug Trafficking:

1) In 2016, the majority (84.9%) of traffickers were male with an average age of 36[10].

2) Roughly 70% of all offenders were U.S. citizens, and almost half (49.4%) had little or no prior criminal history[10].

3) The DEA puts much of its focus on trafficking from Mexican drug cartels because not only do they control a large share of the drug smuggling into the U.S., they are also responsible for much of the drug distribution within the U.S[11].

4) Another emerging threat is Africa, as it is often used as a transit shipping point for South American and Asian drug organizations[11].

5) Between 2011 and 2015, there was an almost 50% increase in the number of people sentenced for crimes related to heroin trafficking in the U.S[12].

6) In 2015, the DEA made 6,353 arrests for heroin-related offenses. Conspiracy, distribution, and possession with intent to sell account for 84% of these arrests[12].

Trafficking is not a problem native to the United States. Officials are combating drug trafficking around the globe. Authorities are making a concerted effort to minimize transport through methods including land, sea, and air.

The majority of drugs appear to travel by land, with 59% of total drugs seized attributed to Border Patrol efforts in the U.S. and abroad. Over the years these efforts have forced smugglers to turn to maritime routes to move illicit drugs around the globe.

While seizures by U.S. Coast Guard, DEA and naval operations of other countries only account for 8% of the total number of seizures, those seizures make up more than 30% of total quantities seized. This indicates larger volumes are being moved by watercraft and container vessels.

Smugglers also utilize other methods to move illicit drugs across borders, including [buying old aircraft such as private jets](#) or attempting to move product through commercial airlines by way of [bodypacking](#) or through [drug mules forced into service](#). Authorities manage to halt many of these attempts, making up 46% of total drug seizures. However, smugglers are limited in the amount of drugs they can transport with these methods, contributing just 6% of the total amounts seized[8].

Increased drug trafficking in the U.S. has led to an epidemic level of overdoses, surpassing car accidents and firearms as the leading cause of injury and death among Americans. Drug abuse is ending too many lives, too soon.

The number of drug overdoses has climbed more than 50% in the last decade. Death and injury can be traced back to drug-related violence, overdoses from illicit drug use, accidental deaths as a result of drug abuse and injury or death related to smuggling.

While the production of some drugs takes place within our borders, foreign drug trade into the U.S. is largely responsible for the number of dead or injured. Drug

abuse has cost the lives of hundreds of thousands of Americans, and the government allots billions of dollars each year to counter the growing epidemic.

Aside from the financial impact it can take a lasting toll on the health of those who abuse drugs while impacting everyone around them – especially if a fatal overdose occurs[13].

Список використаних джерел:

1. "Asia-Pacific / Australian executed in Singapore". BBC News. 2005-12-02. Retrieved 2013-06-09.
2. Jump up^ "Two Friends Sent To The Gallows For Drug Trafficking". Bernama.com. Retrieved 2011-11-26.
3. Jump up^ Los Angeles Times (18 January 2015). "Outcry after Indonesia executes 6 for drug trafficking". latimes.com. Retrieved 18 May 2016.
4. Jump up^ "Organized Crime: The World's Largest Social Network". WIRED. 31 January 2011. Retrieved 18 May 2016.
5. Jump up^ "How the Wildlife Trade Relates to Other Illicit Trades". One Green Planet. Retrieved 18 May 2016.
6. Jump up^ Bill McCollum (April 2002). Threat Posed by the Convergence of Organized Crime, Drug Trafficking, and Terrorism: Congressional Hearing. DIANE Publishing. pp. 39-. ISBN 978-0-7567-2082-7.

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ, ЗАФІКСОВАНІ В АВТОМАТИЧНОМУ РЕЖИМІ

Баран Наталія Олександрівна, здобувач вищої освіти бакалавра 2-го курсу ННІ №2 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: завідувач кафедри адміністративного права і процесу Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор **Кузьменко Оксана Володимирівна**.

Правопорушення зафіксовані в автоматичному режимі – фіксація, за допомогою технічних засобів, що дають змогу здійснювати фотозйомку або відеозапис та функціонують згідно із законодавством про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах.

14 липня 2015 року Верховна Рада України 267 голосами «за» проголосувала законопроект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху». Даним законопроектом КУпАП доповнюється статтею 14-2 «Відповідальність за адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі».

Відповідно до частини 1 статті 14-2 КУпАП:

Адміністративну відповідальність за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі (за допомогою технічних засобів, що дають змогу здійснювати фотозйомку та/або відеозапис та функціонують згідно із законодавством про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах), несуть юридичні та фізичні особи, за якими зареєстровано транспортний засіб.

Також адміністративну відповідальність за порушення правил дорожнього руху, що зафіксована в автоматичному режимі, будуть нести власники транспортних засобів, незалежно від того, хто скоїв правопорушення. Розгляд справи про притягнення до відповідальності власника транспортного засобу за порушення ПДР його автомобілем, зафіксовані в автоматичному режимі, буде відбуватися без особи, яку притягнуть до відповідальності, адже за проектом закону, такі справи не повинні розглядатися відкрито (стаття 249 КУпАП «Відкритий розгляд справи про адміністративне правопорушення»).

Як пояснив один із авторів законопроекту, заступник керівника Управління безпеки дорожнього руху Національної поліції України Василь Брянцев, чинний закон України визначає притягнення до відповідальності власника транспортного засобу, а не особу, що безпосередньо скоїла правопорушення. А це порушує презумпцію невинуватості і норму ст. 61 Конституції (юридична відповідальність має індивідуальний характер).

Для того, щоб привести закон у відповідність до Конституції України – у документ, що має найвищу юридичну силу, пропонує внести цілу низку важливих змін. За словами Василя Брянцева, передусім, буде задекларовано ключову норму – відповідальність за порушення, задокументоване за допомогою засобів автоматичної фіксації нестимуть особи, які фактично керували транспортними засобами в момент вчинення порушення. На сьогодні відповідальність несуть юридичні та фізичні особи, за якими зареєстровано транспорт.

[10.10.2017 Кабінет Міністрів України видав постанову № 833 "Про функціонування системи фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі"](#).

Останньою, встановлено, що за допомогою системи фіксуються наступні порушення:

- перевищення встановлених обмежень швидкості руху транспортних засобів;
- проїзд на заборонний сигнал світлофора;
- порушення правил зупинки і стоянки;
- порушення правил руху і зупинки на смузі для маршрутних транспортних засобів;
- порушення встановленої для транспортних засобів заборони виїзду на смугу зустрічного руху;
- порушення правил руху через залізничний переїзд;
- порушення встановленої для транспортних засобів заборони рухатися тротуарами чи пішохідними доріжками.

Вказана система складається з:

- автоматичної системи фіксації шляхом фотозйомки або відеозапису подій, що містять ознаки адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, за допомогою технічних засобів;
- автоматизованої системи обробки даних Національної поліції.

За словами Сергія Князева, правоохоронні органи вже давно передали в парламентські комітети проекти необхідних законів, які покликані поліпшити ситуацію на дорогах і впорядкувати паркування транспортних засобів. Однак у Верховній Раді поки не підтримали ініціативи Національної поліції. Сергій Князев заявив, що впровадження системи фото- і відео фіксації порушень почнеться відразу після затвердження парламентом механізму її роботи.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст.141.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради України. – 2010. - №10. – Ст. 108.
3. Нові правила для водіїв: відео фіксація на дорогах і підвищення штрафів / газета «Сьогодні». – 2018. – 8 січня.
4. Авто центр [електронний ресурс]. Автоматична фіксація порушень ПДР – коли і як почне працювати. Юрій Максимчук, 2016. – 10 листопада.

ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ОСВІДУВАННЯ ОСОБИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Баркова Анастасія Олесіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 4-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри досудового розслідування ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Литвинчук Олександр Іванович**.

Освідування особи як слідча (розшукова) дія, що полягає в огляді тіла живої людини з метою виявити або засвідчити наявність у неї особливих прикмет, а також слідів злочину, у практичній діяльності з розслідування злочинів проводиться не часто. Це, на мою думку, є наслідком прогалин у кримінальному процесуальному законодавстві України щодо визначення сутності та процесуальної регламентації вказаної слідчої (розшукової) дії.

Наявні такі процесуальні вимоги до проведення освідування особи:

1. Суб'єкти проведення: слідчий, прокурор.
2. Об'єкти: тіло підозрюваного, свідка, потерпілого.
3. Юридична підстава: постанова прокурора.
4. Фактичною підставою для прийняття рішення про освідування особи є наявність зафіксованих у матеріалах кримінального провадження даних

про те, що на тілі певної особи є особливі прикмети чи сліди злочину, виявлення чи засвідчення наявності яких має значення для кримінального провадження, передусім для встановлення осіб, які вчинили кримінальне правопорушення.

5. Мета проведення: виявлення на об'єкті слідів кримінального правопорушення чи особливих прикмет.

6. Учасники: поняті, судово-медичний експерт, лікар.

7. Дотримання процесуальних і морально-етичних вимог:

– заборона проведення у нічний час, за винятком наявності обставин, пов'язаних із ризиком втрати слідів кримінального правопорушення;

– заборона проведення освідування особи, особами різної статі, за винятком лікаря і за згодою особи, яка освідується;

– заборона дій, що принижують честь і гідність особи, що підлягає освідуванню;

– обмеження щодо демонстрації зображень, отриманих під час освідування особи.

Визначені підстави, а також коло об'єктів, суб'єктів, учасників і мети проведення зазначеної слідчої (розшукової) дії, на мою думку, повинно бути ширшим.

Під час судового розгляду також може виникнути необхідність у проведенні освідування особи. Як повинен діяти суддя у цьому випадку? Юридичною підставою такого освідування особи повинна бути ухвала суду. Цим процесуальним документом суд має право доручити проведення освідування особи прокуророві чи слідчому. Аналогічним є необхідність розширення кола об'єктів освідування особи, до яких слід віднести тіло обвинуваченого.

Обґрунтованою є також думка про те, що у деяких випадках доцільно залучати до освідування особи спеціалістів інших галузей, наприклад спеціаліста судової балістики, біолога та ін. Прикладом є залишення на руках освідуваної особи слідів пороху, коли злочин був учинений із застосуванням вогнепальної зброї чи слідів біологічного походження, у кримінальних провадженнях про зґвалтування.

Ураховуючи, що одним із завдань кримінального провадження є швидке, повне та неупереджене досудове розслідування, вважаю, що слідчий повинен мати право до винесення постанови прокурора провести освідування особи у невідкладних випадках, пов'язаних із необхідністю запобігти втраті доказів. У такому випадку слідчий зобов'язаний невідкладно після здійснення таких дій звернутись із клопотанням про проведення освідування особи до прокурора. Якщо прокурор відмовить у задоволенні клопотання слідчого про освідування особи, встановлені внаслідок такого освідування особи докази є недопустимими, а отримана інформація підлягає знищенню в порядку, передбаченому ст. 255 КПК України.

Оскільки об'єктом освідування особи є тіло людини, виникає чимало питань про одяг, що є на освідуваній особі, адже на ньому можуть зберегтись сліди кримінального правопорушення або міститися особливі прикмети.

Оскільки при виявленні на одязі освідуваної особи слідів кримінального правопорушення чи особливих прикмет слідчий, прокурор зобов'язаний звернутися із клопотанням до слідчого судді про накладення арешту на вилучене майно. Отримавши ухвалу, здійснити виїмку одягу, а потім провести його огляд. Описана процедура є надто тривалою. Як виняток пропоную одним із завдань освідування особи встановити огляд речей, що є на освідуваному. Якщо на одязі виявлено сліди кримінального правопорушення чи особливі прикмети, які потребуєть додаткового дослідження, одяг підлягає вилученню, про що вказується у протоколі. У подальшому слідчий, прокурор зобов'язаний невідкладно, але не пізніше 24 годин, з моменту проведення освідування особи звернутися до слідчого судді звертатися з клопотанням про накладення арешту на вилучене майно, відповідно до ст. 168 КПК України. Отже, доцільно внести зміни до ст. 168 КПК України, доповнивши її зміст нормою про те, що тимчасове вилучення майна може здійснюватися також під час освідування особи.

На даний час дуже багато злочинів, вчиняється особами у стані сп'яніння: алкогольного і наркотичного. Постає запитання: як під час проведення досудового розслідування процесуально правильно довести наявність чи відсутність стану сп'яніння особи під час учинення злочину? Адже законодавцем не передбачено проведення освідування особи з цією метою. На мою думку, з метою забезпечення швидкого, повного та неупередженого досудового розслідування, вважаю, що встановлення наявності чи відсутності сп'яніння є одним із завдань освідування особи. Для проведення такого освідування особи необхідні спеціальні знання. Тому для цього слідчий у всіх випадках повинен залучати спеціаліста, тобто лікаря-нарколога.

На мою думку, безпосереднім завданням освідування особи, є виявлення та фіксація на тілі освідуваної особи чи його одязі слідів кримінального правопорушення, а також особливих прикмет чи стану сп'яніння.

Відкрите для дискусії також питання про понятих під час освідування особи, а саме – про їхній підбір.

На мою думку, слід погодитися з пропозицією В. Г. Дрозд, яка зазначає, що вирішення питання про запрошення до участі понятих доцільно погоджувати з особою, дотримуючись етичних міркувань, однак остаточне вирішення залежить від слідчого [3; 10].

Також, не повністю підтримую думки В.М. Тертишника і А.П. Шеремета про те, що фіксування виявлених фактичних даних під час освідування особи шляхом фотографування, відеозапису чи інших технічних засобів допускається лише за згоди особи [6; 141], адже дані зміни до КПК можуть негативно вплинути на процес доказування в кримінальному процесі, оскільки часто досить важко описати словами сліди, татуювання або особливі прикмети, які з часом можуть зникнути, з цього слідує, якщо особа, яка підлягає освідуванню перебуває в статусі підозрюваного, обвинуваченого то завжди буде відмовлятися від усіх засобів фіксації на свою користь.

У науковому повідомленні доведено теоретичне обґрунтування існування проблеми проведення слідчої (розшукової) дії, а саме освідування особи на

досудовому і судовому слідстві і визначенні шляхи їх вирішення. Також, освідування особи як різновид слідчого огляду потрібно відмежовувати від судово-медичного огляду, як різновиду судово-медичної експертизи. Крім того результати освідування особи (документація та біологічні об'єкти), можуть бути використані при призначенні та проведенні судових експертиз. Слідче освідування особи не вимагає спеціальних знань. У його ході встановлюються ознаки вчинення злочину (наприклад, травми, отриманої під час боротьби з потерпілим, який захищався й чинив нападникові опір), які дозволятимуть ідентифікувати особу (шрами, родимі плями, татуювання), встановити факт перебування особи у певному місці (наявність у волоссі або у вушних раковинах підозрюваного частинок штукатурки або фарби).[5;90]

Аналіз ст.241 КПК не дозволяє дійти однозначного висновку про види освідування особи, слідче освідування особи не викликає заперечень, проводить його слідчий, а у разі необхідності залучає судово-медичного експерта або лікаря. Щодо медичного освідування особи залишаються нез'ясованими окремі питання. Так воно може проводитися лікарем за згодою особи, яка освідується, однак у цій нормі не згадується судово-медичний експерт.[6; 142] На мою думку у цьому вбачається певна прогалина, оскільки проведення освідування особи судово-медичним експертом може бути більш результативним, бо це його професійний обов'язок і повсякденна робота. Слід також зазначити, що КПК передбачена лише одна форма фіксації результатів освідування особи – протокол (ч.5 ст. 241 КПК України). Складання протоколу слідчої (розшукової) дії є прерогативою слідчого. Про те, яким документом мають оформлятися результати освідування особи проведеного лікарем? Зазначена обставина має знайти обов'язкове відображення в нормі КПК. У тім, слідчим оглядом не може встановлюватися, наприклад, ступінь тяжкості тілесних ушкоджень, який є в особи, яка оглядається, оскільки це компетенція судово-медичного експерта, і лише після проведення експертизи.

Освідування особи суттєво обмежує право на недоторканність та особисту свободу громадян, воно пов'язане з можливістю розголошення інтимних обставин їх життя. Зважаючи на це, законодавець виділив освідування особи в самостійну слідчу (розшукову) дію і визначив спеціальні правила його проведення, однак на мою думку, чітка кримінальна процесуальна регламентація освідування особи нині залишається незавершеною.

Список використаних джерел:

1.Кримінальний процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 3 серпня 2017р. :(офіц. текст). – К.: Паливода А.В., 2017.-372с.

2.Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін. ; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. - Х. : Право, 2012. - 768 с.

3.Дрозд В. Г. Організаційні і тактичні аспекти розслідування умисних тяжких тілесних ушкоджень: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд.

юрид. наук: спец. 12.00.09 / В. Г. Дрозд; Національна академія внутрішніх справ. – К., 2009. – 17 с.

4. Капліна О.В. Проблеми вдосконалення нормативного врегулювання проведення слідчих (розшукових) дій // Вісник кримінального судочинства №1/2015,- С. 40-48.

5. Лук'янчиков Є.Д. Право особи на недоторканність під час освідування / Є.Д. Лук'янчиков, Б.Є Лук'янчиков // Процесуальне та криміналістичне забезпечення розслідування кримінальних правопорушень в світлі вимог сучасного Кримінального процесуального кодексу України: матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. 26 лист. 2015 року. – Одеса: ОДУВС, 2015. – С. 89-91.

6. Чаплинська Ю. А. Актуальні проблемні питання застосування примусу при проведенні освідування / Ю. А. Чаплинська // Європейські стандарти кримінального судочинства: Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Донецьк, 27 вересня 2013 р.). – Донецьк : ДЮІ МВС України, 2014. - С. 140-144.

ЕКОНОМІЧНА ЗЛОЧИННІСТЬ ЯК КРИМІНАЛЬНА ЗАГРОЗА БЮДЖЕТНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ

Барташук Катерина Володимирівна, аспірант кафедри забезпечення фінансової безпеки та фінансового розслідування навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Державний бюджет України є основним, централізованим фондом коштів держави, він відіграє надзвичайно важливу роль у матеріальному забезпеченні її функціонування, ефективність механізму якого переважно визначається дієвістю бюджетного контролю. Бюджет сьогодні – це основний інструмент, який найбільш повно характеризує параметри економіки (структуру доходів і витрат, динаміку макроекономічних показників тощо), визначає стан соціальної захищеності населення, дає змогу визнати концептуальні засади розвитку економіки та її складових.

Що ж до бюджетної безпеки, то це стан забезпечення платоспроможності (рівень бюджетного потенціалу) держави щодо виконання нею своїх функцій з урахуванням балансу доходів і видатків державного й місцевих бюджетів та доцільності, законності й ефективності використання бюджетних коштів на всіх рівнях.

В цілому бюджетна безпека держави зумовлюється, по-перше, величиною її бюджету, оскільки саме від обсягу бюджетних коштів значною мірою залежить здатність держави виконувати свої найголовніші функції (перекладання фінансування яких на інші джерела фінансових ресурсів неможливо), а також стимулювати подальший соціально-економічний розвиток. Проте проблеми бюджетної безпеки полягають не лише у

надзвичайно скромних розмірах самого бюджету а й стані її захищеності від зовнішніх та внутрішніх загроз.

Однією із таких загроз є економічна злочинність. Надзвичайний вплив на стан бюджетної безпеки мають злочини що пов'язані з бюджетними процесами. Бюджетним правопорушенням визнається недотримання учасником бюджетного процесу встановленого Бюджетним кодексом та іншими нормативно-правовими актами порядку складання, розгляду, затвердження, внесення змін, виконання бюджету чи звіту про виконання бюджету - ст. 116 Бюджетного кодексу України. Це визначення дає змогу неоднозначно трактувати згадане правопорушення, оскільки більшість бюджетних правопорушень виявляється не в процесі складання, розгляду, затвердження, внесення змін, виконання бюджету чи звіту про його виконання, а під час складання, розгляду, затвердження та виконання кошторисів бюджетних установ.

В залежності від об'єкта бюджетні правопорушення поділяються на порушення щодо:

1) звітності (несвоєчасне і неповне подання звітності про виконання бюджету, невиконання вимог щодо бухгалтерського обліку і складання звітності, подання недостовірних звітів та інформації про виконання бюджетів);

2) бюджетних коштів (нецільове використання бюджетних коштів; недотримання порядку проведення операцій з бюджетними коштами, використання службовцем коштів всупереч їх цільовому призначенню або в обсягах, що перевищують затвержені межі видатків і невиконання вимоги до пропорційного скорочення видатків бюджетів чи пропорційного фінансування видатків бюджетів усіх рівнів, ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів);

Використання бюджетних коштів не за цільовим призначенням або в обсягах, що перевищують затвержені межі видатків, можливо не тільки в ході виконання певної бюджетної програми, але й при отриманні коштів на утримання певної бюджетної установи. Особа, яка відповідно до Бюджетного кодексу України є головним розпорядником бюджетних коштів, у певних випадках може виконувати й функції звичайного розпорядника, а отже, бути суб'єктом використання бюджетних коштів не за цільовим призначенням. Це можливо у випадку надання такій особі повноважень на укладення договорів, розміщення замовлень, придбання товарів тощо за рахунок бюджетних коштів з метою забезпечення працездатності власної установи чи виконання певних функцій. Тобто, що стосується коштів на утримання безпосередньо установи головного розпорядника, особа, яка виконувала функції головного розпорядника при реалізації певної бюджетної програми, може використовувати бюджетні кошти як будь-який інший розпорядник цих коштів.

Тому, при наданні правової оцінки діям особи, яка здійснила протиправне використання бюджетних коштів, необхідно проаналізувати обсяг прав, якими наділена особа щодо конкретних бюджетних коштів, та встановити, чи притаманні ці повноваження головному розпоряднику бюджетних коштів, чи

розпоряднику коштів бюджету нижчого рівня та одержувачу бюджетних коштів.

3) нормативно-правових актів про бюджет (порушення розпорядниками бюджетних коштів вимог щодо прийняття ними бюджетних зобов'язань, порушення термінів прийняття нормативно-правових актів про бюджет, порушення бюджетного планування, видання нормативно-правових або розпорядчих актів всупереч встановленому законом порядку).

Відповідальність за бюджетні правопорушення можна визначити як, покарання уповноваженим органом учасника бюджетної діяльності за скоєне правопорушення у порядку, встановленому бюджетно-правовими нормами.

Відповідно до цього, ґрунтуючись на нормах кримінального і бюджетного законодавства, всіх службових осіб, які можуть бути суб'єктами злочинних порушень бюджетного законодавства, доцільно розділити на *декілька груп*:

До першої групи належать службові особи, які, маючи на це повноваження, використовують бюджетні кошти. До них належать особи, які використовують бюджетні кошти всупереч їх цільовому призначенню або в обсягах, що перевищують затверджені межі видатків. Право на використання бюджетних коштів має більшість з тих осіб, які мають відношення до операцій з цими коштами. У літературі до таких осіб відносять:

- головних розпорядників бюджетних коштів;
- розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня;
- одержувачів бюджетних коштів.

Розглядаючи питання щодо відповідальності осіб, які мають право використовувати бюджетні кошти, необхідно врахувати положення ст. 2 Бюджетного кодексу України, відповідно до якого розміщення замовлень, укладання договорів, придбання товарів, послуг (взяття бюджетного зобов'язання) та здійснення відповідних платежів можливо розпорядником бюджетних коштів. Тобто розпорядники бюджетних коштів наділені повноваженнями щодо витрачання бюджетних коштів. Крім них, таке витрачання здійснюють й одержувачі бюджетних коштів.

До другої групи запропонованої нами класифікації належать службові особи, які, маючи на це повноваження, скорочують видатки бюджетів. Необхідно виділяти таких осіб, виходячи з наявності бюджетних коштів на їх рахунках в органах казначейства. Суб'єктами непропорційного скорочення видатків можна виділити дві категорії осіб: які мають права надавати дозвіл на використання коштів; які мають права використовувати кошти. Такий поділ ґрунтується на можливості переходу права на безпосереднє використання бюджетних коштів до розпорядника або їх одержувача. Якщо предметом злочину в даному випадку є кошти, що поки знаходяться на Єдиному казначейському рахунку, тобто вони тільки заплановані для використання зазначеними особами, але ще не перераховані на відповідні рахунки, то для визначення осіб, які мають право на скорочення видатків, необхідно розглядати тих, які уповноважені змінювати обсяг прав на взяття бюджетних зобов'язань та здійснення платежів. У цьому випадку суб'єктами непропорційного скорочення видатків бюджету необхідно розглядати тих, хто має право зменшувати обсяг

прав на укладення договору та здійснення розрахунків за бюджетні кошти, а саме:

міністр фінансів – щодо коштів головного розпорядника коштів державного бюджету;

керівник місцевого фінансового органу – щодо коштів головного розпорядника коштів місцевого бюджету;

головний розпорядник коштів відповідного бюджету – щодо коштів розпорядника нижчого рівня.

ПРОЯВИ РЕЛІГІЙНОГО ЕКСТРЕМІЗМУ В СУЧАСНІЙ ПОЛІТИЦІ СВІТУ

Бастриков Владислав Олександрович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ, кандидат філософських наук **Носенко Олександр Володимирович**.

Однією з головних завдань сучасної держави є досягнення громадянського миру і злагоди в суспільстві для забезпечення національної безпеки, що є гарантією нормального функціонування соціуму. Важливим компонентом забезпечення національної безпеки держави є система правового регулювання державно-конфесійних відносин, а також наявність адекватної державно-правової політики, спрямованої на протидію екстремізму. Екстремізм в усіх його проявах виступає однією з основних проблем, що дестабілізують сталий розвиток будь-якого сучасного суспільства. На практиці екстремізм проявляється переважно в сфері політичних, національних, конфесійних, суспільних відносин. У зв'язку з цим виділяють три основні його форми: політичну, національну і релігійну, які переплетені між собою.

Останнім часом екстремістськими формуваннями широко використовується релігійний і національний фактори для досягнення політичних ідей. Причому проглядається явна тенденція щодо використання методів екстремізму для вирішення своїх релігійних, політичних, націоналістичних, соціально-економічних та інших питань. Результати аналізу сучасної практики правоохоронних органів з питань протидії релігійному екстремізму показують стійке зростання активності релігійних екстремістських формувань по всьому світу. Ідеологія екстремізму заперечує інакомислення, жорстко стверджує систему політичних, ідеологічних, релігійних поглядів. Від своїх прихильників екстремісти вимагають сліпої покори й виконання будь-яких, навіть найабсурдніших наказів і інструкцій. Аргументація екстремізму спирається не на розум, а на забобони та почуття людей. Доведена до крайності, ідеологізація екстремістських дій, створює особливий тип

прихильників екстремізму, схильних до самозбудження, втрати контролю над своєю поведінкою, готових на будь-які акції, на порушення норм, що склалися в суспільстві[2,с.206].

Проблема прояву релігійного екстремізму - одна з найбільш обговорюваних в останні роки, не тільки в ЗМІ, але і в політичних кулуарах. Проблема, безумовно, складна і неоднозначна, яка не має швидкого вирішення, бо відсутнє навіть вичерпне визначення, що ж таке «екстремізм», отже, немає і не буде ефективних методів боротьби з ним на законодавчому рівні [1,с.238]. В умовах поширення в світі різних релігій та ідеологій, які формуються довкола урядів і політичних організацій, створюються проблеми у зв'язку з розподілом церковних і державних питань. Часто уряд прагне змусити громадян поклонятися конкретній релігії. Релігія може стимулювати людей до безстрашних вчинків перед лицем смерті. Саме цей факт вплинув на створення політичного екстремізму та тероризму. Однак незліченні проблеми з'явилися, коли релігійний екстремізм і тероризм поєдналися один з одним. Релігійний тероризм став однією з основних форм сучасного тероризму. В середині цих релігійних груп екстремісти можуть бути найсмертоноснішими з усіх парафіян. Акти релігійного тероризму є обов'язком небажаних екстремістів, які здійснюють жахи в ім'я багатьох різних релігій. Хоча багато терористичних акцій відбуваються в ім'я релігії, не існує жодної релігії, яка несе відповідальність за духовні терористичні акти.

У XIXст. екстремістами вважались люди, які виступали проти рабства. Точніше, люди, які виступатимуть за мир, в умовах коли переважна більшість підтримує війну, теж вважатимуться екстремістами. Однак, у сучасному гуманізованому суспільстві, ці поняття часто отожднюються, відтак, асоціюються з насиллям і є для більшості людей неприйнятними.

Розрізняючи екстремізм і тероризм потрібно зазначити, що екстремізм – це крайні дії та ідеї, у той час як тероризм – використання або загроза застосування насильства для досягнення політичної, релігійної чи ідеологічної мети. Тобто, екстремізм – не завжди є тероризмом. Приклади тероризму у світовій історії траплялись не раз, зокрема, найбільш відомі за останні роки сталися у США 2001 року та локально спалахнули в розвинених країнах Європи.

В даний час, коли релігія продовжує задовольняти духовні потреби людей, ситуація в світі переживає різкі зміни. Релігійний тероризм як тип терористичної діяльності швидко поширюється по всьому світу. Тому, з нашої точки зору, в боротьбі проти тероризму має протистояти не тільки держава, як ключовий політичний інститут, але й такі базові інститути громадянського суспільства як ЗМІ, партії, церква, бізнес-спільноти та ін.

Список використаних джерел:

1. Брехарь С. Екстремізм політичний // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. — К.: Парламентське видавництво, 2011. — с.238
2. Герасимов А.В. На лезвии с террористами. - Париж, - 1985. - С. 206.

КІБЕРЗЛОЧИНИ, ПОВ'ЯЗАНІ З КРИПТОВАЛЮТОЮ

Баштова Ольга Григорівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: старший викладач кафедри інформаційних технологій та кібернетичної безпеки ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ
Мельников Ілля Миколайович

Термін "криптовалюта" - прямий переклад англійського "cryptocurrency", тобто віртуальна валюта, захищена криптографією. У першу чергу, криптовалюта - це швидка і надійна система платежів і грошових переказів, заснована на новітніх технологіях і непідконтрольна жодному уряду.

Слово "Bitcoin" утворено в англійській мові від "bit" - мінімальна одиниця інформації та "coin" - монета. Слідуючи правилам англо-українській транскрипції, цей термін потрібно переводити на українську мову як "біткойн". Bitcoin - це перша і найвідоміша з безлічі криптовалют, символ і флагман криптовалютного світу, а також однойменна грошова одиниця, яка обертається усередині системи. Це цифровий товар з обмеженою пропозицією, його алгоритм влаштований таким чином, що в системі може існувати максимум 21000000 одиниць, кожна з яких також називається "біткойн". Графік емісії визначений програмно і заздалегідь відомий. Після того, як будуть згенеровані останні монети, їх кількість не буде змінюватися [1].

Від чотирьох з половиною до п'яти мільярдів доларів зі ста, отриманих незаконним шляхом, відмивається з допомогою криптовалют.

Ними не управляють центральні влади, тому поліція не може відслідковувати ці транзакції. Навіть якщо вони визначать, що транзакції носять кримінальний характер, вони не можуть заморозити активи, на відміну від традиційної банківської системи.

Здавалося б, названа чиновником сума на перший погляд мала, всього лише 4,5 – 5% від всієї суми незаконного обігу коштів, але насправді тенденція використання криптовалют в відмиванні незаконно отриманих грошей тільки зростатиме.

Також незважаючи на усі вжиті заходи, можливості служби в цьому напрямку, як і раніше значно обмежені, так як в більшості випадків поліції дуже важко визначити, хто виводить ці гроші. Як правило, саме цей момент більш ніж влаштовує зловмисників [2].

Особливості Bitcoin, що відрізняють його від інших видів електронних і паперових грошей за наступними чинниками:

1. Децентралізація і доступність. Мережа Bitcoin є поєднанням всіх клієнтських програм (гаманців) і розподіленої бази даних blockchain (блокчейн, ланцюжок блоків), яка зберігається на кожному комп'ютері, де встановлено повний клієнт. Блокчейн являє собою повністю відкритий для перегляду реєстр всіх операцій в системі. Підключення до цього реєстру можливо за допомогою

власного гаманця або веб-інтерфейсу спеціальних сервісів моніторингу з будь-якої точки світу, без паролів і будь-який інший авторизації.

2. Повна прозорість розрахунків. Історію будь-якого платежу можна (теоретично) відстежити до самого моменту генерації монет і він ніколи не буде видалений з бази даних. Знаючи тільки адресу Bitcoin, можна в будь-який час дізнатися всі транзакції, прийняті цією адресою або відправлені з нього.

3. Вільний вибір ступеня участі. Ви можете встановити офіційний клієнт Bitcoin Core, який зберігає всю історію транзакцій. Якщо вам не потрібна автономна робота і аналіз блокчейна, можна встановити один з легких або мобільних гаманців, які вимагають значно менше ресурсів. Якщо ж ви збираєтеся лише оплачувати невеликі покупки в дорозі або просто спробувати технологію - достатньо буде мобільного або онлайн гаманця. Для максимальної безпеки існують апаратні гаманці з додатковими ступенями захисту.

4. Відсутність контролю за мережею. Так як блокчейн - розподілена база, створена на основі рівноправних вузлів, мережа біткойнів не має контролюючого центру, який може заморозити будь-якої рахунок, змінити кількість грошових одиниць у системі, заблокувати або скасувати платіж. Є невеликі комісійні, розмір яких на практиці майже невідчутний і не залежить від суми переказу. Угоди в системі є безповоротними так само, як і операції з готівкою.

5. Можливість анонімних розрахунків. Біткойн надає зручний і при бажанні анонімний спосіб розрахунків, адреса - номер рахунку в системі - не пов'язаний з його власником, і для його відкриття не потрібно ніяких документів. Це рядок довжиною близько 34 символів з цифр і букв латинського алфавіту в різному регістрі. Адреса виглядає, наприклад, так: 1BQ9qza7fn9snSCyJQB3ZcN46biVtkt4ee. Його можна перевести в форму QR-коду або іншого двомірного коду для зручності розрахунків, а також передати як є.

6. Нагорода за підтримку мережі. Нові біткойни надходять в обіг у вигляді нагороди для тих, хто здійснює обчислювальні операції, що забезпечують передачу транзакцій. Обчислення отримали назву "Майнінг", від англійського слова "mining" - видобуток корисних копалин. Тих, хто займається цими обчисленнями, називають "Майнер". Їх завдання полягає в тому, щоб записати в один блок всі транзакції, які відбулися в мережі з моменту випуску попереднього (в середньому 10 хвилин), і "запечатати" його складним криптографічним підписом. Наступний блок обчислюється на основі підпису попереднього, що дає гарантію безпоротності транзакцій, а також запобігає потраплянню в систему "фальшивих" грошових знаків. Так блоки зчіплюються між собою, утворюючи ланцюжок - блокчейн.

7. Неперевершений захист. З кожним новим блоком росте обчислювальна потужність, необхідна Майнер для розрахунку всього ланцюжка з нуля, і чим довше ланцюг - тим важче "зламати" мережу. На сьогоднішній день біткойнів - це децентралізована обчислювальна мережа, продуктивність якої більш ніж у 8 разів (по швидкості розрахунку хешів SHA-256) перевищує сумарну обчислювальну потужність всіх суперкомп'ютерів у світі. Для того, щоб

захопити над нею навіть обмежений контроль, потрібні величезні ресурси і витрати у сотні мільйонів доларів.

Спочатку біткойни були затребувані тільки в середовищі математиків, криптографів, а також людей, дуже сильно захоплених комп'ютерними і мережевими технологіями. Тоді біткойни служили просто доказом того, що можливі електронні гроші, що не мають гарантованого забезпечення. Скоріше, їх можна назвати електронним аналогом золота - як і золото, біткойн складно добувати, його кількість обмежена, а трудомісткість видобутку з часом тільки зростає.

Нині Bitcoin - сучасна цифрова валюта, яка чудово підходить для розрахунків в мережі Інтернет. Все більше магазинів приймають Bitcoin в якості однієї з опцій оплати. Простота і зручність відкриття рахунку в біткойнів залучають до цієї цифрової валюти все більше людей із країн. У багатьох державах Азії та Африки мережу біткойнів замінює людям важкодоступне і дороге банківське обслуговування. У розвинених країнах набули поширення POS-термінали для розрахунків біткойнів в магазинах, банкомати для криптовалюта, апаратні гаманці для біткойнів. Виник справжній бум стартапів, які використовують Bitcoin. Виявилося, що технологія блокчейна підходить не тільки для фінансових розрахунків, а й для розподіленого зберігання даних про різні активи. Вже існує кілька тисяч інших криптовалют, створених на основі біткойнів або з нуля [1].

Bitcoin не має певного правового статусу в Україні. Визначення такого статусу ускладнюється відсутністю консолідованого підходу до класифікації Bitcoin і регулювання угод з ним у світі. У різних країнах Bitcoin класифікують по-різному – як віртуальну валюту, грошовий сурогат, нематеріальну цінність, віртуальний товар тощо. Зі свого боку, Національний банк України поки офіційно не підтримує жодне з наведених визначень [3].

Список використаних джерел:

1. Електронний ресурс: https://gazeta.ua/articles/economics/_so-take-bitcoin-i-kriptoalyuta/674693
2. Електронний ресурс: https://dt.ua/ECONOMICS/chez-kriptoalyuti-vidmivayutsya-milyardi-nezakonno-otrimanih-dolariv-yevropol-269228_.html
3. Електронний ресурс: <http://ut.kiev.ua/biblioteka-yurista/item/2127-kriptoalyuta-i-mayning-zakonno-chi-ni.html>

ПОЧАТОК ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ: ЗАКОНОДАВЧА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Баштова Ольга Григорівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Хабло Оксана Юріївна**.

У діяльності правоохоронних органів України одним з найбільш складним була і є проблема диференційованого підходу до вирішення заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення. Складність цього питання полягає в тому, що загальна кількість відповідних звернень з боку громадян та юридичних осіб щороку збільшується, а механізм їх перевірки так і досі належним чином не врегульований. Проте чітка правова регламентація процесуальної діяльності саме на першому етапі досудового провадження є передумовою законності і обґрунтованості подальшого розслідування та судового розгляду справи, тобто є однією з гарантій ефективного виконання завдань кримінального судочинства (ст. 2 КПК України) [3].

В концепції реформування кримінальної юстиції України, затвердженій Указом Президента України від 8 квітня 2008 р. № 311, наголошено на необхідності запровадження спрощеної процедури початку досудового розслідування, яким має вважатися момент отримання уповноваженими законом органами інформації про кримінальний проступок або злочин.

Як наслідок, в КПК України з'явилася ст. 214, згідно з якою у кримінальному судочинстві України відмовилися від прийняття процесуального рішення про порушення кримінальної справи. Відповідно до частин 1–4 цієї статті, основні положення їх зводяться до такого.

Слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин від моменту подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування, тобто розслідування починається з моменту внесення інформації до реєстру. До внесення такої інформації здійснення досудового розслідування не допускається, за винятком проведення у невідкладних випадках огляду місця події. Слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття заяв та повідомлень про кримінальні правопорушення, зобов'язані прийняти та зареєструвати таку заяву чи повідомлення. Відмова у прийнятті їх не допускається [1].

Аналізуючи зміст цих частин ст. 214 КПК України, можна зробити декілька висновків як позитивного, так і негативного характеру.

Так, інформація про вчинене діяння, передбачене Законом України про кримінальну відповідальність, або підготовку до нього приймається від громадян, службових осіб, підприємств, організацій, установ в усній, письмовій чи в іншій формі. Завідомо неправдиві заяви, повідомлення про

вчинення кримінального правопорушення повинні тягнути передбачену законом відповідальність (ст. 383 ККУ України).

Слідчий, прокурор не вправі відмовити в прийнятті заяви, повідомлення чи іншої інформації про діяння, передбачене законом України про кримінальну відповідальність, у тому числі з посиланням на неповноту викладених у них відомостей, неналежність заяви чи повідомлення, закінчення строку давності притягнення до кримінальної відповідальності, віку, стану здоров'я особи та будь-які інші обставини [2].

Очевидно, що одночасно з прийняттям заяви, повідомлення чи іншої важливої інформації про кримінальне правопорушення слідчим, прокурором повинні вживатися всі можливі заходи, щоб запобігти такому діянню або припинити його. За наявності відповідних підстав, що свідчать про реальну загрозу життю та здоров'ю особи, яка повідомила про діяння, передбачене законом України про кримінальну відповідальність, вважаються необхідні заходи забезпечення безпеки заявника, а також членів його сім'ї та близьких родичів, якщо шляхом погроз або інших протиправних дій щодо них робляться спроби вплинути на заявника. Але в ст. 214 КПК України таке положення не передбачене і взагалі право на забезпечення безпеки заявника та інших осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, в КПК України подані досить стисло і лише в окремих нормах, а не в концентрованому вигляді, як це мало місце в Кодексі 1960 року (статті 52¹–53²), де докладно були виписані права осіб та регламентована процедура забезпечення безпеки суб'єктів кримінального провадження. Наведене свідчить про певний недолік нового КПК України [3].

Отже, в ст. 214 КПК України ініціювання кримінально-процесуальної діяльності покладається на особу, яка звертається із заявою чи повідомленням. Вбачається, що такий порядок є надто спрощеним і може призвести до зловживань, з боку як органів досудового розслідування, так і осіб, результати якої повинні бути формалізовані у відповідному процесуальному документі: постанові про початок або про відмову в початку досудового розслідування, який в чинному законодавстві має лінгвістично некоректну назву, проте по суті і функціонально означає порушення кримінального провадження. А відтак вважаємо, що на етапі ініціювання досудового розслідування необхідно запровадити своєрідний процесуальний фільтр, завдяки якому кримінальне провадження буде розпочинатися за діяннями, які дійсно мають ознаки злочину чи кримінального проступку.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 6 лют. 2017 р. (ОФІЦ. ТЕКСТ). – К.: ПАЛИВОДА А. В., 2017. – 372 с.
2. Фаринник В.І. Початок досудового розслідування за Кримінальним процесуальним кодексом України / В.І. Фаринник // Юридичний вісник України. – 2012. - № 24, 16 – 22 черв. – С. 4.

3. Татаров О.Ю. Початок досудового розслідування за Кримінальним процесуальним кодексом України [Електронний ресурс] / О.Ю. Татаров. – Режим доступу: <http://www.dduvs.dp.ua/assets/files/news3/KPK/material.doc>.

ІСТОРИЧНО-ПРАВОВИЙ ОГЛЯД СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Баштова Ольга Григорівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Ємець Олег Миколайович**.

Пізнання предмета у будь-якій області юридичних знань необхідне, і тим більше у такій складній і багато в чому закритій дисципліні як оперативно-розшукова діяльність. Це передбачає її дослідження на різних історичних етапах для того, щоб виявити закономірності становлення даного соціального феномена, тенденції руху, витягти історичні уроки і визначити перспективу розвитку.

Поза історично-правового аналізу, який зв'язує явища і процеси сьогодення, неможливо зрозуміти правову природу самої сучасності. І це цілком природно, як зазначає Д. А. Керімов, оскільки в суспільстві завжди є залишки минулого, основи сучасного і зачатки майбутнього.

Тому дослідження правових явищ і процесів не може обмежувати себе розглядом їх стану на даний момент існування, оскільки таким чином буде втрачено причинно-наслідковий зв'язок в історичному розвитку права [1].

Успішність розвитку сучасного державотворення залежить не тільки від нинішньої ситуації та потреб, але й від врахування історичного досвіду попередніх поколінь, навіть якщо він негативний, усвідомлення тих помилок, що призводили до втрати державності в минулому, до поразок у військових та економічних змаганнях, до небажаних результатів у діяльності державних структур. Вивчення досвіду минулого необхідне також для того, щоб не було повернення назад. Говорячи про формування стратегічної перспективи побудови Української держави, необхідно зрозуміти, що паралельно з такими органічними компонентами, як розвиток національної економіки, створення фінансової системи і введення власної грошової одиниці, податкової системи та організації армії, важливим елементом державотворення є формування правоохоронних органів, ефективне управління ними та використання їх потенціалу в реалізації внутрішньої політики держави, зокрема їх оперативно-розшукової діяльності [2].

Не буде перебільшенням сказати, що історія правоохоронної діяльності, та й сама організація відповідної системи нерозривно пов'язана і багато в чому обумовлена становленням і розвитком вітчизняного розшуку.

Грунтуючись на принципі детермінованості, дану юридичну діяльність доцільно розглядати в тому соціально-історичному середовищі, в якому відбувався розвиток суспільства, з урахуванням сформованих об'єктивних закономірностей і причинної обумовленості розвитку суспільних відносин. А це в основі своїй збігається з етапами формування державності і вітчизняного права.

З урахуванням цього можна виділити кілька базових періодів становлення та розвитку ОРД :

- Оперативно-розшукова діяльність в античні часи та в період Київської Русі;
- Розшукова діяльність на Україні в XIV – XVIII ст. та організація поліцейського апарату в XIX на початку XX ст.;
- Оперативно-розшукова діяльність української радянської міліції;
- Оперативно-розшукова діяльність в сучасний період.

Кожен із зазначених періодів має в свою чергу кілька значущих етапів.

Отже, визначимо, що оперативно-розшукова діяльність – це система гласних та негласних пошукових, розвідувальних та контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів [3].

Витоки ж розшукової діяльності взагалі, на мій погляд, не піддаються офіційному підрахунку. Про існування подібної діяльності можна дізнатися і з біблійних сказань. Швидше за все, розшукова діяльність була властива для з'ясування особистих і державних інтересів на всіх етапах розвитку різних суспільних відносин незалежно від цих правових форм.

Список використаної джерел:

1. Про розвідувальні органи : Закон України від 22.03.2001 № 2331-III (Редакція від 28.07.2016) // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2001. - № 19.- ст.94
2. Бандурка О.М. Оперативно-розшукова діяльність. Частина I: Підручник- Харків: Вид-во Нац ун-ту внутр. справ, 2002 - 336с.
3. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 03.06.2016 (зі змінами та доповненнями; Редакція від 01.03.2016) // Збірник систематизованого законодавства. - 2012 - №15- С184 – 190

ОРГАНІЗАЦІЯ І ТАКТИКА ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ ПОВ'ЯЗАНИХ З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ

Бережна Анастасія Андріївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Марков Михайло Миколайович**.

У звіті Державного департаменту США про торгівлю людьми у світі у 2017 році Україну помістили в другу групу як «країну походження, транзиту й призначення для чоловіків, жінок та дітей, які зазнають примусової праці та сексуальної експлуатації». Кількість випадків торгівлі людьми та рабства в Україні почастишали. І це зумовлено не лише перманентною кризою та низьким життєвим рівнем, – нині через неконтрольовану ділянку кордону з Росією, окрім зброї та боєприпасів, переміщуються жертви та злочинці торгівлі людьми. Україна продовжує боротися з цим ганебним явищем, відтак 2017 рік оголосила роком боротьби з торгівлею людьми.

Зростає також проблема внутрішньої торгівлі людьми. За даними дослідження, проведеного на замовлення МОМ, понад 230 000 українців постраждали від торгівлі людьми з 1991 року, що робить Україну однією з основних країн походження постраждалих від сучасного рабства в Європі.

Програма протидії торгівлі людьми МОМ в Україні розпочала свою роботу в 1998 році з метою допомогти Уряду України та громадськості у зусиллях із протидії торгівлі людьми та забезпечення доступу постраждалих до допомоги та правосуддя. МОМ застосовує системний підхід до вирішення проблеми торгівлі людьми та проводить роботу у чотирьох взаємопов'язаних напрямках.

У Національній поліції заявляють, що в Україні у 2017 році 281 людина постраждала через торгівлю людьми. Як повідомляє прес-служба поліції, серед постраждалих – 156 жінок, 106 чоловіків, 9 неповнолітніх і 10 малолітніх дітей. У відомстві зазначають, що впродовж 9 місяців 2017 року правоохоронці виявили 263 кримінальні правопорушення, передбачені статтею 149 (Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини) Кримінального кодексу, цей показник майже втричі більший ніж за весь 2016 рік.

За даними поліції, досудове розслідування закінчили у 107 кримінальних провадженнях, до направлені три кримінальних провадження стосовно членів організованих злочинних угруповань, які діяли у сфері торгівлі людьми – ці ОЗУ були викриті на території Дніпропетровської, Донецької і Закарпатської областей.

Правоохоронці зауважують, що на даний час все більшого поширення набувають форми торгівлі людьми, які не пов'язані з сексуальною експлуатацією, зокрема – трудова експлуатація (сільськогосподарські роботи, будівництво, примусове жебракування).

Саме тому ця робота буде досить актуальною на даний момент, адже у ній будуть висвітлені наступні аспекти:

- Поняття «торгівля людьми» у правовому аспекті;
- Правове забезпечення щодо боротьби проти злочинів у сфері торгівлі людьми;
- Виявлення випадків торгівлі людьми, потенційних жертв та постраждалих;
- Форми і методи попередження та інформування за виявленими фактами торгівлі людьми;
- Групи ризику;
- Дотримання прав людини у роботі з постраждалими;
- Попередження злочинів пов'язаних із торгівлею людьми.

Мета цієї роботи полягає у дослідженні та роз'ясненні найбільш проблематичних питань щодо торгівлі людьми та будь-якої експлуатації громадян України, як в межах країни, так і за її кордонами.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Білик Людмила Леонідівна, здобувач кафедри адміністративної діяльності Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри адміністративної діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Братель Сергій Григорович**.

Питання відповідальності у сфері надання адміністративних послуг було та залишається в полі наукового інтересу багатьох учених, зокрема: В. Авер'янова, А. Агапова, О. Бандурки, А. Берлача, Ю. Битяка, С. Братуся, Ю. Шемшученка.

До посадових осіб, які відповідно до закону надають адміністративні послуги та адміністраторів можуть застосовуватися такі види відповідальності:

- дисциплінарна;
- цивільна;
- адміністративна;
- кримінальна.

Дисциплінарні стягнення застосовуються до державного службовця за невиконання чи неналежне виконання службових обов'язків, перевищення своїх повноважень, порушення обмежень, пов'язаних з проходженням державної служби, а також за вчинок, який порочить його як державного службовця або дискредитує державний орган, в якому він працює. Зазначене положення поширюється і на посадових осіб органів місцевого самоврядування.

Підставами для притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб можуть бути такі дії:

- ненадання суб'єктам звернень інформації та консультацій щодо вимог та порядку надання адміністративних послуг;
- неприйняття від суб'єктів звернень документів, необхідних для надання адміністративних послуг, або вимагання не передбачених законом документів, порушення вимог щодо реєстрації таких документів;
- неவிдача або не направлення суб'єктам звернень результатів надання адміністративних послуг;
- ненадання адміністративних послуг у випадках, передбачених законом.

До посадових осіб, які надають адміністративні послуги можуть застосовуватися дисциплінарні стягнення, передбачені законодавством про працю, зокрема, догана або звільнення. Також можуть застосовуватися такі заходи дисциплінарного впливу, як:

- попередження про неповну службову відповідність;
- затримка до одного року у присвоєнні чергового рангу або у призначенні на вищу посаду.

З точки зору суб'єктів звернення важливо відзначити, що останні можуть звертатися зі скаргами щодо рішень, дій та бездіяльності посадових осіб, уповноважених надавати адміністративні послуги, в тому числі щодо їх поведінки – до керівників відповідних посадових осіб, органів вищого рівня [1].

Конституція України проголошує право кожного на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Відповідно до положень ЦКУ, відшкодуванню підлягає шкода, завдана фізичній або юридичній особі незаконними рішеннями, дією чи бездіяльністю службовими особами органів публічної влади [2].

Умовою відшкодування шкоди є те, що така шкода має бути заподіяною цими органами при здійсненні ними своїх повноважень. У таких випадках шкода відшкодовується незалежно від вини цих органів. Шкода відшкодовується у судовому порядку.

Адміністративна відповідальність – це вид юридичної відповідальності, що застосовується уповноваженими органами до суб'єкта правопорушення у вигляді передбачених законодавством заходів адміністративного примусу.

Адміністративна відповідальність передбачена у вигляді накладення штрафу на посадових осіб від 30 до 50 неоподаткованих мінімумів доходів громадян [3].

Ці дії вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж правопорушення, – тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від 50 до 70 неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Цілком зрозумілими є перелічені склади адміністративних правопорушень, крім складу, сформульованого в ч. 1 ст. 166-11 КУпАП – інші порушення встановленого законом порядку проведення державної реєстрації

юридичної особи або фізичної особи – підприємця. У даному випадку важко зрозуміти логіку законодавця щодо того, які саме правопорушення підпадають під категорію «інші», а тому слід на це звернути увагу та внести відповідні зміни до КУпАП, конкретизувавши категорію «інші порушення».

Список використаних джерел:

1. Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги». За заг. ред. В.П. Тимощука. К.: ФОП Москаленко О.М. – 392 с.

2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. Голос України від 12.03.2003. № 45.

3. Про адміністративні послуги : Закон України від 06.09.2012. Голос України від 06.10.2012. № 188.

TERRORISM IN THE WORLD

Білоцерківський Максим Олександрович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: викладач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Півкач Ірина Олександрівна**.

The fight against terrorism takes an important place on the NATO agenda. Participating in the efforts of the international community aimed at combating terrorism, NATO helps to ensure the safe daily life of citizens, where there is no place for terrorist acts that can become a victim of any. As a result, many areas of NATO's activities are related to the fight against terrorism today.

Permanent Consultation Forum

One of the main advantages of the Alliance is that it serves as a permanent transatlantic forum for consultations on issues related to security.

Anti-terrorist operations

NATO conducts a number of operations that are directly or indirectly related to the fight against terrorism.

Operation Active Endeavor

Operation Active Endeavor is a NATO-led operation to monitor the maritime space in the Mediterranean Sea in order to conduct anti-terrorist patrolling, escort and control of ships with the consent of the parties.

NATO in Afghanistan

Since August 2003, NATO has been head of the International Security Assistance Force (ISAF), whose mission is to assist the Afghan government in strengthening its authority throughout the country and providing security in order to eradicate the ground on which terrorism is developing.

NATO in the Balkans

NATO peacekeeping forces continue to help create the conditions necessary to limit potential terrorist activities. This assistance includes assistance in ending illegal trafficking in human beings, arms and drugs, which is an important source of financing for terrorism.

Ensuring the safety of mass social events

NATO also helps ensure safe conditions for mass public events in member countries that could attract the attention of terrorists.

The latest technologies and capabilities to combat the threat

NATO creates the forces and means, and also develops the newest technologies, intended directly for struggle against terrorism.

Work program "Protection from Terrorism"

The program "Defense Against Terrorism" focuses on ten areas where it is believed that technology is able to prevent terrorist attacks or mitigate their consequences.

The program targets the following ten areas:

- Reducing the vulnerability of wide-body civilian and military to portable anti-aircraft missile systems.

- Protection of harbors and ports;

- Reducing the vulnerability of helicopters to reactive grenade launchers

- Combating improvised explosive devices

- Detection and protection measures against chemical, biological, radioactive and nuclear weapons

- Technologies for reconnaissance, surveillance, reconnaissance and detection of objects - terrorists

- Disposal of explosive items and elimination of the consequences of the explosion

- Technologies of protection against striking bombs

- Protection of life support facilities

- Development of non-lethal means

Initiatives to combat chemical, biological, radiological and nuclear threats

NATO continues its efforts to combat chemical, biological, radiological and nuclear threats and risks. In order to increase its effectiveness in this area, NATO is developing a comprehensive strategy at the political level capable of preventing WMD proliferation and providing protection against threats.

Cyberprotection

NATO has developed new measures to strengthen the protection of its information and communication systems from attempts to inflict damage through attack or illegal entry. In January 2008, the policy directions for cyber defense were approved, aimed at ensuring a rapid and effective response in the event of cyberattacking.

Improved intelligence sharing

After September 11, 2001, NATO set itself the task of expanding consultations on terrorism and related issues among member countries, as well as with countries that are not its members. NATO created the Intelligence Group on the Threat of

Terrorism, which replaced a temporary body formed immediately after the September 11 attacks.

Economic and financial aspects of terrorism

The enlarged Economic Committee held meetings with member countries on the exchange of economic intelligence in this area. Seminars and meetings with partner countries are also held in the presence of representatives of relevant international financial and other international organizations.

Scientific cooperation

Protection from terrorism is one of the main priorities of the program "Science for Peace and Security", reoriented to security, which makes a significant contribution to the fulfillment of NATO's strategic goal of "Partnership".

Close cooperation with partners

The fight against terrorism has become an important component of NATO's activities in the framework of cooperation and in some cases has become an incentive for new contacts.

The contribution of a number of partner countries to NATO operations, as well as their efforts to implement defense reforms with the assistance of NATO programs, contribute to the prevention of terrorism.

The Partnership Action Plan against Terrorism

NATO and partner countries are working together to improve the security of airspace, including through the exchange of data and coordination procedures for action in the event of possible terrorist threats.

Formation of new links

The fight against terrorism was the impetus that allowed new ties to be established with countries that were not part of NATO's partners. The Alliance has also strengthened its relations with "contact countries" / partners around the world.

Strengthening of cooperation with other international organizations

NATO also seeks to deepen its relations with the European Union, the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE) and the United Nations to reinforce efforts to combat terrorism.

Work with Civil Aviation Authorities

NATO's counter-terrorism activities include improving coordination between civil and military ATC services through cooperation with the EUROCONTROL organization, the International Civil Aviation Organization and the International Air Transport Association to facilitate the exchange of information and take more effective measures.

Overcoming the consequences of terrorist attacks

NATO members and partner countries work together on planning, preparedness and response to possible terrorist attacks, including the use of chemical, biological, radiological and nuclear weapons.

Coordination of assistance to the population

NATO provides assistance to countries in various forms. For example, it serves as a central point where coordination of various planning mechanisms between countries can be carried out, which increases the readiness for a crisis.

Protection of the population and life support facilities

Since 2001, civil emergency planning activities are aimed at strengthening the capacity of countries and their civil readiness in the event of terrorist attacks against the population or life support facilities using chemical, biological, radiological and nuclear weapons.

The role of the Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Center

The Center is endowed with the permanent authority to process requests for assistance from countries in the event of a terrorist attack using chemical, biological, radiological and nuclear weapons. He organizes large international field exercises to work out responses to natural disasters and catastrophes and to overcome the consequences of those in the learning situation.

The NATO Crisis Management System

The NATO Crisis Management System provides for a set of political, military and civilian measures that member countries and the organization itself can use to respond to various crisis situations.

Network of Civilian Experts

A group of 350 civilian specialists from the Euro-Atlantic region is formed on the basis of areas often required, including in the armed forces. The main civilian aspects related to NATO planning and operations include the management of crises, overcoming the consequences of emergencies, and the protection of life support facilities.

The Prague summit is the transformation of NATO to combat the terrorist threat

At the summit meeting held on 21-22 November 2002 in Prague, the heads of state and government of NATO countries expressed their determination to contain any armed attacks from abroad, including terrorist attacks, and to protect the population, territory and troops of member countries from similar attacks.

Summit in Riga - confirmation of the urgency of the terrorist threat

Approving the Comprehensive Political Guidance at the Riga Summit in November 2006, NATO Heads of State and Government recognized that "terrorism along with the spread of WMD is likely to remain the main threats to the Alliance in the next 10-15 years."

Governing bodies

Decisions on NATO's activities in the field of combating terrorism are taken at the North Atlantic Council, the main political governing body of NATO. The response to terrorism appears as a permanent item on the agenda at the weekly meetings of the Council. Work on specific aspects of this activity is carried out through specialized structures and committees.

The NATO Defense Forces Analysis Committee is responsible for streamlining the NATO defense planning process in support of the transformation of the Alliance's military forces and assets. In general, the Strategic Command for the Transformation of Allied Powers (SCT) is responsible for the transformation of military forces and assets.

The Main Committee for Civil Emergency Planning, composed of representatives of countries that works in the field of preparedness for natural disasters and catastrophes and overcoming their consequences, is responsible for

coordinating NATO's policies in the area of civil emergency planning and developing measures to implement this policy.

РОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ «АТОМУ» В АНТИЧНІЙ ФІЛОСОФІЇ

Бондар В'ячеслав Юрійович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ, кандидат філософських наук **Носенко Олександр Володимирович**.

Загальноновизнаним є той факт, що вся сучасна наука, включаючи природничі і технічні науки, є похідною від філософії. Отже не є дивиною що таке, здавалось би точне і ні чим не зв'язане з сучасним визначенням філософії поняття «атом» має свої коріння саме у ній.

Одним із центральних питань в філософії Стародавньої Греції було питання єдино початку, тобто тієї речовини чи явища що стало першоосною всього іншого. У Фалеса таким першопочатком була вода, у Анаксімена – повітря, у Геракліта – вогонь. Були і інші теорії які говорили, що першопочатком є всі чотири стихії – вогонь, вода, земля та повітря.

Але на зміну цим теоріям прийшло дуже революційне і оригінальне на той час твердження про те, що все складається і розпочинається з атомів.

Вперше розвинув поняття «атом» давньогрецький філософ Левкіп. Потім естафету підхопив учень Левкіпа Демокріт який, власне, і запровадив в науковий обіг термін «атом». Збереглися лише окремі фрагменти їх робіт, з яких стає зрозумілим, що вони виходили з невеликої кількості досить абстрактних фізичних гіпотез:

«Солодкість і гіркота, спека і холод смисл визначення, насправді ж тільки атоми і порожнеча» [1].

Філософія Левкіппа (прибл. 500-440 рр. до н.е.) вперше поєднує поняття "буття" з поняттям "першоелемент" у понятті про атом — неподільну частинку, яка рухається в порожнечі. В ній зберігається елейська концепція вічного, сталого і непорушного буття (як і самі атоми).

На відміну від елеатів, змушених заперечувати реальність даного в чуттях руху, Демокріт приймає ідею Емпедокла і Анаксагора про множинність фундаменту світу. Поділ дійсності на нескінченну множину атомів (неподільні елементи), однакових за своєю структурою, але відмінних за формою, вагою, і нескінченну порожнечу як реальну умову руху атомів, дає змогу теоретично розв'язати проблему єдиного буття і різноманітності даної в чуттях дійсності. В понятті атома знаходить своє відносне завершення принцип індивідуалізації (розділення на нескінченну множину часточок, серед яких немає жодної абсолютно тотожної іншій) цілісно-мінливого (у іонійців) або цілісно-незмінного (у елеатів) Космосу.

Атоми рухаються і утворюють найрізноманітніші з'єднання, які сприймаються людьми як різні речі, процеси, що виникають і зникають. Але це розмаїття, стверджує Демокріт, удаване: немає різних речей, процесів, є лише різні з'єднання одних і тих самих атомів. Атомізм можна розглядати як філософське усвідомлення реальної життєвої ситуації в рабовласницькому суспільстві, адже атоми тотожні своєю неподільністю і відрізняються лише зовнішньою, тілесною формою, як і люди тотожні в своїй "людяності", але різні за зовнішністю. Ці атоми рухаються відповідно до необхідності в порожнечі, так і люди рухаються відповідно до свого місця в суспільному житті. Соціальний підтекст атомістичної теорії яскраво демонструє римський переклад грецького слова "атом" — "індивід".

Якісно новим для античної філософії є поняття "нескінченності", "незнищеності" Космосу, в якому існує багато різних світів. Ці світи не відрізняються істотно від світу, в якому ми безпосередньо живемо. Розуміння дійсності в уяві Демокріта підпорядковане принципіві необхідності. Ця необхідність абсолютна настільки, що не визнає навіть теологічної її інтерпретації: "Боги не потрібні Космосу". Виявлення причин і наслідків, які простягаються у нескінченний ланцюг, і є, з погляду Демокріта, головним предметом пізнання. Там, де виникали питання про можливість, випадковість, Демокріт вбачає проблему пошуку невідомих причин. Так, його концепція ейдосів — чуттєвих образів, виявляє себе як спроба знайти причину розбіжностей між поняттям про атомарну будову Космосу і чуттєвими даними. Ейдоси виникають як проміжне утворення між об'єднанням атомів (конкретною річчю) і відповідним органом чуття людини. Кожна річ виділяє у середовище щось подібне до предмета, яке проникає в око, тактильні органи, вухо тощо. Власне образ предмета виникає у просторі між предметом і органом чуття, потрапляючи до суб'єкта як відбиток.

Отже, вирішення проблеми причини невідповідності між уявною картиною буття і чуттєвими даними стає одним із найголовніших завдань у класичній античній філософії. Давньогрецька культура і наука досягла високого рівня розвитку і гідна бути достойним фундаментом для всієї величної Західної цивілізації.

Список використаної літератури:

1. Натурфілософський атомізм [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Атом>
2. [Матвєєва Л. В.](#) Античність і сучасність (За творами В. П. Бузескула) [Електронний ресурс] / Л. В. Матвєєва // [Східний світ](#). - 2006. - № 2. - С. 5-10.
3. [Цісик А. З.](#) Античність далека і близька [Електронний ресурс] / А. З. Цісик // [Іноземна філологія](#). - 2010. - Вип. 122. - С. 302-306.
4. [Татаркевич, Владислав](#) Історія філософії [Текст] / В. Татаркевич. - Л. : Свічадо, 1997. - ISBN 966-561-039-2. Т. 1 : Антична і середньовічна філософія / пер. з пол. А. Шкраб'юк. - [Б. м.] : [б.в.], 1997. - 456 с.

СВІТОВИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ ДОСВІД: ЦЕНТРАЛЬНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА ТА НАЦІОНАЛЬНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО УКРАЇНИ

Бондар Ірина Юріївна, здобувач 5-го курсу навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: завідувач кафедри забезпечення фінансової безпеки та фінансового розслідування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Герасименко Лариса Володимирівна**.

Рівень корупції в Україні значно високий ніж в інших країнах, що істотно зменшує перспективи економічного зростання. Це в основному перешкоджає інвестуванню в приватний сектор економіки, надходженню прямих іноземних інвестицій з-за кордону, відкриттю ринків для нових країн. Як наслідок, призупиняється процес створення нових робочих місць і розвиток малого та середнього бізнесу. Після підписання угоди з Європейським Союзом зниження рівня корупції стало необхідною умовою подальшої співпраці з Європою.

Одним з найважливіших кроків в Україні стало прийняття 14 жовтня 2014 року Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» [1]. Згідно з ч.1 ст.1 цього Закону, Національне антикорупційне бюро України є державним правоохоронним органом, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень, віднесених до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових. Завданням цього бюро є протидія кримінальним правопорушенням, які вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці. Корупція – це складне явище, яке в Україні стало системним, а тому потребує адекватного комплексного підходу до його подолання.

У той же час, ряд країн які мали подібні до українських стартові умови трансформації, продемонстрували значні досягнення у запобіганні та боротьбі з корупцією. Прикладом цього є Республіка Польща, антикорупційний досвід якої може стати надзвичайно корисним для України.

13 червня 2006 року президент Республіки Польща підписав схвалений парламентом закон «Про Центральне антикорупційне бюро», який набрав чинності 24 липня 2006 року [2]. Головною установою по боротьбі з корупцією у Польщі є Центральне антикорупційне бюро (Centralne Biuro Antykorupcyjne, ЦАБ) [3]. Основною метою діяльності ЦАБ є боротьба зі зловживаннями владою та використанням привілеїв для досягнення особистої і майнової користі, а також діяльністю, спрямованою проти економічних інтересів держави. Бюро ретельно перевіряє майнові декларації чиновників та працівників сфери самоуправління, стежить за спробами порушити заборону поєднання громадських (державних) функцій із господарською діяльністю тощо [4].

Однак, на відміну від НАБУ, ЦАБ Польщі наділене значно ширшим колом повноважень: 1) виявлення, запобігання і викриття правопорушень проти: - діяльності державних установ, а також органів місцевого самоврядування; - правосуддя, виборів і референдумів, громадського порядку, достовірності документів, власності, господарської діяльності, обігу грошей та цінних паперів, якщо вони пов'язані з корупцією або з діяльністю, що може завдати шкоди економічним інтересам держави; - фінансування політичних партій, якщо вони пов'язані з корупцією; - податкових обов'язків, якщо вони пов'язані з корупцією або з діяльністю, що може завдати шкоди економічним інтересам держави; - правил спортивних змагань; - обігу лікарських засобів, харчових продуктів спеціального призначення, медичних виробів, а також притягнення до відповідальності осіб, які їх вчинили; 2) виявлення і протидія випадкам невиконання положень Закону Республіки Польща «Про організацію здійснення господарської діяльності особами, які виконують публічні функції» від 21 серпня 1997 року; 3) документування підстав та ініціювання реалізації положень Закону Республіки Польща «Про повернення вигоди, безпідставно отриманої з державного бюджету або від інших державних юридичних осіб» від 21 червня 1990 року; 4) виявлення випадків недотримання визначених законодавством процедур при прийнятті та виконанні рішень, що стосуються: приватизації і комерціалізації, фінансової підтримки, державних закупівель, розпорядження державним майном, а також надання ліцензій, дозволів, пільг, переваг, квот, кредитних гарантій; 5) контроль правильності і правдивості даних про активи та про здійснення господарської діяльності особами, які виконують публічні функції; 6) здійснення аналітичної діяльності у сферах, що належать до повноважень ЦАБ, а також надання відповідної інформації Прем'єр-міністру, Президенту Республіки Польща, Сейму та Сенату [5].

ЦАБ Польщі у межах своїх завдань, визначених Законом Республіки Польща «Про Центральне антикорупційне бюро», наділене повноваженнями виконувати такі функції: 1)аналітично-інформаційну; 2)оперативно-розшукову; 3)контрольну; 4)слідчу. У межах своєї діяльності ЦАБ Польщі здійснює також профілактичну і освітню функції. У цій сфері Бюро співпрацює з іншими органами та неурядовими організаціями, предметом дослідження яких є корупція та боротьба з корупцією [6]. Повноваження ЦАБ Польщі значно ширші, ніж повноваження НАБУ. Вони не обмежуються колом суб'єктів, які вчиняють злочин, та розміром предмета злочину, а стосуються всіх правопорушень, що пов'язані з корупцією або можуть завдати шкоди економічним інтересам держави. Також ЦАБ Польщі поєднує в собі функції як протидії, так і запобігання корупції, адже воно здійснює не лише кримінальне переслідування корупційних правопорушень, а й перевірку правильності й правдивості даних про активи та про проведення господарської діяльності особами, які виконують публічні функції, виявляє ризики для економічних інтересів держави, а також проводить профілактичну та освітню роботу.

Отже, можна стверджувати, що створений у 2006 році в Республіці Польща спеціалізований правоохоронний орган, метою діяльності якого є протидія та запобігання корупції, - Центральне антикорупційне бюро -

виправдало надії та сподівання польського суспільства. Україні у сьгоднішніх надзвичайно складних політичних та економічних умовах важливо перейняти цей позитивний досвід сусідньої європейської держави стосовно боротьби та протидії корупції, що стане важливою передумовою і запорукою входження нашої країни до європейської спільноти.

Список використаних джерел:

1. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14 жовтня 2014 року // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 47.
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z dnia 23 czerwca 2006 r.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20061040708/T/D20060708L.pdf>
3. Uchwała nr 37 Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 2014 r. w sprawie rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014–2019 [Електронний ресурс].
<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WMP20140000299/O/M20140299.pdf>
4. Рибак, А.І. Державна політика боротьби з корупцією у Польщі: нормативно-інституційний аспект [Текст] / А.І. Рибак // Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць / Головний редактор В.М. Вашкевич. – К.: ВІР УАН, 2011. – Випуск 50. – С. 717-725.
5. Якубовський, Р.В., Адміністративно-правовий статус Центрального антикорупційного бюро Республіки Польща, Стаття//Юридичний науковий електронний журнал №3 2016, 121-123 с.
6. Гречанюк Р., Функції і повноваження спеціальних антикорупційних органів України, Польщі та Молдови: порівняльний аналіз, Стаття// Науковий часопис Національної академії прокуратури України №2 2015, с. 41-48.

ДОПУСТИМІСТЬ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Бондаренко Оксана Миколаївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 4-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри досудового розслідування ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Кулик Марина Йосипівна**.

Значення кримінально-процесуального доказування полягає в тому, що лише за його допомогою стає можливим досягнення завдань кримінального судочинства. Доказування забезпечує об'єктивність, своєчасність, повноту кримінального провадження та справедливість і невідворотність покарання. У КПК 2012 року вперше визначено допустимість доказів як властивість, закріплено обставини, що на неї впливають, дано розгорнуту характеристику

процедури визнання доказів недопустимими та чітко перераховано джерела доказів (показання, речові докази, висновки експерта та документи).

Водночас, стає очевидною необхідність удосконалення його норм щодо допустимості доказів, зокрема, щодо забезпечення прав сторони захисту по збиранню доказів, можливості давати показання з чужих слів малолітніми особами, запровадження поліграфологічного дослідження як різновиду експертизи тощо. Крім того, у правозастосовній практиці накопичилося чимало питань відносно застосування норм КПК України щодо допустимості доказів, які потребують вирішення на законодавчому рівні.

Окремі аспекти проблем допустимості доказів досліджували у своїх наукових працях такі відомі вітчизняні науковці, як: Н.М. Басай, В.В. Вапнярчук, В.П. Гмирк, Т.В. Лукашкіна, М.А. Погорецький, Д.Б. Сергеев, М.М. Стоянова, В.В. Тютюнник та ін. Однак, у вітчизняній науці кримінального процесуального права до цього часу ще не було здійснено окремого комплексного дослідження допустимості доказів у КПК.

У відповідності до ч.2 ст.91 КПК України, доказування полягає у збиранні, перевірці та оцінці доказів з метою встановлення обставин, що мають значення для кримінального провадження[1]. Доказування являє собою процесуальну діяльність слідчого, прокурора, слідчого судді і суду по оперуванню доказами. Ця діяльність складається з ряду етапів або елементів:

1. Збирання доказів;
2. Перевірка доказів;
3. Оцінка доказів.

Під збиранням доказів у кримінальному процесі слід розуміти елемент доказування, змістом якого є здійснення уповноваженим (компетентним) державним органом пошукових, пізнавальних, посвідчуючих і правозабезпечуючих дій з метою сприйняття інформації, що міститься в слідах кримінального правопорушення, її вилучення та закріплення в матеріалах кримінального провадження. Процедура отримання доказів гарантує можливість використання їх в рамках кримінального судочинства, забезпечуючи їх допустимість. Щодо деяких категорій доказів вона суворо регламентована, інші - повинні бути зібрані по загальному шаблону, але так чи інакше, є обов'язкові вимоги до всіх категорій доказів.

Перевірка доказів проводиться шляхом їх аналізу, зіставлення з іншими доказами, також шляхом проведення додаткових слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій з метою пошуку нових доказів, підтвердження або, навпаки, спростування доказів, вже раніше зібраних. Крім того, перевірка доказів проводиться з метою з'ясування питання про їх достовірність.

Оцінка доказів - це здійснювана в логічних формах розумова діяльність суб'єктів кримінального процесу, яка полягає в тому, що вони, керуючись законом, розглядають за своїм внутрішнім переконанням кожний доказ окремо та всю сукупність доказів, визначаючи їх належність, допустимість і достовірність, а сукупність зібраних доказів - з точки зору достатності та взаємозв'язку для прийняття відповідного процесуального рішення [2].

Досліджуючи поняття доказів, неможливо уникнути питання про їх властивості. Законодавцем визначено лише дві властивості - належність і допустимість. Відповідно до ст.85 КПК України належними є докази, які прямо чи непрямо підтверджують існування чи відсутність обставин, що підлягають доказуванню у кримінальному провадженні, та інших обставин, які мають значення для кримінального провадження, а також достовірність чи недостовірність, можливість чи неможливість використання інших доказів[1].

Зокрема, О.Б. Муравін зазначає, що допустимість доказів – це придатність доказу з точки зору законності джерел, законності методів, засобів, прийомів одержання інформації, відповідність правові форми їх закріплення [3, с. 248].

Т.В. Лукашкіна та М.М. Стоянов до умов допустимості доказів відносять такі:

- отримання доказів суб'єктами, які уповноважені на це законодавством;
- одержання доказів з належного джерела;
- дотримання належної процедури отримання, збирання доказів та фіксація відповідно до чинного кримінально-процесуального законодавства [3, с. 250].

Така позиція підтверджується рішенням Конституційного Суду України за конституційним поданням СБУ щодо офіційного тлумачення ч.3 ст.62 Конституції України №12-рп/2011 від 20.10.2011р., в якому Конституційний Суд України зауважив, що обвинувачення у вчиненні злочину не може бути обґрунтоване фактичними даними, одержаними в незаконний спосіб, а саме: з порушенням конституційних прав і свобод людини і громадянина (крім випадків можливості обмежень, передбачених Основним Законом України), з порушенням встановлених законом порядку, засобів, джерел отримання фактичних даних, а також не уповноваженою на те особою тощо. Збирання, перевірка та оцінка доказів можлива лише в порядку, передбаченому законом. Визнаватись допустимими і використовуватись як докази у кримінальному провадженні можуть тільки такі фактичні дані, які одержані відповідно до вимог кримінально-процесуального законодавства. Перевірка доказів на їх допустимість є найважливішою гарантією забезпечення прав і свобод людини і громадянина в кримінальному процесі та ухвалення законного ісправедливого рішення у справі.

Досліджуючи міжнародну практику щодо питань допустимості доказів, можна зустріти доволі розбіжні точки зору. В кримінальному процесуальному праві Франції фактично зустрічається лише один критерій допустимості — «кожен законно зібраний доказ є допустимим» [4]. Німецьке законодавство закріплює не лише обов'язковий взаємозв'язок доказу і факту, а й необхідну обов'язкову форму закріплення — «представлений доказ повинен містити певне судження про факт і мати спеціально встановлену процесуальним законом форму» [5]. КПК Республіки Казахстан 1997 року встановлював, що фактичні дані повинні бути визнані недопустимими у якості доказів, якщо вони отримані з порушенням вимог Кодексу (КПК) шляхом позбавлення або утиску гарантованих державою прав учасників процесу при досудовому розслідуванні

або в судовому розгляді справи вплинули або могли вплинути на достовірність отриманих фактичних даних (ч.1 ст. 116 КПК Республіки Казахстан) [6].

Застосування технічних засобів у кримінальному процесі є звичайним явищем, але з розвитком науки і техніки технічні засоби стають все більш удосконаленими, точними, чіткими. Крім використання технічних засобів при фіксації доказів (фото-, відеозйомка, аудіозапис), слід приділити увагу пристроям, які допомагають безпосередньо збирати дані, які можуть бути використані у якості доказів в рамках кримінального провадження. Одним із таких пристроїв є поліграф, більш відомий, як детектор брехні. І хоча він давно вже не є новелою, та правові аспекти можливості його використання в Україні ще й досі не вирішені.

Поліграф - це комплексний аналізатор фізіологічного стану людини, який за допомогою вмонтованих чуттєвих датчиків одночасно виявляє і фіксує показання частоти пульсу, артеріального тиску, дихання, тембру голосу випробовуваного[7].

На законодавчому рівні питання застосування детектора брехні в рамках кримінального провадження в Україні так і залишилось неврегульованим. Для того щоб не виникало сумнівів щодо допустимості у якості доказів даних отриманих за допомогою поліграфа слід:

- 1) закріпити можливість використання поліграфа на законодавчому рівні;
- 2) визначити дослідження на детекторі брехні різновидом судової експертизи;
- 3) при проведенні дослідження повинні бути дотримані права особи, яка проходить дослідження відповідно до законів України, міжнародних стандартів, норм моралі та етики;
- 4) підозрюваний, обвинувачений повинні мати право проходити випробування на поліграфі у присутності захисника, свідок - у присутності адвоката, якщо він у нього є. У випадках, коли КПК України передбачає обов'язкове залучення захисника, цей захисник повинен обов'язково бути присутнім при поліграфологічному дослідженні;
- 5) усунути будь-які зовнішні чинники, які можуть вплинути на достовірність інформації, яку покаже поліграф;
- 6) перед дослідженням перевірити, чи не вживала особа, щодо якої проводиться дослідження, заспокійливих препаратів;
- 7) встановити вікові межі, в рамках яких особа може проходити перевірку на поліграфі (пропонуємо дозволити таку перевірку з моменту настання віку кримінальної відповідальності і до тих пір, поки особа зможе усвідомлювати свої дії і керувати ними). Несправедливо було б встановити верхню межу такого віку у числовому форматі, оскільки все залежить від стану здоров'я;

8) закріпити, що показання, отримані за допомогою детектора брехні можуть бути використані у якості доказу лише у сукупності з іншими доказами.

Не менш цікавим і дискусійним є питання, що стосується використання гіпнозу в кримінальному провадженні. Вчені стверджують, що гіпнотичний

вплив на людський розум дозволяє задіяти такі ділянки, які зазвичай перебувають у стані спокою, і його можна використовувати для відновлення втрачених спогадів, коли свідок чи потерпілий в силу певних стресів не може повністю згадати картину побаченого чи пережитого.

Питання про допустимість доказів відіграє ключову роль у кримінальному процесі. Уповноважена особа в ході розслідування кримінальних проваджень повинна керуватися лише перевіреними, правильно оціненими відомостями, які отримані у відповідності до вимог чинного законодавства України.

Відсутність єдиного підходу до інституту допустимості та належності доказів викликає дискусію навколо питання про можливість прийняття процесуальних рішень у кримінальному провадженні на підставі доказів, отриманих з порушенням процесуальної форми, та про юридичну силу таких доказів. Вказана невизначеність може призвести до помилок у діяльності практичних працівників. Отже, необхідне узагальнення існуючих теоретичних напрацювань вчених, розробка пропозицій стосовно вдосконалення інституту допустимості та належності доказів у кримінальному процесі.

ТАКТИЧНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРИЙОМИ ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ

Бондя Наталія Володимирівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 4-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент катедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Курилін Іван Ростиславович**.

Основною та найскладнішою діяльністю працівників органу досудового розслідування – слідчих є повне та швидке розкриття та розслідування кримінальних правопорушень. Узагальнення слідчої практики свідчить про існування суттєвих складнощів при провадженні окремих слідчих (розшукових) дій. Результати узагальнення різних категорій кримінальних проваджень вказують на достатньо низьку результативність обшуків.

За своїм характером тактичні прийоми обшуку суттєво відрізняються від тактичних прийомів інших слідчих (розшукових) дій, що зумовлено спрямованістю обшуку на виявлення умисно прихованих об'єктів. Тому, ми можемо стверджувати, що прийоми обшуку можуть бути схожими на прийоми проведення огляду місця події, де також основним завданням є відшукання слідів вчиненого кримінального правопорушення. Відмінність полягає у тому, що обшук орієнтований на пошук та виявлення умисно (свідомо) прихованих об'єктів, які мають значення у кримінальному провадженні [1].

Тактика обшуку в житлі та в офісних приміщеннях визначається залежно від ситуації, яка складається під час його проведення. Для подолання

конфліктних ситуацій під час обшуку в житлі та в офісних приміщеннях можуть застосовуватися дві групи тактичних прийомів:

1) тактичні прийоми спілкування з обшукуваним, які в свою чергу можна поділити на декілька видів: ті, що спрямовані на нейтралізацію протидії з боку опукуваного; ті, що спрямовані на стимулювання опукуваного до співпраці зі слідчим;

2) тактичні прийоми оптимізації пошукових дій.

Тактичні прийоми спілкування з обшукуваним доцільно застосовувати в тому разі, якщо слідчому необхідно з'ясувати інформацію про об'єкт, в якому відбувається обшук, або ж про предмети, які може приховувати обшукуваний і які стосуються злочину.

Приєм словесної розвідки являє собою спосіб виявлення реакції особи на певну інформацію. Базується на методах передачі інформації, постановки і варіювання мислених завдань, навіювання, рефлексії, емоціонального експерименту, керованих психічних станів тощо. Суть його в тому, що особи, у яких проводиться обшук, в ході його проведення втягуються в діалог зі слідчим. При цьому їх розпитують про розташування приміщень, надвірних будівель, їх призначення, наявність в них певних об'єктів тощо, розуміючи, при цьому, що вони як правило або ж не згадують взагалі або лише побіжно згадують ті місця, де саме заховані розшукувані об'єкти. Слід враховувати, що коли обшук проводять в особи, у якої немає розшукуваного об'єкта, то вона, звичайно, буде серйозно переживати неприємну процедуру обшуку і відчувати себе морально травмовано, але реагувати не це показаною бравадою та іронією у неї не буде підстав. А тому бравада, іронічні зауваження та підказки, як правило свідчать, що помилки в адресаті обшуку немає, розшукуваний об'єкт тут і залишається лише його знайти [3].

Водночас під час обшуку власник житла чи офісного приміщення може всіляким чином протидіяти слідчому, наприклад відмовлятися відкривати зачинене приміщення, забороняти співробітникам офісу на час обшуку дати доступ до їх робочих місць. В такому разі слідчому слід застосовувати прийоми нейтралізації протидії з обшукуваного. До таких прийомів належить:

- роз'яснення собі, яка підлягає обшуку, положень закону, зокрема частини 6 статті 236 КПК України, яка передбачає, що слідчий має право відкривати закриті приміщення, сховища, речі, навіть якщо обшукуваний відмовляється їх відкрити. Водночас пошкодження меблів чи замків у такому разі останньому ніхто не відшкодує, а тому краще їх відкрити;

- демонстрація особі, яка підлягає обшуку, технічних можливостей слідчо-оперативної групи щодо пошуку відповідних об'єктів. Для того щоб у обшукуваного не виникало сумнів у професіоналізмі та достатній оснащеності слідчо-оперативної групи, необхідно прибути у приміщення з комплектом відповідних техніко-криміналістичних засобів, до яких належать щупи, ломи, металошукачі, трупощукачі, переносні рентгенівські установки тощо. Споглядання арсеналу техніко-криміналістичних засобів здійснює відповідний психологічний вплив на особу, щодо якої здійснюється обшук, та нейтралізує зневажливе ставлення до слідства.

Слід зазначити, що в психічній діяльності обшукованого інтенсивно функціонують захисні механізми. Приховувана подія злочину, страх перед викриттям призводить до сильних переживань, викликаючи у корі великих півкуль головного мозку «вогнище афектації», тобто емоційної чутливості, що перебудовує всю психічну діяльність, дезорганізуючи її. Зачіпаються і ті зони кори півкуль, що «відповідають» за психофізіологічні реакції і майже не піддаються свідомому контролю: виділення поту, зміна кольору шкіри, міміка, позадовільні рухи, голосові реакції. Такого типу прояви спостерігаються, коли працівники наближаються до схованок, чим, природно, збільшується можливість відшукування прихованого [2, с. 225].

Ще одним із способів встановлення психологічного контакту перед проведенням ошуку в офісних приміщеннях є надання можливості персоналу спокійно закінчити свою роботу і залишитися на своїх робочих місцях, а якщо можливо – здійснювати обшук без припинення робочого процесу.

Якщо в офісі чи у виробничому приміщенні є відвідувачі, тому для уникнення конфліктної ситуації з адміністрацією підприємства перед проведенням ошуку слід видалити сторонніх осіб з приміщення, але таким чином, щоб це не завдало шкоди репутації підприємства, де відбуватиметься обшук.

Сутність прийому звернення до позитивних якостей обшукованого полягає в тому, що слідчий перед обшуком або в процесі його проведення між іншим зазначає, що впевнений у порядності обшукованого, а тому навіть не хоче припускати, що обшукуваний його одурив і щось приховав.

До прийомів оптимізації пошукових дій належать : прийом використання фактора раптовості, заборона особам, які знаходяться у приміщенні при проведенні обшуку, спілкуватися один з одним, а також виходити з приміщення та прийом словесної розвідки.

Суть прийому оптимізації полягає в тому, що з метою унеможливити знищення предметів чи документів, які становлять інтерес для кримінального провадження, слідчий має з'явитись у приміщенні несподівано для його власника чи керівника.

Таким чином, обшук є важливою інформативно-пошуковою слідчою (розшуковою) дією, складно організованою у психологічному плані, що вимагає від його учасників суттєвої психолого-тактичної підготовки.

Список використаних джерел:

1. Шепітько В.Ю. Межі допустимого і засоби впливу//Вибрані твори/В.Ю.Шепітько. – Х.:Вид. агенція «Апостиль»,2010.-с.324-329;
2. Криміналістика за ред. Проф.. Р.С. Белкіна. «Норма». – М.: "Норма". 2000 . – 990 с.
3. Котюк І. Загальна характеристика тактичних прийомів, заснованих на методах психологічного впливу / І. Котюк // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. - 2007. - Вип. 74-76. - С. 18-21.

BIOMETRIC TYPE OF SURVEILLANCE IN COMBATING TERRORISM

Борисенко Руслан Володимирович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: старший викладач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Марченко Ірина Володимирівна**.

Surveillance is the monitoring of behavior, activities, or other changing information for the purpose of influencing, managing, directing, or protecting people. Biometric surveillance is a technology that measures and analyzes human physical and/or behavioral characteristics for authentication, identification, or screening purposes.

Examples of physical characteristics include fingerprints, DNA, and facial patterns. Examples of mostly behavioral characteristics include gait (a person's manner of walking) or voice.

Facial recognition is the use of the unique configuration of a person's facial features to accurately identify them, usually from surveillance video. Both the Department of Homeland Security are heavily funding research into facial recognition systems. The Information Processing Technology Office, ran a program known as Human Identification at a Distance which developed technologies that are capable of identifying a person at up to 500 ft (150 m) by their facial features.

Another form of behavioral biometrics, based on affective computing, involves computers recognizing a person's emotional state based on an analysis of their facial expressions, how fast they are talking, the tone and pitch of their voice, their posture, and other behavioral traits. This might be used for instance to see if a person's behavior is suspect (looking around furtively, "tense" or "angry" facial expressions, waving arms, etc.).

A more recent development is DNA profiling, which looks at some of the major markers in the body's DNA to produce a match. The FBI is spending \$1 billion to build a new biometric database, which will store DNA, facial recognition data, iris/retina (eye) data, fingerprints, palm prints, and other biometric data of people living in the United States.

The Los Angeles Police Department is installing automated facial recognition and license plate recognition devices in its squad cars, and providing handheld face scanners, which officers will use to identify people while on patrol.

Facial thermographs are in development, which allow machines to identify certain emotions in people such as fear or stress, by measuring the temperature generated by blood flow to different parts of their face. Law enforcement officers believe that this has potential for them to identify when a suspect is nervous, which might indicate that they are hiding something, lying, or worried about something.

The FACE Services Unit provides FR support for closed FBI cases (e.g., missing and wanted persons) and may offer recognition support to federal partners. The FACE Services Unit only accepts "probe" photos that have been collected pursuant to applicable legal authorities as part of an authorized FBI investigation.

Upon receipt of the photo(s), the FACE Services Unit searches them using FR software against databases authorized for use by the FBI, which results in a photo gallery of potential candidates.

Privacy Impact Assessments (PIAs) for the FACE Services Unit and the NGI-IPS have been prepared by the FBI, approved by the DOJ. These PIAs provide to the public an accurate and complete explanation of how specific FBI components are using face recognition technology in support of the FBI's mission to defend against terrorism and enforce criminal laws, while protecting civil liberties. The PIAs also reflect many of the privacy and civil liberties choices made during the implementation of these programs.

Facial recognition is a tool to be utilized like any other law enforcement tool. Transparency will assist in gaining public approval.

Emphasis should be placed on establishing guilt or innocence as quickly as possible.

In our time we need to discuss what technologies are available, and what their standing is in a court of law.

What is the difference, from a legal perspective, between the media taking a photo and law enforcement doing the same thing?

Closing

Finally, the FBI's strength is directly attributed to the dedication of its people who work for and on behalf of their fellow citizens. Our adversaries and the threats we face are relentless. The FBI must continue to identify and use new capabilities such as automated FR to meet the high expectations for the FBI to preserve our nation's freedoms, ensure our liberties are protected, and preserve our security. Quite simply put, we at the FBI cannot fail to meet our assigned mission. We must continue to exceed expectations and never rest on past successes.

Список використаних джерел:

- www.fbi.gov
- www.bbc.com
- edition.cnn.com
- www.wikipedia.org

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ КОМП'ЮТЕРНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Буряченко Олеся Анатоліївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 4-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри інформаційних технологій та кібернетичної безпеки ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат технічних наук, доцент **Смаглюк В'ячеслав Михайлович**.

Захист інформації неможливо регламентувати через різноманітність існуючих інформаційних систем та видів інформації, що обробляється.

Конкретні заходи визначаються виробничими, фінансовими та іншими можливостями підприємства (організації), обсягом конфіденційної інформації та її значущістю. Можна назвати тільки загальні правила:

- створення та експлуатація системи захисту інформації є складною і відповідальною справою, яку мають робити професіонали;
- не слід намагатись організувати абсолютно надійний захист — такого просто не існує. Система захисту має бути достатньою, надійною, ефективною та керованою. Ефективність захисту інформації вимірюється не витратами на її організацію, а її здатністю адекватно реагувати на всі загрози;
- заходи із захисту інформації повинні мати комплексний характер, об'єднувати різні засоби;
- систему захисту слід будувати, виходячи з того, що основну загрозу становлять співробітники підприємства (організації, установи).

Необхідність залучення кваліфікованих фахівців до організації захисту інформації диктується тим, що тільки вони можуть визначити всі загрози і знайти ефективні засоби протидії.

Сьогодні захист інформації стає однією з галузей, для якої розробляються спеціальні інструментальні засоби, призначені для генерації тестів, імітації загроз, аналізу текстів програм.

Створюються експертні системи для формування вимог до безпеки інформаційних технологій та оцінки рівня їх виконання. Однак, як на мою думку, до захисту інформації можуть залучатись і звичайні користувачі, оскільки цю проблему неможливо вирішити тільки технічними і програмними засобами, людський фактор відіграє важливу роль у забезпеченні конфіденційності.

Власники і користувачі інформації можуть якнайкраще оцінити її важливість для визначення адекватних заходів з її захисту. Вони ж мають брати активну участь у виробленні стратегії захисту, оскільки остання має бути частиною внутрішньої політики організації. За приклад можна вважати появу нової посади у штатному розкладі корпорації ІВМ (International Business Machines Corporation також відома як ІВМ або «Блакитний гігант») — американська електронна корпорація, один із найбільших світових виробників усіх видів комп'ютерів і програмного забезпечення, один з найбільших провайдерів глобальних інформаційних мереж) — директором з проблем захисту конфіденційної інформації стала ветеран ІВМ Аріет Пірсон, яка має інженерну та юридичну освіту. Необхідне розуміння цієї проблеми і на державному рівні.

В Україні базовим законом для цього є Закон «Про державну таємницю», який надає таке визначення: державна таємниця (секретна інформація) — вид таємної інформації, що охоплює відомості у сфері оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку, розголошення яких може завдати шкоди національній безпеці України та які визнані у порядку, встановленому Законом України «Про державну таємницю», державною таємницею і підлягають охороні державою. Цей Закон доповнюють інші закони та нормативні акти, однак слід зазначити, що для ефективного

захисту інформації потрібне не тільки вдосконалення правової бази, а й комплексні заходи з втілення державної політики в цій галузі в житті. Адже, боротьба з кіберзлочинністю — справа державна. Наприклад, наприкінці 2000 року уряд Великобританії (<http://www.number-10.gov.uk>) повідомив про виділення 25 млн фунтів стерлінгів на створення у 2001 р. спеціального елітного поліцейського підрозділу з боротьби зі злочинністю у сфері високих технологій (National Hi-Tech Crime Unit). До підрозділу запрошені спеціально підготовлені детективи з поліції, митниці, Національного управління з розслідування карних злочинів (National Crime Squad) і Національної кримінальної поліції (NCIS — National Criminal Intelligence Service) — всього 40 осіб у Лондоні і 46 слідчих у підрозділах на місцях. Об'єктами кіберкопів є шахраї, педофіли, хакери, автори вірусів та інші шкідники. На виділені гроші також фінансується цілодобова «гаряча лінія», яка інформує про можливі атаки та інші загрози. Федеральне бюро розслідувань США запустило у 2001 році програму попередження комп'ютерних злочинів InfraGuard, розроблену Центром захисту національної інфраструктури (National Infrastructure Protection Center, NIPC, <http://www.nipc.gov/>). Однією з цілей програми є створення захищеної від вторгнення ззовні мережі для обміну інформацією між компаніями та органами забезпечення правопорядку про здійснені атаки та надання відомостей, які можуть попередити такі зазіхання. Однак деякі експерти вважають, що контроль з боку Федерального бюро розслідувань спричиняє недоступність інформації іншим учасникам. Це зумовлює появу інших подібних програм. Так, американські комп'ютерні корпорації Microsoft, Oracle, AT&T, Intel та 15 інших компаній створили центр обміну інформацією по боротьбі з комп'ютерною злочинністю (Information Technology Information Sharing and Analysis Center).

За твердженнями експертів, з усієї кількості комп'ютерних злочинів бувають своєчасно розкриті і покарані тільки 10—17%. У 90 % випадків виявлення злочину завдячує випадковості. Основною причиною такого становища є особливості комп'ютерних злочинів, які ускладнюють їх виявлення та доведення:

- незначні зовнішні прояви злочину — викрадена інформація може залишитись на місці, зчитування інформації може тривати частки секунд, занесення комп'ютерного вірусу списується на недосконалість антивірусного програмного забезпечення, а втрата даних — на збій технічних засобів;
- складність точного визначення втрат та їх оцінювання у грошовому еквіваленті;
- часто розслідування комп'ютерних злочинів є дуже дорогим, що обмежує можливості його проведення. А оскільки виявлені зловмисники часто здобувають легке покарання, потерпілі не бачать сенсу витратити додаткові кошти на їх розшук;
- небажання постраждалих звертатись до органів поліції, оскільки це може призвести до обнародування секретної інформації, втрати клієнтів, партнерів або акціонерів, конфліктів усередині організації. Деякі постраждалі побоюються, що у процесі розслідування будуть виявлені незаконне ведення ними операцій або інші протиправні дії. Одним з аспектів цієї проблеми є те, що потерпіла особа зазвичай сприймається громадськістю як жадібна і дурна;
- складність доведення злочинного наміру або необережності.

Найчастіше злочинець не в змозі передбачити повністю наслідки своїх дій — вони залежать від багатьох суб'єктивних і об'єктивних факторів, зокрема від стану інформаційних систем, її захищеності та кількості зв'язків з іншими системами; • високі вимоги до слідчого, який повинен мати підготовку на рівні професійного програміста або системного адміністратора. Щонайменше слідчий повинен вміти користуватись відповідним програмним забезпеченням, але критичним для нього є розуміння внутрішніх механізмів роботи систем і мереж. Останнє необхідне вже при виконанні таких звичайних слідчих дій, як обшук і збір речових доказів. Інформацію, зчитану або роздруковану з машинних носіїв, можна прийняти як доказ тільки за гарантованої неможливості її змінювання у процесі виконання цієї операції. Таку гарантію може дати використання сертифікованих програмних засобів, перевірених на відсутність незадокументованих можливостей. Але це не вирішує проблему повністю, оскільки залишається питання, хто буде контролювати застосування слідчим подібних програм — запрошені на обшук поняті навряд чи зможуть це зробити. Отже, ці питання потребують додаткових досліджень і детальної регламентації у кримінально-процесуальному законодавстві.

Як не парадоксально, допомогти органам поліції можуть і хакери. Роль хакерів у захисті інформаційних систем — тестування на проникнення. Тестування на проникнення є заходом, який має на меті перевірку відсутності в інформаційних системах простих шляхів обійти механізми захисту для неавторизованого користувача. Для цього можна скористатися професійними засобами тестування. Відповідні програми існують для всіх операційних систем, їх доцільно застосовувати хоча б тому, що вони можуть стати інструментом справжньої атаки. Недоліком подібних програм є те, що вони аналізують тільки вже відомі вразливі місця. Кращим способом атестації безпеки системи є надання можливості спеціально запрошеним хакерам зламати її без попередження адміністраторів і користувачів. Результатом має стати конфіденційний звіт з оцінкою рівня доступності інформації та рекомендаціями щодо вдосконалення системи захисту.

Цей метод використовують і виробники програм комп'ютерного захисту. Прикладом є щорічний конкурс хакерів OpenHack, який проводить журнал eWeek. Компанія-розробник пропонує грошові призи у кілька десятків тисяч доларів тим, хто за два тижні зламає систему. Однак, і тут можна зробити зауваження. Подібний конкурс не можна вважати ідеальною перевіркою. Професійні пірати не будуть рекламувати свої здібності, а залишать їх для «власного користування». OpenHack швидше можна назвати конкурсом молодих талантів, оскільки досвід минулих змагань показав, що серед переможців є особи, занадто юнні навіть для того, аби водити автомобіль.

Проте залучення юних хакерів до суспільно-корисної роботи може стати одним із заходів з попередження комп'ютерних злочинів і розкриття вже скоєних. Сьогодні хакерів активно залучають у спеціальні поліцейські підрозділи. Прикладом є індійська національна кібер-поліція (National Cyber Cop Committee), «співробітниками» якої стали у 2000 році 19 хакерів у віці від 14 до 19 років.

ПРЕЗУМПЦІЯ НЕВИНУВАТОСТІ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОВЕДЕНОСТІ ВИНИ ОСОБИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Васюта Юлія Володимирівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 2-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Мельник Оксана Вікторівна**.

Презумпція невинуватості особи є однією з загальних демократичних засад, що характеризують правову державу та її кримінальне судочинство. Тому питання, що пов'язані з названою засадою кримінального судочинства, постійно знаходяться в полі зору як науковців, так і правознавців-практиків. Але в багатьох з цих питань відсутня єдність в поглядах, а також існує певний різнобій і в практичній реалізації правових положень, що впливають із засади презумпції невинуватості.

Мета дослідження - комплексно проаналізувати нормативні положення, які стосуються презумпції невинуватості.

Завдання дослідження:

- розкрити сутність і нормативний зміст презумпції невинуватості у міжнародному та вітчизняному законодавстві;
- охарактеризувати значення презумпції невинуватості як головної засади справедливого кримінального судочинства.

Презумпція невинуватості - правовий принцип, за яким щодо особи, яка підозрюється у вчиненні злочину, припускається невинність до того часу, поки її вину не буде доведено у порядку, передбаченому законодавством, і встановлено вирок суду, який набрав законної сили [5, с. 145].

Презумпцію невинуватості необхідно розглядати в загально-правовому і процесуальному значеннях. Як загально-правова вимога вона звернена до всіх громадян, посадових осіб, державних і громадських організацій, до суспільної думки, в цілому, і визначає положення особи в суспільстві. У процесуальному значенні презумпція невинуватості характеризується як вимога, що визначає правове положення учасників кримінального судочинства, і насамперед підозрюваного, обвинуваченого, як основу їхніх процесуальних прав, гарантію всебічного, повного, неупередженого дослідження обставин кримінального провадження.

Нормативне положення про те, що особа, яка обвинувачується у вчиненні злочину, вважається невинуватою доки її вину не буде встановлено у визначеному законом порядку, знайшло своє відображення у найважливіших міжнародно-правових актах, які закріпили універсальні стандарти основних прав і свобод людини, зокрема: Загальній декларації прав людини (п. 1 ст. 11); Міжнародному пакті про громадянські і політичні права (п. 2 ст. 14); Європейській конвенції прав людини і основоположних свобод (п. 2 ст. 6) [5, с. 145].

Формула презумпції невинуватості — особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вина не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду — закріплена у ст. 62 Конституції України, Кримінальному (ст. 2) та Кримінальному процесуальному кодексах України (ст. 17).

Повідомлення особі про підозру, складання слідчим та затвердження прокурором обвинувального акту на стадії досудового розслідування, розгляд справи у підготовчому провадженні не вирішують наперед визнання його винуватим у вчиненні злочину. Лише один орган у державі наділений таким правом - це суд, який є відповідно до Конституції України (ст. 124) носієм судової влади, що здійснює правосуддя в умовах законності, незалежності, гласності та змагальності. Поводження з особою, вина якої у вчиненні кримінального правопорушення не встановлена обвинувальним вироком суду, що набрав законної сили, має відповідати поведженню з невинуватою особою [7, с. 22].

Дане положення знайшло своє закріплення в правовій позиції Конституційного Суду України, сформульованій у його рішенні від 30 січня 2003 року №3-рп у справі про розгляд судом окремих постанов слідчого і прокурора. Конституційний Суд відзначив у ньому, що переконання слідчого і прокурора у вчиненні особою злочину не означає доведення її винуватості, яка відповідно доконституційно закріпленого принципу презумпції невинуватості особа може бути встановлена лише вироком суду. Зібрані досудовим слідством докази винуватості особи перевіряються і оцінюються судом під час розгляду справи по суті, за результатами яких суд постановляє виправдувальний або обвинувальний вирок, визнаючи особу відповідно невинуватою або винуватою у вчиненні злочину [4].

Презумпція невинуватості зберігає свою дію лише у сфері кримінального судочинства і непоширюється на випадки притягнення особи до будь-якої іншої юридичної відповідальності. Свою регулятивну дію вона розповсюджує не лише на таких учасників кримінального судочинства як обвинувачений, підозрюваний, підсудний та засуджений (до вступу вироку в законну силу). Під її захистом перебуває будь-яка особа у кримінальному судочинстві, стосовно якої ведуться дії інкримінаційного характеру. Це, зокрема, особа, щодо якої лише ставиться питання про порушення кримінального провадження, а також свідок, якого допитують про обставини, які можуть бути використані проти нього.

Встановлення формули презумпції невинуватості як об'єктивного правового положення має найважливіше значення для захисту прав і законних інтересів осіб, що залучаються до орбіти кримінального судочинства, для слідчої і судової практики, впливає на законотворчий процес. Визнання обвинуваченого винним у вчиненні злочину лише за умов доведеності у встановленому кримінальним процесуальним законом порядку його вини характеризує демократичну суть кримінального судочинства, протистоїть у кримінальному судочинстві обвинувальному ухилу, суб'єктивізму, надійно

гарантує від необґрунтованого, свавільного притягнення до кримінальної відповідальності [6, с. 27].

Отже, презумпція невинуватості знайшла своє закріплення у міжнародних нормативно-правових актах, Конституції України і галузевому законодавстві. Вона істотно впливає на суть і характер вітчизняного кримінального судочинства і націлена на максимальний захист прав, свобод і законних інтересів учасників кримінального процесу.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/Z960254K.html.
2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/T012341.html.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/4651-17>.
4. Рішення Конституційного Суду України у справі про розгляд судом окремих постанов слідчого і прокурора від 30 січня 2003 р. N 3-рп [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua//KS004.html>
5. Лисогор В. Презумпція невинуватості – основний принцип кримінального процесу в правовій державі / В. Лисогор // Підприємництво, господарство і право. – 2015. – № 1. – С. 145-148.
6. Шевченко Т. Презумпція невинуватості та право на справедливий судовий розгляд / Т. Шевченко // Юридичний журнал. – 2016. – № 10. – С. 26-29.
7. Яценко С. Конституційний принцип презумпції невинуватості та інститут кримінальної відповідальності в праві України / С. Яценко // Юридичний вісник України. – 2016. – № 43. – С. 21-24.

ВИДИ ЗАПОВІТІВ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

Васюта Юлія Володимирівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 2-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри цивільного права і процесу, к.ю.н., доцент **Демиденко Наталія Володимирівна**.

Соціально-економічні перетворення українського суспільства значною мірою ґрунтуються на реформуванні цивільно-правових відносин. Цей надзвичайно складний процес пов'язаний у першу чергу з кардинальними змінами у відносинах власності, що тягнуть за собою і зміни у спадковому праві.

В юридичній літературі термін «заповіт» застосовується у двох значеннях: заповітом називається як сам документ, в якому знаходиться вираження воля заповідача, так і безпосередньо акт вираження цієї волі.

За своєю юридичною природою заповіт є одностороннім правочином, оскільки дії однієї особи (заповідача) породжують певні правові наслідки у майбутньому і не передбачають будь-якого зустрічного волевиявлення іншої особи.

Правова природа заповіту як одностороннього правочину не заперечується ученими. Й. О. Васькович піддає критиці погляд на заповіт як на односторонній правочин. На його думку, заповіт належить до односторонніх актів, тобто дій, спрямованих на досягнення юридичних наслідків, утім і з-поміж них відрізняється специфікою. Заповіт – це дещо суттєво більше, ніж правочин, це приватний закон, що визначає правовий режим конкретної спадкової маси [5, с. 59].

Серед ознак заповіту можна виділити такі:

1. Особистий характер заповіту. Заповіт настільки пов'язаний із особою заповідача, що виключає можливість його складення через представника в порядку ч. 2 ст. 1234 ЦК України.

2. Заповіт є розпорядженням фізичної особи на випадок смерті.

3. Заповіт за життя заповідача не створює для осіб, призначених спадкоємцями, ніяких прав та обов'язків. Тому заповіт характеризується властивістю скасування.

4. Формальний характер. Заповіт є правочином, який складається з суворим дотриманням форми.

5. Посмертний характер заповіту зумовлює ще одну ознаку – таємницю заповіту. Тільки від заповідача залежить, ознайомити чи ні зі змістом заповіту заінтересованих осіб.

Функціонально заповіт в сукупності з іншими юридичними фактами забезпечує перехід прав та обов'язків заповідача до інших осіб – спадкоємців, тобто несе в майновому обігу транзитивне значення. Законодавець відмежував, тобто зробив самостійними, норми про заповіт від правил про договори та правочини. Це означає, що як сам заповіт, так і окремі заповідальні розпорядження не можуть бути частиною інших правочинів і договорів (наприклад, договору дарування, шлюбного договору тощо). Розпорядження на випадок смерті не можуть включатися як окремі положення в цивільно-правові договори (за винятком спадкового договору).

Заповіт можна класифікувати за такими критеріями:

I. За характером розпоряджень заповідача: 1) із заповідальним відказом (статті 1237-1239 ЦК); 2) з покладенням на спадкоємців обов'язків (ст. 1240 ЦК); 3) з умовою (ст. 1242 ЦК); 4) з встановленням сервітуту (ст. 1246 ЦК); 5) з підпризначенням спадкоємців (ст. 1244 ЦК); 6) з позбавленням прав на спадкування (ст. 1249 ЦК): а) з вказівкою причин усунення від права на спадкування; б) без зазначення причин усунення від права на спадкування; в) шляхом не зазначення в заповіті.

II. За суб'єктним складом: особистий заповіт (ст. 1233 ЦК) і заповіт подружжя (ст. 1243 ЦК).

III. За особливостями процедури посвідчення заповіту: секретний (ст. 1249 ЦК), за участю свідків (ст. 1253 ЦК), у якому бере участь або зазначається його потенційний виконавець.

IV. За способом розподілу майна: 1) простий заповіт; 2) пропорційний заповіт; в) натуральний заповіт; г) частковий заповіт; д) змішаний заповіт [9, с. 96].

V. За характером розпоряджень заповідача: 1) із заповідальним відказом (статті 1237-1239 ЦК); 2) з покладенням на спадкоємців обов'язків (ст. 1240 ЦК).

Отже, правове значення заповіту полягає в тому, що це є єдиним для фізичної особи способом розпорядитися своїм майном на випадок смерті. Заповіт – особливий вид правочину, за яким правові наслідки пов'язують із фактом смерті особи. Одночасно заповіт виступає юридичним фактом, який поряд з іншими елементами юридичного складу породжує виникнення спадкового правовідношення.

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.

2. Закон України «Про нотаріат» від 2.09.1993р. № 3425-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383.

3. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Затв. наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 р. № 296/5 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 17. – Стор. 66. – Ст. 632.

4. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про спадкування» від 30.05.2008р. № 7 // Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України з цивільних справ (1972 – 2012 роки): станом на 1.11.2012 р. / упоряд.: В. І. Борисова, І. П. Жигалкін, О. М. Сибіга, П. В. Хотенець. – Х.: Право, 2012. – С. 228-239.

5. Васькович Й. Спадкування за заповітом / Й. Васькович // Право Укоаїни. – 2017. – № 1. – С. 58-60.

6. Власенко І. Заповіт: як скласти та що передбачити / І. Власенко // Юридична газета. – 2017. – № 4/5. – С. 32-33.

7. Заїка Ю. О. Спадкове право / Ю. О. Заїка. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 352 с.

8. Ковальчук Я. Право на складання заповіту / Я. Ковальчук // Юридична газета. – 2016. – № 15/16. – С. 9.

9. Нелін О. До питання спадкування за заповітом з Цивільним кодексом України / О.Нелін // Підприємництво, господарство і право. – 2015. – № 11. – С. 96-98.

10. Павленко В.Г. Заповіт та його реалізація в сучасних умовах / В.Г. Павленко // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2014. – № 10. – С. 84-93.

11. Турлуковський Я. Окремі проблеми функціонування правової конструкції заповіту подружжя в українському спадковому праві / Я. Турлуковський // Підприємництво, господарство і право. – 2016. – № 8. – С. 71-75.

12. Фоміна К. Секретний заповіт / К. Фоміна // Юридичний вісник України. – 2014. – № 49. – С. 13.

ПРОБЛЕМИ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ МІЖ ЧОЛОВІКАМИ ТА ЖІНКАМИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Вахнеко Сергій Володимирович, здобувач ступеня вищої освіти магістра 5-го курсу ННІ №3 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор **Камінська Наталія Василівна**

Сьогодні ми живемо в часи швидких змін, адже утвердження гендерної рівності - важливий напрямок в Україні за останні роки. Це питання проходить крізь всі проблеми сьогодення і є актуальним в житті кожного з нас.

Соціальна дискримінація означає обмеження або втрату прав за гендерною ознакою у всіх сферах життя: трудовій, соціально-економічній, політичній, духовній, побутовій. Соціальна дискримінація призводить до зниження соціального статусу і є однією з форм насилля над особистістю.

Слід зазначити, що вивчення світовим співтовариством становища жінок в суспільстві має довгий шлях її створення починаючи від: 1946 р.- створена Комісія ООН для спостереження за положенням жінок і сприяння реалізації їх прав. 1975 р.— міжнародний рік жінки. І завершальним етапом розвитку сьогодення є прийняття у вересні 2000 р. на Всесвітньому саміті ООН документа "Пакт розвитку тисячоліття", який підписав серед інших і президент України. Перспективи у цьому документі, були окреслені до 2015 р., але 15 вересня 2017 року - Уряд України представив Національну доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна», яка визначає базові показники для досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР). У доповіді представлені результати адаптації 17 глобальних ЦСР з урахуванням специфіки національного розвитку[3].

Серед Цілей сталого розвитку "Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчаток". Отже, Україна взяла на себе зобов'язання щодо просування гендерної рівності.

«Для досягнення Цілей Сталого Розвитку на національному рівні Україна здійснюватиме нові програми і проекти, які на практиці забезпечать макроекономічну стабільність, екологічний баланс та соціальну згуртованість. ЦСР служитимуть в якості загальної основи для подальших перетворень в Україні», - саме так зазначив Президент України Петро Порошенко у своєму виступі на Саміті ООН з Порядку денного в галузі розвитку на період після 2015 року, який відбувся в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН, і під

час якого було надано загальне бачення нових орієнтирів розвитку до 2030 року та визначено 17 Цілей сталого розвитку[3].

Положення про рівність статей прямо чи концептуально зафіксовані в окремих статтях Конституції України в розділах, які визначають організацію, здійснення державної влади та місцевого самоврядування.

Вважаємо за доцільне акцентувати увагу на ст. 24 Конституції України, яка проголошує, що громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом, а ч.1 даної статті свідчить, що не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, **статі**, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання або іншими ознаками. У свою чергу рівність прав жінки і чоловіка забезпечується ч. 2 даної статті, а саме наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній і культурній діяльності, у здобутті освіти і професійній підготовці, у праці та винагороді за неї; спеціальними заходами щодо охорони праці і здоров'я жінок, встановленням пенсійних пільг; створенням умов, які дають можливість поєднувати працю з материнством; правовим захистом, матеріальною і моральною підтримкою материнства і дитинства, включаючи надання оплачуваних відпусток та інших пільг вагітним жінкам і матерям.[1].

Принцип рівноправності є підґрунтям всіх статей Конституції України, які регулюють політичні, соціально-економічні й інші права людини. Однак закріплення рівності в правах не розв'язує проблеми реальної рівності. Досвід нашої держави показує, що отримання жінками однакових з чоловіками прав не ліквідувало всіх видів дискримінації щодо жінок, які існують на сучасному етапі. Крім закріплених рівних прав, необхідно надати представникам обох статей рівні можливості для їх реалізації [2].

Державна гендерна політика — це діяльність (або бездіяльність у разі навмисного не впровадження такої політики) державних інституцій, спрямована на здійснення та гарантування рівних прав, свобод і можливостей для жінок і чоловіків, утвердження гендерної демократії та формування гендерної культури в суспільстві[4]. Оскільки реальне становище жінок суттєво відрізняється від становища чоловіків, то особливий наголос у структурі гендерних стратегій та їх реалізації ставиться завжди на політиці щодо поліпшення становища жінок. Водночас така справедливість не унеможливує, а, навпаки, передбачає в структурі гендерної політики оновлення становища чоловіків стосовно формування гендерно-якісніших, адекватних потребам сучасності світогляду, поведінки, громадських та державних форм діяльності, додання неадекватності сприймання ними сучасних перетворень, насамперед у сфері тендеру.

Таким чином, українській жінці сьогодні живеться досить нелегко, на її плечах лежить тягар економічних, соціальних та інших проблем. Жінці, жінці-матері, в першу чергу, потрібна серйозна, всебічна підтримка зі сторони держави і суспільних організацій. Інтереси жінок повинні активно лобіюватися на рівні представницьких, виконавчих, судових органів державної влади, в ЗМІ, в сфері освіти та виховання. Французький мислитель Франсуа Марі Шарль

Фур'є у ХІХ ст. сказав: "Соціальний прогрес і зміни періодів здійснюються пропорційно прогресу жінок до свободи, а падіння соціального устрою здійснюється пропорційно зменшенню свободи жінок". На суспільному рівні декларовані права та можливості особистості, незалежно від статі, реально не дотримуються, упереджене ставлення й гендерна дискримінація продовжують відтворюватися, жінки та чоловіки як соціальні спільноти загалом мають неоднаковий доступ до соціальних статусів, ресурсів, привілеїв, престижу, влади. Інтеграція української держави у світове співтовариство вимагає переосмислення місця і ролі жінок у суспільстві, їх рівноправну участь у всіх сферах життєдіяльності, і, зокрема, в політиці і державотворенні. Ми, обрали вірний шлях рівних права і можливостей для жінок та чоловіків у суспільстві, рівних умови для реалізації прав людини, участі в національному, політичному, економічному, соціальному та культурному розвитку, отриманні рівних винагород за результатами праці.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Прийнята на 5-тій сесії ВРУ 28 червня 1996 року. К.: Юрінком, 1996.
2. Основитеорії гендеру: Навчальний посібник – К., "К.І.С.", 2004.
3. Цілі сталого розвитку на 2016-2030 pp. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>.
4. Грицай І.О. Державна гендерна політика: генезис поняття та співвідношення із суміжними термінами / І.О. Грицай // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ., 2016.

КОРУПЦІЙНІ ЧИНИКИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Вахненко Сергій Володимирович, здобувач 5-го курсу навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: завідувач кафедри забезпечення фінансової безпеки та фінансового розслідування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Герасименко Лариса Володимирівна**.

Корупційні прояви у ВНЗ є однією із **найактуальніших** тем сьогодення, вони впливають на кожного з нас, а отже нам потрібно свідомо підійти у подолані цього ганебного явища, ми маємо зрозуміти що в нашій країні з'явиться по справжньому високий рівень кваліфікованих спеціалістів, коли студент буде жити клопіткою працею від навчання і буде хотіти навчатися, а викладач у свою чергу прийшовши в аудиторію не тільки відпрацювати та отримати кошти за свою роботу, але й зможти зацікавити студента до навчального предмета та водночас покращуватиме свою педагогічну майстерність.

На конституційному рівні закріплено, що кожен має право на освіту, що громадяни мають право безоплатно здобути вищу освіту в державних і комунальних навчальних закладах[1].

Право на освіту – це право людини на здобуття певного обсягу знань, культурних навичок, професійної орієнтації, які необхідні для нормальної життєдіяльності в умовах сучасного суспільства[4].

Слід зазначити, що право на освіту має на меті зробити всіх рівними незалежно від наявності в осіб матеріальних коштів для здобуття нею вищої освіти.

Розглядаючи проблему корупції у вищих навчальних закладах, можна виділити декілька основних дійових осіб, які і є джерелом або чинником аналізованої проблеми. Це керівники освітньої сфери, викладацький персонал, студенти, батьки. Між цими суб'єктами виникають так звані "ненормативні відносини", під якими розуміють такі стосунки між усіма причетними до здобуття вищої освіти, які суперечать моральним нормам, посадовим інструкціям чи нормам законодавства: корупція, побори і підношення, фаворитизм, "блат" і, власне, корупційні дії на різних рівнях функціонування системи вищої освіти.

У суспільстві, особливо серед молоді, сформувався культ грошей і влади, а не розуму і знань. Про це свідчать соціологічні дослідження, що були проведені в Кременчуцькому державному політехнічному університеті в 2017 році серед студентів четвертого курсу. Тільки 25% респондентів зазначили, що хочуть стати висококваліфікованими фахівцями, а 20% — високоосвіченими, культурними людьми. Таким чином, диплом, а не знання потрібні більшості студентів, тому це і слугує процвітанню корупції.

Причини виникнення корупційних процесів у вищих навчальних закладах:

- низький рівень оплати праці при одночасному великому обсязі навантаження, недостатні можливості для самореалізації високоосвічених людей призводять до спокуси поповнити свій бюджет шляхом академічної корупції;

- певна частина студентів не хоче докладати зусиль для набуття знань і шукає шляхи незаконного отримання позитивної оцінки за екзамен, курсову роботу, диплом тощо, провокуючи своїми діями викладачів. Є потреба в отриманні такої послуги, отже й виникає цей ринок послуг: виготовлення курсових, дипломних, контрольних робіт, репетиторство (як приховане хабарництво), коли викладач надає додаткові платні консультації своїм студентам, і відкрите хабарництво, коли залік чи іспит мають свою вартість;

- більшість студентів мовчки потурає такій ситуації. Усі спроби отримати інформацію через телефони довіри, скриньки, уведення представників студентів до складу вчених рад, приймальної комісії поки що реальних результатів не дають. Ніхто відкрито прізвища корупціонерів не називає[2].

Шляхи подолання корупції у ВНЗ:

➤ Підвищення цінності вищої освіти, а також якості навчання (це відобразиться не тільки на корупційну складову в вищій освіті, але і значно

підвищить якість спеціалістів, що будуть випускатись з вищих навчальних закладів);

➤ Громадська протидія корупції у ВНЗ має включати в себе постійний моніторинг освітнього процесу профільними громадськими організаціями і спонукання студентів та викладачів до активнішої позиції у боротьбі з проявами корупції у ВНЗ;

➤ Відповідальність за корупційну діяльність треба збільшити, натомість якість соціального захисту викладачів, також покращити;

➤ Засобами боротьби з корупцією на рівні системи освіти є модифікація системи державного замовлення заради приведення її у відповідність до вимог ринку, оптимізація кількості ВНЗ шляхом перегляду критеріїв ліцензування і акредитації та формування у студентів почуття академічної гідності;

➤ Зміни на рівні освітнього процесу мають передбачати введення системи зовнішнього оцінювання знань студентів разом із вдосконаленням критеріїв внутрішнього оцінювання, формування стимулів для викладачів відмовлятися від корупційних практик і заохочення студентів до здобуття реальних знань під час освітнього процесу [3].

Загалом, викорінення основних причин виникнення корупції у ВНЗ можливо лише за активної співпраці державних органів і широких верств громадськості.

Отже, слід зробити висновок про те, що в сучасному українському суспільстві корупція стала нормою, своєрідною традицією; переважна більшість мешканців України вважає корупцію нормальним явищем, без якого було б незручно; існуючі недоліки в системі вищої освіти є однією з гострих суспільних проблем, оскільки вони негативно впливають на найбільш соціально активні верстви: студентство, інтелектуальну еліту, практично на представників усіх прошарків суспільства. З огляду на це, привернення уваги громадськості до цієї проблеми повинно мати широкий резонанс і підтримку [5]. Для того, щоб викоринити корупцію з окремої галузі, необхідно не на словах, а на ділі запроваджувати реформи на всіх рівнях влади, усувати причини корупції, а не її наслідки.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Прийнята на 5-тій сесії ВРУ 28 червня 1996 року. К.: Юрінком, 1996.
2. Загірняк М. В. До проблеми корупції у вищих навчальних закладах України / Загірняк М. В. / URL: http://www.fulbright.org.ua/62_8_u.html.
3. Шляхи вирішення проблеми корупції у вищих навчальних закладах / URL: <https://blogs.korrespondent.net/blog/users/3225310>.
4. Право на освіту / URL: <https://blogs.korrespondent.net/blog/users/3225310>.
5. Піщуліна О. Корупція у вищій освіті / Піщуліна О. // Прозо-рість і корупція в системі вищої освіти України : зб. матеріалів конф. (21-22 листоп. 2014 р., м. Львів). – К., 2003. – С. 145-146.

СУТНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО БЮРО УКРАЇНИ

Вересенко А.В., студент 3-го курсу Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС, кандидат юридичних наук, доцент **Стрельченко Оксана Григорівна**.

Корупція завжди залишалася однією з найсерйозніших проблем України. Корупція є протиправна діяльність, яка полягає у використанні службовими особами їхніх прав і посадових можливостей для особистого збагачення; підкупність і продажність громадських і політичних діячів [1, с. 14].

Існуючий механізм протидії корупційним проявам в Україні є неефективним. Одним зі шляхів покращення ситуації законодавець вважає інституційну реформу публічних органів, в унісон, якій парламентом було схвалено створення автономного органу (поза системою існуючих правоохоронних органів), основною функцією якого є виявлення та розслідування корупційних проявів, що становлять особливу суспільну небезпеку. Саме таким органом стало Національне антикорупційне бюро.

Так, Національне антикорупційне бюро України є державним правоохоронним органом, місія якого полягає у знешкодженні корупції у владі та сприянні побудові оновленого українського суспільства, вільного від корупції [2, с. 1], створення якого було передбачене Законом України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14 жовтня 2014 року [2, с. 1].

Треба визнати, що основним завданням Національного бюро є протидія кримінальним корупційним правопорушенням, які вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці.

Національне антикорупційного бюро України діє на загальних принципах: верховенства права; поваги та дотримання прав і свобод людини і громадянина; законності; безсторонності та справедливості; незалежності Національного бюро та його працівників; підконтрольності і підзвітності суспільству та визначеним законом державним органам; відкритості для демократичного цивільного контролю; політичної нейтральності і позапартійності; взаємодії з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями тощо.

У його структуру входять власні підрозділи швидкого реагування, захисту свідків, мають власну технічну базу, своїх оперативників та слідчих. Воно працює виключно зі Спеціальною антикорупційною прокуратурою, яка підпорядковується безпосередньо генеральному прокурору і формується на конкурсній основі.

Вважаємо за необхідне, відзначити, що позитивним моментом в діяльності Національного антикорупційного бюро України, є той факт, що станом на кінець жовтня 2016 року, за інформацією директора органу, детективи Національного антикорупційного бюро України разом із

прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури завершили розслідування та передали до суду матеріали 64-х кримінальних проваджень. Завдяки їхній роботі з незаконно привласнених коштів вже повернуто 65 млн. грн. і планується повернути ще 200 млн. грн. У полі зору детективів наразі майже 200 проваджень, розмір їх предмету перевищує 33 млрд. грн. Ці результати стали можливими завдяки створенню незалежної Антикорупційної прокуратури, яка здійснює процесуальний нагляд за розслідуваннями Бюро [3, с. 2].

Існує безліч підводних каменів неписаних вище, але основні вже відомі, зрозумілі і стоять на порозі їх вирішення. Процес становлення Національного антикорупційного бюро був вкрай важкий, як для України, у такий нелегкий період. Перспективи є, вони існують, вони реальні і підтверджуються кожними поступовими діями детективів Національного антикорупційного бюро України.

Список використаних джерел:

1. Корупція // Юридична енциклопедія : [в 6-ти т.] / ред. кол. Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) [та ін.]. – К. : Українська енциклопедія, 1998. — ISBN 966-749-200-1. – 14 с.
2. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14 жовтня 2014 р. // Відомості Верховної Ради — 2014. – № 47. – Ст. 2051.
3. Національне антикорупційне бюро України: Звіт: лютий 2015 – серпень 2016. — 2 с. // [Електронний ресурс]: Режим доступа:
4. https://nabu.gov.ua/sites/default/files/reports/zvit_02_072016.pdf

БАНКІВСЬКІ КАРТКИ ЯК ПРЕДМЕТ ШАХРАЙСТВА

Гаращенко Юлія Сергіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: старший викладач кафедри інформаційних технологій та кібернетичної безпеки ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ **Мельников Ілля Миколайович**.

Фінансові махінації, пов'язані з незаконними операціями з банківськими платіжними картками, зазвичай відносять до категорії злочинів у сфері високих технологій, та розкриттям їх, як правило, займаються підрозділи Державної служби боротьби з економічною злочинністю, що входить в структуру МВС. Однак аналіз судової практики свідчить про те, що для здійснення подібного роду афер великого розуму зовсім не потрібно і успішно їх розкривати можуть не тільки співробітники карного розшуку, але й дільничні інспектори поліції [1].

Проаналізовано обсяги шахрайства із банківськими картками в Україні протягом останніх років. Відображено світові тенденції досліджуваного явища. Охарактеризовано основні способи карткового шахрайства. Висвітлено аспекти

діяльності Української міжбанківської асоціації членів платіжних систем «ЕМА» у напрямі запобігання даному виду шахрайства. Окреслено шляхи протидії злочинам з банківськими картками.

Банківська платіжна картка – це персоніфікована пластикова картка з магнітною смугою або чіп-модулем, яка є ключем доступу до управління банківським рахунком і надає її власнику можливість безготівкової оплати товарів або послуг в різних торгових і сервісних підприємствах, що приймають картки до оплати, одержувати готівку у відділеннях банків і в банкоматах, а також користуватися іншими додатковими послугами та певними перевагами. З'явившись в середині минулого століття, банківські картки набули поширення більш, як в 200 країнах світу і стали невід'ємним атрибутом цивілізованої людини [2, с. 43].

На даний час банківські картки є основним елементом електронних банківських систем, все більш активно витісняючи традиційні чекові книжки та готівку. Та особливість, що картка містить певну інформацію, яка потрібна для доступу до банківського рахунку, здійснення розрахунків за товари та послуги, а також зняття готівки, дозволяє їй слугувати простим і прогресивним засобом в організації безготівкових розрахунків і водночас бути привабливим об'єктом для шахрайських операцій з боку злочинців [3].

Як свідчать дані табл. 2, шахрайство із банківськими картками набирає обертів і стає поширеним видом діяльності зловмисників. Його найбільш популярними видами є фішинг, вішинг, скімінг та шиммінг. За видами злочинів у банківській сфері вони відносяться до злочинів, що вчиняються в основному не банківськими працівниками, а іншими особами, які володіють відповідними знаннями і технічними навичками [4, с. 59].

Концепція фішингу (англ. fishing – риболовля) полягає у тому, що шахрай будь-якими можливими способами намагається витягнути з власника картки інформацію. Це може бути підроблений лист, наприклад, від банку або платіжної системи, клієнтом якої є власник, із проханням так чи інакше повідомити інформацію, за допомогою якої шахрай може одержати доступ до коштів – запит PIN-коду, логіна, пароля тощо. Найпростіший спосіб фішингу – підробка листа. Користувач одержує листа з пропозицією перейти за посиланням, адреса якого схожа на адресу відомої користувачу компанії. Якщо користувач перейде за посиланням та вкаже дані доступу, які звичайно використовує для доступу до Інтернет-банкінгу або особистого кабінету, його персональні дані стануть доступними шахраям [5].

Вішинг (від англ. voice – «голос»; fishing – «риболовля») – вид шахрайства з банківськими картками, що значно поширився в Україні протягом останніх років. Це один з методів шахрайства з використанням соціальної інженерії. Він полягає в тому, що зловмисники, граючи роль співробітника банку або покупця, випитують по телефону у власника платіжної картки конфіденційну інформацію або провокують до здійснення певних дій зі своїм картковим рахунком. У 2016 р. шахраї за допомогою вішингу обікрали карткові рахунки українців на 275 млн. грн. Втрати від цього виду кібершахрайства ростуть небаченими темпами. За 2016 р. дохід шахраїв виріс більш, ніж в п'ять

разів з 51 млн. грн. в 2015 р. Якщо тенденція збережеться, то в кінці 2017 р. кожен 30-й українець стане жертвою вішингу [3].

Одним із способів викрадення коштів з банківської картки є скіммінг (англ. *skimming* – «знімання вершків»). Скіммер – невелике пристосування для зчитування інформації з магнітної стрічки, яке вміщується в долоні і може вмістити в себе до 200 номерів карток. Зі скіммера дані перевантажуються на комп'ютер, а з нього за допомогою спеціального декодера – на магнітну стрічку викраденої, знайденої або незаконно виготовленої картки. Інформація, яка міститься на магнітній стрічці, потім витискається на картці і ніякого додаткового обладнання чи витрат ця операція не потребує. Скіммери використовуються, як правило, особами, що приймають картки до оплати – офіціантами, адміністраторами, касирами, які копіюють дані з картки два рази – один для оформлення платежу, другий – на скіммер для злочинців [2]. Як варіант, на банкомат прикріплюють мініатюрну відеокамеру, яка знімає руку, що вводить пін-код, і робить запис у модуль пам'яті або передає його дистанційно на комп'ютер шахрая. Загалом у випадку дистанційної передачі шахрай знаходиться недалеко та приймає відеодані за допомогою ноутбука [6].

Шиммінг є різновидом скіммінгу і останньою з вигадок викрадачів, одним із способів незаконного зняття грошей за допомогою використання тонкої плівочки, схожої на скотч. Така плівка наклеюється на клавіатуру, а потім із неї зчитується необхідна інформація. Незвичайна клавіатура банкомата не викликає підозри, що значно полегшує завдання злочинцям [7].

Кіберзлочинці відчують себе вільно не тільки завдяки низькому рівню фінансової грамотності українців, а й вельми лояльному кримінальному законодавству. В Україні шахрай при першій судимості несе відповідальність у вигляді лише штрафу. Водночас навіть ліберальний ЄС рекомендує за кібершахрайство призначати перше покарання у вигляді позбавлення волі не менш, ніж на один рік. В Іспанії за це можна отримати 12 років, в Польщі – до 25 років, в США – три-чотири довічні терміни. В Україні у 2016 р. потрапили до в'язниці лише десять шахраїв [3].

Щоб не потрапити на гачок аферистів, експерти дають кілька універсальних порад:

- нікому не повідомляйте PIN-код і номер своїх банківських карток;
- підключіть смс-банкінг і відстежуйте всі свої операції;
- установіть ліміт на картковому рахунку;
- під час розрахунків в Інтернеті користуйтеся тільки перевіреними сайтами.

У випадку, якщо ви все-таки стали жертвою шахраїв, експерт радить якомога швидше звертатися до самого банку.

«Всі операції, які були здійснені шахраями до моменту, коли ви звернулися до банку - це ваша відповідальність. І чим скоріше ви звернетесь до банку, тим менше втрат, фактично, ви можете понести» [8]

На мобільний телефон подзвонила жінка і представилася працівницею банку. Повідомила, що банк пропонує поліпшити сервіс обслуговування і пропонує збільшити ліміт по платіжній карті. Для цього –

попросила назвати ПІН-код і номер карти. Потім виявилось, що з карти зняли гроші, а в банку про це нічого не знають і не мають відношення до телефонному дзвінку».

Такі і подібні заяви регулярно пишуть у правоохоронні органи клієнти банків, які стали жертвами інтернет-шахраїв.

За даними МВС України за 9 місяців цього року зареєстровано 726 звернень клієнтів банків, які стали жертвами злочинців. *«Останнім часом в Україні масово використовують такі схеми шахрайства, як створення злочинцями Інтернет сайтів для отримання інформації про платіжні картки, втручання в роботу дистанційного банківського обслуговування за типом системи «Клієнт-Банк», телефонне шахрайство, розсилка листів з використанням електронних поштових скриньок [9].*

Список використаних джерел:

1. Юрій Котнюк Злочини з платіжними картками: судова практика [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://anticyber.com.ua/article_detail.php?id=16
2. Пиріг С. О. Платіжні системи : навч. посіб. для вузів / С. О. Пиріг. – К. : ЦУЛ, 2008 . – 239 с.
3. Некрасов В. Атака по телефону: Україну накриває волна кібермошенництва [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://www.epravda.com.ua/rus/publications/2017/01/30/619178/>
4. Олійничук О. І. Правові основи протидії економічній злочинності: навч. посіб. / О. І. Олійничук. – Тернопіль : ФОП Шпак В. Б., 2016. – 242 с.
5. Абрамов К. Інтернет-шахрайство з платіжними картками та методи захисту від нього [Електронний ресурс] / К. Абрамов. – Режим доступу : http://www.ufin.com.ua/analit_mat/poradnyk/094.htm.
6. Скімінг у банкоматах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.chclub.ru/skimmingatm>.
7. Осика І. М. Огляд Міжнародного науково-практичного семінару «Протидія економічній злочинності» [Електронний ресурс] / І. М. Осика. – Режим доступу : http://www.univd.edu.ua/_projects/ezloch_kor/docs/zahid/oglyad.doc.
8. Нові схеми кібер-злочинців: шахраї крадуть гроші з банківських карток [Електронний ресурс]. – Режим доступу https://nnovosti.info/articles/novi_shemi_kiber_zlochintsiv_shahraji_kradut_groshi_z_bankivskih_kartok_video-422.html
9. Шахрайства з банківськими картками, як не стати жертвою інтернет-шахраїв [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://groshi-v-kredit.org.ua/shahrajstva-z-bankivskymy-kartkamy-yak-ne-staty-zhertvoyu-internet-shahrajiv.html>

US DEPARTMENT OF STATE

Гаращенко Юлія Сергіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: викладач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Півкач ірина Олександрівна**.

The Under Secretary for Civilian Security, Democracy, and Human Rights leads State Department efforts to prevent and counter threats to civilian security, such as violent extremism, mass atrocities, and weak governance and the rule of law. The seven bureaus and offices reporting to the Under Secretary advance the security of the American people by assisting countries around the world to build more democratic, secure, stable, and just societies.

- [Bureau of Conflict and Stabilization Operations \(CSO\)](#)
- [Bureau of Counterterrorism and Countering Violent Extremism \(CT/CVE\)](#)
- [Bureau of Democracy, Human Rights, and Labor \(DRL\)](#)
- [Bureau of International Narcotics and Law Enforcement Affairs \(INL\)](#)
- [Bureau of Population, Refugees, and Migration \(PRM\)](#)
- [Office of Global Criminal Justice \(GCJ\)](#)
- [Office to Monitor and Combat Trafficking in Persons \(TIP\)](#)

1) The Bureau of Conflict and Stabilization Operations (CSO) advances the Department of State's understanding of violent conflict through analysis and planning; monitoring, evaluation, and learning; and targeted, in-country efforts that help the U.S. government anticipate, prevent, and respond to conflict and promote long-term stability.

2) The Bureau of Counterterrorism and Countering Violent Extremism's mission is to promote U.S. national security by taking a leading role in developing coordinated strategies and approaches to defeat terrorism abroad and securing the counterterrorism cooperation of international partners.

3) Promoting freedom and democracy and protecting human rights around the world are central to U.S. foreign policy. The values captured in the [Universal Declaration of Human Rights](#) and in other global and regional commitments are consistent with the values upon which the United States was founded centuries ago. The United States supports those persons who long to live in freedom and under democratic governments that protect universally accepted human rights. The United States uses a wide range of tools to advance a freedom agenda, including bilateral diplomacy, multilateral engagement, foreign assistance, reporting and public outreach, and economic sanctions. The United States is committed to working with democratic partners, international and regional organizations, non-governmental organizations, and engaged citizens to support those seeking freedom.

The Bureau of Democracy, Human Rights and Labor leads the U.S. efforts to promote [democracy](#), protect [human rights](#) and [international religious freedom](#), and advance [labor rights](#) globally.

4) INL works to keep Americans safe at home by countering international crime, illegal drugs, and instability abroad. INL helps countries deliver justice and fairness by strengthening their police, courts, and corrections systems. These efforts reduce the amount of crime and illegal drugs reaching U.S. shores. INL combats crime by helping foreign governments build effective law enforcement institutions that counter transnational crime—everything from money laundering, cybercrime, and intellectual property theft to trafficking in goods, people, weapons, drugs, or [endangered wildlife](#). INL [combats corruption](#) by helping governments and civil society build transparent and accountable public institutions—a cornerstone of strong, stable, and fair societies that offer a level playing field for U.S. businesses abroad

INL approaches the illegal drug trade from both the security and public health perspectives. By reducing the demand for and supply of illicit drugs, INL programs:

- [Develop and sustain drug prevention](#), treatment, rehabilitation, and aftercare abroad;
- Help countries reduce illegal drug production;
- Support other means of livelihood to bolster legitimate economies; and
- Help prevent drug-related gang recruitment.

5) The Bureau of Population, Refugees, and Migration (PRM) is one of the State Department's "functional," as opposed to "geographic" bureaus. This indicates a Bureau that focuses on a particular issue wherever it arises around the world. As described in our mission statement, our focus is refugees, other migrants, and conflict victims. Our goal is to protect these people, who are often living in quite dangerous conditions.

The Bureau's mission statement:

The mission of the Bureau of Population, Refugees, and Migration (PRM) is to provide protection, ease suffering, and resolve the plight of persecuted and uprooted people around the world on behalf of the American people by providing life-sustaining assistance, working through multilateral systems to build global partnerships, promoting best practices in humanitarian response, and ensuring that humanitarian principles are thoroughly integrated into U.S. foreign and national security policy [1].

The Bureau of Population, Refugees and Migration (PRM) has approximately 130 civil service and foreign service staff. On the foreign aid side, we are divided into geographic offices. Our program to resettle refugees in the United States is handled by our Admissions Office. We also have a policy office that monitors and evaluates the relief work conducted by the organizations we fund.

6) The Office of Global Criminal Justice, headed by [Todd F. Buchwald](#), advises the Secretary of State and the Under Secretary of State for Civilian Security, Democracy, and Human Rights on issues related to war crimes, crimes against humanity, and genocide. In particular, the Office helps formulate U.S. policy on the prevention of, responses to, and accountability for mass atrocities. To this end, the

Office advises U.S. Government and foreign governments on the appropriate use of a wide range of transitional justice mechanisms, including truth and reconciliation commissions, lustrations, and reparations, in addition to judicial processes.

The Office also coordinates U.S. Government positions relating to the international and hybrid courts currently prosecuting persons responsible for genocide, war crimes, and crimes against humanity – not only for such crimes committed in the former Yugoslavia, Rwanda, Sierra Leone, and Cambodia – but also in Kenya, Libya, Côte d'Ivoire, Guatemala, and elsewhere in the world. The Office works closely with other governments, international institutions, and nongovernmental organizations to establish and assist international and domestic commissions of inquiry, fact-finding missions, and tribunals to investigate, document, and prosecute atrocities in every region of the globe. The Office coordinates the deployment of a range of diplomatic, legal, economic, military, and intelligence tools to help expose the truth, judge those responsible, protect and assist victims, enable reconciliation, deter atrocities, and build the rule of law.

7) The Department of State's Office to Monitor and Combat Trafficking in Persons leads the United States' global engagement against human trafficking, an umbrella term used to describe the activities involved when someone obtains or holds a person in compelled service [2].

Список використаних джерел:

1. <https://www.state.gov/j/prm/about/index.htm>
2. <https://www.state.gov/j/index.htm>
3. В. В. Волинець Система боротьби з організованою злочинністю у США (досвід організації та функціонування)

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО НА ЕТАПІ ПОЧАТКОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Гвоздюк Віталій Валерійович, слухач магістратури ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри управління та роботи персоналом Національної академії внутрішніх справ, кандидат філологічних наук, доцент **Юрчук Ольга Федорівна**.

На сучасному етапі розвитку України та її інтеграції в європейський інформаційно-комунікативний та освітній простір зростають вимоги суспільства до поліцейського. Це зумовлює моделювання й втілення усієї методології підготовки особи до виконання професійних обов'язків.

Особливе місце у професії поліцейського займає комунікація, оскільки вона відбувається у парадигмі «людина – людина». Проте трансформація розуміння колишніх органів внутрішніх справ як каральної системи до

розуміння поліції як сервісної служби – це не просто зміна гасел, а принципово інші засади діяльності, до якої слід науково обґрунтовано готувати. Основний зміст праці в цій професійній сфері передбачає володіння такими компетенціями, як вміння ефективно взаємодіяти з різними людьми (як із громадянами та негромадянами України, різних вікових груп, з різними станами свідомості, в тому числі зміненими в результаті вживання наркотичних або алкогольних речовин), про активність, готовність працювати в команді з колегами, обирати правильні стратегії спілкування з представниками ЗМІ тощо.

Серед наукових праць, які були присвячені питанням професійної комунікації, в тому числі у поліцейському середовищі, слід зазначити розвідки Ф. Бацевича, Л. Барановської, І. Дубової, О. Капітанець, О. Туринської, О. Юрчук, Г. Яценко та ін. Так, визначаючи специфіку професійної комунікації поліцейських, що вирізняє її від комунікації інших професійних груп, О. Юрчук відзначає такі риси, як: нормативно-правова регламентація; наявність статутних вимог до застосування мовленнєвого етикету, що використовується при зверненні до громадян і при спілкуванні працівників між собою з урахуванням субординаційних відносин; використання комунікації з метою реалізації владних, управлінських, правових, процесуальних, превентивних функцій; дотримання вимог режиму секретності; реалізація в умовах обмежень у часі, у конфліктогенному й стресогенному середовищі, що може супроводжуватися з боку інших комунікантів проявами мовленнєвої агресії, використанням лайки. [1, с.64] З іншого боку, комунікативна компетентність висуває суттєві вимоги і до самого фахівця як особистості, адже розкривається передусім у «ставленні до людей, до самого себе, в особливостях взаємин між людьми, умінні контролювати і регулювати свою поведінку, доводити, професійно аргументувати свою позицію» [2, с.493].

Не зважаючи на закладені науковцями підвалини концепції професійної комунікативної компетентності, її формування на етапі початкової підготовки поки що залишилося недостатньо розробленим, а тому потребує свого додаткового дослідження.

Аналіз навчальних планів і програм підготовки фахівців зазначеної категорії свідчить, що в них передбачений курс «Ефективна комунікація», проте обсяг його складає лише вісім годин. З огляду на важливість даного аспекту діяльності, цього явно замало. Слід також враховувати й інші чинники, зокрема: недостатній базовий рівень комунікативної культури у кандидатів на навчання, складності у здійсненні диференційованого підходу в освітньому процесі у таких умовах, необхідність реалізації дидактичного принципу поєднання теорії та практики.

Проведене нами опитування викладачів курсу «Ефективна комунікація», які працюють з даною категорією здобувачів освіти, подальший аналіз наукової проблеми дозволили встановити, що серед основних шляхів формування професійної комунікативної компетентності поліцейського на етапі початкової підготовки можуть бути:

1. Модернізація чинних професіограм і психограм працівників органів Національної поліції України з урахуванням вимог Закону України «Про Національну поліцію України».

2. Збільшення кількості годин, що відведені на вивчення курсу «Ефективна комунікація».

3. Реалізація міжпредметних та міждисциплінарних зв'язків при викладанні зазначеного курсу.

4. Перехід на тренінгові технології навчання, широке використання методів так званого case-study.

5. Озброєння компетенціями щодо моделювання вербальної та невербальної поведінки поліцейського при конфліктних ситуаціях спілкування.

6. Включення до навчальних програм основ превентивної комунікації, що дозволить у подальшому здійснювати професійну діяльність з урахуванням профілактики правопорушень.

7. Аналіз відеоматеріалів щодо комунікативної взаємодії поліцейських із цивільними особами при міжособистісному, груповому та масовому спілкуванні з метою попередження можливих помилок, що можуть призвести до небажаних наслідків.

Звісно, цей перелік не можна вважати вичерпним, проте він надає можливість для подальшої наукової розробки проблеми та її реалізації на практиці.

Список використаних джерел:

1. Yurchuk O. Professional Police Communication: Research and Training// «Transformations in contemporary society: humanitarian aspects»// Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2017; ISBN 978-83-62683-99-4. – P.58-70.
2. Капітанець О. М. Комунікативна компетентність – важливий чинник підвищення правової культури / О. М. Капітанець // Вісник Львівського інституту внутрішніх справ. – 2004. - Вип. 1. - С. 492-497.

ІДЕЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ

Глоба Анастасія Олександрівна, студентка 1-го курсу юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Науковий керівник: заступник завідувача науково-дослідної лабораторії кримінологічних досліджень та проблем запобігання злочинності Державного науково-дослідного інституту МВС України, доктор юридичних наук, доцент **Свиридюк Наталія Петрівна**.

Наявність чи відсутність сформованого громадянського суспільства має величезний вплив на рівень розвитку держави. Громадянське суспільство формується, розвивається та функціонує, поєднуючи інтереси різних верств

населення та забезпечуючи їх виконання. Саме тому воно є надзвичайно важливим. Тема дослідження є актуальною, оскільки в сучасних умовах особливо важливо дослідити формування та розвиток інституту громадянства і те, як на державному рівні вперше закріплювалися основні права та свободи людини і громадянина, а також правовий зв'язок особи з державою.

Відомо, що до 1917 року в офіційній мові не існувало такого поняття як «громадянин України». Це можна частково пояснити тим, що в цей час український народ ще не був сформований як нація [1, с. 31]. До 1917 року українські землі перебували у складі Російській імперії, де правовий статус особи визначався наявністю підданства. У Російській імперії підданство означало не тільки виконання таких обов'язків, як служба у війську та сплата визначених законом податків, а й повне «пасивне» підпорядкування державній владі [3, с. 21]. Можна дійти до висновку, що на територіях, які знаходилися під владою Російської імперії, людина не становила головної цінності, а в більшості залежала від влади монарха, а інститути, спрямовані на захист прав і свобод особистості не виконували своїх функцій належним чином.

Вважається, що вперше громадянство України було законодавчо закріплено за часів національно-визвольних змагань 1917–1921 рр. [1, с. 31]. Це було зумовлено тим, що в ході революції в Україні було створено власні органи державної влади, які здійснювали законодавчу діяльність незалежно від уряду Російської імперії. Зокрема, вперше про українське громадянство йшлося у законах Української Народної Республіки (далі – УНР), які передбачали створення інституту громадянства та визначали права і обов'язки громадян УНР. На відміну від статусу підданства, який існував у Російській імперії, громадянство передбачало надання всієї повноти громадянських і політичних прав.

За «Законом про громадянство УНР від 2 березня 1918» та «Законом про реєстрацію громадянства УНР від 4 березня 1918» громадянином УНР вважалася особа, яка народилася, постійно проживала на території України та отримала свідоцтво про належність до громадян УНР. За цими законами основним обов'язком громадян було коритися законам держави та підтримувати в ній «добрий лад, свободу, рівність і справедливість» [2, с. 219–220]. Крім того, громадяни УНР користувалися усією повнотою громадянських та політичних прав, зокрема мали право брати участь в управлінні державою в центральних органах влади та в органах місцевого самоврядування [4, с. 70]. Але ці закони були недосконалими – частину їх положень було сформульовано нечітко, тому залишалася можливість використання їх з недемократичними цілями [2, с. 219]. Незважаючи на це, закони становили підґрунтя для розвитку інституту громадянства і його подальше закріплення у нормативно-правових актах.

Наприкінці квітня 1918 року було створено проект нового закону про громадянство, який було подано на розгляд законодавчої комісії УЦР. 29 квітня 1918 року було прийнято Конституцію Української Народної Республіки («Статут про державний устрій, права і вільності УНР»), яка, на жаль, так і не була втілена в життя. Незважаючи на це, вона зробила великий внесок у

формування інституту громадянства України в той час. У розділі «II. Права громадян України» закріплювалася рівність всіх громадян у політичних правах, незалежно від віри, національності, освіти, майна тощо. Крім того, в акті було визначено, що «ніякої різниці в правах і обов'язках між чоловіком і жінкою право УНР не знає». Скасовувалася смертна кара, встановлювався контроль над органами охорони порядку[5]. Загалом, нормативно-правові акти УНР мали велике значення у формуванні інституту громадянства, адже вони базувалися на принципі визнання людини найвищою цінністю, забезпечували захист її прав і свобод, незалежно від статі, національності та віросповідання.

Отже, закони, ухвалені в 1918 році Українською Центральною Радою зробили значний внесок у формування громадянського суспільства в Україні, оскільки вперше на офіційному рівні було закріплено поняття «громадянин України». Крім того, законотворча діяльність УЦР заклала підвалини для формування сучасного інституту громадянства в Україні, адже в ухвалених нормативно-правових актах було втілено основні ідеї про цінність людини, недоторканість її природних прав, політична свобода та рівність громадян.

Список використаних джерел:

1. Трошкіна К. Становлення і розвиток інституту громадянства в період української революції 1917 – 1921 рр. [Електронний ресурс] / К. Трошкіна // Национальный юридический журнал : теория и практика. – 2017. – С. 31–35. – Режим доступу до журн. :<http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2017/4/7.pdf>
2. Енциклопедія історії України: Т. 3: Е - Й / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. - К.: В-во "Наукова думка", 2005. –672с.
3. Шандала О. О. Правоверегулювання підданства в Російській імперії в кінці XIX – на початку XX століть [Електронний ресурс] / О. О. Шандала// Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. – 2016. – №19. – С. 20–22. Режим доступу до журн. : <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc19/7.pdf>
4. Лазарев В. В. Громадянство УНР / В. В. Лазарев // Тези виступів учасників Міжкафедрального круглого столу до Дня Соборності України. – Харків: ХНУВС, 2017. – С. 69–72. – Режим доступу:http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/1737/Tezy%20vystupiv%20uchasnykiv%20Mizhkafedralnoho%20kruhloho%20stolu%20do%20Dnia%20Sobornosti%20Ukrainy_20.01.2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y
5. Конституція Української Народної Республіки (Статут про державний устрій, права і вільності УНР) 29 квітня 1918 року[Електронний ресурс]// Ліцензії, Дозволи+. – Режим доступу :<http://web.archive.org/web/20081206132214/http://vi-legas.com.ua/content/view/1823/109/>
6. Історія держави і права України: Підручник. – У 2-х т. / За ред. В. Я. Тація, А. Й. Рогожина, В. Гончаренка. – Том 2. – Кол. авторів ; В. Д.

ПРОБЛЕМИ КРУГООБІГУ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

Говрас Валентина Олександрівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу Навчально-науковий інститут № 1 Національна академія внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративної діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Білик Вадим Миколайович**.

В даний час в науці адміністративного права сформувався наступний підхід до розуміння інституту дозвільної системи. На думку Д.М. Бахраха дозвільна система являє собою врегульовану правом сукупність суспільних відносин суб'єктів адміністративної влади з громадянами та організаціями, що виникають у зв'язку з видачею дозволів на заняття певними видами діяльності і подальшим наглядом за дотриманням правил і умов здійснення дозволеної діяльності.

Дозвільна система органічно поєднує особистий (приватний) і публічні інтереси. Але її застосування в більшому обсязі, ніж це необхідно, породжує напруженість у відносинах з суб'єктами державної влади, сприяє розвитку бюрократизму. А там, де дозвільна процедура недостатньо регулюється правом, виникають тяганина, свавілля, зловживання владою і навіть корупція.

Проаналізувавши сучасний стан дозвільної системи в Україні, а також порядок придбання, зберігання, використання, реалізації окремих об'єктів дозвільної системи (зброї) можливо дійти до висновку, що наша держава розуміє необхідність регулювання обігу зброї, але ця діяльність потребує вдосконалення.

Вивчення нормативно – правової бази, що регулює діяльність дозвільної системи в Україні дає можливість зрозуміти, що Міністерство внутрішніх справ свою роботу щодо здійснення дозвільної системи організовує через структурні підрозділи поліції, а саме: підрозділи превентивної діяльності, старших інспекторів, інспекторів дозвільної системи, а також дільничних офіцерів поліції. Дозвільне законодавство потребує вдосконалення, яке обумовлене об'єктивними причинами, а саме:

1. Погіршення економічної ситуації в Україні зумовлює зростання злочинності, що автоматично викликає бажання у населення захищати свої законні інтереси та права. Причина очевидна: злочинці завжди віддають перевагу беззахисним жертвам. Чим менше імовірність зустріти відсіч, тим охоче застосовують зброю. У Вірджинії, на батьківщині американської демократії, із 1 липня 1995 р. набрав чинності закон, за яким кожний

громадянин старше 21 року, не засуджений (крім дрібних правопорушень начебто перевищення швидкості), не алкоголік, не наркоман, психічно здоровий не має перешкод для одержання дозволу на носіння зброї. Термін видачі дозволу 45 днів, із 1 липня 1996 р. – 90 днів. Термін його дії – 2 роки. Всі кандидати зобов'язані пройти курс володіння зброєю. Вартість ліцензії – 50 дол. США. Носіння зброї забороняється в місцях де продають алкоголь на розлив, і там, де це забороняють закони штату і країни. Але український законодавець у даному випадку обмежує це бажання.

2. Законодавець не обмежує кількості зброї що може перебувати у власності громадян. Теоретично можливо придбати 100 екземплярів, та чи потрібні вони законослухняному громадянину?

Розглянувши дане питання, я вважаю, що доцільне було б прийняття Верховною Радою України Закону “Про зброю” який: по – перше, встановив би один вік у 21 років, а не диференційований, як зараз 18, 21, 25 роки, за досягненням якого громадянин міг отримати право на придбання зброї. По – друге, дозволити громадянам мати право на придбання “кобурної” нарізної вогнепальної зброї для самозахисту. По – третє, доцільно було б у тому ж самому Законі встановити обмеження відносно габаритів, швидкострільності, калібру вогнепальної зброї, яка може перебувати у власності громадян. Не треба дозволяти громадянам володіти крупнокаліберною вогнепальною зброєю, швидкострільними компактними пістолетами – кулеметами (по типу ізраїльського “Узі”, німецького “МП – 5”, амереканського “Інгрема”), автоматами, які скоріше за все можна віднести до наступальної зброї ніж до зброї самозахисту. А от мати у “господарстві” невеличкий Браунінг, або Беретту, яка одним своїм виглядом може “відбити” будь-які бажання у злочинця було б дуже корисно. Для цього потрібно розробити класифікацію видів вогнепальної зброї і вже згідно з цим переліком видавати дозволи. По – четверте, обмежити кількість одиниць зброї, що може перебувати у власності громадян.

І тільки удосконаливши нормативно-правову базу, діяльність дозвільної системи буде ефективною.

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВЕ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА РОЗКРИТТЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ НЕЗАКОННИМ ЗАВОЛОДІННЯМ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ

Голець Людмили Вікторівни, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 4-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри оперативно розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Круглий Віталій Миколайович**.

Аналізуючи офіційну статистику стану злочинності на території України, можна дійти висновку, що починаючи з 2002 р. щорічно кількість незаконних

заволодінь транспортними засобами збільшується. Причиною такого становища, є, перш за все, недоліки в діяльності ОНП щодо протидії незаконним заволодінням транспортними засобами, а саме:

обмежений обсяг аналітичної інформації про незаконні заволодіння, котру мають апарати карного розшуку;

неналежний оперативно-розшуковий аналіз названих злочинних дій, а також осіб, які їх вчиняють;

низький рівень профілактичної роботи ОНП: слабкий вплив на усунення обставин, які призводять до вчинення розглядуваної категорії злочинів;

незадовільний стан організації виїзду слідчо-оперативних груп на місце вчинення злочинів.

Суспільна небезпека цих злочинів полягає в тому, що вони завдають значної шкоди майновим інтересам осіб, нормальній діяльності підприємств, установ, організацій, громадської безпеки й безпеці руху та експлуатації транспорту. Крім того, незаконне заволодіння автотранспортом нерідко вчиняється для скоєння інших тяжких та особливо тяжких злочинів (умисні вбивства, тяжкі тілесні ушкодження, незаконне позбавлення волі або викрадення людини, розбійні напади, вимагання, контрабанда, вчинення бандитизму та терористичних актів, викрадень вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин). Нерідко незаконні заволодіння АМТ супроводжуються аваріями з людськими жертвами та пошкодженням іншого транспорту.

Нерідкими є випадки вчинення незаконних заволодінь транспортними засобами, поєднаних з насильством, під час посадки чи висадки водія (власника) транспортного засобу.

Характеризуючи осіб, які вчинюють незаконні заволодіння транспортними засобами, поєднані з насильством, можна визначити, що вказана категорія злочинів належить до суто чоловічих.

Дослідження показало, що більшість незаконних заволодінь транспортними засобами, поєднаних з насильством, вчинюється особами у віці від 16 до 30 років – 73,37 %.

Слід відзначити також, що за часом доби вони найчастіше мають місце у вечірні та нічні години (до 70,12 %), тобто з 22 до 6 годин.

З метою затримання в максимально короткий відрізок часу викраденого автотранспорту, осіб, які незаконно заволоділи ним, транспортних засобів, що використовувались під час учинення злочинів, а також розшуку водіїв, які з місця дорожньо-транспортної пригоди (ДТП) зникли, проводяться низка спеціальних заходів під умовним найменуванням "Перехват". Ці заходи вводяться в дію з урахуванням обставин злочинних дій, часу, який минув з моменту вчинення злочину, географічних та інших особливостей.

Основними завданнями попереджувальної і профілактичної роботи ОНП щодо НЗТЗ, є:

- захист життя, здоров'я громадян, їх майна, інтересів суспільства і держави від злочинних посягань;

- виявлення й аналіз причин та умов, що сприяють учиненню таких злочинів, ужиття заходів до їх усунення;
- налагодження і розвиток зв'язків органів НП з населенням, залучення громадськості до попередження правопорушень.

Важливу роль у попередженні крадіжок і угонів транспортних засобів відіграють здійснювані органами НП, такі заходи:

- правова пропаганда серед автолюбителів і осіб, які працюють у сфері виробництва, ремонту, експлуатації та технічного обслуговування автотранспорту, а також серед населення;
- інформування адміністрацій підприємств, установ, організацій про обставини, що сприяють вчиненню незаконних заволодінь (крадіжок і угонів) транспортних засобів, внесення пропозицій до їх усунення;
- посилення відповідальності керівників автогосподарств, підприємств, автосервісу, авто шкіл, автоклубів за проведення відповідних заходів щодо попередження незаконних заволодінь автотранспортом;
- перевірка стану зберігання автотранспорту в автогосподарствах, мотелях гаражах індивідуальних власників, а також на СТО і платних автостоянках.

На підрозділи карного розшуку також покладається завдання щодо виявлення осіб, від яких можна очікувати вчинення таких злочинів, і проведення з ними профілактичної роботи.

З метою попередження, припинення незаконного заволодіння транспортним засобом та оперативної розробки осіб, що готують вчинення злочину, на особу або групу осіб заводиться оперативно-розшукова справа.

Виходячи з загальних завдань, що стоять перед органами внутрішніх справ, конкретними завданнями, що вирішуються оперативними апаратами при вкритті незаконних заволодінь АМТ є:

- виявлення таких злочинів, у т.ч. латентних;
- встановлення осіб, що їх вчинили, виявлення всього кола співучасників, та з'ясування всіх обставин злочинних дій;
- виявлення свідків і очевидців злочину, встановлення інших обставин, що мають значення для успішного розкриття злочину й викриття винних осіб;
- використання оперативно-розшукових можливостей для створення умов, що забезпечать застосування до цих осіб передбаченого законом покарання, а також відшкодування потерпілим матеріальних збитків, повернення їм викраденого автотранспорту, автозапчастин, іншого майна.

РОЛЬ ЗМІ У ФОРМУВАННІ І УПРАВЛІННІ МАСОВОЮ СВІДОМІСТЮ

Горюшкіна Анастасія Ігорівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ, кандидат філософських наук **Носенко Олександр Володимирович**.

Засоби масової інформації, як важливий соціальний інститут, істотно впливають на політичні процеси у суспільстві. Конституційно закріплена свобода слова, відсутність цензури дають можливість журналістам всебічно висвітлювати важливі події та явища. Однак, свобода слова у засобах масової інформації не означає вседозволеність та безвідповідальність. Довільна, необдумана поведінка зі словом може мати негативні соціальні наслідки, деформувати політичну, соціальну, економічну, культурну орієнтацію суспільства і кожного громадянина. ЗМІ, завдяки своїм величезним можливостям впливу і охоплення аудиторії, створюють не лише думки про події. Вони роблять з події новину, і, поміщаючи дію в символічний простір, інтерпретуючи її, відтворюють подію. На сьогоднішній день можна з упевненістю сказати, що інформаційне суспільство - це окремий світ, який управляє нашими думками, намагається підлаштувати під себе нашу свідомість і забезпечити собі подальшу ресурсну базу у вигляді нинішньої аудиторії. Виходячи з цих фактів тему, що стосується ролі засобів масової інформації (ЗМІ) в суспільному житті слід вважати актуальною не тільки сьогодні, але і в наступні часи.

«В Україні ЗМІ також значно впливають на формування громадської думки. Це можна пояснити звичкою людей довіряти засобам масової інформації, які є основним джерелом суспільно-важливого інформування. Звісно, що до читача, глядача чи слухача через ЗМІ лівова частка інформації потрапляє у вторинному вигляді, й містить авторську оцінку ситуації, події, яка нав'язується аудиторії» [2, с. 78]. Обтяжений щоденними проблемами й турботами пересічний громадянин сучасного інформаційного суспільства, перетворюється у зручну мішень для інформаційного впливу, схилиючись до заданої певною соціальною групою суб'єктивної точки зору, вміло поданої за допомогою ЗМІ.

Держава повинна контролювати засоби масової інформації відповідно до Конституції та чинних законів, щоб нейтралізувати можливі прояви інформаційної шкоди для своїх громадян. Засоби масової інформації не тільки інформують, повідомляють новини, а й пропагують певні ідеї, погляди, вчення, політичні програми і, тим самим, беруть участь у соціальному управлінні, забезпечують владі інформаційний супровід. Шляхом формування громадської думки, вироблення певних установок вони спонукають людину до тих чи інших вчинків. ЗМІ, як спосіб масового зв'язку між тими, хто управляє, і тими хто є об'єктом управління, тобто громадянами того чи іншого суспільства, несуть не

тільки оперативну, а й офіційну інформацію - закони, розпорядження, укази тощо. Цим самим вони передають волю влади, її вимоги. Разом із тим, ЗМІ є видом зворотного зв'язку. Вони акумулюють думки, прагнення, судження людей практично з усіх сфер життя громади - це своєрідний і ні з чим незрівнянний барометр громадської думки.

Засоби масової інформації активно беруть участь у формуванні громадської думки, яка супроводжує передвиборчий процес. Вони забезпечують суспільство всебічною інформацією про діяльність органів державної влади, кандидатів на пост Президента та їх представників, подій що відбуваються в суспільно-політичному житті країни. В той же час, можливі випадки зловживання впливом ЗМІ на виборчий процес, тому демократичне суспільство, якщо воно хоче залишитися самим собою, змушене балансувати між двома крайнощами: з одного боку, без свободи слова відсутня демократія, з іншого - існує небезпека використання свободи слова для маніпулювання масовою свідомістю. Преса повинна зважено і критично оцінювати події. Держава в свою чергу повинна контролювати засоби масової інформації відповідно до Конституції та чинних законів, щоб нейтралізувати можливі прояви інформаційної шкоди для своїх громадян.

Список використаних джерел:

1. Політологія : Навчальний посібник / Бабкіна О. В., Горбатенко В. П. - К.: ВЦ, 2006.- 568 с.

2. М. Т. Дзюба. Роль засобів масової інформації в формуванні громадської думки//Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони : науковий журнал / Нац. ун-т оборони України ім. Івана Черняхівського. – Київ, 2008. – № 1 (1). – С. 77-81. – ISSN 2311-7249

ЗАПОБІГАННЯ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНОМУ ТРАВМАТИЗМУ

Горюшкіна Анастасія Ігорівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Крижна Людмила Володимирівна**.

Травмою або ушкодженням називається порушення анатомічної цілісності тканин або зміни фізіологічних процесів, що відбуваються в них під дією різноманітних чинників зовнішнього середовища. Ушкодження, які повторюються серед окремих груп населення, складають поняття «травматизм». Розрізняють травматизм промисловий, сільськогосподарський, побутовий, вуличний, транспортний, спортивний, дитячий, військовий тощо. Крім того, травма - одна з головних причин смерті людей віком до 44 років. За

статистичними даними ВООЗ, лише внаслідок автомобільно-дорожніх пригод щорічно в світі гинуть понад 250 тис. людей, а кількість травмованих перевищує 2 млн. (за іншим повідомленням – 8 млн.).[1] Ці цифри далекі від справжніх показників (переважно вони занижені), оскільки на сьогодні навіть не вироблене єдине поняття смертності від травми. Якщо в Берглії смертністю від травми вважають смерть на місці травми, то в США до неї зараховують і смерть протягом року після травми . Дорожньо-транспортний травматизм об'єднує всі травми, які завдаються транспортними засобами, незалежно від того був потерпілий у машині (водій, пасажир) чи ні (пішохід, велосипедист). Переважна кількість таких травм виникає з вини пішоходів. Багато дорожньо-транспортних пригод стається через керування машиною в стані сп'яніння. Перспективи інтеграції України до ЄС висувують перед державною владою певні умови, серед яких – зниження аварійності на вулицях та дорогах країни до 2020 р. на 50%, а також удосконалення нормативно-правової бази, приведення вітчизняних нормативно-правових актів у відповідність із міжнародними нормативно-правовими стандартами.

При аналізі події найбільш просто віднести його причину до людини, яка, як вважають, зобов'язаний миттєво реагувати на зміну інших елементів комплексу та відповідним чином компенсувати їх вплив, домагаючись встановлення необхідного режиму руху. Однак така впевненість обґрунтована не в повній мірі. Багато ДТП, не пов'язані з поведінкою і станом водіїв, відбуваються через недосвідченість, недобросовісності або недбалості певних посадових осіб, наприклад, події через дефекти транспортних засобів, поганого освітлення вулиць, стан проїзної частини, неправильної розмітки вулиць, невірної установки дорожніх знаків , невірного режиму дії світлофорів і т. п. На відміну від систем автоматичного регулювання людина не має запрограмованої системи відповідей на всі випадки склалася дорожньо-транспортної ситуації. Розглядаючи можливі варіанти вирішення виниклої задачі в обмежений період, він може допускати помилки, кількість яких збільшується при втомі. При обліку цієї обставини за такими рядками статистики причин ДТП, як перевищення швидкості, неправильний обгін, неправильний поворот, недостатня видимість вночі, навіть наїзд на велосипедиста або пішохода на дорозі, у багатьох випадках виявилось б, що для основної частини водіїв причинами пригод стали важкі умови руху, зумовлені особливостями дороги. Було достатньо самого незначного ослаблення уваги водія, щоб виникла небезпека дорожньо-транспортної пригоди. [2, с. 14].

Саме, складний стан цієї проблеми зумовлює необхідність постійного проведення профілактичних заходів щодо запобігання дорожньо-транспортного травматизму, удосконалення існуючих і пошуку нових заходів щодо зменшення кількості жертв на дорогах. На жаль, на сьогодні кількість дорожньо-транспортних подій із важкістю їх наслідків залишаються надзвичайно значними.

Віктимологічний напрям профілактики порушень правил безпеки дорожнього руху, що включає в себе зниження рівня дорожньо-транспортного травматизму, розглядається у вигляді складової цілісної системи запобігання

злочинам, передбачає вжиття заходів, спрямованих як на ліквідацію обставин, так і на зниження індивідуальної, групової та видової віктимності потенційних жертв дорожньо-транспортних злочинів [3, с. 64].

Потенційно, кожна особа може стати жертвою дорожньо-транспортної події і зазнати фізичної чи матеріальної шкоди. Тому заходи віктимологічної профілактики мають проводитись в масштабах конкретно взятого регіону – району, міста, району в місті або в межах діяльності адміністрації самоврядування населеного пункту. Така діяльність є одним з напрямів загальної кримінологічної профілактики, що має на меті виявляти та усувати обставини, що мають негативний вплив на особистість учасника дорожнього руху і призводять до негативної віктимної поведінки наслідком якого є дорожньо-транспортний травматизм. [4, с. 156]. Отже, аналізуючи віктимологічну характеристику потерпілих в дорожньо-транспортних подіях, зробимо висновок, що існує потреба планування загальної системи профілактики дорожньо-транспортного травматизму, що передбачає організаційні, виховні, технічні, економічні, правові та інші заходи які мають впливати на зниження рівня віктимності населення. Отже, запровадження вище зазначеної системи віктимологічної профілактики має вплинути на зниження рівня аварійності в Україні.

Список використаних джерел:

1. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту [Електронний ресурс] : За даними Генеральної прокуратури України – Електрон. дан. (1 файл). – Режим доступу : <http://mvs.gov.ua>. – Назва з екрану.
2. Гізімчук С. В. Кримінальна відповідальність за порушення правил, норм, стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху : автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук : 12.00.08 / С. В. Гізімчук ; Ун-т внутрішн. справ. – Х., 1999. – 17 с.
3. Мойсюк О. Про віктимологічну профілактику дорожньо-транспортних злочинів /О. Мойсюк // Право України. – 1998. – № 6. – С. 63–66.
4. Ривман Д. В. Кримінальная виктимология : учеб. / Д. В. Ривман. – СПб. : Питер, 2002. – 304 с.

WORLD PRACTICE OF PROTECTION PUBLIC ORDER

Гребеник Сергій Володимирович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: викладач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Півкач Ірина Олександрівна**.

One of the main directions of the administrative activity in police is the provision of public order and public safety. In order to thoroughly investigate all the problems of the organization of the police patrol service and to determine the ways of

optimizing its activities, it is necessary to carry out a thorough analysis of the current foreign experience of the activities of similar units for which the direct function of public order protection is assigned. The activities of the patrol service are aimed at providing the personal and property immunity of citizens, their honor and dignity, creation of normal conditions for the realization of their rights and responsibilities. The maintenance of public order is carried out in foreign countries to 60% of police personnel, which are directly related to the patrol service. That's why we can conclude that the patrol service is the most important, since it serves in public places and, to a large extent, performs the main tasks of the police. The activities of the police in countries of Europe in the field of public order

A) England

In England, all regular police consist of a police uniform, and the police "in civil" and there is no clear distinction between those who carry out public order and the prevention of offenses, and it means that all law enforcers are involved in the form. But, nevertheless, the priority task of the police "in the form" is determined by the prevention of crime, regulation of street traffic, protection of life and property of the population. The vast majority of police officers belong to this category of police, and then it is precisely on them that the most important work on the prevention of crime and offenses of public order and public safety relates, namely, the patrol service occupies more than 55-60% of the total working time of the British police. The primary responsibilities of patrols in England are to detect violations of the law, as well as interference with incidents that may lead to offenses.

B) Germany

In Germany the protection of public order is carried out by special units within the Federal Office. However, at local level, in all federal states, public order protection is entrusted to police with public order protection (patrol service) and "police readiness". "Police readiness" functions most often relate to the provision of assistance (mainly to the use of "force methods") by the police for the protection of public order and criminal police during demonstrations, international fairs, natural disasters, public visits.

C) France

In France, in the field of law enforcement, the national gendarmerie remains the leading force of state authority. The French gendarmerie, which serves more than 90% of the territory of the state where 60% of the population lives, is subordinated to the Ministry of Defense and complies with its directives. A characteristic feature of gendarmerie activity is its jurisdiction in small towns and rural areas. Police activities extend to metropolitan areas and separate areas of activity. At small districts, the service is carried out by the gendarmerie not around the clock except in cases of complicated operational conditions.

In large cities, police stations operate around the clock.

In France, the organizational structure of public safety services is characterized by the presence of units designed to strengthen police functions of public order.

D) Italy

In Italy, the Carabinieri's Corps is a similar structure, which, although it is an army formation, is responsible for the defense of the state, the protection of its infrastructure and public security, but also serves as a public order. For example, the responsibilities of the territorial administration of the Carabinieri's Corps include: control over the most important objects, responding to the signals of citizens entering the operational center, interference on their own initiative in the case when there is a need to reverse the crime, investigate traffic accidents, as well as any incident during patrols, rescue operations and assistance to the population and individual citizens.

The activities of the police of the United States of America and Israel in the protection of public order

In the United States there is a separation of police authorities in line with functional responsibilities, criminal police (civilian police) and patrol police (police in the form). In addition, in the United States, preventive work with the population under the guidance of special units of prevention is laid on the patrol service of territorial bodies. In large cities, police departments have created special departments whose duties include work to increase the legal culture of citizens, self-defense training and actions in the event of extraordinary circumstances, including offenses. Much attention is paid to crime prevention.

In Israel, a leading role in the protection of public order is assigned to the Department of Public Order and Public Security, which is the largest and most powerful police subdivision, consisting of a number of structural subdivisions, including the network of duty stations. The functions of the patrol service, according to the law on police, include: maintaining order in public places, streets, airports, railways, ports, reservoirs, in every public place; Elimination of obstacles to the movement of people and transport on the roads; prevention of violations committed on roads and other public places; solving the fate of landless property; detention of suspects in committing crimes; cessation of mass disturbances, etc.

Positive aspects that can be used in Ukraine

In for patrol police admitted persons with general secondary education which passed in special (six-month) police courses. In patrol, the patrol service uses a variety of outfits and means of transport, depending on the need and the area: cars, motorcycles, mopeds, boats.

Patrol remains an effective means of ensuring public order and maintaining close contact with the population, giving the opportunity to better control the operational environment. In turn, horse patrols are used in park areas and in the

countryside, or during mass events. The basis of their organization is the functional and territorial criteria, since in each administrative-territorial unit of the state the corresponding structures of the said units are functioning.

Based on the analysis of foreign experience, it can be concluded that most police forces carry public security service in the evenings and holidays. It is imperative to take into account the operational situation that is currently taking place in this territory. Unlike Ukrainian counterparts, Western police have a broader range of powers in relation to the cessation of offenses in the field of entertainment. Changes in national law relating to law enforcement activities at the moment are urgent and the solution to this issue requires the use of foreign experience.

Using of excellence in the activities of the police forces of developed countries is a guarantee of effective law enforcement in public order protection by the police patrol service.

Список використаних джерел:

1. Leonard V., More G. Police organization. – N.Y., 1981.
2. Конституції країн парламентської демократії / Під ред. В.М. Кампо; Львівський ун-т. – Київ: Інститут державного управління і самоврядування при КМУ, 1994.
3. Васильева Т.А. Административное право Италии // Административное право зарубежных стран.
4. English I, Card R, Butterworth's Police Law, 6-th edition, Rutterworth, London 1999 pp.
5. Report of the Commissioner of Police of the Metropolis 1995/96, Secretary of State for the Home Department, London 1996
6. Губанов А.В. Полиция государств Западной Европы: основные черты организации и деятельности: Учебное пособие.
7. Осипов Ю.И. Зарубежный опыт муниципализации полиции // Муниципальная милиция: проблемы организации и правового обеспечения, зарубежный опыт.

USING WIRETAP IN COMBATING CRIME

Григор'єва Анастасія Андріївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: старший викладач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Марченко Ірина Володимирівна**.

- What is wiretapping?

Wiretapping is the surreptitious electronic monitoring of telephone, telegraph, cellular, fax or Internet-based communications.

Wiretapping is achieved either through the placement of a monitoring device informally known as a bug on the wire in question or through built-in mechanisms in other communication technologies. Enforcement officials may tap into either for live monitoring or recording.

The history of wiretapping:

Wiretapping laws have always had difficulty in balancing privacy rights of individuals with the concerns of state and law enforcement. While wiretapping has existed since the days of the telegraph, the first recorded wiretapping by law enforcement was in the 1890s in New York City. In the 1910s, the New York State Department found that police had wiretapped entire hotels without warrant. The department claimed it did not violate Fourth Amendment rights, on the grounds that the amendment only covers tangible communications, such as mail, and that it only breached those rights where placing of taps involved trespassing. (That restriction was no block to enforcement, as officials could tap a telephone company's switching station.)

Modern-day wiretapping:

The argument that new technologies are not covered by the law is often used to justify increased monitoring of private citizens. The Electronic Communications Privacy Act (ECPA), despite its name, loosened the requirements for non-voice based communications, and the Communications Assistance for Law Enforcement Act (CALEA) of 1994 allowed law enforcement to fine telcos \$10,000 a day if the company's networks are not built with wiretapping capabilities.

Concerns have been raised by the National Security Agency's (NSA) monitoring of private citizen communications since it was revealed that they have been wiretapping on a broad scale without even a stated justification. Concerns are often dismissed because only metadata is collected, rather than the content of messages, but even that data can be extremely revealing. An increasing number of technological hardware and software systems are designed or adapted to include wiretapping capabilities, including IPv6, which is expected to expand the number of Internet-connected devices exponentially.

- Types of wiretaps

If you are concerned about covert eavesdropping then it may be wise to contact Granite Island Group, or another TSCM firm and immediately schedule a "Bug Sweep" or TSCM inspection. However, do not call from a suspect telephone, and

understand that it is critical that you get some out to your location as quietly, and as quickly as possible.

Bugging (Everybody's Favorite Subject)

A "Bug" is a device that is placed in an area, which then intercepts communications and transmits or conducts them out of that area to a listening post. The eavesdropper can be just a few feet away from the victim, hundreds of feet, or even miles away depending on the kind of bug used.

There are five primary categories of "Bugs":

- Acoustic
- Ultrasonic
- RF (Radio Frequency)
- Optical
- Hybrid

An Acoustic Bug is the placing of a water glass, stethoscope, or rubber tube into an area and directly intercepting the communication with the naked ear (without the use of electronics). This also applies to sections of an area where sound is leaking through soft spots around windows, structural defects, ventilation structures, poorly installed power outlets, and so on.

An Ultrasonic or VLF Bug is a technique used to convert the sound into an audio signal above the range of human hearing; the ultrasonic signal is then intercepted nearby and converted back to audio. In this case audio pressure waves are used instead of creating a radio signal.

An RF (or Radio Frequency) Bug is the most well known type of bugging device. A radio transmitter is placed in an area or in a device. This is your classic martini olive bug and "spy shop" store device. These are extremely easy to detect, cheap, disposable, but difficult to trace back to the person who actually planted it. A properly equipped TSCM specialist can actually detect this kind of device at a significant distance, but it does require some time to properly accomplish this task. Keep in mind that any legitimate bug sweep takes hours, or even days, but not minutes).

An Optical Bug is a bugging device that converts sound (or data) into an optical pulse or beam of light. It is rarely used, expensive, but easy to detect. A good example of this would be active or passive laser listening device.

Any of the above techniques and devices can be combined to make a Hybrid eavesdropping device.

Wiretapping

Wiretapping is the preferred method of obtaining intelligence (for quality reasons), it involves tying into a wire or other conductor that is used for communications. This wire can be a telephone line, a PBX cable, a local area network, a CCTV video system, an alarm system, or any other communications medium. The goal in a wiretapping is to secure high quality information, and to minimize the possibility of the eavesdropping being detected (remember radiated signals are easy to detect). Look inside of your "electrical or phone closet" at your office to see how easy it would be to plant a bug!

Wiretaps are broken into four primary categories:

- Hardwired
- Soft
- Record
- Transmit

A Hardwired Wiretap, is when physical access is gained to a section of wire that the signal (i.e.: telephone line) travels on. A second set of wires is attached (normally through the use of an isolation or slave device), the signal is then bridged back to a secure location. This type of wiretap when discovered is fairly easy to trace back to the listening post. This type of wiretap is very popular with the police, but is usually outside the scope of most eavesdroppers. If the eavesdropper is using a "slave" or similar isolation device on a telephone the tap will be virtually impossible for anybody except a highly trained or properly equipped "bug sweep" professional to find (and there only around a dozen of these in the US).

A Soft Wiretap, is a modification to the software used to run the phone system. This can be done at the telephone company, or in the case of a business, the PBX. A soft wiretap is a preferred method to tap a phone, easy to catch on a PBX, but tougher to find in the phone company's system. It is sometimes called a REMOBS (REMote OBServation), DATU, ESS, or translation tap. This type of tap is very popular with large law enforcement agencies, intelligence agencies, larger corporations, and with hackers who find it quite simple to gain access via maintenance software. This type of tap is actually very simple to find, but does require completely un-restricted access to the inner workings on the phone company's computers (which is very tough to obtain).

A Recording Wiretap, is nothing more than a tape recorder wired into the phone line, very easy to find on a TSCM inspection. Similar to a hardwired wiretap, but the tapes must be changed on a regular basis. This is very, very popular with amateur spies, and private investigators, but they are very dangerous to use, and many eavesdroppers have been caught red-handed when they showed up to service their illicit recorder. Digital recorders are replacing tapes, but as with the tape recorder, someone has to retrieve the data.

A Transmit Wiretap, is an RF transmitter (or "Bug") connected to a wire (often containing a microphone itself). This type of tap is very popular, however; the RF energy it produces radically increases the chance that it will be detected by a competent "Bug Sweeping" specialist (known in the business as a "TSCM Specialist" or Practitioner).

Wiretaps are extremely difficult to detect (if properly installed), require a very high level of technical expertise, and a great deal of equipment to locate. It is virtually impossible to detect most wiretaps with any spy shop toy, bug detectors, and other such gizmo's. Instead the TSCM specialist has to use hundreds, and often thousands of pounds of highly sophisticated laboratory grade instruments, and perform hundreds of highly sensitive measurements.

Список використаних джерел:

1. Granite Island Group. Types of Wiretaps, Bugs and Methods – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.tscm.com>

2. Tom Harris. How Wiretapping Works – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://people.howstuffworks.com>

3. Susan Landau. The risks of new wiretapping technologies – 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://whatis.techtarget.com>

ДІЛЬНИЧНИЙ ОФІЦЕР ПОЛІЦІЇ ЯК ПРЕДСТАВНИК НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ НА ПОЛІЦЕЙСЬКІЙ ДІЛЬНИЦІ

Гричаненко Яна Володимирівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративної діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Білик Вадим Миколайович**.

Діяльність дільничних офіцерів поліції (далі – ДОП), на відміну від працівників інших служб, є багатофункціональною і забезпечує у визначеному обсязі всі напрямки і види адміністративної та іншої діяльності поліції. Цим визначається їх особливе місце, роль та значення у вирішенні завдань Національної поліції. Дільничний офіцер поліції – є представником Національної поліції на поліцейській дільниці. У своїй повсякденній діяльності він керується Конституцією України, Законом України «Про Національну поліцію», іншими законодавчими актами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, нормативними актами МВС України, Загальною декларацією прав людини, Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод[1].

Результати роботи дільничного офіцера оцінюються населенням, що проживає на території дільниці. При цьому враховуються реальний стан публічного порядку на ділянці; особистий вклад дільничного офіцера в попередження, припинення і розкриття злочинів; своєчасний і якісний розгляд звернень громадян; рівень особистої виконання Національної академії внутрішніх справкої дисципліни та стану законності в оперативно-службовій діяльності дільничного офіцера поліції. Сенс всіх зусиль по належній організації роботи дільничних офіцерів полягає в тому, щоб переважну частину свого робочого часу вони знаходилися на закріплених дільницях, досконально знали їх особливості, населення і оперативну обстановку, своєчасно реагували на заяви і скарги громадян, самостійно і у взаємодії з іншими службами Національної поліції, з громадськістю забезпечували ефективну охорону публічного порядку і боротьбу із злочинністю [2].

Дільничні офіцери поліції найбільше контактують з населенням, відтак, зрозуміло, є своєрідним обличчям всієї поліції. Довіра народу, щира вдячність громадян є найвищою оцінкою діяльності ДОП. При призначенні на посади дільничних офіцерів поліції, враховуються не тільки ділові якості кандидата, але і його чисто людську характеристику: організаторські здібності, інтелект,

уміння спілкуватися з різними категоріями людей, бажання самоудосконалюватись [3].

Отже, на даний час сучасний дільничний офіцер поліції повинен бути універсалом, тобто і детективом, і експертом, і економістом, і психологом, а іноді навіть і психіатром – все залежить від ситуації. І тут немає нічого дивного, адже інколи він є чи не єдиним представником влади для тисяч громадян, особливо у сільській місцевості. Та й люди повинні бачити в дільничному партнера, помічника, до якого можна звернутися за допомогою чи порадою.

Список використаних джерел:

1. «Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції : наказ МВС України від 28.07.2017. № 650.
2. Про Національну поліцію : Закон України від 2 лип. 2015 р. Голос України від 06.08.2015. № 141-142.
3. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ у питаннях та відповідях. Навчальний посібник. Видання друге. К. : ПП «Дірект Лайн». Київ. 2014. 236 с.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ СЛІДЧОГО ПРИ ВИКОНАННІ НИМ СЛУЖБОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ

Губань Олександра Вікторівна, студентка 2-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: завідувач кафедри досудового розслідування ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Моргун Надія Сергіївна**.

Останнім часом проблема забезпечення безпеки осіб у кримінальному провадженні набула особливої актуальності у зв'язку з загостренням криміногенної ситуації в державі. Сьогодні часто можна почути про посягання на життя, здоров'я або майно правоохоронців, зокрема слідчих. Протиправний вплив здійснюється не тільки безпосередньо на особу, що проводить досудове розслідування, а й на життя, здоров'я та майно її близьких родичів.

Професійна діяльність слідчого є специфічною в тому сенсі, що він завжди перебуває в епіцентрі конфлікту, його процесуальні рішення мають наслідком обмеження певних прав та свобод осіб. Дані особи з метою завадити застосуванню до них примусу або інших обмежень намагаються чинити або чинять тиск на слідчого.

Такий протиправний вплив може бути прямим (безпосередній контакт заінтересованої особи з правоохоронцем) та опосередкованим (через близьких родичів). Також можна визначити, що впливати на слідчого можуть ззовні та зсередини системи (через недобросовісне керівництво).

Прикладом є вбивство співробітниками лінійного відділку міліції метрополітену у 1980 році майора КДБ Афанасьєва В. В. Провадження

доручили слідчо-оперативній групі, яку очолив слідчий з особливо важливих справ прокуратури СРСР Калініченко В. І. За його словами, з початку розслідування на нього чинився тиск з боку МВС на різних рівнях, внаслідок чого виникла необхідність забезпечувати безпеку слідчого і його родини. Заходи безпеки протягом двох років здійснював підрозділ спецпризначення КДБ «Альфа». [3]

Відомий випадок, коли у 2010 році у Вінниці колегами було вбито 22-річного лейтенанта міліції слідчого районного відділку Валентина Дзьоня. Керівництво вимагало від нього незаконно затримати особу, що він, відмінник навчання та сумлінний спеціаліст, робити відмовився. Валентин Дзьонь розповідав батькам й про інші протиправні діяння керівництва, наприклад, вимоги отримувати від родичів затриманих неправомірну вигоду. Брати участь у злочинній діяльності Дзьонь відмовлявся, що ймовірно й стало причиною конфлікту, що призвів до його фізичного усунення.

Вбивство було вчинене в його службовому кабінеті. Спочатку слідчого скрутили та почали наносити удари, а потім хтось зі співучасників вистрілив йому в серце. В подальшому були спроби зімітувати самогубство Валентина Дзьоня, у фальсифікації брало участь керівництво вищого рівня та експертні установи. Винні й досі не притягнуті до відповідальності.[4]

У 2013 році оголошений в розшук у зв'язку з вчиненням злочинів у сфері обігу наркотичних речовин житель Сумщини Руслан Бойко, був затриманий за підозрою у вчиненні ряду крадіжок на Вінничині. Сподіваючись на непрофесіоналізм та формальний підхід слідчого, злочинець надав неправдиві відомості про себе. Отримана інформація викликала сумнів у слідчого. Бойко Р., зрозумівши, що при перевірці будуть встановлені його справжні дані, вирішив вчинити напад на слідчого з метою втечі. Визначивши, що у районному відділку міліції у вихідний день, коли його затримали, малолюдно, останній попросив слідчого провести його до туалетної кімнати. Йдучи коридором, він накинув удавку на шию правоохоронця та почав його душити. Лише випадкова поява іншого співробітника райвідділу врятувала від більш тяжких наслідків.[5]

Крім застосування фізичного насильства на слідчих впливають й іншими способами: телефонувати, відправляти SMS-повідомлення, листи з погрозами знищити майно; завдати шкоди життю або здоров'ю, чинити спроби «вбити» слідчого з «колії» шляхом висловлення образи, що принижує честь та гідність слідчого або його близьких родичів.

На нашу думку, слідчі, незважаючи на наявність законодавчо визначених заходів забезпечення безпеки, що передбачені в законі України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» від 23.12.1993 року (використання технічних засобів контролю і прослуховування телефонних та інших переговорів, забезпечення конфіденційності даних про об'єкти захисту тощо), враховуючи, що в епоху сучасних технологій практично неможливо повністю обмежити доступ до інформації про особисте життя будь-якої особи, намагаються самостійно забезпечити свою, зокрема інформаційну

безпеку шляхом встановлення мобільних додатків блокування незнайомих номерів, приховування свого контактного номеру.

Сфера забезпечення безпеки слідчих при виконанні ними службових обов'язків є актуальною темою сучасного правового поля України. Постановою Пленуму Верховного Суду України № 8 від 26.06.92 року «Про застосування судами законодавства, що передбачає відповідальність за посягання на життя, здоров'я, гідність та власність суддів і працівників правоохоронних органів» визначено, що необхідно відмежовувати злочини проти життя та здоров'я особи або злочини проти власності від злочинів, пов'язаних з виконанням потерпілим службових обов'язків.[2]

Отже, напруженість криміногенної обстановки зумовлює необхідність чіткої регламентації забезпечення безпеки співробітників правоохоронних органів, в тому числі слідчих. Законодавством України визначено коло осіб, які підлягають державному захисту в зв'язку з професійною діяльністю, систему заходів безпеки, органи, що забезпечують їх виконання, їх повноваження при цьому, а також права та обов'язки осіб, які підлягають захисту.

Відповідно до пункту е) частини 1 статті 15 закону України «Про Державний захист працівників суду та співробітників правоохоронних органів» забезпечення безпеки слідчих Національної поліції України здійснюють спеціально утворені з цією метою підрозділи Національної поліції України.[1]

Фактична ситуація демонструє, що захист правоохоронців здійснюється недосконало через бюрократизм, формальний підхід до реалізації заходів безпеки та недостатнє фінансування цього механізму. Наслідками стають втрата, пошкодження майна або завдання непоправної шкоди здоров'ю чи навіть завдання смерті правоохоронцю або членам його родини.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>
2. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 8 від 26.06.92 року «Про застосування судами законодавства, що передбачає відповідальність за посягання на життя, здоров'я, гідність та власність суддів і працівників правоохоронних органів» - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-92>
3. Документальний фільм «Щёлоков. Всесильный министр» - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=PXc24fVmET0>
4. Газета «Тарасова правда» - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://tp0482.in.ua/novosti-ukrainy/item/1065-pro-te-yak-vbivstvo-slidchogo-dzonya-valentina-falsifikuvali-vinnitski-posadovtsi>
5. Газета «Місто» - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://misto.vn.ua/news/item/id/6571>

ДО ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ І НАГЛЯДУ В ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Данильонук Неля Дмитрівна, здобувач ступеня вищої освіти магістра 1-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри управління та роботи з персоналом Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Лукашенко Олена Анатоліївна**.

У сучасних умовах державотворення, формування громадянського суспільства в Україні, потребах забезпечення сталого соціально-економічного та політичного розвитку держави, проведенні структурних реформ на всіх рівнях значної актуальності набуває дослідження теоретико-правових проблем розвитку контролю і нагляду. Особливості здійснення контролю і нагляду відіграють важливу роль у побудові ефективної та прозорої системи державного управління, насамперед у вдосконаленні, функціонуванні та організації правоохоронної системи України. На сьогодні надзвичайно важливим етапом здійснення контролю і нагляду в професійній діяльності Національної поліції України є пошук нових рішень спрямованих на оптимізацію діяльності та подальше виявлення проблем, вирішення яких давало б змогу усунути наявні прогалини контролю і нагляду.

Необхідно зазначити, що науковими дослідженнями понять «контроль» і «нагляд» займалися як вітчизняні, так і зарубіжні вчені. Зокрема, Авер'янов В.Б., Андрійко О.Ф., Коваленко В.Л., Г. В. Атаманчук, Д. Н. Бахрах, В.М. Гаращук, Тихомиров Ю.А. та багато інших. З огляду на аналіз наукових джерел, що стосуються контролю і нагляду власне в діяльності правоохоронних органів, варто наголосити на дослідженні таких вітчизняних учених, як: С.С. Вітвіцький, О.Д. Терещук, О.Ф. Скакун, Ю.В. Кривицький, С.В. Ківалов, Л.Р. Грицаєнко та інших, праці яких відіграють значну роль у формуванні підходу щодо вивчення проблем правового регулювання контролю та нагляду.

З огляду на нормативно-правові акти та наукові дослідження вчених з вивчення проблематики контролю і нагляду в професійній діяльності поліцейського, слід виокремити як практичні, так і теоретичні проблеми. Враховуючи, що на даний час Національна поліція України – орган, який знаходиться у стані реформування, то проблеми, а головним чином їх вирішення, у здійсненні контролю-наглядової діяльності зі сторони держави мають велике значення для теорії і практики. Проаналізовані наукові праці та нормативно-правові акти дають нам можливість згрупувати проблеми здійснення контролю і нагляду в органах Національної поліції України таким чином:

1. Практичні та теоретичні проблеми організації державного контролю за діяльністю Національної поліції України. Виокремлена категорія проблем полягає в створенні єдиної організованої системи державного контролю та вдосконаленні існуючої. Проблема розподілу компетенції контролю і нагляду

між суб'єктами правозастосування в професійній діяльності поліцейського має своєрідну постановку, яка головним чином полягає у розмежуванні цих понять та встановленні кола суб'єктів, які здійснюватимуть контроль-наглядові повноваження. В. М. Гаращук визнає існування певних відмінностей між контролем і наглядом, хоча одночасно і зазначає, що чинне законодавство знає випадки, коли контролюючий орган не має деяких з основних контрольних повноважень, що наближує його до нагляду (таке можна визнати за «зрізаний», або «неповний» контроль), а в діяльності прокуратури виявляється один з елементів контролю [1, с. 82]. Таким чином, необхідно наголосити що контроль і нагляд – це взаємообумовлені поняття, які є основними способами забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні, але їх незначні відмінності, які, все ж таки, зустрічаються в юридичній літературі, утворюють проблему розподілу компетенції як на теоретичному, так і на практичному рівнях.

2. Проблеми правового регулювання відомчого контролю в органах Національної поліції України, які досить часто зустрічаються в правозастосовній практиці. В дисертаційному дослідженні А. Ю. Дубинського обґрунтовано, що відомчий контроль являє собою одну з основних загальних внутрішніх функцій державного управління. Це вказує на його адміністративно-правову природу, а, отже, віднесення її правового регулювання до сфери дії адміністративного права на протигагу пропозиціям правового регулювання внутрішнього управління, включаючи відомчий контроль, нормами трудового права, як це відбувається нині, але справедливо визнається недоліком сучасного стану розвитку державного управління в Україні [2, с. 120]. Зазначене підкреслює актуальність проблеми й необхідність проведення наукових досліджень з проблем правового регулювання відомчого контролю в Україні на сучасному етапі, насамперед в органах Національної поліції порівнюючи з попереднім досвідом органів внутрішніх справ.

3. Проблеми визначення шляхів адаптації міжнародного досвіду громадського контролю за правоохоронною діяльністю в Україні, у тому числі за діяльністю Національної поліції України. Аналізуючи проблему визначення шляхів адаптації міжнародного досвіду громадського контролю за правоохоронною діяльністю в Україні, слід звернути увагу насамперед на наявність суттєвої різниці в підходах щодо здійснення такого контролю в країнах з усталеними демократичними традиціями й тими країнами, демократія в яких знаходиться на етапі становлення. Наявність різниці визначається мірою й ступенем впливу державної політики на розвиток громадського контролю як інституту громадянського суспільства. Практичні проблеми громадського контролю в діяльності Національної поліції України найбільш поширені в наш час, адже головний показник діяльності поліції – «довіра населення». Тому, як зазначає С.В. Денисюк в своїй науковій праці, громадянська думка є Європейським вектором розвитку, а без її врахування неможливо успішне реформування поліції.[3]

Таким чином, дослідження проблематики здійснення контролю і нагляду в діяльності Національної поліції України є досить актуальним на

сучасному етапі, оскільки в добу реформ та в період запровадження нових законодавчих положень значення контрольно-наглядової діяльності набуває високого рівня.

Вивчення нормативно-правових актів та наукових джерел дозволило нам виділити нам практичні та теоретичні проблеми організації державного контролю за діяльністю Національної поліції України; проблеми правового регулювання відомчого контролю в органах Національної поліції України та проблеми громадського контролю в діяльності Національної поліції України.

Вирішення запропонованих проблем можливе за умови удосконалення нормативно-правової регламентації, впровадження нових ідей та ефективної діяльності державних органів.

Список використаних джерел:

1. Гаращук В. М. Теоретико-правові проблеми контролю та нагляду у державному управлінні : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07 / Гаращук Володимир Миколайович. – Х., 2003. – 412 с.

2. Дубинський О. Ю. Місце відомчого контролю в структурі функцій державного управління та його види / О. Ю. Дубинський // Актуальні проблеми діяльності ОВС: матеріали науково-практичного семінару (м. Кіровоград, 29 квітня 2008 р.). – К.: Вид-во Кіровоград. юрид. ін.-ту ХНУВС, 2008. – С. 120–122.

3. Денисюк С.В. Громадський контроль за діяльністю органів Національної поліції України: сучасний стан та перспективи розвитку. – [Електронний ресурс]: http://www.lj.kherson.ua/2016/pravo03/part_1/32.pdf.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТАКТИЧНІ ТА ПРОГРАМНО-ТЕХНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИЛУЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Данченко Михайло Ігорович, здобувач освітнього ступеня магістра 1-го курсу МП ННІ № 2 Національної академії внутрішніх справ.

Наукові керівники: доцент кафедри інформаційних технологій та кібернетичної безпеки ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ СПРАВ, кандидат юридичних наук **Ігнатушко Юрій Іванович**; старший викладач кафедри інформаційних технологій та кібернетичної безпеки ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ **Мельников Ілья Миколайович**.

Вміст і специфіку перевірочних дій, оперативних заходів, а також невідкладних слідчих дій поліції та інших правоохоронних органів щодо вилучення комп'ютерної інформації визначають наступні чинники:

- а) комп'ютерна програма, база даних, тощо;
- б) джерело інформації;

Особливості провадження названих слідчих дій визначаються самою специфікою використання і зберігання комп'ютерних програм.

Організація та проведення слідчого огляду у справах про злочини, які пов'язані з використанням неліцензійних комп'ютерних програм та незаконного контенту відрізняються від слідчого огляду при розслідуванні традиційних злочинів. Це обумовлено не тільки небезпекою навмисного знищення інформації, яка має доказове значення, з боку ще не виявлених учасників злочину, інших зацікавлених осіб, але й необережним поведінням слідчого та інших членів слідчо-оперативної групи, які можуть зашкодити інформації, знищити сліди в результаті неправильного, некваліфікованого поведіння з програмно-апаратними засобами.

Однією з найважливіших умов проведення огляду є суворе дотримання встановлених правил поведіння з комп'ютерною технікою і носіями інформації, технічно грамотне проведення пошуку програмного забезпечення.

Особливості підготовчого етапу проведення огляду:

1) Забезпечення охорони місця проведення огляду (відмова від допомоги осіб з числа співробітників організації, блокування й охорона приміщень та працівників перевіряємої установи тощо);

2) Одержання інформації про комп'ютерну систему, яка підлягає огляду (комп'ютер, робоча станція, сервер; вид (тип) програмного забезпечення, що використовується), в т.ч.:

- програмного забезпечення, носіїв інформації, які необхідно вилучати;

- кількості та розташування приміщень, наявності мережі в місці, де має бути проведено огляд;

3) Запрошення спеціалістів-експертів з комп'ютерно-технічної експертизи фахівців з експлуатації програмних засобів, фахівців зі створення комп'ютерних програм, інженерів з технічної експлуатації і ремонту комп'ютерів.

4) Запрошення понятих (в якості понятих слід запрошувати людей, які розуміються на комп'ютерній техніці);

5) Підготовки відповідної комп'ютерної техніки, яка буде використовуватися для зчитування та збереження вилученої інформації;

6) Проведення інструктажу членів слідчо-оперативної групи (при цьому особливу увагу приділити їх діям під час огляду);

7) Стеження за поведінкою всіх осіб, які знаходяться в приміщенні, де проводиться огляд;

8) Виявлення особливої обережності при поведінні з комп'ютерною технікою, створення умов спеціалісту для роботи з нею.

Особливість початкового етапу огляду полягає в тому, що на цьому етапі проводяться наступні дії:

- перевірка ефективності блокування та охорони приміщень, виведення сторонніх осіб;

- з'ясування кількості приміщень з комп'ютерною технікою, розташування і розподіл її в різних приміщеннях;

- планування огляду (визначення послідовності і порядку власних дій та дій учасників огляду).

Після прибуття на місце події слідчо-оперативна група має вжити заходів щодо охорони місця події та забезпечення збереження інформації на комп'ютерах і периферійних запам'ятовуючих пристроях (ПЗП).

Перший етап огляду місця події включає наступні дії:

- визначення місцезнаходження серверів;
- локалізація комп'ютерної техніки та заборона доступу до неї працівником фірми;
- заборона вимикати електропостачання комп'ютерної техніки;
- якщо на момент огляду місця події електропостачання об'єкта вимкнено, то до його відновлення потрібно вимкнути з електромережі всю комп'ютерну техніку, котра перебуває в приміщенні, яке оглядають;
- не здійснювати ніяких маніпуляцій із засобами комп'ютерної техніки, якщо їх результат заздалегідь невідомий;
- за наявності в приміщенні, де перебуває комп'ютерна техніка, небезпечних речовин, матеріалів чи обладнання (електромагнітних, вибухових, токсичних тощо) видалити їх в інше місце.

Другий етап. Безпосередній огляд місця події і вилучення речових доказів проводять із врахуванням:

- можливості спроби з боку персоналу пошкодити комп'ютерну техніку з метою знищення інформації, якщо до скоєння злочину причетні працівники цього об'єкта;
- наявності в комп'ютерній техніці спеціальних засобів захисту від несанкціонованого доступу, які, не отримавши у встановлений час спеціального коду, автоматично знищують всю інформацію;
- наявності в комп'ютерній техніці інших засобів захисту від несанкціонованого доступу.

При обшуках і виїмках, пов'язаних із вилученням комп'ютерної техніки та носіїв інформації, виникає низка загальних проблем, пов'язаних зі специфікою технічних засобів, що вилучаються.

Зокрема, необхідно передбачати: заходи безпеки, яких вживають злочинці з метою знищення речових доказів:

- використання спеціального обладнання, яке в критичних випадках утворює сильне магнітне поле, що стирає магнітні записи;
- включення до складу програмного забезпечення машини програми, яка примусить комп'ютер періодично вимагати пароль, і якщо протягом декількох секунд правильний пароль не введений, дані в комп'ютері автоматично знищуються;
- встановлення прихованих команд, що знищують або архівують з пароллями важливі дані, якщо деякі процедури запуску машини не супроводжуються спеціальними діями, відомими тільки їм.

Враховуючи особливості речових доказів, пов'язаних із комп'ютерними злочинами, їх пошук та виїмку слід розпочинати з аналізу та вилучення інформації з комп'ютерів. Оскільки пошук і аналіз інформації і програмного

забезпечення в них завжди вимагає спеціальних знань, то наступні слідчі дії треба виконувати тільки за участю фахівця.

Проведене нами дослідження підтверджує необхідність подальшого продовження науково-емпіричної роботи в області вилучення комп'ютерної інформації, оскільки технічні характеристики комп'ютерних систем, постійно змінюються. Сучасна практика вилучення комп'ютерної інформації пред'являє більш високі вимоги до рівня професійної підготовки співробітників органів Національної поліції.

Список використаних джерел:

1. Про інформацію: Закон України (із змінами, внесеними згідно із Законами 2000-2017 років) // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – ст. 650.
2. Про Національну поліцію: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 40-41. – ст. 379.
3. Кудінов В. А. Інформаційні технології в діяльності Національної поліції [Текст]: [навч. посіб.] / [Кудінов В. А., Пакриш О. Є., Орлов Ю. Ю.] – К.: Нац. акад. внутр. справ, 2017. – 100 с.

Інтернет-ресурси:

1. Журнал “Правова інформатика”. – Режим доступу: <http://www.bod.kiev.ua/jurnal/index.htm>
2. Сайти з законодавства: – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>; <http://www.nau.kiev.ua>
3. Сайт Міністерства внутрішніх справ України: – Режим доступу: <http://mvs.gov.ua>
4. Сайт Національної академії внутрішніх справ: – Режим доступу: <http://www.naiav.kiev.ua>

СТАТУС ЖІНКИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ

Дмитренко Аліна Олександрівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: завідувач кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор **Калиновський Богдан Валерійович**.

Протягом останніх десятиріч дослідники гендеру провели фундаментальну наукову роботу, розкриваючи соціальний характер гендеру, спростовуючи тезу про природжену підпорядкованість жінок, їхню біологічну нездатність приймати рішення, займатися управлінською діяльністю, зокрема й

у сфері державного управління. Проте саме в цій сфері в Україні найбільш виражена “естафета чоловічої влади”.

Сьогодні в Україні очевидними є фактори забезпечення переваг, які мають чоловіки під час входження у владні структури, а саме: традиційно усталене чоловіче домінування в керівних владних структурах; економічні підвалини – власність і управління економікою перебувають у чоловічих руках; обмеженість політичних і гендерних поглядів керівного складу значної частини жіночих організацій.

Гендерна політика в системі державної служби України має спрямовуватися на забезпечення збалансованої участі жінок і чоловіків у прийнятті рішень, що сприятиме формуванню нового світогляду щодо ролі жінки у сфері управління, а відтак, утвердженню гендерної рівності. А як зазначено в Стратегії державної кадрової політики на 2012–2020 роки, забезпечення гендерної рівності є одним із першочергових завдань реалізації державної кадрової політики.

Певні кроки в напрямі забезпечення гендерної рівності в системі державної служби України вже зроблені. Так, у Законі України “Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”, що набрав чинності з 1 січня 2006 р., проголошено забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сфері державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, а саме: – призначення на державну службу та службу в органи місцевого самоврядування здійснюється з дотриманням представництва кандидатур кожної статі; – дискримінація за ознакою статі при прийнятті на державну службу та службу в органи місцевого самоврядування і під час її проходження забороняється; – керівники органів державної влади та органів місцевого самоврядування зобов’язані забезпечити рівний доступ громадян до державної служби та служби в органах місцевого самоврядування відповідно до кваліфікації і професійної підготовки незалежно від статі претендента; – формування кадрового резерву для заміщення посад державних службовців і посад в органах місцевого самоврядування, просування їх по службі здійснюється із забезпеченням рівних прав та можливостей для жінок і чоловіків; – дозволяється застосування позитивних дій з метою досягнення збалансованого представництва жінок і чоловіків на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування з урахуванням категорій посад.

Однак на сьогодні застосування Закону України “Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків” залишається незадовільним. Забезпечення гендерної рівності є нині одним з першочергових завдань реалізації державної кадрової політики відповідно до поставлених основних цілей, як зазначається в Стратегії державної кадрової політики на 2012–2020 роки.

Співвідношення державних службовців за категоріями посад демонструє, що чим вища посада, тим менша кількість жінок її обіймає. Серед керівників першої категорії лише 31,9 % жінок, в той же час як на сьомій категорії понад 73 %. Що стосується спеціалістів, то тут така сама ситуація: друга категорія – 30,2 % та сьома категорія – 83,3 % жінок. Проте, протягом 2012-2013 рр.

кількість жінок-керівників, які посідають посади першої категорії збільшилась на 3,2 %, а кількість жінок-спеціалістів другої категорії зменшилась на 11,8 %.

У нашому суспільстві загалом та в системі державної служби зокрема про гендерну рівність та рівність жіночої і чоловічої статі ще говорити передчасно. Скоріше можна вести мову про гендерний розрив та гендерні стереотипи. Один із найпоширеніших стереотипів шведська політична діячка А.Вален назвала “синдромом можливостей”. Суть його полягає в тому, що жінці потрібно бути принаймні вдвічі здібнішою, щоб мати шанс зробити кар’єру у сфері політики або державної служби. Більше того, від жінок вимагається, щоб вони мали необхідну компетентність до того, як їхню кандидатуру висунуть на високу посаду, тоді як чоловіки часто вважають за можливе бути спочатку призначеними на посаду, а потім вивчати те, чого вони ще не знають. Унаслідок існування стереотипів у державному управлінні потерпає не тільки жінка, а й державна служба, суспільство, оскільки недостатньо використовується жіночий інтелектуальний потенціал з огляду на не рівне представництво жінок і чоловіків на вищих керівних посадах в органах державної влади. Жінки в Україні становлять більшість населення і мають справляти відповідний вплив на прийняття політичних рішень. Це, як підкреслюють науковці, уже питання демократії. Варто наголосити: інтереси чоловіків і жінок через їхні фізичні розбіжності не можуть збігатися, тому одні не можуть представляти інших.

Для підвищення продуктивності праці та подолання проявів гендерної нерівності на державній службі, необхідно, перш за все, провокувати зміни у гендерній свідомості державних службовців за рахунок підвищення рівня гендерної культури працівників. Окрім підвищення рівня гендерної культури для створення комплексного мотиваційного середовища з врахуванням гендерного підходу, необхідно запровадити певні заходи: при формуванні кадрового резерву на керівні посади включати порівно жінок і чоловіків; створити дієві школи лідерства, зокрема жіночі, та правові, політичні й гендерні центри для представників обох статей; практикувати “гендерний баланс” у разі якщо начальник – жінка, а її заступник – чоловік, або навпаки.

Список використаних джерел:

1. Мельник Т. М. Творення суспільства гендерної рівності: міжнародний досвід. Закони зарубіжних країн з гендерної рівності / Т. М. Мельник. – 2-ге допов. вид. – К., 2010. – 440 с
2. Гендерна політика в системі державного управління : підручник / [М. М. Білинська, Л. В. Гонюкова, Л. О. Воронько та ін. ; за заг. ред. М. М. Білинської]. – К. ; [Запоріжжя : Друк. світ], 2011. – 132 с
3. Матеріали семінарів “Політичне лідерство жінок та вибори-98” / Проект “Гендер в розвитку” ПРООН та SIDA. – К., 1998. – 76 с.
4. Впровадження гендерних підходів у діяльність органів виконавчої влади: Практичний посібник для державних службовців. – К. : К.І.С., 2009. – 180 с

5. Стратегія державної кадрової політики на 2012–2020 роки : схвалено Указом Президента України від 1 лют. 2012 р. № 45/2012. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/45/2012>.

THE ECONOMICS OF TERRORISM

Дмитренко Аліна Олександрівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: старший викладач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Драмарецька Лариса Борисівна**.

Armed insurgent groups are often compared to criminal business organizations. Al-Qaida, for example, has been described as a “multinational of terror”. Since 11 September 2001, academics and investigators have frequently applied an organized crime model to study the structure and functioning of Islamist terror groups. Although widely accepted, this approach limits the study of political violence. From the analysis of the economics of terrorism, it emerges that armed groups generally have motivations different from those of criminal organizations. They also tend to interact with each other in the manner of a State. At least in the domain of economics, their modus operandi is closer to that of a State than to that of organized crime groups. Proof of this assertion is that, over the last 20 years, armed organizations have been able to create durable economic linkages, which have in turn become the foundation of a more comprehensive economic system: the new economy of terror. This peculiar economy—the monetary lifeline of modern terrorism—bridges the legal and illegal international economies.

A crucial distinction between ordinary organized crime and political terrorism springs from the differing motivations of the two phenomena. Greed is the motor of crime and accumulation is its primary accountancy rule. Thus, criminal organizations operate very much like legitimate private corporations, the ultimate goal being profit and accumulation. Their monetary flows are, therefore, managed through an accountancy system regulated by balance sheets, as in corporate enterprises. Terror groups, however, are politically motivated. Their ultimate aim is not monetary but political: to substitute one form of government with another, for example, the replacement of the Al Saud regime in Saudi Arabia with Osama bin Laden’s new caliphate, or to defend an existing regime, as was the case of the Taliban in Afghanistan until coalition forces invaded the country.

In contrast to organized crime groups, terrorist organizations are more interested in money disbursement than in money-laundering. Revenues generated by their legitimate businesses, for example, do not need to be laundered; they need to be distributed within the network of cells and sleepers around the world.

The main inflows of the payments balance of armed organizations can be divided into three main categories according to their origins: (a) legitimate business (these are activities which per se are not considered illegal); (b) illegal revenues

which break or circumvent legal obligations; and (c) criminal activities. Legitimate business includes profits from companies controlled by armed groups—the Egyptian Islamic Jihad, for example, owned several honey shops in the Middle East—and donations from charities and individuals. Illegal revenues originate from the diversion of legal funds, but also include covert aid from foreign Governments. The range of criminal activities is broad; these represent the largest single source of income for the terror balance of payments and include revenues from kidnapping, extortion, theft, fraud, piracy, smuggling and money-laundering.

An important inflow in the payments balance of terror groups is represented by the remittances of nationals residing abroad, effected either directly or via ad hoc institutions such as the Irish Northern Aid Committee (Noraid) in the case of the Provisional Irish Republican Army (IRA). The Palestine Liberation Organization imposes a 5 per cent tax on the income of all Palestinians living abroad. In a similar fashion, in the late 1990s, Albanian immigrants in Germany and Switzerland donated 3 per cent of their income to fund Kosovo Liberation Army (KLA) fighters in Kosovo.

Although such remittances represent a major source of foreign exchange, immigrants' contributions do not come only in the form of cash. During the war in Kosovo, Albanian-Americans provided KLA fighters with radios, night-vision equipment and bullet-proof vests bought from an American mail-order catalogue. Such contributions are often not technically illegal, as national laws frequently do not distinguish between legitimate remittances and sponsorship of armed groups.

When foreigners, businessmen, tourists or international aid workers are kidnapped, the payment of ransom becomes revenue; if the ransom is paid in hard currency it is also a source of foreign exchange. In 1991, for example, the Islamic Movement of Uzbekistan (IMU) kidnapped a general from the Kyrgyz Ministry of the Interior and four Japanese geologists working for a mining company near Batken, the least-developed corner of Kyrgyzstan. According to Western diplomatic sources, the Government of Japan secretly paid IMU between \$2 million and \$6 million in cash for their release.

Contemporary terrorists' most important income-generating activity is smuggling, which is also a crime. Smuggling ranges from cigarettes and alcohol to diamonds and is an important source of employment and recruitment for terror groups. Daniel Pearl, the journalist from the Wall Street Journal beheaded by Jaish-I-Mohammed (Army of Mohammad) while investigating the Afghan Transit Trade Agreement (ATTA) trade in Pakistan, wrote just before he was kidnapped that "beyond providing potential revenues to those in charge, smuggling offers employment to poor inhabitants of tribal areas along the Afghan border". Much of the economics of contraband is summarized in this sentence. Smuggling is an industry that finances terrorist groups and criminal organizations. It is possibly the largest entry in the balance-of-payments books of terrorists.

Terrorist groups do not finance themselves only with illegal money; they also have access to legal sources of revenue. The 11 September 2001 attacks in the United States, for instance, were financed with clean money. Profits from legitimate businesses, money collected by Muslim charities and mosques and independent

donations made to Muslims that end up supporting armed groups are not considered “dirty money”. The \$25 million in “donations and gifts” given by the Unocal Corporation to the Taliban to win a Central Asian pipeline contract came out of the company’s legal budget. Donations are legal money that can be used for terror activities. In essence, this is one of the main differences between criminal money and terrorist funding: assets and profits acquired by legitimate means and even declared to tax authorities that end up funding terror. Thus, when compared with the international illegal economy, the new economy of terror has additional financial sources, which could be estimated at between about one third and half a trillion dollars per year.

The only way to defeat modern terrorism is by developing a strategy to sever ties between the black market and grey market economy on the one hand and the clean and legitimate one on the other hand. This will take time, perhaps even decades. The first step is to wean Western economies from their dependency on laundered money, the second is to encourage Islamic financial and banking institutions to adhere to the rules and regulations of international finance by becoming part of it, the third should be rescuing regions from the grip of terrorist and criminal organizations, for example, by drying up supply and demand for the products of narco-traffickers in the Golden Crescent as well as in Latin America and Central Asia. Without such measures, the new economy of terror will continue to blossom.

Список використаних джерел:

6. RohanGunaratna, InsideAlQaeda (NewYork, ColumbiaUniversityPress, 2002).
7. Milan V. Petkovic, «Albanianterrorists» (Balkanianet, 1998).
8. Ahmed Rashid, «They’re only sleeping: why militant Islamists in Central Asiaaren’tgoingtogoaway», NewYorker, 14 January 2002.
9. NapoleoniLoretta ,«TerrorIncorporated» (SevenStoriesPress,2005).

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ НИЗЬКОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕЛЕКТРОННИХ ПЕТИЦІЙ В АСПЕКТІ ПРОБЛЕМ ОСКАРЖЕННЯ

Дмитренко Аліна Олександрівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративної діяльності НАВС, кандидат юридичних наук, доцен **Басс Вікторія Олександрівна**.

Законом України «Про звернення громадян» встановлено, що громадяни можуть звернутися до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, органу місцевого самоврядування з електронними петиціями через офіційний веб-сайт органу, якому вона адресована, або веб-

сайт громадського об'єднання, яке здійснює збір підписів на підтримку електронної петиції. Електронна петиція являє собою звернення, що адресоване з використанням ІКТ.

Правова регламентація порядку створення, подання та розгляду електронних петицій в Україні, як і практика його застосування, мають свої особливості, які, значною мірою нівелюють безсумнівну користь цього прогресивного інструменту е-демократії. Законодавче закріплення права громадян на електронну петицію міститься у ст. 231 Закону України «Про звернення громадян», відповідно до якої електронні петиції подаються до Президента України, ВРУ, КМУ, органу місцевого самоврядування. Зміст даної статті містить лише базові вимоги до електронних петицій та порядку їх оприлюднення, підтримки громадянами й розгляду уповноваженими суб'єктами. Очевидним є те, що подібного рівня регламентації недостатньо для створення дієвого інструменту електронної демократії, а посилення у зазначеній статті на необхідність розробки самими суб'єктами розгляду електронних петицій власних процедурних актів, що регламентуватимуть порядок роботи з петиціями, створює ризики можливих зловживань.

Так, наприклад, на сайті КМУ перша петиція була розміщена лише 05.06.2017 р., а всього станом на 29.08.2017 р. оприлюднені 32 електронні петиції. На сайті ВРУ петиції оприлюднюються з 25.10.2015 р. і станом на 29.08.2017 р. їх кількість дорівнювала 694. У той же час 29.08.2017 р. виповнилося два роки з моменту, коли перша електронна петиція була оприлюднена на офіційному сайті Президента України. Станом на 29.08.2017 р. громадяни України зареєстрували 27615 петицій на вказаному інтернет-ресурсі. З них 16716 були зареєстровані за перші чотири місяці, що свідчить про неабиякий суспільний інтерес до цього прогресивного здобутку світової демократії. У 2016 р. активність громадян щодо використання електронних петицій значно знизилася, у результаті чого було зареєстровано лише 7759 петицій за рік. У 2017 р. електронні петиції подавалися в середньому 368,3 на місяць. Таким чином, у 2017 р. кількість громадян, що використали процедуру звернення до Президента України за допомогою електронної петиції знизилася майже в 11 разів порівняно із 2015 р.

За допомогою системного аналізу функціонування механізму електронної петиції в Україні можна виділити основні причини його низької ефективності. Електронна петиція, адресована відповідно Президенту України, ВРУ, КМУ, розглядається в особливому порядку за умови збору на її підтримку не менш як 25 тис. підписів громадян протягом трьох місяців з дня оприлюднення петиції. Станом на 29.08.2017 р. з понад 27 тис. петицій, поданих Президенту, тільки 41 петиція пододала вказаний поріг, 39 з яких отримали відповідь, підписану Президентом України. Таким чином, першою причиною зниження цікавості з боку громадян України до електронної петиції як способу вирішення соціально-гострих питань є низький відсоток звернень, які подолали 25-тисячний бар'єр. Другою причиною неефективності електронних петицій є низька якість самих петицій.

Третя причина низької ефективності електронних петицій – відсутність захисту від розпорошення голосів. Чинний порядок подання петицій не передбачає блокування можливості реєстрації електронної петиції, якщо проходить збір голосів за петицією, що є подібною. З іншого боку, голоси, подані за подібні петиції, не підсумовуються. Четверта причина низької ефективності електронних петицій – недружній інтерфейс сайтів, на яких здійснюється оприлюднення електронних петицій. Вони не тільки не дають можливості зручно працювати з петиціями, популяризуючи їх через соціальні мережі, але й надають вкрай обмежений інструментарій для їх аналізу і систематизації.

П'ятою причиною, що впливає на ефективність електронної петиції як звернення до влади і на її популярність є необов'язковість петиції, що набрала необхідну кількість голосів на свою підтримку. Законодавством встановлено, що електронна петиція, яка отримала підтримку понад 25 тис. осіб за три місяці, розглядається в особливому порядку. При цьому, якщо петиція не отримає вищевказаної підтримки, вона також буде розглянута, але в порядку, встановленому законом для звичайних звернень громадян. Виникає запитання: в чому ж сенс електронної петиції, якщо вона не дає заявникові і громадянам, які її підтримали, жодної переваги у вигляді дієвого механізму впливу на владу? Очевидно, що за чинного порядку процедура оскарження за допомогою електронної петиції жодних переваг, крім можливості звернутися до Президента України та інших органів влади у публічний спосіб, не надає. Ця проблема є критично важливою для подальшого функціонування механізму електронної петиції, адже світова спільнота обґрунтовано розглядає даний спосіб звернення як найбільш прогресивний і здатний забезпечити безпосередній вплив громадян на органи влади, інструмент ефективного впровадження принципу верховенства права.

З огляду на це механізм електронної петиції потребує переосмислення та реформатування. Мають бути створені важелі впливу на владу, які змусять її прислухатися до тих проблем, що справді турбують суспільство, зокрема і в тих ситуаціях, коли громадяни домагаються скасування неправомірного чи незаконного нормативного або індивідуально-правового акта.

Список використаних джерел:

1. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96- ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 47. Ст. 256 (з наст. змінами і допов.).
2. URL: <https://petition.president.gov.ua/petition/39512> (Last accessed: 17.11.2017).
3. URL: <https://petition.president.gov.ua/petition/39556> (Last accessed: 17.11.2017).
4. URL: <https://petition.president.gov.ua/petition/39554> (Last accessed: 17.11.2017).

ВПЛИВ НИЗЬКОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА РІВЕНЬ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Дмитренко Аліна Олександрівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінології **Крижна Людмила Володимирівна**.

Корупція є серйозною проблемою для українського суспільства. За результатами досліджень Transparency International, за рівнем сприйняття корупції Україна посідала 131 місце з 176 країн, а в 2007 році Україна займала 118 місце з 175 країн. За цими показником можна зробити висновок, що рівень корупції в Україні дещо зріс, корупція оцінена як одна з найбільш серйозних проблем в країні поряд із низьким рівнем життя населення, безробіттям, злочинністю та дорогим і неякісним медичним обслуговуванням.

Заробітна плата в Україні на 2007 рік становила 268 \$, а у 2016 році 192 \$ [8]. За даними Міністерства фінансів, рівень безробіття в Україні на 2007 рік становив 6,9 %, а у 2016 році 9,7 %. Таким чином, безробіття та низька заробітна плата збільшують рівень корупції.

Виникнення і зростання корупції відбувається в певному соціальному середовищі, що створює для неї сприятливі умови. Загальною умовою її розвитку є перебування держави в перехідному етапі, що являє собою якісні зміни соціальних, політичних та економічних інститутів і зв'язків. Влада як засіб управління переходить від однієї керівної соціальної групи до іншої, між ними виникає боротьба за панівне соціальне становище. У зв'язку з цим, такі риси перехідного періоду, як слабкість державної влади та соціального контролю, загострене соціальне протистояння, відсутність ефективної правової системи якісно характеризують середовище, де виникає і розвивається корупція.

Однією з причин корупції в Україні є низький рівень заробітної плати. В інформаційному бюлетені «Бюрократ» наводиться категорична думка щодо причин виникнення корупції: держава «... встановлює мізерні посадові оклади і «закриває очі» на те, що представник тієї чи іншої професії у такому випадку розраховує на «приховані можливості» посади. Це є основною причиною корупції та використання службового становища у власних цілях».

Поведінка представника тієї чи іншої професії може характеризуватися скоріше «задоволенням» переваг, ніж їх «максимізацією», і, отже, вони будуть корумпованими настільки, наскільки це необхідно для досягнення «справедливого» доходу. Іншими словами, представники тієї чи іншої професії можуть легко відмовлятися від корупційних можливостей, маючи відповідну заробітну плату. Цей погляд на проблему корупції поділяє американський вчений Пітер Лі, який зазначав, що проблема полягає не в тому, щоб платити досить високу зарплату для запобігання корупції, а в тому, щоб не платити таку низьку зарплату, яка підштовхнула б до корупції працівника, що прагне

забезпечити собі звичний рівень споживання. Нереалістично низька заробітна плата завжди стимулює корупцію і з часом призводить до того, що в суспільстві починають дивитися на неї крізь пальці.

Особливо необхідно приділити увагу представникам медичної та освітньої сфер, адже усі громадяни України звертаються до відповідних працівників і якщо ці особи не корумповані, то рівень корупції зменшується, якщо вони більш корумповані – то рівень корупції збільшується.

Повзуча приватизація – це вид корупційних дій, коли медичні працівники використовують робочий час, робоче місце, устаткування та інші ресурси державних медичних закладів з метою отримання особистої вигоди, тобто фактично займаються приватною практикою за рахунок держави. Саме такий вид корупційних діянь притаманний країнам з перехідною економікою, що обумовлено низкою сприятливих факторів: низьким соціально-економічним захистом медичних працівників, неефективними механізмами державного управління і державного контролю за діяльністю галузі в цілому і підприємницькою діяльністю у сфері охорони здоров'я, зокрема бюрократичними ускладненнями під час одержання ліцензій на приватну діяльність, законодавчою невизначеністю місця та відповідальності посадових осіб у сфері охорони здоров'я з огляду на антикорупційне законодавство тощо.

Причини надання та одержання неправомірної вигоди в державних медичних закладах України

Причина	%
Через низьку заробітну плату медичних працівників	76
Через вдячність пацієнтів за вже надані якісні медичні послуги	75
Через намагання пацієнтів у такий спосіб отримати якісне медичне обслуговування	54
Через намагання окремих пацієнтів одержати фальшиві медичні довідки	27
Через недосконалість законів, безкарність	17
Через природну схильність людини до одержання неправомірної вигоди	10

Корупція в освіті поширюється, коли ролі, інтереси та можливості учасників корупційної угоди доповнюють одне одного. У багатьох джерелах говориться про те, як викладачам хронічно недоплачують, причому настільки, що вони змушені шукати додаткового заробітку, щоб звести кінці з кінцями. Як зауважив міністр освіти, середня викладацька зарплата настільки низька, що знадобиться «126 років, щоб зібрати на придбання житла, якщо не їсти і не пити». Узагалі в студентському середовищі корупція є в цілому прийнятною. У одному з опитувань 32 % респондентів із числа студентів вузів прагматично сприймають корупцію як шлях до вирішення проблем. 11 % навіть пішли далі й погодились, що корупція є звичайною складовою життя. Толерантність у ставленні до корупції у вищій освіті навіть зростає.

Можна зробити висновок, що рівень корупції та її поширення значною мірою залежать від рівня заробітної платні. На мою думку, одним з ефективних шляхів подолання цих проблем буде вдосконалення законодавства України, що стосується питання оплати робочого часу, а саме підвищення рівня заробітної плати.

Список використаних джерел:

1. Гендерні аспекти корупції у вищій освіті України // Інститут прикладних гуманітарних досліджень: сайт. URL: http://www.iahr.com.ua/files/works_docs/130.pdf
2. Рейтинг стран мира по уровню восприятия коррупции // Гуманитарные технологии: информ.-аналит. портал. URL: <http://gtmarket.ru/ratings/corruption-perceptions-index/info>.
3. Побережний В. В. Сутність та причина корупції в системі органів державної влади. URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej12/txts/10pvvodv.pdf>.
4. Средняя зарплата в Украине с 1984 по 2016 год в гривнах и в долларах США // SeoСайт: блог. URL: <http://seosait.com/s-z-in-ukraine-s-1984-2015-god-vgrivnax-i-dollarax-usa/>.
5. Попченко Т. П. Розвиток державно-управлінських механізмів протидії виникнення корупції у сфері охорони здоров'я України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 25.00.02. Київ, 2010. 24 с.
6. Мартиновський В. В. Причини та умови виникнення корупції в державному механізмі // Корупція в Україні: питання протидії/за заг. ред. В. М. Гаращука. Харків: ФОП Панов А. М., 2015. 168 с..
7. Вплив економічних чинників на протидію корупції // Інститут прикладних гуманітарних досліджень: сайт. URL: http://www.iahr.com.ua/files/works_docs/125.pdf.

ДО ПОНЯТТЯ ЗАЯВНИКА ЯК УЧАСНИКА ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ ОКРЕМОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Дмитрієв Сергій Миколайович, аспірант кафедри цивільного права і процесу Національної академії внутрішніх справ.

Відповідно до ч. 3 ст. 42 ЦПК України у справах окремого провадження учасниками справи є заявники, інші заінтересовані особи.

Як слушно відмічається в юридичній літературі, заявник є одним із головних суб'єктів, які беруть участь у справах окремого провадження. Законодавець не надає дефініції зазначеного учасника цивільного процесу, що зумовлює наявність достатньо великої кількості варіацій наукової думки з цього приводу [1, с. 143].

Так, наприклад, у науковій доктрині заявник визначається як: особа, на захист охоронюваних законом інтересів якої розпочато провадження у справі, причому незалежно від того, з чиєї ініціативи воно порушене (Г. О. Світлична [2, с. 8]); активний суб'єкт судового процесу, який відповідно до «моделі», зафіксованої в нормах процесуального права, «запускає механізм» судового розгляду шляхом подання заяви до суду, маючи при цьому свій певний інтерес (М. М. Ясинок [3, с. 59]); фізична чи юридична особа, за заявою якої відкрито провадження у справі (Ю. В. Білоусов [4, с. 544]) тощо.

Деякі процесуалісти визначають заявника як особу, яка бере участь у справах окремого провадження, через ознаки зазначеного суб'єкта цивільних процесуальних правовідносин.

Так, С. Я. Фурса характерними рисами заявника у справах окремого провадження називає: а) необхідність судового підтвердження обставин, без яких заявник позбавлений можливості здійснити свої права; б) порушення справи для захисту його охоронюваних законом інтересів, якщо відсутній спір про право; в) його особисту процесуальну та матеріально-правову заінтересованість у справі, яка виявляється як у поширенні на нього всіх правових наслідків судового рішення, що набрало законної сили, так і в обов'язковому правовому зв'язку встановленого судом факту (обставини) з охоронюваним законом інтересом заявника та його правом; г) покладення на заявника судових витрат [5, с. 520].

Низка інших науковців як найголовнішу ознаку заявника у справах окремого провадження називає наявність у нього юридичної заінтересованості, яка виявляється в тому, що ухвалене судом рішення має вплинути на їх суб'єктивні права чи охоронювані законом інтереси, інакше кажучи, обов'язково повинен бути взаємозв'язок між юридичним фактом, що встановлюється судом, чи будь-якою обставиною і суб'єктивним правом чи охоронюваним законом інтересом заявника (А. О. Мельников [6, с. 206]; І. О. Михайлова [7, с. 511]).

Простеження наукової доктрини дає підстави для висновку про те, що більшість представників процесуальної школи вважають заявником особу, в інтересах якої відкрито окреме провадження у справі і яка має юридичну заінтересованість у розгляді справи. Відповідний підхід видається нам слушним, адже, виходячи з норм ЦПК України, можна стверджувати, що окреме провадження у справі, дійсно, відкривається в інтересах заявника, юридична заінтересованість якого полягає в ухваленні судового рішення на його користь [1, с. 144].

Враховуючи вищевикладене, надаючи визначення заявнику як основному учаснику цивільних справ окремого провадження, ми розділяємо позицію Г. В. Чурпіти, що заявником слід вважати особу, в інтересах якої відкрито окреме провадження у справі [1, с. 145].

У зв'язку з тим, що заявник може виступати одним з ініціаторів відкриття провадження у справі, він має деякі схожі риси з позивачем. Але позивач – це сторона спірного матеріального правовідношення, якій протистоїть друга сторона – відповідач. Заявник не є стороною спірного матеріального

правовідношення, і йому не протистоїть у процесі протилежна сторона, яка може мати перед ним певні обов'язки [1, с. 145].

Список використаних джерел:

1. Чурпіта Г. В. Захист сімейних прав та інтересів у порядку неповідомного цивільного судочинства : [моногр.] / Г. В. Чурпіта. – К. : Алерта, 2016. – 434 с.
2. Світлична Г. О. Підготовка до судового розгляду справ окремого провадження : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Г. О. Світлична. – Х., 1997. – 24 с.
3. Ясинок М. М. Особливості дії принципу диспозитивності в окремому провадженні / М. М. Ясинок // Підприємництво, господарство і право. – 2008. – № 6. – С. 59–60.
4. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / [Бичкова С. С., Білоусов Ю. В., Бірюков В. І. та ін.] ; за заг. ред. С. С. Бичкової. – [2-ге вид., допов. і переробл.]. – К. : Атіка, 2010. – 896 с.
5. Цивільний процес України : Академічний курс : [підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] / [Фурса С. Я., Фурса Є. І., Гетманцев О. В. та ін.] ; за ред. С. Я. Фурси. – К. : Вид. Фурса С. Я. : КНТ, 2009. – 848 с.
6. Мельников А. А. Правовое положение личности в советском гражданском процессе / А. А. Мельников ; отв. ред. В. С. Тадевосян. – М. : Наука, 1969. – 248 с.
7. Комментарий к Гражданскому процессуальному кодексу Российской Федерации: Постатейный научно-практический / [Афанасьев С. Ф., Бахарева О. А., Викут А. С. и др.] ; отв. ред. М. А. Викут. – М. : ТОН-ДЭКСТРО, 2003. – 864 с.

ДОСТУП ДО ВІДОМОСТЕЙ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА НЕДОПУСТИМІСТЬ ЇХ РОЗГОЛОШЕННЯ ПРЕДСТАВНИКАМИ ЗМІ

Дон Руслана Олегівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Мельник Оксана Вікторівна**.

Дане питання є важливим на стадії досудового розслідування, адже розголошення відомостей досудового розслідування може істотно вплинути на подальший хід кримінального провадження. Розголошення таких відомостей може завдати шкоди правам, свободам і законним інтересам учасників кримінального судочинства, стати на заваді встановлення обставин, що підлягають доказуванню і мають значення для кримінального провадження. В

чинному законодавстві України наявна низка статей, котрі передбачають заборону розголошувати відомості досудового розслідування, а в разі необхідності окремі відомості можна поширити тільки з дозволу слідчого або прокурора. Проте, постає багато питань щодо маніпуляції як з боку сторони обвинувачення, так зі сторони журналістів, які, в свою чергу, намагаються довести, що окрема інформація є публічною і заборона доступу до відомостей досудового розслідування є перешкоджанням журналістській діяльності та порушенням права громадян на інформацію.

Часто науковці, юристи, практичні працівники вживають термін «таємниця слідства», але вона не є закріпленою формально. В даній науковій роботі були досліджені питання щодо доступу до відомостей кримінального провадження, які складнощі наявні для журналістів при оприлюдненні інформації, проаналізовано міжнародне та національне законодавство з приводу розголошення відомостей досудового розслідування, її поширення засобами масової інформації.

Медіа-юристи зазначають, що присутність політичного складника виключає існування таємниці слідства. Реалії свідчать про те, що політика присутня в процесі оприлюднення, поширення інформації деталей слідства. Виникають також ситуації тоді, коли слідчі та прокурори діють непослідовно і маніпулюють терміном «таємниця слідства», при цьому або відмовляють у наданні інформації, або проводять брифінги, оприлюднюють технічні записи та документи зі словами «досудовим розслідуванням встановлено». Відповідно до частини першої статті 222 Кримінального процесуального кодексу України відомості досудового розслідування можна розголошувати лише з дозволу слідчого або прокурора і в тому обсязі, в якому вони визнають можливим. Так, стороною обвинувачення поширюються тільки ті відомості досудового розслідування, які на суб'єктивну думку прокурора чи слідчого є доцільними. Звідси виникає питання про порушення норм законодавства в сфері корупційних правопорушень, адже чиновники можуть мати вплив на представників органів досудового розслідування та прокуратури.

Журналістська свобода передбачає можливість вдатися в деякій мірі до перебільшення і навіть провокації. Зазвичай, саме з цієї причини слідчі та прокурори відмовляють представникам засобів масової інформації надавати інформацію отриману в ході досудового розслідування. Журналісти оскаржують подібні рішення, адже доступ до інформації про проведені обшуки, вилучене або конфісковане майно під час розслідування резонансних кримінальних правопорушень хоче мати кожен зацікавлений громадянин. Відповідно до Закону «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом. Таким чином, інформація про вжиті заходи в процесі досудового розслідування, а також матеріали такого розслідування, є публічною

інформацією, оскільки вона отримана і створена органом державної влади (суб'єктом владних повноважень) під час виконання своїх обов'язків. Водночас, така інформація, містить таємницю досудового розслідування і визнається таємною інформацією. Її розголошення може завдати шкоди особі, суспільству і державі. На всі інші випадки надання доступу до такої інформації поширюються загальні вимоги Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Відповідно до частини другої статті 6 Закону «Про доступ до публічної інформації» обмеження доступу до інформації здійснюється відповідно до закону при дотриманні сукупності таких вимог: - виключно в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя; - розголошення інформації може завдати істотної шкоди цим інтересам; - шкода від оприлюднення такої інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні.

Таким чином, можна зробити висновок, що слідчий або прокурор є уповноваженою особою, яка залежно від фактичних обставин конкретного кримінального провадження, зобов'язана застосувати частину другу статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації» і прийняти рішення про надання усієї чи частини, запитуваної у справі, інформації або про відмову в отриманні такої інформації. Відмова в отриманні такої інформації без детального аналізу на відповідність трьом вимогам, встановленим частиною другою статті 6 вважатиметься необґрунтованою. Особливо з огляду на те, що запит може стосуватись великого об'єму інформації, частина з неї може бути визнана таємною, частина конфіденційною, і до них застосовуватимуться різні ступені захисту.

ПРОФІЛАКТИКА КОРУПЦІЙНИХ ПРОЯВІВ В УКРАЇНІ

Донець Ганна Василівна, здобувач 5-го курсу навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: завідувач кафедри забезпечення фінансової безпеки та фінансового розслідування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Герасименко Лариса Володимирівна**.

На сучасному етапі формування і становлення України як незалежної, демократичної та правової держави корупція являє собою особливо небезпечне явище. Вона підриває авторитет демократичних інститутів держави, гальмує хід економічних реформ і при цьому обмежує права та свободи громадян. В зв'язку з вищезазначеним, особливо актуальним постає питання профілактики корупційних проявів в Україні, оскільки чинна система антикорупційного законодавства направлена насамперед на запобігання корупції в державі, а тому

дослідження профілактики корупційних проявів в Україні є надзвичайно актуальною темою сучасної України.

Дослідження доцільно розпочати з визначення поняття «корупція». Так, відповідно до ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції» корупцією є використання особою, уповноваженою на виконання функцій держави чи місцевого самоврядування, чи іншою особою визначеною Законом, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, уповноваженій на виконання функцій держави чи місцевого самоврядування, чи іншій особі визначеній Законом, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей[1].

Тобто, як ми бачимо, вже в самому визначенні вказується на потенційний ризик завдяки службовому становищу використовувати та одержувати певні блага.

Досліджувати профілактику корупційним проявам доцільно в контексті кримінологічного запобігання, оскільки саме представниками вищезазначеної науки, найбільш ґрунтовно розроблені заходи запобігання та протидії корупції.

Так, зокрема, заходи запобігання корупції повинні мати пріоритет, однак із урахуванням сучасних викликів, які постали перед Україною. Тому, профілактику запобігання корупції доцільно здійснювати на загальносоціальному та спеціально кримінологічному рівні.

Провідне місце у загальносоціальній профілактиці корупційним проявам належить заходам, спрямованим на стабілізацію політичної обстановки, реформування економічних відносин, вирішення найбільш гострих соціальних проблем, забезпечення реалізації конституційних прав та свобод людини і громадянина. Особливо важливі в цьому контексті незалежна судова влада і дієва реформована прокуратура. Слід зауважити, що останні зміни в системі суду та прокуратури направлені якраз на зміну системи та викорінення всіх паростків корупції, тому ми вважаємо, що останні дії законодавця є вельми доречними.

Що стосується спеціально-кримінологічного запобігання корупції, то на сьогодні найбільш дієвими профілактичними засобами виступають:

- зовнішній контроль за деклараціями про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру.
- адміністративна та дисциплінарна відповідальність за подання у згаданих деклараціях недостовірних відомостей;
- здійснення перевірок достовірності зазначених у деклараціях відомостей, які покладено на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну антикорупційну політику – Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК)[2, с. 364].

Отже, на нашу думку, вищезазначені профілактичні заходи насправді є дієвими, оскільки контроль за достовірністю відомостей державних службовців

та службовців органів місцевого самоврядування є важливою складовою антикорупційної політики та важливим профілактичним заходом протидії корупції.

Також, необхідно зазначити, що важливою умовою ефективної реалізації стратегій протидії корупційній злочинності в Україні є організація роботи нових антикорупційних органів: Національного антикорупційного бюро України, Державного бюро розслідувань, Національного агентства з питань запобігання корупції, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Національної поліції, Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. Вищезазначені органи, що створені упродовж 2015-2017 рр., ще не функціонують у повному обсязі. Цьому заважає низка обставин: штучне гальмування Генеральною прокуратурою України процесу створення конкурсних комісій та призначення працівників цих органів на відповідні посади; недостатність бюджетних коштів, що виділяються на грошове, матеріальне та інше забезпечення їх роботи, та ін. Тому Президент України, Прем'єр-міністр України та інші посадові особи несуть персональну відповідальність за забезпечення прозорості в організації роботи новостворених антикорупційних органів в Україні[3, с. 129-130].

На нашу думку, на сьогодні діяльність даних органів ж недостатньо ефективною, оскільки, незважаючи на майже 10 тисяч притягнутих осіб до юридичної відповідальності за корупційні злочини та правопорушення, вважаємо, що рівень корупції в державі не знижується, а набирає обертів, що підтверджують постійні корупційні скандали, як на місцевому, так і на загальнодержавному рівні.

Окрім того, варто зазначити, що при організації профілактики поширенню корупції, її проявів необхідно врахувати низку факторів, а саме:

- політичний, пов'язаний з чітким розмежуванням компетенції органів законодавчої, виконавчої та судової влади на всіх рівнях;
- нормативно-правовий, який полягає в необхідності вдосконалення нормативно визначених механізмів реалізації Закону України «Про запобігання корупції»;
- організаційний, що проявляється в необхідності вдосконалення взаємодії органів, що ведуть боротьбу з корупцією;
- економічний, обумовлений перехідним станом в управлінні економікою;
- кадровий, пов'язаний з удосконаленням системи добору та підготовки персоналу державної служби;
- морально-психологічний, зумовлений нерозвинутістю традицій етики державних службовців. Досить поширеним порушенням в Україні є ігнорування державними службовцями заборони на господарську діяльність і ведення бізнесу[4, с. 109].

Таким чином, дослідивши особливості профілактики корупційних проявів в Україні, ми дійшли висновку, що на сьогодні проблема корупції – це проблема № 1, а тому необхідно вирішити низку проблемних питань, вдосконалити систему органів протидії корупції, зокрема зменшити їх кількість

та щоб вони не дублювали повноваження один одного, встановити жорстку відповідальність за порушення антикорупційного законодавства та здійснювати систематичні заходи в державних органах та органах місцевого самоврядування по запобіганню корупції. Сукупність цих дій призведе до зменшення рівня корупції в державі.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 49, ст.2056.
2. Кримінологія: підручник /В. В. Голіна, Б. М. Головкін, М. Ю. Валуйська та ін.; за ред. В. В. Голіни, Б. М. Головкіна. – Х.: Право. 2014. – 440 с.
3. Маршуба М. О. Корупційна злочинність в Україні: сучасний стан та основні стратегії протидії / М. О. Маршуба // Питання боротьби зі злочинністю. – 2016. – Вип. 31. – С. 123-134.
4. Коваленко О. А. Боротьба з корупцією в митних органах / О. А. Коваленко // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Право. – 2012. – № 2. – С. 107-112.

ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ, ЯК ТИМЧАСОВИЙ ЗАПОБІЖНИЙ ЗАХІД

Дояр Євгеній Володимирович, аспірант кафедри кримінального процесу НАВС

Підстави та порядок затримання врегульовано не лише на конституційному рівні та міжнародно-правовими актами, а й у новому КПК. Затримання вважається тимчасовим запобіжним заходом (ст. 188-192, 207- 213).

Незважаючи на короткочасність затримання, за характером обмежень прав і свобод воно є одним з найбільш суворих запобіжних заходів. Адже застосування затримання безпосередньо пов'язане з обмеженням права людини на свободу та особисту недоторканність. Тому не випадково процесуальні норми, що регламентують порядок і строки затримання, закріплено Конституцією України та низкою міжнародно-правових актів, зокрема Загальною декларацією прав людини (1948 р.), Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод (1950 р.), Міжнародним пактом про громадянські та політичні права (1966 р.), конвенціями ООН проти катування та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність видів поведіння та покарання (1984 р.), про права дитини (1989 р.) та ін.

Кримінальне процесуальне затримання слід відрізнити від інших примусових заходів, зокрема: доставляння особи до правоохоронного органу на строк до однієї години у порядку, передбаченому законодавством про адміністративні правопорушення, а також затримання особи (до трьох годин) в адміністративному порядку. Аналіз норм КПК України дозволяє виокремити

такі види затримання: 1) на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання з метою приводу (ст. 187-191); 2) без ухвали слідчого судді, суду (ст. 207, 208). Ці види затримання розрізняються за цільовим призначенням, суб'єктами їх здійснення, підставами та процесуальним порядком застосування.

За загальним правилом, ніхто не може бути затриманий без ухвали слідчого судді, суду (ч. 1 ст. 207 КПК). Утім, затримання допускається без такої ухвали уповноваженою на те службовою особою (ст. 208 КПК) та будь-якою іншою особою (ст. 207 КПК) при наявності визначених в законі підстав. Відповідно до ст. 187 КПК слідчий суддя, суд після одержання клопотання про застосування запобіжного заходу до підозрюваного, обвинуваченого, який перебуває на свободі, призначає дату судового засідання і здійснює судовий виклик. Якщо слідчий, прокурор подав разом із клопотанням про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою клопотання про дозвіл на затримання підозрюваного, обвинуваченого з метою його приводу, слідчий суддя, суд приймає рішення згідно зі ст. 189 КПК. У разі неприбуття підозрюваного, обвинуваченого за судовим викликом і відсутності у слідчого судді, суду на початок судового засідання відомостей про існування поважних причин, що перешкоджають його своєчасному прибуттю, слідчий суддя, суд має право постановити ухвалу про привід підозрюваного, обвинуваченого, якщо він не з'явився для розгляду клопотання щодо обрання запобіжного заходу у вигляді застави, домашнього арешту чи тримання під вартою, або ухвалу про дозвіл на його затримання з метою приводу, якщо ухвала про привід не була виконана.

В цілому приймаючи рішення про задоволення клопотання щодо застосування до підозрюваного запобіжного заходу у вигляді затримання слідчі судді дотримувалися вимог КПК. Відповідно до ст. 209 КПК особа є затримана з моменту, коли вона силою або через підкорення наказу змушена залишатись поряд із уповноваженою особою чи в приміщенні, визначеному уповноваженою службовою особою. Тому відлік 60 годин, протягом яких затримана особа повинна бути доставлена до суду, необхідно відраховувати з моменту фактичного затримання особи, а не з години, яка зафіксована у протоколі. Слідчий суддя, встановивши порушення зазначеної норми, зобов'язаний вжити заходів, передбачених чинним законодавством. При цьому необхідно враховувати, що відповідно до ч. 5 ст. 208 КПК про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, складається протокол, в якому, крім відомостей, передбачених ст. 104 КПК, зазначаються: місце, дата і точний час (година і хвилини) затримання відповідно до положень ст. 209 Кодексу; підстави затримання; результати особистого обшуку; клопотання, заяви чи скарги затриманого, якщо такі надходили; повний перелік процесуальних прав та обов'язків затриманого. Протокол про затримання підписується особою, яка його склала, і затриманим. Копія протоколу негайно під розпис вручається затриманому а також надсилається прокурору. Клопотання про дозвіл на затримання з метою приводу має відповідати вимогам ст. 188 КПК і бути розглянуто слідчим суддею, судом негайно після одержання цього клопотання в закритому судовому засіданні за участю прокурора (ч.ч. 1, 2, 3 ст. 189 КПК).

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України.
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України: Закон України чинне законодавство з 19 листоп. 2012 р. – К.: ПАЛИВОДА А. В., 2012. – 382 с.
3. Положення про заходи стосовно дотримання вимог законодавства при затриманні без ухвали слідчого судді, суду осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, та при обранні стосовно підозрюваних запобіжного заходу – тримання під вартою під час кримінального провадження : спільний наказ МВС України, Міністерства юстиції України від 26 березня 2013 року № 289/540/5.
4. Реалізація нового КПК України у 2013 році (моніторинговий звіт)/ [О. А. Банчук, І. О. Дмитрієва, З. М. Саїдова та ін.]. – К. : ФОП Москаленко

ОЦІНКА КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ

Драгомарецька Христина Іванівна, здобувач 5-го курсу навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: завідувач кафедри забезпечення фінансової безпеки та фінансового розслідування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Герасименко Лариса Володимирівна**.

Корупція є однією із найнебезпечніших загроз правам людини, демократії, правопорядку, чесності та соціальній справедливості, вона перешкоджає економічному розвитку та загрожує належному і справедливому функціонуванню як держави та суспільства в цілому, так і підприємствам, установам, організаціям. Тому розв'язання проблеми корупції є одним із пріоритетних напрямів розвитку держави.

Одним із основних завдань у сфері запобігання корупції є виявлення корупційних ризиків, які можуть виникнути в діяльності державних службовців під час виконання ними своїх функціональних обов'язків, а також усунення причин та умов появи цих ризиків.

Згідно Рішенню НАЗК № 126 від 02.12.2016 року «Про затвердження Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади» **корупційний ризик** – ймовірність того, що відбудеться подія корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, яка негативно вплине на досягнення органом влади визначених цілей та завдань;

Оцінка корупційних ризиків – це процес визначення, аналізу та безпосередньої оцінки корупційного ризику.

Оцінку корупційних ризиків може проводити комісія з оцінки корупційних ризиків органу влади, до складу якої входять працівники структурних підрозділів органу влади та, за згодою, представники громадськості, експерти, які володіють знаннями про внутрішнє і зовнішнє середовище органу влади та мають досвід роботи у сфері його діяльності.

Процес оцінки корупційних ризиків органу влади складається з таких основних етапів: організаційно-підготовчі заходи; ідентифікація (виявлення) корупційних ризиків; оцінка корупційних ризиків; складання звіту за результатами оцінки корупційних ризиків [4].

Підготовка до проведення оцінки корупційних ризиків включає такі етапи:

- прийняття суб'єктом, уповноваженим на затвердження антикорупційної програми відповідно до частини першої статті 19 ЗУ «Про запобігання корупції», рішення про проведення оцінки корупційних ризиків;
- публікація рішення суб'єкта затвердження антикорупційної програми про проведення оцінки корупційних ризиків на офіційному веб-сайті органу влади;
- формування комісії (у разі проведення оцінки корупційних ризиків комісією);
- розробка робочого плану оцінки корупційних ризиків.

Ідентифікація корупційних ризиків в організаційно-управлінській діяльності органу влади передбачає вивчення та аналіз таких питань: організаційна структура органу влади; система внутрішнього контролю; управління персоналом; проведення процедур закупівель; надання адміністративних послуг; реалізація контрольних-наглядових функцій; дотримання вимог, обмежень, заборон, встановлених Законом України «Про запобігання корупції».

Джерелами отримання інформації для ідентифікації корупційних ризиків можуть бути інтерв'ювання (соціологічне опитування), анкетування (в тому числі анонімне) працівників органу влади; нормативно-правові та організаційно-розпорядчі акти, що регулюють діяльність органу влади; результати перевірок, аудитів, проведених контролюючими органами; публікації в засобах масової інформації та соціальних мережах та ін.

За категоріями корупційні ризики можуть бути:

- **зовнішні** (ймовірність виникнення корупційних ризиків не пов'язана з виконанням органом влади відповідних функцій та завдань);
- **внутрішні** (ймовірність виникнення корупційних ризиків безпосередньо пов'язана з організаційно-управлінською діяльністю в органі влади відповідно до покладених на нього функцій і завдань).

За видами корупційні ризики можуть бути:

- **нормативно-правові** (відсутність, суперечність або нечітка регламентація у законодавстві положень щодо виконання органом влади функцій та завдань);
- **організаційні** (не визначення або нечітке визначення процедур виконання органом влади функцій та завдань);
- **кадрові**;
- **фінансово-господарські**;
- **адміністративні**;
- **контрольно-наглядові** тощо.

Перелік видів корупційних ризиків не є вичерпним. Кожен орган влади може визначати перелік видів корупційних ризиків, враховуючи специфіку покладених на нього завдань і функцій.

Оцінка корупційних ризиків здійснюється за критеріями ймовірності виникнення ідентифікованих корупційних ризиків та наслідків корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією.

Оцінка ймовірності виникнення корупційного ризику визначається відповідно до частоти випадків вчинення корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, з урахуванням часових меж.

Частота випадків вчинення корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, визначається за такими рівнями:

- напевно або майже напевно – корупційне правопорушення чи правопорушення, пов'язане з корупцією, може бути скоєно у короткостроковій перспективі – найближчі кілька місяців (до одного року) - та може бути повторено;
- рідко корупційне правопорушення чи правопорушення, пов'язане з корупцією, було вчинено тільки один раз протягом останніх трьох років - та існує ймовірність, що його буде вчинено протягом трьох років;
- ніколи - корупційне правопорушення чи правопорушення, пов'язане з корупцією, не було скоєно і вірогідність його вчинення майже неможлива.

Відповідно до критеріїв наслідків корупційного правопорушення чи правопорушення пов'язаного з корупцією, корупційний ризик оцінюється за трибальною шкалою: низький – 1 бал, середній – 2 бали або високий – 3 бали.

Пріоритетність (ступінь) корупційних ризиків встановлюється за їх кількісним рівнем, який визначається добутком рівня ймовірності виникнення корупційного ризику на рівень наслідку корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією. Пріоритетність корупційних ризиків оцінюється за шкалою: низька – від 1 до 2 балів, середня – від 3 до 4 балів, висока – від 6 до 9 балів.

За результатами ідентифікації корупційних ризиків здійснюється їх формальне визначення, яке включає проаналізовані функції, завдання органу влади або конкретні напрями діяльності структурних підрозділів, існуючі заходи контролю та опис корупційного ризику.

Звіт за результатами оцінки корупційних ризиків містить: опис ідентифікованих корупційних ризиків, чинників корупційних ризиків та можливих наслідків корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією; пропозиції щодо заходів із усунення (зменшення) рівня виявлених корупційних ризиків [4].

У разі виявлення за результатами оцінки корупційних ризиків зовнішніх корупційних ризиків, які полягають у недосконалості нормативно-правових актів, суб'єктом прийняття яких не є орган влади, виявлені корупційні ризики та пропозиції щодо їх усунення (мінімізації) направляються до Національного агентства з питань запобігання корупції.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про запобігання корупції» (від 14.10.2014 № 1700-VII);
2. Рішення «Про затвердження Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади» № 126 (від 02.12.2016) /URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1718-16>
3. Управління корупційними ризиками в державній службі України (Процедури оцінки корупційних ризиків в діяльності посадових осіб) Технічний посібник https://vkksu.gov.ua/userfiles/technical_book.pdf
4. Закон України “Про запобігання корупції” 2014 р.
5. Про затвердження Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади: рішення Нац. агентства з питань запобігання корупції від 02.12.2016 № 126 // БД «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z171816>.
6. Корупційні ризики в діяльності державних службовців: роз’яснення М-ва юстиції України від 12.04.2014 // БД «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0026323>.

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО – ПРАВОВИХ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ’Я В УМОВАХ ЇХ РЕФОРМУВАННЯ

Дудко Анастасія Геннадіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 2-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративного права і процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Стрельченко Оксана Григорівна**.

Адміністративно-правові відносини – це суспільні відносини у сфері публічного адміністрування, учасники яких виступають носіями прав і обов’язків, урегульованих нормами адміністративного права

Щороку МОЗ України приймає близько тисячі наказів нормативного характеру. Так, у 2017 р. Міністерство прийняло 832 накази нормативного характеру (у 2016 р. – 1103 накази), з яких 62 – спільно з іншими центральними органами виконавчої влади, 35 наказів зареєстровано в Міністерстві юстиції України. Саме норми публічного права нормативно визначають мету і завдання цих заходів, закріплюють повноваження відповідних органів публічної, зокрема медичної, адміністрації, шляхом встановлення ієрархічних зв’язків поєднують мережу органів, закладів та установ охорони здоров’я в єдину національну систему охорони здоров’я. Водночас надання медичної допомоги окремій людині (пацієнту), регулювання відносин між пацієнтом та його рідними і близькими, з одного боку, і медичним закладом чи працівниками охорони здоров’я - з другого, регулюються нормами приватного (цивільного) права.

Серед правових норм, які регулюють відносини у сфері охорони громадського здоров’я, центральне місце належить нормам адміністративного

права, що дозволяє говорити про адміністративно-правову охорону здоров'я. Адміністративно-правова охорона здоров'я передбачає здійснення певного виду різноманітних заходів із метою забезпечення і зміцнення здоров'я засобами адміністративного права. Наприклад, наказом МОЗ України від 30 липня 2012 року № 578 «Про порядок проведення медичного огляду та спеціальної перевірки особи, яка претендує на зайняття посади, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування» встановлено порядок збирання та передачі медичної інформації, яка за своїм правовим статусом є конфіденційною і на яку поширюються певні обмеження щодо її розповсюдження. У результаті реалізації норм адміністративного права виникають адміністративно-правові відносини, що є суспільними відносинами, урегульованими нормами адміністративного права, в яких сторони беруть участь як носії прав та обов'язків, установлених і забезпечених адміністративно-правовими приписами. Метою встановлення адміністративно-правових відносин є впорядкування за допомогою відповідних правових норм суспільних відносин, які виникають між їх суб'єктами, і встановлення певного адміністративного правопорядку в цій сфері.

Суб'єктивним правом хворої людини є право дати згоду (чи відмовитись) на застосування методів лікування, запропонованих лікуючим лікарем чи лікарем-консультантом. Стаття 10 Основ законодавства про охорону здоров'я України визначає обов'язки громадян у сфері охорони здоров'я. Водночас у медичного працівника домінуючим є обов'язок надавати медичну допомогу пацієнтам, а також виконувати інші професійні обов'язки, установлені ст. 78, а ст. 77 Основ законодавства про охорону здоров'я України закріплює професійні права та пільги медичних і фармацевтичних працівників. Адміністративно-правові відносини належать до немайнових відносин, які включають і організаційно-управлінські, і регулятивні відносини. Вони виявляють себе переважно у вигляді праворегулятивних (пасивних) та правоохоронних (активних) відносин.

Свідченням адміністративно-правової природи цих правовідносин є те, що, по-перше, за своїм змістом вони є публічно-правовими, тобто регулюють питання охорони як індивідуального, так і громадського здоров'я, що мають публічний (а не приватний) інтерес, по-друге, вони виникають на основі дії норм адміністративного права, по-третє, вони регламентуються численними адміністративно-правовими нормами, які містяться в актах (положеннях, правилах, інструкціях, порядках та ін.) органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, зокрема Кабінету Міністрів України, Міністерства охорони здоров'я України та інших центральних органів виконавчої влади, нарешті місцевих рад.

І найважливіше – у цих відносинах завжди однією із сторін є орган публічної влади, медичної адміністрації чи їх посадова особа, а другою – людина/фізична особа, медичний працівник, заклад охорони здоров'я, і ці відносини формуються на засадах нерівності сторін, службової субординації, підлеглості другої сторони першій. Адміністративно-правовий режим відносин у сфері охорони здоров'я полягає у встановленні для учасників цих відносин, а

передусім для пацієнтів та осіб медичного персоналу, обов'язкових правил, які стосуються профілактики, діагностики, лікування захворювань та реабілітації осіб, що були хворі на ці недуги, та заборони здійснення певних видів діяльності (наприклад, заборони займатись усіма видами педагогічної праці в навчальних закладах особам, хворим на відкриту форму туберкульозу, та ін.). Суб'єктами цих правовідносин можуть виступати також органи державної влади та місцевого самоврядування, державні та комунальні службовці, підприємства, установи, організації, юридичні і фізичні особи та їх об'єднання.

Суб'єктами правовідносин у цій сфері є також заклади охорони здоров'я, які можуть бути як наділені правами юридичної особи, так і без таких прав. Відповідно до ст. 3 Основ, заклад охорони здоров'я - це юридична особа будь-якої форми власності та організаційно-правової форми або її відокремлений підрозділ, основним завданням яких є забезпечення медичного обслуговування населення на основі відповідної ліцензії та професійної діяльності медичних (фармацевтичних) працівників.

Адміністративні правовідносини у сфері охорони здоров'я можуть виникати: 1) між особою (пацієнтом) і закладом охорони здоров'я; 2) між лікарем та адміністрацією закладу охорони здоров'я; 3) між адміністрацією та власником медичного закладу; 4) між закладом охорони здоров'я та органами державної влади і місцевого самоврядування, а також у будь-якій іншій комбінації зазначених суб'єктів.

Об'єктом адміністративних правовідносин у сфері охорони здоров'я можуть бути:

1) поведінка (дії) людей і організацій (наприклад, надання пацієнту необхідної медичної допомоги);

2) нематеріальні блага – честь, життя і здоров'я громадянина;

3) матеріальні блага – речі, рухоме і нерухоме майно, медична апаратура та обладнання, лікарські засоби, медичні інструменти, медичні документи та ін.

За змістовим критерієм їх можна розділити на такі групи правовідносин, які виникають:

– у процесі організації надання медичної допомоги і здійснення заходів щодо охорони здоров'я населення;

– у процесі визначення адміністративно-правового статусу суб'єктів, які отримують і які надають медичну допомогу;

– у процесі організації та забезпечення санітарно-гігієнічного і санітарно-епідеміологічного благополуччя населення та здійснення державного санітарного нагляду;

– у процесі державного і муніципального управління наданням медичної допомоги і державного регулювання господарської діяльності у сфері охорони здоров'я;

– у процесі безпосереднього надання медичної допомоги;

– в окремих напрямках медичної діяльності: терапії, хірургії, психіатрії, імунопрофілактиці, трансплантології, клінічному випробовуванні лікарських засобів та ін.

Реформування відносин у сфері охорони здоров'я неможливе без використання адміністративно-правових засобів регулювання. Зокрема, перспективним є дослідження методів адміністративно-правового регулювання відносин у цій сфері, а саме поєднання імперативного та елементів диспозитивного методів і формування на цій основі універсального методу адміністративного права, який поєднує в собі риси як першого, так і другого.

ІСТОРИЧНІ ТИПИ ДІАЛЕКТИКИ

Дубовик Катерина Віталіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ, кандидат філологічних наук, доцент **Михайленко Роман Володимирович**.

Уявлення про діалектику як розвитку матеріального світу склалися протягом тривалого часу. Перші елементи діалектики своє безпосереднє вираження знайшли в поглядах філософів Стародавньої Індії та Стародавнього Китаю і кульмінаційного розвитку досягли в античній філософії. Стихійна діалектика Стародавньої Греції (перша її історична форма) в найбільш яскравому вигляді була представлена Гераклітом і Сократом. Зокрема, Геракліт вважав, що в світі все перебуває в русі, тобто все тече і змінюється, все існує і в той же час не існує, знаходиться в постійному процесі виникнення і зникнення. Уявлення про мінливість світу Геракліт пов'язував з закономірно займистим і закономірно згасаючим вогнем. Саме вогонь, з його точки зору, є переконливим символом змін і розвитку в світі. Стихія вогню у Геракліта адекватно відображає всю Глибину ідеї розвитку. Як джерело розвитку Геракліт розглядав боротьбу протилежних сторін. Причому, протилежності, на його думку, не тільки реально існують, але і взаємодіють між собою: тепле - холодне, холодне теплішає; вологе - стає сухим, сухе - вологим. Взаємодіючі між собою протилежності взаємопроникають один в одного, виступаючи причиною розвитку реальних речей. Філософські традиції, пов'язані з ідеєю розвитку, продовжені далі Сократом. Він вперше вводить в обіг термін діалектика, розуміючи під нею мистецтво ведення діалогу, а точніше виявлення істини в процесі подолання протилежних суджень, висловлених у суперечці між двома співрозмовниками. На відміну від Геракліта, який заклав основи об'єктивної діалектики, тобто діалектики зовнішнього, матеріального світу, Сократ по праву вважається засновником суб'єктивної діалектики, тобто діалектики ідей, понять, що становлять сутність людською мислення. Через цю обставину, діалектика у нього набуває цілком осмислений, тобто свідомий характер.

Другою історичною формою діалектики є ідеалістична діалектика класичної німецької філософії в особі, насамперед, І. Канта і Г. Гегеля. І. Кант розвивав суб'єктивно-ідеалістичні уявлення про діалектику, так як в розвитку розглядав не реальні речі, а апіорні, досвідним шляхом народжені в розумі

людини поняття і судження. Уявлення про діалектику І. Кант пов'язував не тільки з вченням про апіоризм, але і з визнанням парадоксальності людського розуму, тобто нездатності його вийти за межі чуттєвого досвіду і пізнати «річ у собі». Тому, вважав І. Кант, діалектика завжди має негативний результат. Вона виступає як «логіка видимості» і не надає можливості досягнути істину. Будь-які спроби розуму вийти за межі явищ і пізнати сутність речей наштовхуються на нерозв'язні суперечності. В універсальній формі діалектичний принцип розвитку німецької філософії був представлений Г. Гегелем. Причому, ним це було зроблено таким чином, що в подальшому вже ніхто не смів заперечувати значенню діалектики. Велич Г. Гегеля як філософа полягає в тому, що він вперше з усіх філософів попереднього часу дав класичне обґрунтування діалектичної концепції розвитку, за допомогою поданих ним законів і категорій. Діалектика Г. Гегеля конструє рухливу, динамічну систему понять за допомогою яких реалізуються такі найважливіші принципи діалектики, як принцип загального, універсального взаємозв'язку і принцип розвитку. В якості внутрішнього джерела розвитку Г. Гегель розглядав боротьбу протилежних сторін, тобто протиріччя. Тим самим він завдав нищівного удару по релігійним уявленням, які в якості єдиної причини розвитку всіх речей розглядали Бога, як якийсь зовнішній поштовх.

Третьою історичною формою діалектики є матеріалістична діалектика, що ознаменувала якісно новий етап її розвитку. Матеріалістична діалектика принципово відрізняється від ідеалістичної діалектики Г. Гегеля і прямо протилежна їй. К. Маркс виходить з первинності об'єктивної діалектики і вторинності суб'єктивної діалектики. Об'єктивна діалектика, діалектика матеріального світу, з точки зору матеріалістичної методології визначає діалектику ідей, а не навпаки. Таке розуміння матеріалістичної діалектики отримало свій подальший розвиток в філософських поглядах Ф. Енгельса і В.І. Леніна. Ф. Енгельс, зокрема писав, що діалектика панує в усій природі, а так звана суб'єктивна діалектика, діалектичне мислення, є тільки віддзеркаленням пануючого у всій природі руху. Діалектику В.І. Ленін визначає як вчення про розвиток в його найбільш повному, глибокому і вільному від однобічності вигляді.

Список використаних джерел:

1. Ильенков Э.В. Диалектическая логика: Очерки истории и теории. - М. : Политиздат, 1984.- 320 с.
2. Надольний І.Ф. Філософія: Навчальний посібник. - К. : Вікар, 1997.- 584 с.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ

Животовська Світлана Андріївна, здобувач вищої освіти бакалавр Навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ,
Науковий керівник: доцент кафедри оперативного-розшукової діяльності НАВС, кандидат юридичних наук **Тарасенко Олег Сергійович**.

Тенденція технологічного світового розвитку, зумовлює погіршення життя людини в багатьох сферах діяльності та погіршує становище навколишнього природного середовища, екологічна злочинність зростає пропорційно такому розвитку.

В нашій країні слідчі загальної компетенції, на відміну від інших держав, де органи слідства розмежовуються за предметом розслідування або суб'єктом злочину, наприклад у багатьох країнах Європи існує окремий орган слідства, щодо злочинів вчинених неповнолітніми, в деяких країнах також є спеціальні органи, щодо розслідування екологічних злочинів. В цих країнах, ці органи володіють спеціальними знаннями в науці екології, що допомагає їм не тільки розкрити такі злочини, а й виявити.

Взагалі, під екологічним злочинном розуміють соціальне явище, що має небезпечний для суспільства об'єктивно-функціональний, соціально-конструктивний характер та проявляється в поведінці, яка заборонена кримінальним законодавством та посягає на навколишнє природне середовище або його окремі об'єкти, створюючи небезпеку біологічним основам існування людства [1, с.14].

Актуальною проблемою правоохоронної діяльності в Україні сьогодні є вдосконалення методів розслідування екологічної злочинності, одним із чинників, які знижують ефективність розкриття, розслідування та попередження екологічних правопорушень, є недостатній рівень спеціальних знань під час досудового розслідування з метою встановлення негативного впливу цих правопорушень і спричинених ними наслідків для навколишнього природного середовища [2].

Використання спеціальних знань у галузі екології зумовлено потребою у проведенні судово-екологічної експертизи, за допомогою якої можна не лише встановити обсяг негативних наслідків для навколишнього природного середовища, а й виявити можливі причини та наслідки вчиненого злочинного правопорушення [3, с. 808].

Загалом судово-екологічна експертиза — це процесуальна дія, суттю якої є спеціальне дослідження, спрямоване на встановлення пов'язаних з порушенням вимог екологічного законодавства обставин і фактів про екологічну подію, що призвела до загибелі людей, заподіяння шкоди їхньому здоров'ю, великих матеріальних збитків, забрудненню навколишнього середовища, а також до інших тяжких наслідків, проведене у передбаченому процесуальним законом порядку обізнаними в галузі екології та певних прикладних науках особами за дорученням органу, що проводить

розслідування, чи суду з метою встановлення фактичних даних, які у формі висновку судового експерта можуть стати доказом для встановлення істини у кримінальній справі [4, с. 124].

Але потрібно розуміти, що вирішуючи питання про призначення експертизи, слідчий має впевнитися в тому, які саме обставини справи чи об'єкти потребують експертного дослідження, для винесення відповідної Постанови про призначення такої експертизи, чітко визначити її предмет і завдання, для вирішення цих питань слідчий вправі залучити спеціаліста відповідної галузі.

Згідно вище зазначеного, ми вважаємо, що потрібно взяти за основу органи слідства в інших державах, що розслідують тільки екологічні злочини та сформувані відповідні органи в нашій державі. Ця необхідність зумовлена тим, що на органи слідства в Україні, покладений обов'язок виявити екологічний злочин та доказати вину суб'єкта такого злочину в суді, без спеціальних знань. Переважно, в таких злочинах виступає єдине джерело доказування - екологічна експертиза, але потрібно розуміти, щоб винести постанову про призначення цієї експертизи, слідчий повинен залучити спеціаліста, тобто дуже обтяжлива процедура.

Список використаних джерел:

1. Турлова Ю.А. Феномен екологічної злочинності: питання кримінологічної дефініції / Ю.А. Турлова// Держава і право. Юридичні і політичні науки. – 2014. – Вип. 66. – С. 237–246.
2. Бордюгов Л.Г. Судово-екологічна експертиза: теоретичні аспекти / Л.Г. Бордюгов// Вісник Академії адвокатури України. — 2008. — Вип. 12. — С. 124—126.
3. Туровець Ю.М. Особливості використання спеціальних знань при розслідуванні злочинів проти довкілля [Електронний ресурс] / Ю.М.Туровець// Форум права. Електронне фахове видання. — 2011. — № 3. — Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-3/index.htm>.
4. Бордюгов Л.Г. Судово-екологічна експертиза: теоретичні аспекти / Л.Г. Бордюгов// Вісник Академії адвокатури України.— 2008. — Вип. 12. — С. 124—126.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ ДЕТЕКТИВІВ НАЦІОНАЛЬНОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО БЮРО УКРАЇНИ З ЕКСПЕРТАМИ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ

Жидков Валерій Леонідович, аспірант наукової лабораторії з проблем досудового розслідування Національної академії внутрішніх справ, детектив Національного антикорупційного бюро України.

Науковий керівник: заступник начальника СУ ГСУ Національної поліції України, кандидат юридичних наук **Цуцкірідзе Максим Сергійович**.

Здійснення розслідування корупційних злочинів включає в себе вирішення детективом Національного антикорупційного бюро України (далі Національного бюро) ряду складних питань, у тому числі, які стосуються різноманітних галузей життєдіяльності, на шляху до встановлення об'єктивної істини у кримінальному провадженні. Обов'язковим елементом такої діяльності є взаємодія детектива з широким колом учасників кримінального провадження, у тому числі зі спеціалістом, яким є особа, яка володіє спеціальними знаннями та навичками застосування технічних або інших засобів і може надавати консультації під час досудового розслідування і судового розгляду з питань, що потребують відповідних спеціальних знань і навичок (частина 1 статті 71 КПК України) [1]. При цьому, у КПК України відсутнє поняття «спеціальні знання», тому для його розуміння доцільно звертатись до наукової літератури.

Переходячи до визначення науковцями спеціальних знань у кримінальному судочинстві, слід зазначити, що В. Г. Гончаренко визначає їх як знання й навички, отримані в результаті фахової освіти та/або практичної діяльності в будь-якій галузі науки, техніки, мистецтва або ремесла, використовувані визначеними законом учасниками процесу в межах наданих кожному з них повноважень для розв'язання за певною процедурою процесуальних завдань [2, с. 24].

Спеціальні знання, застосовувані в кримінальному судочинстві, характеризуються такими ознаками: ці знання не є загальновідомими, загальнодоступними й одиничними; отримують їх у процесі теоретичної та практичної підготовки до конкретної діяльності; вони є неодноразово застосовуваними не в прямій, а в опосередкованій формі; їх залучають до процесу у встановленому законом порядку за наявності в учасників процесу потреби в такого роду знаннях; використовують у передбачених кримінальним процесуальним законом формах; їх застосування пов'язане з певним рівнем освіти та (або) підготовки чи іншим досвідом; такі знання сприяють забезпеченню винесення законного й обґрунтованого акту органів досудового розслідування й суду як органу судової влади [3, с. 8-9].

З урахуванням запропонованих науковцями визначень та характеристик використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві, необхідно вказати, що вони здійснюються суб'єктами, які мають спеціальні знання і

досвід їх застосування у певних видах діяльності, та сприяють вирішенню процесуальних завдань у кримінальному провадженні, розв'язання яких можливо лише із залученням таких суб'єктів.

Детективи Національного бюро з урахуванням визначеної за ними підслідності здійснюють розслідування кримінальних проваджень про злочини, що вчинені у різних сферах економічної діяльності (державних закупівель; у паливно-енергетичному комплексі; розміщення, обігу цінних паперів і провадження професійної діяльності на фондовому ринку; банківської діяльності тощо).

Під час розслідування таких проваджень з метою з'ясування певних обставин вчинених злочинів, що потребують спеціальних знань, зокрема щодо дотримання законодавства у різних сферах економічної діяльності детективи звертаються до відповідних установ про виділення спеціалістів, які володіють необхідними знаннями у цих сферах.

Аналізом норм кримінального процесуального законодавства встановлено, що воно не містить загального (визначеного) порядку залучення спеціаліста у кримінальне провадження, а КПК України лише визначає хто є спеціалістом, для чого він залучається, його права та обов'язки.

При цьому, у зв'язку з відсутністю у КПК України порядку залучення спеціаліста, це питання залишається остаточно не вирішеним та на практиці здійснюється за письмовим зверненням детективів та подальшим його погодженням зі службовими особами відповідних установ та організацій, у яких працюють спеціалісти. Оскільки КПК України не містить норм, що визначають такий порядок залучення спеціаліста, у зв'язку з цим, залишаються не вирішеними питання щодо обов'язковості виділення спеціалістів, визначення строків, протягом яких вони виділяються, а також на який саме строк.

Так, наприклад спеціалісти Державної аудиторської служби для участі у перевітках залучаються відповідно до Порядку взаємодії між органами державної контрольно-ревізійної служби, органами прокуратури, внутрішніх справ і Служби безпеки України, затвердженого спільним наказом від 19.10.2006 № 346/1025/685/53 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25.10.2006 за № 1166/13040 (далі – Порядок) [4], який регламентує порядок взаємодії таких спеціалістів з правоохоронними органами, хоча з урахуванням законодавчих змін, вже є застарілим.

Враховуючи, що КПК України складає основу кримінального процесуального законодавства України, тому необхідним є передбачення у ньому обов'язку виділення підприємствами, установами та організаціями, до компетенції яких відноситься вирішення питань з використанням спеціальних знань у будь-яких галузях (сферах) діяльності, спеціалістів за письмовим зверненням детектива Національного бюро, або іншої сторони кримінального провадження, у строки, визначені у зверненні, та на строк необхідний для проведення і закінчення вчинення дій з розв'язання поставлених йому запитань.

Не менше важливим є передбачення права спеціаліста виконувати дії для надання допомоги, а також документального оформлення результатів його

консультацій. Відповідно до частини 2 статті 71 КПК України спеціаліст може бути залучений для надання безпосередньої технічної допомоги у формі фотографування, складення схем, планів, креслень, відбір зразків для проведення експертизи тощо. Тобто, вказана норма не обмежує форми надання спеціалістом технічної допомоги та на практиці можуть використовуватись інші їх види.

Залучений у кримінальне провадження спеціаліст може надавати консультації під час досудового розслідування (частина 1 статті 71 КПК України) та має право: ставити запитання учасникам процесуальної дії з дозволу сторони кримінального провадження, яка його залучила, чи суду; користуватися технічними засобами, приладами та спеціальним обладнанням; звертати увагу сторони кримінального провадження, яка його залучила, або суду на характерні обставини чи особливості речей і документів; знайомитися з протоколами процесуальних дій, в яких він брав участь, і подавати до них зауваження тощо (частина 4 статті 71 КПК України) [1].

Спеціаліст зобов'язаний виконувати вказівки сторони кримінального провадження, яка його залучила, чи суду та давати пояснення з поставлених запитань (частина 5 статті 71 КПК України) [1].

Отже, відповідно до вищенаведених норм залишається незрозумілим, яким саме документом оформлюється результат використання спеціальних знань спеціаліста, залученого у кримінальне провадження, а також у якому вигляді він дає консультації та пояснення стороні кримінального провадження, або у вигляді письмових консультацій та пояснень, або у вигляді довідок, висновків тощо, чи під час його допиту.

Згідно з вищевказаним Порядком та сталої слідчої практики спеціалісти Державної аудиторської служби, що залучаються для надання допомоги правоохоронним органам під час досудового розслідування у кримінальних провадженнях, за результатами такої допомоги складають відповідні довідки.

Враховуючи, що на цей час, залишається законодавчо не вирішеним можливість проведення під час досудового розслідування ревізій та перевірок, висновки яких є документами, та які в розумінні частини 2 статті 84 КПК України є процесуальними джерелами доказів [1], тому постає питання необхідності передбачення у КПК України переліку документів, які може складати спеціаліст і віднесення їх до документів, визначених статтею 99 КПК України.

Наприклад, доречним було б передбачення у КПК України право спеціаліста вчиняти ним дії, необхідні для надання допомоги та складення за результатами такої допомоги довідок чи висновків спеціаліста.

Також необхідним є чітке визначення КПК України статусу, у якому може бути допитано спеціаліста, як під час досудового розслідування так і під час судового розгляду. У зв'язку з чим, на нашу думку, необхідним є передбачення КПК України можливості проведення допиту спеціаліста, саме в статусі спеціаліста, що сприятиме більш повному розумінню нюансів сфери діяльності, в якій він надає консультації, характеру проведених дій для надання

допомоги, а також сформульованих ним відповідей на поставлені питання сторони кримінального провадження.

З метою попередження можливих зловживань з боку спеціалістів під час надання допомоги у рамках кримінального провадження, слухним є, передбачення у КПК України відповідальності спеціаліста за неправдиві висновки на поставленні питання, а у Кримінальному кодексі України (далі КК України) кримінальної відповідальності, передбаченої ст. 384 (введення в оману суду або іншого уповноваженого органу) та ст. 385 (відмова свідка від давання показань або відмова експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків) для спеціалістів, шляхом внесення відповідних змін.

Законодавча невирішеність вищевказаних питань призводить до втрати часу на організацію залучення спеціаліста у кримінальне провадження та різних поглядів правників і практиків на можливість проведення спеціалістами певних перевірочних дій під час досудового розслідування та оформлення їх результатів.

Виходячи із наведеного, вважаємо за доцільне вирішити ці питання передбачивши їх у КПК України, положення якого регулюють кримінально процесуальні відносини між сторонами кримінального провадження.

Висновки. На наш погляд, з метою удосконалення процедури залучення спеціаліста у кримінальне провадження доцільним є його вдосконалення та визначення у КПК України:

обов'язку виділення підприємствами, установами та організаціями, до компетенції яких відноситься вирішення питань з використанням спеціальних знань у будь-яких галузях (сферах) діяльності, спеціалістів за письмовим зверненням детектива Національного бюро, або іншої сторони кримінального провадження, у строки, визначені у зверненні, та на строк необхідний для проведення і закінчення вчинення дій з розв'язання поставлених йому запитань;

можливості вчинення спеціалістами дій, необхідних для надання допомоги, та складення за їх наслідками довідок і висновків спеціалістів, що відповідно до статті 99 КПК України, будуть належати до документів;

передбачення можливості проведення допиту спеціаліста.

Одночасно підлягає вдосконаленню нормативне регулювання відповідальності спеціалістів за введення в оману суду або іншого уповноваженого органу або відмову спеціалістів від виконання покладених на них обов'язків, шляхом внесення відповідних змін до статей 384, 385 Кримінального кодексу України.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України № 4651-VI від 13.04. 2012 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

2. Гончаренко В. Г. Спеціальні знання: генезис, предмет, рівні, форми використання в доказуванні / В. Г. Гончаренко, В. В. Курдюков, К. В. Легких // Вісник Академії адвокатури України. - 2007. - № 2(9). - С. 22-34.

3. Ломакина Е. В. Актуальные вопросы использования специальных знаний в российском уголовном судопроизводстве : автореф. дисс. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 / Е. В. Ломакина. - Оренбург, 2006. - 29 с.

4. Порядок взаємодії між органами державної контрольно-ревізійної служби, органами прокуратури, внутрішніх справ і Служби безпеки України, затверджений спільним наказом Головного контрольно-ревізійного управління України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Генеральної прокуратури України від 19.10.2006 № 346/1025/685/53 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25.10.2006 за № 1166/13040. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1166-06>.

ІНСТИТУТ СЛІДЧОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ: ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Жовнодій Катерина Вікторівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра, студент 3-го курсу, групи 301 ПОД Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Никоненко Михайло Якович**.

Прийняття Кримінального процесуального кодексу (далі – КПК) України 13 квітня 2012 року [1] передбачило багато нововведень у тому числі і у слідчих (розшукових) діях, зокрема слідчого експерименту.

Відповідно до статті 240 КПК України, з метою перевірки і уточнення відомостей, які мають значення для встановлення обставин кримінального правопорушення, слідчий, прокурор має право провести слідчий експеримент шляхом відтворення дій, обстановки певної події, проведення необхідних дослідів чи випробувань. Отже, слідчий експеримент – слідча (розшукова) дія, яка спрямована на перевірку показань й отримання нових доказів.

Проблема слідчого експерименту представляє великий теоретичний інтерес і має велике практичне значення для багатьох поколінь юристів. Не дивлячись на те, що слідчий експеримент існує як самостійна слідча дія, питання про його мету, завдання, види до теперішнього часу залишаються проблемними, викликають багаточисельні дискусії серед вчених процесуалістів. [3, 103]

Актуальність даної проблеми полягає у тому, що з'ясування генезису інституту слідчого експерименту відіграє важливу роль, адже у багатьох випадках саме проведення слідчого експерименту дає змогу об'єктивно оцінити і перевірити отримані докази, дозволяє слідчому дослідним шляхом перевірити достовірність отриманих у ході розслідування відомостей, правильність гіпотез

і висновків, а також відтворити подію в повному обсязі з урахуванням взаємозв'язків, різних деталей та особливостей.

Дослідженню проблем слідчого експерименту в кримінальному провадженні займалися такі вчені: А. Р. Белкін, Р. С. Белкін, Л. Є. Калюжна, В. Я. Колдін, В. П. Колмаков, В. В. Комашко, В. О. Коновалова, Є. І. Макаренко, В. В. Негребецький, О. С. Рубан, Д. С. Афонін, О. В. Баулін, В. П. Бахін, В. С. Бондар, В. К. Весельський, В. І. Галаган, Н. Д. Ковальова, О. І. Котюк, О. І. Мотлях, В. В. Назаров, С. М. Смоков, В. В. Топчій, П. В. Цимбал та інші.

У науковій літературі існують різні підходи до визначення сутності слідчого експерименту. Ще наприкінці 30-х років почалося вивчення ідеї слідчого експерименту у кримінальній процесуальній науці. Першими дослідниками слідчої дії стали П. І. Тарасов-Родіонов і Л. Є. Ароцкер. Тарасов-Родіонов запропонував наступне його визначення: «Слідчим експериментом прийнято називати штучне відтворення слідчим або судом тих чи інших обставин злочину, події або окремих елементів його, організовується для перевірки доказів і найкращого з'ясування окремих обставин справи». [7]

М.С. Строгович визначав слідчий експеримент як засіб перевірки доказів, що за своєю юридичною силою становить особливий вид огляду місця події, притримуючись точки зору, що слідчий експеримент не є самосійною слідчою дією, хоча і зазначав, що існують відмінності його від звичайного огляду.[] Цієї думки притримувався також ряд інших вчених.

Р. С. Белкін, М. М. Гроздинський, М.В. Терзієв, В.П. Колмаков вважали слідчий експеримент окремою слідчою розшуковою дією, яка суттєво відрізняється від інших: в першу чергу – іншою тактикою та особливостями оцінки отриманих результатів. [5, 221]

Чіткої періодизації історії розглядуваного процесуального інституту не існує. Деякі історичні джерела повідомляють про проведення перевірки показань на місці ще у XV сторіччі.

За іншими даними, перевірка показань на місці могла проводитись ще раніше: дослідники цього питання вважають, що прообраз цієї слідчої дії міг застосовуватись ще органами кримінального судочинства Стародавньої Русі, оскільки ефективні випадки викриття таким способом неправдивих свідчень і встановлення істини в спірних випадках описувалися в біблейських текстах.

Дані історичних джерел свідчать, що слідчий експеримент спочатку з'явився як результат слідчої практики, а потім уже був об'єктом вивчення науки, при цьому спочатку криміналістичної, а потім уже процесуальної.

Балицький Т.М. надає таку періодизацію формування й еволюції поняття слідчого експерименту в кримінальній процесуальній науці:

1) середина XIX ст. – кінець 30-х рр. XX ст. – накопичення теоретичних знань, формування понятійного апарату, цілей та завдань слідчого експерименту;

2) 40–50-ті рр. XX ст. – юристи-практики та вчені-процесуалісти намагалися визначити роль і місце слідчого експерименту в системі процесуальних дій. До кінця 50-х рр. XX ст. єдиної позиції щодо ролі слідчого експерименту вченими-процесуалістами не було вироблено;

3) з 1960 року – в КПК РРФСР (27.10.1960) була включена стаття 183 «Слідчий експеримент», що сприяло у подальшому постійному вдосконаленню понятійного апарату та законодавчих норм підготовки й проведення слідчого експерименту в межах самостійної процесуальної дії;

4) з 2012 року – з моменту прийняття нового КПК України (13.04.2012).
[4]

Слід зазначити, що дана слідча дія сформувалася на основі тактичного прийому, і до 1960 р, при всіх потребах в ньому практики розслідування, процесуального закріплення не знаходило. Ст. 194 КПК УРСР від 28.12.1960 року [2] закріпила відтворення обстановки та обстановки події, що поділялося на слідчий експеримент та перевірку показань на місці.

З прийняттям нового КПК України 2012 почався новий етап, що виділив слідчий експеримент як самостійну процесуальну дію.

Експериментальний метод отримав широке поширення і застосовується не тільки як спосіб експертного дослідження, а й приватний прийом при провадженні слідчих дій. Але не дивлячись на виокремлення в окрему слідчу (розшукову) дію суперечки вчених тривають і дотепер. Це свідчить, що теорія слідчого експерименту підлягає подальшому розвитку і вдосконаленню.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

2. Кримінально-процесуальний кодекс УРСР від 28.12.1960 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1002-05/page4>

3. Балицький Т. М. Виникнення та розвиток ідеї слідчого експерименту / Т. М. Балицький // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. – Одеса, 2013. – Випуск 6-3. – Том 2. – С. 103–104.

4. Балицький Т.М. Слідчий експеримент в системі слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні України /Т. М. Балицький. – [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.nusta.edu.ua/wp-content/uploads/2017>

5. Белкин Р.С. Судебный эксперимент / Р.С. Белкин // Вопросы криминалистики. – М., 1961. – № 1-2. – С. 203–229.

6. Строгович М.С. Курс советского уголовного процесса. – Том 2. М.: Издательство «Наука», 1970. - 616 с.

7. Тактика следственного эксперимента –[Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.allpravo.ru/diploma/doc47p0>.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТАВЛЕННЯ ПОРУШНИКА

Жовнодій Катерина Вікторівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра, студент 3-го курсу, групи 301 ПОД Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративної діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Білик Вадим Миколайович**.

Як відомо, заходи адміністративного припинення складають самостійну групу заходів адміністративного примусу. Їх застосування обумовлюється публічними інтересами, а їх реалізація не повинна порушувати права і свободи осіб щодо яких вони застосовуються, у тому числі конституційне право індивіда на свободу і особисту недоторканість.

Серед таких заходів особливе місце займає доставлення порушника, яке регламентується статтею 259 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) [1].

Проблематику доставлення громадян до приміщення органів внутрішніх справ (поліцію) розглядали вчені: О. Андрійко, О. Бандурка, Ю. Битяк, А. Васильєв, І. Голосніченко, С. Гончарук, Є. Додін, М. Дорогих, В. Заросило, В. Зуй, Р. Калюжний, Л. Коваль, В. Колпаков, В. Опришко, В. Ортинський, О. Остапенко, І. Пахомов, В. Петков та ін.

Доставлення громадян як один із заходів адміністративного примусу, який застосовується до осіб, що офіційно ще не визнані винними у вчиненні адміністративного правопорушення, передбачений низкою нормативно-правових актів, зокрема доставлення громадян до службового приміщення поліції передбачено ст. 259 «Доставлення порушника» КУпАП, п. 9 ст. 23 «Основні повноваження поліції» Закону України «Про Національну поліцію», ч. 5 п. 1 Розділу III «Функції патрульної служби» Положення про патрульну службу МВС України [1; 2; 3].

Дослідження юридичної природи цього заходу припинення, положень чинних нормативно-правових актів, правозастосовної практики дозволяє виявити певні недоліки нормативно-правового визначення цього заходу.

Насамперед значним недоліком є відсутність законодавчого закріплення поняття «доставлення», що передбачає собою супровід особи з місця вчинення правопорушення або місця виявлення порушника в службове приміщення уповноваженою на те особою.

Аналіз ст. 256 КУпАП та спеціальної юридичної літератури дає можливість визначити адміністративне доставлення порушника як адміністративно-примусове вилучення особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, з місця вчинення протиправного діяння або з місця виявлення правопорушника та супровід її в орган, який вправі вирішувати питання про адміністративне затримання або притягнення до адміністративної відповідальності, пов'язане з застосуванням заходів психічного або фізичного

впливу, яке здійснюється уповноваженими особами з метою забезпечення можливості притягнення правопорушника до адміністративної відповідальності [6].

Наступними проблемними питаннями є строк та коло осіб, уповноважених на доставлення порушників.

Строк, необхідний для доставлення порушника, який в законодавстві України чітко не визначено. Частина 8 ст. 259 КУпАП лише закріплює, що доставлення має бути проведено в можливо короткий строк.

Доставлення відбувається широким колом осіб, уповноважених законодавством України. Проблема тут полягає в тому, що коло осіб, котрі мають право здійснювати доставлення порушника, та коло осіб, які мають право застосовувати адміністративне затримання, не співпадають. І не завжди особа, яка має право доставити порушника, вправі вирішити питання про його затримання, а також не завжди затримання є обов'язковим наслідком доставлення. Тому доставлення порушника повинно мати свій процесуальний строк, в межах якого є можливість без застосування адміністративного затримання скласти протокол про адміністративне правопорушення. Такий строк повинен бути встановлений саме у ст. 259 КУпАП.

У Законі України «Про Національну поліцію» та у КУпАП не вказано, який процесуальний документ складається у зв'язку з доставленням громадянина до поліцейського приміщення. Пункт 15 розділу II «Документування адміністративних правопорушень» Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції передбачає, що до протоколу про адміністративне правопорушення долучаються інші матеріали про адміністративне правопорушення, у тому числі рапорти посадових осіб [4]. Можна зробити висновок, що поліцейський, який доставив особу до приміщення поліції, доповідає про це рапортом керівнику, який уповноважений здійснювати контроль за діяльністю поліцейського.

Ще однією прогалиною законодавства, безперечно, є розміщення статті 259 КУпАП у главі 19 «Протокол про адміністративне правопорушення», оскільки доставлення є заходом адміністративного припинення, який практично однотайно вчені адміністративісти відносять до заходів забезпечення провадження у справах про адміністративне правопорушення [6, с. 160]. Тому, доречним є закріплення доставлення саме в главі «Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення».

Отже, проведений аналіз дає підстави стверджувати про необхідність внесення змін до ст. 259 КУпАП. Вирішення існуючих теоретичних та практичних проблем, пов'язаних з доставленням порушника, сприяло б підвищенню якості чинного законодавства України в сфері адміністративної відповідальності і покращило б ефективність діяльності органів (посадових осіб) адміністративної юрисдикції, насамперед органів Національної поліції.

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 груд. 1984 р. Відомості Верховної Ради УРСР від 18.12.1984. № 51. Ст. 1122.

2. Про Національну поліцію : Закон України від 2 лип. 2015 р. Голос України від 06.08.2015. № 141-142.

3. Про затвердження Положення про патрульну службу МВС : наказ МВС України від 02.07.2015 р. № 796 Офіційний вісник України від 17.07.2015. № 54. С. 203. Ст. 1767. Код акту 77561/2015.

4. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції : наказ МВС України від 06.11. 2015 р. № 1376. Офіційний вісник України від 22.12.2015. № 99. С. 201. Ст. 3405. Код акту 79798/2015.

5. Іванцов В. О. Адміністративне затримання та доставлення порушника: прогалини правового регулювання продовжують зумовлювати проблеми правозастосування у діяльності Національної поліції. Вісн. Харків. нац. у-ту внутр. справ. 2015. Вип. 42. С. 137-145.

6. Комзюк А.Т. Заходи адміністративного примусу в правоохоронній діяльності міліції: поняття, види та організаційно-правові питання реалізації : [монографія]. За заг. ред. проф. О.М. Бандурки. Х.: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. 336 с.

НЕДОПУСТИМІСТЬ НЕЗАКОННОГО ВПЛИВУ УСУНЕННЯ ПРИСЯЖНОГО В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ ТА США

Замкова Ірина Олександрівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра, студентка 2-го курсу 21 БПМС групи ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: завідувач кафедри досудового розслідування ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Моргун Надія Сергіївна**.

Законодавство України так само, як і законодавство США, закріплює, що присяжний повинен бути неупередженим, справедливим, чесним громадянином та керуватися законом, совістю, оцінювати все об'єктивно. А законодавство штатів також закріплює ще ту особливість, що у разі незаконного впливу на присяжного він зобов'язаний повідомити про це. Згідно зі статтею 389 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), прокурору, обвинуваченому, потерпілому та іншим учасникам кримінального провадження протягом усього судового розгляду забороняється спілкуватися з присяжними інакше, ніж у порядку, передбаченому КПК України. Тобто, це означає, що забороняється будь-який незаконний вплив на присяжного та спілкування з ним загалом в межах того, що не заборонено законом [1].

Законом «Про журі» США також передбачається така заборона і зазначається, що до тієї особи, яка чинила незаконний вплив на присяжного, застосовується покарання у вигляді штрафу та тримання під вартою до

закінчення участі присяжного в кримінальному провадженні, під час якого здійснювався вплив. Якщо в суді буде доведено, що чинився недопустимий та незаконний вплив на присяжного з боку сторони обвинувачення чи захисту, і неупередженість та об'єктивність присяжного порушено, то такий присяжний підлягає відводу. І в даному випадку буде замінювати основного присяжного, якого було відведено – запасний присяжний. Але перед тим, як суддя застосує відвід до такого присяжного, він повинен переконатися чи присяжний піддався впливу чи ні [2].

В нашій державі присяжний може бути усунутий від подальшої участі в судовому розгляді кримінального провадження у таких випадках: у разі невиконання присяжним обов'язків, передбачених [частиною другою статті 386](#) КПК України; за наявності обґрунтованих підстав вважати, що присяжний у результаті незаконного впливу втратив неупередженість, необхідну для вирішення питань кримінального провадження відповідно до закону. Присяжний може бути усунутий від подальшої участі в судовому розгляді кримінального провадження за ініціативою головуючого рішенням більшості від складу суду присяжних, яке приймається в нарадчій кімнаті та оформлюється вмотивованою ухвалою. У разі усунення присяжного до складу суду включається запасний присяжний, після чого судовий розгляд продовжується, або, у разі відсутності запасного присяжного, здійснюється відбір нового присяжного в порядку, передбаченому КПК України, після чого судові провадження розпочинається з початку.

В Америці порядок усунення присяжного називається відводом, тобто одна зі сторін обвинувачення, або захисту з причин упередженості та не об'єктивності може заявити відвід присяжному. Відвід може застосовуватись не лише на початку відбору присяжних, а й якщо під час процесу будуть наявні обставини та надана достатня кількість вмотивованих доказів щодо здійснення незаконного впливу на присяжного з боку учасників процесу. Досить цікавим є той факт, що в штатах 14 поправка до Конституції зазначає, що відвід є мотивований, який вирішує суддя та немотивований (імперативний), тобто обов'язковий для присяжного без надання причин застосування відводу. З цього приводу є досить багато суперечностей і законодавству США. Як, наприклад, часто зустрічаються такі випадки, на суді Джеймса Кіркланда Батсона (*за крадіжку та отримання краденого товару*) прокурор скористався своїми імперативним відводом, щоб позбавити всіх чотирьох афро-американців бути присяжними, щоб не виникало труднощів. Батсон оскаржив позбавлення цих присяжних, як порушення його шостої поправки Конституції США, право неупередженого журі та рівного захисту забезпечує, щоб будь-який громадянин незалежно від раси, статі, національного походження, віку чи політичної приналежності став присяжним. Присяжні засудили заявника за обома підрахунками. На апеляційній скарзі Верховний Суд штату Кентуккі підтвердив засудження. Американський юрист Пауелл Джером зазначає, що у рішенні 7-2 суд постановив, що хоча обвинувачений не має права мати журі, яке повністю або частково складається з людей його раси, держава не може використовувати свої імперативні виклики автоматично виключати потенційних членів журі

через їхню расу. Закон США «Про рівний захист», гарантує відповідачу, що держава не буде виключати членів своєї раси з лави присяжних з причини раси або з фальшивим припущенням, що члени його раси як група не мають права служити присяжними. Він акцентує увагу на тому, що збиток від дискримінаційного вибору журі поширюється не лише на відповідача та виключеного присяжного службовця, щоб торкнутися всієї громади. Процедури відбору, які цілеспрямовано виключають афро-американців з присяжних, підривають довіру громадськості до справедливості нашої системи правосуддя [3].

Отже, Україна та США майже однаково стараються законодавчо протидіяти недопустимому та незаконному впливу на присяжних. Трохи по різному відбувається увільнення, а в США відвід присяжних. Безспірно і в штатах є свої проблеми з відводом присяжних, які вони оскаржують та вирішують негайно. Адже досить важливо, щоб люди не втрачали довіри до правосуддя і знали, що їх права та свободи будуть захищені законним шляхом, із застосуванням правосуддя за участі народу, незалежно від раси, статі, політичних чи релігійних поглядів.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: чинне законодавство станом на 7 січня 2018 р.: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
2. [Jury Selection and Service Act](https://www.law.cornell.edu/uscode/text/28/part-V/chapter-121): [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/28/part-V/chapter-121>
3. Handbook for trial jurors serving in the United States district courts: HB100 (Rev. 8/12). [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.uscourts.gov/>

СУЧАСНИЙ СТАН КІБЕЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ

Запорожець Анастасія Костянтинівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.
Науковий керівник: доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук
Миронюк Тетяна Василівна.

Інтернет на сьогодні є не тільки принципово новим засобом масової комунікації – він охоплює практично всі сфери людської діяльності. Багато процесів успішно переносяться з фізичного світу у віртуальний світ, а сама глобальна мережа Інтернет створює умови для формування віртуальних співтовариств, генерує мовні форми нового типу, стирає межі між державами,

ігнорує відстані, об'єднуючи людей, і зрештою породжує специфічні форми культури.

Неможливо залишити поза увагою те, що сучасна соціогуманітарна субкультура хакерів має кримінальну основу, оскільки її можна визначити як сукупність ідей, цінностей, звичаїв, традицій, норм поведінки, направлених на організацію способу життя, метою якого є вчинення комп'ютерних злочинів, їх приховування і ухилення від відповідальності. При цьому ціннісний комплекс даної соціогуманітарної субкультури служить для легітимації і популяризації ідеї хакерства в суспільстві, саме тому людина, яка розділяє цінності хакерів, готова піти на інтернет-злочин, або схвалює злочини, що здійснюються іншими.

Як свідчить статистика, в останні роки українці дедалі частіше купують товари онлайн, щодня працюють із банківськими рахунками на персональному комп'ютері, здійснюють платежі через сучасні технологічні пристрої, як то планшети чи смартфони. Зрозуміло, чому такі інтернет-послуги набувають стрімкого поширення, адже це зручно та набагато швидше, аніж вистояти черги та заповнювати численні папірці в банківських установах. Утім, зростання популярності систем онлайн-банкінгу спонукає кібершахраїв вигадувати та втілювати в життя все витонченіші способи крадіжок фінансової інформації, а потім грошей із електронних рахунків користувачів.

Разом з тим за офіційними даними збільшується кількість кіберзлочинів в Україні. У 2016 році їх кількість становила 8,5 тис.

Кіберзлочини можна класифікувати на два види: традиційні злочини, що вчиняються за допомогою комп'ютерних технологій та Інтернету(шахрайство з використанням ЕОМ, незаконне збирання відомостей, що становлять комерційну таємницю, шляхом несанкціонованого доступу до комп'ютерної інформації і т.д.), та нові злочини, що стали можливі завдяки новітнім комп'ютерним технологіям (злочини передбачені Розділом XVI Кримінального кодексу України). Найчастіше з використанням комп'ютера та Інтернету вчиняються такі традиційні злочини: порушення авторського права і суміжних прав(ст. 176); шахрайство (ст. 190); незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, обладнанням для їх виготовлення (ст. 200); ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) (ст. 212); ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів (ст. 301); незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю (ст. 231).

Специфіка даного виду злочинності полягає у тому, що готування та скоєння злочину здійснюється, практично не відходячи від «робочого місця», злочини є доступними; оскільки комп'ютерна техніка постійно дешевшає; злочини можна скоювати з будь-якої точки земної кулі, у будь-якому населеному пункті, а об'єкти злочинних посягань можуть знаходитись за тисячі кілометрів від злочинця. Крім того, доволі складно виявити, зафіксувати та вилучити криміналістично-значущу інформацію при виконанні слідчих дій для

використання її в якості речового доказу. Усе це, безумовно, є перевагами для кіберзлочинців.

Сьогодні в Україні кіберзлочинність регулюють такі нормативно-правові акти: Конвенція про Кіберзлочинність, Закон України «Про ратифікацію Конвенції про кіберзлочинність», Кримінальний Кодекс України.

Першою причиною розвитку кіберзлочинності, як і будь-якого бізнесу, є прибутковість, – вона неймовірно прибуткова. Величезні суми грошей з'являються в кишенях злочинців у результаті окремих великих афер, не говорячи вже про невеликі суми, які йдуть просто потоком. Друга причина росту кіберзлочинності як бізнесу - те, що успіх справи не пов'язаний з більшим ризиком. У реальному світі психологічний аспект злочину припускає наявність деяких коштів стримування. У віртуальному світі злочинці не можуть бачити своїх жертв, будь те окремі люди або цілі організації, які вони вибрали для атаки. Грабувати тих, кого ти не бачиш, до кого не можеш дотягтися рукою, набагато легше.

У кожного покоління злочинців свої інструменти. Сучасні кіберзлочинці вибрали своєю зброєю троянські програми, за допомогою яких вони будують ботмережі для крадіжки паролів і конфіденційної інформації, проводять До атаки й шифрують дані, щоб потім шантажувати своїх жертв.

Превентивні заходи вже не допомагають, і з кожним роком шкода збільшується, а злочини стають все більш «вишуканими». Найпоширеніші - це злом баз даних компаній та урядових організацій, виведення з ладу промислових об'єктів. До цього, наприклад, призвела атака вірусу на іранську АЕС у Бушері.

Ось, наприклад, одна із найбільш простих схем. Шахраї крадуть зарплатні рахунки співробітників компаній. Потім продають їх на чорному ринку, де розцінки починаються від \$ 3,5 за рахунок. Є й інший варіант - залишити ці дані собі й просто перевести гроші з сотень і тисяч банківських карт на свій рахунок. Щорічний збиток лише від такої схеми американські компанії оцінюють в \$ 1 млрд.

Українською проблемою є як недостатня кількість державних експертів в області комп'ютерно-технічної експертизи, так і складнощі з введенням в правове поле досліджень фахівців комерційних організацій. Типовий термін проведення комп'ютерно-технічних експертиз становить від півроку і вище через високу завантаженість профільних державних установ. Весь цей час підозрюваний може перебувати в СІЗО.

Проблема профілактики і стимулювання кіберзлочинності в Україні – це комплексна проблема. Сьогодні закони повинні відповідати вимогам, що пред'являються сучасним рівнем розвитку технологій. Пріоритетним напрямком є також організація взаємодії і координація зусиль правоохоронних органів, спецслужб, судової системи, забезпечення їх необхідною матеріально-технічною базою. Жодна держава сьогодні не в змозі протистояти кіберзлочинності самостійно. Нагальною є необхідність активізації міжнародної співпраці в цій сфері. Експерти впевнені: саме хакери в недалекому майбутньому стануть загрозою номер один, змістивши тероризм.

Незважаючи на віртуальність злочинів, збиток вони завдають цілком справжній.

Отже, ми вважаємо, що найкращим способом протидії високотехнологічної злочинності можна вважати реалізацію випереджаючого правового регулювання. Також слід додати, що відсутність єдиної міжнародної нормативної правової бази, істотні відмінності в національних законодавствах країн, об'єднаних ідеєю спільної боротьби з комп'ютерною злочинністю, та відсутність єдиного підходу до визначення понятійного апарату розглянутої сукупності суспільно небезпечних діянь суттєво ускладнюють ефективну протидію використанню комп'ютерних технологій при здійсненні злочинів.

ТЕОРІЯ ТРИВИМІРНОЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ЗВУКУ

Запорожець Анастасія Костянтинівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри інформаційних технологій та кібернетичної безпеки ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат технічних наук, доцент **Пакриш Олександр Євгенович**.

Сьогодні люди намагаються змінити хід історії людства, змінивши звичний символічно-буквений засіб комунікації на новий, про який не знало суспільство раніше, де звук або букви будуть представлені в тривимірному вигляді. Цей науково-дослідний проект отримав назву «3D-Аудіовізуалізація».

Насамперед, треба дати визначення *тривимірній графіці* – це розділ комп'ютерної графіки, сукупність прийомів та інструментів (як програмних, так і апаратних), призначених для зображення об'ємних об'єктів. Найбільше застосовується для створення зображень, які в подальшому використовуватимуться на площині екрану або аркушах друкованої продукції в архітектурній візуалізації, кінематографі, телебаченні, відеоіграх, друкованій продукції, а також у науці та промисловості.

Тривимірне зображення на площині відрізняється від двовимірного тим, що включає побудову геометричної проєкції тривимірної моделі (сцени) на площину (наприклад, екран комп'ютера) за допомогою спеціалізованих програм. При цьому модель може як відповідати об'єктам з реального світу (автомобілі, будівлі, ураган, астероїд), так і бути повністю абстрактною (проєкція чотиривимірного фрактала).

Однак, у зв'язку зі спробами створення 3D-дисплеїв і 3D-принтерів, тривимірна графіка не обов'язково включає в себе проєкування на площину.

Початкова стадія ідеї нового проекту замислювалася як засіб вирішення проблем людей, що працюють в аудіоредакторі, де близько 30% часу витрачається на «клікання» комп'ютерною мишкою і розміщення програмних вікон, але, як пізніше з'ясувалося, потенційна сфера застосування технології аудіовізуалізації ширша: з її допомогою можна реалізувати тривимірний

аудіоредактор для віртуальної реальності з можливістю автоматичного зведення аудіофайлів.

На нашу думку, бачення параметрів звуку в тривимірному середовищі, значно інформативніше загальноприйнятого двовимірного подання звукової хвилі. Створюється Міжнародна єдина універсальна мовна платформа - 3D-Мессенджер.

З використанням технології 3D-аудіовізуалізації в найближчому майбутньому буде реалізований месенджер, що дозволить одночасно говорити і слухати. При цьому в процесі комунікації не будуть задіяні мовні м'язи.

Звичні ручку та аркуш паперу замінять руки і повітряний простір. До жестів можна прив'язати слова і смислові конструкції дослідним шляхом. Такий підхід віддалено нагадує жестикуляцію глухонімих людей, за якою ховаються цілісні речення, без прив'язки до букв. Як ми можемо спостерігати, то цим візуалізація звуку наближається до створення власної мови. Глухонімі та інші користувачі зможуть оцінити переваги і можливості оновленого методу комунікації як один з одним, так і зі здоровими людьми.

Найважливішою галуззю низки проектів, як на нас, стане реалізація єдиної мовної платформи, в процесі становлення якої в вільній формі, користувачами виробиться ряд стандартів міжнародної комунікації в цифровому середовищі.

Жестикуляція в месенджері також буде проводитися або однією, або відразу двома руками, де окуляри для віртуальної реальності на одне око проектують вхід «мови» від співрозмовника, а на друге око в той же час проектують вихідну інформацію, що генерується жестами рук. «Читання і написання» без руху очима, а також образне сприйняття візуалізації звуку не зовсім звичне для людей. Але для вирішення цієї проблеми буде розроблено навчання в ігровій формі.

З досвідом мову можна буде розпізнати, просто подивившись на анімований графік, без необхідності прямого прослуховування закодованої в ній інформації. У перспективі можна буде синтезувати музику, а також кодувати у віртуальній реальності будь-який об'єкт або явище, привласнюючи їм жести.

Можна сказати що аудіовізуалізація дозволить винести сам процес мислення за межі черепної коробки і спостерігати за ним, як за написанням букв ручкою або вимовою слів ротом. У мовну платформу будуть впроваджені самонавчаючі нейронні мережі, які будуть здатні ідентифікувати користувача по співвідношенню генерації інформації та емоційного стану, що ідентифікується біометричними сенсорами.

В майбутньому спостереження в графічній формі за мисленням дозволить зберігати у власному блокчейні проекту всю інформацію, зібрану від маніпуляторів, а також біометричних сенсорів, що наблизить людство до «Інтелектуальної особистості» і «перемотування спогадів».

У медицині технологія 3D-аудіовізуалізації знайде застосування в областях аудіометрії створення вушних імплантів.

У тваринництві, бджільництві технологію можна застосувати в якості звукового сканера, що визначає захворювання тварин або емоційну обстановку всередині приміщення з тваринами. Звукові шаблони будуть складатися навченими фахівцями.

Мозок користувача різноманітних гаджетів швидко перенасичується інформацією і часом перестає сприймати вхідні дані. Варіантом вирішення проблеми стане токенизація спілкування між людьми в аудіовізуальному месенджері для VR. Токени цього месенджера будуть функціонувати на власному блокчейн - проекті.

Принцип бінаправленого месенджера полягає в тому, що один співрозмовник платить за те, що говорить, а другий отримує гроші за те, що слухає. Тобто, чим коротше «спіч», тим дешевше. Чим об'ємніше вийде аудіофайл, тим більше грошових одиниць - токенів - доведеться заплатити, передаючи його слухачеві, який приймає інформацію. Такий нетиповий, «інвертований» підхід зробить передачу інформації більш стислою, а значить, збільшить шанси на її сприйняття.

У перспективі токенизація інформації на мовній платформі дозволить економити на трафіку даних серверів і дата-центрів, так як спам буде не вигідний.

Тож, «Єдина світова мовна платформа» стане еволюційною версією блокчейна, що об'єднує в собі плюси мереж біткоїнів і Ефіріума, а також Хешграфа, але не з боку операційної системи, архітектури комп'ютера і мережі, а з боку людини. Йдеться про інтерфейс «блокчейн-людина». Так само блокчейн «Гіпермозку» можна назвати прабатьком «Блокчейна всього», адже поміщаючи в блок інформацію про думки і фізичний стан людини, ми знаходимо можливість незмінно зберігати в часі власну цифрову копію, що описує сприйняття всього, що здатний сприйняти мозок.

Токен «Гіпермозга» - INFOCOIN, буде виконувати роль «живого токена», що описує інформаційний контакт співрозмовників. Наприклад, якщо тривалий час INFOCOIN активно описує еволюцію думки в процесі її обговорення користувачами на мовній платформі, то токен здатний придбати підвищену цінність в межах від 1% до 100%. У разі переповнення, що визначається тривалістю обговорення думки або ідеї на рівні 100%, породжується новий токен в якості винагороди за розумову тривалість. Цей токен піднімається на «вершину еволюції древа знань» співрозмовників. Якщо токен «думки» не використовується тривалий час, він втрачає свою цінність в залежності від часу простою, аж до самознищення за непотрібність. Цим токен симулює процес запам'ятовування і забування інформації. До кожної людини буде прив'язаний блок, в який буде проводитися довічна запис думок і біопараметрії.

Отже, проект являє собою платформу для єдиної світової мови, як засобу комунікації всіх людей не тільки один з одним, але і з штучним інтелектом, використовуючи інший підхід до візуалізації аудіо, яка замінить алфавіти.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ СУДУ ПРИСЯЖНИХ

Запорожець Анастасія Костянтинівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ кандидат юридичних наук, доцент **Хабло Оксана Юріївна**.

Для виконання конституційних засад в Україні запроваджено судово-правову реформу, головною метою якої є перебудова судової системи, формування незалежної судової влади, створення нового законодавства, вдосконалення форм судочинства.

Серед основних завдань реформи необхідно: шляхом ефективного розмежування повноважень гарантувати самостійність і незалежність судових органів від впливу законодавчої і виконавчої влади; реалізувати демократичні ідеї правосуддя, вироблені світовою практикою і наукою; максимально наблизити суди до населення; гарантувати право громадянина на розгляд його справи компетентним, незалежним і неупередженим судом, та ін. Сучасна науково-практична актуальність правосуддя в Україні, з-поміж іншого, зумовлена її соціальною значимістю. Правосуддя стало значним суспільним та приватним інтересом людини, забезпечити який покликана сама система правосуддя. Реанімувати довіру суспільства до системи правосуддя в Україні можливо виключно введенням реального інституту суду присяжних, що зумовлює актуальність цього дослідження.

В сьогоднішніх реаліях участі народу у здійсненні правосуддя в Україні існують певні проблеми і недоліки:

- недостатня правосвідомість народу;
- недосконалість системи існування і моделі суду присяжних;
- складність вирішення проблеми корупції;
- інертне ставлення народу до виконання обов'язків присяжного;
- необхідність чималих фінансових вливань у формування нового судоустрою.

Для усунення цих проблем потрібні дії з боку законодавчої та виконавчої влади, направлені на ефективне реформування судової системи загалом і інституту суду присяжних зокрема, необхідно донести до громадян ідею важливості його розвитку та участі кожного з них в даному процесі, забезпечити всі умови незалежного та успішного існування цього інституту.

Ефективність діяльності суду присяжних значною мірою залежить від рівня правосвідомості, правової культури у нашому суспільстві та ступеня розвитку демократичних інститутів у державі. Суд присяжних, не дивлячись на всі проблеми на даному етапі, може збільшити ступінь поваги і довіри суспільства до правосуддя. Варто звертати увагу й на багатий світовий досвід демократичного судочинства, беручи приклад з найкращих його проявів, зважаючи на правові звичаї та менталітет українського народу.

Досліджуючи це питання та аналізуючи законодавство було визначено, що вирішення вказаних проблем у практичній діяльності суду присяжних України характеризується частими змінами законодавчої бази, які не завжди були виправданими, нерідко зумовлювали регрес у судочинстві. Розглянуті аспекти наукових дискусій та розвитку суду присяжних в Україні переконують у наступному. Цей суд неоднозначно сприймався різними верствами суспільства, що потрібно враховувати у нинішній практиці розвитку судочинства держави.

В найкращому випадку це б могла бути окрема глава Загальної частини нового КПК, яка б чітко врегулювала такі питання:

- порядок формування та принципи діяльності суду присяжних;
- вимоги до кандидатів у присяжні засідателі;
- категорії справ, у розгляді яких вони можуть брати участь;
- визначення відповідних джерел фінансування такої діяльності.

Отже, існує декілька можливих варіантів вирішення цього питання. Один з них полягає у тому, щоб при управліннях (відділах) юстиції областей сформувати відповідні підрозділи, у компетенцію яких входило б вирішення комплексу організаційних, кадрових, матеріально-фінансових та інших питань діяльності суду присяжних. Саме необізнаність пересічних громадян – майбутніх присяжних у галузі юриспруденції є одним з головних аргументів заперечення доцільності введення цього суду в Україні.

ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ РЕЄСТРАЦІЇ ЯК ЗАСОБУ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Запотоцька О.В., кандидат технічних наук, докторант Університету сучасних знань.

Поряд з видачею індивідуальних адміністративних актів суб'єкти публічної адміністрації в ході застосування сервісних засобів публічного адміністрування мають можливість вчиняти реєстраційні дії. Розкриваючи систему сервісних засобів публічного адміністрування в сфері безпечності та якості харчових продуктів не можливо не акцентувати увагу та не розкрити поняття, особливості та порядок здійснення державної реєстрації в сфері безпечності та якості харчових продуктів. Слід відзначити, що дослідженню даного питання в науці адміністративного права взагалі не приділено уваги.

В науковій площині існує різноманітність поглядів науковців щодо визначення поняття реєстрація.

Так, в словниковій літературі під поняттям «реєстрація» прийнято розуміти наступне:

- 1) облік тих чи інших явищ, здійснення державного контролю та нагляду, а також надання дії, що реєструється, або події юридичної сили;
- 2) опис, розпис чогось, зміст, перепис підряд речей, предметів, справ;

3) реєстрацію вхідних паперів, запис в книгу, внесення до списку, до реєстру, відзначення у встановленому порядку з метою обліку чи надання чому-небудь законної сили;

4) внесення кого-небудь або чогось (що-небудь) у список, книгу для запису справ, документів, майна, земельних угод тощо з метою обліку або надання йому законної чинності (облік земельної ділянки або внесення запису про державний акт), водночас, реєстр – це список, письмовий облік кого-небудь або чого-небудь;

5) списувати, або заносити в список; запис фактів з метою обліку і надання цим фактам законності.

Таким чином, в словниковій літературі притримуються точки зору, що реєстрація - це по-перше, дія когось; по-друге, вчиненням дії засвідчується юридичний факт; по-третє, певні юридичні факти заносяться в певній послідовності та у чітко предметно визначений список.

В теорії адміністративного права науковці теж по-різному підходять до визначення поняття «реєстрація», при цьому одні автори розкривають зміст даного поняття через здійснення реєстраційної діяльності; інші через здійснення реєстраційного провадження; в треті через інститут адміністративних послуг. Розкриємо зміст понять «реєстрація», «реєстраційна діяльність», «реєстраційне провадження», «реєстрація як вид адміністративної послуги».

Д.М. Бахрах тлумачить реєстрацію як перевірку законності фактів, їх офіційне визнання й подальший облік.

В.В. Степаненко розглядає реєстрацію крізь призму таких форм і методів державного управління, як правовий режим, адміністративна послуга, правовий інститут, засіб контролю, адміністративна процедура, адміністративне провадження.

Своє розуміння реєстрації подає І. М. Лазарєв, який обумовлює державну реєстрацію як акт офіційного визнання законності існування певних матеріальних об'єктів та юридичних фактів.

Таким чином, можемо сказати, що важливою ознакою досліджуваного поняття є те, що **реєстрація** в теоретичному розумінні *це засіб адміністративно-правового характеру, використання якого дає можливість юридичному факту набути статус офіційно визнаного.*

Другою не менш важливою ознакою поняття **реєстрація** є те, що *це є процесом, який здійснюють уповноважені суб'єкти публічної адміністрації, що виражається в здійсненні державної реєстрації.*

А.Б. Агапов вважає метою державної реєстрації наділення заявника правами юридичної особи або власника.

Ю.М. Козлов розуміє під державною реєстрацією акт офіційного визнання законності відповідних дій і правових актів.

С.О. Бородовський та Н.О. Бородовська під державною реєстрацією розуміють «вчинення легальних дій компетентним органом щодо визначеного нормативним актом юридичного факту або одного з його елементів»

На нашу думку, трактування поняття «державної реєстрації»

запропонованого А.Б. Агаповим, Ю.М. Козловим, С.О. Бородовським та Н.О. Бородовською є вузьким та стосується лише наділення статусу офіційності лише або актів, або дій. При цьому, на нашу думку, в визначеннях даних авторів не має місця державній реєстрації певних об'єктів.

Розглядаючи державну реєстрацію з інституційної точки зору, М.П. Гурковський, О.М. Добров, Т.В. Мехтієва, Ю. М. Мільшин, В.О. Спасенко та інші переконані, що реєстрація є одним із правових інститутів адміністративного права, яким забезпечується фіксація фактів, явищ, відомостей чи певних матеріальних об'єктів з метою їх державного обліку та контролю, засвідчення дійсності й надання їм законного статусу, в результаті чого настають юридичні наслідки.

Дещо інший підхід до визначення поняття «державна реєстрація» має А.Л. Правдюк, С.С. Савченко.

А.Л. Правдюк під державною реєстрацією пропонує розуміти акт офіційного визнання законності існування визначених матеріальних об'єктів і юридичних фактів. Діюче адміністративне законодавство визначає значну кількість об'єктів, що підлягають державній реєстрації, а також органів виконавчої влади, що уповноважені здійснювати таку реєстрацію. В окремих випадках законодавство визначає процедуру реєстрації як облік, що певним чином є рівнозначною правовою категорією.

С.С. Савченко пропонує державну реєстрацію розглядати як спосіб державного регулювання суспільних відносин; функцію державного управління, що доповнює й конкретизує такі загальні функції державного управління, як регулювання, контроль і облік;

З точки зору управлінської складової розкривають поняття «державна реєстрація» С.В. Ківалов, О.В. Шмалій, В.В. Степаненко.

С.В. Ківалов визнає державну реєстрацію як правовою (вчинення юридично значимих дій), так і не правовою формою державного управління (здійснення матеріально-технічних операцій).

Як один з методів реалізації адміністративно-правових режимів розкриває досліджуване поняття Ю.А. Тихомиров та К.В. Ростовська. Науковці визначають, що методи державного управління є структурним елементом правових режимів, що, у свою чергу, зумовлює розкриття державної реєстрації з позицій динаміки - як процесу реалізації правових норм у межах обліково-легалізаційних адміністративно-правових режимів.

С.В. Лихачов вважає, що реєстраційна діяльність - це передбачений законом порядок дій, що здійснюються реєстраційним органом з метою фіксації юридичних фактів, що відображають виникнення, зміну або припинення статусу суб'єкта підприємницької діяльності. Зазначений дослідник вважає таке формулювання цілком прийнятним для загального тлумачення реєстрації як такої та зазначає, що метою реєстрації є узаконення певного виду діяльності того чи іншого суб'єкта.

Наступною ознакою реєстрації є те, що вона виступає своєрідним засобом контролю, який використовують суб'єкти публічної адміністрації в публічному управлінні.

Як засіб контролю державна реєстрація розглядається у працях В.С. Шестака, О.Б. Кравченка, О.І. Рябка та інших.

А.С. Кисіль визначає державну реєстрацію як спосіб державного регулювання суспільних відносин; функція державного управління, що доповнює й конкретизує такі загальні функції державного управління, як регулювання, контроль і облік; як правова форма діяльності органів публічної адміністрації; правовий режим; адміністративна послуга; правовий інститут; засіб контролю залежно від мети та наукових інтересів дослідника.

Ми підтримуємо точку зору науковців, які розглядають державну реєстрацію як вид адміністративних послуг. Так, наприклад, М.П. Гурковський, І. Б. Коліушко, В.П. Тимошук, О.Г. Юшкевич та інші дослідники. Важливим критерієм класифікації адміністративних послуг, на їх переконання, є зміст адміністративної діяльності з надання таких адміністративних послуг, як реєстрація, надання дозволу (ліцензії), сертифікація, атестація, верифікація, легалізація, встановлення статусу тощо.

Так, наприклад, ст. 62 Закону «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» чітко визначено, що адміністративними послугами у сфері безпечності харчових продуктів є державна реєстрація: а) новітніх харчових продуктів; б) харчових добавок; в) ароматизаторів, за виключенням окремої групи ароматизаторів, визначених центральним органом виконавчої влади, що формує та забезпечує реалізацію державної політики у сфері охорони здоров'я; г) ензимів; д) допоміжних матеріалів для переробки та матеріалів, що контактують з харчовими продуктами, які вперше вводяться в обіг та/або вперше використовуються на території України; е) вод природних мінеральних.

Підсумовуючи вище викладене вважаємо, що *державна реєстрація – це багатогранне та багатовекторне поняття, яке варто розглядати як:*

- 1) дія, що спрямована на наділення предмету реєстрації ознакою юридичної значущості та юридичного визнання;
- 2) засіб реалізації управлінського впливу в сфері публічного управління, тобто дієвий інструмент публічного адміністрування;
- 3) діяльність уповноважених суб'єктів публічної адміністрації;
- 4) вид адміністративних послуг, що реалізується через право фізичної та юридичної особи звернутися до уповноваженого суб'єкта з метою задоволення свого публічного інтересу.

NATIONAL AND EUROPEAN COUNTERMEASURES AGAINST INTERNATIONAL CRIME NETWORKS

Зіневич Нікіта Юрійович, студент 2-го курсу,
факультету № 2 НАВС.

Науковий керівник: старший викладач кафедри
іноземних мов НАВС **Скриник Л.М.**

Special literature and international documents use different approaches to the definition of this category.

Transnational crime in general is defined as crime that transcends the borders of one state. Three elements traditionally distinguish transnational crime: international crimes, international crimes and crimes related to foreigners.

International crimes are usually committed by states, their highest officials or other officials.

International crimes include crimes of a transnational nature, committed mainly by private persons and infringing upon the interests of several states.

International crimes are crimes against the peace and security of mankind and represent a heightened danger for all mankind. The Statute of the International Criminal Court for the first type of crimes was attributed to the crimes of genocide, crimes against humanity, war crimes and the crime of aggression.

Crimes of an international character harm normal interstate relations, peaceful cooperation of states, organizations and citizens of different countries. These include smuggling, illegal distribution and trafficking in drugs, illegal migration, non-provision of assistance at sea, piracy, damage to submarine cables, the spread of pornography, the collision of sea-going vessels, human trafficking, aircraft hijacking and crimes on board, counterfeiting.

According to the UN classification, all transnational crimes are divided into 17 groups.

Laundering of money; Terrorism; Theft of works of art and cultural objects; Theft of intellectual property; Illicit arms trade; Hijacking of aircraft; Marine piracy; The seizure of land transport; Fraud with insurance; Computer crime; Ecological crime; Human trafficking; Trade in human organs; Illicit drug trade; False bankruptcy; Penetration into legal business; Corruption and bribery of public and party figures, elected representatives.

The classification of transnational crime, developed by the United Nations, demonstrates how much the impact of crime on the lives of individuals, on certain sectors of the economy and the world economy as a whole. Its burden is enormous and in the future it can become unbearable for mankind. Both people and enterprises must act immediately to protect themselves from imminent dangers. Increasing international cooperation should be realized as the most necessary condition for combating international crime.

The UN Commission on Combating Crime and Criminal Justice believes that it is urgent to extradite or prosecute criminals, exchange information quickly and provide

technical mutual assistance, toughen the border crossing for criminals, smugglers of firearms, explosives, and substances that can be used in the production of nuclear, biological and chemical weapons, and strengthen their identification.

The subjects of international crime, as it follows from the definition of its concept, are any groups and organizations, as well as single criminals. Transnational organized crime has a narrower subjective composition, which has a number of characteristics characteristic only of it. The main group of TOPs are criminal organizations and communities, based on the networks of their branches in different countries. The most typical signs for them are: a high degree of organization; family or ethnic basis, allowing to solve problems of replenishment, dedication and discipline within the organization; the presence of transnational links with criminal organizations in other countries, as well as the desire to achieve and protect narrow corporate interests, rapid adaptation to the increased impact of law enforcement agencies on them.

In addition, some of the TOPs are a symbiosis of criminal organizations and the state where the latter through their bodies use criminal means, methods and activities to achieve their own goals or depends entirely on such organizations, which in turn use state attributes as a cover for the true the essence of their activities.

The main countermeasures to international crimes are international Law and police organisations like EURUPOL, INTERPOL and intelligence agencies like CIA(USA), MOSAD(Israel), ASIS(Australia) but intelligences is not political independent organizations and mostly they act on the interests of their states and prevent the threats to their governments.

The main function in defeating international crimes play the International police.

The International Criminal Police Organization more commonly known as Interpol, is an [international organization](#) facilitating international police cooperation. It was established as the International Criminal Police Commission(ICPC) in 1923; it chose INTERPOL as its [telegraphic address](#) in 1946, and made its common name in 1956.

INTERPOL has an annual budget of around €113 million, most of which is provided through annual contributions by its membership of police forces in 192 countries (as of 2017). In 2013, the INTERPOL General Secretariat employed a staff of 756, representing 100 member countries. To keep INTERPOL as politically neutral as possible, its [charter](#) forbids it, at least [in theory](#), from undertaking interventions or activities of a political, military, religious, or racial nature or involving itself in disputes over such matters. Its work focuses primarily on public safety and battling transnational [crimes against humanity](#), [child pornography](#), [cybercrime](#), [drug trafficking](#), [environmental crime](#), [genocide](#), [human trafficking](#), illicit drug production, [piracy](#), illicit [traffic in works of art](#), [intellectual property crime](#), [money laundering](#), [organized crime](#), [corruption](#), [terrorism](#), [war crimes](#), [weapons smuggling](#), and [white-collar crime](#).

Less powerful is organization named EUROPOL.

The European Union Agency for Law Enforcement Cooperation (Europol), formerly known as the European Police Office (Europol) and the Europol Drugs Unit (EDU), is the [law enforcement agency](#) of the [European Union](#) (EU) formed in

1998 to handle [criminal intelligence](#) and combat serious international [organised crime](#) and [terrorism](#) through cooperation between competent authorities of EU [Member States](#).

The Agency has no executive powers, and its officials are not entitled to [arrest](#) suspects or act without prior approval from competent authorities in the Member States.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Southerland M.D. and Potter G.W. Applying Organisation Theory to Organised Crime [Text] // Journal of Contemporary Criminal Justice, vol.9, n.3, August 1993.
2. Alexander K. and Munro R. Cyber payments: Internet and Electronic Money Laundering: Countdown to the Year 2000 // Journal of Financial Crime, 4 (2), November 1996, p.159.

СУТЬ ТА МІСЦЕ ЕКСГУМАЦІЇ ТРУПА В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Іваненко Лілія Олексіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 4-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Патик Леся Леонідівна**.

У слідчій та експертній практиці під ексгумацією розуміють вилучення трупа із землі, могили, різноманітних склепів, усипальниць, саркофагів [1; 2]. Ексгумації підлягають як трупи, яким робили розтин, так і трупи, яким його не зроблено, з метою виключення насильницької смерті, чи упізнання трупа невідомої особи, з метою створення належних умов для подальшого проведення огляду трупа, пред'явлення його для впізнання, експертного дослідження чи інших процесуальних дій [3, с. 139; 4, с. 153].

Ексгумація проводиться з метою створення належних умов для огляду трупа або судово-медичного дослідження, пред'явлення трупа або предметів для впізнання, призначення експертизи, одержання зразків для експертного дослідження. Однак зазначені дії є самостійними процесуальними, у тому числі й слідчими діями, хід і результати яких фіксується не в протоколі ексгумації, а в інших процесуальних документах відповідно до вказаних дій, які фактично при цьому були проведені [3, с. 140].

На думку В.І. Галагана, з однієї сторони, ексгумація є дією процесуальною. З іншої сторони, вона є дією суто технічною, оскільки точно відомо, яка особа похована і де, у зв'язку з чим тіло цієї людини має бути вийняте із місця її поховання [5, с. 3]. Тож при проведенні ексгумації дії,

спрямовані на виявлення, фіксацію або перевірку доказів, як про це зазначається у визначенні слідчої (розшукової) дії, відсутні.

Водночас, дещо інший підхід спостерігається у статті 223 КПК України. Відповідно до цієї норми вбачається, що огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією, відноситься до слідчих (розшукових) дій, але, на жаль, ні у статті 3 цього Кодексу «Визначення основних термінів Кодексу», ні у інших нормах КПК України не визначається, що розуміти під дією розшуковою і як вона співвідноситься зі слідчою дією. Крім того, у главі 20 КПК України «Слідчі (розшукові) дії» унормовані окремі процесуальні дії та прийняття процесуальних рішень, що до слідчих (розшукових) дій не відносяться (зокрема, статті 233, 235, 243-244 КПК України).

Практично неможливо провести ексгумацію без огляду трупа, так же, як і немає огляду похованого трупа без ексгумації. Складову частину огляду похованого трупа не можна розглядати як самостійну слідчу дію. Важливо врахувати і те, що огляд трупа в цих випадках супроводжується оглядом місця його поховання, який починається фактично з моменту початку ексгумації. Якщо ексгумацію і огляд трупа роз'єднати на дві самостійні процесуальні дії, то важко уявити, в який момент завершується ексгумація і починається огляд трупа. Якщо ексгумація являє собою лише виймання трупа і не супроводжується дослідженням і фіксацією доказів, то вона тим більше не може бути віднесена до числа слідчих (розшукових) дій, які завжди повинні мати пізнавальний характер і бути безпосередньо спрямованими на виявлення, фіксацію, вилучення і дослідження доказів у конкретному кримінальному провадженні. Тож можемо констатувати не вдалість назви статті 239 КПК України «Огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією». У цьому відношенні більш конкретною була б назва цієї статті «Ексгумація трупа» як важлива, передбачена КПК процесуальна дія. Адже при цьому можуть бути проведені як огляд трупа, так і інші дії, спрямовані на забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування. До них, наприклад, можуть належати отримання зразків для експертизи, пред'явлення трупа для впізнання, вилучення речей, які мають значення для встановлення обставин кримінального правопорушення тощо [4, с. 29-30].

Отже, дії слідчого до викопування, або до ексгумації, носять характер огляду, який не завершується після того, як слідчий віднайшов могилу та зафіксував це. Під час виконання (ексгумації) дуже важливо переконатися, чи не викопувався труп після поховання раніше, ніж проводиться ексгумація. Для цього в ході викопування слід звернути увагу на стан ґрунту могили, стан труни, пізніше – стан трупу та його одягу тощо. Все це обов'язково підлягає ретельній фіксації, на чому наголошував Ю.П. Аленін. Такі дії, знову таки, носять характер огляду. Саме тому огляд не може бути відокремлений від ексгумації, яку слід розуміти як специфічний огляд трупу, для якого законом передбачена спеціальна процедура дозволу на огляд та викопування. Разом з тим, на наш погляд, впізнання трупа все ж слід оформляти окремим протоколом, бо впізнання трупа є самостійною слідчою дією. Хоча тут треба звернути увагу на те, що після відкриття труни в слідчого виникає питання

встановлення трупу, таке питання, на наш погляд, не слід називати впізнанням. Такі дії, скоріш за все, слід іменувати як встановлення особи трупу, а вже такі дії оформляються одним протоколом з ексгумацією. Ми розуміємо, що цей висновок не є однозначним, тому вбачаємо за необхідне обрати це питання для окремого наукового вивчення.

Список використаних джерел:

1. Белкин Р.С.Криминалистическая энциклопедия. 2-е изд. доп. Москва: Мегатрон XXI, 2010. 334 с.
2. Галаган В.І. Проведення ексгумації трупа у кримінальному судочинстві України: монографія. Луганськ: СПД Резніков, 2012. 195 с.
3. Галаган В. И.Спорные вопросы определения следственных действий по УПК Украины. *Эволюция уголовного судопроизводства на постсоветском пространстве*: материалы международной научно-практической конференции: в 3-х книгах. (Киев. 22-23 июня 2006 года). Книга II. С. 138-143.
4. Войтов О.В. Слідчі дії, що провадяться з дозволу суду та з санкції прокурора: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Донецьк, 2012. 210 с.
5. Галаган В. І. Проблеми проведення окремих процесуальних дій при розслідуванні кримінальних справ органами внутрішніх справ України: метод. рек. Київ: Нац. акад.внутр. справ, 2010. 51 с.

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СФЕР МОБІЛІЗАЦІЇ

Іванченко В.А., здобувач Державного науково-дослідного інституту МВС України.

Конституції України зазначає, що захист суверенітету і територіальної цілісності України, її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу. В свою чергу ст.1 Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу» [1] встановлено, що захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів є конституційним обов'язком громадян України.

Забезпечення зазначеної функції держави здійснюється шляхом активного використання інституту мобілізаційної підготовки та мобілізації.

Який реалізується завдяки органам публічної адміністрації, підприємствам установам тощо.

При чому забезпечення мобілізаційної підготовки та мобілізації забезпечується різною системою органів та переліком компетенції.

Перед тим як розглянути специфіку повноважень публічної адміністрації стосовно мобілізаційної підготовки та мобілізації, зупинимося на з'ясуванні

змісту поняття «публічна адміністрація», яка основоположному щодо сутності даного підрозділу.

Термін «публічна адміністрація» вперше було використано в праві Європейського Союзу. Вивчення окремих нормативно-правових актів ЄС дає можливість стверджувати, що у європейському праві існує декілька підходів до визначення змісту «публічна адміністрація».

У широкому розумінні до «публічної адміністрації», крім органів публічної влади, відносять ті органи, які не входять до неї організаційно, але виконують делеговані нею функції.

В вузькому розумінні «публічною адміністрацією» охоплюється система органів публічної влади, які здійснюють свої завдання у сфері функціонування держави виключно в інтересах суспільства. Де органами публічної влади є будь-які установи публічного права (включаючи державу, регіональні та місцеві органи державної влади, незалежні публічні підприємства) та будь-які фізичні особи, під час виконання ними повноважень офіційних органів.

Дана детермінанта встановлена не лише міжнародними правовими актами. Її дослідженню приділено ряд наукових праць.

Марек Беньо під терміном «публічна адміністрація» розуміє сукупність організаційних дій, діяльності та заходів, які виконуються різними суб'єктами, органами та інституціями на основі закону та у межах визначених законом форм для досягнення публічного інтересу.

В.Б. Авер'янов під терміном «публічна адміністрація» пропонує розуміти сукупність органів виконавчої влади та органів виконавчого самоврядування, підпорядкованих політичній владі, які забезпечують виконання закону та здійснюють інші публічно-управлінські функції.

У словнику термінів і понять з державного управління визначено, що публічна адміністрація - це сукупність державних і недержавних суб'єктів публічної влади, ключовими структурними елементами якої є а) органи виконавчої влади; б) виконавчі органи місцевого самоврядування.

З викладеного видно, що публічна адміністрація – це не звичайна сукупність державних органів, яких досить велика кількість, а сукупність органів виконавчої влади та виконавчих органів місцевого самоврядування.

Таким чином публічна адміністрація є сукупністю державних і недержавних суб'єктів публічної влади, ключовими структурними елементами котрої є, по-перше, органи державної виконавчої влади і, по-друге, виконавчі органи місцевого самоврядування.

Отже, органи виконавчої влади, що здійснюють виконавчо-розпорядчу діяльність, та органи місцевого самоврядування, що розв'язують значну частину місцевих справ, управляють ними в інтересах суспільства та формуються навколо органів виконавчої влади, необхідно розглядати як одне ціле, тобто як систему публічної влади, яка здійснює адміністративно-управлінські функції, а основні складові частини такої системи доповнюють та взаємодіють одна з одною з метою забезпечення як інтересів держави, так і інтересів суспільства. В той же час, наголошуємо, що публічні функції виконуються не лише суб'єктами

публічної адміністрації, але й іншими суб'єктами, зокрема: державними та комунальними (муніципальними) закладами, організаціями, підприємствами.

Відповідно публічній адміністрації притаманні наступні властивості:

- 1) це певним чином узгоджена і організована система органів;
- 2) суб'єктом виступає держава в особі органів державної виконавчої влади та виконавчих органів місцевого самоврядування;
- 3) складовими елементами системи виступають також державні заклади, організації, установи;
- 4) публічна адміністрація спирається на владні повноваження, виконує адміністративно-управлінські функції;
- 5) діяльність публічної адміністрації поширюється на все суспільство;
- 6) метою діяльності виступає забезпечення інтересів як держави, так і суспільства в цілому, а не окремих громадян і соціальних груп;
- 7) щодо методів впливу, то окрім комплексу правових, політичних, економічних методів і засобів (регулювання, узгодження, переконання, стимулювання тощо), застосовується і примус за допомогою правоохоронних органів.

Підводячи підсумок викладеному вважаємо, що публічна адміністрація як суб'єкт регулювання мобілізаційної підготовки та мобілізації – це система органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації та інші суб'єкти, наділені адміністративно-управлінськими функціями, в сфері мобілізаційної підготовки та мобілізації, з метою забезпечення суверенітету і територіальної цілісності України, її економічної та інформаційної безпеки.

Відповідно до ст. 4 п. 9 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» [2] загальне керівництво у сфері мобілізаційної підготовки і мобілізації держави здійснюється Президентом України; організаційне керівництво мобілізаційною підготовкою і мобілізацією в Україні - Кабінетом Міністрів України; координація діяльності органів виконавчої влади з питань мобілізаційної підготовки та мобілізації здійснюється Радою національної безпеки і оборони України.

Безпосереднє керівництво щодо реалізації заходів з мобілізаційної підготовки і мобілізації здійснюється в центральних органах виконавчої влади, інших державних органах їх керівниками, а в Збройних Силах України, інших військових формуваннях центральними органами управління відповідних військових формувань.

Організація безпосередньої реалізації заходів з мобілізаційної підготовки та мобілізації на відповідній території чи сприяння їх виконанню здійснюється Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими органами виконавчої влади та виконавчими органами сільських, селищних, міських рад.

Список використаної літератури:

1. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 № 2232-ХІІ // Відомості Верховної Ради України, 1992. - № 27. - Ст.385.

2. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію : Закон України від 21.10.1993 № 3543-ХІІ // Відомості Верховної Ради України, 1993. - № 44. - Ст.416.

АДМІНІСТРАТИВНИЙ НАГЛЯД, ЯКИЙ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Гльєнко Вікторія Михайлівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративної діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Білик Вадим Миколайович**.

Правовою підставою застосування адміністративного нагляду є Закон України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» Відповідно до статті 1 цього закону: адміністративний нагляд – це система тимчасових примусових профілактичних заходів спостереження і контролю за поведінкою окремих осіб, звільнених з місць позбавлення волі, що здійснюються органами Національної поліції [1, с. 1].

Адміністративний нагляд здійснюється територіальними органами Національної поліції за окремими категоріями громадян, які прибули з місць позбавлення волі. Адміністративний нагляд встановлюється з метою захисту державних і громадських інтересів.

Відповідно до Закону «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» адміністративний нагляд застосовується щодо повнолітніх, які:

- засуджені до позбавлення волі за тяжкі або особливо тяжкі злочини або засуджені два і більше разів до позбавлення волі за умисні злочини, якщо під час відбуття покарання вони не стали на шлях виправлення і залишаються небезпечними для суспільства, що виражалось у відповідній поведінці (*встановлюється на підставі матеріалів установ виконання покарань*);

- засуджені до позбавлення волі за тяжкі або особливо тяжкі злочини або засуджені два і більше разів до позбавлення волі за умисні злочини, якщо вони після відбуття покарання або умовно-дострокового звільнення від відбуття покарання систематично порушують громадський порядок, вчиняють адміністративні правопорушення, незважаючи на попередження органів Національної поліції (*встановлюється на підставі матеріалів органів НПУ*);

- засуджені до позбавлення волі за один із злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів. Адміністративний нагляд встановлюється суддею на строк від одного до двох років, але не більше, ніж до настання термінів, передбачених законом для погашення або зняття судимості. За наявності підстав адміністративний нагляд може бути продовжено щоразу ще на шість місяців.

Термін нагляду починається з дня оголошення постанови судді особі, над якою встановлено нагляд [2].

Адміністративний нагляд здійснюється органами Національної поліції. Особу, щодо якої встановлено нагляд, беруть на облік і фотографують. Працівники поліції зобов'язані систематично контролювати поведінку особи, запобігати вчиненню ними адміністративних порушень та порушень прав інших громадян та припиняти їх, а також розшукувати осіб, які ухиляються від нагляду.

Адміністративний нагляд припиняється постановою судді у разі зняття судимості або достроково, якщо піднаглядний перестав бути небезпечним для суспільства і позитивно характеризується за місцем проживання та місцем роботи; автоматично у разі закінчення терміну, на який його встановлено, якщо його не було продовжено, у разі засудження піднаглядного до позбавлення волі або в разі його смерті.

Піднаглядні зобов'язані зареєструватись в органі Національної поліції за місцем проживання і реєструватись у місцевому органі поліції щоразу, коли залишають місце постійного проживання в особистих справах і з дозволу органів поліції більш ніж на добу; з'являться за викликом поліції і давати необхідні пояснення; повідомляти працівників поліції про зміну місця роботи чи проживання і про виїзд за межі проживання у службових справах.

Дії піднаглядних постановою судді можуть бути обмежені:

- заборонаю залишати будинок (квартиру) у визначений час не більше восьми годин на добу;
- заборонаю перебування у визначених місцях району (міста);
- заборонаю виїзду чи обмеженням часу виїзду за межі району (міста) в особистих справах;
- необхідністю реєстрації в органі поліції від одного до чотирьох разів на місяць.

Адміністративний нагляд припиняється постановою судді за поданням начальника органу Національної поліції:

а) у разі погашення або зняття судимості з особи, яка перебуває під наглядом;

б) достроково, якщо піднаглядний перестав бути небезпечним для суспільства і позитивно характеризується за місцем роботи і проживання [1].

Список використаних джерел:

1. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі : Закон України від 01.12.1994 р. Відомості Верховної Ради України від 27.12.1994 р. № 52. Ст. 455.

2. Про затвердження Інструкції про порядок організації здійснення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі : наказ МВС України, Державного департаменту з питань виконання покарань від 04.11.2003 р. № 1303/203. Офіційний вісник України від 30.01.2004 р. № 2. Т. 2. С. 700. Ст. 103. Код акту 27461/2004.

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Калашник Єлизавета Сергіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 4-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри оперативно розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Марков Михайло Миколайович**.

Організовану злочинність становлять злочини, що здійснюються у вигляді промислу організованими групами і злочинними організаціями, що мають свою структуру та ієрархію, зв'язок з місцевими та іншими чиновниками, що дозволяє цим групам і організаціям панувати на певній території, витягувати там доходи, контролювати внутрішні і зовнішні ринки за допомогою насильства, залякування, злочинних махінацій, чи підкупу, проникаючи в легальну економіку і навіть політику. Це визначення організованої злочинності є одним з багатьох, і слід сказати про те, що серед фахівців є різні підходи до розуміння того, що являє собою організована злочинність. Але практично ні в кого не виникає сумнівів у тому, що цей вид злочинності становить значну небезпеку для суспільства і повинен бути виділений в якості самостійного виду як у практичних, так і теоретичних цілях.

Організована злочинність в Україні набула ознак системного явища, яке поширює свій негативний вплив на всі сфери суспільного життя, все глибше укорінюючись у повсякденному житті як основний, швидкий та найбільш дієвий протиправний засіб вирішення питань, досягнення певних цілей. Організована злочинність є поширеним явищем, яке пустило своє коріння в усі сфери функціонування держави, завдавши величезної шкоди її розвитку. Тому подолання цього явища перетворюється у надзвичайно складну проблему, яка становить загрозу розвитку держави, стабільності і безпеці суспільства, сприяє підриву демократичних інститутів і цінностей.

Україна потрапила до списку країн із найвищим рівнем організованої злочинності у світі. Так, Україна посідала 113 місце у списку, що складається зі 137 країн, з оцінкою 3,9. Про це свідчать дані рейтингу, складеного фахівцями Всесвітнього економічного форуму. Згідно з даними рейтингу, у групі країн із найвищим рівнем організованої злочинності Україна опинилася поруч із державами Південної, Латинської Америки та Африки. А очолив рейтинг Сальвадор, Гондурас і Венесуела. Заданими ВЕФ, найменший вплив організована злочинність має у Фінляндії, Норвегії та Омані. Зазначається, що фахівці склали рейтинг на основі даних за 2015-2016 роки. Країнам виставлялися оцінки від 1 до 7, де 1 – значний вплив організованої злочинності на бізнес, а 7 – відсутність впливу.

Сучасна організована злочинність становить небезпеку не лише національним інтересам окремих держав, а й пряму загрозу міжнародній безпеці, набуваючи транснаціонального характеру. Особливу небезпеку організована злочинність утворює для країн із нестабільною соціально-

політичною та економічною обстановкою, що знаходяться у стані економічної і політичної трансформації до яких належить й Україна. Проникаючи в органи законодавчої влади й державного управління, у правоохоронні та судові установи, організована злочинність лобіює у них свої злочинні інтереси, посягаючи на цілий комплекс найбільш значимих соціальних цінностей, таких як: життя і здоров'я, честь і гідність, моральність і духовність, недоторканність і безпека людини, суспільства і держави, приватна, суспільна і державна власність, громадський порядок тощо.

Розробка дієвих заходів протидії організованій злочинності неможлива без всебічного аналізу її стану в тій чи іншій країні, одним із джерел інформації для якого є статистичні дані. Однак лише ці відомості навряд чи допоможуть дізнатись про реальні показники, оскільки загальновідомо, що організована злочинна діяльність відзначається найвищим ступенем латентності. Тому у багатьох країнах світу для розуміння фактичного рівня злочинності або її окремих видів використовуються альтернативні джерела інформації.

Зменшення рівня організованої злочинності в Україні можливе лише за умови вивчення та втілення в життя закордонного досвіду боротьби із цим вкрай негативним явищем, у першу чергу ефективних в інших країнах політичних, правових та організаційних механізмів подолання організованої злочинності.

На сучасному етапі розвитку суспільства міжнародним співтовариством здійснюється процес відпрацювання загальної політичної домовленості у формуванні глобальних зусиль щодо боротьби з різноманітними проявами злочинності, а саме тієї злочинності, яка виходить за межі однієї держави або вчиняється організованими злочинними групами, до складу яких входять громадяни різних держав. Багато країн та міжнародних організацій – НАТО, Рада Європи, Європейський Союз, Організація Об'єднаних Націй, Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол) – вже консолідуються для боротьби з такими злочинними проявами. Україною підписано більше ста міжнародних договорів у сфері боротьби зі злочинністю, зокрема ряд угод про правову допомогу в цивільних, сімейних і кримінальних справах (практично зі всіма республіками колишнього СРСР, а також із багатьма країнами Європи, Азії, Африки та Америки), угоди про співпрацю в боротьбі з незаконним обігом наркотиків (наприклад з Австрією та Італією). Крім того, є угоди правоохоронних органів України і країн СНД, що стосуються питань розслідування кримінальних справ, особливо які стосуються організованої злочинності.

ЗМІСТ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, КЕРОВАНОЇ АНАЛІТИЧНОЮ РОЗВІДКОЮ

Кардашевський Юрій Романович, аспірант кафедри оперативно-розшукової діяльності Львівського державного університету внутрішніх справ.

У сучасних умовах менеджмент правоохоронних органів все частіше визнає, що більше не перебуває в світі відсутності або недостатності інформації: не вважаються дефіцитом дані та інформація про злочинне середовище та злочинну діяльність. Завдання полягає в тому, щоб перетворити це розмаїття даних в знання, котрі можуть сприяти прийняттю процесуальних рішень, покращувати стратегії протидії злочинності та підвищувати ефективність профілактичних заходів. Іншими словами, мета полягає в тому, щоб перетворити дані та інформацію в процесі активної аналітико-розвідувальної діяльності.

Поряд з цим, у багатьох випадках збільшення кількості інформації не обов'язково призводить до збільшення знань. Існуюча структура процесів обробки інформації в рамках поліцейської діяльності ще не налаштована на нову філософію ХХІ сторіччя. Менеджмент правоохоронних органів отримує доступ до аналізу злочинності переважно на основі статистичних даних без інтеграції з розвідувальною аналітичною роботою. При цьому ключові рішення приймаються без доступу до усіх розвідувальних аналітичних даних та знань.

У господарській діяльності та бізнес-товаристві інформація та дані є ключовими чинниками для створення конкурентних пріоритетів. У зв'язку з цим, правоохоронна діяльність – і ніяка інша, починаючи із стратегічної переваги, оскільки вона ґрунтується на основі інформації, знань та відомостей, підвищує ефективність правоохоронних органів щодо попередження злочинів та подій у сфері безпеки і зумовлює до ліквідації злочинних груп та середовища. Але володіти інформацією, знаннями та відомостями недостатньо. Для управління аналітичною розвідувальною діяльністю та її максимальним використанням потрібна відповідна основа чи модель, а також необхідно забезпечити, щоб інформація та розвідувальні дані були зібрані, оброблені та використані в суворій відповідності до національних законів та міжнародних стандартів щодо прав людини.

Протягом більшої частини історії правоохоронних органів розвідувальна аналітична інформація, що стосувалася діяльності окремих злочинців або організованих груп, накопичувалась спеціалізованими підрозділами, діяльність яких характеризувалася переважно реактивністю, з метою забезпечення оперативної та слідчої підтримки.

Сьогодні ця ситуація зберігається в принципі. Наприклад, у структурі окремих підрозділів поліції існують аналітичні центри, які, по-перше, не повною мірою реалізують розвідувальні аналітичні можливості, а по-друге, отримані розвіддані не використовують за межами своїх підрозділів. У нових умовах розвідувальної поліцейської діяльності ці інформаційні системи та масиви надзвичайно цінні у якості стратегічних ресурсів для всього

поліцейського менеджменту, й використовувати їх виключно на потреби окремого слідчого або підрозділу неефективно.

З метою ефективного використання систем та комплексного користування даними щодо злочинних спільнот, що контролюють, наприклад, вуличну злочинність, наркотики, торгівлю людьми чи відмивання коштів тощо, об'єктивно існує необхідність в реструктуризації аналітичних служб правоохоронних органів.

У теперішній час поліцейська діяльність переживає період значних змін як в оперативній тактиці, так і в організаційних структурах. Упроваджуються нові ідеї щодо зниження рівня злочинності й зміні стратегій короткострокової та довгострокової політики. Найбільш розповсюдженою із сучасних змін у філософії протидії злочинності й поліцейської практики є якраз «*поліцейська діяльність, керована аналітичною розвідкою*» *intelligence-led policing (ILP)*.

Поліцейська діяльність, керована аналітикою, покликана зробити виклик домінуючій поліцейській парадигмі реактивної поліцейської діяльності. Поліцейська діяльність, керована аналітикою, є управлінською моделлю для прийняття рішень щодо розподілу ресурсів на основі фактичних даних про злочини та наявних доказів, щодо діяльності окремих злочинців, організованих злочинних груп, або кримінального середовища (сфери) та кримінальних подій. Іншими словами, "гарячі люди", "гарячі групи" та "гарячі місця". Це також філософія, яка робить більший акцент на обміні інформацією та спільних стратегічних рішеннях щодо проблем злочинності.

ILP дозволяє здійснювати перспективний та діяльнісний підхід щодо поліцейської діяльності. Останніми роками в ряді країн світу успішне використання такого підходу щодо серйозних злочинів та транснаціональних загроз сприяло розвитку концепції ILP з метою головним чином бути застосованою у поліцейській діяльності щодо широкого кола проблемних питань на місцевому, регіональному та національному рівнях.

Визначення та управління ризиками є невід'ємною частиною сучасної поліцейської діяльності. Належним чином функціонуючий підхід ILP щодо збору й аналізу даних та інформації дозволяє ідентифікувати та оцінити ризики, у тому числі щодо основних подій, географічних регіонів, видів злочинів, соціальної шкоди, серйозних злочинців та кримінального середовища.

Модель ILP включає в себе чіткі організаційні та управлінські структури, в тому числі механізми прийняття рішень та постановки завдань на місцевому, регіональному та національному рівнях, а також певну співпрацю та визначені процеси комунікації між національними правоохоронними органами та роботу в межах міжнародного співробітництва.

Аналіз даних та інформації є важливою перевагою ILP для сучасної поліцейської діяльності. Насьогодні, в епоху інформаційного потоку, модель ILP забезпечує цілеспрямований збір певних даних та інформації, що служить метою відповідно до визначеної політики, стратегії, цілей та пріоритетів.

Список використаних джерел:

1. Корыстин А. Об интеллектуализации правоохранительной деятельности // PERSONA.TOP: Смелый журнал о сильных людях. № 2, декабрь 2017. С. 182-189.
2. Jerry H. Ratcliffe. Intelligence-Led Policing. London and New York. 2016. 222 p.

ДОМАШНІЙ АРЕШТ ЯК ЗАПОБІЖНИЙ ЗАХІД: ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРАВОЗАСТОСОВНИХ РЕАЛІЙ

Конончук Анна Олегівна, слухач магістратури 1-го курсу ННІ №1 НАВС.

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального процесу НАВС, к.ю.н., доцент **Хабло Оксана Юріївна**.

Домашній арешт як запобіжний захід полягає в обмеженні свободи пересування підозрюваного, обвинуваченого шляхом його ізоляції в житлі через заборону залишати житло цілодобово або у певний період доби. Його може бути застосовано лише до особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за вчинення якого законом передбачено покарання у вигляді позбавлення волі.

Підставою застосування будь-якого запобіжного заходу й домашнього арешту зокрема, є наявність обґрунтованої підозри у вчиненні особою кримінального правопорушення, а також наявність ризиків, які дають підстави слідчому судді, суду вважати, що підозрюваний, обвинувачений може здійснити дії, передбачені ч.2 ст.177 КПК. Під час досудового розслідування домашній арешт застосовується слідчим суддею за клопотанням слідчого, погодженого з прокурором, або прокурора, а під час судового провадження – судом за клопотанням прокурора. Потребує уваги, на наш погляд, питання щодо особливостей мотивування ухвали слідчого судді, суду про застосування домашнього арешту або продовження його строку.

По-перше, в ухвалі про застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту зазначається точна адреса житла, яке підозрюваному, обвинуваченому забороняється залишати (ч.3 ст.196 КПК). Втім в ухвалах слідчого судді, суду не завжди зазначається адреса житла, яке забороняється залишати підозрюваному.

По-друге, домашній арешт полягає в забороні підозрюваному, обвинуваченому залишати житло цілодобово або у певний період доби (ч.1 ст.181 КПК). Водночас в ухвалах слідчого судді, суду іноді не визначається період, протягом якого підозрюваному, обвинуваченому забороняється залишати житло.

По-третє строк дії ухвали про тримання особи під домашнім арештом не може перевищувати двох місяців (ч.6 ст.181 КПК).

Не дивлячись на законодавче визначення цього строку у місяцях, у ч.4 ст.196 КПК вказано, що слідчий суддя, суд зобов'язаний визначити в ухвалі про

обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою та домашнього арешту дату закінчення її дії у межах строку, передбаченого КПК. Разом із тим, в ухвалах слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту часто зазначається не конкретно визначена дата закінчення її дії, а загальний строк застосування домашнього арешту у місяцях.

По-четверте, в ухвалі про застосування запобіжного заходу, не пов'язаного з триманням під вартою, зазначаються конкретні обов'язки, передбачені ч.5 ст.194 КПК, що покладаються на підозрюваного, обвинуваченого, та у випадках, встановлених КПК, строк, на який їх покладено (ч.2 ст.196 КПК). На перший погляд ця вимога законодавця є чіткою і однозначною, проте на практиці вона викликає широкий діапазон інтерпретацій.

Так, мають місце випадки, коли в ухвалі про застосування домашнього арешту слідчий суддя, суд: 1) не покладає на підозрюваного, обвинуваченого жодного обов'язку, що не відповідає вищезазначеним вимогам КПК; 2) покладає обов'язки, виконання яких по суті нівелюється застосуванням цілодобового домашнього арешту (наприклад, обов'язок не відлучатися із населеного пункту, в якому підозрюваний, обвинувачений зареєстрований, проживає чи перебуває; не відвідувати місця, визначені слідчим суддею, судом); 3) застосовує обов'язки, які взагалі не передбачені ч.5 ст.194 КПК (наприклад, не залишати місця свого постійного проживання або цілодобово не залишати житло, крім часу для відвідування медичних закладів).

Вважаємо за необхідне окремо зупинитися на практиці оскарження під час досудового розслідування ухвал слідчого судді про застосування домашнього арешту або відмову в його застосуванні; продовження строку або відмову в його продовженні (п.4, 5 ч.1 ст.309 КПК). Основними аргументами апеляційних судів в ухвалах про відмову у відкритті провадження є подання сторонами кримінального провадження апеляційних скарг на ухвали, які не підлягають оскарженню.

Доволі цікавим є рішення апеляційного суду за скаргою прокурора на ухвалу слідчого судді про застосування домашнього арешту до підозрюваного, під час якого йому заборонялося залишати житло протягом певного періоду доби (з 19.00 до 08.00 години). У скарзі прокурор обґрунтував необхідність застосування до підозрюваного запобіжного заходу у вигляді цілодобового домашнього арешту. Суддя Київської області дійшов висновку, що апеляційна скарга прокурора не підлягає задоволенню, оскільки за п.4 ст.309 КПК України під час досудового розслідування можуть бути оскаржені в апеляційному порядку ухвала слідчого судді про застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту або відмову в його застосуванні, однак не передбачено оскарження умов домашнього арешту.

Вважаємо, що така позиція апеляційного суду є некоректною, оскільки застосування домашнього арешту цілодобово або на певний період доби є різними за суворістю запобіжними заходами. По суті прокурор наполягав в апеляційній скарзі на необхідності застосування більш суворого запобіжного

заходу за ступенем ізоляції особи, оскаржуючи ухвалу слідчого судді про застосування домашнього арешту.

Розглянуті питання не вичерпують недоліків застосування домашнього арешту як запобіжного заходу та продовження його строку.

Використані джерела:

1. Аналіз даних судової статистики щодо розгляду справ і матеріалів місцевими загальними судами, апеляційними судами областей та міста Києва протягом 2016 року. URL: http://sc.gov.ua/ua/sudova_statistika.html.

2. Про деякі питання порядку застосування запобіжних заходів під час досудового розслідування та судового провадження відповідно до Кримінального процесуального кодексу України : Лист Вищ. спеціаліз. суду України з розгляду цив. і крим. справ від 04.04.2013 № 511-550/0/4-13. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0511740-13>.

3. Агакерімов О. Н. Домашній арешт в системі запобіжних заходів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Одеса : Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.», 2016. 20 с.

4. Марочкін О. І. Домашній арешт: практика Європейського суду з прав людини та українські реалії // Науковий вісник Херсонськ. держ. ун-ту. 2017. Вип. 1. Т. 2. С. 146–151.

THE DEATH PENALTY AS A FORM OF VIOLATION OF HUMAN RIGHTS

Карюк Яна Миколаївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: викладач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Півкач Ірина Олександрівна**.

The Democratic People's Republic of Korea (DPRK, also known as North Korea) is among the 58 countries in the world that retain the death penalty, and one of the only 21 countries still reportedly carrying out executions in 2012. The death penalty is a violation of the right to life; however, its use in the DPRK has, over the years, been particularly extensive and substantially different from other countries. This is partly due to the DPRK's totalitarian system, characterized by widespread and systematic human rights violations that aim at maintaining social order and political control. While the government of the Republic of Korea (also known as South Korea) has retained the death penalty, it is considered to be abolitionist in practice, having carried out no executions since December 1997. By contrast, the DPRK has consistently used the death penalty, and has never allowed any organization to investigate the matter. Nevertheless, information derived from witness observations and the few existing reliable reports, reveal thousands of executions since the 1950s,

with the largest numbers in the 1990s and the 2000s. Since 2010, dozens of people have been executed. The DPRK's intense secrecy justifies the conclusion that these large numbers are lower than the actual figures in reality.

Furthermore, all executions are reportedly carried out with only a semblance of judicial process and in clear denial of the right to a fair trial. The judiciary is regularly bypassed and executions frequently occur in an arbitrary manner, including inside the DPRK's vast prison camp system. Public and secret executions are carried out and the death penalty is applied to The scale of the application of the death penalty cannot be verified due to intense State secrecy.

The only available sources are testimonies from witnesses who escaped abroad, reports by human rights NGOs and data from the government of the Republic of Korea, which has created specific bodies to monitor the human rights situation in the DPRK. non-serious crimes and against vulnerable groups. According to the Anti Death Penalty Asia Network (ADPAN), an Asian network of NGOs campaigning for the abolition of the death penalty, there were more than 60 reported cases of executions in 2010 and 30 cases in 2011. The only confirmed cases relate to high-ranking officials, whose execution infiltrated the media.

Now however, hanging is also practiced. There are also unverified reports of cruel, inhuman or degrading practices; however FIDH was not able to confirm these. In brief, the death penalty in the DPRK is not only applied on a large scale, but it is also closely inter-linked with the other systematic and widespread human rights violations in the country.

The United Nations has reported the existence of the following issues or patterns of human rights violations:

- torture and other cruel, inhuman and degrading treatment or punishment, especially related to conditions of detention;
- arbitrary detention as a form of persecution, and the lack of rule of law;
- enforced disappearances, including the abduction of foreign nationals;
- extensive restrictions on the rights to freedoms of thought, conscience, religion, opinion and expression, peaceful assembly and association;
- violations of the right to food;
- restrictions on freedom of movement and abusive treatment of citizens forcibly returned;
- specific discrimination against vulnerable groups, including women, children and returnees;
- other violations of the right to life, including forced abortions and the infanticide of children of repatriated mothers.

In summary the death penalty in the DPRK is applied in total opacity, in a way that, in addition to violating the right to life, is an arbitrary deprivation

of life. Moreover, the systematic use of extra-judicial mechanisms, summary processes and arbitrary applications, frequently create some confusion on whether executions result from the death penalty, or should be categorized as extra-judicial killings. While the DPRK's authorities are notorious for their carrying out of extra-judicial, summary or arbitrary executions outwith the legal framework of the death penalty, secrecy and lack of information make these incidents impossible to verify.

Список використаних джерел:

- <https://www.the.death.penalty.in.North.Korea>
- <https://www.politieacademie.nl/english>
- <http://www.deathpenaltyworldwide.org/country-search-post.cfm?country=north+korea>

ТЕНДЕНЦІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Король Марина Геннадіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Миронюк Тетяна Василівна**.

Серед найголовніших порушень прав людини в сучасному світі актуальним є злочин, який має багато назв – «біле рабство», «торгівля людьми», «контрабанда людьми», «живий товар», «бартер за гроші», «легка здобич».

Багато людей знають про проблему торгівлі людьми - з повідомлень у пресі, соціальної реклами на телебаченні, білбордів, але мало, хто усвідомлює її масштаби, а тим більше може припустити, що це станеться саме з ним.

За останнє півріччя 2017 року в Україні Національна поліція виявила 144 злочини, пов'язані з торгівлею людьми. Цей показник більш ніж удвічі перевищує статистику минулого року.

РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ НАЦПОЛІЦІЇ У БОРОТБІ ІЗ ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ
ЗА ПЕРШЕ ПІВРІЧЧЯ 2017 РОКУ

За 6 місяців 2017 року Національна поліція встановила і надала допомогу 156 потерпілим від злочинів у сфері торгівлі людьми. Найбільше серед потерпілих жінок – 119.

Працівники Департаменту боротьби зі злочинами, пов'язаними із торгівлею людьми, України зазначають, що наразі набувають все більшого поширення форми торгівлі людьми, не пов'язані з сексуальною експлуатацією. Йдеться, зокрема, про так звану «трудова» експлуатацію. Жертвами такого виду злочинів найчастіше стають чоловіки працездатного віку або особи з явними ознаками інвалідності, особи без постійного місця проживання та інші малозабезпечені категорії громадян. Загальна кількість даного виду злочину, за останній рік складає 322 випадки продажу людей у рабство. Таку офіційну статистику наводить Міністерство внутрішніх справ України. А за останні 18 років жертвами торгівлі людьми стали 100 тисяч українців. Злочинці все частіше використовують можливості Інтернету, шляхом створення спеціалізованих сайтів, відповідних груп у соціальних мережах, прямого контакту на сайтах знайомств, розміщення оголошень про працевлаштування тощо. Що ж стосується основних країн призначення «живого товару», то ними є Російська Федерація, Польща, Туреччина, Україна, Німеччина, Ізраїль, Греція, Об'єднані Арабські Емірати.

Явище торгівлею людьми, як правило, пов'язане з бідністю, епідемією СНІДу, економічною кризою, політичними репресіями, а також слабким імміграційним контролем у низці країн. Серед причин, що сприяють торгівлі людьми (дитячій проституції та порнографії (як «внутрішній», так і «зовнішній») відокремлюють такі:

- Культ сексу в ЗМІ, особливо на теле-, кіноекранах;
- Хибне уявлення про легкість і швидкість заробітку в секс-індустрії;
- Відсутність потреби та бажання здобувати освіту;
- Важке матеріальне становище сім'ї;
- Соціальне сирітство, безпритульність;
- Гендерна дискримінація та ін.

Коли набирає обертів економічна криза, жертв торгівлі людьми може стати все більше і більше, прогнозують правозахисники. «Люди погоджуються на геть погані умови роботи для того, щоб мати хоч якийсь заробіток. Те, що потенційними жертвами работоргівців є малоосвічені молоді люди з провінції, говорять експерти з питань запобігання торгівлі людьми.

Проблема полягає в тому, що розслідування, та й виявлення, таких злочинів — практично неможливе. Транснаціональна злочинність виробила добре відпрацьований механізм здійснення торгівлі людьми, при якому прослідкувати рух «живого товару» надзвичайно важко. Окрім цього, існує високий рівень латентності серед правоохоронних органів нашої держави, що явно не сприяє боротьбі з работоргівлею.

Проте, слід зазначити, що останнім часом проявились певні позитивні зрушення у ставленні до проблеми торгівлі людьми. В Україні створено правову базу для боротьби з торгівлею людьми: КК України в ст. 149 встановлює відповідальність за цей вид злочину, розроблено урядову програму щодо запобігання торгівлі жінками і дітьми. До речі, Україна стала третьою державою Європи, поряд з Бельгією і Німеччиною, які на законодавчому рівні визнали торгівлю людьми тяжким злочином. Принаймні тридцять громадських

організацій по всій Україні допомагають постраждалим від торгівлі людьми, надаючи медичну, психологічну та юридичну допомогу. В громадських організаціях працюють справді небайдужі люди, жертвам забезпечується конфіденційність і безоплатність послуг. З 2002, за підтримки МОМ, було засновано Медичний Реабілітаційний Центр, а також 5 притулків для постраждалих від торгівлі людьми у регіонах. 91% потерпілих після проходження курсу реінтеграції були працевлаштовані або повернулись до навчання, і лише 2% виїхали за кордон з різних причин. Важливими кроками по вдосконаленню міжнародного співробітництва у сфері протидії торгівлі людьми стали Міжнародна Конвенція про боротьбу з торгівлею білими рабниками від 4 травня 1910 року; Міжнародна Конвенція про Заборону торгівлі жінками й дітьми від 30 грудня 1921 року з поправками, внесеними Протоколом, затвердженим Генеральною Асамблеєю ООН 20 жовтня 1947 року; Міжнародна Конвенція про Заборону торгівлі неповнолітніми жінками від 11 жовтня 1933 року із змінами, внесеними в неї вищезгаданим Протоколом. У 1999 році створено Координаційну Раду по боротьбі з торгівлею жінками та дітьми при Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини.

З метою ефективного запобігання торгівлі людьми в Україні успішно діють ряд міжнародних організацій та мережа громадських об'єднань.

Наша країна плідно працює для запобігання торгівлею людьми. Але ми самі повинні бути уважними та обережними.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України (ст.149)
2. Закон України Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності та протоколів, що її доповнюють (Протоколу про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї і Протоколу проти незаконного ввозу мігрантів по суші, морю і повітря) // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2004, № 19, ст.263;
3. Навчально-методичний посібник / Заг. ред. К. Б. Шевченко та О. А. Удалової. - К.: "Версо 04", 2005. - 210 с.
4. Протидія торгівлі людьми. Інформаційно-аналітичний збірник під редакцією С. Нетецького. - К.: WinrockInternational
5. Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми { *Конвенцію ратифіковано Законом N 2530-VI (2530-17) від 21.09.2010 }*
6. ЗУ «Про протидію торгівлі людьми»(*Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, N 19-20,ст.173*)
7. Інтернет посилання: http://protokol.com.ua/ru/pro_protidiyu_torgivli_lyudmi/

ВИКОРИСТАННЯ ТАКТИЧНИХ ПРИЙОМІВ ДОПИТУ ПОТЕРПІЛИХ ЖІНОК ВІД НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ У БЕЗКОНФЛІКТНІЙ СИТУАЦІЇ

Король Марина Геннадіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Антощук Андрій Олександрович**.

Під час розслідування насильницьких злочинів одним із найпоширеніших способів одержання інформації про подію, що трапилася, є допит. Звичайно, що така слідча (розшукова) дія являється складною, адже складність її полягає в тому, що допит – це суворо регламентована кримінально-процесуальними нормами форма спілкування, яка має завжди вимушений характер та зумовлена необхідністю. Така ситуація виключає психологічну близькість людей, “викликає” додаткові комунікативні перешкоди, що в окремих випадках сприяє прихованню істини [1, с. 118]. Проте відомо, що допит містить процесуальний, криміналістичний, організаційний, психологічний аспект і якщо слідчий вміло в ході допиту використає криміналістичну тактику, психологію, логіку і педагогіку, то все складне стає простим і слідчий доб’ється основної мети допиту - отримання повних і правдивих показань. Тут потрібно згадати думку В.Ю. Шепітька, який говорив, що допит це одна з найскладніших слідчих дій, проведення якої вимагає від слідчого високої загальної і професійної культури, глибокого знання психології людини [2, с. 218].

У більшості випадків у даних кримінальних провадженнях виникають конфліктні ситуації. Серед них Т.П. Матюшкова виділяє наступні 1) потерпіла відмовляється давати показання, пояснити причини такої відмови та з’являтися до органів слідства; 2) потерпіла дає завідомо неправдиві показання; 3) потерпіла змінює на неправдиві раніше дані правдиві показання; 4) потерпіла не пам’ятає обставин злочину внаслідок амнезії, приховує її настання чи, навпаки, посилається на неї [3, с. 218]. Слід відмітити, що дані конфліктні ситуації детально описані у криміналістичній літературі, однак у практиці розслідування кримінальних проваджень і виникають безконфліктні ситуації. Найбільш сприятливою є ситуація коли потерпіла дає правдиві показання, займає активну позицію у кримінальному провадженні. Однак, не зважаючи на таку ситуацію, слідчому не слід забувати і про використання тактичних прийомів, які сприятимуть отриманню повних та правдивих показань. Тому, на допиті в умовах безконфліктної ситуації слід використовувати тактичні прийоми, які напрацьовані вченими в рамках криміналістики. Серед них слід назвати наступні: 1) з’ясування психологічних чинників злочину; 2) вільна розповідь; 3) допит поетапно; 4) оголошення показань та висновків експертів; 5) пред’явлення речових та письмових доказів, що викликають асоціативні зв’язки; 6) формулювання питань в хронологічній та логічній послідовності;

7) співставлення показань з достовірно встановленими доказами та інші, адже це не вичерпний перелік.

Важливе, а інколи і ключове значення при допиті жінок від насильницьких злочинів відіграє встановлення психологічного контакту. Визначальну роль для жінки в системі цінностей відіграє сім'я, діти і їх виховання, родинні відносини. Тому, слідчому слід розпочати із спілкування на цю тематику. Проте, слід враховувати, що такий прийом буде доцільним при допиті потерпілих, які не пов'язані особливими стосунками із злочинцем. У ситуації, коли потерпіла пов'язана особливими стосунками із злочинцем, тоді увагу слід приділити бесідам на теми, що не стосуються сімейно-побутових умов та обставин її життя. Доцільним буде поспілкуватися щодо улюблених занять потерпілої у вільний час. Після цього, можна акцентувати увагу на спільні захоплення із слідчим. Крім цього, доцільно поцікавитися особливостями роботи потерпілої, стосунків у колективі, сферу інших її інтересів, участі у суспільному житті тощо.

Отже, застосування вказаних тактичних прийомів сприятиме встановленню та закріпленню психологічного контакту між слідчим та потерпілою, підтримці та закріпленню її достовірних показань та активної позиції у провадженні.

Список використаних джерел:

1. Ратинов А. Р. Судебная психология для следователей. М.: Высш. шк. МООП СССР, 1967. 230 с.
2. Шепитько Ю. В. Теория криминалистической тактики. Х.: Гриф, 2002. 349 с.
3. Матушкова Т.П. Особливості тактики допиту жінок, потерпілих від насильницьких злочинів URL:
http://www.hniise.gov.ua/user_files/File/sbornik/2010/Matjushkova.pdf

TRENDS OF TRAFFICKING OF HUMANS IN UKRAINE AT THE MODERN STAGE

Король Марина Геннадіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: викладач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Півкач Ірина Олександрівна**.

One of the most important violations of human rights in the modern world is the crime that has many names - "white slavery", "human trafficking", "human smuggling", "living goods", "barter for money", "easy prey".

Many people are aware of the problem of trafficking in human beings - from press releases, social advertising on television, billboards, but few who are aware of its scale, and even more so, it can be assumed that it will happen to him.

During the last half of 2017 in Ukraine, the National Police identified 144 human trafficking crimes. This figure is more than twice that of last year.

During 6 months of 2017, the National Police established and assisted 156 victims of trafficking crimes. The most affected women are 119.

Employees of the Department for Combating Trafficking in Human Beings in Ukraine point out that the forms of trafficking in human beings, which are not related to sexual exploitation, are becoming increasingly widespread. This is, in particular, about so-called "labor" exploitation. Victims of this kind of crime are most often men of working age or persons with obvious signs of disability, persons without a permanent residence and other low-income categories of citizens. The total number of this type of crime in the past year is 322 cases of sale of people into slavery. Such official statistics are provided by the Ministry of Internal Affairs of Ukraine.

And over the past 18 years, 100,000 Ukrainians have become victims of trafficking in human beings. Criminals increasingly use Internet opportunities by creating specialized websites, relevant social networking groups, direct contact on dating sites, placement of job advertisements, etc. As for the main countries of destination of "living goods", they are the Russian Federation, Poland, Turkey, Ukraine, Germany, Israel, Greece, United Arab Emirates.

The trafficking phenomenon is usually associated with poverty, the AIDS epidemic, economic crisis, political repression, and weak immigration control in a number of countries. Among the factors contributing to trafficking in human beings (child prostitution and pornography (both "internal" and "external")), are the following:

- The cult of sex in the media, especially on television, movie screens;
- A misconception about the ease and speed of earnings in the sex industry;
- Lack of need and desire to acquire education;
- The difficult financial situation of the family;
- Social orphanhood; homelessness;
- Gender discrimination, etc.

When the economic crisis is gaining momentum, victims of trafficking can become more and more, human rights activists predict. "People agree on bad working conditions in order to have at least some kind of earnings. Experts on the prevention of trafficking in human beings say that the potential victims of slave labor are poorly educated young people from the province.

The problem is that investigating and detecting such crimes is virtually impossible. Transnational crime has developed a well-developed mechanism for trafficking in human beings, in which it is extremely difficult to follow the movement of "living goods". In addition, there is a high level of latency among law enforcement agencies of our state, which clearly does not contribute to the fight against the slave trade.

However, it should be noted that recently some positive changes have been made in relation to the problem of trafficking in human beings. Ukraine has established a legal framework to combat trafficking in human beings: the Criminal Code of Ukraine in Art. 149 establishes responsibility for this type of crime, and a

government program to prevent the trafficking of women and children has been developed. By the way, Ukraine has become a third country in Europe, along with Belgium and Germany, which legally recognized the trafficking of human beings as a serious crime. At least thirty non-governmental organizations throughout Ukraine help victims of trafficking in human beings, providing medical, psychological and legal assistance. In non-governmental organizations there are truly indifferent people, the victims are provided with confidentiality and free services.

Since 2002, with the support of IOM, the Medical Rehabilitation Center was established, as well as 5 shelters for victims of human trafficking in the regions. 91% of victims after the completion of the reintegration process were employed or returned to study, and only 2% went abroad for various reasons. Important steps to improve international cooperation in the field of combating trafficking in human beings were the International Convention for the Suppression of the Sale of White Slave from May 4, 1910; International Convention on the Prohibition of the Sale of Women and Children of December 30, 1921, as amended by the Protocol, approved by the General Assembly of the United Nations on October 20, 1947; International Convention on the Prohibition of the Sale of Minors from October 11, 1933, as amended by the above-mentioned Protocol. In 1999, the Coordinating Council for Combating the Trafficking of Women and Children under the Ombudsman of Ukraine was established.

In order to effectively prevent trafficking in human beings, a number of international organizations and a network of public associations successfully operate in Ukraine.

Our country works fruitfully to prevent trafficking in human beings.

But we must be attentive and careful.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України (ст.149)
2. Закон України Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності та протоколів, що її доповнюють (Протоколу про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї і Протоколу проти незаконного ввозу мігрантів по суші, морю і повітря) // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2004, № 19, ст.263;
3. Навчально-методичний посібник / Заг. ред. К. Б. Шевченко та О. А. Удалової. - К.: "Версо 04", 2005. - 210 с.
4. Протидія торгівлі людьми. Інформаційно-аналітичний збірник під редакцією С. Нетецького. - К.: WinrockInternational
5. Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми { *Конвенцію ратифіковано Законом N 2530-VI (2530-17) від 21.09.2010* }
6. ЗУ «Про протидію торгівлі людьми»(*Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, N 19-20,ст.173*)
7. Інтернет посилання:
http://protokol.com.ua/ru/pro_protidiyu_torgivli_lyudmi/

ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ ПСИХОАНАЛІЗУ ФРЕЙДА

Костенко Ірина Сергіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ **Михайленко Роман Володимирович**.

Одна з найвпливовіших сучасних філософських течій - психоаналіз. Виникнувши в рамках психіатрії як своєрідний підхід до лікування неврозів, психоаналіз спочатку не претендував на роль філософського вчення, яке розкривало б та пояснювало поряд із механізмами функціонування людської психіки також і закономірності суспільного розвитку. Але з часом його теоретичні положення та установки почали застосовувати у філософії для пояснення особистісних, культурних та соціальних феноменів. Досліджуючи психоаналіз як комплекс гіпотез та теорій, що пояснюють роль несвідомого в житті людини, слід виділяти три його аспекти: пізнавальний, соціально-культурний та лікувально-практичний.

Засновником психоаналізу в його класичній формі був австрійський психолог, невропатолог, психіатр Зігмунд Фрейд (1856-1939). Його теоретичні погляди сформувались під впливом традицій класичного природничо-наукового матеріалізму та еволюціонізму в той час, коли вже намічалась криза традиційних уявлень про психічне життя людини, коли з усією очевидністю виявилось, що неможливо розкрити таємницю буття людини, виходячи лише з її природних характеристик. Важливим складовим елементом фрейдівського психоаналізу було уявлення про лібідо. Фрейд головним рушієм поведінки людини вважав два інстинкти: самозбереження та сексуальний. Сексуальний інстинкт, лібідо, і став центральною ланкою психоаналізу. Вчення Фрейда, не будучи філософським, містить у собі значний світоглядний потенціал. Продовжуючи психоаналітичну практику, він від дослідження індивідуальної поведінки звертається до соціальної. Всю історію людства, соціальні події, суспільне життя Фрейд намагається тлумачити з позицій власної теорії психоаналізу та біогенетичного закону. Психіка, на думку Фрейда, - це засіб взаємозв'язку всіх епох. Зводячи людське життя до «інстинктивних нахилів», Фрейд тим самим заперечує соціокультурні закономірності. Він вважає, що культура ґрунтується на відмові від задоволення бажань несвідомого і існує за рахунок сублімованої енергії лібідо (сублімація - процес відхилення енергії сексуальних потягів від прямої мети і спрямування до не сексуальних, соціальних цілей).

Звертаючись до осмислення психічної реальності, Фрейд намагається переосмислити подання про тотожність людської психіки зі свідомістю. Він приймає гіпотезу про існування несвідомого шару людської психіки, у надрах якого відбувається особливе життя, ще недостатньо вивчена й осмислена, але тим не менш, реально значуща і помітно відрізняється від сфери свідомості. Причому, якщо у філософських системах минулого визнання самостійного статусу несвідомо обмежувалося в найкращому разі спробами розгляду взаємин

між свідомими і несвідомими процесами, то Фрейд іде далі. Він не тільки розглядає взаємини між двома сферами людської психіки, тобто свідомістю і несвідомим, але й прагне розкрити змістовні характеристики самого несвідомого психічного, виявити ті глибинні процеси, які протікають по ту сторону свідомості.

Список використаних джерел:

3. З. Фрейд. "Психологія несвідомого". Збірник творів. Укладач М. Г. Ярошевський. М., 1989.
4. Надольний І.Ф. Філософія: Навчальний посібник. - К. : Вікар, 1997.- 584 с.
5. Лейбін В.М. Фрейд, психоаналіз и современная западная философия. М., 1990, 397 с.

ФІЛОСОФСЬКІ ПОГЛЯДИ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ

Крупніченко Яна Сергіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри філософії і права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ **Роговенко Марія Михайлівна**.

Ім'я українського філософа і поета-байкаря Григорія Савича Сковороди 1722 - 1794 займає дуже високий рейтинг серед імен знаменитих філософів. На мою думку тема даного питання, його філософська система не тільки оригінальна, але і досить сучасна, тому є досить важлива для вивчення її детальніше. І як же почи Національної академії внутрішніх справ шлях Григорія Савича Сковороди в Філософію?

Шлях Г. С. Сковороди в філософію був довгим. З прожитих 72-х років він віддав філософській роботі лише останні 25 років свого життя. Тільки в 70-80-х роках XVIII ст. він почав створювати свої філософські діалоги, трактати, притчі і, мандруючи по Україні, став проповідувати своє філософське вчення. А шлях майже в 50 років був тільки підготовкою до цієї мандрівки в образі старця - бродячого філософа-наставника.

Не можна вивчати дану тему, не дізнавшись з чого складався цей предфілософський шлях.

Григорій Савич Сковорода народився на Полтавщині в сім'ї малоземельного козака. Декілька років з перервами він вчився в Києво-Могилянській академії. Потім перебував в придворній капелі в Петербурзі. У складі посольської місії був декілька років в Угорщині. Після повернення працював викладачем - спочатку в Переяславській семінарії викладав поезію, а потім в Харківському колегіумі читав курс лекцій по етиці. З Харківського колегіуму він був вигнаний за прочитаний ним курс християнської гречності, концепція якого не співпадала з офіційно-церковною. За роки, витрачені на

навчання і викладання, у нього не тільки нагромаджувався життєвий досвід, але й формувалося усвідомлене відношення до світу, його проблем.

Придбання життєвого досвіду і формування світогляду відбувалося під дією поєднання двох взаємодоповнюючих і навіть сприятливих чинників: його багатосторонньої обдарованості, з одного боку, і соціальної обстановки, що різко міняється - з іншої. Біографи зазначають, що у Сковороди був глибокий розум, феноменальна пам'ять, поетичні здібності, виключно музичний слух і голос; він писав вірші, складав музику, грав на декількох інструментах, мав здібності до малювання.

Своєрідність історичного моменту полягала в тому, що це був час звільнення від феодалного гніту і первинного накопичення капіталу, що супроводився моральним розтлінням, користолюбством, пожадливістю, розпустою, владою речей, духовною спустошеністю.

Особливість творчої поведінки Григорія Сковороди яка потім відбилася і на характері його філософського вчення полягала в тому, що при негативному відношенні до світу, що грузнув в користолюбстві, він обрав таку позитивну форму боротьби зі злом, при якій центр тягаря з області критики політичних відносин в суспільстві був переміщений в сферу освіти, культури та моралі.

Причому його власний образ життя повністю співпадав з тим вченням, яке він сам проповідував.

Необхідність переходу від творіння байок безпосередньо до філософської творчості особливо явно відчувається в моралі байки №19:

...Світло й тьма, тління і вічність, віра і безчестя - складають світ цей і потрібні одне для одного. Хто п'є тьма – хай буде п'єтмою, а син світла - хай буде світлом. Від плодів їхніх розпізнаєте їх....

Оскільки тема роботи має філософську спрямованість, то обмежимо предфілософський період вказаними фактами і перейдемо безпосередньо до аналізу філософської системи Сковороди.

Серед загальної атмосфери кволого духу української нації XVIII століття яскравим зблиском стало життя будителя нації, філософа і поета Григорія Сковороди. Здається, з самісінького дна політичного занепаду, в час майже повної руїни колишньої величі з'явилася постать, що уособлювала найкращі якості нашого народу: незламність духу, волелюбство, мудрість, подвижництво. Геній народу, втілений у постать мандрівного філософа-вчителя, пробуджував колективний розум і запалював його до прагнення й утвердження існування в душі.

Вроджене відчуття і набуті знання досить швидко перетворилися у Г.Сковороди у непохитне переконання, що животворящим началом людини є її дух. Самопізнання, заглиблення у свій внутрішній світ, уміння слухати себе, голос своєї совісті дозволяють правильніше й чіткіше досягнути покликання людини на цій землі, викристалізувати думки і почуття, аби навести духовний лад у своїй душі. Бо тільки в чистоті, благоговійності й мудрості можна почути істинний голос свого внутрішнього «я», голос духу.

Феномен постаті Григорія Сковороди - у дивовижному гармонійному поєднанні краси тілесної й духовної. У власному житті він сповідував виразні й тверді принципи: самопізнання і внутрішня згода з волею Бога. Окрім того, філософ постійно наголошує, що людина має невичерпний духовний потенціал, який лише необхідно спрямувати у потрібне русло, на справі Божі: пізнання і творчість. У своїх філософських творах великий мислитель розмірковував над основами буття.

Увесь творчий доробок Григорія Сковороди, який включає 17 філософських творів, 7 перекладів, збірник «Сад Божественних пісень», «Байки Харківські», — це єдина система поглядів, єдина філософія. Свого часу Іван Франко назвав Григорія Сковороду «національним філософом», оскільки він дав вираження глибоким і суттєвим духовним цінностям нації.

Мудрість Г.Сковороди вирішальною мірою була виплекана премудрістю віри. Насамперед це стосується розуміння смерті. Воно узгоджується з догматами віри: смерть як вінець життя і двері в безсмертя. «Треба своєчасно приготувати собі зброю проти цього ворога не різного роду міркуваннями, бо вони не дійсні, але спокійним узгодженням своєї волі з волею Творця. Такий душевний мир готується заздалегідь, він зростає тихо у тайні серця, зміцнюється почуванням зробленого добра». Усвідомлюючи своє покликання й часове призначення пробудження духу нації, Григорій Сковорода кожним словом, кожним кроком, кожним помислом виконував свою місію.

У процесі такого отриманого досвіду і сформувалася головна ідея чистої або «сродної» праці в системі філософських поглядів Григорія Сковороди.

Спосіб життя мав надзвичайно великий вплив на формування філософської концепції видатного просвітителя, що, у свою чергу, відобразилося в його художній творчості. Яскравим свідченням цього може бути концепція «сродної» праці, в контексті якої відома теза «пізнай себе» наповнюється новим змістом. Йдеться вже про самопізнання та самовдосконалення людини на основі «сродної» життєвої діяльності. Праця -це всеперемагаюча сила, без якої не може бути добра і щастя. Але вона приносить радість і задоволення лише тоді, коли є «сродною», відповідає індивідуальним природним нахилам людини. Щоб бути щасливою, людина повинна пізнати себе, свої здібності і відповідно до них вибрати той чи інший вид суспільно корисної праці. Тобто Сковорода говорить про працю не як засіб існування, а як найбільшу життєву потребу і найвищу насолоду. Навіть соціальну нерівність письменник розглядає з погляду ідеї «сродності».

Згідно з твердженням Сковороди, «сродна» праця є водночас і потребою людського тіла, і потребою духовною, оскільки вона звеселяє дух, приносить задоволення і насолоду. «Сродна» діяльність характеризується тим, що вона однаково корисна й для того, хто знайшов своє покликання, і для суспільства. Цією єдністю суспільного і особистого інтересу «сродна» праця відрізняється від випадкової праці, обраної з міркувань користі, слави чи гордості. Тому уважне ставлення до самого себе, турбота про власний духовний світ матиме значення для інших людей.

Сковорода закликає працювати заради власної користі, дбати про потрібне для себе і тим самим про досягнення свободи. Це міркування важливе для розуміння філософії і моралі Сковороди в цілому. Новим у поглядах Сковороди була не вимога праці взагалі, а вимога «природної» праці.

Значення цієї ідеї в тих історичних умовах, коли через соціально-історичні обставини розвитку відбувався процес інтенсивного закріплення привілеїв паразитичної верхівки суспільства, було вельми актуальним. Участь у процесі праці є не тільки виразом суспільної корисності людини, а й найголовнішою умовою, за якої людина тільки й може досягти щастя. Те, що в «сродності» філософ насамперед ставить питання про працю, надає його вченню соціального звучання, бо воно спрямовувалося проти паразитизму панівних класів, що живуть за рахунок привласнення наслідків праці трудящих.

Сковорода симпатизує передусім таким видам праці, як землеробство та ремесло, які в його очах мають більшу моральну цінність, ніж, наприклад, деякі науки. Він всіляко підкреслює переваги цих видів праці перед іншими, наголошуючи на тому, що вони суспільству потрібніші за інші. Землеробство в очах Сковороди має ту привабливість, що воно не веде до згубного відриву людини від природного середовища і дає міцну насолоду землеробам.

Однією з основних ознак «сродної» праці є те, що вона приносить людині насолоду не своїми наслідками, винагородою чи славою, а самим процесом її. Заперечуючи трудність як надмірність витрати сил при досягненні того, що не становить справжніх потреб людини, Сковорода разом з тим високо підносить труд, працю, що є проявом пізнаних необхідностей природи. Така природна праця хоч і пов'язана зі словом труд, однак характеризується легкістю і супроводжується духовною насолодою.

Висновки

Філософська спадщина Г. С. Сковороди багатогранна. Серед загальної атмосфери кволого духу української нації XVIII століття яскравим зблиском стало життя будителя нації, філософа і поета Григорія Савича Сковороди. Здається, з самісінького дна політичного занепаду, в час майже повної руїни колишньої величі з'явилася постать, що уособлювала найкращі якості нашого народу: незламність духу, волелюбство, мудрість, подвижництво. Геній народу, втілений у постать мандрівного філософа-вчителя, пробуджував колективний розум і запалював його до прагнення й утвердження існування в душі.

Значення філософської спадщини Г. С. Сковороди в тому, що на неї можна спиратися в наш непростий час, коли людина накликає на себе небезпеку результатами своєї ж праці, коли при збільшенні числа храмів зберігається зростання злочинності, коли праця людини втратила всяку привабливість, а життя стало безцільним (якщо воно не пов'язано з накопиченням капіталу) і незахищеним. Багато які з перерахованих проблем можуть отримати розв'язку, якщо відродити тему "сродної" праці, поставлену Сковородою майже 250 років тому.

Список використаних джерел:

1. Філософія Григорія Сковороди. URL: <http://ukrlib.com.ua>

2. Філософські праці та світогляд Григорія Сковороди. URL: <http://osvita.ua>

3. Багалій Д. 1. " Український мандрівний філософ Г. Сковорода ". К., 1992.

ТАКТИКА ДОПИТУ У КОНФЛІКТНИХ СЛІДЧИХ СИТУАЦІЯХ

Кулик Оксана Романівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Курилін Іван Ростиславович**.

Допит – це процесуальна дія, що являє собою регламентований кримінальними процесуальними нормами інформаційно-психологічний процес спілкування осіб, які беруть в ньому участь, та спрямований на отримання інформації про відомі допитуваному факти, що мають значення для встановлення достовірних даних. Допит є найбільш поширеним способом отримання доказів. Водночас допит – одна з найбільш складних слідчих (розшукових) дій; його проведення вимагає від слідчого високої загальної культури, глибокого знання психології людини.

Підставами для проведення допиту є наявність достатніх відомостей про те, що певній особі відомі обставини, які мають значення для кримінального провадження, та їх можна отримати шляхом проведення допиту. Таким чином, мета допиту полягає в отриманні повних та таких, що відображають об'єктивну дійсність, показань.

Основними принципами допиту є: активність, цілеспрямованість, об'єктивність і повнота.

Допит являє собою процес передачі інформації про розслідувану подію або пов'язаних з нею обставинах і людях. Ця інформація надходить до допитуваного в момент сприйняття ним тих або інших явищ або предметів, запам'ятовується і потім при допиті відтворюється і передається суб'єкту розслідування.

Важливим є визначення допиту залежно від слідчої ситуації, що пов'язана із ставленням особи, яку допитують, до його проведення.

За цією ознакою виокремлюють:

- допит у безконфліктній ситуації;
- допит у конфліктній ситуації;
- допит в умовах гострого конфлікту.

На думку вчених, саме така класифікація має практичне значення, оскільки визначення виду допиту впливає на використання розроблених криміналістикою тактичних прийомів його проведення.

Необхідною передумовою отримання ефективних результатів допиту є ретельна підготовка до його проведення, що передбачає:

- вивчення матеріалів кримінального провадження та визначення можливості отримання інформації шляхом проведення допиту;
- визначення кола осіб, які підлягають допиту.
- визначення способу виклику на допит: повісткою, яка надсилається поштою або через кур'єра, телеграмою або телефонограмою, безпосереднім викликом за телефоном, особистим усним запрошенням;
- визначення необхідності використання технічних засобів фіксації допиту та запрошення необхідних спеціалістів й інших учасників допиту (перекладача, захисника, педагога, представника особи та ін.);
- складання плану допиту.

Кожен вид допиту є неповторним, а тому під час його проведення застосовують різні тактичні прийоми. Водночас, існують загальні тактичні вимоги, сутність яких не залежить від виду допиту. До таких вимог належать:

- індивідуальний підхід до особи, яку допитують, і встановлення з нею психологічного контакту;
- врахування процесуального статусу особи, яку допитують;
- створення особі умов для вільної розповіді;
- вибір порядку й послідовності пред'явлення доказів і матеріалів кримінального провадження;
- правильна постановка запитань з урахуванням криміналістичних рекомендацій;
- критичний аналіз змісту розповіді.

Як загальні положення тактики допиту, такі конкретні тактичні прийоми його проведення повинні повністю відповідати вимогам законності й нормам моралі та етики.

Тактика допиту складається з найбільш ефективних прийомів, що сприяють одержанню повних і об'єктивних показань. Під час допиту використовують різноманітні тактичні прийоми, зокрема:

- відповідну постановку тих чи тих запитань;
- пред'явлення речових і письмових доказів;
- оголошення показань інших осіб, допит на місці події;
- роз'яснення суті наслідків вчиненого кримінального правопорушення, переконання у необхідності надання допомоги розслідуванню;
- звернення до особистих позитивних якостей особи тощо.

Конфліктна слідча ситуація є особливою різновидністю складної слідчої ситуації в процесі розслідування кримінального провадження. Конфліктна слідча ситуація характеризується певним станом міжособистісних відносин двох або більше суб'єктів, учасників криміналістичної діяльності. Указані особи мають інтереси, які не збігаються, а також прагнуть до досягнення протилежної мети. При цьому вони керуються індивідуальними планами і намірами.

У конфліктній слідчій ситуації тактика допиту підозрюваних, обвинувачених має свої особливості, тобто ті процесуально-криміналістичні способи проведення відповідної слідчої (розшукової) дії, засновані на

психолого-криміналістичному механізмі їх реалізації, що мають своїм завданням доказування чи спростування обставин.

Безконфліктна ситуація при допиті характеризується тим, що допитуваний бажає повідомити всю інформацію, якою володіє. Конфліктна ситуація виникає тоді, коли допитуваний: відмовляється давати показання, дає неправдиві показання, не визнає причетність до злочину, говорить правду, однак вважає, що інші учасники говорять неправду та ін.

Криміналістичні рекомендації щодо тактики допиту спрямовані на підтримання безконфліктної ситуації, але часто виникає конфліктна ситуація. В залежності від того, яка склалася ситуація в процесі допиту, слідчий використовує відповідні тактичні прийоми.

Використання тактичних прийомів повинно мати не хаотичний характер, а логічну доцільність їх реалізації, що відповідає певній ситуації допиту. Система тактичних прийомів допиту виокремлює такі з них, що мають на меті:

- встановлення психологічного контакту з допитуваним;
- спонування до давання правдивих показань;
- уточнення показань і усунення в них суперечностей;
- актуалізацію забутого в пам'яті допитуваного;
- викриття неправди;
- усунення неточностей у випадку сумлінної помилки.

До найбільш розповсюджених тактичних прийомів належать:

- застосування переконання шляхом стимулювання позитивних якостей особи, роз'яснення норм закону, норм моралі, демонстрації доцільності правдивого й об'єктивного висвітлення відомих допитуваному обставин;

- максимальна деталізація показань для розкриття невідповідностей між окремими їх частинами, а також виявлення й подолання сумлінної помилки або свідомої неправди;

- пред'явлення доказів, що дає змогу викрити свідому неправду;

- постановка спеціально розроблених і ретельно продуманих запитань у заздалегідь визначеному порядку.

Конфліктна і безконфліктна ситуації, вже в ході допиту, можуть змінювати одна одну в залежності від позиції допитуваного з тих чи інших питань. При цьому змінюється і програма тактичних прийомів допиту.

Застосовувана слідчим тактика допиту підозрюваних, обвинувачених у конфліктній ситуації буде мати позитивний результат тоді, коли слідчий може налагодити з допитуваним психологічний контакт. Тому слідчий повинен мати криміналістичні знання та вміння їх виконувати. Межу психологічного впливу слідчий не повинен переходити. Психологічний вплив слідчого на допитуваного має бути правомірним і не переростати в насильство. Це означає, що тактичні прийоми слідчого мають бути гнучкими, хисткими, але вони не повинні сковувати, паралізувати волю допитуваного.

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ В УКРАЇНІ

Кундельська Ірина Сергіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 4-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Марков Михайло Миколайович**.

Згідно з Конституцією Україна є суверенною, незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою, найвищою соціальною цінністю якої є людина, її життя та здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека. На жаль, доводиться констатувати, що на сьогодні існують негативні явища, метою яких є посягання на проголошені Конституцією цінності. У сучасних умовах спостерігається ескалація терористичної діяльності екстремістських організацій, ускладнюється характер їхніх дій, зростає антигуманність терористичних актів. За своєю суттю тероризм являє найбільш суспільно небезпечне та важкопрогнозоване явище, яке набуває в нових формах широкого розповсюдження в світі. У зв'язку з тим, що на сьогодні не існує шляхів вирішення даної проблеми як на державному, так й міжнародному рівні, тому цим й зумовлена актуальність дослідження.

Таке явище як тероризм почало проявлятися ще з древнього світу. Він був і є на озброєнні у різних релігійних сектах, таємних і кримінальних організаціях, масових народних рухах тощо. Проте тероризм не є інструментом агресії виключно з боку асоціальних осіб, маргінальних чи злочинних груп і організацій. Цілком легальні владні, економічні, ідеологічні та інші системи також можуть вдаватися до терору, що умовно називається державним тероризмом. Така діяльність характеризується не тільки безпосереднім проведенням терористичних актів, але й фінансуванням терористичної діяльності, придбанням зброї та бойових припасів, підготовкою та навчанням терористів, організацією спеціальних терористичних груп або вербуванням однаків.

Терористи успішно пристосовуються до мінливих умов сьогодення та знаходять нові способи забезпечення своїх потреб у фінансуванні, як легальні, так і нелегальні. До легальних джерел отримання фінансування можна віднести кошти, отримані від благодійних організацій та законних форм бізнесу, а також кошти, що надаються особисто терористами. До нелегальної діяльності відносять грошову підтримку від держав, які підтримують тероризм, заробляють гроші в недієдатних державах і на територіях, лояльних до терористичних організацій.

Науковими проблематиками, пов'язаними з фінансуванням тероризму займалися такі науковці, як В.Б. Авер'янов, С.С. Алексєєв, О.Ф. Андрійко, В.Ф. Антипенко, О.М. Бандурка, Ю.П. Битяк, І.Л. Бородін, А.І. Берлач, І.В. Бойко, М.А. Василенко, В.М. Гаращук, В.О. Глушков, І.П. Голосніченко, В.М. Горшеньов, Є.В. Додін, В.П. Ємельянов, В.С. Зеленецький, Р.А. Калюжний,

М.В. Коваль, В.К. Колпаков, Є.Б. Кубко, О.В. Кузьменко, Є.А. Лукашов, Д.В. та інші вчені.

Тероризм, як соціальне явище, зумовлений соціальними, політичними й економічними чинниками. Найповніше визначив ознаки терористичної діяльності Брюс Хоффман у книзі «Тероризм зсередини». Ознаки такої діяльності: 1) виключно політично вмотивована; 2) насильницька, або така, що погрожує використанням насильства; 3) призначена для того, щоб мати довготривалий психологічний вплив, не лише для знищення конкретної жертви чи об'єкта; 4) така, що провадиться організацією з ланцюжком управління, що розпізнається, або конспіративною стільниковою структурою, чії представники не носять уніформу та знаки розрізнення; 5) така, що чиниться позадержавним угрупованням.

Діпак К. Гупта в книзі «Тероризм та політичне насильство: як їх розуміти» аналізує кілька обставини, які в основному вважають сприятливими для появи терористичних рухів всередині держави:

1) Бідність. Здавалося б, важко посперечатись, що зв'язок бідності та тероризму в державі цілком очевидний. Проте, якщо розглянути учасників терористичних організацій, виявляється, що лише невеликий відсоток терористів належить до найбідніших верств населення, як правило, це представники вищих та середніх класів.

2) Брак демократичних свобод. Після атак 11/09 адміністрація Джорджа Буша швидко знайшла пояснення діям терористів - мовляв «вони ненавидять нас за нашу свободу». Різниця полягає лише в тому, що одні воюють за свободу, а інші - за надумані групою людей, речі.

3) Неспроможність влади. Під неспроможністю влади тут розуміється не лише «загрозливість» держави в «анархії», неможливість урядів побудувати чітку політику, а й наявність великих територій, неконтрольованих центральним урядом - слабка вертикаль влади на місцях.

4) Прагнення влади. Найчастіше, це прагнення усієї повноти влади. За приклад може правити латентний тероризм (найперше - вбивства державних діячів) перед чи не усіма соціальними (буржуазними) революціями представниками так званого середнього класу.

Так, застосування адекватних заходів сприятиме пом'якшенню ризиків щодо міжнародного та внутрішнього тероризму, зокрема: 1) ефективного виявлення фінансових операцій з фінансування тероризму та сепаратизму; 2) подолання корупції; 3) зменшення обігу готівки; 4) контроль за достовірністю подання інформації про бенефіціарних власників при реєстрації/перереєстрації суб'єктів господарювання; 5) детінізація економіки; 6) підвищення якості досудових розслідувань кримінальних проваджень з фінансування тероризму/сепаратизму; 7) застосування цільових фінансових санкцій до осіб, причетних до фінансування тероризму. Успішна боротьба з фінансуванням тероризму (національним та/або міжнародним) також потребує постійної міжвідомчої взаємодії між усіма членами національної системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом,

фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, а також міжнародного співробітництва в цій сфері.

Тероризм – це тактика дій, яку в принципі неможливо знищити. З розвитком науки і технології вона також розвивається і удосконалюється. З огляду на це, актуальність цієї загрози залишатиметься постійною, змінюватися може лише її рівень.

ЗАЛУЧЕННЯ СПЕЦІАЛІСТІВ У ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННІ ПІД ЧАС ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ РЕВІЗІЙ

Кундельська Ірина Сергіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 4-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: провідний науковий співробітник наукової лабораторії з проблем досудового розслідування ННІ № 1 НАВС кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник **Брисковська Оксана Миколаївна**.

В ході досудового розслідування, зокрема економічних злочинів, можуть виникати обставини, встановлення яких потребує спеціальних знань та навичок, застосування технічних або інших засобів, а також надання консультацій під час досудового розслідування і судового розгляду з цих питань. У процесі розслідування слідчим доводиться вдаватися до призначення ревізій, як правило, у провадженнях про злочини проти власності (статті 190, 191КК України), про злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг (статті 364, 365, 366, 367 КК України) вчинені у сфері виробничої, фінансово-господарської діяльності підприємств, установ, організацій, суб'єктів господарської діяльності незалежно від форми власності [1]. Процес організації та розслідування таких кримінальних правопорушень ґрунтується на знанні бухгалтерського обліку, економіки, значного обсягу відповідних нормативних документів.

Ревізії та перевірки являють собою окремий випадок використання спеціальних знань у діяльності з розслідування злочинів. Порядок здійснення фінансових перевірок визначений низкою законних та підзаконних актів України. У 2014 році законодавець виключив зі ст. 40 Кримінального процесуального кодексу України п. 4, який надавав право слідчому призначати ревізії, позбавивши тим самим суттєвого та швидкого механізму із збиранням доказів. У той же час в інших законодавчих актах залишилися норми, що регламентують проведення ревізій та перевірок за вимогою правоохоронних органів. Невнесення змін до останніх призвело до того, що деякі питання призначення ревізій, є неузгодженими між собою, зокрема, з точки зору процедури ініціювання проведення зазначених дій, використовуваної термінології, гарантій прав та законних інтересів підприємств, установ, організацій. До того ж в законах та підзаконних нормативно-правових актах не

врегульовано методологію розрахунку розміру встановленої матеріальної шкоди (збитків) під час здійснення ревізії Держаудитслужбою. Наявність зазначених дефектів, тобто певна прогалина у системі чинного законодавства, негативно позначається на правозастосовній практиці призначення та проведення ревізій у кримінальному судочинстві[2]. Проблеми налагодження ефективної взаємодії правоохоронних органів з державними установами у сфері виявлення та розслідування фінансово-економічних злочинів були і залишаються актуальними як у наукових дослідженнях, так і в практичній діяльності. Ревізії та перевірки відносяться до засобів, роль яких у збиранні кримінально-релевантної інформації при розслідуванні злочинів досить повно і чітко не визначена [3]. Законодавством передбачена можливість залучення спеціалістів до проведення ревізій, відповідно до п. 3.1. «Порядку взаємодії органів державної контрольно-ревізійної служби, органів прокуратури, внутрішніх справ, Служби безпеки України» працівники органів ДКРС за зверненням правоохоронних органів, на підставі листа, можуть брати участь у перевірках, що проводяться правоохоронними органами у підконтрольних установах, та на інших об'єктах контролю[4]. Відповідно до ст. 10 п. 3 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» органу державного фінансового контролю надається право залучати на договірних засадах кваліфікованих фахівців відповідних органів виконавчої влади, державних фондів, підприємств, установ і організацій для проведення контрольних обмірів будівельних, монтажних, ремонтних та інших робіт, контрольних запусків сировини і матеріалів у виробництво, контрольних аналізів сировини, матеріалів і готової продукції, інших перевірок [5]. У ході участі у перевірці спеціаліст використовує свої спеціальні знання і в межах компетенції надає консультації та відповіді на порушені питання, при цьому фіксує факти порушення законодавства з питань використання і збереження фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, правильності визначення потреби в бюджетних коштах та взяття зобов'язань, стану і достовірності бухгалтерського обліку і фінансової звітності, визначає розмір заподіяної матеріальної шкоди (збитків) та посадових (службових) осіб, внаслідок дій або бездіяльності яких допущено порушення законодавства та завдано матеріальну шкоду (збитки) [4]. Результати участі спеціаліста у перевірці оформляються довідкою та надсилається правоохоронному органу – ініціатору перевірки. У п. 35 абзацу 5 Постанови «Про затвердження порядку проведення інспектування Державною аудиторською службою, її територіальними органами» зазначено, що за результатами проведення ревізії з окремих питань програми посадовими особами органу державного фінансового контролю та залученими спеціалістами, що проводили ревізію у складі групи, можуть за рішенням керівника групи складатися довідки, які підписуються відповідною посадовою особою органу державного фінансового контролю чи спеціалістом та працівниками об'єкта контролю, що є відповідальні з цих питань. Довідки складаються в одному примірнику, видаються керівнику групи для прийняття рішення щодо включення до акта ревізії викладених у них фактів та долучаються до матеріалів ревізії. На вимогу об'єкта контролю йому можуть

бути видані копії довідок [6]. Згідно з п. 6.11 розділу IV Порядку взаємодії, довідка, надана спеціалістом, не є документом, який передбачає юридичні наслідки, а має інформативний характер [4]. Права та обов'язки посадової особи служби, яка залучається у якості спеціаліста для участі у проведенні слідчої дії, визначаються ст. 71 Кримінальним-процесуальним кодексом України.

Довідки за результатами участі спеціалістів, дають змогу визначити основні напрями й можливості сучасних експертних досліджень документів і використання їх результатів під час розслідування злочинів, а також сформулювати рекомендації щодо підготовки й проведення слідчих (розшукових) дій, спрямованих на виявлення, вилучення та дослідження документів.

Список використаних джерел:

1. Узагальнення судової практики розгляду місцевими загальними судами Кіровоградської обл. клопотань слідчих, прокурорів про надання дозволу на проведення позапланової виїзної ревізії для забезпечення розслідування під час кримінального провадження у 2013 р. / Апеляційний суд Кіровоградської області // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kra.court.gov.ua/sud1190/150/1568>

2. Курман.О. В. Проблемні питання призначення ревізій у кримінальному судочинстві в умовах сучасних реалій законодавства / О. В. Курман // Порівняльно-аналітичне право : 2016.– № 3. – С. 201–203.

3. Куриленко Д. Сутність та процесуальний статус ревізій й перевірок у кримінальному провадженні / Д. Куриленко // Національний юридичний журнал: Теорія і практика Харківського нац. унів. внутр. справ : Х.– 2015.– MARTIE.– С. 144.

4. Порядок взаємодії органів державної контрольно- ревізійної служби, органів прокуратури, внутрішніх справ, Служби безпеки України [Електронний ресурс] : наказ Головного контрольно-ревізійного управління України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Генеральної прокуратури України від 19 жовт. 2006 р. № 346/1025/685/53. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1166-06>. – Назва з екрана.

5. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні [Текст] : Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>

6. Про затвердження Порядку проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 квіт. 2006 р. № 550. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/550-2006-%D0%BF>. – Назва з екрана.

ОРГАНІЗАЦІЯ І ТАКТИКА ЗДІЙСНЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ ЯК ПРЕВЕНТИВНОГО ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ЗАХОДУ

Кухаревська Оксана Русланівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративної діяльності НАВС, кандидат юридичних наук, доцент **Басс Вікторія Олександрівна**.

Реформування системи МВС України є однією з центральних подій сучасної Української держави, яка має суспільний резонанс і підлягає пильній увазі з боку громадськості, у тому числі й світової. Одним із рішучих кроків влади на шляху перетворень є прийняття Верховною Радою України Закону України «Про Національну поліцію» [1], який визначає загальні засади функціонування поліцейських підрозділів та їх окремих посадових осіб. Новелою у діяльності Національної поліції України є запровадження у практичну діяльність застосування превентивного поліцейського заходу – поліцейське піклування. Особливо актуальним є з'ясування змісту та особливостей застосування поліцейського піклування, зважаючи на спеціальний об'єкт застосування такого заходу і захист прав людини у відповідності з міжнародними нормами.

З'ясовуючи сутність будь-якого поняття слід звернутися до енциклопедичних джерел. Юридична енциклопедія визначає «піклування», як одну з форм правового захисту правових і майнових прав та інтересів громадян [2]. Крім того, відповідно до законодавства України піклування є особливою формою державної турботи про неповнолітніх дітей, що залишились без піклування батьків, та повнолітніх осіб, які потребують допомоги щодо забезпечення їх прав та інтересів. Проаналізувавши зміст нормативно-правових актів, можна дійти висновку, що термін «піклування» вживається у значенні «турбота», «допомога», «захист прав і свобод» тощо. Запроваджене поліцейське піклування також спрямоване на надання допомоги особам, які її потребують [3, 4,5].

Відповідно до ст. 41 Закону України «Про Національну поліцію» Поліцейське піклування може здійснюватися щодо:

- 1) неповнолітньої особи віком до 16 років, яка залишилася без догляду;
- 2) особи, яка підозрюється у втечі з психіатричного закладу чи спеціалізованого лікувального закладу, де вона утримувалася на підставі судового рішення;
- 3) особи, яка має ознаки вираженого психічного розладу і створює реальну небезпеку оточуючим або собі;
- 4) особи, яка перебуває у публічному місці і внаслідок сп'яніння втратила здатність самостійно пересуватися чи створює реальну небезпеку оточуючим або собі [1].

Поліцейський зобов'язаний негайно повідомити особі зрозумілою для неї мовою підставу застосування поліцейського заходу, а також роз'яснити право

отримувати медичну допомогу, давати пояснення, оскаржувати дії поліцейського, негайно повідомити інших осіб про її місце перебування. Повідомлення про права і їх роз'яснення поліцейським може не проводитися у випадку, коли є достатні підстави вважати, що особа не може усвідомлювати свої дії і керувати ними.

Поліцейський уповноважений вилучити у особи зброю чи інші предмети, якими особа може завдати шкоди оточуючим чи собі, незалежно від того, чи заборонені вони в обігу.

Поліцейському заборонено здійснювати обшук особи, щодо якої здійснюється поліцейське піклування.

Поліцейське піклування має наслідком щодо:

1) неповнолітньої особи віком до 16 років, яка залишилася без догляду, – передання батькам або усиновителям, опікунам, піклувальникам, органам опіки та піклування;

2) особи, яка підозрюється у втечі з психіатричного закладу чи спеціалізованого лікувального закладу, де вона утримувалася на підставі судового рішення та особи, яка має ознаки вираженого психічного розладу і створює реальну небезпеку оточуючим або собі, – передання відповідному закладу;

3) особи, яка перебуває у публічному місці і внаслідок сп'яніння втратила здатність самостійно пересуватися чи створює реальну небезпеку оточуючим або собі, – передання у спеціальний лікувальний заклад чи до місця проживання.

Про застосування поліцейського піклування складається протокол, в якому зазначаються: місце, дата і точний час (година і хвилини) застосування поліцейського заходу; підстави застосування; опис вилученої зброї чи інших предметів; клопотання, заяви чи скарги особи, якщо такі надходили, наявність чи відсутність видимих тілесних ушкоджень.

Поліцейський зобов'язаний надати особі можливість негайно повідомити про своє місце перебування близьких родичів, членів сім'ї чи інших осіб за вибором цієї особи. Поліцейський зобов'язаний негайно повідомити батьків або усиновителів, опікунів, піклувальників, орган опіки та піклування про місце перебування неповнолітньої особи [6].

На наш погляд, неповнолітні особи є найбільш незахищеними із тих осіб, відносно яких може встановлюватися поліцейське піклування, оскільки права та свободи дитини є однією із найбільших соціальних цінностей будь-якої держави світу. На міжнародному рівні закріплено обов'язок кожної держави забезпечити дитині такий захист і піклування, які необхідні для її благополуччя, беручи до уваги права й обов'язки її батьків, опікунів чи інших осіб, які відповідають за неї за законом, і з цією метою вживають всіх відповідних законодавчих і адміністративних заходів.

Також завданням поліцейського є забезпечити дотримання прав і свобод такої особи шляхом застосування психологічних прийомів у спілкуванні з дитиною, виявленні її потреб та їх задоволенні тощо. Крім того, поліцейський має з'ясувати обставини, за яких неповнолітня особа віком до 16 років

залишилася без догляду, а також застосувати відповідні заходи до винних осіб (повідомити органи опіки та піклування, повідомити про вчинене адміністративне або кримінальне правопорушення відносно неповнолітнього тощо). Тобто, у всіх діях відносно неповнолітньої особи поліцейський має виявляти турботу про її інтереси і забезпечити всі гарантовані законом права та свободи. Тоді, на нашу думку, ефективність застосування поліцейського піклування буде найвищою під час реалізації заходів поліцейського піклування щодо неповнолітньої особи.

Список використаних джерел:

1. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р.
2. Юридична енциклопедія. В 6 т. / Редкол. Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К.: Укр. енцикл., 1998. – Т. 4: Н–П. – 2002. – 720 с.
3. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 № 2402-III
4. Про першочергові заходи щодо захисту прав дітей: Указ Президента України від 11 липня 2005 року № 1086/2005,
5. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – [Електронний ресурс].
6. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях. Навчальний посібник. – К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. – 187 с.

THE FIGHT AGAINST DRUGS TRAFFICKING AND THEIR USE IN THE WORLD

Кухаревська Оксана Русланівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: викладач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Півкач Ірина Олександрівна**.

I think this topic is quite relevant, since illegal drugs always reasonably considered serious social disaster of the last century and have reason to believe that evil is inherent in present. The main factor was and remains that thousands of people in almost all countries of the world take drugs, despite their negative impact on the physical and mental health.

Rapidly increasing the number of crimes related to drugs, and the number of people who use drugs and psychotropic substances. The relationship between addiction and crime today no doubt. Getting to the drug at ever-increasing prices of drugs, the addict is in a state of high alert about the crime for the purpose of finding the funds to purchase them. However, the more drug users, the drug higher income, the higher their interest in improving their criminal activities from drug trafficking with all the consequences arising from this. The scope and extent of drug use are directly dependent on the illegal trade, which has long been removed in the hands of

international "syndicates" and lead a broad attack on all countries and continents in order to capture markets.

Internationally policy in the fight against drugs today define the UN Convention relating to drug control: the Single Convention on Narcotic Drugs of 1954 (as amended pursuant to the Protocol of 1972), the UN Convention on Psychotropic Substances of 1971 United Nations Convention against illicit traffic in narcotic drugs and psychotropic substances of 1988 and other UN documents, agreements on cooperation between states in this area.

Today, international policy is determined given the agreements that affect national policy in this area. Given the fact that drug trafficking is an international problem, and given the rapid integration process, the destruction of ideological barriers, open borders, the need for international cooperation and collaboration of countries in the fight against illegal trafficking of drugs not in doubt. The United States, for example, in their programs to combat drug addiction problem to include foreign policy issues. But international cooperation will not be effective without a defined common principles to be followed by all members. Therefore, the provisions of international instruments captured national laws of countries that have signed the Convention.

In France, Italy, Switzerland, Luxembourg, drug use is prohibited, but in Italy this prohibition only ascertained by law, and penalties for its violation is not provided. In the UK and Ireland is the only criminal offense reception opium. In Belgium, the criminal law prohibition applies to the use of drugs gang. In of Denmark, Germany, Netherlands, Portugal, drug use does not qualify for a crime.

Interesting experience in combating this problem in Greece: persons who are not drug users and purchased drugs for personal use, or those who illegally uses drugs subjected to imprisonment from 2 to 5 years; Instead, addicts who have committed the same acts are not subject to punishment, but are subject to compulsory treatment in a specialized medical facility.

Today the main policies concerning drugs in some countries reflected not only in law but in national drug abuse prevention programs and their distribution. The value of these programs lies in conceptual thinking problems, methods and capabilities of its solution in the development and carrying out comprehensive measures to solve two common problems: reducing the supply of drugs and reducing the need for them.

A distinctive feature of assistance to drug addicts in the states of Western Europe and the US is to maximize the role of civil society initiatives. Low efficiency of traditional treatment programs, lack of attention to adaptation addicts to normal conditions, the need for assistance in setting broken social ties and other issues that were resolved unsatisfactorily official institutions led the public to seek new approaches to solve these problems, to find sources of funding.

Over time, these initiatives officially recognized and included in the overall system of preventive measures. Thus, in 80 years in France, to take urgent measures against the spread of drugs in the school environment began to spontaneously create so-called "school environmental committees", working on the principle of a broad

partnership. In 1990 by the Ministry of National Education they were given official status.

Is no exception and Ukraine, supporting the initiatives of the international community to combat the spread of drugs, psychotropic substances and precursors and ratified known UN Convention, 1961, 1971, 1988 Today experts do not hesitate to assess the situation in Ukraine has become quite widespread non-medical use narcotic drugs and psychotropic substances; has its own raw material base; Proper demand from consumers and sufficient supply from suppliers; has created criminal drug market at the level of organized crime groups, one of the most urgent problems is money laundering of illicit trafficking in narcotic drugs and psychotropic substances.

It must be emphasized that today in all states, the process of worsening problems with drugs that undoubtedly threatens not only health but also social and economic stability. Crime related to drug destabilize the formation of democratic rule of law and more penetrates to different areas of economic and social life of the country.

Список використаних джерел:

- Аналіз міжнародного законодавства в галузі боротьби з нелегальним обігом наркотиків та їх вживанням – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.textreferat.com/referat-6186.html>
- Міжнародно-правові аспекти участі України у боротьбі із незаконним обігом наркотичних засобів – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://diplomukr.com.ua/raboti/21845?mod=dissertations>
- Аналітичний огляд наукових статей з проблем протидії наркобізнесу № 11 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://inter.criminology.onua.edu.ua/?p=2743>
- Злочини у сфері незаконного обігу наркотиків та їх попередження – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://stud.com.ua/34494/pravo/zlochini_sferi_nezakonnogo_obigu_narkotikiv_poper_edzhennya

ДЕТЕРМІНАНТИ НЕЗАКОННОГО ЗАВОЛОДІННЯ АВТОТРАНСПОРТОМ В УКРАЇНІ

Левченко Юрій Олександрович, завідувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук.

Питання щодо виявлення причин та умов злочинності, вчинення окремих видів злочинів було й залишається одним із центральних у кримінології.

Разом з тим, взаємозв'язок причин, умов і їх наслідків не є лише правовим явищем. Він притаманний всім процесам, що існують як в природі,

так і в суспільстві. При цьому, ці процеси можуть змінюватися: причини, що виникають у природі можуть призводити до певних наслідків у житті суспільства і навпаки. У природі об'єктивний зв'язок існує між двома явищами: причиною, яка за наявності необхідних умов породжує наслідок. Такий зв'язок визначається як причинність, має предметний зміст, що визначається системою зв'язків і відносин, які і характеризують специфічну форму його прояву. Кожній сфері відносин притаманні певні закономірні зв'язки, специфічні форми детермінації.

Соціальні відносини, які породжують злочинність у цілому, в кожному конкретному випадку визначають злочинну поведінку, створюючи негативні умови для формування особистості в сім'ї, системі освіти, трудових колективах, неформальних об'єднаннях. Крім того, вони створюють обставини, які можуть сприяти такій поведінці.

Незаконні заволодіння автотранспортом - проблема сучасного суспільства та вид злочину, який з кожним роком зростає в нашій державі.

За офіційними даними з 2014 року по 2017 рік спостерігається невтішна динаміка даного виду злочину (порівняно з 2013 роком).

Так у 2013 році зафіксовано 6152 фактів незаконного заволодіння автотранспортом; у 2014 р. – 11943, 2015 р. – 11324, 2016 р. – 12105; 2017 р. – 8824 злочини. Тільки в Києві кожен день викрадають 5-7 автомобілів на кілька мільйонів гривень. У групі ризику як дешеві авто, які вигідно продати по частинах в 5-6 разів перевищує номінальну вартість старих авто, так і нові дорогі позашляховики, викрадення яких, на жаль, вражає своєю рентабельністю.

Слід відмітити і те, що змінились засоби та способи заволодіння авто. Відходять у минуле набори інструментів, відмички і груба фізична сила: автозлодії стають все більш сучасними і технологічним, цілком покладаючись на техніку і натискання кнопок.

За статистикою, більшість сучасних авто з безключевою системою доступу викрадаються шляхом перехоплення сигналу брелока, який легко здійснити групою з двох викрадачів протягом хвилини і з використанням дорогого, сканера.

Як свідчать результати проведених досліджень, більшість незаконних заволодінь транспортним засобом вчинюється в містах. До типових криміногенних явищ, які характерні для великих міст, належать: підвищена густота населення, наявність передумов для того, щоб людина лишалась непомітною, що збільшує в механізмі мотивації злочину відчуття впевненості в безкарності за вчинене; безробіття, невпевненість особи у завтрашньому дні; міграція населення; перенаселеність у великих містах, яка послаблює соціальний контроль за поведінкою людей; маятникова міграція (пов'язана зі значною кількістю транспорту у містах); збільшення нервових навантажень на людину, значна чисельність конфліктних ситуацій; значний резерв вільного часу, особливо у чоловіків, що стає криміногенним фактором при поганій організації дозвілля тощо [2, с. 73-74].

Слід погодитися, що наведені криміногенні фактори впливають на зростання кількості незаконного заволодіння транспортними засобами у містах. У той же час, доцільно розглянути специфічні причини та умови цього виду злочину, класифікуючи їх за змістом з детальним викладенням характерних ознак кожного виду.

За змістом безпосередні детермінанти незаконного заволодіння транспортними засобами можливо розділити на: соціально-економічні, соціально-психологічні, правові, технічні та організаційні.

Найбільш значущими є соціально-економічні причини і умови до яких належать: стан економіки держави в цілому; рівень безробіття; розмежування суспільства на прошарки і неможливість у зв'язку з цим забезпечення однакового рівня задоволення представниками різних соціальних прошарків своїх матеріальних потреб; загострення міграційного стану.

Соціально-психологічні детермінанти безпосередньо впливають на формування внутрішнього світу особи злочинця, що проявляється у: поширенні алкоголізму та наркоманії; порушенні загально визнаних соціальних норм; втраті довіри до правоохоронних органів; правовому нігілізмі; розповсюдженні кримінальної субкультури; ігноруванні недоторканості приватної власності; негативних емоційно-вольових властивостей.

Крім біологічного й соціального в людині варто виділити й духовний початок, що представляє собою сукупність розуму й психічних процесів у вигляді бажань й емоцій.

Безпосередньою причиною вчинення незаконного заволодіння транспортними засобами є внутрішня духовна мотивація особи, яка потім трансформується в дію, пов'язану з незаконним заволодінням автотранспорту. На думку В.І. Кудрявцева існує механізм злочинної поведінки, основними блоками якого є: особистість; зовнішнє середовище; мотивація; планування; виконання та результат [3, с. 33].

Мотивація в даному механізмі належить лише до сфери духовної діяльності людини. Формування мотивації незаконного заволодіння транспортним засобом є першопричиною злочинної поведінки. Мотив утворюється або виникає у особи під впливом певних бажань та супроводжуваних емоцій. Стимулюючим фактором бажань та емоцій є розум людини.

Зовнішні несприятливі фактори, генетична спадщина, недоліки сімейного виховання тощо безсумнівно мають вплив на формування антигромадської установки особи. Це складний психологічний особистісний процес, що проходить ряд етапів: антигромадська позиція та вираження; антигромадська установка із психологічною готовністю до її реалізації.

Відповідно до явищ і процесів, які зумовлюють соціально-психологічні детермінанти незаконного заволодіння транспортними засобами слід віднести: недоліки сімейного виховання (негативний вплив на дітей з боку батьків і інших членів сім'ї, зловживання спиртними напоями та наркотичними засобами, паразитичний і антисуспільний спосіб життя, відсутність необхідного батьківського контролю за поведінкою, зв'язками, дозвіллям підлітків); погана

організація культурного дозвілля молоді (недостатнє залучення молоді до науково-технічної і художньої творчості, занять спортом тощо); негативні явища найближчого оточення (за місцем навчання, роботи, проживання тощо); недоліки навчання та виховання (відсутність диференційного підходу до навчання та виховання дітей, особливо «важких» підлітків) [4, с. 67].

До правових факторів, які мають кримінологічне значення можна віднести прогалини законодавства; дефіцит його офіційного тлумачення; можливість уникати справедливого покарання за вчинений злочин тощо.

Важливими вважаються технічні детермінанти незаконного заволодіння транспортними засобами в своїй сукупності, а саме: відсутність сигналізації та інших протиугінних засобів, що встановлюються на транспортному засобі; а також віктимологічні (недотримання правил безпеки - залишення автомобіля поза межами охоронюваних стоянок або не замкненими, залишення ключа в замку запалювання тощо).

Названі причини належать до незадовільної охорони (не охоронюване паркування індивідуальних автомобілів у нічний час на вулицях, у дворах, залишення їх без догляду поблизу підприємств) й технічної незахищеності транспортних засобів, внаслідок яких складаються сприятливі умови для незаконних заволодінь транспортними засобами.

Але проблема полягає в тому, що ріст кількості автомобілів індивідуального користування більш ніж у три рази перевищує ріст кількості місць його організованого зберігання, у зв'язку з чим дві третини індивідуальних власників автомобілів такими місцями не забезпечені.

Дані проведених на сьогодні досліджень свідчать про недостатнє використання власниками автомобілів пристроїв проти викрадення внаслідок їхньої високої вартості чи технічної недосконалості (якщо незаконне заволодіння вчиняє «професіонал»), а підчас їх недбалість до збереження транспортних засобів, що сприяє вчиненню цих злочинів.

Таким чином, ефективність запобігання незаконному заволодінню транспортними засобами багато в чому залежить від повного й об'єктивного знання причин й умов, що сприяють їх вчиненню, правильне і точне визначення яких є головним фактором вироблення адекватних мір протидії цим злочинам.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Національної поліції України // <https://www.npu.gov.ua/>
2. Портнов І. П. Місто і злочинність // Держава і право. – 1993. – № 2. – С. 73–74.
3. Кудрявцев В. Н. Генезис преступления: Опыт криминологического моделирования : учеб. пособ. для вузов / В. Н. Кудрявцев. – М. : ФОРУМ-ИНФРА-М, 1998. – 215 с.
4. Свірін М. О. Попередження органами внутрішніх справ злочинів щодо автотранспортних злочинів / М. О. Свірін // Науковий вісник НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ВНУТРІШНІХ СПРАВУ. – 1998. – № 3. – С. 65–69.

ЗЛОЧИНИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ І ЛЮДСЬКИМИ ОРГАНАМИ

Лемак Дарина Романівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри оперативно розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Марков Михайло Миколайович**.

Торгівля людьми в тому числі й людськими органами, є однією із важливих проблем сьогодення багатьох країн, правоохоронних органів, громадських організацій (у тому числі й міжнародних), котру потрібно вирішувати на законодавчому та міждержавному рівнях. Жертвами сучасних форм рабства в усьому світі щорічно стають мільйони людей.

Окрім економічних причин, що змушують шукати роботу за кордоном або в різних регіонах своєї країни, важливими факторами, що сприяють торгівлі людьми, є відсутність достовірної інформації про можливість працевлаштування, незнання своїх прав, поширення стереотипів. Таким чином, великого значення набуває повне і відповідальне інформування суспільства про цю серйозну проблему як один із найнебезпечніших злочинів проти особистості.

На сьогодні міжнародним співтовариством укладені десятки угод щодо протидії торгівлі людьми. Багато країн у своїх законодавствах передбачили кримінальну відповідальність за цей злочин. Між тим, темпи торгівлі не лише не втухають, а навпаки, зростають. За інформацією ООН, останніми роками торгівля людьми набирає особливо широкого розмаху. Кожен рік у світі біля 4 млн людей стають жертвами цього злочину. Немає єдиної, консолідованої статистичної бази даних про кількість жертв торгівлі людьми. Такі статистичні дані повинні бути в Департаменті МВС України із боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми. Однак, правоохоронні органи мають, як правило, тільки офіційні дані про кількість потерпілих, яких вони реєструють у ході розслідування злочинів. Але ці дані не включають випадків того, що не всі злочини були задокументовані.

Щорічно тисячі жінок, дітей і чоловіків стають жертвами торгівлі з метою сексуальної експлуатації, або для інших цілей, у своїх країнах, чи за кордоном. Цей феномен набув уже таких обсягів, що можна говорити про існування нової форми рабства. В. М. Куц та А. М. Орлеан у своїй праці зазначають, що під торгівлею розуміють: работоргівлю; продаж, що призводить до здійснення відносно людини інститутів та звичаїв, тотожних з рабством, таких як боргова кабала, сімейне рабство тощо; вивезення та продаж жінки за кордоном або у своїй країні для використання в проституції чи в порнобізнесі; продаж дитини для незаконного усиновлення; використання ембріону чи плоду людини з корисною метою (фактично продаж ембріону чи плоду; продаж людини з метою незаконного вилучення її органів.

Якщо торгівля людьми – це продаж людей та їх використання злочинними елементами з метою одержання прибутку, то, як зазначалось раніше, торгівля людськими органами ще більш підступний, витонченіший злочин. З торгівлею людьми та незаконною торгівлею людських органів як злочином міжнародного характеру спільнота намагається боротися вже давно. Але, незважаючи на увагу міжнародних та українських організацій до зазначеної проблеми, торгівля людьми, примусова проституція та торгівля людськими органами в останні роки набули поширення як види незаконного бізнесу. Це явище можна назвати «товаризацією особистості». Воно є, в першу чергу, наслідком відсутності відповідного правового і соціального захисту людини. Індустрія торгівлі живим товаром розвивається надзвичайно стрімкими темпами, являючи собою найбільш прибутковий кримінальний бізнес у світі. Прибутки від нього сягають астрономічних розмірів, щорічно приносячи кримінальним угрупованням мільярди доларів. Нині торгівля людьми вважається третім за величиною джерелом доходів організованої злочинності, поступаючись, лише наркотикам і зброї.

На жаль за останні роки, незважаючи на те, що вже з'явилося визначення торгівлі людьми, співтовариство практично не просунулося на шляху відокремлення торгівлі людьми від проституції, що створює не тільки неадекватне уявлення про проблему, але й тягне за собою боротьбу не з торгівлею людьми, а моралізаторство навколо осіб, які займаються проституцією (моральний підхід). Враження, що саме торгівля жінками покриває собою весь феномен торгівлі людьми, створюється тому, що великий відсоток у ньому посідають жінки та дівчатам, яких продають з метою використання у примусовій проституції. Таке сприйняття проблеми закріпилося в міжнародних документах і національних законодавствах багатьох країн світу, зокрема у Конвенції ООН «Про боротьбу з торгівлею людьми й експлуатацією проституції третіми особами», що була прийнята в 1949 р. Насправді поняття «торгівля людьми» охоплює більш широке коло соціальних явищ. Предметом торгівлі може бути будь-яка особа незалежно від статі і віку: чоловіки – з метою експлуатації в праці, у тому числі, в «потогінному виробництві», жінки – для виконання примусових репродуктивних функцій та примусових шлюбів, діти – з метою використання в жебрацтві, примусового усиновлення/удочеріння, будь-яка особа для домашнього рабства, вилучення і трансплантації органів. Торгівля жінками є лише складовою частиною феномена торгівлі людьми. Торгівля живим товаром як асоціальне, кримінальне явище має особливість пристосовуватися до нових умов життя, міняти свої форми і методи залежно від економічної і соціальної ситуації у кожній конкретній країні і у світі взагалі. Тому з часом в торгівлі людьми з'являються нові тенденції.

Підсумовуючи викладене вище, можна сформулювати таке визначення: торгівля людськими органами – це неузгоджені на законодавчому рівні (у тому числі й міжнародному) дії по видаленню органів людини, незалежно від бажання особи, в якій їх вилучають, з метою подальшої трансплантації. Такою торгівлею вважається й вилучення органів у померлих людей та подальший

продаж людських органів з метою отримання прибутків від реципієнтів (реципієнт – особа, для лікування якої застосовується трансплантація).

НЕЛЕГАЛЬНА МІГРАЦІЯ, ЯК НЕГАТИВНЕ ЯВИЩЕ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Лесик Яна Владиславівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри оперативно розшукової діяльності Національної академії внутрішніх спра, кандидат юридичних наук **Марков Михайло Миколайович**.

Значні геополітичні трансформації справляють вплив на всі без винятку аспекти життя суспільства, зокрема й на міграційні процеси. Інтенсивність, характер, спрямованість міграційних настроїв населення України кардинально змінилися після розвалу СРСР та здобуття незалежності. Інтеграція України в ЄС спричинила проведення низки важливих реформу у сфері міграційного регулювання.

Географічне розміщення нашої держави обумовлено близьким розташуванням до країн походження нелегальних мігрантів. В цьому аспекті нелегальна міграція стає однією з головних загроз національній безпеці України. Знання та розуміння реальної ситуації вчинення злочинів, пов'язаних з нелегальною міграцією, необхідне для визначення як державної стратегії боротьби з нелегальною міграцією, так і адекватних законодавчих, правозастосовних, політичних, економічних, соціальних, правоохоронних, організаційних та інших заходів профілактики даного явища.

Тож визначимось з поняттям «нелегальної міграції». Під поняттям *нелегальної міграції* розуміють незаконне переміщення через державний кордон, тобто поза пунктами пропуску або з приховуванням від прикордонного та митного контролю, при використанні підроблених документів, візи (або без візи), самостійно чи за допомогою третіх осіб, а також проживання на території країни без належного дозволу компетентних державних органів [1].

Окремі аспекти даної проблеми висвітлені у працях таких вчених В. Косевцового, Ю. Калиновського, Е. Лібанової, В. Селіванова, Ю. Тіхонравова, О. Барановського, А. Шлепакова, О.Піскуна, О.Хомри, О.Малиновської, О. Бабенко, А. Довгерта, В. Євінтова, В. Новіка, В. Олефір, С. Пирожкова, О. Позняка, , Н. Плахотнюка, І. Прибиткової, С. Чеховича, Ю.Римаренка та інших.

Дослідження особи-суб'єкта нелегальної міграції дає нам можливість повного та системного розуміння цієї проблеми. *Нелегальний мігрант* – це іноземець або особа без громадянства, яка перетнула державний кордон поза пунктами пропуску або в пунктах пропуску, але з уникненням прикордонного контролю і невідкладно не звернулася із заявою про надання статусу біженця чи отримання притулку в Україні, а також іноземець або особа без

громадянства, які законно прибули в Україну, але після закінчення визначеного їм терміну перебування втратили підстави для подальшого перебування та ухиляються від виїзду з України [2].

Статистика показує, що найчисельнішу групу серед затриманих на кордоні становлять вихідці з Афганістану – 37%, Сирії – 11%. Громадяни Молдови становлять – 7%, Грузії – 6%, Іраку – 5%, Сомалі – 5%. Зросла також і кількість потенційних нерегульованих мігрантів, яким відмовлено у в'їзді в Україну. Серед них переважають громадяни пострадянських держав, а саме Узбекистану (25%), Таджикистану (20%), Азербайджану (12%), Молдови (10%), Киргизстану (9%), Грузії (8%), Вірменії (6%), Росії (3%).

Нелегальна міграція дестабілізує національну безпеку країни-реципієнта, створює осередки напруженості в місцях концентрації нелегалів, негативно впливає на кримінальну обстановку, адже нелегальні мігранти часто вдаються до кримінальної діяльності (контрабанди, торгівлі людьми, проституції, наркотрафіку, нелегальної торгівлі зброєю тощо). Нелегально зайняті мігранти не входять до сфери офіційного працевлаштування й, відповідно, оподаткування, що завдає фінансових збитків державі-реципієнту. Все це викликає занепокоєння серед тих країн, які стикаються з проблемою нелегальної міграції.

За прогнозами Інтерполу, явище контрабандного переміщення громадян у третьому тисячолітті зросте в 5 і більше разів, поряд із цим, як передбачається, відбудеться зростання насильницької, економічної та майнової злочинності, незаконного обігу наркотиків та ін. [3].

Підвищена увага до нелегальної міграції спричинена виникненням перед державою необхідності протидіяти їй як небажаному, протизаконному шкідливому та суспільно небезпечному явищу. Розробка стратегії і тактики такої протидії є складаним організаційно-правовим завданням. Практика розв'язання аналогічних проблем невблаганно свідчить про те, що вжиті заходи повинні ґрунтуватися на чіткому уявленні причини виникнення нелегальної міграції. Розуміння факторів вказаних вище дає можливість державі побудувати таку політику в цій сфері, котра б максимально відповідала її національним інтересам.

Отже, нелегальна міграція – це явище, яке набуває все поширенішого характеру, причини виникнення якого постійно змінюються. Законодавцям нашої держави необхідно звернути на це увагу, заповнивши прогалини законів. Варто шукати шляхи захисту національної безпеки в умовах мінливої ситуації глобального переміщення.

Список використаних джерел:

1. Фондова лекція з дисципліни «Міграційне право», Київ:кафедра адміністративної діяльності Нац. акад. внутр. справ, 2014. 38 с.
2. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства:Законвід 22.09.2011 № 3773-V. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3477-15?info=1>.

3. Журавель Т. А. Некоторые аспекты предупреждения транснациональной преступности нелегальными мигрантами. Науковий вісник ЛЮІ МВС України. 2002. № 2(5). С. 87

КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ДОКАЗУВАННЯ НА СТАДІЇ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ

Литвинова Олександра Олегівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 4-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри досудового розслідування ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Литвинчук Олександр Іванович**.

Кримінальне процесуальне доказування – це діяльність слідчого, прокурора, слідчого судді і суду, а також інших учасників кримінального провадження, яка здійснюється у встановленій законом процесуальній формі і спрямована на збирання, перевірку та оцінку доказів з метою встановлення обставин, що підлягають доказуванню [1, с. 118].

У стадії судового розгляду здійснюється розгорнуте кримінальне процесуальне доказування та реалізуються всі засади кримінального провадження. У цій стадії суд виконує функцію судового розгляду, а прокурор, потерпілий, його представник – функцію обвинувачення. Функцію захисту здійснюють обвинувачений, його захисник і законний представник. Суд, зберігаючи об'єктивність та неупередженість, створює необхідні умови для реалізації сторонами їхніх процесуальних прав та виконання процесуальних обов'язків (ч.3-6 ст.22 КПК).Такий розподіл функцій створює умови для всебічного, повного та об'єктивного дослідження судом за допомогою сторін обвинувачення та захисту всіх наявних доказів, з'ясування всіх обставин кримінального провадження і правильного його вирішення [2, с. 19;].

Метою кримінального процесуального доказування на стадії судового розгляду є встановлення фактичних обставин кримінального провадження в обсязі, необхідному для правильного застосування норм матеріального права, для постановлення справедливого по суті судового рішення. [3, с. 12-18].

Елементами процесу доказування на стадії судового розгляду є:

- 1) кваліфікація фактичних даних;
- 2) перевірка доказів;
- 3) оцінка доказів

Суд, в даному випадку, виступає суб'єктом кримінального процесуального доказування в контексті збирання, перевірки та оцінки доказів.

Відповідно до чинного КПК до судово-слідчих дій, які можуть проводитися як за ініціативою (клопотанням) сторін або потерпілого чи інших учасників судового провадження, так і за ініціативою суду відносяться:

- * експертиза у порядку ч. 2 ст. 332;

* повторний допит свідка (ч. 13 ст. 352),

* одночасний допит (ч. 14 ст. 352).

* допит експерта у суді (ч. 1 ст. 356);

* дослідження документів (ст. 358);

До судово-слідчих дій, ініціатива для проведення яких прямо не визначена, відносяться:

* допит обвинуваченого (ст. 351);

* допит свідка (ст. 352);

* допит потерпілого (ст. 253);

* пред'явлення для впізнання (ст. 355);

* дослідження речових доказів (ст. 357);

* дослідження звуко- і відеозаписів (ст. 359)

До судово-слідчих дій, що проводяться лише за ініціативою (клопотанням) сторін або потерпілого, відносяться:

* експертиза у порядку ч. 1 ст. 332;

* доручення провести слідчі (розшукові) дії (ч. 3 ст. 333);

* тимчасовий доступ до речей і документів (ч.1, 2 ст. 333) [4].

Основоположні засади, відповідно до яких визначається активність суду у кримінальному процесуальному доказуванні містить в собі наступні положення:

1) активність суду є необхідною, вона не суперечить принципу змагальності;

2) ініціатива у визначенні обсягу та порядку дослідження доказів належить сторонам;

3) суд за браком активності сторін у встановленні того, чи мало місце діяння, у вчиненні якого обвинувачується особа, чи містить це діяння склад кримінального правопорушення і якою статтею закону України про кримінальну відповідальність він передбачений, чи винен обвинувачений у вчиненні цього кримінального правопорушення, а також чи підлягає задоволенню пред'явленої цивільний позов і, якщо так, на чию користь, в якому розмірі та в якому порядку;

4) суд повинен здійснювати заповнюючу активність у доказуванні при встановленні обставин, що характеризують особу обвинуваченого, пом'якшують покарання, виключають кримінальну відповідальність або є підставою для закриття кримінального провадження, звільнення обвинуваченого від кримінальної відповідальності або від покарання;

5) суд повинен здійснювати субсидіарну активність, що є проявом «сприяння захисту», при недостатній активності сторони захисту, особливо у випадку, коли захисник не бере участі у кримінальному провадженні;

6) суд збирає докази з метою перевірки наданих сторонами доказів;

7) суд приймає рішення про визнання доказів недопустимими;

8) при відмові прокурора від підтримання державного обвинувачення у суді, враховуючи обмежені можливості потерпілого щодо збирання доказів та відсутність обов'язкового представництва потерпілого, суд має проявляти субсидіарну активність. [5 , с. 729].

Під час судового розгляду суд зобов'язаний безпосередньо дослідити докази. Не можуть бути визнані доказами відомості, що містяться в показаннях, речах і документах, які не були предметом безпосереднього дослідження суду, крім деяких випадків (ч. 1,2 ст.23 КПК). Суд досліджує не тільки наявні у кримінальному провадженні докази, зібрані органом досудового розслідування, прокурором та подані стороною захисту, він має право за власною ініціативою або за клопотанням сторін здійснити судовий виклик певної особи, якщо встановить наявність достатніх підстав вважати, що така особа може дати показання, які мають значення для кримінального провадження.

Суд має право призначити одночасний допит двох чи більше вже допитаних учасників кримінального провадження (свідків, потерпілих обвинувачених) для з'ясування причин розбіжностей в їхніх показаннях (ч.14 ст.352 КПК). Також суд може своєю ухвалою доручити проведення експертизи експертній установі, експерту або експертам [4].

Особливість доказування у стадії судового розгляду полягає у тому, що в деяких випадках докази не досліджуються. Так, суд має право, якщо проти цього не заперечують учасники судового провадження, визнати недоцільним дослідження доказів щодо тих обставин, які ніким не оспорується. При цьому суд з'ясовує чи правильно розуміють зазначені особи зміст цих обставин, чи немає сумнівів у добровільності їх позицій, а також роз'яснює їм, що у такому випадку вони будуть позбавлені права оскаржити ці обставини в апеляційному порядку. Допит обвинуваченого здійснюється обов'язково, крім випадку, якщо він відмовився від давання показань .

За клопотанням прокурора докази також не досліджуються судом при проведенні спрощеного судового провадження щодо кримінальних проступків, якщо обвинувачений, що був представлений захисником, беззаперечно визнав свою винуватість ,не оспорує встановлені досудовим розслідуванням обставини і згоден з розглядом обвинувального акту за його відсутності, а потерпілий не заперечує проти такого розгляду (ст 381 КПК) [4].

У вироку суду за результатами такого провадження замість доказів на підтвердження встановлених судом обставин зазначаються встановлені органом досудового розслідування обставини, які не оспорується учасниками судового провадження.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процес : підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц [та ін.] ; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. - Харків : Право, 2013. - 824 с.
2. Погорецький М. Теорія кримінального процесуального доказування: проблемні питання / М. Погорецький // Право України. - 2014. - № 10. - С. 12-25.
3. Грошевий Ю. М. Докази у кримінальному процесі : наук.- посіб. / Ю. М. Грошевий, С. М. Стахівський. - Київ : КНТ, 2006. - 272 с.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] : // Офіційний сайт Верховної Ради України - Режим доступу: www.rada.gov.ua

5. Литвин О.В. Дослідження доказів у судовому розгляді: деякі питання / О.В. Литвин // Актуальні проблеми держави і права : збірник наукових праць. Вип. 67 / редкол.: С. В. Ківалов (голов. ред.) [та ін.] ; відп. за вип. В. М. Дрьомін. - Одеса : Юридична література, 2012. - С. 728-734.

ФІЛОСОФСЬКІ ПОГЛЯДИ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ

Лось Юлія Романівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ **Роговенко Марія Михайлівна**.

Завершення доби бароко в історії української культури було позначено появою чи не найзначнішою в історії філософської думки України вчення, творцем якого був видатний філософ і поет, співак і музикант, байкар і педагог Григорій Сковорода. Його дивовижне життя мандрівного поета й учителя мудрості, сміливість думки та щирість почуттів, виявлені ним у пошуках особистого шляху осягання божества, його проповідницький пафос і відвертість у постановці питання про істинний сенс буття людини, - все це створює оригінальний образ мислителя, гідного бути віднесеним до ряду видатних діячів української і світової духовної культури.

Своє філософське вчення Г. Сковорода сформував під впливом античної і середньовічної європейської філософії (Фалес, Піфагор, Геракліт, Сократ, Платон, Арістотель, Пліній, Е. Роттердамський); народної творчості (міфи, легенди, думи, перекази, народні прислів'я та приказки); вітчизняного просвітництва (К.Транквіліон-Ставровецький, Ф.Прокопович, С.Полоцький, М.Козачинський, Г.Кониський).

Г. Сковорода створив власну філософську систему, специфічний стиль і форму філософського мислення. Його філософії властиве органічне поєднання художнього і раціонально-абстрактного світоспоглядання. Наслідком такого поєднання став універсальний алегоризм (іносказання), у якому предмети і явища осмислюються не в сукупності властивостей, не в цілісності, а лише в абстрактно-схематичному образі їх як символи. Один із найавторитетніших дослідників його творчості Д.Чижевський писав: «Філософічний стиль Г. Сковороди — це своєрідний поворот філософічного думання від форми мислення в поняттях до якоїсь первісної форми мислення в образах та через образи. Він повертається від термінологічного вжитку слів до символічного їх вжитку. Г. Сковорода пристосовує скарб філософської термінології до свого стилю думання: поняття стають символами». [2, с. 128].

Наслідуючи традиції неоплатонізму і християнської символіки отців церкви, німецьких містиків та українських мислителів доби Київської Русі, Просвітництва, Г. Сковорода розглядає символи як «іпостась істини», як те, що

допомагає пізнати неземне, відкриває нове бачення речей. У нього символи не мають твердого, усталеного значення, а постають як певна множинність значень, межі яких то суміжні, то перехрещуються, а інколи просто суперечливі. Та це не завадило йому, використовуючи образно символічне мислення, вести напружений діалог із власним сумлінням у пошуку правди, добра й істини, що було в руслі тогочасних культурних вимог.

Один із перших філософів, який, висуваючи ідеал «евдамонії», тобто вважаючи щастя, блаженство за вищу мету людського життя, наслідував античних авторів, у творах яких він доволі з Національної академії внутрішніх справ. Також, дуже близьким був до традиційних античних поглядів, зокрема до філософії стоїцизму, він є і в проповіді «автаркії» (самодостатності, незалежності від зовнішнього світу), «аскези» (стриманості, відмови від життєвих благ) та «апатії» (нечутливості, незворушності). Як і античні мудреці, філософ вбачає чинник людських страждань у «невірному розумінні» суті речей. Світ сам по собі не є винним у злі. Винуваті «думки», що спрямовані назовні, до «неістинного» обличчя світу. Любов до зовнішності робить з людини раба. Видимість засліплює, веде в темряву помилок. І навпаки – істинне пізнання, що, не спиняючись на зовнішності, проникає в незмінну сутність речей, може стати основою справжнього щастя [4, с. 176].

Необхідною передумовою на шляху людини до щастя, є дотримання нею принципу «спорідненої» («сродної») праці — її відповідності тому вищому, розумному і справедливому началу, що визначає сенс людського буття. У діалозі «Алфавіт, або буквар світу» Г. Сковорода стверджує, що кожна людина має свою природу, свій особливий нахил до «сродної» собі справи, який неможливо змінити, оскільки вони є виявом у людині вічної, невидимої натури. Людина здатна лише пізнати її, а пізнавши, обрати собі заняття і життєвий шлях, споріднені з «Іскрою Божою». За таких обставин вона уникне рабства видимої «сліпої натури» з її неодмінними похідними — жадобою багатства, влади, слави, іншими згубними пристрастями, які несуть не щастя, а лише його привид, сіючи сум, нудьгу, непевність, незадоволення, страх тощо. Натомість «споріднена» праця дає людині впевненість, відчуття повноти свого буття, душевний спокій, веселість духу тощо. Будучи легко здійсненою, «споріднена» праця приносить людині насолоду не стільки своїми наслідками, винагородою чи славою, як самим своїм процесом. Вона не лише забезпечує людське матеріальне благополуччя, а й є важливим засобом духовного самоутвердження, самовдосконалення людини, здоров'я її душі, а отже, і щастя. Саме щастя вбачав філософ у чистоті сердечній, у рівновазі духовній, утверджуючи це своїм власним життям. [1, с. 238].

Вчення про «сродну працю» намагається пояснити деякі процеси суспільного поділу праці. Проте вразливою стороною концепції є факт задалегідь «передвизначених» сфер діяльності в суспільстві. В суспільстві найчастіше не «сродність», а соціальний статус людини зумовлює можливість вибору нею відповідної праці, навіть коли вона «несродна» для неї. Адже представники вищих класів ніколи не займались селянською чи ремісничою справою і, навпаки, соціальні умови нижчих верств, якими б «сродностями» до

інтелектуальної праці вони не були наділені, стояли на перешкоді їх просуванню вгору.

Г. Сковорода вважав, що для людини є два способи: «світський» - згубний, та «божий» - спасенний. Іноді Г. Сковорода говорить про існування двох волей – власне людської та божої. Людської волі треба позбутися, як гріховної, й тоді божа воля приведе до блаженства. «Щастя» та «радість серця» виявляються тотожними «царству божому», «святині». «Щастя, мир, рай – це Бог всередині тебе», - зазначав Г. Сковорода.

Кожна людина має прагнути до самопізнання, Г. Сковорода, спираючись на традиції східнохристиянської філософії, розуміє акт самопізнання не як гносеологічний, а онтологічний процес реального наближення людини до Бога шляхом заглиблення у себе..У духовному самопізнанні Г. Сковорода вбачав ключ до розкриття таємниць буття світу і самої людини. «Якщо хочеш виміряти небо, землю і моря — повинен спочатку виміряти себе» («Наркіс»). Процес самопізнання, спрямований на досягнення невидимої природи в людині, він розглядав як Богопізнання. Істинна людина і вічність, Бог та Христос — суть те саме, стверджував Г. Сковорода. Допомогає людині пізнати в собі Бога Біблія, або третій світ — світ символів, як самостійна реальність. Біблія, на думку Г. Сковорода, «є аптека, набута Божою премудрістю, для лікування душевного світу, не виліковного жодними земними ліками». Мудрість, виражена в Біблії, випробувана віками, тому заперечувати її — нерозумно. Водночас він застерігає від буквального тлумачення змісту Біблії, оскільки, окрім зовнішнього вияву, тобто словесних знаків, вона має втаємничений духовний, невидимий світ. Г. Сковорода поділяв точку зору, згідно з якою давні мудреці передавали свої думки не словами, а образами, тобто символами. Тому Біблія для нього — особливий світ символів, центральним серед яких є Сонце, що символізує істину, вічну природу, або Бога. Головна мета кожного символу Біблії — допомогти людському розуму пізнати духовні начала, невидимості. Тож завдяки третьому символічному світові невидимий світ стає видимим, досяжним для людського сприймання[1, с. 235].

Завдяки Г.Сковороді філософія залишилась жити, віднайшовши втілення у духовній настанові у самозаглиблення, самопізнання, шляхетному індивідуалізмі, прагненні до суверенності внутрішнього життя, що зберігається впродовж всього ХІХ ст. як ознака моральної позиції багатьох представників найрізноманітніших верств українського суспільства. Саме життєвість цих рис забезпечила можливість українському народу за тяжких умов соціального і національного гноблення під владою іноземних держав зберегти свою національну самобутність[3, с. 35].

Отже, роздуми Г.Сковороди мають релігійно-філософський характер, вони спираються на головні християнсько-світоглядні категорії: любов, віру, щастя та ін. Філософ шукав відповідь на питання, ким є людина, який зміст її життя, які основні грані людської діяльності.

Список використаних джерел:

1. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія: Підручник. — 2.вид., випр., доп. — К.: Академвидав, 2006. — 592 с.
2. Філософія: Навч. посіб. /Л.В.Губерський, І.Ф. Надольний, В.П.Андрущенко та ін.; За ред. І.Ф. Надольного. — 6-те вид., випр. І доп. — К.: Вікар, 2006. — 455 с.
3. Кремінь В.П., Ільїн В.В. Філософія: Логос, Софія, Розум: Підручник. — К.: Книга, 2007. — 432 с.
4. Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / Упорядники М.Ф.Тарасенко, М.Ю.Русин, А.К.Бичко та ін. — К.: Либідь, 1993.— 560 с.

КОНФЛІКТИ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ В СЛУЖБОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Лубчук Наталія Петрівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра, студентка 4-го курсу Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри юридичної психології Національної академії внутрішніх справ, доктор психологічних наук, професор **Романенко Оксана Вікторівна**.

Наявність конфліктних ситуацій – одна з невід’ємних характеристик службової діяльності працівника правоохоронних органів. Він може стати безпосереднім учасником конфлікту, долаючи опір правопорушників, або ж включитись у конфлікт між громадянами з метою його вирішення, попередження злочину тощо. Нарешті, конфлікт може виникнути в колективі (між керівником і підлеглим, між працівниками різних служб). Проблема конфлікту в правоохоронній діяльності надзвичайно складна і багатоаспектна, тому необхідним є її вивчення та визначення шляхів подолання з метою збереження психічного здоров’я правоохоронців.

В системі правоохоронної діяльності виділяють такі види конфлікту: 1) власне соціальні, які породжуються відповідною соціальною системою та 2) видові або відомчі, які стосуються певного виду соціальних відносин. Вони завжди є продуктом спілкування, невід’ємною частиною не лише життя працівника, але й його професійної діяльності [3].

Вивченню конфліктів, що виникають в процесі соціальної взаємодії, повинно передувати пізнання соціальних систем, в яких знаходиться працівник та протиріч, що в цих системах існують, як невід’ємний елемент розвитку. Причини цього «невід’ємного елемента» можуть бути універсальними та складати конфлікто - утворювальне підґрунтя. Отже, їм притаманні як загальні для всіх конфліктів закономірності, так і специфічні для даної сфери [1].

В службовій діяльності працівників правоохоронних органів конфліктна ситуація часто визначається незадовільним станом соціально-правового захисту працівників, особливостями об’єкта та суб’єкта професійної діяльності,

специфікою власне відомчої системи правоохоронної діяльності.

Серед причин конфліктів можна виділити загальні та часткові. До загальних причин відносяться: соціально-політичні та економічні; соціально-демографічні, обумовлені розбіжністю у мотивах та установках людей у зв'язку зі статтю, віком, приналежністю до етнічної групи тощо; соціально-психологічні, пов'язані з соціально-психологічними явищами у групах (взаємостосунки, лідерство, групові мотиви, колективні думки, настрої); індивідуально-психологічні, що пов'язані з індивідуально-психологічними особливостями особистості (темперамент, характер, здібності, мотиви тощо) [2].

До часткових, тобто таких, що безпосередньо визначаються конкретним видом конфлікту, можна віднести: незадоволеність умовами праці, невідповідне матеріально-технічне забезпечення діяльності (нестача технічних засобів, перенаселеність службових кабінетів), обмеженість ресурсів, недоліки в організації роботи, нераціональний розподіл обов'язків та нерівномірна завантаженість працівників роботою, а також формальне об'єднання в робочі групи (відділи, підрозділи тощо) без врахування психологічної сумісності учасників [2].

Міжособистісні конфлікти в діяльності працівників ОВС поділяються на внутрішні і зовнішні (О. Бандурка, В. Друзь). Конфлікти першого типу відбуваються в середовищі працівників: між членами колективу, між керівниками і підлеглими. Зовнішні конфлікти виникають між працівниками ОВС та громадянами чи структурами, що не належать до органів внутрішніх справ. І внутрішні, і зовнішні конфлікти можуть виникати природно і утворюватися штучно [3].

Міжгрупові конфлікти виникають при взаємодії як між групами людей, так і між окремими представниками цих груп, коли вони взаємодіють у міжгруповому вимірі, сприймаючи один одного і себе особисто як членів різних груп. Міжгрупові конфлікти можуть набувати вигляду протиріччя між працівниками і зовнішнім для них соціальним оточенням. Тут йдеться про несприйняття оточуючого мікросоціального середовища (його цілей, установок, норм тощо), що представлене як окремими індивідами, так і неформальними або формальними соціальними утвореннями, і є для вказаного працівника об'єктом діяльності або оперативно-службового втручання. Це – окремі правопорушники, злочинні групи чи угруповання, їх соціальні зв'язки, в тому числі за сферами сімейних, родинних, побутових, дружніх, виробничих та інших контактних відносин. У такий конфлікт, включаються: з одного боку, опосередковані в конкретній діяльності працівників, інтереси, цілі і завдання всієї системи органів внутрішніх справ, коли це, наприклад, відбувається за рахунок здійснення заходів щодо охорони громадського порядку, припинення, викриття, розслідування злочинів, охорони безпеки дорожнього руху тощо, під час яких обмежуються певні права і свободи окремих громадян, застосовуються методи і засоби примусового, в тому числі й силового характеру тощо; з іншого – інтереси, потреби, цілі, мотиви правопорушників, що, крім дій, пов'язаних

саме з їх задоволенням, супроводжується опором середовища, яке розглядається, відкритою його боротьбою з працівниками МВС та ін.

Відкриті міжгрупові конфлікти в системі МВС не мають великого розповсюдження, а щодо прихованих міжгрупових конфліктів, то вони, як правило, не досягають значної гостроти. В той же час конфлікти внутрішньогрупового характеру, як і міжособистісні, є доволі помітним явищем [2].

Аналіз даних в системі правоохоронної діяльності, особливо міжособистісних відносин під час виконання службових обов'язків, дозволяє запропонувати такі заходи профілактики конфліктів: створення загальної оптимальної атмосфери службової діяльності, сумлінне виконання обов'язків по боротьбі зі злочинністю, що є гарантією доброзичливих відносин як між колегами, так і з керівництвом і населенням; підвищення й зміцнення авторитету працівників поліції серед населення, формування позитивної громадської думки; створення в колективі сприятливої атмосфери трудової діяльності, гармонійних взаємовідносин, вживання заходів щодо закріплення кадрів, зменшення плинності; організація правильного сприйняття і розуміння усіма членами колективу завдань, які перед ними виникають, за рахунок індивідуального та диференційованого підходу у роботі; формування необхідних ділових якостей та професійної майстерності працівників; вироблення у працівників психологічної стійкості проти негативного впливу осіб з антисуспільною спрямованістю, нейтралізація умов, які сприяють професійній деформації кадрів.

Для розв'язання конфліктів у правоохоронній діяльності використовуються різноманітні психологічні, педагогічні та адміністративні засоби. Важливо, щоб у колективі проводилася постійна робота по роз'ясненню вимог Присяги, наказів тощо.

У процесі вирішення конфліктної ситуації рекомендується залучати членів колективу, які користуються довірою і перебувають з учасниками конфлікту в урівноважених відносинах, не залежать від них по службі, а також морально і матеріально. При цьому необхідно виключити: упередженість у вивченні конфлікту, спроби виправдати попередньо кого-небудь із конфліктуючих, наміри дотримуватися позицій одної з конфліктуючих сторін. Необхідно досягти того, щоб, незалежно від службового і суспільного положення конфліктуючих сторін, їх позиції і дії отримали об'єктивну оцінку, яка сприятиме вирішенню конфліктної ситуації, не матиме суб'єктивного відтінку та встановить істинність.

Список використаних джерел:

1. Бородкин Ф. Внимание: конфликт! / Фридрих Бородкин, Наталья Коряк.; Отв. ред. В. А. Заргаров; АН СССР, Сиб. отд-ние. -2-е изд., перераб. и доп.. -Новосибирск: Наука. Сиб. отд-ние: Сиб. отд-ние, 1989. -186 с.
2. Дмитриев А. Конфликтология : Учебн. пособие для студ. вузов/ Анатолий Дмитриев,. -М.: Гардарики, 2000. -318

3. Нагаєв В. Конфліктологія : Курс лекцій: (модульний варіант): Навч. посібник для вузів/ Віктор Нагаєв,; Харківський нац. аграрний ун-т ім. В. В. Докучаєва. -К.: Центр навчальної літератури, 2004. -199 с.

ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Лук'яненко Лілія Олександрівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри оперативно розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Марков Михайло Миколайович**.

Низька ефективність державного управління в Україні в цілому і у сфері забезпечення національної безпеки зокрема значною мірою зумовлена незавершеністю структурних суспільно-політичних та соціально-економічних реформ, необхідність яких назріла давно. Внаслідок цього, як вважає більшість фахівців, накопичений потенціал загроз національній безпеці досяг рівня, за якого без розробки і впровадження цілеспрямованої системної державної політики захисту національних інтересів на порядку денному може постати питання про існування України як цілісної і суверенної держави. Забезпечення національної безпеки України є одним з найважливіших завдань держави, на вирішення якого спрямована діяльність значної низки її державних інституцій.

Сьогодні для України як держави, що зазнала російської збройної агресії, створення й наявність ефективної системи оборони, сучасних і ефективних збройних сил стає основою забезпечення національної безпеки, територіальної цілісності й державного суверенітету, збереження державності українського народу. Це потребує подальшого дослідження питань забезпечення оборони держави, місця оборони в загальній системі забезпечення національної безпеки.

Внутрішні загрози національній безпеці. Незважаючи на погіршення міжнародної ситуації, багато експертів вважають, що в даний час для України та національної безпеки найбільш актуальними є ризики та загрози внутрішні, а саме:

- нездатність еліти сформувати і реалізувати узгоджену стратегію розвитку країни. Незрілість політичної еліти, її роз'єднаність;
- зрощення влади і бізнесу, високий рівень корупції. Готовність еліт заради певного роду преференцій іти на поступки зовнішнім гравцям на шкоду національним інтересам;
- слабкість і неефективність інститутів державної влади, нездатність керівництва країни забезпечити їх ефективну роботу на всіх рівнях;
- внутрішня політична нестабільність;
- необізнаність органів влади;

- суттєві регіональні відмінності в політико-ідеологічних і зовнішньополітичних орієнтаціях населення, що створює передумови для розколу суспільства і дезінтеграційних процесів;
- висока енергоємність економіки. Критична залежність української економіки від імпорту енергоресурсів;
- криза української економіки (як наслідок світової економічної кризи), загроза втрати частини економічного суверенітету;
- зниження рівня доходів населення і зростання соціального невдоволення як наслідок поглиблення економічної кризи;
- загроза встановлення авторитарного режиму;
- екологічні ризики.

Середні експертні оцінки свідчать, що серед внутрішніх загроз, найбільшу (саме - «високу») ступінь загрози для національної безпеки створюють відсутність консолідації українського суспільства та його еліти, а також низька ефективність державного управління.

Характеристика зовнішніх загроз. Серед зовнішніх викликів, що загрожують національній безпеці України **виділені:**

- світова економічна криза та її безпосередні втрати:
 - скорочення обсягів експорту - ключового джерела бюджетних надходжень,
 - загроза втрати ринків збуту для традиційного українського експорту (метал, продукція хімічної промисловості, аграрна продукція), - загроза втрати статусу країни - транзитера енергоресурсів,
 - загроза втрати частини економічного суверенітету внаслідок переходу стратегічних активів під контроль іноземного капіталу;
- зростання політичної нестабільності в світі внаслідок поглиблення економічної кризи:
 - загроза перетворення України в інструмент (розмінну монету) суперництва США і Росії за вплив у регіоні.
 - невизначеність позиції провідних країн ЄС в частині визнання місця і ролі України в міжнародному співтоваристві.
 - загроза ізоляції України від світових і регіональних економічних інтеграційних процесів;
 - загроза розвалу існуючої міжнародно-правової системи, в т.ч. гарантує територіальну цілісність і суверенітет України;
 - зростання напруженості у відносинах між НАТО і Росією;
 - прагнення США створити у Європі та Азії осередки нестабільності з метою компенсації глобальної кризи за рахунок євро-азіатських держав;
 - активізація заморожених конфліктів - тенденція до суверенізації окремих національних анклавів;
 - загроза війни між США та Іраном, ескалація напруженості в Афганістані і Пакистані;
 - нелегальна міграція;
 - міжнародна злочинність, зростання наркотрафіку через Україну;
 - міжнародний тероризм.

Загрози національній безпеці української держави значною мірою обумовлені її власною неадекватною реакцією на нові світові реалії. Внутрішньополітична нестабільність завадила виробленню консолідованої зовнішньополітичної лінії поведінки держави у відносинах з іншими країнами та послабила її можливості у забезпеченні власної безпеки.

Підсумовуючи, варто зазначити, що реагування на сучасні виклики та загрози в умовах змін міжнародного безпекового середовища та загострення внутрішньополітичної ситуації в Україні потребує формування принципово нової системи національної безпеки. Вона має відповідати масштабам існуючих загроз, бути дієво інтегрованою у системи міжнародної й регіональної безпеки як їх невід'ємна складова.

СЛІДЧИЙ СУДДЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Лук'яненко Лілія Олександрівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Мельник Оксана Вікторівна**.

Розробка та запровадження нових правових інститутів з метою вдосконалення системи кримінальних процесуальних гарантій зумовлюється необхідністю охорони прав, свобод та законних інтересів осіб у кримінальному провадженні, а також забезпеченням неупередженого та ефективного розслідування. Для сприяння реалізації даних завдань Кримінальний процесуальний кодекс України, прийнятий 13 квітня 2012 року, вводить у сферу кримінального процесу новий процесуальний суб'єкт – слідчого суддю. На нього законодавство покладає повноваження щодо здійснення судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні. Слідчий суддя, як незалежний та об'єктивний дослідник обставин кримінального провадження, робить можливим здійснення незалежного судового контролю та об'єктивне досудове слідство. Незважаючи на те, що інститут слідчого судді є одним з найбільш детально регламентованих інститутів в системі нового КПК України, проте існує ще багато проблемних питань, особливо щодо практичного застосування окремих положень закону в цій сфері.

Інститут слідчого судді й питання його впровадження у вітчизняне законодавство були предметом наукових досліджень багатьох вітчизняних вчених, зокрема Ю.М. Грошевого, В.Т. Маляренка, В.Д. Бринцева, Ю.П. Аленіна, Ю.В. Скрипіної, А.Р. Туманянц та інших, які системно і послідовно відстоювали позицію необхідності впровадження дієвого судового контролю за дотриманням прав особи під час досудового розслідування.

В зв'язку зі змінами КПК України зумовлюється необхідність системного вивчення даної проблеми з позицій захисту прав людини в кримінальному судочинстві та розширення змагальності на досудовому провадженні по кримінальній справі з урахуванням позитивного міжнародного досвіду дії інституту слідчого судді.

Тенденції розвитку кримінально-процесуального законодавства свідчать про посилення гарантій прав осіб, які приймають участь в кримінальному процесі, та значне розширення повноважень суду на стадії досудового розслідування в кримінальному провадженні, зокрема через інститут слідчого судді. Основним призначенням слідчого судді є здійснення судового захисту прав і законних інтересів осіб, які беруть участь у кримінальному процесі, та забезпечення законності провадження у справі на досудових стадіях. Це зумовлює специфічний характер виконуваної ним кримінально – процесуальної функції, яка полягає у забезпеченні законності та обґрунтованості обмеження конституційних прав і свобод людини у кримінальному провадженні. Враховуючи це, всі слідчі та інші дії, які обмежують права людини повинні проводитися виключно за його рішенням. Тому в тих невідкладних випадках, коли слідчий має право провести процесуальні дії без відповідного рішення слідчого судді, останній має бути негайно повідомлений про них і з урахуванням конкретних обставин прийняти рішення про визнання отриманих фактичних даних допустимими доказами.

Переваги інституту слідчого судді полягають у наступному:

- основним призначенням слідчого судді є здійснення судового захисту прав і законних інтересів осіб, які беруть участь у кримінальному процесі, та забезпечення законності провадження у справі на досудових стадіях. Це зумовлює специфічний характер виконуваної ним кримінально-процесуальної функції, яка полягає у забезпеченні законності та обґрунтованості обмеження конституційних прав і свобод людини на досудовому провадженні у кримінальній справі.

- слідчий суддя не належить до системи правоохоронних органів, які безпосередньо проводять розслідування, він є об'єктивною і незалежною, неупередженою фігурою, яка може приймати самостійні рішення;

- інститут «слідчого судді» може допомогти забезпечити змагальність у кримінальному провадженні, що на практиці реалізує принцип розподілу судових повноважень, пов'язаних зі здійсненням правосуддя та забезпеченням судового контролю за дотриманням прав людини під час кримінального провадження. При цьому додатковою гарантією дотримання прав громадян є можливість фіксації із допомогою технічних засобів розгляду питань слідчим суддею, оскільки до категорії питань, що ним розглядаються, належать питання обмеження прав та свобод людини, зокрема обрання запобіжного заходу.

- слідчий суддя покликаний забезпечувати судовий контроль на стадії досудового розслідування справи та проведення досудового розслідування у розумні строки.

Чинний КПК України покладає на слідчого суддю значний об'єм функцій та обов'язків, одночасно пред'являючи до слідчого судді підвищені вимоги

щодо оперативності розгляду ним відведених до його компетенції питань, вимагає підвищеної уваги, проникливості і далекоглядності у своїх рішеннях, встановлюючи необхідність у багатьох ситуаціях ухвалювати рішення негайно, й при цьому вирішувати найбільш значущі для особи питання – питання обмеження її прав і свобод. Слідчий суддя фактично у кримінальному провадженні виступає гарантом дотримання і захисту прав, свобод та інтересів підозрюваних і обвинувачених осіб.

LA LUTTE CONTRE LA TRAITE DES ÊTRES HUMAINS

Мала Ірина Олексіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Шемякіна Наталія Володимирівна**.

Qu'est-ce que la traite des êtres humains?

La traite d'êtres humains est une forme de criminalité organisée internationale assimilable à de l'esclavage moderne qui rapporte des milliards de dollars. Ses victimes sont recrutées et emmenées d'un pays ou d'une région à l'autre par des trafiquants qui utilisent la tromperie ou la contrainte. Elles sont privées de leur autonomie, de leur liberté de mouvement et de leur libre-arbitre, et soumises à différentes formes de maltraitance physique et psychologique.[1].

Il existe trois formes principales de traite d'êtres humains : la traite aux fins de travail forcé ; la traite aux fins d'exploitation sexuelle ; le trafic d'organes.

À cela vient s'ajouter un phénomène étroitement lié : le trafic de migrants, qui voit des malfaiteurs faciliter, afin d'en tirer un avantage financier ou matériel, l'entrée illégale de personnes dans des pays dont elles ne sont ni des ressortissants ni des résidents permanents. Une fois payée l'intégralité de la somme due pour le passage, la relation entre le migrant et le trafiquant prend généralement fin. [1]

Selon les Nations unies et le Conseil de l'Europe, la traite des êtres humains serait la troisième forme de trafic la plus rémunératrice dans le monde après le trafic de drogue et la contrefaçon. La traite générerait un profit de 32 milliards de dollars par an.

Le nombre de personnes recrutées et exploitées à travers le monde, chaque année est estimé à 2,5 millions de personnes, principalement des femmes et des enfants. [2]

En Europe, la forme la plus connue de traite des êtres humains est la prostitution forcée. Les victimes - femmes et enfants - sont originaires d'Europe centrale et des pays de l'Est, mais aussi d'Asie et d'Afrique. Leur vulnérabilité est très importante en raison de la pauvreté, l'exclusion, les discriminations et les situations irrégulières au regard des législations des pays d'arrivée. Mais le travail forcé, l'asservissement des domestiques et la mendicité forcée sont aussi présents. [3]

Cette thématique, inscrite dans le cadre de la lutte contre la criminalité transnationale organisée, représente un véritable sujet de préoccupation pour la communauté internationale et pour la France en particulier car la traite est

également une des plus graves violations des droits de l'Homme et de la dignité humaine. Étant donné la complexité de ce problème, plusieurs stratégies doivent être mises en place à différents niveaux afin de limiter ce phénomène. [4]

L'Office des Nations Unies contre la drogue et le crime (ONUDC) aide les États à lutter contre la traite des personnes, à protéger les victimes et à poursuivre les coupables en justice, en accord avec le Protocole visant à prévenir, réprimer et punir la traite des personnes, en particulier des femmes et des enfants, additionnel à la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée. [4]

La lutte contre la traite des êtres humains constitue une des priorités françaises en matière de protection et de promotion des droits de l'Homme et de lutte contre la criminalité organisée.

A l'échelle nationale, une mission interministérielle pour la protection des femmes contre les violences et la lutte contre la traite des êtres humains (MIPROF) a été créée en janvier 2013, avec pour objectif le renforcement de la protection des victimes de la traite.

Pays de destination de la traite des êtres humains en provenance des Balkans, la France met en œuvre une stratégie de coopération régionale en Europe du Sud-Est qui s'appuie sur la présence d'un poste de conseiller technique régional en charge de la lutte contre la traite des personnes au sein de la Représentation permanente de la France auprès des Nations unies à Vienne. Ce conseiller met en œuvre des actions de coopération avec onze pays d'Europe du Sud-Est et développe la coopération tant technique qu'opérationnelle en créant des synergies avec l'ensemble des partenaires concernés, y compris les acteurs multilatéraux (Union européenne, OSCE) afin de favoriser le renforcement des capacités, la prévention, la protection de victimes et le démantèlement des réseaux criminels. L'accent est mis sur la traite affectant les mineurs. [5]

Dans ce cadre, la France s'attache à prendre en compte le nouveau contexte créé par la crise migratoire qui affecte la route des Balkans. En effet, bien que la traite des êtres humains constitue un phénomène distinct du trafic des migrants, ces derniers sont, du fait de leur vulnérabilité, exposés à des risques de traite. [5]

Список використаних джерел:

1. Trafic d'êtres humains [Електронний ресурс] режим доступу: <https://www.interpol.int/fr/Criminalité/Trafic-d'êtres-humains/Traite-d'êtres-humains>

2. La lutte contre la traite des êtres humains [Електронний ресурс] режим доступу: <https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/politique-etrangere-de-la-france/droits-de-l-homme/lutte-contre-la-traite-des-êtres-humains/>

3. Французька мова для правоохоронців/Шемякіна Н. В. [Електронний ресурс] режим доступу: <https://www.naiu.kiev.ua/books/french/themes/theme9.html>

4. Trafics [Електронний ресурс] режим доступу: <http://www.un.org/fr/events/slaveryabolitionday/trafficking.shtml>

5. Lutte contre la traite des êtres humains [Електронний ресурс], режим доступу: <https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/politique-etrangere-de-la-france/droits-de-l-homme/lutte-contre-la-traite-des-etres-humains/>

6. Французько-український словник/ [Електронний ресурс] режим доступу: <https://www.dict.com/>

СЛІДЧИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ УМИСНОГО ПОШКОДЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ

Мальована Олена Михайлівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра, студент 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: науковий співробітник наукової лабораторії з проблем досудового розслідування ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Грига Марія Андріївна**.

З метою перевірки і уточнення відомостей, які мають значення для встановлення обставин кримінального правопорушення, слідчий, прокурор має право провести слідчий експеримент шляхом відтворення дій, обстановки, обставин певної події, проведення необхідних дослідів чи випробувань (ст. 240 КПК України).

Вивчення слідчо-судової практики розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики засвідчило, що слідчий експеримент проводиться під час розслідування близько третини (29 %) подібних проваджень. На нашу думку, даний показник є надто низький, адже проведення даної слідчої дії є одним з важливих резервів у підвищенні результативності розслідування означених злочинів.

Перш за все, за допомогою слідчого експерименту можуть бути порівняно швидко і легко отримані та закріплені у матеріалах кримінального провадження ті фактичні дані про обставини вчинення умисного пошкодження об'єктів електроенергетики, які не були встановлені під час проведення інших слідчих дій (огляду місця події чи допитів).

Приклад. ОСОБА_1 вчинив умисне пошкодження об'єкта електроенергетики шляхом демонтажу металевих кутників з анкерної опори, розміщеної неподалік с. Далеке Запорізької області.

Під час проведення слідчого експерименту, знаходячись у безпосередній близькості від пошкодженої анкерної опори, ОСОБА_1 виявив металеве полотно від ножівки по металу, за допомогою якої він раніше демонтував металеві кутники [1].

Крім того, слідчий експеримент дає можливість перевірити достовірність показів свідків злочину, враховуючи відстань до об'єкта спостереження,

просторового розташування та інших чинників. Дана слідча дія дозволяє залучити ресурси їх зорової та асоціативної пам'яті, уточнити і доповнити дані, що повідомляються.

Це пов'язано з тим, що перебування на місці події стимулює психічні процеси згадування та упізнання. У цій слідчій (розшуковій) дії максимально виявляються такі психологічні характеристики людини, як тип і особливості сприйняття, пам'яті, мислення, уяви. У психологічному плані слідчий експеримент є дуже інтенсивною розумовою діяльністю, що зумовлює емоційну напругу, а це посилює або пригнічує інтелектуальну активність.

В якості позитивного моменту використання слідчого експерименту можна віднести і те, що він дозволяє в силу своєї наочності більшій кількості осіб переконатися чи спростувати одну із висунутих слідчих версій, що важливо для подальшої оцінки доказів у суді.

Експериментальні дії, що можуть проводитися в рамках слідчого експерименту, можна поділити на дві групи: 1) ті, що пов'язані із відтворенням дій; 2) ті, що пов'язані з реконструкцією обстановки та обставин події.

До експериментальних дій першої групи можна віднести ті, що проводяться з метою: а) установлення можливості сприйняття якого-небудь явища, факту, перевірки наявних даних і припущень про можливість у певних умовах чути або спостерігати що-небудь; б) установлення можливості виконати ті або інші дії і часу, необхідного на їх виконання (зокрема, наявність або відсутність професійних або кримінальних навичок, можливість здійснити демонтаж певних частин об'єкта електроенергетики у певний проміжок часу, за допомогою використання тих або інших знарядь (інструментів), тією або іншою особою; проникнути у певне приміщення даним способом або даною особою); в) з'ясування можливості і часу подолання певних відстаней за допомогою транспортних засобів (автомобіля, велосипеда, мотоцикла тощо) або без таких.

До експериментальних дій другої групи, пов'язаних із реконструкцією, можна віднести дії, що проводяться з метою: а) з'ясування механізму подій, що відбувалися, в цілому або окремих їх деталей; б) підтвердження (або спростування) можливості існування якогось явища; в) з'ясування механізму утворення слідів [2, с. 613].

Особливістю слідчого експерименту під час розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики є необхідність залучення спеціаліста у галузі електроенергетики (представника електроенергетичного підприємства, на балансі якого перебуває пошкоджений об'єкт). При підготовці та проведенні експерименту необхідно вжити заходів із захисту учасників слідчої дії від ураження електричним струмом, та забезпечити виконання всіх правил техніки безпеки у відповідності з тим, які види обладнання передбачається використовувати в експерименті.

Доцільно також під час проведення слідчого експерименту у досліджуваних провадженнях залучати інспектора-криміналіста. Даний спеціаліст допоможе слідчому точніше реконструювати обстановку місця події, особливо, якщо необхідно використовувати якісь технічні пристрої та обладнання, вимірвальні прилади. Він простежить за технічною правильністю

посвідчувальних дій, допоможе повно і чітко усвідомити, зафіксувати в протоколі і оцінити результати експерименту. Важлива роль спеціаліста у забезпеченні відповідності основних визначальних параметрів досліджуваного процесу в ситуації, що реально мала місце і в експерименті, оскільки при моделюванні в принципі не може бути досягнута повна адекватність об'єкта та його моделі: частина сторін, факторів стане упущеною, неврахованою. Ці моменти повинні бути ретельно продумані і обговорені в протоколі слідчого експерименту з урахуванням того, що надалі не виключена можливість висловлення сумнівів у достовірності результатів експерименту через неврахування будь-яких факторів [3, с. 168, 169].

Завершальною фазою участі спеціаліста у підготовці та проведенні слідчого експерименту має бути спільне зі слідчим обговорення його результатів з точки зору інформативності та планування їх використання в розслідуванні.

Таким чином, проведення слідчого експерименту під час розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики, безумовно, є ефективним як для перевірки отриманої раніше криміналістично значущої інформації, так і для визначення перспективних напрямків діяльності слідчого. У цьому контексті ми цілком погоджуємось з думкою С. К. Чернецького про те, що висновки результатів слідчого експерименту можуть бути використані слідчим при подальшому розслідуванні як підстава для повторного проведення окремих слідчих (розшукових) дій, а також для якісного проведення слідчих (розшукових) дій, які ще не проводилися, або взагалі не планувалися проводитись [4, с. 123].

Список використаних джерел:

1. Рішення Веселовського районного суду Запорізької області у справі № 0804/931/2012. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/27640230#>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. Т1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін. Х.: Право, 2012. 768 с.
3. Слободянюк Б. К. Розслідування умисного знищення або пошкодження чужого майна : дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 «Кримінальний процес, криміналістика, оперативно-розшукова діяльність» Ірпінь, 2016. 238 с.
4. Чернецький О. К. Слідчий експеримент у кримінальному судочинстві: тактика і психологія: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09. Харків, 2013. 19 с.

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБЛИВОСТЕЙ РЕФОРМУВАННЯ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Манубата Джулія Емека, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра, студент 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС, к.ю.н., доцент **Стрельченко Оксана Григорівна**.

Концепція розвитку охорони здоров'я населення України спрямована на реалізацію положень Конституції та законів України щодо забезпечення доступної кваліфікованої медичної допомоги кожному громадянину України, запровадження нових ефективних механізмів фінансування та управління у сфері охорони здоров'я, створення умов для формування здорового способу життя [1].

Необхідність визначення основних напрямів розвитку охорони здоров'я населення України зумовлюється реальними політичними та соціально-економічними процесами, зокрема:

- демократизацією суспільства, інтеграцією України у світове співтовариство;
- глобальними структурними процесами в економіці;
- зниженням рівня і погіршенням якості життя більшості громадян;
- критичною демографічною ситуацією;
- незадовільним станом здоров'я населення;
- низькою економічною ефективністю використання ресурсів охорони здоров'я, недосконалою системою оплати праці лікарів та інших працівників сфери охорони здоров'я;
- диспропорціями у розвитку амбулаторно-поліклінічної та стаціонарної медичної допомоги;
- незадовільною екологічною ситуацією, ускладненою наслідками Чорнобильської катастрофи [2].

Реформа охорони здоров'я, яку проводить та чи інша цивілізована країна, передбачає насамперед поліпшення стану здоров'я членів суспільства, підвищення ефективності системи охорони здоров'я та більшу доступність людей до медичних послуг.

Серед вітчизняних науковців, які вивчали економічні й фінансові основи функціонування сектора медичного обслуговування, можна назвати А. Голяченка, В. Бідного, О. Величка, Ю. Вороненка, В. Лехана, С. Кондратюка, В. Рудень, М. Шутова та багато ін.

Як показує зарубіжний досвід, функціонування системи охорони здоров'я знаходиться переважно у площині медичного страхування. З економічної точки зору не кожену форму фінансової допомоги у разі втрати працездатності і хвороби можна розглядати як медичне страхування: воно повинно базуватися на соціально-економічних принципах і виконувати основні функції медичного страхування .

Серед пріоритетних напрямків, які Міністерство охорони здоров'я України визначило у своїй діяльності на найближчий час, є запровадження обов'язкового медичного страхування. Щоб виважено підійти до цього питання розроблена і запропонована до обговорення Концепція страхової медицини, на основі якої буде сформовано вітчизняне законодавство.

Запровадження медичного страхування абсолютно не виключає розвитку моделі добровільного страхування. Зазначені моделі медичного страхування не повинні конкурувати одна з одною, а доповнювати одна одну, формуючи повний спектр страхових послуг і розвинену інфраструктуру страхового ринку.

Основним джерелом фінансування системи соціального медичного страхування є сплата працездатним населенням та працедавцем страхових внесків у відповідних розмірах. Додатковим – цільові державні програми щодо допомоги малозабезпеченим, інвалідам, а також внески добродійних організацій і фондів .

В Україні лікарняні каси, як первинний етап переходу до страхової медицини, не одержали відповідного розвитку. Слід зазначити, що лікарняна каса виникла як реакція суспільства на недостатність бюджетного фінансування медичної галузі. Сьогодні діє понад 230 лікарняних кас, які об'єднують близько 1 млн. чоловік. Створена і діє Українська федерація громадських організацій сприяння охороні здоров'я.

Механізм суспільно-солідарної взаємодопомоги на принципах співоплати із застосуванням лікарняних кас дає змогу гнучкіше враховувати й об'єднувати інтереси суб'єктів місцевого самоврядування в питаннях охорони здоров'я і надання медичної допомоги шляхом прозорого залучення і раціонального використання ресурсів цих суб'єктів.

Суттєвою проблемою також можна вважати “подвійне” і “потрійне” фінансування надання медичної допомоги через муніципальну, відомчу та академічну медицину, що порушує принципи єдиного медичного простору. В окремих областях співоплата медичних послуг громадянами становить близько 40–60% загальнодержавного фінансування. Тому, досягти бажаних результатів через просте збільшення державного фінансування дуже важко.

Охорону здоров'я в Україні забезпечують державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних та оздоровчо-профілактичних програм. Водночас, навіть найдосконаліша законодавча база не зможе запустити механізм медичного страхування без відповідних фінансово-економічних передумов. Тим паче, в умовах, коли 80% населення має доходи нижчі за прожитковий мінімум, є достатньо велике приховане безробіття і заробітна плата в комерційних установах виплачується у конвертах .

Гальмують розвиток страхової медицини в Україні такі чинники, як:

- недостатність інформації про медичне страхування,
- економічна незацікавленість суб'єктів охорони здоров'я у розвитку медичного страхування, нерозвиненість інфраструктури страхового ринку,
- відсутність попиту на послуги страхових компаній [2].

Страхові компанії повинні розробити позитивний імідж своєї діяльності, займати активну інформаційну позицію через засоби масової інформації у питаннях медичного страхування, популяризувати серед населення свої проекти, інтегрувати в різні економічні структури.

Висновок. На нашу думку, впровадження в Україні страхової медицини дозволить усім працювати в однакових умовах через гарантовані медичні послуги, стимулюватиме здорову конкуренцію у сфері охорони здоров'я. А головне те, що, врешті-решт, сформується новий характер відносин між лікарем і хворим: у центрі опиниться пацієнт і його здоров'я.

Безумовно, це складна багатогранна проблема, що вимагає побудови прозорої й ефективної моделі фінансування медичної галузі. У її вирішенні не останнє місце посідає соціальна непередбачуваність запровадження медичного страхування у практику суспільно-економічних відносин, конфлікт капіталу і фінансових інтересів. Як вірно зазначають фахівці, здоров'я – це найбільша цінність для кожної людини. Проблеми здоров'я нації повинні об'єднати багатих і бідних, політичних союзників і опонентів, всі гілки державної влади.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року, №254/96-ВР.
2. Карамішев Д.В. Стратегія реформування системи фінансування охорони здоров'я в Україні // Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук. пр. – Х.: ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2007. – № 3. – С. 224 – 232.
3. Гузенко Н. Майбутнє здоров'я. З 2006 року його забезпечуватиме обов'язкова медична страховка // День. - 2004. - №193.

ДОТРИМАННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ОРД

Марков Михайло Миколайович, професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук.

Однією із загальних засад конституційного ладу України, як і решти держав, що обрали для себе демократичний шлях суспільно-політичного розвитку, є визнання людини, її життя і здоров'я, честі та гідності, недоторканності й безпеки найвищою соціальною цінністю; тому права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності органів державної влади (як це передбачено ст. 3 Основного Закону України). До того ж згідно з положенням ст. 21 цього закону і права і свободи вільних і рівних за своєю гідністю суб'єктів є невідчужуваними та непорушними. Вони є гарантованими і за жодних умов не можуть скасовуватися (ч. 2 ст. 22), через що при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав та свобод (ч. 3 ст. 22).

Основоположні права та свободи людини також закріплені у Загальній декларації прав людини ООН 1948 року, Європейській конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року та низці інших міжнародних угод, які після їх ратифікації Верховною Радою України стали частиною національного законодавства.

Практичне застосування цих норм та приписів у контексті здійснення оперативно – розшукової діяльності (далі – ОРД) досить часто пов'язане з труднощами, що виникають на ґрунті суперечності між основним завданням ОРД - захищати права та свободи осіб від злочинних посягань та потребою вторгнення суб'єктами, що здійснюють ОРД в приватні сфери життя людини.

Необхідно зазначити, що такі обмеження мають виключно тимчасовий характер, і можуть застосовуватись лише за рішенням слідчого судді, з метою виявлення, попередження чи припинення тяжкого або особливо тяжкого злочину та у випадках, передбачених законодавством України, з метою захисту прав і свобод інших осіб, безпеки суспільства[1].

Відповідно до ст. 64 Конституції України конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України. Конституцією і законами України передбачається можливість тимчасового обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина, передбачених статтями 30, 31, 32 Конституції України, під час проведення оперативно-розшукової діяльності.

Під час здійснення ОРД можуть бути застосовані такі обмеження конституційних прав та свобод людини та громадянина: негласне проникнення до житла чи до іншого володіння особи; зняття інформації з каналів зв'язку; контроль за листуванням, телефонними розмовами, телеграфною та іншою кореспонденцією; огляд та обшук житла чи іншого володіння особи тощо.

Одержані внаслідок ОРД відомості, що стосуються особистого життя, честі, гідності людини, якщо вони не містять інформації про вчинення заборонених законом дій, зберіганню не підлягають і повинні бути знищені.

Хотілося б виділити певні критерії, за яких, з одного боку, ефективно здійснювалася б оперативно-розшукова робота, а з іншого дотримувалися конституційні права та свободи громадян:

- виключність. Здійснення оперативно-розшукових заходів, за умови, що гласним шляхом отримати таку інформацію неможливо.
- припустимість. Обмеження права необхідне в конкретній ситуації.
- законність. Суб'єкти, що здійснюють ОРД діють виключно з дозволу слідчого судді.
- тимчасовість. Обмеження мають тимчасовий характер, після їх здійснення особа повинна бути поновлена у своїх правах.

Отже, є ряд проблем, які виникають під час здійснення оперативно-розшукової діяльності, це недостатня визначеність нормативно – правової бази, щодо допустимості обмеження прав та свобод. Через відсутність узагальнених критеріїв граничного ступеня обмеження прав та свобод людини, у кожній статті Конституції, яка передбачає обмеження, зазначаються певні умови, за який можливе вторгнення у дані сфери життєдіяльності. Відсутність чітких критеріїв

та обставин, за яких можливе обмеження прав та свобод призводить до розмивання чіткої межі між «обмеженням» та «злочинним вторгненням».

Список використаних джерел:

1. Закон України Про оперативно-розшукову діяльність // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1992. – № 22. – Ст. 303 / Офіційний сайт Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>

ВИБОРИ ТА ЇХ РОЛЬ У ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ ДЕРЖАВИ

Марценюк Юлія Юріївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ, кандидат педагогічних наук, доцент **Роговенко Марія Михайлівна**.

У будь-якому демократичному суспільстві присутній інститут виборів, який відіграє важливу роль у політичному житті держави. Вибори являють собою механізм за допомогою якого відбувається формування і оновлення політичної еліти будь-якої цивілізованої країни.

Вибори мають досить давню історію. Вони проводились ще в первісному суспільстві, де перемагав сильніший. Але кожен історичний етап розвитку держави приносив нові особливості у проведення виборів, тим самим удосконалюючи і роблячи їх справді життєво важливим інститутом політичного життя суспільства, який виконує досить важливу роль сьогодні. Адже вибори є найосновнішою формою безпосередньої демократії.

Вибори - це спосіб формування органу державної влади, органу місцевого самоврядування або наділення повноваженнями їх посадової особи шляхом голосування уповноважених на те осіб і визначення результатів такого голосування встановленою більшістю голосів цих осіб за умови, коли на здобуття кожного мандата мають право балотуватися два і більше кандидатів. Вимога альтернативності має важливе значення, оскільки не лише визначає демократичний характер виборів, а й дозволяє відокремити вибори від призначення на посаду, яке здійснюється колегіальним органом.

Роль виборів у житті будь-якої держави, в тому числі України, полягає в наступному:

1. Вибори є вихідним принципом організації державного механізму та системи місцевого самоврядування. За їх допомогою формуються представницькі органи місцевого самоврядування; заміщується пост Президента України та посади сільських, селищних, міських голів. У демократичній державі з республіканською формою правління взагалі не може

бути органів, які б набували владних повноважень іншим, ніж пряме або опосередковане волевиявлення народу.

2. Вибори, проведені з дотриманням вимог Конституції України та міжнародних стандартів, виступають необхідним засобом надання владі легітимного характеру. За їх допомогою народ визначає своїх представників в органах державної влади і органах місцевого самоврядування, наділяє їх мандатом на здійснення у визначених Конституцією межах своїх суверенних прав.

3. Вибори відіграють визначальну роль у формуванні політичної еліти суспільства. Саме за допомогою виборів відбувається процес селекції політичних лідерів - громадяни наділяють владними повноваженнями тих осіб, яким вони довіряють визначати основні напрямки зовнішньої і внутрішньої політики держави, вважають гідними здійснювати керівні функції.

Партійна система України на початку 90-х років 20 століття була не стільки багатопартійна, скільки дрібнопартійна. Причиною цього в певній мірі була чинна раніше виборча система. Спочатку в незалежній Україні зберігалася традиційна мажоритарна виборча система. Вона не сприяла становленню впливових політичних партій, підвищенню їх ролі в суспільстві, політичній структурованості парламенту, у складі якого були представники десятків політичних партій. У них не було потреби об'єднуватися в парламентську більшість з метою формування уряду, оскільки останній утворювався на позапартійній і позапарламентській основі. За цих умов партійна система України була атомізованою, з усіма притаманними такій системі недоліками. До того ж, за чинною мажоритарною системою абсолютної більшості вибори здебільшого проводилися у два тури, а нерідко вони взагалі не відбувалися через низьку явку виборців. Гострою була проблема формування кількісного складу Верховної Ради України.

З метою уникнення цих негативних явищ у політичному житті суспільства Законом України «Про вибори народних депутатів України» від 24 вересня 1997 р. натомість мажоритарної виборчої системи була введена змішана — мажоритарно-пропорційна виборча система. За цим законом з 450 народних депутатів України 225 депутатів обираються в одномандатних виборчих округах за мажоритарною системою відносної більшості, а ще 225 депутатів — за списками кандидатів у депутати від політичних партій у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі на основі пропорційного представництва. Партії, що отримали менш як 4 відсотки голосів виборців, які взяли участь у голосуванні, не мають права на участь у розподілі депутатських мандатів. Якщо попередній закон визнавав вибори такими, що відбулися, за умови участі в них не менш як 50 відсотків виборців, то новий закон не передбачає встановлення обов'язкової мінімальної кількості учасників виборів, що означає проведення їх за будь-якої явки виборців.

29 березня 1998 р. за новим законом відбулися чергові вибори до Верховної Ради. З 51 наявної в країні на кінець жовтня 1997 р. політичної партії, коли закінчувалося висування до списків кандидатів у депутати, до виборчого бюлетеня для голосування в багатомандатному загальнодержавному

виборчому окрузі було занесено 30 партій і виборчих блоків партій. За результатами виборів подолали 4-відсотковий бар'єр і пройшли до Верховної Ради лише 8 претендентів.

Вибори змінили партійну систему України з атомізованої на систему поляризованого плюралізму. Цю систему складають лише ті політичні партії, котрі увійшли до Верховної Ради як такі, що справляють істотний вплив на здійснення державної влади. Решта політичних партій не відіграють більш-менш помітної ролі в українській політиці, хоча деякі з них є досить активними, а швидше – галасливими.

СИСТЕМА ТА СТРУКТУРА ПІДРОЗДІЛІВ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ У ВІДНОШЕННЯХ З ПОЛІЦІЄЮ

Матвійчук Анжеліка Віталіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративної діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Білик Вадим Миколайович**.

Події останніх років значно знизили довіру до працівників правоохоронних органів. Як показують дані Інституту соціології Національної академії наук рівень довіри серед українців знизився на 0,8 %. Причинами цього є різні чинники і фактори. На думку населення вплинула Революція Гідності, активізація сепаратизму на Донбасі. Не дивно, що ці події похитнули авторитет міліції серед народу, адже у 2014 році 17 тисяч працівників міліції перейшли на бік сепаратистів і тим самим зрадили Український народ.

Аналізуючи ситуацію було зрозуміло, що правоохоронні органи потребують змін. Тому з метою створення органу, який служитиме суспільству і буде призначений для охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічного порядку та публічної безпеки був прийнятий Закон України «Про Національну поліцію» [1].

Варто зазначити, що підписання законопроекту про Національну поліцію змінило структуру, систему підрозділів органів Міністерства внутрішніх справ.

Систему Національної поліції складають центральний орган управління Національною поліцією та територіальні органи [1]. До складу апарату центрального органу управління входять організаційно поєднані між собою структурні підрозділи, що забезпечують діяльність керівника Національної поліції, а також виконання покладених завдань.

До підрозділів належать:

1. кримінальна поліція;
2. патрульна поліція;

3. органи досудового розслідування;
4. поліція охорони;
5. спеціальна поліція;
6. поліція особливого призначення[1].

Структура Національної поліції включає в себе:

1. Центральний орган управління поліцією (апарат).

В свою чергу включає в себе керівництво Національної поліції, департаменти, відділення та сектори.

Функціонують наступні департаменти: Департамент забезпечення діяльності Голови; департамент карного розшуку (у складі кримінальної поліції); департамент кримінальної розвідки (у складі кримінальної поліції); департамент боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми (у складі кримінальної поліції); департамент протидії наркозлочинності (у складі кримінальної поліції); департамент оперативної служби (у складі кримінальної поліції); департамент оперативно-технічних заходів (у складі кримінальної поліції); департамент забезпечення діяльності, пов'язаної з небезпечними матеріалами (у складі кримінальної поліції); департамент превентивної діяльності; департамент «Корпусу оперативно-раптової дії» (у складі поліції особливого призначення); департамент міжнародного поліцейського співробітництва; головне слідче управління; департамент організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування; департамент інформаційно-аналітичної підтримки; правовий департамент; департамент кадрового забезпечення; департамент комунікації; департамент фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку; департамент внутрішнього аудиту; департамент управління майном; департамент зв'язку та телекомунікацій та інші.

2. Міжрегіональні територіальні органи.

Сюди входить департамент патрульної поліції, департамент кіберполіції; департамент поліція охорони; департамент захисту економіки; департамент внутрішньої безпеки.

3. Головні управління поліції в областях України.

До складу належить 26 головних управлінь в м. Києві, областях, АРК та м. Севастополі..

4. Підпорядковані державні установи;

Сюди слід відносити дошкільні навчальні заклади, навчальні центри, центр обслуговування підрозділів Національної поліції України.

Також варто зазначити, що внаслідок прийняття основного Закону у сфері поліцейської діяльності – Закону України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 був утворений новий центральний орган виконавчої влади – Національна поліція. Не дивлячись на те, що МВС існує поряд з Національною поліцією, саме МВС є, так званою, «керівною організацією» щодо Національної поліції. Цей факт підтверджує ч. 2. ст. 1. Закону України «Про Національну поліцію», оскільки у ньому зазначається, що діяльність поліції спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ згідно із законом[1, 2]. Отже, підсумовуючи зазначимо, що безпосередне

керівництво здійснює керівник Національної поліції, а політичне представництво перебуває у віданні Міністра МВС.

Згідно з нормою, основними повноваженнями Міністра у відносинах з поліцією є :

- забезпечення формування державної політики у сфері надання поліцейських послуга контролю за її реалізацію поліцією;
- забезпечення нормативно-правового реагування діяльності поліції;
- прийняття рішень щодо розподілу бюджетних коштів;
- забезпечення введення баз (банків) даних між МВС та поліцією.

Список використаних джерел:

1. Про Національну поліцію : Закон України від 2 лип. 2015 р. Голос України від 06.08.2015. № 141-142.
2. Про затвердження Положення про Національну поліцію : постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015. № 877. Урядовий кур'єр від 06.11.2015. № 207.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПОРТРЕТ ВБИВЦІ

Матвійчук Анжеліка Віталіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінології Крижна Людмила Володимирівна

Останнім часом, коли значно зростає злочинність, постає необхідність активного розроблення і впровадження нових форм і методів оперативно-слідчої роботи з метою підвищення ефективності розслідування складних кримінальних проваджень. Важливою складовою у процесі розслідування та необхідним компонентом вирішення процесуальних завдань є вміння правильно виявити суб'єктивну сторону злочину, психологічні особливості особистості злочинця.

Поняття „психологічний портрет” („психологічне портретування”, „психологічне профілювання”) вперше було вжите у 1974 р., коли поліція штату Монтана звернулася до ФБР за допомогою у встановленні виконавця вбивства 7-літньої дівчинки. Сам психологічний портрет вперше був складений Д. Брасселом у 1957 р. за матеріалами справи Матескі- „божевільний бомбист”. За радянських часів спроба створення психологічного портрету вперше реалізована у кримінальних справах Михасевича, який здійснив 33 вбивства, та

Чикатило (53 вбивства). Під психологічним портретом розуміється цілісний систематизований документ, що містить вибірковий, але достатній комплекс відомостей про психологію обличчя.

Для того щоб зрозуміти злочинну поведінку людини, необхідно проникнути глибоко в його психологію, тобто скласти психологічний портрет злочинця. Існує декілька видів його складання: – британський, у якому основна увага приділяється поведінці злочинця, виявленим доказам на місці злочину. Основоположник даного підходу Девід Кантер вважав, що люди зазвичай діють логічно і розумно, і за їхнім чином можна дізнатися і про інші сторони їх особистості. Схеми поведінки злочинців складаються за наявними доказами і свідченнями очевидців. Таким чином, британський метод йде від часткового до загального; – американський підхід до складання психологічного портрета злочинця базується на статистичних даних, на підставі яких потім дається оцінка особи злочинця, місця і способу його життя. Цей підхід йде, на відміну від британського, від загального до приватного. Доведено, що злочинці відрізняються від осіб, які вчиняють злочини, характерними психологічними особливостями, які і визначають їх злочинну діяльність. Злочинці, як правило, незадоволені становищем у суспільстві, соціально непристосовані. Вони імпульсивні, що впливає на спонтанність їх дій, необдуманих вчинків. Норми моралі і права не мають ніякого впливу на злочинців, вони або не хочуть виконувати вимоги суспільства, або не розуміють, що взагалі від них хочуть. Злочинці, як правило, не здатні встановлювати контакт з оточуючими, не можуть дивитися на ситуацію з позиції іншого, занурені в себе, замкнуті та агресивні. Різним категоріям злочинців перелічені вище психологічні риси притаманні різною мірою.

Можна виділити наступну структуру психологічного портрету:

1. Зовнішні ознаки психологічних властивостей людини (особливості носіння одягу, взуття, манера говорити, жестикуляція, міміка, особливості прикмети і т.д.).
2. Психологічні особливості способу життя людини (характеристика занять, відношення до них, способів задоволення потреб).
3. Особливості проведення дозвілля.
4. Коло спілкування (з ким і як часто спілкується).
5. Статус у рольовому поводженні людини в системі спілкування.
6. Характер прийнятих рішень.
7. Конкретні вчинки.

Для складання психологічного портрету треба виділити наступні індивідуально-психологічні якості (особливості) особистості: а) міміка, жести, темпоінтонаційні особливості мови (свідчать про темперамент людини); б) зміст висловлень (говорить про мотиви, ціннісні орієнтири); в) лексика і характер висловлень (свідчать про професійну приналежність); г) говір (говорить про національність, місце постійного чи тривалого проживання); д) жестикуляція, манера носіння одягу (допомагають судити про вік, досвід і статус). Варто підкреслити, що при психологічній ідентифікації людини ми часто зустрічаємося з маскувальним поводженням, навмисно демонструючими

почуттями і переживаннями. Виявляючи різну експресію, імітуючи стан пригніченості, стриманості, оптимізму, безтурботності, людина нерідко прагне замаскувати свій дійсний психічний стан у даний момент і своє відношення до сформованої ситуації і її окремих елементів.

Список використаних джерел:

1. Психологический профиль убийц/ Баронин А.С. Паливода, 2001.
2. Кримінологія. Особлива частина: навч. посіб. для студ. юрид. спец. вищих навч. закл. освіти / І. М. Даньшин, В. В. Голіна, О. Г. Кальман; за ред. І. М. Даньшина. – Харків: Право, 1999. – 232 с.
3. Психологический портрет личности серийного убийцы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.serial-killers.ru/materials/psixologicheskij-portret-lichnosti-serijnogoubijczy.htm>. 11. Психологический портрет преступника, его особенности [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://sovety-tut.ru/dom-i-semia/psihologicheskij-portret-prestupnika>.

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В НАПРЯМКУ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Мельник Ірина Олегівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 4-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Марков Михайло Миколайович**.

Останнім часом у світі все більше занепокоєння викликає поширення транснаціональної організованої злочинності, що являє загрозу не лише безпеці окремих держав, але й світовій спільноті в цілому. Спостерігається створення і функціонування в країнах Європи та Азії різних за своєю спрямованістю, структурою та масштабами впливу на економіку та суспільство в цілому злочинних формувань, що нерідко створюють цілісні мережеві системи, які здійснюють протиправну діяльність з метою незаконного отримання надприбутків.

Одним із найбільш небезпечних видів міжнародного злочинного бізнесу, що грубо порушує права особи, є торгівля людьми. Згідно з оцінками експертів Організації Об'єднаних Націй, цей вид злочину посідає третє місце за рівнем прибутковості після торгівлі наркотиками та зброєю. Реалії сьогодення доводять, що ера протидії торгівлі людьми шляхом застосування давно відомих методів минає. Їх мають замінити нові методики розкриття злочинів із

використанням інформаційних технологій, спеціалізованого програмного забезпечення із залученням вузькопрофільних фахівців-аналітиків.

У звіті Державного департаменту США про торгівлю людьми у світі у 2016 році Україну помістили в другу групу як «країну походження, транзиту й призначення для чоловіків, жінок та дітей, які зазнають примусової праці та сексуальної експлуатації». Кількість випадків торгівлі людьми та рабства в Україні почастишали. І це зумовлено не лише перманентною кризою та низьким життєвим рівнем, – нині через неконтрольовану ділянку кордону з Росією, окрім зброї та боєприпасів, переміщаються жертви та злочинці торгівлі людьми. За 6 місяців 2017 року Національна поліція надала допомогу 156 постраждалим від злочинів у сфері торгівлі людьми, серед постраждалих найбільше жінок (119). Також від дій зловмисників потерпіли 37 чоловіків і 12 дітей.

Загалом зафіксовано у 2017 році 144 злочини (проти 60 у 2016 році), передбачених ст. 149 Кримінального кодексу України (Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини). Правоохоронці встановили 69 зловмисників, причетних до такої діяльності. У 96 кримінальних провадженнях за цією статтею оголошено підозри. Фахівці поліції зазначають, що наразі набувають все більшого поширення форми торгівлі людьми, які не пов'язані з сексуальною експлуатацією. Зокрема, йдеться про трудову експлуатацію. Жертвами такого виду злочинів найчастіше стають чоловіки працездатного віку або особи з явними ознаками інвалідності, безпостійного місця проживання та інші малозабезпечені категорії громадян. Україна продовжує боротися з цим ганебним явищем, відтак 2017-й рік оголосила роком боротьби з торгівлею людьми.

Ефективна протидія, зокрема запобігання, злочинам, пов'язаним із торгівлею людьми, потребує належної взаємодії підрозділів боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми, Національної поліції (БЗПТЛ НП) України з іншими суб'єктами протидії таким злочинам неможлива без вивчення та врахування правових, організаційних і тактичних чинників функціонування оперативних підрозділів. Комплексного підходу потребують і наукові дослідження, що здійснюються за зазначеним напрямом.

РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ НАЦПОЛІЦІЇ У БОРОТБІ ІЗ ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ ЗА ПЕРШЕ ПІВРІЧЧЯ 2017 РОКУ

Список використаних джерел:

1. Шеваріхін А.О. Криминологічна характеристика злочинів, що пов'язані з торгівлею людьми. Аналітична довідка за підсумками наукового дослідження. - К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2002. - 20 с.

2. Ахтирська Н.М. Торгівля людьми в Україні: про що свідчить судова практика. - Київ, 2006. - 83 с.

3. Електронний ресурс

http://mvs.gov.ua/ua/news/9328_Za_pershe_pivrichchya_2017_roku_policiya_viyavila_144_zlochini_povyazani_z_torgivleyu_lyudmi.htm

ПРАВО НА ІМ'Я ЯК ОСОБИСТЕ НЕМАЙНОВЕ ПРАВО

Мельник Марина Сергіївна, здобувач вищої освіти 4-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: старший викладач кафедри цивільного права і процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Мазур Вікторія Вікторівна**.

Статтею 3 Конституції України людина визнана найвищою соціальною цінністю, а її права, свободи та їх гарантії – такими, що визначають зміст і спрямованість діяльності держави. У зв'язку з цим, одним із основних завдань

держави є створення сприятливих умов для розвитку кожного індивіда – фізичної особи і як наслідок утвердження громадянського суспільства. Питання особистих немайнових прав фізичної особи, до яких належить і право на ім'я, стає надзвичайно актуальним на тлі суспільних перетворень, які сьогодні відбуваються в Україні.

Вказане завдання є досить складним, особливо зважаючи на історію українського суспільства, зокрема тривале тоталітарне минуле. Органічно увібравши в себе основні положення Загальної декларації прав людини, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод з відповідними додатковими протоколами, Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права та інших міжнародних актів у сфері прав людини, Конституція України вибудувала власний каталог фундаментальних та непорушних прав людини, забезпечивши їх при цьому дієвими правовими гарантіями здійснення та захисту.

Зокрема, вказані вище конституційні положення знайшли своє втілення у реформованому цивільному законодавстві, адже прийнятий у 2003 році Цивільний кодекс України містить значний обсяг нових для вітчизняного цивільного законодавства правових положень, спрямованих на створення цивільно-правових гарантій реалізації та захисту особистих немайнових прав людини. Здійснена детальна регламентація відносин, які пов'язані із захистом особистих немайнових прав, в тому числі права на ім'я. Так норми знайшли своє закріплення у Книзі II Цивільного кодексу України.

Згідно вказаного нормативного акту суб'єктивне право на ім'я визначає поведінку широкого кола зобов'язаних осіб щодо використання імені особи, в тому числі, після її смерті, а також правові наслідки перекручення чи неправомірного обнародування імені. Законодавець визначив ім'я умовою набуття та здійснення фізичною особою своїх прав та обов'язків, тобто фактично включив його до необхідних складових цивільно-правового статусу фізичної особи.

Вказані новели цивільного законодавства свідчать про визнання державою приватноправової природи відносин, пов'язаних з особистими немайновими благами взагалі та іменем людини зокрема, про відхід від суто публічно-правових методів регулювання цих відносин, від зведення правовідносин щодо імені лише до відносин реєстрації імені в актах цивільного стану. Наведене вказує на актуальність обраної теми.

Можна погодитись з думкою І.А. Бірюкова, який стверджує, що поява другої книги Цивільного кодексу України засвідчила послідовність законодавця у створенні норм, спрямованих на забезпечення свободи людини і громадянина в усіх її проявах. На перше місце в цивільному законодавстві висуваються не майнові інтереси громадян, а особисті – честь, гідність, ділова репутація – головні чинники сутності особистості [3, с.408].

Юридичним фундаментом Книги 2 Цивільного кодексу є другий розділ Конституції України про права людини і громадянина. Конституційні права людини повністю перенесено до другої книги, де зміст їх розширено,

конкретизовано. Слід зауважити, що виокремивши особисті немайнові права фізичних осіб у структурі Цивільного кодексу, Україна стала однією з перших на території країн колишнього пострадянського простору, хто втілює вказані положення в життя. У літературі виділяють такі ознаки особистих немайнових прав:

- утворюються в духовній сфері життя суспільства і не мають майнового, економічного змісту (хоча можуть бути пов'язані з майновими правами). У так званих чистих особистих немайнових відносинах відсутній безпосередній зв'язок з майновими відносинами;

- мають особистий характер, оскільки складаються з приводу особливої категорії об'єктів – немайнових благ (життя, здоров'я, особиста недоторканність, ім'я, честь, гідність тощо), які неможливо відокремити від конкретної особи;

- мають абсолютний характер. Носії цих прав є уповноваженою особою, а всі інші стосовно неї і з приводу цих прав є зобов'язаними особами [3, с.56].

Крім того для характеристики особистих немайнових прав особи слід керуватися такими основними ознаками:

- 1) дане право належить кожній особі – це означає, що воно належить усім без винятку особам. При цьому всі особи рівні у можливості реалізації та охорони цих прав;

- 2) дане право належить особі довічно – це означає, що воно належить фізичній особі до моменту смерті, а юридичній особі – до моменту припинення;

- 3) дане право належить особі за законом – це означає, що підставою його виникнення є юридичний факт (подія або дія), передбачений законом. Переважна більшість особистих немайнових прав виникає в особи з моменту народження (створення).

- 4) дане право є немайновим – це означає, що в ньому відсутній майновий (економічний) зміст, тобто фактично неможливо визначити вартість цього права, а відповідно і блага, що є його об'єктом, у грошовому еквіваленті;

- 5) дане право є особистісним – це означає, що воно не може бути відчужене (як примусово, так і добровільно, як постійно, так і тимчасово) від особи-носія цих прав та/або передане іншим особам [4, с.144].

Проблематика права на ім'я як об'єкта правовідносин тісно пов'язаний з розвитком вчення про особисті немайнові права. Концепція розвитку особистих немайнових прав отримує новий поштовх у другій половині двадцятого сторіччя. Саме у цей час право на ім'я знаходить своє відображення у законодавстві багатьох країн світу. В результаті історичного розвитку інституту права на ім'я сформувалось його суспільне бачення. У ранній період розвитку людства ім'я розглядалось як свого роду код. Той, хто володів ним, мав владу над людиною, чиє ім'я було йому відкрито. Не випадково виник звичай, який історики й етнографи знаходять практично у всіх народів світу, – звичай приховувати своє ім'я. Наприклад, у Давньому Єгипті у людини було два імені: "мале" для побуту й "велике", ретельно приховувалось.

Володіння власним іменем як різновид, повноваження означає передбачену законом можливість фізичної особи бути носієм відповідного

прізвища, імені та по батькові. Проте право на володіння іменем не ототожнюється з правом на присвоєння імені фізичної особи. Відмінність між ними полягає насамперед у тому, що право на присвоєння імені є лише передумовою виникнення повноваження на володіння іменем, яке здійснюється шляхом надання імені людині вперше.

Право на присвоєння імені реалізується батьками (усиновлювачами), опікунами, а в передбачених законом випадках також і органами опіки та піклування або ж судом. Так, відповідно до чинного законодавства батьки зобов'язані невідкладно, але не пізніше одного місяця від дня народження дитини, зареєструвати народження дитини в державному органі реєстрації актів цивільного стану і одночасно присвоїти їй прізвище, ім'я та по батькові (ст. 144 Сімейного кодексу України). З ім'ям пов'язана сукупність уявлень про зовнішні й внутрішні якості носіїв [7,с.88].

Зростання самосвідомості особистості призводить до зростання цінностей її імені як такого. Чим багатше внутрішній зміст особистості, тим більше дорожить вона своїм ім'ям й тим небажані для неї якісь його применшення, дискримінація [5,с.15].

У юридичній літературі немає єдності щодо питань правомочностей, які надає право на ім'я.

Одні автори виділяють дві складові права на ім'я:

1) право вимагати від інших осіб, щоб до власника даного права зверталися і його називали у всіх формальних відносинах відповідно до того імені, яке є об'єктом аналізованого права;

2) право змінити ім'я, по батькові або прізвище [5,с.27].

Відповідно до іншої точки зору право на ім'я включає в себе можливість мати певне ім'я, користуватися ним, вимагати від інших осіб звертатись до них відповідно з цим ім'ям, а також можливість змінити ім'я в установленому порядку [6,с.5].

Узагальнюючи існуючі погляди можна стверджувати, що за своїм змістом право на ім'я фізичної особи включає таке:

- право володіти, користуватися і розпоряджатися своїм ім'ям;
- право вимагати від інших осіб звертатися до особи відповідно до її імені;
- право на псевдонім;
- право вимагати припинити незаконне використання свого імені, а також будь-які інші його порушення.

На підставі вищевикладеного право на ім'я можна визначити як особисте немайнове право фізичної особи на власне ім'я, яке включає в себе повноваження володіти, користуватись і розпоряджатись іменем на свій розсуд в межах положень цивільного права.

Право на ім'я є складовою значно ширшої правової категорії особистих немайнових прав. Вказане право належить до особистих немайнових прав, які забезпечують соціальне буття особи і мають на меті створити умови для повноцінної участі особи у соціальному житті. Це право наряду з іншими із цієї групи покликане захистити індивідуалізацію особистості.

Список використаних джерел:

1. Конституція України // Офіційний вісник України. – 1996. – 28 черв., – С. 9, розд. II.
2. Цивільний кодекс України // Офіційний вісник України. – 2003. – 28 берез., № 11. – С. 89, ст. 269.
3. Цивільне право України. Загальна частина: Підручник/ За ред. І.А. Бірюкова, Ю.О. Заїки. – К.: КНТ, 2006. – 408 с.
4. Цивільне право України: Підручник: У 2 кн. / Боброва Д. В., Дзера О.В., Довгерт А.С. та ін. / За ред. О. В. Дзери та Н. С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – Книга 1. – С. 144.
5. Красавчиков О.А. Охрана интересов личности и свод законов Советского государства. – Межвузовский сб. научных трудов. Вып. 53. Гражданско-правовая охрана интересов личности в СССР. Свердловск, 1977, с. 27.
6. Сергеев А.П. Право на защиту репутации. Л., 1989, с. 5.
7. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 року № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21-22. – Ст. 135.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВОЛОНТЕРСТВА В УКРАЇНІ

Микитюк Юлія Сергіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 2-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративного права і процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Стрельченко Оксана Григорівна**.

Нормативне правове регулювання - це регламентація загальних суспільних відносин правовими нормами, закріпленими в нормативно-правових актах, нормативно-правових договорах та інших формах права, які (норми) розраховані на багаторазове застосування за наявності передбачених ними обставин. Обсяг суспільних відносин, на які поширюється нормативне правове регулювання, є кількісно невизначеним; коло осіб не окреслене персонально; часові межі дії норм чітко не встановлені (безстроковість дії).

Основними законодавчими актами, що регулюють діяльність волонтерського руху в Україні є Закони України «Про волонтерську діяльність» [1], «Про громадські об'єднання» [3] та «Про благодійну діяльність та благодійні організації» [2].

2 вересня 2014 р. був прийнятий Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо деяких питань оподаткування благодійної допомоги», яким вносяться зміни до ст. 165 і 170 Податкового кодексу щодо звільнення в період проведення АТО від оподаткування податком на доходи

фізичних осіб благодійної допомоги, призначеної для учасників бойових дій. Іншим Законом України «Про внесення змін до статті 7 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 2 вересня 2014 р. особам, які перебувають на державній або іншій публічній службі, дозволено здійснювати публічний збір благодійних пожертв для забезпечення боєздатності Збройних Сил України.

Важливим кроком щодо створення сприятливих умов в роботі волонтерських організацій стало прийняття Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20 жовтня 2014 р. Згідно із ст. 15 цього Закону благодійна, гуманітарна та технічна (в тому числі міжнародна), допомога внутрішньо переміщеним особам звільняється від податків, зборів та інших загальнообов'язкових платежів (в тому числі від податку на додану вартість, акцизних зборів тощо). Митне оформлення такої допомоги здійснюється за спрощеним порядком, встановленим Кабінетом Міністрів України [4].

Вищезазначені заходи знайшли підтримку серед волонтерської спільноти, однак вони, є недостатніми для підготовки відповідного системного законодавчого поля, адже базовим нормативним актом, що регулює діяльність волонтерських організацій, є Закон України «Про волонтерську діяльність» 2011 року, яким не передбачена участь волонтерів у подіях, аналогічних тим, які розгорнулися в Україні, починаючи з грудня 2013 р. Відзначимо також, що Закон України «Про волонтерську діяльність» неодноразово проходив експертну оцінку, яка вказувала на його недоліки [1].

Відповідно до Порядку формування та ведення Реєстру волонтерів антитерористичної операції, затвердженого наказом Міністра фінансів України від 30 жовтня 2014 р., внесення особи в реєстр волонтерів АТО є необхідною, але не вирішальною умовою для звільнення від оподаткування. У положенні не зазначено, що всі включені до реєстру волонтерів суб'єкти волонтерської діяльності будуть автоматично звільнені від сплати податку на дохід фізичних осіб.

Отже, критерії відбору волонтерів, які будуть звільнені від оподаткування не визначені нормативними актами, що, на думку експертів, створює механізми для зловживань: в умовах, коли не визначено жодного порядку звітності волонтерів-фізичних осіб про використання благодійних пожертв на цілі АТО, а також критеріїв оцінки їхньої допомоги, спрямованої на цілі АТО, не можна виключати застосування тиску з боку укладачів реєстру волонтерів АТО – Державної фіскальної служби України.

Слід зазначити, що оперативна діяльність окремих волонтерських груп, направлена на якнайшвидшу допомогу учасникам та постраждалим від військових дій іноді виходить за межі правового поля.

Приватні грошові перекази практично не контролюються державними органами, зокрема, Державною фіскальною службою України. В повній мірі це стосується готівкових пожертв. Водночас, необхідність швидкого реагування на потреби військових змушує волонтерів доправляти у зону АТО спорядження, що було незаконно ввезено до України.

Випадки таких зловживань необхідно розслідувати в індивідуальному порядку, зважаючи на складність ситуації, що була причиною неправомірних дій. Введення мораторію на притягнення до адміністративної та кримінальної відповідальності волонтерів, що порушили українське законодавство під час збору коштів, матеріальних ресурсів та їх транспортуванні до зони АТО на час її проведення, на думку експертів, є виправданим кроком з огляду на необхідність ефективно забезпечувати обороноздатність держави.

Неврегульованим залишається питання надання волонтерам статусу «учасник бойових дій». Ми вважаємо, що волонтерська діяльність у АТО потребує окремого комплексного реформування. Створення необхідних умов та правового забезпечення суб'єктів волонтерської діяльності матимуть відображення у покращенні загального стану волонтерської діяльності в Україні, та нестиме за собою полегшення загального проведення АТО. Особи, які проводять волонтерську діяльність у зонах АТО потребують, у першу чергу, захисту та гарантії захисту свої громадянських прав, незалежно від того, на якій території знаходиться суб'єкт волонтерської діяльності.

В цілому в українському експертному середовищі поширення набула думка про відсутність на сьогодні комплексного підходу до реформування волонтерської діяльності в Україні. Прийняті нормативні акти спрощують роботу благодійних та волонтерських організацій, проте являють собою точкову реакцію на події й деякі носять тимчасовий характер.

Створюються дискримінаційні прецеденти в суспільстві, коли, наприклад, операції та реабілітацію для учасників АТО дозволяється проводити без оподаткування, а інваліди чи хворі на онкологічні захворювання вимушені сплачувати податки, якщо сума пожертви на лікування є більшою за неоподаткований благодійний мінімум.

Список використаних джерел:

1. Про волонтерську діяльність : Закон України від 19 квітня 2011 р. № 3236-VI (Із змінами та доповненнями, внесеними Законом України від 08 жовтня 2016 р.) [Електронний ресурс] – Режим доступу:

<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3236-17>

2. Про благодійну діяльність та благодійні організації : Закон України від 5 липня 2012 р. №5073-VI.02 (зі змінами та доповненнями від 06.11.2016)

[Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5073-17>

3. Про громадські об'єднання : Закон України від 22 березня 2012 р. № 4572-VI (Із змінами та доповненнями, внесеними Законом України від 02 листопада 2016 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>

4. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб : Закон України від 20 жовтня 2014 р. № 1706-VII(зі змінами та доповненнями від 21.02.2016)

[Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=52046

ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ВІТЧИЗНЯНОГО ТА ЗАРУБІЖНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ ПОЛІЦІЄЮ БЕЗ ПОПЕРЕДЖЕННЯ

Мирончук Юлія Валентинівна, здобувач вищої освіти бакалавра, студентка 3-го курсу, групи 301-ПОД ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент кафедри адміністративної діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Білик Вадим Миколайович**.

Вивчення питання щодо правил застосування вогнепальної зброї поліцією можливо різними способами, але в першу чергу слід ознайомитися з документами Організації Об'єднаних Націй (далі за текстом – ООН), а саме Кодексом поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку та Основними принципами застосування сили та вогнепальної зброї посадовими особами з підтримання правопорядку.

Відповідно до ст. 3 Кодексу поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку: «Службовці органів правопорядку можуть застосувати силу тільки у разі суворой необхідності та в обсязі, необхідному для виконання їх обов'язків. Застосування вогнепальної зброї вважається крайнім заходом. Загалом, вогнепальна зброя не повинна застосовуватися, за винятком випадків, коли підозрюваний порушник чинить збройний опір або іншим чином ставить під загрозу життя інших і менш крайні заходи є недостатніми для приборкання або затримання підозрюваного порушника. У кожному випадку застосування вогнепальної зброї повинен подаватися звіт до компетентного органу» [1].

Розглянемо законодавство окремих держав. Почнемо з законодавства України. Поліція під час виконання повноважень визначених Законом України «Про Національну поліцію», уповноважена застосовувати вогнепальну зброю. Застосування вогнепальної зброї є найбільш суворим заходом примусу. Поліцейський уповноважений застосовувати вогнепальну зброю тільки з метою заподіяння особі такої шкоди, яка є необхідною і достатньою в такій обстановці, для негайного відвернення чи припинення збройного нападу. Відповідно до ч. 6 ст. 46 Закону України «Про Національну поліцію»: застосування вогнепальної зброї без попередження допускається: при спробі особи, яку затримує поліцейський із вогнепальною зброєю в руках, наблизитися до нього, скоротивши визначену ним відстань, чи доторкнутися до зброї; у разі збройного нападу, а також у разі раптового нападу із застосуванням бойової техніки, транспортних засобів або інших засобів, що загрожують життю чи здоров'ю людей; якщо особа, затримана або заарештована за вчинення особливо тяжкого чи тяжкого злочину, втікає із застосуванням транспортного засобу; якщо особа чинить збройний опір; для припинення спроби заволодіти вогнепальною зброєю [2].

Відповідно до ч. 7 ст. 34 Закону Грузії «Про поліцію»: застосування вогнепальної зброї без попередження допускається: при збройному нападі, а

також при несподіваному нападі із застосуванням бойової техніки, будь-яких транспортних або механічних засобів; під час втечі особи, затриманої або заарештованої, за наявними у поліцейського попередніми даними, за вчинення особливо тяжкого злочину із застосуванням транспортного засобу; при вчиненні особою збройного опору; для подачі сигналу тривоги або виклику допоміжних сил; для припинення спроби заволодіти вогнепальною зброєю; для умиротворення тварини зі смертельними ушкодженнями або смертельними каліцтвами, коли очевидна неможливість вирішення проблеми іншим чином [3].

Відповідно до ч. 4 ст. 27 Закону Азербайджанської Республіки «Про поліцію»: в разі раптового, тобто несподіваного нападу, а також при здійсненні нападу із застосуванням вогнепальної зброї, використанням механічних транспортних засобів, які становлять небезпеку, при нападі хижих, диких тварин, працівник поліції може застосовувати вогнепальну зброю без попередження [4].

Провівши аналіз ми дізналися про те, що питання застосування вогнепальної зброї без попередження регулюється по-різному, в Україні, Грузії та Республіці Азербайджан – це питання врегульовано майже на рівні, поліцейському допускається застосування вогнепальної зброї без попередження за певних умов передбачених законом.

Працівник органів внутрішніх справ Республіки Білорусії має право привести зброю у готовність до стрільби, якщо вважає, що в обстановці, що склалася не виключена можливість його застосування або використання (ст. 29 Закону Республіки Білорусії «Про органи внутрішніх справ» [5].

Відповідно до ст. 66 Закону «Про завдання і повноваження Баварської державної поліції». Вогнепальна зброя застосовується проти людей лише для того, щоб зробити їх нездатними до нападу чи до втечі. Постріл, який з достовірністю, що межує з упевненістю, завдасть смертельного поранення, допускається лише тоді, коли він є єдиним засобом для відвернення на явній загрози завдання тяжкої шкоди особистій недоторканності особи» [6].

Закон Королівства Бельгії «Про діяльність поліції» регулює питання застосування зброї у ст. 38 «Застосування зброї здійснюється тільки після попередження голосом або будь-яким іншим наявним засобом, за винятком випадків, коли через таке попередження застосування зброї може виявитися безрезультатним» [6].

Статтею 57 Закону Чеської Республіки «Про поліцію» – Після застосування засобу примусу або зброї, під час якого особу було поранено, поліцейський повинен негайно, як тільки це дозволять обставини, надати пораненій особі першу допомогу та забезпечити лікарське обстеження. Далі він повинен вжити невідкладних заходів або вчинити інші дії, щоб можна було належно пояснити правомірність застосування зброї» [6].

Законом Республіки Словенія «Про поліцію» встановлено наступну правову норму (ст. 52) перед застосуванням вогнепальної зброї поліцейський повинен, якщо це дозволяють обставини, попередити особу, проти якої він збирається застосувати вогнепальну зброю, закликком: «Стій, поліція, стрілятиму!» та попереджувальним пострілом [6].

В Республіці Білорусь, Бельгії, Словенії, Федеральній землі Баварія, Чехії – законодавець робить акцент на попередженні про застосування вогнепальної зброї при будь-якій ситуації, але все таки є відсилання на те, що в обстановці, що склалася не виключена можливість його застосування або якщо це дозволяють обставини, попередити особу.

Список використаних джерел:

1. Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку : резолюція 34/169 Генеральної Асамблеї ООН від 17.12.1979 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_282.

2. Про Національну поліцію : Закон України від 2 лип. 2015 р. Голос України від 06.08.2015. № 141-142.

3. О полиции: закон Грузии от 04.10.2013 г. № 1444-Іс (аутентичный перевод). URL: <https:matsne.gov.ge/ru/document/vo\view/2047533>.

4. Закон Азербайджанской Республики от 28.10.1999 г. № 727 ІГ (аутентичный перевод). URL: <https:matsne.gov.ge/ru/document/vo\view/2047533>.

5. Об органах внутренних дел Республики Беларусь: Закон Республики Беларусь от 17.07.2007 г. № 263-3. URL: <http://www.pravo.by/document/?guid=3871&p0=h10700263>.

6. Статус поліції: міжнародні стандарти і зарубіжне законодавство. За заг. редакцією О.А. Банчука. К. : Москаленко О.М., 2013. 588 с.

ДЕТЕРМІНАНТИ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Миронюк Тетяна Василівна, доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук.

В Україні за 2016 рік, за даними Міністерства внутрішніх справ, було зареєстровано майже 496 тисяч злочинів. У 2017 році ця цифра складає 523,9 тисячі злочинів. Якщо така тенденція збережеться, то показники злочинності будуть ще вищими. Найбільше у 2017 році було скоєно крадіжок – майже 260 тисяч, проте це на 16,8% менше, ніж роком раніше. Найменше серед усіх злочинів було умисних вбивств – трохи більш ніж 1,5 тисячі. Значно зросло за рік, на 29%, незаконне поводження зі зброєю – було зафіксовано майже 7,9 тисячі випадків. На 25,1% зросла кількість наркозлочинів – до 27,8 тисячі. Крім того, стали частіше здійснювати службові злочини та підробляти документ.

Таку невтішну динаміку визнають і органи, уповноважені з нею боротися.

Керівники правоохоронної системи зазначають основні об'єктивні причини цих тенденцій. По-перше, з 2012 року в країні погіршується економічна ситуація, а це завжди супроводжується зростанням злочинності. Як

тільки знижується рівень життя людей, злочинність зростає, і насамперед це стосується майнових злочинів.

Серед соціально-економічних факторів, які впливають на криміногенну ситуацію слід відмітити: збільшення на 14,6% споживчих цін у тому числі на: - електроенергію – на 28%, - гарячу воду, опалення – на 3%, - охорону здоров'я на 7%. зріст безробіття станом на жовтень 2017 року до 9.1% (жовтень 2016 року – 9%); зниження рівня соціального захисту малозабезпечених верств населення (за 11 місяців 2017 року за субсидіями звернулись 7,7 млн. домогосподарств, що на 34% більше аналогічного періоду 2016 року

По-друге, з 2014-го триває війна, що сприяє поширенню організованої злочинності та збільшенню незаконного обігу зброї. Збройне протистояння на сході країни – створює умови до витоку в незаконний обіг з території проведення АТО зброї. Так, у 2017 році з незаконного обігу вилучено 2,4 тис. вогнепальної одиниць: вогнепальної зброї - 1016 пістолетів, 78 гранатометів, 256 обрізів, 404 карабіни, гвинтівки та рушниці, 333 одиниці саморобної зброї, 123 автомати, 2,2 тис. гранат, 72 вибухові пристрої 240 тис. набоїв.

По-третє, повна реєстрація злочинів, що також відображається на статистиці та постійний контроль за нею. Саме останній фактор використовують офіційні особи, зазначаючи, що раніше просто приховували багато злочинів, а сьогодні реєструються всі факти їх скоєння, що створює враження про таке різке її зростання.

Разом з тим рівень розкриття злочинів знизився. МВС пояснює це тим, що відбулася відмова від гонитви за показниками. Однак усе ж таки, за останні три складні роки визначальну роль у зростанні злочинності відіграла війна. Найперше, до чого вона призвела, — потрапляння величезної кількості зброї на чорний ринок, унаслідок чого більшість злочинців тепер легко можуть дістати вогнепали. За інформацією ЗМІ (соцмереж) зараз у Києві стандартний пістолет Макарова неважко купити за \$300–400. А що ближче до зони АТО, то дешевше й легше дістати зброю, до того ж не тільки пістолети, а й автомати, гранати та навіть гранатомети й кулемети. Вся ця зброя вже почала "говорити". За оцінками і самого МВС, і незалежних експертів, на сьогодні в країні гуляє 3–4 млн нелегальних одиниць зброї.

Одним із чинників, який не люблять обговорювати через питання політкоректності, — вимушені переселенці з Донбасу, яких на українській території вже понад 1,5 млн. І це за найскромнішими підрахунками. Очевидно, що не всі ці люди змогли нормально прилаштуватися на новому місці, особливо в умовах, коли держава якщо не кинула їх напризволяще, то принаймні допомагає дуже умовно. Тому не дивно, що чимало з них вимушено чи невимушено стають на злочинний шлях і починають добувати собі гроші, вчиняючи правопорушення.

Ще одна причина, про яку не люблять говорити в МВС, — професійна придатність правоохоронців. Адже за останні три роки відомство постійно перевіряють люстраціями, атестаціями, реформами тощо. Вони, безумовно, потрібні, однак усе це вельми негативно позначається на здатності правоохоронців виконувати свої безпосередні функції. За форматом нової

патрульної поліції ховається простий факт нереформованості чи не найважливішої ланки апарату МВС — слідчого та оперативного персоналу, тих, хто має виявляти злочин, розслідувати його, затримати злочинця й довести його провини для суду.

Зараз маємо ситуацію, коли слідчих та оперативних працівників люстрація й переатестація майже не торкнулися. Зате чимало професіоналів, які ще лишалися в органах, пішло, не чекаючи перевірок. А ще тому, що на хвилі ненависті до правоохоронців після Майдану їм урізали всі доплати, премії та бонуси до й без того невеликих ставок. Це спричинило відплив чималої частини працівників.

Інший чинник, який не можна не згадати, — скандальний "закон Савченко", який передбачає зарахування терміну попереднього ув'язнення в строк відбування покарання за схемою, коли один день у слідчому ізоляторі прирівнюється до двох днів у в'язниці. Закон набрав чинності ще 24 грудня 2015 року і вже був застосований до близько 40 тис. осіб. Як твердять і поліція, і адвокати, і Міністерство юстиції, і навіть правозахисники, на свободу вийшло безліч людей, засуджених за тяжкі злочини.

Експерти відмічають, що українське суспільство за рівнем криміногенності нині наближається до рівня 1990-х. Проблема тут навіть не так у кількості злочинів, як у поверненні норми кримінального стилю поведінки, який, з одного боку, штовхає неблагополучні прошарки населення на злочинний шлях, а з другого — породжує у звичайних громадян невіру в здатність держави їх захистити. Такі речі призводять до негативних сталих наслідків, які всі могли споглядати на тому ж таки Донбасі, що був осердям так званого чорного демографічного поясу, тобто в регіоні зі стабільно високим рівнем криміналу, смертності та соціально небезпечних захворювань на кшталт ВІЛ/СНІД чи гепатит «С». Ось тільки тепер таким поясом може стати чи не вся територія країни.

Сьогодні ситуація в Україні вельми типова для всіх країн, що потрапляють у таку турбулентність. Наприклад, вона досить схожа з хорватськими реаліями 1990-х років. Там також спостерігався значний вибух злочинності та криміналізації соціуму, шляхи виходу з якого були цілком банальними та очевидними. З одного боку, підвищення ефективності роботи правоохоронних органів через їх реформування, кадрове оновлення та зростання заробітної плати. А з другого — стабілізація економічної ситуації, можливість для дедалі більшої частини населення добувати собі хліб нормальною, легітимною працею.

Ще один спосіб нормалізувати ситуацію — вирішення проблеми з величезною кількістю нелегальної зброї на руках. Чимало експертів пропонує використати молдовський досвід, де така сама проблема виникла ще 20 років тому після воєнного конфлікту в Придністров'ї. А це дозвіл для населення володіти зброєю. Це має спонукати добропорядних громадян, які купили собі зброю для самооборони, піти в правоохоронні органи й зареєструвати її.

І це ще не всі детермінанти, які породжують такий високий рівень злочинності. Але саме з'ясування (усвідомлення) та усунення усіх тих

небезпечних соціальних та криміногенних факторів, що існують в сучасному українському суспільстві, дасть можливість припинити різкий сплеск злочинності та стабілізувати ситуацію щодо її запобігання в державі.

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗНАНЬ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Молодих Елла Вікторівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Патик Леся Леонідівна**.

Вже на початку минулого століття були спроби застосовувати спеціальні психологічні знання у ході розслідування кримінальних проваджень. Юристи намагалися вирішити питання про характер вини, достовірність показань свідків, потерпілих, мотиви злочинної діяльності, ступені суспільної небезпеки обвинуваченого та інше [1, с. 12].

Боротьба зі злочинами у сучасному суспільстві, її результативність значною мірою пов'язані із розвитком наук, що можуть технічно, методично, гносеологічно забезпечити цю діяльність. Технічна оснащеність, володіння та вміння правоохоронних органів застосовувати сучасні наукові знання в процесі попередження та розслідування злочинів сприяє правильному вирішенню завдань кримінального процесу [2, с. 8].

На різних етапах досудового розслідування, в тому числі під час проведення слідчих (розшукових) дій, може виникнути необхідність у застосуванні спеціальних наукових та технічних знань. Спеціальні психологічні знання в діяльності правоохоронних органів реалізуються різними засобами, безпосередньо слідчими, судьями та забезпечують правильну діагностику особистості, індивідуальний підхід до людини, вибір та застосування найбільш відповідних ситуації тактичних прийомів і, таким чином, сприяють вирішенню на справжній науковій основі практичних завдань діяльності по боротьбі зі злочинністю. Її результативність значною мірою пов'язана із розвитком наук, які можуть забезпечити цю діяльність технічно та методично. Законодавець встановлює можливість застосування спеціальних знань у кримінальному процесі шляхом залучення до нього особи, яка володіє необхідними науковими, технічними або іншими спеціальними знаннями (ст. 71 КПК України) [3].

Так, для вирішення питань, які потребують спеціальних знань, наприклад, констатації, оцінки та пояснення суттєвих особливостей психологічного життя обвинувачених, свідків чи потерпілих, які не страждають психічними захворюваннями, до кримінального процесу залучаються професійні психологи. Вони проводять експертизи, надають консультації, беруть участь у провадженні в якості спеціалістів.

Слід наголосити, що саме судово-психологічна експертиза – найпоширеніша форма використання спеціальних психологічних знань у ході розслідування кримінальних проваджень (ст. 69 КПК України)[3].

Терміном «спеціальні» зазвичай позначають сферу професійних знань, якими оперує експерт і які не належать до загальновідомих, акумульованих у повсякденному життєвому досвіді людини, а також не є правовими [5, с. 26].

Психологічна складова слідчої діяльності представлена функціонально-діючими компонентами, які доволі складні, змістовно внутрішньо наповнені та чітко відображають її зміст, вони обумовлені знаннями, професійно значущими уміннями, навичками, якостями та можливостями слідчого. Так, психологічний аналіз нормативно-правових актів, що регулюють діяльність слідчого (тобто його функцій, обов'язків та прав), дозволяє побудувати загальну психологічну структуру діяльності слідчого у поєднанні наступних підсистем: гносеологічна діяльність; пошукова діяльність, комунікативна діяльність, організаційна діяльність, профілактична діяльність, психологічна діяльність, засвідчувальна діяльність.

Важливим елементом психологічної складової слідчої діяльності є питання психологічного впливу, що є проблемними й мають важливе значення для правоохоронної діяльності загалом. Адже вплив слідчого на психіку осіб, які беруть участь у провадженні, є одним з основних елементів слідчої тактики. Взагалі, психологічний вплив слід визначати як способи впливу на психіку правопорушника, потерпілого чи свідка з метою спонукати його на надання правдивих показань з приводу обставин злочину.

До складових механізму психологічного впливу належать:

- особливості особистості – тобто достатній розвиток пізнавальної, емоційної та вольової сфер, спроможність діагностувати індивідуальні особливості й емоційний стан партнера по спілкуванню, знання й уміння вибирати необхідний метод впливу й грамотно його застосовувати;

- специфіка об'єкта впливу як конкретної соціальної одиниці (підозрюваного, обвинувачуваного, свідка, потерпілого);

- особливості каналу проходження стимулів від суб'єкта до об'єкта й реалізації обраного методу, тобто вміння розпізнавати й впливати на психологічні бар'єри, що виникають у процесі психологічного впливу;

- прогнозування можливих змін і наслідків застосування обраного методу і корекція подальших кроків.

Щодо характеристики тактичних прийомів психологічного впливу у криміналістичній діяльності слідчого, то насамперед, слід зауважити, що тактичний прийом – це найбільш доцільний у межах закону та етики спосіб дії слідчого, який з урахуванням певної слідчої ситуації спрямований на виконання завдань пізнання та управління у процесі розслідування.

До того ж, прийоми психологічного впливу в системі доцільно поділити на окремі блоки: естетичний, процесуальний, етичний, тактико-криміналістичний, психологічний.

Отже, використання спеціальних психологічних знань є надзвичайно важливим та необхідним, оскільки на різних етапах кримінального процесу

може виникати необхідність у констатації, оцінці та поясненні існуючих суттєвих особливостей психічного життя обвинувачених, підозрюваних, потерпілих та свідків, які не страждають психічними захворюваннями.

Список використаних джерел:

1. Шепітько В.Ю. Психологія судової діяльності: навч. посібник. Х.: Право, 2006. 160 с.
2. Бишовець О.В. Психологічний вплив у кримінальному провадженні: теорія і практика : монографія. К. : Істина, 2013. 152 с.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. 2013. № 9-10. Ст. 88.
4. Марчак В.Я. Поняття та значення спеціальних психологічних знань у кримінальному процесі // *Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наук. праць*. Вип.125: Правознаціональної академії внутрішніх справ. Чернівці: Рута, 2001. С. 104-107.
5. Абрамова В.М. Криміналістика : навч. посіб. для дистанційного навчання / [В.М. Абрамова, А.О. Ляш]; за наук. ред. А.В. Іщенка. К. : Університет «Україна», 2007. 557 с.

ТЕХНОЛОГІЯ BLOCKCHAIN (БЛОКЧЕЙН) ТА ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ В ДЕРЖАВНОМУ ЗЕМЕЛЬНОМУ КАДАСТРІ УКРАЇНИ

Молодих Елла Вікторівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: старший викладач кафедри інформаційних технологій та кібернетичної безпеки ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Чукаєва Аліна Валеріївна**.

В українських реаліях стало якимось звично перебувати позаду планети у технологічному розвитку. При тому, що свої "айтішники" успішно працюють на краю технологій на аутсорсі. Україна в числі останніх впровадила 3G, повільно рухається до мереж четвертого покоління, довгий час суттєво відставала в електронних послугах від розвинених країн світу. Але є одна технологія, в якій Україна хоче опинитися в авангарді – це blockchain (блокчейн). [1]

Блокчейн – це загальнодоступна технологія, що використовує цифрові підписи та криптографічне хешування для забезпечення безпечних транзакцій, які не можна змінити. [5] Перевага blockchain полягає в тому, що вона може забезпечити незмінний реєстр, який забезпечує прозорість і цілісність операцій, надійно закріплених за допомогою криптографії. Вона може бути

корисна у боротьбі з шахрайством, а також для забезпечення безперервності бізнес-операцій. Технологію можна розуміти як інфраструктуру, на якій можливо створювати безліч додатків в різних областях. В Blockchain — реєстр даних розгалужений. Доступ до нього мають багато людей у різних точках країни, за умови, якщо вони підключені до єдиної мережі. За словами закордонних та українських експертів, це дає змогу виключити корупційну складову із робочого процесу. Адже всі учасники системи мають вільний доступ до реєстру, а отже можуть слідкувати за будь-якими змінами, які вносяться. Блокчейн – це технологія з трьома функціями безпеки: незмінність (можна внести зміни в дані), прозорість (всі учасники можуть бачити, що відбувається) і автономію (самоврядування). Ніхто не може змінити запис потай від інших сторін. Чесно, відкрито, надійно.

Технологія набрала популярність в контексті криптовалют, але сьогодні вже спокійно існує сама по собі. Потенційно блокчейн може бути корисний у будь-якому середовищі, де немає довіри між учасниками. Наприклад, це міжбанківські перекази, реєстри, логістика, будь-які бази даних – наприклад, з кредитною історією, професійним досвідом, медичною інформацією. Сфер, де вже застосовується або тестується технологія, багато. Це і банківський сектор, енергетика, медицина, держсектор і навіть платформи для мультимедійного контенту, а також авіація.

Державний земельний кадастр є потужною інформаційною системою, яка містить в собі дані про земельні ділянки, часткову інформацію про власників, про обмеження щодо використання земельних ділянок. Тому зрозуміло, що питання безпеки інформаційних даних земельного кадастру та зведення рівня людського втручання до мінімуму є першочерговим завданням для повноцінного функціонування системи та гарантування прав громадян. 21 червня 2017 року на засіданні Кабінету Міністрів було схвалено постанову щодо посилення захисту даних Державного земельного кадастру шляхом впровадження технології Blockchain. Презентація проекту оновленого Державного земельного кадастру відбулась в жовтні 2017 року. Презентуючи проект постанови, перший заступник Міністра аграрної політики та продовольства України Максим Мартинюк зазначив, що ця технологія є найбільш досконалою із існуючих на сьогодні у світі у сфері захисту інформації. [6]

Програма унікальна тим, що саме користувачі програми виступають у ролі «чиновників». Інакше кажучи, це печатка, яку ставить на витяг не одна людина, а десятки тисяч людей за допомогою Інтернету. Щороку в Україні видається понад 1 млн витягів, завдяки яким земельна ділянка змінює власника або відбувається перереєстрація договорів оренди. Заступник Міністра М. Мартинюк наголошує на тому, що користь від програми неодмінно буде. Також важливим є наступне — доступ до системи матимуть органи державної влади, органи місцевого самоврядування, нотаріуси, адміністратори центральних органів надання адміністративних послуг, силові відомства, реєстратори. [4]

Саме з огляду на це, уряд України вирішив впровадити Blockchain у роботу Державного земельного кадастру. За словами виконавчого директора

міжнародної антикорупційної організації Transparency International Ярослава Юрчишина, який брав участь у проекті, Blockchain — це та система, на яку можна покластися. [3]

Blockchain – це та технологія, якій беззаперечно довіряють, оскільки вона дозволяє поєднувати у собі два важливих елементи: безпеку та громадський контроль. Для України— це, як наголошують представники влади, ідеальна технологія, адже вона дозволяє робити все максимально прозоро, водночас гарантуючи правильність даних, які потрапляють до ланцюга системи.

З першого погляду, система справді видається ідеальною. Та варто визнати, що вона справді такою є, якби не декілька «але». Для того, щоб Blockchain безперебійно працював, система повинна мати високий рівень захисту в інфраструктурі мережі та достатню кількість потужності. Для цього вузли цифрової екосистеми повинні розміщуватися у сучасних Data-центрах. Також Blockchain не може заздалегідь передбачити всі сценарії під час програмування системи й не завжди відповідає за точність інформації, яка відображається на комп'ютері користувача. Окрім цього, у ході роботи можуть виникнути й інші проблеми. Перша з них — достовірність даних, які вводяться в систему. Blockchain гарантує їхню незмінність, однак не може перевірити їхню правильність. Але, за словами голови Державного агентства з питань електронного урядування України Олександра Риженка, дані потраплятимуть до системи достовірними та без помилок, адже саме для цього Blockchain існує. [2]

Проте, про повноцінний перехід земкадастру на blockchain мова поки не йде. Проведена тільки процедура перевірки виписки з земкадастру. Це перший з трьох етапів переведення земкадастру на нову технологію.

Директор IT-департаменту центру держземкадастру Павло Шевченко зазначає, що в базу даних Blockchain потрапляє уся інформація щодо земельної ділянки особи, а саме про кадастровий номер, дані про розташування, цільове призначення, площу, форму власності, власників, орендарів, як тільки ця особа отримує виписку із земельного. [7]

Тепер кожна виписка з земкадастру буде доповнена окремим листом. На аркуші буде надрукований хеш блокчейна - унікальний ідентифікатор в базі даних Blockchain і QR-код. Будь-яка людина зможе перевірити достовірність інформації у виписці. Для цього на спеціальній веб-сторінці треба вписати хеш або завантажити електронну версію виписки. Оскільки вписувати довгий хеш незручно, перевірити виписку можна за допомогою QR-коду. Для цього IT-департамент центру держземкадастру розробив мобільний додаток. На його презентації директор IT-департаменту центру держземкадастру Павло Шевченко показав, як працює цей додаток під iOS. Однак, знайти цей додаток у програмах для завантаження мобільних додатків під iOS та під Android поки неможливо. В рамках другого етапу представники Мінагрополітики обіцяють перевести на blockchain базу даних земкадастру. В рамках третього етапу мають за допомогою Blockchain хешірувати всі транзакції земкадастру. Коли перераховані етапи будуть реалізовані – невідомо до сьогодні.

Отже, з вищесказаного можна дійти до висновку, що Blockchain – це вдале поєднання внутрішньої безпеки та громадського контролю, оскільки забезпечує надійну синхронізацію даних та захищає їх від підміни в результаті зовнішнього втручання. Тому для нашої країни – це ідеальний інструмент для забезпечення цілковитої прозорості та безумовної довіри населення до цих даних. Будемо сподіватись, що Україна зробить правильний вибір щодо повноцінного переходу земельного кадастру на систему Blockchain.

Список використаних джерел:

1. Блокчейн в Україні: Що це за технологія і чим вона корисна. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.112.ua/statji/blokchein-v-ukraini-shcho-tse-za-tekhnohiiia-i-chym-vona-korysna-417161.html>
2. Думки експертів. Земельний Blockchain – (не) довіряти? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://agropolit.com/spetsproekty/355-zemelny-blockchain--ne-doviryati>
3. Міністерство аграрної політики та продовольства України. Державний земельний кадастр перейшов на технологію Blockchain [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/uk/node/24722>
4. Земельний кадастр на Blockchain: чи допоможе нова технологія вирішити старі проблеми [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mind.ua/publications/20177194-zemelnij-kadastr-na-blockchain-chi-dopomozhe-nova-tehnologiya-virishiti-stari-problemi>
5. Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії. Блокчейн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%BB%D0%BE%D0%BA%D1%87%D0%B5%D0%B9%D0%BD>
6. Теоретичні основи державного земельного кадастру: Навч. посібник / М.Г. Ступень, Р.Й. Гулько, О.Я. Микула та ін.; За заг. ред. М. Г. Ступеня. – 2-ге видання, стереотипне. – Львів: «Новий Світ-2000», 2006. – 336 с.
7. Обділений блокчейном: чому земельний кадастр отримав "неповний" Blockchain. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/publications/2017/10/11/629979/>

ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ЕВТАНАЗІЇ

Мощанська Руслана Ярославівна, здобувач вищої освіти 2-го курсу ННІ №2 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри цивільного права і процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Шаповал Леся Іванівна**.

Ставлення до навмисного прискорення смерті невиліковного хворого, навіть із метою припинення його страждань, ніколи не було однозначним. Сучасна наука успішно може боротися з багатьма хворобами, повертати людей

до повноцінного життя зі стану клінічної смерті, забезпечувати виживання безнадійних новонароджених дітей, продовжувати термін життя за наявності смертельних хвороб, що припиняють здатність організму самостійно справлятися з основними життєво важливими функціями. Та разом із тим наукові відкриття, вирішуючи якісь складні проблеми, автоматично породжують додаткові, більш складні, як з боку технічного, так і морального вирішення.

Англійський філософ Френсіс Бекон (1561-1626) для позначення легкої безболісної смерті ввів термін «евтаназія», тобто спокійна і легка смерть, без мук і страждань. Евтаназія — практика припинення (або скорочення) лікарем життя людини, яка страждає невиліковним захворюванням, відчуває нестерпні страждання, на задоволення прохання хворого в безболісній або мінімально болісній формі з метою припинення страждань [1].

Л. А. Воробйова дає дещо інше визначення евтаназії: «це обдумані і усвідомлені дії або відсутність дій медичного службовця, які виконуються у відповідності з очевидно і однозначно вираженою проханням освіченої хворої людини або її офіційного, законного представника для припинення і завершення психофізичних страждань хворого, що знаходиться за всіма перевіреними показниками в передсмертному стані, яка зі стовідсотковою ймовірністю призведе до самої смерті» [2, с.41].

Противники евтаназії вважають, що людину треба лікувати до кінця, до тих пір, поки не наступить природна смерть. Адже боротьба за життя навіть вмираючого пацієнта – це головне правило клятви Гіппократа, яку дають всі лікарі на самому початку своєї роботи.

Захисники евтаназії впевнені, що цей спосіб допоможе позбавити не тільки самого пацієнта, але і його родичів від мук, переживань і страждань. Часом, евтаназія – це єдиний спосіб допомогти вмираючим хворим з онкологічними захворюваннями в четвертій стадії. Особливо, якщо людина сама прекрасно розуміє, що жити йому залишилося всього кілька тижнів.

Виділяють два основних види евтаназії:

I. З боку пацієнта:

1. Добровільна евтаназія – здійснюється за недвозначним проханням пацієнта, який здатний самостійно приймати рішення. Прохання має бути виражена неодноразово, на основі доброї поінформованості. У Сполучених Штатах Америки та багатьох інших державах Заходу стали широко поширені згоди пацієнтів, які в юридичній формі раніше висловили свою думку та побажання на випадок безстрокової коми.

2. Недобровільна – проводиться над хворим, який фізично не може повідомити про свої бажання. Рішення про евтаназію приймається на основі рішення родичів.

II. З боку лікаря:

1. Пасивна форма евтаназії (інша назва - «метод відкладеного шприца») полягає в припиненні медичної допомоги, спрямованої на продовження життя, що помітно прискорює наближення природної, нерідко

болісної смерті. Таку форму евтаназії іноді розглядають як право пацієнта на добровільну відмову від медичних послуг, операції [3].

2. Активна форма евтаназії (іншими словами, «метод наповненого шприца») застосовується, коли офіційна особа (лікар) усвідомлено і цілеспрямовано вживає рішення, після якого смерть настає стрімко (наприклад, доза препарату як калію хлорид, який дає зупинку серця, і етамінал натрію, який діючи на центральну нервову систему, викликає зупинку дихання є смертельним для людини) [3].

Існує кілька форм активної евтаназії:

1) «Вбивство з милосердя». Лікар або родичі пацієнта бачать муки тяжкохворої людини (пацієнт фізично не може висловити свою волю) і вводять йому велику дозу препарату, що послабляє його біль. Після цього настає досить швидка і безболісна смерть.

2) Самогубство, яке відбувається під керівництвом лікаря. Він готує смертельні ліки, а хворий своїми руками вводить його собі сам, що призводить до поступового згасання і неминучої смерті.

3) «Власне активна евтаназія» – лікар приймає активну участь у смерті хворого, тобто вводить препарат, який призводить до смерті людини за власним рішенням самого страждальця.

Аналіз історичних джерел свідчить, що явище евтаназії було наявне ще в Спарті, де чітко були задукомензовані акти вбивства новонароджених хворих та немічних немовлят шляхом залишення їх в горах за містом як поживу хижим звірам. Така ж доля очікувала і старих, нездатних до воєнних дій людей. Законодавчо легалізація евтаназії відбулась у законах XII таблиць, де було закріплено можливість позбавляти життя неповноцінних новонароджених [4].

Дещо змінилося ставлення до евтаназії в часи зародження християнства. Це насамперед пов'язано з тим, що християнство, як філософсько-релігійне вчення витоками своїми ґрунтується на принципі святості життя. Так, Святий Августин писав: «...ніколи не можна вбивати іншої людини, навіть якби дуже хотілося». Таке усталене бачення щодо евтаназії тривало впродовж усього періоду Середньовіччя, і лише у період Відродження з'явилися нові філософські погляди на проблему життя та смерті людини. Розглядаючи вказану проблему, Мартін Лютер висловив погляди щодо необхідності змін у структурі суспільства. Він перший у XVI ст. в одній зі своїх праць написав, що дитина з фізичними вадами є сатанинським плодом без душі, тому її вбивство не буде вважатися злочином.

Проблема евтаназії стала актуальною лише в XX ст., що пов'язано з першим досвідом легалізації евтаназії, а також практикою здійснення евтаназії всупереч чинному законодавству. Таким чином, проблема евтаназії – одна з найбільш актуальних і невирішених медичних, етико-філософських та юридичних проблем сучасності.

- фізичне насильство форма домашнього насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці;

- психологічне насильство форма домашнього насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб;

- сексуальне насильство форма домашнього насильства, що включає будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою;

- економічне насильство форма домашнього насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування.

Домашнє насильство відбувається у всіх секторах суспільства, незалежно від релігії, раси, сексуальних уподобань, професійного та освітнього рівня. Особи, які чинять насильство, намагаються одержати владу та контроль над близькими партнерами. Влада набирає вигляду стратегічної образливої тактики (фізична, сексуальна, вербальна, емоційна), що забезпечує посилення контролю.

Коли образа переходить межу і перетворюється на насильство, усе може розпочатися з порівняно незначних проявів. Коли насильство повторюється, воно стає все жорстокішим та цілеспрямованішим. Особи, які чинять насильство, не «втрачають контроль», а застосовують насильство для контролювання та одержання влади над жертвою [2].

Варто зазначити, що наслідки насильства в сім'ї мінімізуються суспільством та окремими людьми. Насправді існуюча епідемія насильства в сім'ї спричиняє величезні небезпечні наслідки для самих потерпілих, для чоловіків-насильників і, нарешті, для всього суспільства. Наслідки домашнього насильства можна розглянути в декількох вимірах: шкода для суспільства загалом, тяжкі наслідки для жертв, а також для самого кривдника.

Часто першою особою, яка спілкується з жертвою домашнього насильства, є дільничний офіцер поліції. Крім припинення самого акта насильства, профілактичної роботи з кривдником, інших дій, які він виконує згідно зі своїми професійними обов'язками, дільничний офіцер може надати, виходячи з конкретних обставин, й іншу допомогу жертві насильства. Він має пояснити жертві, які її права порушено і в який спосіб вона може їх захистити. Дільничний офіцер також може порадити, до яких установ та організацій, зокрема громадських, може звернутися жертва, і яку допомогу може надати кожна з організацій. Дільничний офіцер як авторитетна і неупереджена особа, яка користується довірою учасників сімейного конфлікту, може також виступити посередником у вирішенні конфлікту [3].

Список використаних джерел:

1. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. Голос України від 06.01.2018. № 4.
2. Підвищення кваліфікації слідчих. URL: http://www2.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/navch_pidrozdily/v_spetsializatsiyi/book_slid.pdf.
3. Запорожцев А.В. Насильство в сім'ї та діяльність органів внутрішніх справ щодо його подолання: навчально-методичний посібник для здобувач ступеня вищої освіти бакалавра і вищих навчальних закладів МВС України. URL: <https://www.osce.org/uk/ukraine/93319?download=true>.

CYBERCRIME IN THE WORLD

Нирко Ігор Віталійович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: викладач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Півкач Ірина Олександрівна**.

Cybercrime is a fast-growing area of crime. Today, cybercrime is one of the most dynamic groups of socially dangerous attacks. The rates of spread of these crimes are growing rapidly, and their social danger, which has no physical and virtual boundaries, is seriously damaging and poses a real threat to victims throughout the world, is constantly increasing. More and more criminals use the speed, convenience and anonymity of the Internet to commit a variety of criminal acts.

Cybercrime is more serious than five years ago. Despite the efforts of law enforcement agencies aimed at combating cybercrime, their number, unfortunately, does not decrease, but, on the contrary, is constantly increasing. [4]

Cybercrime can be classified in two types:

- Advanced cybercrime (or high-tech crime) – serious attacks on computer tools and software that became possible thanks to the latest cyber technology;
- Cyber-enabled crime (or traditional crime) – fraud using personal computer (PC), illegal collection of commercial secret information, unauthorized access to computer information, etc. [3, с. 215]

The changing nature of cybercrime. New trends in cybercrime are emerging all the time, with estimated costs to the global economy running to billions of dollars.

New cybercrimes are divided in the following types:

- fraud with plastic cards;
- false Internet auctions;
- fraud with bank loans;
- search and use of "breakthroughs" (errors) in the programs;
- Mailing list (spam);

- gambling in an online environment;
- domain name redemption and registration (cybersquatting)
- theft of services (telemarketing);
- the creation of viruses;
- theft of information and personal data;
- abduction of false news in electronic media and others.

The commitment to global cybercrime takes over INTERPOL. The vast majority of cybercrime are international in nature, because Interpol is the partner for any law enforcement agency that investigates these crimes cooperative level. INTERPOL can provide local law enforcement with a targeted information system, obtained by aggregating data globally.

INTERPOL's role is to enable police in its 192 member countries to work together to fight transnational crime and make the world a safer place. It maintain global databases containing police information on criminals and crime, and we provide operational and forensic support, analysis services and training. These policing capabilities are delivered worldwide and support three global programmes: counter-terrorism, cybercrime, and organized and emerging crime. [2]

INTERPOL in the field of cybercrime focuses on:

- Operational and investigative support;
- Cyber-intelligence and analysis;
- Civil Forensics;
- Innovation and research;
- Capacity building;
- National cyber review.

INTERPOL is uniquely positioned to advance the fight against cybercrime on a global scale through proactive research into emerging crimes, the latest training techniques, and development of innovative new policing tools.

So, the fight against cybercrime and the level of cyber security today is one of the priorities in the country's policy. But a comprehensive struggle against this problem requires joint efforts of the state, citizens and the international community. [1]

Remember - in order not to get caught by cybercriminals, always be vigilant and use only licensed software.

Список використаних джерел

1. Кіберзлочинність у всіх її проявах: види, наслідки та способи боротьби [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.gurt.org.ua/articles/34602/>
2. BT and INTERPOL unite to fight cyber-crime [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.globalservices.bt.com/btfederal/en/news/bt-and-interpol-unite-to-fight-cybercrime>
3. Савчук Н. В. Кіберзлочинність: зміст та методи боротьби / Н. В. Савчук // Теоретичні та прикладні питання економіки: зб. наук. праць. — К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. — Вип. 19. — С. 342
4. ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://goal-int.org/ponyattya-ta-zmist-kiberzlochinnosti/>

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Ніжинська Юлія Сергіївна, здобувач освітнього ступеня магістра 1-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри юридичної психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат психологічних наук **Сидоренко О.Ю.**

Сучасна Україна переживає складний та відповідальний етап свого розвитку, який характеризується трансформацією всіх сфер життєдіяльності суспільства, включаючи й правоохоронну. Враховуючи особливості сучасного розвитку правоохоронної системи, варто зазначити, що важливе місце в ній посідає вміння професійного спілкування кожного окремого поліцейського, адже по кожному з них у населення складається думка про систему правоохоронних органів в цілому[2, ст. 11].

Професійне спілкування працівників поліції являє собою обов'язковий елемент, а для представників певних служб і підрозділів – різновид їх професійної діяльності. В процесі спілкування здійснюється організація та реалізується тактика взаємодії з різними категоріями громадян з метою попередження, припинення, розкриття та розслідування правопорушень і злочинів.

Відповідно до статті 3 Конституції України найвищою соціальною цінністю в Україні визнаються людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека, а утвердження та забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави, в тому числі працівників органів Національної поліції, які безпосередньо втілюють ці конституційні положення у життя [1, ст.3]. Отже, у відносинах з громадянами кожен поліцейський повинен неухильно дотримуватися принципу гуманізму, що виявляється, зокрема у: ввічливості і доброзичливості; готовності надати допомогу, послугу, прагнення не турбувати людину без причин; чуйності, делікатності, коректності та толерантності, повазі тощо. Суворе дотримання правил етикету –це важлива умова високої культури поведінки працівника органів Національної поліції як на службі, так і у позаслужбових відносинах.

Професійне спілкування має певну психологічну специфіку, яка обумовлена наступним: сукупністю оперативно-службових завдань, високою формалізацією процесу спілкування, поєднанням процесуальних та непроцесуальних форм діяльності, конфліктним характером та різноманітними приводами для вступу у спілкування, необхідністю встановлення психологічного контакту і довірчих стосунків тощо[3, с. 65].

Професійне спілкування може здійснюватися в особливому процесуальному режимі, коли порядок міжособистісної взаємодії сторін регулюється правовими (процесуальними) нормами, наприклад, під час виявлення причин і умов, які сприяли вчиненню злочину, через обов'язок

роз'яснення і забезпечення прав особам, які беруть участь у досудовому розслідуванні, під час прийому заяв і повідомлень про злочин, допиту на досудовому розслідуванні тощо.

Велике значення у роботі працівника органів Національної поліції відіграють безпосередньо мова та стиль спілкування. Тембр, інтонація, чіткість мовлення, гучність голосу – це фактори, які психологічно діють на співрозмовника, викликають у нього повагу, симпатію або, навпаки, негативні емоції[3, с.231-234].

Етика поведінки поліцейських під час спілкування повинна будуватися на певних моральних принципах, серед яких головними є наступні[4, с. 109]:

- в основі ділового контакту лежать в першу чергу інтереси справи, а не особисті інтереси та власні амбіції;
- порядність, тобто органічна неспроможність до безчесного вчинку або поведінки;
- доброзичливість, тобто потреба робити людям добро;
- повага гідності співрозмовника, що реалізується через такі моральні якості як: ввічливість, делікатність, тактовність, чемність, турботливість;
- коректність, тобто стриманість у словах та манерах, виключення зайвих питань, надмірної настирності;
- висока самоорганізація і ефективне планування роботи та виконання її у відведені терміни і строки.

Саме вищезазначені якості, які повинні бути притаманні працівникам органів Національної поліції, здатні сформувати позитивний імідж правоохоронців як у громадян нашої країни, так і у іноземців. Навіть при негативному ставленні громадян до поліцейського останній повинен будувати спілкування таким чином, щоб нормалізувати стосунки з людьми, встановити необхідний рівень порозуміння.

Працівники поліції, виконуючи свої професійні обов'язки, беруть активну участь у різних видах професійного спілкування: входять у контакти зі службовими особами, з керівниками місцевих органів влади, з представниками підприємств і установ, з громадянами та правопорушниками. Таке спілкування впливає на прийняття рішень організаційного, процесуального характеру та в цілому на всю професійну діяльність. Не менш важливим для працівника правоохоронних органів є культура мовлення – це вміння сказати необхідне слово в потрібний час, доцільно, із дотриманням правил етикету, щоб не образити людину і водночас не втратити власну гідність[4, с. 97].

Однією з найбільш важливих якостей, яка сприяє підвищенню ефективності процесу спілкування, є вміння вислуховувати інших. Коли людина уважно слухає свого співбесідника, вона демонструє свою зацікавленість у тому, що він говорить, проявляє повагу до нього. І це обов'язково полегшуватиме встановлення взаєморозуміння. Звертаючись до правоохоронця, людина очікує, що її уважно вислухають, розглянуть її проблеми і допоможуть у їх вирішенні. Уміння вислуховувати людину дозволяє правоохоронцю викликати її прихильність до себе, зняти психологічне напруження, яке зазвичай виникає на початковій стадії спілкування[5, с. 178].

Отже, професійне спілкування працівників органів Національної поліції – це специфічна форма їх взаємодії з населенням, що здійснюється на основі встановлених норм і правил, і спрямовується на ефективне функціонування всієї правоохоронної системи. Професійне спілкування поліцейських ґрунтується на певних соціально-психологічних закономірностях і орієнтується на успішне й ефективне виконання їх професійних обов'язків, включаючи обмін пропозиціями, вимогами, поглядами, мотивами з метою розв'язання конкретних проблем в діяльності по забезпеченню законності та правопорядку.

Список використаної літератури:

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. (Із змінами, внесеними згідно із Законом України «Про відновлення дії окремих положень Конституції України» від 21 лютого 2014 року № 742–VII).
2. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 року № 580–VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015.
3. Психологія оперативного спілкування та діяльності оперативних підрозділів органів внутрішніх справ/ За ред. члена-кореспондента АПрН України, професора Е.О. Дідоренка. – Луганськ, 2007. – 550 с.
4. Практична психологія у правоохоронній діяльності: навч.-метод. Матеріали/ П. Сопек, Л. Мороз, С. Яковенко. – К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2005. – 164 с.
5. Москалець В.П. Психологія особистості: [навч. посібник] / В.П. Москалець. – К.: Вид. «Центр учбової літератури», 2013. – 262 с.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПІД ЧАС ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ВИГОТОВЛЕННЯМ ТА РОЗПОВСЮДЖЕННЯМ ФАЛЬСИФІКОВАНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Ніколаєнко Роман Анатолійович аспірант кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ,
Науковий керівник: професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ кандидат юридичних наук, професор **Ніколаюк Сергій Ігорович**

Соціально-економічні та політичні зміни в країні обумовили зростання кількості лікарських засобів, що знаходяться в обігу, а разом з тим надали поштовх негативним явищам, що викликані криміналізацією фармацевтичної сфери. Під час організації незаконного обігу лікарських засобів вчинюється ряд злочинів, що пов'язані з виготовленням та реалізацією фальсифікату. Україною ратифіковано ряд міжнародних угод, дія яких спрямована на захист лікарських

засобів від підробки, створено державну систему контролю якості лікарських засобів. Однак не зважаючи на зусилля контролюючих, правоохоронних органів, розповсюдження фальсифікованих лікарських засобів створює загрозу здоров'ю громадян, обумовлює негативні економічні та соціальні наслідки.

Результати аналізу функціонування державної системи протидії обігу фальсифікованих лікарських засобів свідчать про наявність ряду чинників, що суттєво знижують її ефективність. Склалася ситуація, що характеризується певними тенденціями: контролюючі (регулятивні) органи протидіють обігу фальсифікованих лікарських засобів (або незаконному обігу лікарських засобів), а правоохоронні органи протидіють саме злочинам (або правопорушенням), що пов'язані з виготовленням та розповсюдженням фальсифікованих лікарських засобів – тобто, вирішуючи одне завдання, зазначені суб'єкти мають різну компетенцію і різний інструментарій для його вирішення. Але разом з тим, при реалізації окремих елементів системи протидії (або на різних етапах державного контролю обігу лікарських засобів) реалізація їх повноважень неможлива (або значно ускладнюється) без налагодження взаємодії. Окрім цього, внаслідок дерегуляції економіки, контролюючі органи позбавлені (в тому числі і тимчасово) ряду повноважень (наприклад, мораторій на перевірку суб'єкта господарювання), а оперативні працівники підрозділів захисту економіки, які наділені достатнім обсягом повноважень щодо проведення оперативно-розшукових заходів у секторі економіки, приділяють недостатньо уваги як питанням виявлення зазначених злочинів, так і питанням щодо їх запобігання. Головні зусилля оперативних працівників спрямовано на виявлення злочинів у таких пріоритетних напрямках економіки, як бюджетна сфера, АПК, фінансово-кредитна система, сфера банківської діяльності, ПЕК тощо [1, 91]. Головна причина такої байдужості криється в тому, що на сьогодні більшість суб'єктів споживчого ринку в Україні є приватної форми власності, і тому злочини, що вчиняються у цій сфері, здебільшого завдають шкоду споживачам або правласникам торгових марок, а не державі [2, 175]. Тобто, функції регулюючих органів обмежені законодавчо (і в результаті вони не мають змоги суттєво вплинути на ситуацію фармацевтичного ринку щодо обігу фальсифікованих лікарських засобів), а оперативні підрозділи, внаслідок роботи по пріоритетним напрямкам, не приділяють належної уваги виявленню та документуванню зазначених злочинів. Але слід враховувати, що лікарські засоби – специфічна продукція, безпеку та якість якої споживач не у змозі перевірити самостійно (і не у змозі відмовитися від їх придбання, оскільки вони для окремих категорій населення виступають як товари першої необхідності), а контролюючі органи, здійснюють лише вибіркового контролю (оскільки не мають відповідних на те засобів) – тобто, якість і безпека окремих одиниць продукції не перевіряється, а відповідно, не гарантується [3, 164]. Тому одним із завдань нашого дослідження ми обрали визначення ролі оперативних підрозділів в державній системі та наданні пропозицій, з метою підвищення ефективності протидії обігу фальсифікованих лікарських засобів, з врахуванням можливостей оперативних підрозділів. Тобто, ми розглядаємо не повністю організацію діяльності оперативних підрозділів, а лише ті елементи, які необхідні для їх

участі в державній системі протидії обігу фальсифікованих лікарських засобів шляхом виявлення та документування злочинів, що пов'язані з виготовленням та розповсюдженням фальсифікованої продукції.

На ефективність реалізації своїх функцій оперативними підрозділами впливають ряд негативних чинників, для усунення яких, в рамках нашого дослідження, розробляються конкретні пропозиції.

Список використаних джерел:

1. Дарага Р.Д. Протидія підрозділами ДСБЕЗ МВС України злочинам, що пов'язані з виготовленням та розповсюдженням фальсифікованої продукції.: дис. канд. юрид. наук: 12.00.09. - К., 2016. 250 с.

2. Сеніч О. Я. Запобігання злочинам у сфері роздрібної торгівлі: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. К., 2010. 278 с.

3. Файзрахманов Н. Ф. Расследование оборота фальсифицированных и недоброкачественных лекарственных средств, биологически активных добавок: дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.12. М., 2013. 255 с.

ДОСУДОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ КІБЕРЗЛОЧИНІВ

Острик Галина Валеріївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 4-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри досудового розслідування ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ кандидат юридичних наук, доцент **Литвинчук Олександр Іванович**.

Сучасний розвиток інформаційних технологій, удосконалення виробництва і розширення сфери впровадження новітньої техніки надали можливість зародженню та розвитку складного та специфічного виду злочинів – кіберзлочинів. Характерною особливістю даних злочинів є те, що предметом протиправного посягання виступає комп'ютерне обладнання та електронна інформація, яка в ньому знаходиться (банківські рахунки, персональні дані, паролі та інша особиста інформація фізичних та юридичних осіб).

У Розділі XVI Кримінального кодексу України, який носить назву «Злочини в сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку» передбачені суспільно небезпечні діяння, які відносяться до кіберзлочинів.

За допомогою мережі Інтернет діяння, пов'язані з кіберзлочинністю, проникають на міжнародний рівень. Тому традиційні механізми правової взаємодопомоги і принцип суверенітету, одним з проявів якого є те, що тільки правоохоронні органи держави можуть проводити слідчі (розшукові) дії та оперативно-розшукові заходи на її території, вимагають безліч формальних погоджень, роблячи розслідування транснаціональних кіберзлочинів проблематичним. До того ж під час кваліфікації таких злочинів може виникнути необхідність застосування законів декількох держав: країни, з якої

діяв правопорушник, та країни, де знаходиться потерпілий. Відмінності в криміналізації таких діянь за законодавством різних країн можуть призвести до ускладнення співробітництва правоохоронних органів або зробити таке співробітництво неможливим.

Зазначена категорія злочинів вимагає специфіки в методах та засобах під час розслідування. Ця специфіка полягає не тільки в гармонізації кримінально-правових норм держав світу, а й в способах розслідування кіберзлочинів в межах однієї держави.

При аналізі злочинності в Україні, сміливо можна стверджувати що відсоток злочинів, учинених за допомогою комп'ютерної техніки, з кожним роком зростає і цьому є декілька причин: низький контроль за розповсюдженням комп'ютерної продукції; недостатність теоретичних знань та практичних навичок у розслідуванні кіберзлочинів з боку правоохоронних органів; високий рівень латентності зазначених злочинів.

Оскільки комп'ютерні злочини носять специфічний характер, то процес розслідування та розкриття таких злочинів вимагає від слідчих та оперативних працівників певної специфіки в своїх діях. Ця специфіка полягає в певних особливостях проведення слідчих (розшукових) дій (огляд місця події, допиту потерпілих, свідків, підозрюваних, проведення обшуку та ін.). Ще однією особливістю кіберзлочинів є те, що розслідування та розкриття цих діянь неможливе без застосування правоохоронними органами комп'ютерних технологій. Це пов'язано з необхідністю відшукування, фіксування, вилучення та збирання доказів в електронній формі, крім того, комп'ютерні технології широко використовуються для проведення оперативно-розшукових заходів.

Ураховуючи зазначене, можемо зробити такі висновки:

- кіберзлочини – це специфічний вид незаконних діянь, які вимагають протидії на міжнародному рівні;
- злочини є доступними, оскільки готування та скоєння злочину відбувається практично не відходячи від «робочого місця»;
- злочинець та об'єкт, на який він посягає, можуть знаходитися за тисячу кілометрів один від одного;
- процес виявлення, фіксації та вилучення доказів для розслідування кіберзлочинів значно відрізняється від традиційного процесу розслідування інших кримінальних правопорушень.

Таким чином, для підвищення ефективності боротьби кіберзлочинами необхідно вдосконалювати нормативно-правову базу як України, так і зарубіжних держав (у напрямку гармонізації кримінальної відповідальності за такі діяння), підвищувати рівень обізнаності слідчих та оперативних працівників у сфері роботи електронно-обчислювальних машин та використання кіберпростору, а також забезпечувати підрозділи правоохоронних органів, які ведуть боротьбу з кіберзлочинами, необхідними обладнанням та технікою для виявлення, фіксації, збереження та оброблення матеріалів, які в подальшому сприятимуть розкриттю злочинів.

ОРГАНІЗОВАНА ЗЛОЧИННІСТЬ ЯК НАЙВИЩА СТАДІЯ КРИМІНАЛІТЕТУ

Острик Галина Валеріївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 4-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Марков Михайло Миколайович**.

Постійне збільшення кількості громадян, що опинилися за межею бідності, падіння моральних принципів на фоні способу життя і подвійної моралі представників владно-управлінських структур, служить надійним джерелом поповнення нижчих ешелонів організованої злочинності.

В юридичній літературі різних країн світу зустрічається різноманітне трактування поняття організованої злочинності.

Важливо зазначити, що організована злочинність стає сьогодні суттєвим фактором посилення соціальної напруги і дестабілізації суспільних відносин, перешкоджає оздоровленню економіки, впорядкуванню споживчого ринку, сприяє деформації нових форм економічних підприємницьких відносин. Посилюються процеси зрощення економічної та загальнокримінальної злочинності, лідерів злочинних угруповань з корумпованими посадовими особами органів влади і управління, правоохоронних органів.

Організована злочинність є і залишається одним з факторів суспільного розвитку. Її масштаби - реальна загроза становленню соціально-економічних реформ та входження України в світове співтовариство. Тенденція останніх років свідчить про зростаючий інтерес лідерів злочинних угруповань активно включатися в легальні комерційні структури. Практика засвідчує, що великі мафіозні формування легалізують свою діяльність шляхом створення різноманітних асоціацій, спільних підприємств, посередницьких організацій і кооперативів.

Саме ж поняття організованої злочинності являє собою один із найскладніших та найнебезпечніших видів злочинності, що може посягати одночасно на економічні, політичні, правові і моральні сфери суспільства внаслідок розгалуженості сфер її злочинної діяльності.

Основними ознаками організованої злочинності є: наявність забезпеченої ієрархічної структури (лідер, виконавці і т. п.); спільна розробка техніки, тактики, методики і стратегії злочинної діяльності; наявність психофізіологічної і функціональної структури; наявність фінансового забезпечення (створення спеціального грошового фонду "общака"), яким керує лідер; розподіл "прибутків" в залежності від виконаної ролі; встановлення і дотримання кодексу поведінки (норм і правил поведінки членів організованої групи як у сфері злочинної діяльності так і поза нею); наявність злочинного досвіду; використання в своїй діяльності злочинного інструментарію (засобів, методів та прийомів) і сучасного арсеналу науково-технічних засобів, транспорту і зброї (холодної, вогнепальної тощо).

Організована злочинність це стійке, згуртоване, з високим рівнем організованості та захищеності група осіб, об'єднана для спільної, тривалої злочинної діяльності, що виконує наступні функції: управлінсько-стратегічну, асоціально-виробничу, фінансову, захисту та прикриття, конспірації і контррозвідки, дисциплінарного впливу і насильства (психологічного і фізичного).

Функціонально організована злочинність проявляється в наступних формах організованої злочинної діяльності: створення та нарощування злочинного капіталу; легалізація здобутих злочинним шляхом засобів (грошей) і проникнення в легальний бізнес; забезпечення безпеки і ефективності обігу злочинного капіталу; одержання прибутків з легалізованого капіталу і його використання з метою утвердження його позицій в різноманітних сферах суспільного життя.

Необхідно сказати ще раз, що організована злочинність являє собою найбільш небезпечну форму проявів кримінальної діяльності, так як спрямована на заволодіння контролю у всіх галузях життєдіяльності суспільства і держави. Протиправна діяльність організованої злочинності спрямована на знищення підвалин державної влади і підрив суспільної безпеки. Тому зупевненістю можна сказати що організована злочинність є найвищою стадією криміналітету, а у зв'язку з цим необхідно вжити найжорсткіших заходів з протидії організованої злочинної діяльності і в самі короткі терміни.

Список використаних джерел:

1. http://5ka.at.ua/load/pravo/organizovana_zlochinnist_jak_najvishha_stadija_krim_inalitetu_referat/49-1-0-23155 [Електронний ресурс]
2. http://www.xn--80aayuiecs0c.com.ua/load/doklady/doklady/zagalna_karakteristika_prichin_rozvitku_organizovanoji_zlochinnosti_v_suchasnij_ukrajini/20-1-0-1684 [Електронний ресурс]
3. Шумський П., Пришко А. Окремі питання боротьби з організованою злочинністю. // Право України. - 1999. - № 1. - С. 47.
4. http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/997_305 [Електронний ресурс]
5. Конституція України Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141)
6. Закон України "Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, ст.1
7. Джужа О.М., Василевич В.В. Феномен – організована злочинність: Міжвідомчий наук.-дослід. центр при Координаційному комітеті по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю при Президентіві України // Наук.-прак. журнал "Боротьба з організованою злочинністю і корупцією" (теорія і практика). – 2001, – № 3. К., – С.15 – 25.

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ОПИТУВАННЯ ОСОБИ, ЯК ПРЕВЕНТИВНОГО ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ЗАХОДУ

Павліченко Ірина Борисівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавр 4-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративної діяльності НАВС, кандидат юридичних наук, доцент **Басс Вікторія Олександрівна**.

Одним з дієвих, найбільш простих і ефективних способів отримання оперативно-розшукової інформації при розслідуванні та розкритті правопорушень є проведення опитування серед осіб, які потенційно володіють інформацією, що має значення для органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність. У зв'язку з цим вивчення теоретичних і практичних питань опитування, як оперативно-розшукового заходу, є досить актуальним.

На основі аналізу нормативно-правових актів, які регулюють діяльність поліції в зазначеній сфері можна визначити, що вадами такого правового регулювання є: недостатня правова регламентація застосування даних заходів адміністративного примусу на законодавчому рівні і, як наслідок, підміна законодавчої регламентації підзаконними нормативними актами; неузгодженість норм підзаконних правових актів з нормами законів України у цій сфері; відсутність належної систематизації нормативно-правових актів, що ускладнює їх ефективне застосування [1].

Напрями удосконалення нормативного забезпечення діяльності поліції щодо застосування поліцейських заходів, у тому числі, такого превентивного заходу як опитування особи, а також заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення вбачаються в: необхідності доповнення КУпАП нормами, які б, по-перше, розширювали коло заходів забезпечення провадження, в тому числі тих, які застосовуються до юридичних осіб; по-друге, деталізували порядок застосування існуючих заходів забезпечення провадження; приведенні норм КУпАП у відповідність з іншими нормативними актами, в першу чергу з нормами Кримінального процесуального кодексу України щодо чіткого відмежування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення та кримінальні правопорушення; необхідності законодавчої систематизації заходів забезпечення провадження у відповідності до їх правової природи, підстав застосування та способу впливу на правопорушника; необхідності спрямування підзаконних нормативних актів на визначення чітких методів, форм та алгоритмів діяльності поліції щодо застосування конкретних превентивних заходів та заходів забезпечення провадження.

Опитування особи при розслідуванні та розкритті правопорушень та виконання інших повноважень поліції – це передбачений Законом України «Про Національну поліцію» та врегульований відомчими нормативно-правовими актами превентивний поліцейський захід, спрямований на отримання інформації про протиправні діяння, а також інші обставини, що сприяють виявленню та розкриттю правопорушень, їх документуванню, та прийняттю щодо осіб, які їх вчинили, встановлених законом заходів, з метою

вирішення завдань покладених на поліцію. Цей захід здійснюється із застосуванням вербальної та невербальної комунікації в процесі як безпосереднього спілкування працівника поліції, так і за його завданням іншими уповноваженими особами, з тими особами, які становлять оперативний інтерес для оперативно-розшукової діяльності.

Під час проведення превентивних поліцейських заходів поліція зобов'язана повідомити особі про причини застосування до неї превентивних заходів, а також довести до її відома нормативно-правові акти, на підставі яких застосовуються такі заходи [5].

Відповідно до статті 33 Закону України “Про Національну поліцію” :

Поліцейський може опитати особу, якщо існує достатньо підстав вважати, що вона володіє інформацією, необхідною для виконання поліцейських повноважень. Для опитування поліцейський може запросити особу до поліцейського приміщення. Надання особою інформації є добровільним. Особа може відмовитися від надання інформації. Проведення опитування неповнолітніх допускається тільки за участю батьків (одного з них), іншого законного представника або педагога. Перед проведенням опитування особи поліцейський роз'яснює їй підстави та мету застосування поліцейського заходу, якщо це не перешкодить виконанню поліцією повноважень [5].

Європейський кодекс поліцейської етики передбачає, що:

1. Поліція повинна виконувати свої завдання справедливо, керуючись, зокрема, принципами неупередженості та недискримінації (ст.40).
2. Поліцейські розслідування повинні бути об'єктивними і справедливими (ст. 49) [6].

Поліцейські повинні бути чутливими і гнучкими до особливих потреб осіб, таких як дітей, підлітків, жінок, меншин, включаючи етнічні меншини і вразливих осіб. Наявність в нормативно-правовому акті положень, які регулюють діяльність поліцейського при опитуванні особи, свідчить про відповідність діяльності Національної поліції до європейських стандартів, з урахуванням принципів демократії та гуманізму. Під час спілкування з опитуваною особою поліцейський повинен демонструвати тактовність, етичність, чуйність, ввічливість. За необхідності повинен запропонувати особі гарантії безпеки, захисту та в необхідних випадках забезпечити конфіденційність спілкування [3].

Опитування представниками кримінальної поліції здійснюється відповідно до спеціальної тактики і методики оперативно-розшукових заходів, які в свою чергу є різновидом поліцейських заходів. Згідно положень статті 33 Конституції України, кожній особі на території України гарантується свобода пересування [4]. Тому особа має право відмовитись від запрошення на проведення опитування в поліцейському приміщенні. Завданням поліцейського, під час опитування особи, є подолання психологічних бар'єрів, які, можливо, виникають на початковому етапі спілкування, пропозиції, щодо надання інформації в процесі опитування. Опитувана особа, має право відмовитися від надання інформації, якщо реалізація права на інформацію порушує громадські,

політичні, економічні, соціальні, духовні, екологічні та інші права, свободи і законні інтереси інших громадян, права та інтереси юридичних осіб. Проведення опитування неповнолітніх допускається тільки за участю батьків (одного з них), усиновлювачів, опікунів чи піклувальників, інших близьких родичів чи членів сім'ї, а також представників органів опіки й піклування, установ і організацій, під опікою чи піклуванням яких перебуває неповнолітній, педагога або психолога. Це, зокрема, визначає особливості підготовки й проведення опитування неповнолітньої особи віком від 14 до 18 років або малолітньої особи віком до 14 років. Вік особи встановлюється в загальному порядку за відповідними документами, а в разі їх відсутності - іншим шляхом, зокрема, шляхом призначення судово-медичної або комплексної судової медичної та психологічної експертизи. Запрошення осіб для проведення опитування неповнолітньої особи не обмежується лише їх присутністю, а й передбачає виконання ними певних обов'язків та надає таким особам певні права, як, наприклад, право ставити опитуваним особам запитання або висловлювати заперечення проти окремих зі заданих неповнолітньому запитань. Перед проведенням опитування особа має право вимагати пояснення з якою ціллю проводиться опитування. Проте виключення становлять обставини, за яких роз'яснення причин опитування перешкоджає реалізації повноважень поліції. В таких випадках роз'яснення не надається [3].

Величезний досвід, що накопичений оперативно-розшуковою практикою, свідчить про вдале проведення опитувань за умов дотримання їх основних елементів. Приклади із світової та вітчизняної практики дають підстави стверджувати, що успішне вирішення оперативно-розшукового завдання залежить, у першу чергу, від досягнутого порозуміння між працівником поліції та його співрозмовником. Крім того, багато що залежить від того, яким чином відрекомендував себе працівник поліції, як він вміє гнучко та дипломатично вести бесіду та тримати її хід під контролем, а також як він реагує та вміє знайти оптимальне рішення для спрямування бесіди у необхідному руслі і т. д [2].

Список використаних джерел:

1. Гурковський М. П. Основні принципи діяльності поліції щодо забезпечення конституційних прав і свобод людини та громадянина в Україні / М. П. Гурковський, С. С. Єсімов // Наук. вісник Львів. держ. ун-ту внутр. справ. – 2017. – № 1. – С. 171–184.

2. Кочетов В. І. Спеціальна тактика підрозділів податкової міліції: курс лекцій [Електронний ресурс] / Кочетов В. І. – Ірпінь : Академія ДПС України, 2001. – 166 с. – Режим доступу до журналу http://www.vuzlib.org/sp_takt/index.htm.

3. Науково-практичний коментар Закону України «Про Національну поліцію» / Кол. авт.; кер. авт. кол. д.ю.н., доц. Т.П. Мінка. – Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 480 с.

4. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>

5. Про Національну поліцію : Закон України від 2 лип. 2015 р. / Голос України від 06.08.2015 – № 141-142.

6. Європейський кодекс поліцейської етики: рекомендація Rec. (2001) 10 прийнята Комітетом міністрів Ради Європи 19 вересня 2001 року на 765-му засіданні заступників міністрів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cm.coe.int/ta/rec/2001/2001r10.htm>.

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА РОЗКРИТТЯ ЗЛОЧИНІВ ТЕРОРИСТИЧНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Падурар Крістіна Андріївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Марков Михайло Миколайович**.

Поняття «тероризм» все більше входить до повсякденної лексики пересічних громадян світу, в тому числі й України. Події останніх десятиліть спонукають до висновку, що боротися з тероризмом лише на національному рівні складно, неефективно. І справа не лише в тім, що почастишали вибухи в тих, чи інших містах світу, які забрали життя тисяч і тисяч громадян різних за національністю і віросповіданням, а й посилювався потік інформації про смерть і насильства, неефективність системи національної безпеки.

Термін «тероризм» походить від латинського слова «terror», що у перекладі означає – страх, жах. Як соціально-політичне явище і суспільно небезпечне діяння тероризм має багато вікову історію. Його звичайне і юридичне розуміння з плином часу змінювалося і розширювалося, але суть – це наведення страху і жаху на владу і населення шляхом здійснення жорстокого насильства і погроз насильства з метою залякування, придушення політичних супротивників і конкурентів, нав'язування їм своєї лінії поведінки – залишається практично незмінною [1].

Боротьба з тероризмом є однією з ключових у розвитку будь-якого суспільства. Від позитивного вирішення цієї проблеми значною мірою залежить і позитивне вирішення всіх інших проблем (економічних, соціальних, правових, морально-етичних тощо). Суспільна система, що не здатна запобігти можливим проявам тероризму, завжди перебуватиме на межі ризику й постійно потерпатиме від тих, чи інших внутрішніх або зовнішніх чинників, які тісно пов'язані між собою.

Термін «попередження» означає – відвернути щось заздалегідь прийнятими заходами; випередити, зробити що-небудь раніше, ніж що-небудь станеться. Попередження тероризму можна розглядати як мінімум у двох

аспектах: попередження тероризму та підвищення ефективності боротьби з ним – це одна з першорядних завдань будь-якої сучасної держави; попередження тероризму – це комплексна система заходів соціально-економічного, політичного і юридичного характеру, спрямована на запобігання: виникнення терористичних організацій (угруповань), вчинення терористичних актів, наслідків тероризму [2, с.30].

Найважливішими цілями боротьби з терористичними злочинами є розробка і впровадження активних методів виявлення і розслідування цих злочинів. Йдеться про методики розслідування, що можуть бути взяті на озброєння правоохоронними органами зацікавлених країн.

У методиці розслідування терористичних злочинів, як і в методиках розслідування інших злочинів, головним є криміналістична характеристика, яка зосереджує найбільш важливі положення, свого роду систему ознак, що дозволяють дати цим злочинам кримінально-правову оцінку, визначити кримінологічні аспекти і виділити елементи, що становлять основу для розробки методики розслідування [3с.723].

Країни, яким безпосередньо загрожує небезпека підриву соціальних, економічних, політичних відносин в суспільстві, проводять для вирішення проблем тероризму найрізноманітніші заходи як регіонального, загальнодержавного, так і міжнародного значення. До них можна віднести різноманітні семінари, форуми, метою яких є виявлення критичних цивільних потреб, мобілізацію необхідного досвіду і ресурсів для задоволення таких потреб і підвищення глобального співробітництва, розробку стратегій і програм по зміцненню стійкості в боротьбі з тероризмом, прогнозування та статистичну діяльність, а також здійснення дієвих превентивних заходів.

На підставі проведеного дослідження можна зробити наступні висновки, і сказати, що тероризм – це злочин, завжди умисний, при цьому умисел терориста відрізняється від умислу людей, які роблять вбивство, розбій, грабіж. Небезпека тероризму надзвичайно висока, тому що він не просто відображає культ насильства, а й сприяє його розвитку, формує і посилює у суспільстві почуття страху, знецінює людське життя, призводить до згортання державних гарантій свободи особистості, так як викликає з боку держави відповідних заходів, що не завжди поєднуються з нормами правової держави.

Список використаних джерел:

1. Понятие и общая характеристика терроризма [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://criminology-info.ru/index.php?action=full_article&id=143
2. Михеев И. Р. Терроризм: понятие, ответственность, предупреждение // Владивостокский центр исследований организованной преступности при Юридическом институте ДВГУ. – М., 2006. – 43 с.
3. Коновалова В. Тероризм: проблеми методики розслідування злочинів / В. Коновалова // Вісник Академії правових наук України. – Х. : Право, 2003. – № 2-3 (33-34). – С. 721-732.

LA LUTTE CONTRE LE TERRORISME EN FRANCE

Падурар Крістіна Андріївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Шемякіна Наталія Володимирівна**.

Le terme de terrorisme est très fréquemment employé en droit international et par les institutions internationales, mais il ne donne pas lieu à une définition unique et universelle. Généralement, il est défini comme l'usage de la violence envers des innocents à des fins politiques, religieuses ou idéologiques.

On distingue quatre grands types de terrorisme :

- le terrorisme individuel, provoqué par des rebelles, des anarchistes, ou des nihilistes (admettant une liberté morale),
- le terrorisme organisé, prôné par des groupes défendant des idéologies différentes (ex. : extrême gauche, extrême droite...),
- le terrorisme d'État,
- le cyberterrorisme.

Ces différents types de terrorisme sont motivés par quatre éléments :

- la haine vengeresse,
- la dissuasion (pour que la population terrorisée fasse pression sur son gouvernement),
- la propagande (pour frapper les esprits),
- la provocation (pour pousser un gouvernement à surréagir).[2]

Selon le rapport Europol 2010 sur le risque terroriste dans l'Union Européenne, sur 611 interpellations de terroristes effectuées, 219 sont dues à la France.

Le plus grand nombre de victimes d'actes terroristes est lié au terrorisme islamiste avec 232 morts français entre 2001 et 2015 en France et à l'étranger.

Dans la nuit du vendredi 13 novembre 2015, une suite de plusieurs attentats entraînent la mort de 130 personnes à Paris et à Saint-Denis. L'attentat de Nice du 14 juillet 2016 est quant à lui le plus meurtrier commis par un seul individu, avec 86 morts.

Quel est le dispositif pour la prévention du terrorisme en France?

La Direction générale de la sécurité intérieure (DGSI) chapeaute l'action française de renseignement contre le risque terroriste. Elle est à la fois un service de renseignement et de police judiciaire. Des unités militaires sont également impliquées comme la gendarmerie et la direction générale de la Sécurité extérieure.

La police judiciaire est particulièrement compétente dans ces affaires, centralisées à la 6e division de la direction centrale de la police judiciaire (DCPJ) qui devint par la suite la sous-direction anti-terroriste (SDAT). La sous-direction anti-terroriste (SDAT) est chargée de la prévention et de la répression du terrorisme national et international, y compris dans ses aspects financiers.

Afin de coordonner des services appelés à lutter contre le terrorisme en France a été créé l'Unité de Coordination de la lutte AntiTerroriste (UCLAT). L'UCLAT a été désignée en avril 2014 comme cheville ouvrière du nouveau dispositif de lutte contre la radicalisation violente et les filières djihadistes.

Ses missions sont multiples, on peut citer particulièrement :

Évaluer la menace terroriste en :

- recevant des renseignements de diverses provenances (des services de police ou de sécurité; des officiers de liaison de la Direction de la Coopération Internationale à dominante terrorisme ; d'organes internationaux spécialisés dans le terrorisme).

- adaptant les dispositifs de sécurité de : protection des personnes civiles ; protection des hautes personnalités.

Lutter contre la radicalisation en :

- recueillant les signalements reçus au Centre National d'Assistance et de Prévention de la Radicalisation (CNAPR);

- administrant le Fichier des Signalements pour la Prévention et la Radicalisation à caractère Terroriste (FSPRT).

- coordonnant les mesures de police administrative de droit commun et dans le cadre de l'Etat d'urgence en collaboration avec les services spécialisés.

Représenter la Direction Générale de la Police Nationale dans le cadre des relations interministérielles et internationales.

Auprès des enceintes interministérielles: D.G.A.C. (Direction Générale de l'Aviation Civile); S.G.D.S.N. (Secrétariat Général de la Défense et de la Sécurité Nationale).

Auprès des enceintes internationales :

- en Europe : Union européenne, PWGT (Police Working Group on Terrorism), Europol ;

- dans un cadre extra-européen: Interpol, G7, ONU, OSCE (Organization for Security and Cooperation in Europe).

Auprès de délégations étrangères dans le cadre de relations bilatérales et d'échanges de bonnes pratiques et de retours d'expériences.[4]

Список використаних джерел:

1.Французько-український словник юридичних термінів / за заг. ред. проф. С. В. Ківалова, проф. Н. В. Петлюченко ; МОН України, НУ ОЮА. - Одеса: [Гельветика], 2016. - 372 с.

2.Terrorisme[Електронний ресурс], режим доступу: <https://fr.m.wikipedia.org/wiki/Terrorisme>

3.Lutte_contre_le_terrorisme [Електронний ресурс], режим доступу: https://fr.m.wikipedia.org/wiki/Lutte_contre_le_terrorisme

4.Bureau de la lutte contre le terrorisme [Електронний ресурс], режим доступу: <http://www.un.org/fr/counterterrorism/>

TECHNIQUES IN INVESTIGATING CRIMES COMMITTING BY ORGANISED GROUPS AGAINST CULTURAL PROPERTY

Пакало Антон, Перушко Максим, здобувач ступеня вищої освіти бакалавраи 3-го курсу Національної академії внутрішніх справ ННІ №1

Науковий керівник: професор кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Шемякіна Наталія Володимирівна**.

Property Crimes Investigations: Structure and Operations

Due to the sheer number of property crimes that take place every year, detectives within a property crimes division must be able to prioritize cases for assignment. In general, the process of prioritizing property crimes investigations involve examining the cases to determine if there is a viable suspect or information that may lead to a viable suspect being identified. Cases falling into either of these categories are then typically assigned to a property crimes investigator. The investigative process for criminal investigators within a property crimes division begins when they receive the initial investigative information from the police officer within the police department's patrol bureau who made the initial report of the crime. The process of investigating property crimes, such as burglaries, can be very time-consuming. Property crimes division detectives in a burglary investigation, for example, must complete a number of duties, which include:

- Evaluating the case for any viable leads, fingerprints, eyewitnesses, DNA evidence, etc.
- Conducting an extensive follow-up investigation
- Interview with the victim and any witnesses
- Maintaining strong liaisons with other state, local and federal law enforcement agencies to widen the scope of the investigation and identify trends
- Although the major focus of a property crimes/burglary unit is to recover stolen property and seek out evidence as to ensure the prosecution of offenders, investigators also employ a number of strategies to deter or prevent these types of crimes from reoccurring in the future. Their work also often has an educational component, with detectives in this area of criminal investigations working to educate the public about ways to protect themselves and their property. They may also alert the public to trends in property crime or recent burglary or motor vehicle theft sprees.

Property Crime and Burglary Investigations Training

Although property crimes investigators must have a general knowledge of the process of property crimes investigation and often work together as a cohesive unit, many police departments assign each investigator within the unit with a specialized area of investigation, such as pawn/salvage, arson, residential and commercial burglaries, surveillance operations, vandalism, etc., and require them to receive advanced training in this area.

In addition to being trained in such general areas as interviewing techniques, surveillance, writing and searching warrants, and the investigation of property crimes, specialized training requirements in property crimes investigations are commonplace.

For example, detectives assigned to burglaries may be required to complete training in topics such as:

- Burglary statistics and analysis
- Burglary victimization
- Current burglary techniques
- Responding to burglary complaints
- Perimeter area searches
- Entering and searching premises
- Understanding the burglar's mentality
- Burglary tactics and police reaction
- Neighborhood canvassing
- Investigative procedures
- Undercover, fence, and sting operations
- Property recovery techniques
- Burglary prevention

The Convention against Transnational Organized Crime requires that “States Parties shall endeavor to cooperate within their means to respond to transnational organized crime committed through the use of modern technology”. In particular, Article 44 requires that: “In accordance with the relevant international agreements and account being taken of local circumstances and technical possibilities, the Contracting Parties shall install, in particular in border areas, telephone, radio, and telex lines and other direct links to facilitate police and customs cooperation, in particular for the timely transmission of information for the purposes of cross-border surveillance and hot pursuit. In addition to these short-term measures, they will in particular consider the following options: (a) exchanging equipment or posting liaison officers provided with appropriate radio equipment; (b) widening the frequency bands used in border areas; (c) establishing common links for police and customs service operating in these same areas; (d) coordinating their programs for the procurement of communications equipment, with a view to installing standardized and compatible communications systems”; and Article 46 states that: “In specific cases, each Contracting Party may, in compliance with its national law and without being so requested, send the Contracting Party concerned any information which may be important in helping it combat future crime and prevent offences against or threats to public policy and public security. Information shall be exchanged, without prejudice to the arrangements for cooperation in border areas..., via a central body to be designated. In particularly urgent cases, the exchange of information within the meaning of this Article may take place directly between the police authorities concerned, unless national provisions stipulate otherwise. The central body shall be informed of this as soon as possible.” Fighting art crimes may consist of:

- Verifying simulated acquisitions or sales. To allow investigators to constantly monitor the market and sometimes to act as a potential buyer is a useful tool, especially when controlling internet sales and localizing web sites and providers, realizing the availability of privileged access to law enforcement agencies;

- Delaying the police intervention even in the face of crimes that have already been committed and arranging controlled deliveries, which ought to be allowed even abroad in the framework not only of a JIT but also of an international criminal investigations into cultural offences;

- Covert investigations to be simultaneously accomplished in different States, and the countries involved should coordinate their efforts (for instance, setting up a JIT) and should make precise arrangements for the security of the undercover officers;

- Allowing cross border surveillance even with the use of electronic devices. It is generally understood that police officers of one State who, within the framework of an international criminal investigation, are keeping under surveillance in their country a person who is presumed to have taken part in an art-crime, or a person who is strongly believed will lead them to the identification or location of the above-mentioned person and/or of his/her accomplices, of his/her criminal proceeds and/or of cultural objects illegally dealt, should be authorized to continue their surveillance in the territory of another State.

Obviously, the setting up of a JIT can facilitate the use of these operative tools, and it is understood that the officers conducting special investigative techniques must comply with the instructions of the authorities and with the laws of the State in whose territory they are performing their activities.

In brief, only through the creation of various cooperation models and the use of special investigative techniques can effective results be achieved to fight cultural illicit trafficking, especially with reference to the creation of common data banks and knowledge of the operative modalities adopted by criminals in the sector, with a response by way of internal and international investigatory activities.

The most important step in counteracting the illicit trafficking in cultural items will be made through efficient cooperation between all national and international institutions of the States.

As cultural items trafficking is mainly developed in foreign territories, a coordinated international effort to fight this phenomenon has become necessary and can be better achieved through coordinated investigations, exploiting the above mentioned models and measures. In fact, these models and special investigative techniques can improve investigators' focus on:

(a) People and companies involved in cultural goods trafficking. Eventually a typology or net diagram or map will be drawn up of crime and criminals in this sector, as one consistent characteristic of the criminals involved in trafficking cultural items is that the individuals involved (at least at a certain level) are the same personages, are highly specialized and possess economic resources;

(b) The modus operandi, program and routes used by criminals, tracing the flow of illicit trafficking in cultural property. Case analysis and information on means of transport, methods of concealment used and links to other criminal activities and networks should also be provided; and

(c) Cultural items provenance and context, especially through the expertise of origin country's experts. In this regard, it is important, when requiring international assistance through rogatory letters or when setting up JITs or other model for joint

investigations, to ask for and/or agree with the other States the origin country experts' attendance, at least whenever a search warrant will have as its target the seizure of cultural goods ((It happens that often the first but decisive appraisal of cultural items is made by foreign experts, whereas those coming by the origin country are obviously much more reliable, either in relation to such things as authenticity, rarity and historical or artistic importance, or in relation to the location of sites much exposed to grave robbing. Origin country experts are even able at rebuilding the specific context of the seized object as they can compare all its features (for instance, terrain encrustation, fractures in relation to different type of graves, etc.). They are also able at joining fragments of a cultural object (the so called orphans) found or separately seized with respect to their main part or core (the "mother"). In this respect, the criminal links of a conspiracy can sometimes be traced through the fragments of the object, analyzing the subdivision of the archaeological item amongst the various criminal associates.

In conclusion, the most important step in counteracting the illicit trafficking in cultural items will be made through efficient cooperation between all national and international institutions of the States. A national prosecution service or — at the very least — a pool of prosecutors devoted to art crime investigations will greatly enhance such national and international cooperation. This specialized body should be preferably organized with national competences since illegal trade in cultural heritage often extends beyond regional and even national borders. A prosecution service acting on a national (or international) scale is better prepared to combat such wide-spreading crime.

The proposed national prosecution service will provide a comprehensive analysis of the art crime phenomena. It will make best use and provide a deeper understanding of the complex national and international legal regime that governs cultural property crime, which can involve many different disciplines, from international to constitutional law, and ecclesiastic, administrative, penal, and private law. Such a service would give law enforcement agencies a better knowledge of cultural property crimes and criminals and their highly sophisticated operative modalities, to provide better coordination with other, national and international law enforcement. This type of service could also be supportive of a permanent forum in developing policies specifically targeted at fighting criminal associations and facilitating repatriation claims. The benefits are many. The only unanswered question: does the will exist to make a national art crime prosecution service a reality.

Список використаних джерел:

- the Palermo Convention Article 27
- Guidelines for crime prevention and criminal justice responses with respect to trafficking in cultural property and related offences, as previously reported.
- Chadha, N., "Protection of Cultural Property during Armed Conflict: Recent Developments", ISIL Yearbook of International Humanitarian and Refugee Law, 1 (2001), pp.219-229.

- Frulli, M., "The Criminalization of Offences Against Cultural Heritage in Times of Armed Conflict: the Quest for Consistency", *European Journal of International Law*, 22 (2011), No. 1, pp. 203-217.
- Howe, Z., "Can the 1954 Hague Convention Apply to Non-state Actors", *Texas International Law Journal*, 47 (2012), No. 2, pp. 403-425.
- O'Keefe, R., "Protection of Cultural Property under International Criminal Law", *Melbourne Journal of International Law*, 11 (2010), No. 2, pp. 1-54.
- "Prosecuting Crimes against Cultural Property in Northern Mali: Why it Matters", *Justice in Conflict*, 2012.
- Woudenberg, N. van and L. Lijnzaad. (eds.), *Protecting Cultural Property in Armed Conflict: an Insight into the 1999 Second Protocol to the Hague Convention of 1954 for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict*, Leiden, Nijhoff, 2010.

СОЦІАЛЬНО НАТУРАЛІСТИЧНА ДОКТРИНА ЯК ОСНОВА РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

Перушко Максим Олександрович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Нуковий керівник: завідувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Левченко Юрій Олександрович**.

Стан злочинності в сучасній Україні і практика протидії їй свідчать про те, що існує нагальна потреба в адекватній кримінологічній доктрині. Без такої доктрини практика є «сліпою». Державна політика у сфері протидії злочинності може бути адекватною лише тоді, коли вона засновується на адекватній кримінологічній доктрині. Історичним прикладом, який підтверджує цю закономірність, є реформа державної політики протидії злочинності у країнах Європи під впливом кримінологічної доктрини, сформульованої Ч. Беккарія на основі ідеології природного права епохи Просвітництва XVII – XVIII ст.ст.

Особливість сучасної злочинності в Україні полягає у тому, що це злочинність кризового типу. Що це означає? Це означає, що сучасна злочинність в Україні породжується соціальною кризою і сама ж поглиблює її. Злочинність кризового типу має властивість зводити нанівець будь-які реформи, які могли б забезпечити соціальний прогрес в Україні. Отже, доки злочинність в Україні є злочинністю кризового типу, доти соціальний прогрес в Україні є неможливим. Тому існування злочинності кризового типу є сьогодні політичною проблемою № 1 у нашій країні. Лише та політична сила, яка зможе усунути кризогенний вплив цієї злочинності на суспільне життя, зможе вивести Україну на шлях соціального прогресу. А зробити це можна лише за допомогою нової кримінологічної доктрини, яка забезпечить правильне

розуміння тих причин і умов, що породжують злочинність кризового типу. Як казав Г. Гейне: «Нові ідеї дають нам нові очі».

На нашу думку, плідним для наукового дослідження у даному випадку може бути використання так званого принципу соціального натуралізму. Застосування цього принципу у кримінологічних дослідженнях з 1990 р. допомогло по-новому вирішувати проблеми кримінології. Відповідно до цього принципу соціальні явища, у тому числі й людські вчинки, слід розглядати як такі, що існують за законами природи. Для всього суцього природа є найвищим законодавцем. Це впливає з ідеї природної цілісності світу, відповідно до якої все, що існує на світі, має існувати за законами природи. Висловлене стосується фізичних, біологічних і соціальних феноменів однаковою мірою. У світлі зазначеної ідеї і має вирішуватися основне питання сучасного світогляду, яке можна сформулювати так: «Чи є соціальне природним?». На основі правильного вирішення цього світоглядного питання має засновуватися будь-яка доктрина у соціальних науках, у тому числі і в юриспруденції та кримінології.

Природність соціального і, зокрема, існування законів соціальної природи, допускає і Дж. Локк, який доходить до такого висновку: «Зобов'язання закону природи не перестають існувати в суспільстві, вони лише в багатьох випадках чіткіше виражені, та у відповідності з людськими законами вони супроводжуються відомими покараннями для того, щоб примусити їх виконувати. Таким чином, закон природи виступає як вічне керівництво для всіх людей, для законодавців такою ж мірою, як і для інших. Ті закони, які вони створюють для спрямування дій інших людей, мають так само, як і їх власні дії і дії інших людей, відповідати закону природи...»

Таким чином, в поглядах як Г. Гроція, так і Дж. Локка можна знайти підтвердження гіпотези про існування соціальної природи, що існує за власними законами – законами соціальної природи. Ідея існування законів соціальної природи є надзвичайно продуктивною і прогресивною. Вона є інструментом для протидії позитивістському світогляду, який відкриває шлях для різноманітних проявів соціального сваволі і соціальних ілюзій. Відомим є афоризм Ф.М. Достоевського, висловлений ним у романі «Брати Карамазови» про те, що «якщо Бога немає, то все дозволено!» Відповідно до соціального натуралізму його можна перефразувати так: «Якщо законів соціальної природи не існує, то людям у суспільному житті усе дозволено!». Вседозволеність – основа усіх соціальних відхилень у поведінці людей. Закони соціальної природи не тільки надають людині так звані «природні права», але також накладають на неї «природні обов'язки», відкидаючи таким чином позитивістський «грунт» для вседозволеності.

Виходячи з ідеї існування «законів соціальної природи», що включають, зокрема, закони природного права, слід розв'язувати фундаментальні питання юриспруденції і кримінології, наприклад: «Чому крадіжка є злочином – тому, що так впливає з бажань і уявлень людей, чи тому, що вона порушує закони соціальної природи, і люди, незалежно від своїх бажань і уявлень, змушуються законами природи визнавати крадіжку злочином?» Відповідно до соціального

натуралізму, який заснований на визнанні існування законів соціальної природи, крадіжка порушує певний закон соціальної природи, а люди мають пізнати вказаний закон і відобразити це у відповідному законодавстві, яке забезпечувало б відповідними засобами виконання його людьми у суспільному житті. Це стосується не лише крадіжки, а й будь-якого іншого злочину.

Соціальний натуралізм дає можливість побачити, що існує, образно кажучи, не дві «природи» – фізична і біологічна, а три «природи»: фізична, біологічна і соціальна. І ця «третя природа» (тобто соціальна) не опускається до перших двох, а, навпаки, піднімається над ними як вища за них та існує по своїм, властивим лише їй природним законам. Утворюючи ієрархічне нашарування «фізична природа – біологічна природа – соціальна природа», ці три «природи» генетично зв'язані між собою, бо біологічна є результатом розвитку фізичної, а соціальна – результатом розвитку біологічної. Таким чином, відповідно до принципу соціального натуралізму соціальні явища не є позаприродними – вони природні, як і будь-які інші на цьому світі. Але визнання їх природними не означає, що вони цим самим «опускаються» до фізичної або біологічної природи. Тому соціальний натуралізм не є «фізикалізацією» або «біологізацією» соціальних явищ, як це може здатися на перший погляд, тобто він не веде до редукціонізму.

Виходячи з викладеної доктрини соціального натуралізму, людина – «тривимірна» істота: вона утворюється з трьох шарів – 1) шар «фізична річ»; 2) шар «біологічна істота»; 3) шар «соціальна особа». Цей висновок дуже важливий для розуміння механізму поведінки людини. У поведінці людини беруть участь усі ці три шари. Але кримінальний (тобто соціально значимий) характер поведінці людини може задаватися лише властивостями шару, що називається «соціальна особа». Іншими словами, кримінальний характер поведінки людини визначається властивостями його «соціальної особи» (а не фізичними або біологічними властивостями людини). Суть «соціальної особи» людини складають її воля і свідомість, саме вони утворюють у людини шар «соціальна особа». Таким чином, можна зробити висновок: які воля і свідомість людини – така і її соціальна поведінка як прояв її волі і свідомості.

Цей висновок, у свою чергу, вказує на те, що кримінальна поведінка – це прояв певних властивостей «соціальної особи», тобто властивостей її волі і свідомості, що надають поведінці кримінальний характер.

Список використаних джерел:

1. Детальніше про принцип соціального натуралізму див., зокрема: Костенко О. М. Культура і закон – у протидії злу. – 2008. – 352 с.; Костенко О. М. Основне питання правознавчої академії внутрішніх справ та і кримінології з позиції соціального натуралізму // Антологія української юридичної думки : В 10 т. – Том 10: Юридична думка незалежної України. – Київ, 2005. – С. 658–675; Костенко О. М. Принцип натуралізму в юридичній науці і кримінології // Правова система України: теорія і практика. – Київ, 1993. – С. 390–392.

2. Щодо проблеми «Чи є соціальне природним?» див., наприклад: Костенко О. М. Соціальний натуралізм – світогляд майбутнього // Вісн. Нац. акад. наук України. – 2006. – № 10. – С. 33–38; Костенко О.М. Універсальний натуралізм – підґрунтя наукової культури нового типу // Вісн. Нац. акад. наук України. – 2007. – № 10. – С. 37–43; Костенко О. М. Як вийти на шлях соціального прогресу. 10 тез до дискусії щодо антикризової реформи соціальних наук // Вісн. Нац. акад. наук України. – 2009. – № 1. – С. 78–86.
3. Локк Дж. Сочинения в трех томах. – М., 1988. – С. 341.
4. Гроций Гуго. О праве войны и мира. – М., 1956. – С. 52.

ТЕХНОЛОГІЯ БЛОКЧЕЙН ТА ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ В ДЕРЖАВНОМУ ЗЕМЕЛЬНОМУ КАДАСТРІ УКРАЇНИ

Перушко Максим Олександрович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри інформаційних технологій та кібернетичної безпеки ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат технічних наук, доцент **Пакриш О.Є.**

Міністерство аграрної політики та продовольства України спільно з Державним агентством електронного урядування та Transparency International Україна презентували оновлений Державний земельний кадастр, який відтепер працюватиме на технології Blockchain. Упровадження цієї технології дозволить забезпечити надійну синхронізацію даних, що унеможливить їх підміну в результаті зовнішнього втручання, а також дасть можливість здійснювати суспільний контроль за системою.

Державний земельний кадастр - єдина державна геоінформаційна система відомостей про землі, розташовані в межах державного кордону України, їх цільове призначення, обмеження у їх використанні; а також дані про кількісну і якісну характеристику земель, їх оцінку, про розподіл земель між власниками і користувачами.

Постанову про перехід Держземкадастру на Blockchain було прийнято на засіданні Кабінету Міністрів України 21 червня 2017 року.

"Переведення земельного кадастру на технологію Blockchain - це черговий елемент трансформації земельних відносин, яку системно здійснює Уряд", - заявив перший заступник Міністра аграрної політики та продовольства України Максим Мартинюк[8].

Blockchain - це вдале поєднання внутрішньої безпеки та громадського контролю, оскільки забезпечує надійну синхронізацію даних та захищає їх від підміни в результаті зовнішнього втручання.

Можна назвати як переваги блокчейну, так і проблеми, що виникають у зв'язку з його використанням. До переваг використання системи блокчейн можна віднести:

1) децентралізацію, тобто використовується вся мережа, а не один комп'ютер (організація, людина тощо). У такому випадку, навіть якщо один або декілька комп'ютерів (осіб) не може виконувати ніяких функцій (ліквідований, арештований тощо), – інші зберігають цю інформацію, що ускладнює хакерські атаки та підробку інформації (хоча від цього і ніхто не застрахований);

2) доказовість кожної транзакції: є криптографічне підтвердження кожної транзакції, запису тощо. Зокрема, ключі є приватні (що належать конкретній особі) і публічні (які можуть бути використані всіма користувачами цієї мережі), тобто якщо є одна особа чи один комп'ютер;

3) прозорість (загальний доступ): будь-хто і будь-коли може побачити, які саме операції проводилися;

4) безпека: інформація зберігається із застосуванням криптографії;

5) неможливість внесення змін у «підписаний» блок: інформація, яка попала в блокчейн, проходить перевірку і якщо перевірку пройдено – ставиться своєрідна «печатка» і ці дані синхронізуються між всіма учасниками, з цього моменту інформацію змінити не можна;

б) обчислювальна логіка: цифрова природа реєстру працює таким чином, що транзакції у блокчейні можуть бути прив'язані до обчислювальної логіки і фактично їх можна програмувати, що дає можливість користувачам налаштовувати алгоритми і правила автоматичного виконання транзакцій між вузлами. Якщо говорити про класичний вид договору, то завжди є ймовірність, що одна зі сторін його порушить. Зараз для «мотивування» учасників договору вести себе чесно держава використовує юридичні механізми, судову систему, на що витрачається багато часу, коштів і рішення не завжди є справедливими. Використання блокчейну дозволить прискорити, спростити і здешевити процедуру, адже для укладення контракту необхідна участь обох сторін, і ні одна, ні друга не можуть обдурити систему (блокчейн) з уже заданими параметрами виконання договору;

7) економія часу (робота системи 24 години на добу, 7 днів на тиждень);

8) економія ресурсів (зокрема, державних коштів).

Як стверджує К. Гольдштейн [4] блокчейн – це ємкий термін, який включає в себе, в першу чергу, історію, філософію, фінанси, юриспруденцію, регулювання, а вже потім – криптографію та технологію.

У світі йде в основному тестування технології, зокрема, журнал ForkLog [пише](#) про те, що в Швеції, Грузії, Гані, Естонії, Японії з 2016 року є пілотні проекти в області блокчейн. Шведський земельний кадастр проводить випробування, в той час як в Україні вирішили взяти технологію з наскоку. Технічні ризики, такі як наявність достатньої кількості ресурсів, масштабованість, надійність системи ідентифікації, управління доступом, захист системи, в тому числі і від людського фактора і т. д. – публікація піднімає багато питань, з якими найчастіше розуміються на етапі дослідження технології, Україні належить розвідка боєм.

Підміна даних у реєстрі не така велика проблема, як внесення завідомо невірних даних. "Більш критичні питання – помилки (неправильно занесена інформація – координати, площі, кілька реєстрацій на одну і ту ж ділянку) і

злив даних (купити персональну інформацію можна відносно дешево і просто, тому і рейдерство, як правило, заздалегідь підготовлено за рахунок такої аналітики). Блокчейн не захищає від помилок і не захищає від зливу", – пояснює реалії земельної бізнесу в Україні Артем Беленков, CEO компанії Smart Farming, яка спеціалізується на інноваційних рішеннях у сільському господарстві, в тому числі – у сфері управління земельним банком. Тобто на даному етапі технологія не вирішує головних проблем держави [9].

Отже, сам по собі блокчейн – не панацея від бід української держави, а лише спосіб більш надійного зберігання інформації. Це, до речі, дуже корисно, якщо йшлося б про держреєстр власності. Дуже багато злочинів вчинюється шляхом підміни документів. Зараз можна стверджувати лише те, що держава прагне бути в світовому тренді. Блокчейн підвищує довіру до інформації, і на це є великий запит у громадян і світової спільноти. Але реальні плоди, як і більше відомостей для їх оцінки, блокчейн принесе у міру поглиблення інтеграції технології та розповсюдження на інші сфери.

Список використаних джерел:

1. Технологія блокчейн: перспективи розвитку в Україні [Електронний ресурс] / І. В. Давидова // Часопис цивілістики. - 2017. - Вип. 26. - С. 38-41. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chac_2017_26_10
2. Чернишов Д. У майбутньому Україна переведе всю цифрову державну інформацію на блокчейн-платформу. – Режим доступу: <http://www.pravove-pole.info/novini/u-majbutnomu-ukraina-perevede-vsju-cyfrovu-derzhavnu-informaciju-na-blokchejnplatformu-denys-chernyshov/>
3. 2017-й – год blockchain в мире. Просто о технологии и ее применении в отрасли. – Режим доступу: <http://my-trade-group.com/index.php/mneniya/item/9251-2017-j-god-blockchain-v-mire-prosto-o-tekhnologii-i-ee-primenenii-v-otrasli/9251-2017-jgod-blockchain-v-mire-prosto-o-tekhnologii-i-ee-primenenii-v-otrasli>
4. Гольдштейн К. Что такое блокчейн? – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=08kVvfs4GPk>
5. Про обіг криптовалюти в Україні : проект Закону України № 7183 від 06.10.2017 р. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62684
6. Вперше: В Україні офіційно продали квартиру за криптовалюту. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/news/2017/09/26/629501/>
7. Блокчейн – рождение новой экономики. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=kqhuWGjJ8_Q
8. Електронний ресурс.- Режим доступу: <http://land.gov.ua/derzhavnyi-zemelnyi-kadastr-pereishov-na-tekhnohiiu-blockchain/>
9. Електронний ресурс.- Режим доступу: <https://ua.112.ua/statji/blokchein-v-ukraini-shcho-tse-za-tekhnohiiia-i-chym-vonakorysna-417161.html>

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЕКСТРАДИЦІЇ В УКРАЇНІ

Пилявець Інна Олександрівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра, студентка 21 БПМС навчальної групи ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри досудового розслідування ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Литвинчук Олександр Іванович**.

Україна знаходиться на тому етапі розвитку, коли реалії життя диктують потребу реформування як правової системи в цілому, так і окремих її галузей. За цих умов прогалини національного законодавства певною мірою заповнюються не тільки шляхом створення власних правових норм, а й за рахунок норм міжнародних договорів.

Укладаючи договори про правову допомогу, наша держава сприяє налагодженню та зміцненню міжнародних зв'язків і розширює свою правову базу. В умовах глобалізації злочинності особливого значення набуває міжнародне співробітництво держав у галузі боротьби зі злочинністю, у тому числі і у галузі кримінального процесу, зокрема співробітництво з розшуку, затримання та видача осіб, які вчинили злочин, з метою забезпечення виконання завдань кримінального судочинства у кожному кримінальному провадженні.

Законодавець України визнає міжнародно-правову основу видачі особи (екстрадицію), зокрема наголошуючи, що іноземці та особи без громадянства, що постійно проживають в Україні, які вчинили злочини поза межами України і перебувають на її території, можуть бути видані іноземній державі для притягнення до кримінальної відповідальності і віддання до суду або передані для відбування покарання, якщо така видача передбачена міжнародними договорами. Держава є установою, яка повинна служити виключно цілям своїх членів, і вона має сама здійснювати правосуддя, на яке громадяни мають право.

Міжнародна та національна практика надання правової допомоги у кримінальних провадженнях і видачі обвинувачених та засуджених осіб свідчить про те, що сформувався самостійний правовий інститут видачі осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиції)[1, с. 824].

Як зазначає Р. М. Валєєв, інститут видачі особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, включає як міжнародноправові норми, так і норми національного кримінального і кримінального процесуального права держави і, таким чином, носить комплексний характер[2, с. 91].

На складність екстрадиційних процедур вказує В.М. Волженкіна, зазначаючи при цьому, що в основу видачі має бути покладена неупередженість правосуддя та дотримання прав особи[3, с. 42]. При здійсненні екстрадиції суверенне право держави безумовно поєднується з правами людини, і хоча вирішення питання про видачу – це суверенне право будь-якої держави, воно реалізується в контексті норм міжнародного і національного права при дотриманні загальноновизнаних стандартів прав людини в міжнародному праві.

Гарантії щодо прав людини в процесі екстрадиції викладені у низці міжнародних конвенцій.

Характерною рисою екстрадиції, яка визнається у більшості досліджень є те, що видача особи проводиться лише за вчинення такого суспільно небезпечного діяння, яке є кримінально караним. Однак, питання змісту таких елементів, як «особа, яка підлягає видачі», «держава, компетентна судити особу, яка видається, чи (та) покарати її» та інших складових даного правового інституту залишається доволі дискусійним.

Відповідно до ст. 62 Конституції України особа вважається невинуватою у вчиненні злочину, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду[4, ст. 62]. Отже, злочинцем є особа, щодо якої набрав законної сили обвинувальний вирок суду. Видача може поширюватися як на осіб, обвинувачуваних у вчиненні злочину, так і на засуджених.

Згідно з частиною першою статті 2 Європейської конвенції про видачу правопорушників видача проводиться за дії, які відповідно до законодавства обох держав є злочинами, таким чином, видача не може бути здійснена, якщо встановлено, що діяння не є злочином за законами держави, до якої звернулися з клопотанням про видачу[5, ст. 2]. Якщо одне й те саме кримінальне діяння в різних державах іменується по-різному, необхідне співпадання складу злочину, а не термінології у законодавстві. На практиці це виглядає наступним чином: для видачі санкція в обох країнах повинна передбачати покарання у вигляді позбавлення строку більше одного року та більш тяжке покарання. Науковці називають мінімальним строком саме рік через тривалість процедури видачі. Так, за діючим міжнародним законодавством видача можлива, тільки якщо до сплину строку призначеного покарання залишилось не менше шести місяців. Одним із важливих моментів у праві видачі є також встановлення обсягу кримінального переслідування виданої особи. Іноді видана особа скоює декілька злочинів, але згідно з вимогою вона видається тільки за один з них, оскільки інший злочин став відомий вже після видачі. Крім того, видана особа, може скоїти злочин на території держави, якій її видали, після видачі. У зв'язку з цим постає питання, чи може держава, якій видали злочинця, засудити і покарати останнього за злочини, за які його не видавали, чи необхідна для цього згода держави, до якої була звернена вимога про видачу, і самої виданої особи. Загально визнано, що видана особа може піддаватися покаранню тільки за злочин, з приводу якого відбулася видача.

Міжнародні стандарти інституту видачі особи (екстрадиції) як джерело українського законодавства покликані на регулювання правових відносин між державами за допомогою національного законодавства та міжнародних договорів, забезпечуючи відповідними нормами права формування міжнародних відносин у сфері екстрадиції. Для України, яка стала на шлях розвитку міжнародних відносин, важливим є питання приведення національної правової системи у відповідність до вироблених міжнародною спільнотою стандартів співпраці з надання правової допомоги в кримінальних провадженнях у формі екстрадиції.

Отже, підсумовуючи вище сказане, можна зробити висновок, що інститут екстрадиції постійно розвивається і удосконалюється, і подібне співробітництво сприяє розвитку як міжнародних відносин, так і кримінального процесу України.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процес : підручник / Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого" ; за ред.: В. Я. Тацій [та ін.]. – Х. : Право, 2013. – 824 с.
2. Валеев Р.М. Выдача преступников в современном международном праве (Некоторые вопросы теории и практики). – Казань, 1976. – с. 91.
3. Волженкина В.М. Международное сотрудничество в сфере уголовной юстиции / В.М. Волженкина. – СПб. : ЮИ Ген. прокуратуры РФ, 1998. – 42 с.
4. Конституція України. Верховна Рада України; Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996
5. Європейська конвенція про видачу правопорушників від 13.12.1957 р.

ДО ПИТАННЯ ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Попович М.В., здобувач ступеня вищої освіти магістра Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Мельник Оксана Вікторівна**.

У результаті проведеного аналізу сформульовано низку висновків і пропозицій, спрямованих на вирішення наукового завдання, що полягає у з'ясуванні теоретичних та практичних проблем оскарження результатів негласних (слідчих) розшукових дій. Основні з них такі.

Таємний характер негласних слідчих (розшукових) дій може стати засобом грубого порушення прав, свобод і законних інтересів осіб.

Недосконалість регламентації проведення негласних слідчих (розшукових) дій призводить до порушення законності під час їх проведення. Процесуальна недосконалість глави 21 КПК проявляється в наступному:

– неможливість слідчого доручити проведення НС(Р)Д конкретному оперативному співробітнику призводить до порушення вимог ч.1 ст. 40 КПК. В цьому випадку слідчий в повному обсязі не може нести відповідальність за законність та своєчасність здійснення процесуальних дій. Рішення керівника правоохоронного органу про залучення уповноважену особу оперативного підрозділу не тільки порушує принцип ще римського права: «Ніхто не може передати іншому більше прав, аніж має сам», а і може створювати додатковий тиск на слідчого, який є самостійним у своїй процесуальній діяльності;

– фактична неможливість слідчого судді бути ініціатором проведення такої НС(Р)Д як накладення арешту на кореспонденцію (ст. 261 КПК). Крім цього, слідчий суддя надає дозвіл на проведення негласних слідчих (розшукових) дій, але не ознайомлюється з результатами НС(Р)Д та фактично не оцінює їх з точки зору належності, допустимості, достовірності (ст. 94 КПК). При цьому у клопотанні слідчого, прокурора про дозвіл на проведення негласних слідчих (розшукових) дій не зазначається уповноважений оперативний підрозділ, який має виконувати негласну слідчу (розшукову) дію чи конкретний співробітник оперативного підрозділу, також не вказується, із застосуванням яких оперативних сил та засобів це має бути виконано, або що цю дію буде виконувати слідчий особисто чи із залученням оперативних співробітників або інших осіб;

– регламентація підготовки і здійснення конкретних НС(Р)Д та використання їх результатів не тільки кримінально-процесуальним законом, а й відомчими нормативно-правовими актами, що є порушенням ч. 2 ст. 1 КПК, де вказано, що кримінальне процесуальне законодавство України складається з відповідних положень Конституції України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, Кримінального процесуального кодексу та інших законів України;

– відсутність конкретного законодавчо визначеного переліку випадків, коли методи проведення НС(Р)Д підлягають розголошенню;

– законодавець не приділив значну увагу змісту протоколів НС(Р)Д, просто прирівнявши їх до вимог оформлення протоколів відповідних слідчих (розшукових) дій. Головною особливістю оформлення протоколу НСРД та додатків до нього є відсутність у ньому відомостей про поняття, так як вони не наділені правом бути присутніми під час проведення НС(Р)Д, тому підвищення вимог до оформлення протоколів НС(Р)Д, а саме досконалий опис уповноваженим працівником оперативного підрозділу ходу виконання, обраної тактики, методів оперативно-розшукової діяльності, які були використані при проведенні НС(Р)Д, та іншої інформації, яка має значення для визначення належності, допустимості, достовірності, достатності фактичних відомостей, отриманих під час проведення НС(Р)Д, дозволить забезпечити повне та неупереджене розслідування кримінального правопорушення

– конкретизація порядку й тактики проведення негласних слідчих (розшукових) дій, на відміну від гласних процесуальних дій слідчого, прокурора, знаходить своє відображення у відповідних відомчих нормативних документах, якими регулюється діяльність оперативно-розшукових та інших оперативних підрозділів. Практика ЄСПЛ свідчить, що держава може негласно (таємно) втручатися в права громадян якщо втручання відбувається згідно із законом, тобто способом, передбаченим нормативно-правовим актом невідомчого характеру

Все це створює додаткові умови для порушення прав, свобод і законних інтересів осіб-учасників кримінального провадження.

Неможливість стороною захисту ознайомлюватися з методами проведення негласних слідчих (розшукових) дій призводить до порушення

принципів і завдань Кримінального процесуального кодексу України (ст. 2, ч.2 ст. 9, ч.1 ст.22, ч. 1, ст. 20, ч.1 ст.24 КПК), а також права на справедливий суд (ст.6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод)

Шляхами вирішення даної проблеми є:

– визначення випадків, коли розголошення методів негласним слідчих (розшукових) дій дозволяється;

– наділення адвоката як представника сторони захисту правом на ознайомлення з методами проведення негласних слідчих (розшукових) дій та надання можливість їх оскарження під час підготовчого провадження;

– створення дієвої процедури ознайомлення адвоката з матеріалами НС(Р)Д з урахуванням інтересів сторони захисту без завдання істотної шкоди оперативній діяльності правоохоронних органів.

Список використаних джерел:

Кримінальний процесуальний кодекс України / чинне законодавство з 19.11.12 р.: (офіційний текст). – К.: ПАЛИВОДА А. В., 2012 із змінами //Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

ПАРТИСИПАТИВНИЙ БЮДЖЕТ ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ ФОРМУВАННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Ракул Оксана Володимирівна, здобувач кафедри адміністративного права та процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук.

Формування фіскальної політики у сучасній Україні відбувається, як правило, на рівні центральних органів влади. Проте найбільш доцільним є більш активне залучення органів місцевого самоврядування до зазначеного процесу. У сучасних умовах громадські організації та окремі громадяни мають украй обмежені повноваження, обмаль часу для перегляду бюджетної пропозиції виконавчої влади, її моніторингу й аналізу виконання. Послабленню суспільного напруження, встановленню стабільності, покращенню інвестиційного клімату території, підвищенню рівня довіри громадян до влади сприятимуть бюджетні слухання як неформальна процедура та як форма забезпечення прозорості прийняття управлінських рішень.

Одним із засобів формування оптимальної фіскальної політики є складання партисипативного бюджету, в ході чого застосовується процедура визначення спрямування місцевих ресурсів за допомогою населення певної адміністративно-територіальної одиниці. Також варто приймати пропозиції щодо фіскальної політики, яку формують і реалізують на території певної громади, від усіх зацікавлених суб'єктів, які здійснюють свою діяльність на зазначеній території. Лише після узагальнення інформації, яка надійшла від

усіх зацікавлених осіб, доцільно переходити до складання проекту бюджету громади та його активного обговорення. При цьому один раз на півріччя необхідно проводити територіальні й тематичні наради, під час яких представники громадськості мають брати безпосередню участь в обговоренні інвестиційних планів. Наприкінці року необхідно підсумувати усі пропозиції до бюджету на наступний рік, що надійшли як від представників громадськості та і від господарюючих суб'єктів, які обговорити з депутатами відповідного рівня. Враховуючи особливості бюджетного процесу в Україні формування пропозицій щодо бюджету від окремих адміністративно-територіальних одиниць має бути завершеним до вересня, адже саме до цього періоду, відповідно до національного законодавства, необхідно завершити подання пропозицій до проекту Державного бюджету на отримання трансфертів й іншого фінансування.

Запропонований шлях залучення громади до участі в частковому формуванні бюджету окремої адміністративної одиниці, а також підхід до створення бюджетних пропозицій до Державного бюджету надасть можливість:

- послабити політичне напруження в громаді;
- полегшити тягар сплати податків мешканців міста;
- підвищити рівень обізнаності громадян щодо питань формування напрямів використання бюджетних коштів;
- зменшити корупційні ризики внаслідок посилення активності громади;
- досягти високого рівня громадянської культури;
- забезпечити фінансування проектів, актуальних для громади в певному часовому проміжку;
- створити підґрунтя для політичної підтримки в суспільстві;
- розподілити відповідальність за прийняття рішень і забезпечити підтримку населення в їх упровадженні;
- обирати нетрадиційні способи розв'язання проблем й економічно ефективні способи надання послуг тощо.

Отже, усе це сприятиме формуванню оптимальної фіскальної політики, спрямованої на формування соціально-орієнтованої, економічно-розвинутої сучасної України.

ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ

Резніченко Марина Володимирівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 4-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри оперативного розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Марков Михайло Миколайович**.

Корупція – одна з найактуальніших політичних, економічних, правових та передусім загально-соціальних проблем сучасності. Однозначною є думка, що корупція це проблема, розв'язання якої для багатьох країн є надзвичайно важливою справою. Це повною мірою стосується України, високий рівень корумпованості яку визнано її політичним керівництвом, законодавчим органом, вітчизняними та зарубіжними аналітиками, відповідними міжнародними інституціями.

В сучасних умовах корупція є чинником який загрожує національній безпеці, конституційному ладу та й стабільному функціонуванню держави загалом. Корумповані відносини все більше витісняють правові, етичні зв'язки між людьми, із аномалії поступово перетворюються у норму поведінки. Проблема протидії корупції – це, насамперед, проблема політичного керівництва держави, яке визначає політику держави у всіх сферах суспільного життя. Виходячи з цього, дана проблема – це проблема не лише відповідних правоохоронних органів, до компетенції яких відноситься запобігання, виявлення, розслідування корупційних проявів та прийняття відповідних рішень, а й інших державних органів, об'єднань громадян тощо.

Органи державної влади завжди вживали заходів, які були спрямовані на боротьбу з корупцією, але вони не завжди призводили до позитивних результатів. Причин тому багато. До них разом з політичними і економічними, можна віднести недостатнє наукове забезпечення. Взагалі ефективна боротьба з корупцією потребує системного підходу та застосування комплексних заходів, зокрема наукових. Для боротьби з цим явищем необхідно мати концептуальну стратегію та тактику.

Під стратегією і тактикою боротьби з корупцією слід розуміти сукупність заходів, спрямованих на досягнення мети, а саме боротьби з цим явищем. Під тактикою слід розуміти комплексний план реалізації окремих етапів цієї стратегії.

Боротьба з корупцією має базуватися на тих принципах: які не повинні обмежувати законні права і свободи людини і громадянина; ефективність протидії корупції може бути забезпечена тільки узгодженими діями державних органів, громадських організацій і громадян; державна система боротьби з корупцією передбачає здійснення державної політики, спрямованої на усунення та нейтралізацію чинників, які сприяють розвитку корупційних діянь; правова база боротьби з корупцією має враховувати зміни соціально-економічної та політичної ситуації в державі; головна увага в протидії корупції повинна надаватися запобіжним заходам, заснованим на аналізі та прогнозуванні тенденцій поширення корупційних діянь; основні практичні заходи щодо запобігання та виявлення корупційних дій здійснюють органи, які ведуть боротьбу з корупцією(Національне антикорупційне бюро, Спеціалізована антикорупційна прокуратура, Національне агентство з питань запобігання корупції, Державне бюро розслідувань).

З метою подальшого ефективного запобіжного впливу на соціальні передумови корупції та її форми, нейтралізації цього явища, слід використовувати політичні та економічні заходи.

До політичних заходів належить комплекс ідеологічних і масово-політичних заходів, які сприяють визначенню у державі провідних політичних партій і об'єднань, які ініціюють та активізують діяльність, пов'язану з боротьбою з корупцією. Забезпечувати рівність всіх верств населення перед законом у разі викриття корупційних дій та притягнення до відповідальності винних у їх вчиненні. Необхідно активізувати роботу серед населення у боротьбі з корупцією, ініціювати взаємодію фондів, асоціацій, інститутів та інших недержавних організацій України з аналогічними іноземними установами, які підтримують зміни в Україні.

Економічними заходами є: повне та своєчасне виконання державою перед людиною і громадянином своїх зобов'язань, забезпечення випереджаючих темпів зростання реальних доходів населення порівняно з темпами зростання валового внутрішнього продукту (оскільки бідність це одна з причин корупції та злочинності); посилення соціальної спрямованості бюджету, удосконалення системи оподаткування; зменшення податкового тиску на підприємців (насамперед, на малий та середній бізнес), а також на фізичних осіб, які повинні поєднати фіскальну та стимулюючу функції податків; спрощення порядку стягнення податків .

У засобах масової інформації слід висвітлювати різні аспекти добродійності, питання боротьби з корупцією, зміцнення інститутів державної влади, дотримання антикорупційного законодавства, інформування про викриття та покарання корупціонерів, формування громадської думки щодо неприйнятності та шкідливості корупційних дій.

Констатація того факту, що жодна із соціально-політичних і економічних систем не мала, не має і не може мати повного імунітету від корупції, дозволяє дійти надзвичайно важливого для антикорупційної діяльності висновку - оскільки корупція є соціальним явищем, притаманним будь-якій державі, то протидія корупції є постійною функцією держави. Ця функція повинна реалізовуватися не лише в спеціально-кримінологічних, кримінально-правових заходах, а й знаходити своє втілення при реалізації інших функцій держави.

Отже, визначення змісту антикорупційної функції як постійної функції держави і її впровадження в життя - нагальне завдання для України. Здійснюватися така функція має на підставі науково обґрунтованої концепції протидії корупції, а також довгострокових та короткострокових програм.

НЕОБХІДНІСТЬ СКЛАДАННЯ БІЗНЕС-ПЛАНУ В РИНКОВИХ УМОВАХ

Робейко Оксана Ігорівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри фінансового права та фіскального адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат економічних наук, доцент **Островерх Лариса Леонідівна**.

Бізнес –це самостійна ризикова діяльність, спрямована на отримання прибутку шляхом надання послуг, продажу товарів і т.д. Ефективність бізнесу оцінюється не тільки розміром отриманого прибутку, а й зміною цін бізнесу. Планування це ключ до процвітання в бізнесі. Успіх підприємницької діяльності визначається трьома факторами: правильним розумінням реальної ситуації і власних сил в даний момент; чіткою постановкою цілей, яких хоче досягти підприємець; якісним плануванням процесів переходу з одного стану в інший.

Бізнес-план – це техніко-економічне обґрунтування діяльності підприємств у ринкових умовах, програма його діяльності. Він складається для діючого підприємства нового виду діяльності або продукції, для нового підприємства. Бізнес-план потрібен керівникові фірми, акціонерам та інвесторів, щоб передбачити великі витрати і доходи, з метою забезпечити зростання прибутків підприємства; виявити сильні та слабкі сторони фірми, визначити рівень життєздатності та стійкості підприємства, аналізує ринок та інформацію про потенційного клієнта. У ньому дається оцінка ресурсів необхідних для досягнення поставлених цілей в умовах конкуренції на ринках.

Бізнес-план допомагає попередити і зустріти багато неминучих проблем у розвитку бізнесу, тому він надає можливість контролювати і управляти виробництвом, враховуючи попередні результати і плани. Він дозволяє побачити вигідність передбачуваного проекту та залучити можливих інвесторів, в тому числі і зарубіжних, тому що має довести ефективну, реалістичну та послідовну програму здійснення цілей і завдань проекту. Можливо, в результаті підготовки бізнес-плану з'ясується, що перешкоди на шляху до реалізації підприємницького задуму не можуть бути усуненими або подоланими. Такі висновки краще зробити в проекті, а не тоді, коли не створення фірми вже витрачені час, кошти та зусилля підприємця.

Бізнес-план, як правило має носити характер плану розвитку на 3-5 років, орієнтовано за таким алгоритмом:

1. Ухвалення рішення про створення нового підприємства або заходів з його удосконалення.
2. Аналіз власних можливостей з реалізації запланованого проекту.
3. Вибір виробу (послуги), виробництво яких планується.
4. Дослідження ринків збуту.
5. Прогнозування обсягів збуту.

6. Вибір місця (країни) для здійснення комерційної або виробничої діяльності.

7. Розробка плану виробництва.

8. Формування плану маркетингу.

9. Формування організаційного плану.

10. Розробка юридичної схеми майбутньої діяльності.

11. Вирішення питань організації бухгалтерського обліку.

12. Вирішення питань страхування.

13. Розробка фінансового плану.

14. Написання титульного аркуша, анотації, резюме до бізнес плану.

Враховуючи класичний підхід до складання бізнес-плану, необхідно передбачити такі розділи:

1. Титульний аркуш. Повинен містити назву(кредо) проекту(підприємства).

2. Резюме – це опис, головна суть, мета, задля, якої створюється бізнес ідея, її особливість(родзинка).

3. Маркетингова стратегія. Отримання додаткового прибутку, методи стимулювання збуту та, включаючи в себе цільову аудиторію клієнтів та найголовніше на ранніх стадіях розвитку бізнесу рекламу, а саме канали розповсюдження, види та цінову політику. Також потрібно вказати конкурентів, їхні та свої переваги та недоліки, що в подальшому буде цікаво для інвесторів.

4. Виробничий план. Складна у підрахунку частина планування, адже потрібно спрогнозувати точну кількість основних, оборотних засобів необхідних для реалізації задуму.

5. Організаційний план передбачає набір співробітників враховуючі особисті якості та досвід, графік роботи, їхні обов'язки та заробітна плата.

6. Фінансовий план – найважливіший та найскладніший етап у бізнес плані. Він показує очікувані прибуток, витрати, час реалізації та відсоток рентабельності.

7. Аналіз ризиків. Ризик може бути пов'язаний з відкриттям, фінансуванням, конкурентоспроможністю та ризик конфліктних ситуацій і звісно способи їх уникнення.

Список використаних джерел:

1. Агафонова Л. Г., Рога О. В., Підготовка бізнес-плану: практикум., – К.: “Знання”, КОО, 2001р.

2. Інтернет ресурс: http://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/18885/ (27.03.2018)

3. Основи економічних теорій: навч. посібник / За ред. Предборського В.А. – К.: Фенікс, 2001.

4. Бізнес від "А" до "Я": Довідник // За ред. С.В.Мочерного, О.М.Нагорного – Львів: Світ, – 1994р.

СПРАВЕДЛИВІСТЬ ЯК ПРАВОВА ЦІННІСТЬ І ГАРМОНІЗУЮЧИЙ ЧИННИК ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРАВОВОЇ ДІЙНОСТІ

Розовик Ірина Валентинівна, здобувач освітнього ступеня магістра 1-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри філософії права та юридичної логіки, кандидат юридичних наук, доцент **Шевчук Роман Миколайович**.

Філософське розуміння справедливості не лишалося незмінним протягом історичного розвитку філософсько-правової думки. Зміст категорії справедливості і на сьогоднішній день продовжує уточнюватись і збагачуватись завдяки зусиллям філософів, правознавців та представників інших суспільних наук. З іншого боку, зазнає розвитку знання про суспільство і людину, право і мораль, що також зумовлює потребу в дослідженні ролі і значенні справедливості для розвитку людини, суспільства, правової реальності.

Предметом людського осмислення завжди були поняття «рівність», «свобода», «справедливість», «закон», зміст яких проливає світло на специфіку природи права, його онтологічні засади, цінності та значимість у житті людини і суспільства. Цими проблемами переймається саме філософія права з її постійним пошуком істини про право.

Разом з тим, самі реалії практичної діяльності людини у суспільстві і природному середовищі, моральному універсумі і правовій дійсності, вимагають ошляхетнення загальнолюдськими ідеалами і цінностями, серед яких належне місце займає справедливість. Такого ушляхетнення потребує й вітчизняна правова дійсність і суспільне буття.

Проблематикою, пов'язаною з визначенням генезису справедливості займалися такі зарубіжні вчені, як: П. Бельда, О. Вайнбергер, Ж. Дабен, П. Колер, К. Коссю, Х. Ф. Лорка-Наварет, Г. Луф, Ж. Маритен, В. Майхофер, Е. Фехнер, Г. Шварц-Ліберман фон Валендорф, П. Штрассер, та інші.

Серед вітчизняних вчених зазначену проблематику досліджували: А. Адлер, Б. Ананьєв, Ю. Антонян, О. Бандура, А. Басс, Л. Берковіц, З. Дубінко, М. І. Єникєєв, Л. Кравченко, О. Р. Ратінов та інші.

Названі вчені внесли значний вклад у дослідження генезису, сутності та функцій справедливості в суспільстві. Разом з тим, лишається місце для системного дослідження справедливості як правової цінності і гармонізуючого чинника української правової дійсності.

Мета публікації полягає в тому, щоб на підставі досягнень філософії, філософії права та правознавства Національної академії внутрішніх справ, здійснити науковий аналіз справедливості як правової цінності і гармонізуючого чинника вітчизняної правової дійсності.

Справедливість – це самосвідомість, самовираз і самооцінка права і разом з тим – правова оцінка решти всього позаправового. Навіть втілюючись у конкретній правовій системі, справедливість значною мірою залишається явищем правосвідомості, соціальним критерієм права» [1, с. 107].

На нашу думку генезис поняття «справедливість» у філософсько-правовій думці триває ще з давніх часів і до наших днів. У сучасній теорії права категорія «справедливість» визначається як принцип права, принцип юридичної відповідальності, соціально-політичний та моральний ідеал, оцінка відносин людських інтересів, критерій розподілу прав і обов'язків між членами суспільства, визначення меж їх свободи.

Справедливість недостатня для права: вона є абстрактне вираження того, що повинно робитися відповідно до права – іншої справедливості немає і бути не може. Принцип справедливості говорить: не всім одне і те ж, а кожному своє, бо для нерівних рівне стало б нерівним. При природній неоднаковості людей було б, за словами В. С. Соловйова, дуже сумно, якби всі люди були духовно і фізично на одне обличчя. Тоді й сама множинність людей не мала б сенсу - пряма рівність між ними зовсім неможлива: вони можуть бути рівні не самі по собі, а тільки через однакове своє співвідношення з чим-небудь іншим, загальним і вищим [2, с. 71].

На наш погляд загальний принцип, який можна виявити, аналізуючи різні втілення ідеї справедливості, полягає в тому, що стосовно один одного люди мають право на певний відносний стан рівності або загальним і безумовним моментом усіх сучасних концепцій справедливості є ідея прав людини, тобто визнання однакового поводження з людьми і відмова від привілеїв та імунітетів, пов'язаних з національними і релігійними ознаками, або нерівності, відповідно, до якої розподіляються блага.

Вивчення проблем справедливості дає можливість глибше осягнути сенс та зміст сучасних процесів державо та правотворення. Загальним і безумовним елементом усіх сучасних концепцій справедливості є ідея прав людини [3, с. 11-12].

Дослідивши справедливість, як суспільну та правову цінність, можна стверджувати, що справедливість розуміється як життєво важливий для збереження і розвитку суспільства, ціннісно-етичний орієнтир, один із критеріїв оцінки всіх політичних і державно-правових явищ, покликаний служити загальному благу та кожному індивідууму, зокрема. Але справедливість неможлива без багатьох моральних якостей, таких собі «внутрішніх» вимог як до законодавця, так і до кожного з індивідів.

Практична і пізнавальна проблеми дослідження вітчизняної правової дійсності на високому рівні дискурсу, який межує з рівнем філософсько-правових узагальнень, хоч на нього і не виходить, ускладнюється - а отже - актуалізується - складними та неоднозначними процесами міжетнічної взаємодії за умов світових глобалізаційних процесів та інтеграції України в європейський правовий простір [4, с. 252-253].

Враховуючи результати проведеного дослідження, щодо ролі справедливості як засобу подолання суперечностей розвитку вітчизняної правової дійсності можна дійти таких висновків:

1) Без хоча б відносно визначеної мети правотворчість втрачає сенс, оскільки зникають критерії оцінки ефективності прийнятих законів. З позицій філософії права такою метою є забезпечення його реальної дієвості та

ефективності в суспільстві, а це може бути досягнуто лише за умови його відповідності ідеальній моделі правового буття, яка проголошує панування справедливості;

2) Право виникло і розвивається заради втілення у життя ідеї справедливості. Воно є тим суспільним ідеалом, на яке повинно орієнтуватися законодавство. Справедливість – це і є таке право, за якого кожен індивід отримує те, чого заслуговує, що є його невід’ємною частиною блага у суспільстві, те, чого так сильно потребує. Це своєрідна рівновага та баланс суспільних потреб і можливостей, де право іманентно передбачає справедливість, а справедливість має правову основу, тобто є реальною та захищеною правом. Звичайно, право не забезпечує абсолютної справедливості, воно припускає нерівність, але намагається звести її до мінімуму;

3) «Мудрість і мужність влади, здатної здійснити торжество соціальної справедливості як правової цінності і морального імперативу, влади, яка з гідністю і спокоєм може усунути все хитке і створити стан міцної впевненості і справжнє здоров’я суспільства, - ось що є душею істинної демократії».

Список використаних джерел:

1. Нерсисянц В. Філософія права: учебн. для вузов. / В. Нерсисянц. – М. : Норма, 2015. – 656 с.
2. Максимов С. И. Правовая реальность: опыт философского осмысления / С. И. Максимов. – Х.: Право. - 2012. – 328 с.
3. Ляшенко В. Право, свобода та утопія / В. Ляшенко // Науковий вісник Української академії внутрішніх справ України. – 1998. – № 1. – С. 11–12.
4. Подковенко Т. Ціннісні аспекти права в контексті сучасного праворозуміння / Т. Подковенко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». – 2013. – Вип. 21. – Част. I. – Т. 3. – С. 252–253.

ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ СТ.368 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Руденко Владислав Олександрович, здобувач 5-го курсу навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: завідувач кафедри забезпечення фінансової безпеки та фінансового розслідування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Герасименко Лариса Володимирівна**.

Останнім часом питання щодо подолання корупції в Україні є актуальним майже для усіх органів державної влади. Проблема корумпованості влади в оцінках наших громадян виступає навіть більш гостро, ніж традиційно болючі для українського суспільства високі ціни, безробіття та ріст злочинності.

Задля подолання даної проблеми парламентом України було прийнято закони, котрі вносять зміни до низки нормативно – правових актів України, зокрема до Кримінального кодексу України. В результаті таких змін до юридичного обігу слів було долучено термін «неправомірна вигода», яка відображена у 368 статті Кримінального кодексу України[4].

Для того щоб була відповідна кваліфікація кримінального правопорушення за ознаками статті 368 Кримінального кодексу України[1], має бути місце статті 1 ЗУ «Про запобігання корупції», тобто зміст «неправомірної вигоди» розкривається завдяки бланкетності диспозиції статті, яка відсилає до іншого галузевого нормативного припису. Так, зокрема, ЗУ «Про запобігання корупцію» визначено, що під неправомірною вигодою розуміють грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав[2]. Якщо ж перевагу, пільгу послуги, майно можливо ще якось приписати до неправомірної вигоди з подальшим доведенням, що у осіб вищезазначених елементів був зслужбовим становищем та владними повноваженнями, то питання поняття «подарунок» взагалі неможливо віднести до поняття «неправомірної вигоди».

ЗУ «Про запобігання корупції» визначає, що подарунок - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової. Так, подарунок неможливо віднести до неправомірної вигоди, коли він прив'язаний до певного дати, свята тощо, зокрема дня народження, ювілею, тощо, оскільки він буде відповідати загально визначеним уявленням про гостинність (ч.2, ст.23 ЗУ «Про запобігання корупції»)[2]. Поряд з цим людині притаманно дарувати подарунки просто так, знову таки в силу своєї гостинності, не прив'язуючи це до певної події чи дати.

Так, наприклад, третя особа придбала нерухомість(квартиру, земельну ділянку, тощо), потім вона її відчужила близькій особі зазначена в пунктах 1,2 частини першої статті 3 ЗУ «Про запобігання корупції», яка в свою чергу відчужила на користь останньої особи і це є таємна неправомірна вигода, однак це з однієї сторони, а з іншої це виглядає як дії в рамках норм статті 23 ЗУ «Про запобігання корупції», адже обмеження щодо вартості подарунків не поширюються на подарунки, які даруються близькими особами, що є досить логічним, оскільки останнім власником майна виступає близька особа особи, яка передбачена ч.3 ст.1 ЗУ «Про запобігання корупції»[2].

Чи коли подарунок було зроблено дружині, братові, а фактично користується, розпоряджається особа, що зазначена у ст.3 ЗУ «Про запобігання корупції», що наводить на думку про «схованість» неправомірної вигоди у цьому подарунку.

Тому всі обмеження, які закріплені у ст.23 вищезазначеного закону, щодо подарунка, вони фактично нівелюються, через дарування близькими особами[2].

Закріпити на законодавчому рівні поняття «гостинність» – це те саме що і закріпити «творчість» у кожного вона по-різному проявляється в силу можливостей, на мою думку, тобто неможливо.

Як зазначає М. І. Хавронюк, який вважає, що оскільки законодавець прямо не передбачив відповідальність за одержання подарунка, не зазначив, що подарунок є видом неправомірної вигоди, то слід вважати, що такі дії не є кримінально каранними[3].

На мою думку, завдяки поняттю «подарунок», яке на даний час не охоплюється в повній мірі нормативно-правовими актами та яке не передбачає всі можливості боротьби із корупційними схемами, залишається велике поле для знаходження лазівок та їх використання особами, які можуть бути потенційними корупціонерами(як особи, що займають службове становище та мають владні повноваження, так і особи яким вигідно домовлятися).

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001, № 2341-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131
2. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII// Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 49, ст.2056
3. Хавронюк М. І. Науково-практичний коментар до Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» / М. І. Хавронюк. – К. : Атіка, 2011. – 424 с.
4. Желік М.Б. - Обсяг поняття «неправомірна вигода» за кримінальним правом України, аспірант кафедри кримінального права і процесу Навчально-наукового Інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка».

НАЦІОНАЛЬНИЙ ХАРАКТЕР І ПОЛІТИЧНА МЕНТАЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Самборська Марія Анатоліївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ, кандидат педагогічних наук, доцент **Роговенко Марія Михайлівна**.

Національний характер, формується протягом тривалого часу, що охоплює практично всю історію даного народу. Конкретні риси характеру народу складаються в залежності від його традицій, культури, соціальних структур, природного середовища проживання.

Національний характер - певний спосіб бачення світу і типових зразків соціальної дії, що регулюють поведінку народу протягом тривалого часу.

Територія сучасної України з незапам'ятних часів була великою дорогою і найбільшим котлом людських сплавів. Племена і народи, що заклали основи

української нації, на всіх етапах свого розвитку не перешкоджали проникненню чужої крові. Своїм вважався кожен, хто погоджувався шанувати громаду, звичаї, брав участь у військовій та економічного життя суспільства. Суперечки про те, з якого часу починати відлік української історії нескінченні. Характер українського народу формувався під впливом складних історичних обставин. Основну роль відіграло геополітичне розташування України на перехресті історичних шляхів зі Сходу на Захід і з Півночі на Південь. Визначальним чинником становлення української нації є розвиток її політичної основи - Української держави, і в той же час успішний розвиток Української держави неможливе без адекватного оформлення української нації.

Вивчення політичного аспекту української ментальності має наочне значення. Український народ виступає єдиним джерелом політичної влади. Властивості нашого національно-політичного менталітету детермінують врешті-решт напрямки та якості політичного процесу в Україні. Численні дослідники майже одноставно наводять кілька базових взаємопов'язаних особливостей традиційного політичного менталітету українства, серед яких: екзистенціальний індивідуалізм, егоцентризм, консерватизм, соціальний егалітаризм (прагнення до соціальної рівності), громадоцентризм, провінційність, загальна аполітичність, анархійність та ін.

Термін «політична ментальність» тісно пов'язаний з терміном «політична культура». Цей термін вперше використав у XVII столітті німецький просвітитель І. Гердер. Політична ментальність являє собою сукупність цінностей, установок, переконань, орієнтацій і висловлюють їх символів, які є загальноприйнятими і служать для упорядкування політичного досвіду і регулювання політичної поведінки всіх членів суспільства. Вона включає в себе не тільки політичні ідеали, цінності, установки, але і діючі норми політичного життя. Політична ментальність визначає найбільш типові зразки і правила політичної поведінки, взаємодії влади - індивіда - суспільства. Особливою складністю відрізняється політична ментальність суспільства в цілому. Ця політична ментальність, закріплюючи норми, стереотипи, прийоми спілкування, додає особливу значимість атрибутам державності (прапора, гербу, гімн). Політична культура може виявлятися у формі духовних спонукань і орієнтацій людини, в опредмечених формах його практичної діяльності. У цілому політична культура здатна надавати вплив на політичні процеси та інститути. Політична культура здатна породжувати нові, нетрадиційні для суспільства форми соціального і політичного життя. Національна політика визначає долю націй, пояснює історичний смисл і призначення держави.

Сучасне політичне життя наповнюється новим змістом, відмінним розмаїттям політичних процесів. Ускладнюються політичні відносини і політичні зв'язки між особистістю та суспільством, між людьми. Політичне життя в Україні набуває нову якість, що диктує необхідність її глибокого і різнобічного вивчення, що сприяє виробленню дієвих практичних рекомендацій.

У процесі здійснення радикальної економічної, політичної та правової реформи в Україні як ніколи гостро стоїть питання про актуалізацію і

поглиблення наукових політико-правових досліджень. Насправді держава була і залишається політичним інструментом. Політика в різних видах і формах - єдине заради чого воно існує. Ось чому і зростає роль політології в сучасних політичних процесах на Україну. Політика дійсно задає напрям, впливає на темпи економічного розвитку. Політологія вивчає політику як процес, який підпорядковується певним закономірностям, що реалізує на практиці певні принципи - стратегію і тактику.

Таким чином, можна зробити висновок, що, незважаючи на значну історичну заглибленість основних факторів, які формували ментальні особливості українців у минулому, можна побачити характерні їх прояви і в сучасних реаліях нашого життя. Дійсно така характерна риса як індивідуалізм не могла не вплинути на бажання українців продовжити власну державницьку традицію і в нові часи. Але прагнення самостійництва на початку минулого століття наштовхувалося на безлад перших спроб утілення української державності. Сучасна українська державність виникла як результат компромісу між внутрішнім бажанням самоствердитись у світі та прагненням позбавитись від зайвої залежності.

Список використаних джерел:

1. Огірчук В.Г. Традиції та інновації у формуванні українського менталітету // Феномен нації : основи життєдіяльності. – К.: Товариство "Знання", КОО, 1998. – 264 с.

2. Коломінський Н.Л., Львовичкіна А.М. Етнопсихологія українців // Україна на зламі тисячоліть : історичний екскурс, проблеми, тенденції та перспективи : Г.В.Щокін, М.В.Попович, М.С.Кармазіна та ін.; За заг. ред. Г.В.Щокіна, М.Ф.Головатого. – К.: МАУП, 2000. – 384 с.

3. Губко Олексій. Психологія українського народу: наукове дослідження у 2-х кн. Кн. 2: Психологічні особливості наших країн у міжчасі Трипілля. – сучасна України. ТОВ "Видавництво друкарня Діло" 2013. – 400 с.

МІСЦЕ ТА РОЛЬ РЕЛІГІЇ У СВІТОГЛЯДІ ЛЮДИНИ

Сарібекян Юлія Артурівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ, кандидат філософських наук **Носенко Олександр Володимирович**.

Виникнення релігії є логічним наслідком еволюції і формування світогляду людини, яка вже не задовольняється спостереженням того, що її безпосередньо оточує - земним світом. Вона прагне пізнати глибинну сутність речей, відшукати "початок всіх начал". Із міфологічних часів таке прагнення зумовлює подвоєння світу на земний, природний (поцейбічний) і неземний,

надприродний (потойбічний). Саме у надприродному, "нагірному" світові, згідно з релігійними уявленнями, утаємничені найістотніші загадки світу - його творення, джерела розвитку в найрізноманітніших формах, сенс людського існування тощо. Основні постулати релігійного світогляду - ідея божественного першотворення, всесилля вищого начала.

Важливим джерелом формування релігії був пошук людиною відповіді на питання життя і смерті. Людина не могла змиритися з думкою про свою скінченність, плакала надію на життя після смерті, мріяла про спасіння. Релігія проголосила людині можливість такого спасіння, вказала шлях до нього. Хоча у різних історичних типах релігії (християнство, буддизм, іслам) цей шлях тлумачиться по-різному, сутність його незмінна - послух щодо настанов вищого порядку, слухняність, підпорядкованість волі Божій.

Релігійна форма світогляду, витоки якої коріняться у попередніх формах світосприйняття і світорозуміння, відбиває не просто віру в існування надприродної сфери, яка визначає все суще. Така віра характерна для перших, незрілих форм релігійного світогляду. Розвинута його форма відображає прагнення людини до безпосереднього зв'язку з Абсолютом - Богом. А термін "релігія" означає не лише благочестя, набожність, а і зв'язок, взаємини людини з Богом через вшанування та поклоніння йому, а також міжлюдське єднання на основі божественних настанов.

На сучасному етапі історії нашої країни особливе місце серед соціальних, історичних, психологічних факторів національно-духовного відродження зайняв фактор релігійний. В Україні, по суті, розпочався новий етап розвитку релігійних конфесій. Він породив безліч проблем, пов'язаних з нормалізацією релігійного життя, пошуками шляхів урегулювання міжцерковних відносин.

Історія свідчить, що численні релігійні вірування і культу є продуктами суспільного розвитку, відображають у своїх специфічних вченнях і доктринах суттєві риси різних соціальних епох. У зв'язку з цим релігія є універсальним духовним явищем у житті суспільства. Релігійне вірування об'єднує за допомогою догматів, моральних і духовних цінностей певні верстви населення у ієрархічно побудовані церковні організації, протиставляє за чітко визначеними конфесійними ознаками різні угруповання віруючих і в контексті сучасних соціальних реформ може сприяти консолідації різних громад віруючих у їхній боротьбі проти негативних соціальних відхилень і явищ, виконувати інші функції.

Релігія була й залишається сьогодні важливим чинником у розвитку будь-якої цивілізації. Її місце в житті того чи іншого соціуму визначається різними обставинами: рівнем розвитку суспільства, суспільної свідомості, культури, традиціями, впливом суміжних соціально-політичних утворень.

У сучасному світі роль релігії досить значна, хоча треба мати на увазі, що багато що залежить від вміння тієї чи іншої релігії адаптуватись до сучасних реалій в швидкоплинному сучасному світі.

Список використаної літератури:

1. Колодний А. Проблеми релігієзнавчої науки і освіти / А. Колодний // Українське релігієзнавство. – 2009. - № 52. – С. 155-157.
2. Яремчук С.С. Релігійність молоді: сутнісні характеристики та специфіка прояву / С.С. Яремчук // Нова парадигма: [журнал наукових праць]. – Вип. 91. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. – С. 197-210.
3. Филипович Л. Зміст західної соціології релігії як науки і навчальної дисципліни / Л. Филипович // Українське релігієзнавство. – 2003. – С. 106-110.

БОРОТЬБА З ТЕРОРИЗМОМ У СВІТІ

Сідлак Артем Леонідович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 4-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Марков Михайло Миколайович**.

Рівень терористичної загрози у світі нині досить високий. Від неї потерпають як країни, де тривають збройні конфлікти (передусім на Близькому Сході та в Африці), так і країни Заходу, що до останнього часу вважалися цілком безпечними з огляду на розвинену систему правоохоронних органів і спецслужб. Протидіяти цій загрозі стає дедалі важче. Міжнародний тероризм – це явище, що не має географічних кордонів і не лише становить небезпеку для окремих країн, а й ставить під сумнів стійкість міжнародного правопорядку та спроможність протистояти викликам з боку міжнародних терористичних організацій і квазідержавних утворень, які претендують на самостійну роль у системі міжнародних відносин. Тому, я вважаю, що необхідно вивчити докладніше це питання, дослідивши розвиток тероризму в Україні та в світі в цілому.

Нові тенденції у розвитку міжнародного тероризму створюють додаткові виклики для національної і міжнародної безпеки і потребують належного реагування. З огляду на це, заходи з удосконалення антитерористичної політики і боротьби з тероризмом як на національному, так і на міжнародному рівнях повинні мати перманентний (діє безперервно) характер навіть за умов низького рівня відповідної загрози. Наразі зусилля багатьох країн спрямовані на посилення захисту від терористичної загрози.

Якщо окремо брати до уваги сьогоднішнє, то наразі для України найбільша терористична загроза виникає не з огляду на тенденції розвитку міжнародного тероризму, а через агресивну політику Росії, спрямовану на дестабілізацію і дезінтеграцію нашої держави і пов'язану з цим організацію та підтримку диверсійно-терористичної діяльності квазідержавних утворень «ДНР» і «ЛНР»,

а також організацій сепаратистського спрямування, на кшталт «Харківських партизан» тощо.

Прикладом терористичної діяльності може слугувати 2016 рік, коли Служба безпеки України попередила вчинення 30 терористичних актів, затримала 56 учасників терористичних та диверсійно-розвідувальних груп¹⁹. При цьому терористична активність в Україні має такі характерні прояви:

- використання «класичної» тактики терору (вибухи, залякування, диверсії тощо) не тільки в районі проведення антитерористичної операції, а й у інших регіонах України;

- застосування важкої зброї, у т. ч. проти мирного населення; 24.01.2015 р. – обстріли житлових масивів м. Маріуполь; 10.02.2015 р. – обстріли Краматорська Донецької області; 17.07.2014 р. – збито пасажирський літак Малайзійських авіаліній МН17; 13.01.2015 р. – знищено цивільний пасажирський автобус у районі н. п. Волноваха Донецької області та ін.

- використання цивільного населення як «живого щита», наприклад, ведення вогню з житлових кварталів населених пунктів, розміщення зброї біля шкіл, лікарень, дитячих садків тощо;

- переслідування громадян за інші політичні або релігійні переконання;

- жорстоке поводження із захопленими українськими військовослужбовцями, проукраїнські налаштованими мешканцями Донбасу тощо;

- перешкоджання діяльності міжнародних, у т. ч. гуманітарних, організацій: не- допущення гуманітарних конвоїв ООН, погрози та обстріли Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ, виведення з ладу та викрадення спостережного обладнання ОБСЄ;

- активний пропагандистсько-психологічний маніпулятивний вплив на молодь, яка проживає в ОРДЛО;

- активне використання мережі Інтернет (пропаганда, вербування, фінансування тощо). В цілому методи, які використовують підтримувані Російською Федерацією збройні підрозділи квазідержавних утворень «ДНР» і «ЛНР» для досягнення своїх політичних цілей (обстріли мирного населення, здійснення диверсій, створення перешкод у роботі міжнародних безпекових організацій, а також загроз життю і здоров'ю їх членів тощо), відповідають методам діяльності угруповань, визнаних терористичними низкою країн та міжнародних організацій.

Наразі Україна не відноситься до груп країн, для яких рівень загрози від міжнародного тероризму є найвищим. Водночас, враховуючи ідеологію та наміри джихадистських рухів, така тенденція може швидко змінитися.

Так, за умови посилення співробітництва у сфері боротьби з тероризмом та активізації участі України в міжнародних антитерористичних заходах лідери певних джихадистських організацій можуть розглядати нашу країну як безпосередній об'єкт для здійснення атак. Існує небезпека для громадян України (як і інших держав), які перебувають на території країн з підвищеним рівнем терористичної загрози. Для мінімізації такої загрози Міністерство

закордонних справ України періодично повідомляє про небезпеки для українських громадян за кордоном.

МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ЖЕРТВ ЗЛОЧИНІВ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ

Свиридюк Наталія Петрівна, заступник завідувача науково-дослідної лабораторії кримінологічних досліджень та проблем запобігання злочинності Державного науково-дослідного інституту МВС України, доктор юридичних наук, доцент.

Пріоритетне місце серед основоположних завдань сучасної держави займає соціально-правовий захист жертв злочину. З цією метою, держава, використовуючи власну правову систему та правові засоби, формулює завдання, які зобов'язується виконувати перед суспільством з метою всебічного задоволення приватних і публічних інтересів громадян. Це й обумовлює актуальність та необхідність проведення подальших розробок у цьому напрямі. Зокрема потребує наукового осмислення поняття механізму захисту жертв злочинів та визначення найважливіших умов його ефективного функціонування. Тому важливим у даному напрямі вбачається формулювання узагальненого бачення поняття механізму захисту жертв злочинів; визначення необхідного складу його елементів; формулювання ряду теоретичних положень, на яких базується процес захисту державою прав і свобод жертви злочину.

Загалом від рук злочинців люди страждають не лише фізично (вбивства, умисні тілесні ушкодження), але й матеріально, психологічно, морально. Так, статистичні дані Міністерства внутрішніх справ показують, що протягом 2017 року в Україні було зареєстровано майже 496 тисяч злочинів. При цьому Генеральна прокуратура виявила за 2017 рік 523,9 тисячі злочинів. Цифри величезні, але порівняно з 2016 роком загальний рівень злочинності в країні знизився на 13,6%. Найбільше було скоєно крадіжок – майже 260 тисяч, проте це на 16,8% менше, ніж роком раніше. Найменше серед усіх злочинів було умисних вбивств – трохи більш ніж 1,5 тисячі. Значно зросло за рік, на 29%, незаконне поводження зі зброєю – було зафіксовано майже 7,9 тисячі випадків. На 25,1% зросла кількість наркозлочинів – до 27,8 тисячі. Крім того, стали частіше здійснювати службові злочини та підробляти документи. [1]

Така ситуація значною мірою зумовлена відсутністю дієвого механізму соціально-правового захисту жертви злочину. В сучасній літературі висловлюються різні думки з приводу структури такого механізму, умов або факторів функціонування, на підставі чого уявляється можливим сформулювати узагальнене визначення цієї категорії. Отже, *під механізмом соціально-правового захисту жертви злочину потрібно розуміти комплекс взаємопов'язаних і взаємодіючих елементів, що складається із правових основ,*

юридичних засобів та соціальних умов, що визначають процедуру для ефективного захисту (поновлення) прав і свобод потерпілих від злочинів.

Згідно запропонованого визначення, механізм соціально-правового захисту жертви злочину є складною правовою категорією. Як цілісне системне утворення він функціонує через свої структурні елементи, внутрішні взаємозв'язки, які обумовлюють злагоджену організацію і функціонування як їх самих, так і механізму в цілому. Все це характеризує механізм соціально-правового захисту жертви злочину як єдину, цілісну і узгоджено функціонуючу систему.

Основними структурними елементами механізму соціально-правового захисту жертви злочину є правові основи, юридичні засоби та соціальні умови, які визначають процедуру захисту прав і свобод особи.

Правовими основами захисту прав і свобод жертв злочину виступають закріплені в нормативних актах права і свободи, які об'єднані категорією юридичного статусу особи, призначення якого. Призначення юридичного статусу особи як складового елемента механізму захисту жертви злочину полягає у тому, що він є нормативною передумовою захисту прав і свобод, який відображає правове положення, місце і роль індивіда в системі різноманітних відносин з іншими індивідами, так і з державою та її органами.

Ефективність реалізації основних складових правового статусу особи безпосередньо залежить від юридичного забезпечення прав і свобод, що здійснюється за допомогою суто юридичних засобів – правових гарантій.

Правові гарантії прав і свобод особи юридично забезпечують їх захист від протиправних порушень специфічними правовими способами. Держава, закріплюючи права і свободи особи в законах, тим самим бере на себе зобов'язання створювати умови для їх ефективного забезпечення: надавати громадянам належні можливості для практичної реалізації своїх прав і свобод; охороняти права і свободи особи від можливих посягань; захищати права і свободи особи у випадку їх порушення.

Соціальні умови виступають невід'ємним складовим елементом механізму соціально-правового захисту жертви злочину. Основне їх призначення є створення фактичної “матеріальної” основи забезпечення прав і свобод особи. Соціальні умови забезпечення прав і свобод у складі даного механізму виступають соціальним середовищем захисту прав і свобод особи. Вони обумовлюють повноту використання індивідом соціальних благ в силу розвиненості політичних, економічних, соціальних, ідеологічних та культурних відносин [2, с. 50].

Критерієм класифікації соціальних умов захисту прав і свобод виступають основні сфери суспільної життєдіяльності – політична, економічна, соціальна і культурна. Однак, соціальні умови самі по собі не можуть безпосередньо забезпечити захист прав і свобод особи. В цьому відношенні досить яскраво проявляється тісний зв'язок між соціальними умовами та *юридичними засобами* забезпечення прав і свобод в єдиному механізмі забезпечення прав і свобод особи (правовідносини, юридична відповідальність, правова інформація, правове виховання, акти застосування права).

Стосовно процедури захисту прав і свобод жертви злочину, то необхідно зазначити, що вона базується на **доступі до правосуддя і справедливого ставлення до потерпілого та поводження з ним, який** покладається на державу, тобто держава несе повну відповідальність за захист прав та законних інтересів жертви злочину. Згідно ст. 55 КПК України потерпілим визнається фізична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, а також юридична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди [3].

Однією з важливих проблем захисту прав та законних інтересів жертв злочину є законодавче забезпечення **невідворотності реальності і своєчасності такого відшкодування**. Саме тому, держава взяла на себе обов'язок відшкодувати шкоду завдану правопорушенням. Відшкодування з боку держави передбачається лише в тому випадку, коли шкоду неможливо відшкодувати з інших джерел, тобто коли такого не відбулося, зокрема, з боку злочинця.

Необхідність державою відшкодувати в окремих випадках, шкоду, що завдана злочинцем, не повинна сприйматися як така, що заперечує принцип особистої відповідальності, оскільки визнання необхідності суспільству і державі нести відповідальність за спричинення шкоди жодним чином не означає перебирання відповідальності за винну суспільно небезпечну поведінку.

За наявності вище зазначених умов механізм захисту стає спроможним виконувати свої функції, до яких слід віднести: стимулююча функція – полягає у спонуканні суб'єктів до правомірної поведінки; превентивна функція – спрямована на вжиття запобіжних заходів щодо недопущенню будь-якої можливості порушення прав і свобод особи; охоронна (відновлювальна) – функція має на меті поновлення порушених прав і свобод; допоміжна функція механізму виявляється у створенні практичних можливостей для безперешкодного користування правами і свободами; виховна функція виражається у цілеспрямованому впливі на свідомість індивідів з метою переконання їх у цінності прав і свобод, формування непримиренного ставлення до їх порушень та вміння будь-якими дозволеними законом засобами захищати їх [4, с. 4].

Отже проблематика захисту прав жертв злочинів розглядається у сучасному правознавстві у декількох аспектах, один з яких дозволяє моделювати вирішення проблеми за допомогою створення механізму захисту жертв злочинів, до структури якого теоретично відносять правові основи, соціальні умови, правові гарантії, юридичні засоби. При цьому, функціональний аспект розуміння цієї проблеми знаходиться у площині визначення умов функціонування та власне функцій механізму захисту жертв злочинів.

Список використаних джерел:

1. Злочинність в Україні: статистика за минулий рік. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<https://www.slovoidilo.ua/2018/02/16/infografika/suspilstvo/zlochynnist-ukrayini-statystyka-mynulyj-rik>

2. Ростовщиков И. В. Обеспечение прав и свобод личности в СССР: Вопросы теории. – Саратов : Изд-во Саратовского университета, 1988.

3. [Кримінальний процесуальний кодекс України](#) // Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 13.04.2012 № 4651-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

4. Волинка К.Г. Механізм забезпечення прав і свобод особи: питання теорії і практики : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук / К. Г. Волинка. – К., 2000. – 16 с.

ОСНОВНІ ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ЗАТРИМАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ

Слободянюк Максим Миколайович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: завідувач кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Рожнова Вікторія Василівна**.

Протягом останніх десятиліть затримання у кримінальному процесі піддавалось численним дослідженням, в межах яких вивчалась його сутність як невідкладної процесуальної дії, як заходу кримінально-процесуального примусу, і в дещо меншій мірі – як самостійного правового інституту. Вважаємо, що сучасний стан нормативного врегулювання та правозастосовної практики у цій сфері обумовлює необхідність системного, комплексного підходу до питань затримання у кримінальному процесі саме з позицій його розгляду як самостійного правового інституту.

Окрім правових та практичних питань застосування інституту затримання у кримінальному провадженні, не менш важливе значення мають і теоретичні питання, серед яких науковий і практичний інтерес становлять питання історії розвитку інституту затримання на різних історичних етапах. Незважаючи на те, що історичні аспекти інституту затримання мають, на перший погляд, суто теоретичне значення, їх дослідження та аналіз є важливими з огляду на динамічний розвиток вітчизняного кримінального процесуального законодавства, реформування його окремих інститутів.

Важливими є не тільки дослідження сучасного стану законодавчого регулювання та практичного застосування інституту затримання, а й попереднього досвіду у відповідних сферах з метою уникнення помилок, запобігання виникненню суперечностей, прогалин правового регулювання, а відповідно і труднощів правозастосування.

Так, основними етапами становлення інституту затримання у кримінальному процесі України вважають:

1. Початок 11 ст. – початок 18 ст. Зародження інституту затримання у Руській правді, що датується періодом від початку 11 ст. до 30-х років 12 ст., в якій уперше згадується про затримання крадія, якого застали на місці злочину. Законодавство цього періоду не надає затриманій особі будь-якого правового статусу, називає її по-різному (крадій, розбійник, злодій та ін.). Затримання не розмежується з позбавленням свободи до винесення судом рішення, а тому виступає складовою частиною загальної процедури взяття особи під варту до судового рішення. У цей період зароджуються і знаходять свій розвиток такі елементи інституту затримання, як фізичне захоплення особи, її доставлення до компетентного органу, допит затриманої особи, порядок тримання під вартою, підстави та порядок звільнення затриманого, здійснюються перші спроби виділення окремих видів затримання та забезпечення їх короткочасності. Тим самим цей етап характеризується створенням основи правового інституту затримання та формуванням передумов для його подальшого розвитку [1, с. 524].

2. Початок 18 ст. – середина 19 ст. Початок цього етапу доцільно пов'язати із прийняттям у 1715 році Короткого зображення процесів та судових тяжб, в якому вперше згадуються терміни «підозра», «підозрювана особа», «особа, що перебуває під підозрою», а також зазначено обставини для виникнення підозри. У цей період здійснюються спроби розмежувати правове положення підозрюваного та обвинуваченого, однак через невизначеність підозри та її підстав, такого розмежування фактично не відбулось. З прийняттям у 1832 році Зводу законів підозра у вчиненні злочину стає приводом для затримання особи та її доставлення в поліцію для допиту, а затриманий одержує право на оскарження затримання у Совісний суд. Тим самим цей етап характеризується формуванням законодавства про підзору у вчиненні злочину і пов'язане з нею позбавлення свободи [2, с. 27].

3. Середина 19 ст. – початок 20 ст. Початок цього етапу доцільно пов'язати із виданням у 1860 році Наказів судовим слідчим і поліції, в яких вперше використаний термін «підозрюваний», сформульовані підстави виникнення підозри, а затримання розглядається у контексті здійснення поліцією дізнання, як одного із невідкладних заходів до прибуття судового слідчого [3]. Норми про затримання зазнали у цей період певної кодифікації у Статуті кримінального судочинства 1864 року, однак невирішеними залишались питання правового статусу підозрюваного, чіткого розділення затримання та подальшого арешту. Тим самим цей етап характеризується формуванням затримання, як самостійного заходу примусу, і у значній мірі, як окремого правового інституту.

4. 1917 рік – 1922 рік. На наш погляд найбільш короткий етап у становленні інституту затримання, виділення якого обумовлюється періодом деградації цього правового інституту. Законодавство цього періоду переважно представляє собою розрізнені нормативні акти, часто репресивного спрямування, що регулювали питання не стільки правового і процесуального, а й організаційного характеру. Внаслідок цього питання застосування затримання подекуди отримали дискретне регулювання, правом затримання та перевірки

законності тримання під вартою були наділені багаточисельні посадові особи та колегіальні органи, результатом чого стало нівелювання затримання як окремого примусового заходу, нехтування правами затриманого. Тим самим цей етап характеризується внесенням деструктивних змін до процесу становлення інституту затримання у кримінальному процесі [4].

5. 1922 рік – 1958 рік. Початок цього етапу пов'язується із прийняттям Кримінально-процесуального кодексу. У ньому, як і в кодексі редакції 1923 року, фактично уперше у систематизованому виді одержали закріплення правові норми, що регламентували затримання особи за підозрою у вчиненні злочину, що було віднесене до компетенції міліції, як органу дізнання, детально регулювали підстави, порядок та інші питання його застосування. У зв'язку з цим одержали чітке розмежування затримання та взяття під варту. Водночас, залишався невизначеним процесуальний статус особи, затриманої за підозрою у вчиненні злочину. Тим самим цей етап характеризується кодифікацією правових норм про затримання особи підозрюваної у вчиненні злочину, як самостійного заходу примусу [5, с. 231].

6. 1958 рік – 2012 рік. Прийняття Основ кримінального судочинства Союзу РСР та союзних республік 1958 року, Кримінально-процесуального кодексу 1960 року, Конституції України 1996 року, проведення «малої судово-правової реформи» у 2001 році наділили інститут затримання важливими елементами, забезпечили його максимальну відповідність міжнародним стандартам у галузі захисту прав і свобод людини та громадянина. Насамперед, це стосується визнання затримання тимчасовим запобіжним заходом, визначення підозрюваного як самостійного учасника кримінального процесу та надання йому права на захист, на судове оскарження затримання, на реабілітацію та ін. Тим самим цей етап характеризується доволі прогресивними та ефективними змінами у нормативному врегулюванні інституту затримання у кримінальному процесі.

7. 2012 рік – теперішній час. Сучасний етап становлення та розвитку інституту затримання у кримінальному процесі України бере свій початок від прийняття та набрання чинності у 2012 році КПК України, що вніс істотні зміни до його нормативного врегулювання. Законодавець вперше використав поняття «заходи забезпечення кримінального провадження», серед яких виділив декілька видів затримання, і зокрема, затримання уповноваженою службовою особою. КПК України детально регулює порядок затримання уповноваженою службовою особою та повідомлення інших осіб про затримання; містить чіткі положення щодо обчислення строку затримання, зокрема з урахуванням часу, протягом якого особа фактично позбавляється свободи; визначає загальні обов'язки судді щодо захисту прав людини, зокрема особи, яка тримається під вартою. Тим самим цей етап характеризується доволі високим рівнем правової регламентації затримання з урахуванням міжнародних стандартів, водночас окремі його елементи потребують подальшого удосконалення [6, с. 123].

Варто зауважити, що незважаючи на доволі детальну у порівнянні з попередніми періодами регламентацію порядку затримання особи, зокрема

уповноваженою службовою особою, на цей час продовжуються пошуки оптимальних шляхів вирішення тих проблемних питань, які усе ж таки виникають у правозастосовній практиці. Зокрема, щодо унормування підстав затримання особи уповноваженою службовою особою з огляду на їх неоднозначне застосування органами досудового розслідування, порядку застосування превентивного затримання та його відповідності нормам Конституції України, порядку здійснення законного затримання тощо.

Таким чином, становлення та розвиток інституту затримання у кримінальному процесі України на різних історичних етапах переважно відбувався еволюційним шляхом: від свого зародження, виникнення, набуття найбільш простих форм до більш складних форм організації та функціонування.

Разом із тим, існує потреба у подальшому удосконаленні нормативного врегулювання інституту затримання з метою його ефективного застосування для виконання завдань кримінального провадження у режимі дотримання гарантій прав особи на свободу та особисту недоторканність.

CRIMES AGAINST HUMANITY

Слободянюк Максим Миколайович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: викладач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Півкач Ірина Олександрівна**.

The phrase ‘crimes against humanity’ was first employed internationally in a [1915 declaration](#) by the governments of Great Britain, France and Russia which condemned the Turkish government for the alleged massacres of Armenians as “crimes against humanity and civilization for which all the members of the Turkish Government will be held responsible together with its agents implicated in the massacres.

Despite this early use of the term, the first prosecutions for crimes against humanity took place after the Second World War in 1945 before the International Military Tribunal (IMT) at Nuremberg. The [charter](#) establishing the IMT of Nuremberg defined crimes against humanity as: ...murder, extermination, enslavement, deportation, and other inhumane acts committed against any civilian population, before or during the war, or prosecutions on political, racial or religious grounds in execution or in connection with any crime within the jurisdiction of the Tribunal, whether or not in violation of the domestic law of the country where perpetrated.

The [Tokyo Charter](#) of 1946, establishing the International Military Tribunal for the Far East, incorporated the same definition of crimes against humanity.

The International Law Commission: After the Nuremberg and Tokyo trials of 1945-1946, the next international tribunal with jurisdiction over crimes against

humanity would not be established for another five decades. However, work continued on developing the definition of crimes against humanity. In 1947, the [International Law Commission](#) was charged by the United Nations General Assembly with the formulation of the principles of international law recognized and reinforced in the Nuremberg Charter and judgment, and with drafting a ‘code of offenses against the peace and security of mankind’. Completed fifty years later in 1996, the [Draft Code](#) defined crimes against humanity as various inhumane acts, i.e., murder, extermination, torture, enslavement, persecution on political, racial, religious or ethnic grounds, institutionalized discrimination, arbitrary deportation or forcible transfer of population, arbitrary imprisonment, rape, enforced prostitution and other inhuman acts committed in a systematic manner or on a large scale and instigated or directed by a Government or by any organization or group.

This definition differs from the one used in Nuremberg above, where the criminal acts were to have been committed “before or during the war”, thus establishing a nexus between crimes against humanity and armed conflict.

International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY): In 1993, the UN Security Council [established](#) the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY), to investigate and prosecute genocide, war crimes and crimes against humanity which had taken place in the former Yugoslavia. The [definition of crimes against humanity employed by the ICTY](#) revived the original ‘Nuremberg’ nexus with armed conflict, connecting crimes against humanity to both international and non-international armed conflict,^[1] and expanded the list of criminal acts used in Nuremberg to include imprisonment, torture and rape, see Article 5 of the [ICTY Statute](#).

International Criminal Tribunal for Rwanda (ICTR): In 1994, the UN Security Council [established](#) the International Criminal Tribunal for Rwanda (ICTR), pursuant to the genocide that had taken place from April – July 1994. In the [ICTR Statute](#), the linkage between crimes against humanity and an armed conflict of any kind was dropped. Rather, the requirement was added that the inhumane acts must be part of a “systematic or widespread attack against any civilian population on national, political, ethnic, racial or religious grounds”, see Article 3 of the ICTR Statute. Because of the internal nature of the conflict in Rwanda, crimes against humanity would likely not have been applicable if the nexus to armed conflict had been maintained.

The International Criminal Court and the Rome Statute:

The permanent [International Criminal Court](#), which came into force in 2002, offers another, slightly different definition of crimes against humanity. In its founding treaty, the [Rome Statute](#), crimes against humanity are defined as follows;

For the purpose of this Statute, ‘crime against humanity’ means any of the following acts when committed as part of a widespread or systematic attack directed against any civilian population, with knowledge of the attack:

- (a) Murder;
- (b) Extermination;
- (c) Enslavement;
- (d) Deportation or forcible transfer of population;

- (e) Imprisonment or other severe deprivation of physical liberty in violation of fundamental rules of international law;
- (f) Torture;
- (g) Rape, sexual slavery, enforced prostitution, forced pregnancy, enforced sterilization, or any other form of sexual violence of comparable gravity;
- (h) Persecution against any identifiable group or collectivity on political, racial, national, ethnic, cultural, religious, gender , or other grounds that are universally recognized as impermissible under international law, in connection with any act referred to in this paragraph or any crime within the jurisdiction of the Court;
- (i) Enforced disappearance of persons;
- (j) The crime of apartheid;
- (k) Other inhumane acts of a similar character intentionally causing great suffering, or serious injury to body or to mental or physical health.

Essentially, the Rome Statute employs the same definition of crimes against humanity that the ICTR does, minus the requirement that the attack was carried out ‘on national, political, ethnic, racial or religious grounds’. In addition, the Rome Statute definition offers the most expansive list of [specific criminal acts](#) that may constitute crimes against humanity to date.

Unlike other international crimes such as genocide, crimes against humanity have not been codified in an international treaty, and as the above section describes, the different tribunals charged with the prosecution of crimes against humanity have tended to employ slightly different definitions of the crime. Though [Article 10 of the Rome Statute](#) states that the Statute is not to be considered a definitive codification of international criminal law, the definition offered in the Statute does at least reflect the latest consensus of the international community, and at this point in time may be considered the most authoritative definition of crimes against humanity.

Professor Cherif Bassiouni has repeatedly pointed to the need for a specialized convention on crimes against humanity, and has argued that the existence of various similar but nonetheless different definitions of crimes against humanity reflects a weakness in customary international law, and is problematic in light of the principles of legality in international criminal law. For instance, the maxim *nullum crimen sine lege*, a fundamental principle of international criminal law, dictates that an individual can only be convicted for specific acts which, at the time of commission, were known to be criminal.

Fundamentally, crimes against humanity are inhumane acts – which would constitute crimes in most of the world’s national criminal law systems – committed as part of a widespread or systematic attack against civilians of [this](#) contribution. This connection to a broader or systematic attack is what justifies the exercise of international criminal jurisdiction. Though the exact wordings of the definitions of crimes against humanity differ, each definition is made up of the underlying criminal elements (e.g., murder, extermination, rape and so forth) as well the contextual elements or ‘chapeau’ under which the criminal act must have been committed, i.e., the defendant must know that he or she is contributing to a widespread or systematic attack against civilians, see the same page of the just-mentioned contribution.

There have been many examples of prosecutions for crimes against humanity. In addition, charges for particular crimes against humanity are often brought in conjunction with charges for particular war crimes in a given prosecution. Several crimes against humanity cases can be found in the International Criminal Database (ICD). Please reference particular crimes constituting crimes against humanity in the ICD database in order to attain more results.

[Charter of the International Military Tribunal \(IMT\) at Nuremberg](#)

[Rome Statute of the International Criminal Court](#)

[Statute of the International Criminal Tribunal for Rwanda](#)

[Statute of the International Criminal Tribunal for Yugoslavia](#)

[ICC – What are Crimes Against Humanity?](#)

Crimes of War – [Crimes against Humanity](#)

The [Crimes against Humanity Initiative](#), launched in 2008 to study the need for a comprehensive convention on the prevention and punishment of crimes against humanity, analyzes the necessary elements of such a convention, and drafts a proposed treaty.

Список використаних джерел:

Crimes Against Humanity – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.internationalcrimesdatabase.org/Crimes/CrimesAgainstHumanity>

ПРОТИДІЯ ЗЛОЧИНАМ ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ, БОЙОВИХ ПРИПАСІВ, ВИБУХОВИХ РЕЧОВИН

Совецький Андрій Анатолійович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 4-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Шевчук Оксана Юріївна**.

Зростання злочинів у сфері незаконним обігом вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин обумовлена тенденцією розвитку насильницької озброєної злочинності, а ще і незаконним збройним підприємництвом. Про наявність такої зброї та відповідних небезпечних предметів і активне насичення ними держави свідчить аналіз офіційної статистики за останні роки. Саме злочини у даній сфері завдають шкоди всій сукупності суспільних відносин та інтересів: суспільній безпеці, особі, власності, нормальному функціонуванню суспільних і державних інститутів. Якісно і кількісно розширюються види злочинів зі зброєю, удосконалюються

види зброї, багаторазово збільшується забійна сила і відповідно тяжкі наслідки збройних злочинів.

Значний внесок у дослідження проблеми зробили такі вчені, як: Б.І.Бараненко, Т. М. Бульба, Л. М. Кулик, В. І. Рибачук, Б. І. Бараненко, В. П. Меживий, О.М. Бандурки, В.І. Борисова, В.К. Грищука, В.О. Глушкова, В.В. Голіни, А.А. Герцензона, П.Ф. Гришаніна, О.М. Джужи, В.М. Кудрявцева, Б.Г. Капустіна, Л.Н. Колодкіна, Н.Ф. Кузнецової, Л.М. Кулик, І.П. Лановенка, О.М. Литвака, В.Г. Лихолоба, М.М. Майстренко, В.О. Негодченка, О.М. СарНаціональної академії внутрішніх справ, О.С. Фролова та ін.

Про активне насичення небезпечними предметами та речовинами злочинного світу свідчить аналіз офіційної статистики за останні роки. У останні роки щорічно в Україні було зареєстровано більш ніж 11 тисяч злочинів, пов'язаних з незаконним обігом зброї. Залишається великою кількістю вилученої зброї, тільки у 2016 році вилучено: 275 одиниць вогнепальної зброї, 125 306 боєприпасів, понад 73 кілограма вибухівки, що вказує на стійкий зріст кількості зазначених злочинів.

Незаконний обіг зброї являє собою складний вид злочинної діяльності, що включає різні нелегальні способи її придбання і наступного поводження з нею. Кримінальне законодавство містить ряд правових норм, які передбачають відповідальність за незаконний обіг зброї. Сюди відносяться, перш за все, норми КК України у диспозиції яких вказується на її носіння, зберігання, придбання, виготовлення, ремонт, передачу чи збут без передбаченого законом дозволу (ст. 263 КК – незаконне поводження зі зброєю); розкрадання зброї (ст. 262 КК – викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем).

До вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської) належить зброя, в якій снаряд (куля, шрот) приводиться в рух миттєвим звільненням хімічної енергії заряду. До вогнепальної зброї, яка є предметом злочину, передбаченого ст.ст. 262, 263 КК належать всі види бойової, спортивної, нарізної мисливської зброї, а також типова зброя, кустарно виготовлені чи перероблені, а також історичні зразки зброї. Це – гармати, міномети, кулемети, автомати, карабіни, гвинтівки, пістолети та револьвери тощо.

Під вибуховими пристроями слід розуміти поєднання вибухових речовин із засобами ініціювання вибуху – зовнішніми джерелами імпульсу для здійснення вибуху (електродетонатор, капсуль-детонатор, вогнепровідний та детонаційний шнури тощо) та засобами управління (годинниковими, радіокерованими, ударної дії), завдяки чому такі пристрої придатні для застосування.

Радіоактивні матеріали – це матеріали, здатні до самовільного поділу, що супроводжується виділенням тепла, а також альфа-, бета- і гамма-випромінюванням, порядок обігу яких регламентовано спеціальними нормативними актами. Предметом злочину, передбаченого ст. 262 КК, радіоактивні матеріали є за умови, що кількість речовини та інтенсивність

випромінювання настільки великі, що здатні заподіяти шкоду здоров'ю людини.

Для вирішення завдань боротьби з незаконним обігом зброї підрозділи Національної поліції використовують різні автоматизовані інформаційні системи і, в першу чергу, спеціально створені для цього в системі органів Національної поліції, які призначені для збирання, зберігання й обробки даних про злочини і осіб, що пов'язані з обігом зброї, викрадену, втрачену, вилучену, знайдену і добровільно здану зброю, боєприпаси і вибухові речовини, а також іншої інформації, яка відображається в облікових та інших документах, що утворюється в процесі діяльності НП у сфері обігу зброї.

Виходячи з причин і умов, що сприяють вчиненню злочинів, пов'язаних з незаконним обігом зброї, попереджувальні заходи в першу чергу повинні бути спрямовані на здійснення компетентними органами держави контролю за попитом на зброю у законослухняної частини населення; виключення можливості його незаконного задоволення; перекриття каналів надходження зброї в нелегальний обіг; вилучення зброї з незаконного обігу.

Попередження злочинів – діяльність щодо встановлення осіб, які задумують конкретний злочин, і вжиття необхідних заходів, що виключають реалізацію їх намірів.

Слід зазначити, що боротьба з незаконним обігом зброї посідає значне місце у діяльності щодо попередження злочинів, оскільки характеризується подвійною превенцією: крім припинення незаконних дій, пов'язаних зі зброєю, попереджуються також і тяжкі наслідки, що можуть наступити при протиправному застосуванні зброї. Таким чином, здійснюється запобігання й інших суспільно-небезпечних діянь (умисних вбивств, розбоїв, бандитизму та хуліганства, вчинені із використанням зброї).

СТАТЕВІ ЗЛОЧИНИ: ХАРАКТЕРИСТИКА, РОЗСЛІДУВАННЯ, ПРОФІЛАКТИКА

Совтан Юлія Василівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 4-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Марков Михайло Миколайович**.

Статевими злочинами називають передбачені кримінальним законом сексуальні посягання на статеву волю, статеву недоторканість, умови нормального розвитку неповнолітніх та на нормальний уклад у галузі статевого відносин.

Родовим об'єктом статевих злочинів є чинний у демократичному суспільстві уклад у галузі статевого відносин. Він має такі головні норми-вимоги:

1. Статеві відносини допускаються між особами різної статі, кожна з яких досягла певного віку та фізичної і психічної зрілості;

2. Статеві відносини виникають і ґрунтуються на підставах взаємної поваги, добровільності і рівноправності;

3. Переважаючою формою статевих стосунків є шлюб.

Характерна особливість статевих злочинів полягає в тому, що вони мають сексуальні мотиви, спрямовані на збудження чи задоволення статевого інстинкту. Сексуальні дії, які утворюють об'єктивну сторону цих злочинів, завжди спрямовані на конкретного потерпілого. Всі вони навмисні, бо вчинюються з певною метою - порушити чи задовольнити статеву потребу.

Найпоширенішим серед статевих злочинів є зґвалтування.

Деякі автори вважають, що об'єктом зґвалтування є статева недоторканість жінки. Таке міркування неправильне, бо доросла жінка вільна в статевому відношенні, а не недоторкана. Статевою волею володіють усі фізично та розумово розвинуті особи, які розуміють значення та наслідки статевих прагнень, сексуальних дій.

Це означає, що малолітні, віком до 14-ти років, душевнохворі, а також особи, які не розуміють значення сексуальних дій чи не мають можливості чинити їм опір або суперечити, статевою волею не володіють. Тільки щодо цих осіб відповідний статевий злочин буде посяганням на їхню статеву недоторканість.

Сутність зґвалтування полягає у вчиненні статевого акту насильно, поза волею жінки чи чоловіка, без їх згоди.

Не визнається зґвалтуванням:

а) статевий акт із застосуванням обману (наприклад, брехливої обіцянки одружитися) або зловживання довір'ям ;

б) вимагання вчинити статевий акт будь-яким чином, окрім застосування фізичного насильства, погрози чи використання безпорадного стану потерпілої.

Специфіка розслідування цих злочинів обумовлена їх характером, необхідністю детального вивчення не тільки обставин самої події, особи потерпілої, підозрюваних і обвинувачених, але й різних сторін їх особистого життя, в тому числі й інтимного.

Складність розслідування полягає у тому, що:

а) потерпіла не бажає оприлюднення і клопоче про збереження максимально в таємності факт зґвалтування;

б) потерпіла психологічно не готова до викладення деталей злочину;

в) потерпіла певний час не заявляє про злочин, що ускладнює пошук особи, що скоїла злочин (винного);

г) іноді після зґвалтування потерпіла не в змозі сама приймати участь у слідчих діях внаслідок фізичного і психічного стану;

д) часто потерпілою є неповнолітня;

е) на потерпілу можливий вплив родичів винного, що призводить до зміни її показань;

є) віктимність поведінки потерпілої.

До криміналістичної характеристики в якості її елементів, крім поведінки

потерпілої, необхідно віднести спосіб вчинення і приховування злочину, найбільш характерні сліди, що пов'язані з насильством, місце й обстановка злочину, особу злочинця і його поведінку, характеристику джерел відомостей про обставини злочину і винного.

При розслідуванні справ про зґвалтування необхідно встановлювати:

- наявність самої події злочину;
- особу, що вчинила злочин;
- його винність у конкретному злочині;
- обставини, які визначають характер і ступінь відповідальності;
- причини і умови, що сприяли зґвалтуванню.

Несприятливі для суспільства кількісні та якісні зміни у сфері злочинності та в інших правопорушеннях є ґрунтом для розвитку конформізму, подвійної моралі, соціальної апатії, бездуховності, байдужості і скептицизму. Усе це спотворює суспільну свідомість і призводить до дегуманізації відносин між людьми до розповсюдження агресивності та інших криміногенних явищ.

Істотною умовою успішного попередження злочинності є не тільки моральне, але й правове його забезпечення, себто закріплення в законі та інших нормативно-правових актах вимог, що сприяють реалізації цього важливого державного завдання.

Об'єктом правового регулювання у сфері попередження злочинності (правової профілактики) є суспільні відносини, які мають криміногенний або антикриміногенний характер, тобто ті які негативно або ж позитивно впливають на злочинність.

Отже, проблема насильства існує стільки ж часу, скільки розвивається людство. Насильство є невід'ємною частиною життя людей і тварин. Однак вбивство однією твариною іншої не сприймається нами так, як насильство серед людей. Яким би жорстоким не було насильство у природі, воно не підпадає під жодні правові норми. Будь-яке насильство у тваринному світі відповідає природним нормам, є цілком нормальним явищем. Насильство у людському середовищі тісно пов'язане з проблемою моралі, тобто сукупності звичаєвих норм, усталених поглядів, пов'язаних з різними аспектами людського життя.

ДОПИТ ЧИ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю: ЩО ЕФЕКТИВНІШЕ ДЛЯ РОЗЛІДУВАННЯ?

Солтис Ольга Василівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Мельник Оксана Вікторівна**.

Загальновідним є те, що допит в Україні - це слідча дія, у процесі якої слідчий, прокурор отримує від особи, яка володіє відомостями, що мають значення в кримінальному провадженні певну значиму для розслідування інформацію. Дуже часто допит супроводжується різноманітними маніпулятивними техніками, не виключаючи також і насильство, для якнайшвидшого отримання певних даних від опитуваної особи. Так звана «культура зізнання» в роботі поліції та систем кримінального правосуддя в багатьох країнах, а також недостатній рівень підготовки і обізнаності щодо методів криміналістики і гуманних форматів допиту, можуть призвести до зловживань з метою отримання зізнання чи інформації.

Замість допиту у багатьох країнах застосовують так зване Investigative Interview – процесуальне інтерв'ю, методологія якого дозволяє отримати від підозрюваного необхідну інформацію без тиску, залякувань та насильства. Про це розповів суперінтендант норвезької поліції (слідчий з 25-річним досвідом) Асбйорн Раклев 17 січня на зустрічі, організованій Міжнародним фондом «Відродження». Він використовує у своїй роботі метод процесуального інтерв'ю замість класичного допиту вже протягом 20 років.

Асбйорн Раклев наголошує, що головною метою будь-якого розслідування – здобути багато достовірної та надійної інформації. Застосовуючи процесуальне інтерв'ю ми зможемо легко встановити взаєморозуміння з опитуваною особою, запобігти використанню насильницьких практик, вдосконалити процес збору та підвищити надійність отриманої інформації. В основі процесуального інтерв'ю лежать принципи міжособистісного спілкування - повага, етика та права людини. Спілкування, побудоване на цих принципах, стимулює співрозмовника до комунікації та дозволяє слідству зібрати якомога більше такої інформації.

Втім, як зазначив Асбйорн Раклев, часто правоохоронців не вчать проводити інтерв'ю: “20 років тому у Норвегії цього не пояснювали. Не було офіційної методології проведення допиту, цьому вчилися під час роботи, на місці, від керівників. А керівники, в свою чергу, від своїх керівників. Поліцейських вчили влучно стріляти та вправно водити авто, але ніхто їм не пояснював, як проводити інтерв'ю”, – розповів експерт.

Як показують дослідження, значна частина злочинців готові надати правдиву інформацію або навіть одразу зізнатися, тоді як інші не можуть прийняти рішення, коли їх викликають на допит, адже опинившись в таких умовах будь-яка людина починає сильно нервувати, а це сповільнює роботу мозку та пам'яті. Якщо правоохоронець використовує агресивний, ворожий або образливий підхід, опитуваний може відмовитись від співпраці та надання інформації. Використання методів процесуального інтерв'ю збільшує вірогідність співпраці та надання інформації або зізнання з боку порушників.

Взагалі, процесуальне інтерв'ю покликане запобігати неправдивим зізнанням чи помилкам в процесі здійснення правосуддя, допомагати співробітникам поліції проводити допит систематично та неупереджено, а також уникати помилок, пов'язаних із прийняттям передчасних висновків, що, на жаль, є досить розповсюдженою проблемою. Процесуальне інтерв'ю

побудоване на основі тридцятирічних досліджень, які проводились у активній співпраці із практиками. Дана слідча дія використовується великою кількістю поліцейських по всьому світу, а також є дуже корисною у роботі розвідки та служб безпеки. Виходячи з досвіду іноземних держав, можна сказати, що процесуальне інтерв'ю покращує відносини та збільшує рівень довіри між поліцією та громадянами, сприяє розвитку верховенства права і авторитету державних органів.

Процесуальне інтерв'ю – метод, який передбачає повну відсутність примусу та відкритість питань, що значно покращують обмін інформацією та комунікацію. Модель інтерв'ювання включає такі етапи:

- 1) планування і підготовка;
- 2) ознайомлення і встановлення контакту;
- 3) перший довільний виклад;
- 4) уточнення і розкриття;
- 5) завершення інтерв'ю;
- 6) оцінка інтерв'ю.

Асбйорн Раклев зазначає, що велику вагу має вияв поваги до опитуваної особи. Він радить тиснути йому руку при зустрічі, спілкуватись на рівних. Велику роль грає також місце проведення інтерв'ю. Опитуваний має почуватися комфортно та в безпеці. Варто ставити відкриті питання, не нав'язуючи свою інтерпретацію подій. Абсолютно неприйнятним є пошук лише тієї інформації, яка «підходить» або ігнорування інформації, що не підтверджує те, в чому переконаний інтерв'юер. Якщо у поліції є докази – не варто одразу про них говорити, намагаючись залякати людину, необхідно спочатку вислухати її версію.

Я вважаю, що нашій державі, особливо в цей час, коли вона перебуває на шляху такої глобальної реформації, було б доцільно замінити або, можливо, доповнити методику проведення класичного допиту процесуальним інтерв'ю. Це дозволило б нашим поліцейським встановити контакт та довірливі відносини з опитуваним, що збільшить імовірність отримання достовірної та правдивої інформації, пришвидшить зізнання, в результаті чого зросте відсоток розкриття злочинів. Впровадження процесуального інтерв'ю дозволить поступово привести правоохоронну діяльність у відповідність до сучасних стандартів, й значно зменшити кількість порушень прав людини на етапі досудового розслідування.

Список використаних джерел:

1) Інтерв'ю замість допиту: як це працює? – стаття: [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://ecpl.com.ua/news/interv-yu-zamist-dopytu-yak-tse-pratsyuje/>

2) Допит vs процесуальне інтерв'ю: що ефективніше для розслідування? - стаття: [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://yur->

CRIME STORIES WITH STRANGE COINCIDENCES

Солтис Ольга Василівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: старший викладач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Марченко Ірина Володимирівна**.

A coincidence is defined as a series of events and circumstances which seemingly have no apparent connection to each other, but wind up being related by pure chance. Whenever a mysterious crime takes place, investigators will attempt to solve it by piecing together the events and circumstances surrounding the case. However, complications can ensue when a coincidence enters the picture. An investigation can be seriously hampered when one is forced to look into events which, at first glance, appear to be connected to the crime but turn out to be nothing more than a bizarre coincidence. In many of these cases, the coincidence had no direct connection to the crime but made for an interesting “story-within-a-story.”

The Trunk Murders

During one seven-year period, the town of Brighton, England had two unrelated murders in which female victims were dismembered and found inside trunks. There were also two similar murders nearby. In 1927, a trunk containing the body of a dismembered woman named Minnie Boniati was found at Charing Cross Station in London. Her killer, John Robinson, was soon charged with the murder and hanged. Seven years later, two trunk murders took place within one month of each other. On June 17, 1934, an unclaimed trunk was discovered at Brighton Railway Station containing the dismembered torso of a young woman. Her head, arms, and legs were missing but, one day later; a suitcase containing the legs was found at another railway station. The victim was five months pregnant, but there was no indication about who she was. To this day, the identity of the woman and her killer remains unknown.

In an attempt to solve the murder, police started searching through residences in the area. Incredibly, they would find a trunk containing another dismembered woman. The decomposing victim was identified as a 42-year-old prostitute named Violette Kaye, who had been missing since May. When Kaye disappeared, her boyfriend Tony Mancini told everyone she left for Paris. The trunk containing Kaye’s body was found inside Mancini’s flat, and he was arrested and charged with her murder. At trial, Mancini’s defense team argued that Kaye had been killed by someone else.

When Mancini found her, he was worried about being accused of the murder, so he decided to dismember her body and hide it inside a trunk. Believe it or not, the

jury bought Mancini's story and acquitted him. In 1976, Mancini finally confessed to Kaye's murder, but he could not be tried for the crime again. In spite of their similarities, the two Brighton trunk murders were determined to be unrelated.

The Liquid Matthew Case

On December 6, 1983, an unidentified Hispanic man was found strangled to death in a vacant lot in Hialeah, Florida. For a brief period, this baffling murder became known as the "Liquid Matthew Case" because of a series of bizarre notes discovered at the scene. A plastic bag was found taped behind a nearby "no dumping" sign containing a note with some strange poetry. It read: "Now the motive is clear and the victim is too. You've got all the answers. Just follow the clues." The poetry also contained a riddle which led police to the next clue: Another poem was taped behind a speed limit sign. This poem contained the cryptic verses: "Yes, Matthew is dead, but his body not felt. Those brains were not Matt's because his body did melt. For Billy threw Matthew in some hot boiling oil. To confuse the police for the mystery they did toil." However, there soon turned out to be an innocent explanation for this confusing mystery. On Halloween, four local churches had organized an elaborate murder mystery game where the participants concocted fictitious crimes and hid cryptic clues throughout the area. The strange poetry was all part of this murder mystery game. Since it wound up raining on the night the game took place, the notes were never retrieved and remained there for over a month. In a macabre coincidence, a real murder victim was found in the exact same area, but his death ultimately had no connection to the cryptic poetry whatsoever. In the end, the victim was identified as a Colombian seaman named Francisco Patino Gutierrez, and his murder was believed to be related to drug smuggling.

The Lucia De Berk Trial

One of the most sensational murder cases in the history of the Netherlands was the trial of Lucia de Berk, where the very concept of coincidence was introduced as evidence. De Berk worked as a pediatric nurse at three different hospitals in The Hague. On September 4, 2001, De Berk was present when an infant girl died at the Juliana Children's Hospital. Her co-workers soon expressed concern after noticing a pattern: De Berk just happened to be on duty during a large number of deaths and resuscitations at the hospital, most of them involving infants. After an investigation, the hospital concluded that these deaths were unnatural and decided to press charges against De Berk. On March 24, 2003, she was sentenced to life imprisonment on four counts of murder and three counts of attempted murder. Since there was no physical evidence against De Berk, or any witnesses to her crimes, statistics were used as the linchpin of the prosecution's case. They claimed that De Berk's presence in the hospital when all these deaths took place could not be coincidental. An expert testified that the odds of it being a coincidence were 1 in 342 million. However, De Berk had numerous supporters who believed she was the victim of a miscarriage of justice, and appealed her conviction. They sought to debunk the statistics from De Berk's trial, which had been presented by an [unqualified law professor](#). A professor of mathematical statistics argued that the odds of all these deaths being a coincidence were 1 in 48. The case was heard in front of the Supreme Court of the Netherlands, which agreed that the statistical evidence was flawed and granted a new trial. A new

investigation concluded that De Berk's alleged murders were likely natural deaths. In April 2010, she received a not guilty verdict and was exonerated.

Couple Reports Murder before Being Charged With Unrelated Murder

Shortly after midnight on July 3, 1991, 21-year-old Kirsten Davis was finishing up a trip from her hometown of Boulder, Colorado to visit a friend in Vidalia, Georgia. Davis was approximately 8 kilometers (5 mi) away from her destination when another vehicle pulled up alongside her station wagon. Someone from the vehicle pulled out a shotgun and fired it at Davis's head. She was killed instantly, and her car overturned on the side of the road. Shortly after, a young married couple named Tracy and Karen Wilkes happened upon Davis's overturned car and reported her murder to the police. In a strange coincidence, the couple would soon find themselves embroiled in another murder in the area—which they themselves committed.

About 45 days after the Davis murder, Tracy and Karen Wilkes burglarized and burned down the Treutlen County home of 69-year-old Moril V. Hudson, shooting him three times in the head. The couple attempted to flee the area and escape to Alabama. When Tracy decided to return home to retrieve some items, he was subsequently arrested. Shortly thereafter, Karen was found living in a trailer in Alabama and had the murder weapon in her possession. On August 23, they were both formally charged with murder, burglary, and arson. Naturally, authorities started to suspect that the couple who found Kirsten Davis's body were actually responsible for her murder. However, they both passed polygraph tests, and there is no evidence they committed the crime. Tracy and Karen pleaded guilty to the Hudson murder and went to prison, but Kirsten Davis's senseless—and seemingly random—murder is still unsolved.

Список використаних джерел:

1. 10 Crime Stories With Strange Coincidences – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://listverse.com/2015/02/27/10-crime-stories-with-strange-coincidences/>

АНТИКОРУПЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА

Сплодитель Ольга Андріївна, здобувач 5-го курсу навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: завідувач кафедри забезпечення фінансової безпеки та фінансового розслідування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Герасименко Лариса Володимирівна**.

Сьогодні в нашій державі дуже гостро відчувається і є **актуальною проблема** корупції тому вирішити її можливо лише реалізувавши комплекс антикорупційних заходів, які необхідно послідовно здійснювати в кожній із сфер суспільних відносин. Такий комплекс заходів повинен бути спрямований

не лише на викорінення корупції як явища, а й запобігати умовам, що можуть сприяти її виникненню.

Серед основних факторів, що можуть сприяти виникненню корупції в державі, насамперед, є нормативно-правові акти, що видаються державними органами. Так, зокрема однією з умов виникнення корупції в Україні є недосконалість законодавства, що дозволяє окремим посадовим особам використовувати надані їм службові повноваження та пов'язані з цим можливості для одержання неправомірної вигоди або приймати обіцянки такої вигоди для себе чи інших осіб, уникаючи при цьому покарання.

Введення в правовий обіг поняття "антикорупційна експертиза" було обумовлено необхідністю оцінки змісту нормативно-правових актів чи їх проектів не тільки з точки зору формальної відповідності або невідповідності їх законам, а й з позиції усунення нормативних засад для прояву корупції, оскільки багато в чому стимулюючим до корупції фактором є, як показала правозастосовна практика і аналіз багатьох документів, що регламентують діяльність чиновників, їх невизначеність, варіативність і інші недоліки.

Зменшити масштаби проблем, що виникають внаслідок недосконалості законодавства, покликана антикорупційна експертиза проектів нормативно-правових актів, обов'язковість проведення якої передбачено [статтею 15 Закону України "Про запобігання корупції"](#), оскільки саме цей інструмент є одним із шляхів протидії корупції, що дозволяє викоринити корупціогенні норми ще на етапі підготовки проектів нормативно-правових актів.[3]

Згідно із Законом України «Про запобігання корупції» антикорупційна експертиза здійснюється:

- з метою виявлення в чинних нормативно-правових актах та проектах нормативно-правових актів факторів, що сприяють або можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень, розроблення рекомендацій стосовно їх усунення;

- обов'язкова антикорупційна експертиза здійснюється Міністерством юстиції України, крім антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів, внесених на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України, яка здійснюється комітетом Верховної Ради України, до предмета відання якого належить питання боротьби з корупцією;

- антикорупційна експертиза нормативно-правових актів здійснюється Міністерством юстиції України згідно із затвердженим ним щорічним планом. Вказана експертиза здійснюється щодо законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України у таких сферах: 1) прав та свобод людини і громадянина; 2) повноважень органів державної влади та органів місцевого самоврядування, осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; 3) надання адміністративних послуг; 4) розподілу та витрачання коштів державного бюджету та місцевих бюджетів; 5) конкурсних (тендерних) процедур. [1]

Антикорупційна експертиза буває:

1) *обов'язковою* (її зобов'язані здійснювати на постійній основі МЮ та Комітет ВР, до предмета відання якого належить питання боротьби з корупцією);

2) *необов'язковою* (її можуть здійснювати НАЗК та громадськість).

Основними завданнями антикорупційної експертизи є:

1) аналіз положень нормативно-правових актів для визначення повноти та системності врегулювання відносин у відповідній сфері, внутрішньої узгодженості, доступності для розуміння, виявлення колізій законодавства, а також наявності чи відсутності положень, які сприяють або можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень, надання рекомендацій щодо їх усунення з метою запобігання виникненню наслідків корупційного характеру.[5]

2) проведення комплексного дослідження нормативно-правових актів та проектів нормативно-правових актів з метою виявлення корупціогенних факторів, що сприяють або можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень;

3) підготовка обґрунтованих висновків щодо наявності або відсутності у нормативно-правових актах та проектах нормативно-правових актів корупціогенних норм, надання пропозицій та рекомендацій щодо їх усунення [2].

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про запобігання корупції» (від 14.10.2014 № 1700-VII);
2. Наказ Міністерства юстиції №383/5 (від 18.03.2015)/URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0303-15>;
3. [Антикорупційна експертиза як засіб запобігання корупції](#), Мін'юст України; Роз'яснення (від 21.05.2012)/URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/n0018323-12>;
- а. Рішення «Про реалізацію Національним агентством з питань запобігання корупції повноважень щодо проведення антикорупційної експертизи» № 1 (від 28.07.2016) /URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1184-16>;
4. Антикорупційна експертиза нормативно-правових актів та їх проектів, [Протидія корупції](#) / [Альтернативний звіт ЦППР](#)/URL: <http://pravo.org.ua/ua/news/20872051-2.3.1.-antikoruptsiyna-ekspertiza-normativno-pravovih-aktiv-ta-yih-proektiv>.

THE SUPPRESSION OF NUCLEAR TERRORISM AS THE MODERN TREND OF ANTI-TERRORIST ACTIVITIES OF COUNTRIES IN THE WORLD

Сподинський Богдан Олександрович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: викладач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Півкач Ірина Олександрівна**.

International terrorism and the proliferation of weapons of mass destruction (WMD) is one of the most dangerous phenomena that threaten the very existence of the civilized world at the present stage. It is energeticness is of particular danger of these phenomena, that is that they reinforce each other, and therefore one of the main objectives in the fight against them is not to prevent WMD falling into the hands of terrorists. First and foremost, this applies to nuclear weapons as well as technologies, materials and components, which can be used for its production.

Based on the fact that terrorism is a complex socio-political phenomenon, not fully investigated from the point of view of international law, the fight against it (like proliferation of WMD) requires a systematic approach to organization of counteraction, both at the international and national levels. Its implementation, as practice shows, is not possible without the creation of an appropriate legal framework and organizational and management schemes, which are adequate to modern challenges.

From the point of view of creating international and national legal framework against nuclear terrorism and nuclear proliferation the 2006 years can become very important. In particular, in April 2005 was adopted the International Convention for the suppression of acts of nuclear terrorism, which was opened for signature in September of the same year. In July last year, was finally adopted amendments to the Convention on the physical protection of nuclear material (1980). Ukraine was among the States that have signed both documents. In addition, in November 2005, the Verkhovna Rada ratified the Additional Protocol to the Agreement with IAEA on safeguards in connection with NPT. Ratification of international instruments, which is natural, gives Ukraine aspirations to integrate into international structures will require significant restructuring of the activities of state bodies, which is not possible without the creation of effective organizational and administrative mechanisms and structures.

The improvement of national legislation are required in this area. A small example: in accordance with the Law of Ukraine "On fundamentals of national security" the threat of terrorist use of nuclear and other objects on the territory of Ukraine, as well as the proliferation of WMD and their means of delivery related to threats to national interests and national security of Ukraine in the sphere of state security, at the same time, the danger of man-made, including nuclear and biological terrorism (which is, in fact, coincides with the use of nuclear installations with a terrorist purpose), assigned to the threats in the environmental field.

It is useful to use foreign experience, to determine the mechanisms and approaches that would be appropriate to introduce in Ukraine,. At the Institute of national security was made a preliminary analysis of trends in this area, particularly in countries such as the United States and Russia, as well as in the European Union.

After the events of 11 September 2001. The US government has undergone major changes over the last 50 years. It was created by the DHS (Department of Homeland Security), whose main task was determined to protect the country from terrorist threats. This was implemented the principle: "countering the threat to national security is provided by a single Federal authority." The new structure included 22 state agencies and more than 180,000 employees.

On the contrary, 2004 in Russia the attack on Ingushetia and the tragic events in Beslan in September of the same year, some of the powers of the Federal government was delegated to the regional level. In particular, in each region of the southern Federal district was created permanent structures that the combined forces of the FSB, MVD, VV and MOE should conduct anti-terrorist operations by a Group of operative management (Grou). In the case of hostage-taking or attacks of the rebels and head Grou automatically becomes the head of the operational headquarters and has the right to make decisions without coordination with Moscow.

As for the European Union, 11 March 2004, when Madrid was made the largest in Europe terrorist attacks that radically affected the determination of priorities in EU policy in this area. Introduced the European arrest warrant (European Arrest Warrant). When, for example, a Swedish Prosecutor issues an arrest warrant, the police of any other country of the EU needs to carry out the arrest and apply extradition procedures.

Provided with the opportunity to create a joint group for the investigation of criminal activities. That is, the law enforcement authorities of two or more member States of the EU had the opportunity to conduct joint criminal investigations on the territory of any country of the Union.

Created by Eurojust (Eurojust), the law enforcement Agency of the EU, which has as its goal to improve coordination of law enforcement agencies of the member States of the EU.

Legislation to prevent the financing of terrorism. In accordance with the resolution of the UN Security Council No. 1373, the EU has compiled a list of persons, groups, and other organizations involved in terrorist activities in respect of which measures were taken to freeze their assets.

Endowed with a new role in the fight against terrorism Police Agency of the European Union - Europol (Europol). It consists of collecting, providing and analyzing information about international terrorism and participation in collaborative groups to investigate terrorist activities.

On special attention deserves the position of the EU regarding the coordination of actions in countering the threat of international terrorism. The European Council stressed that a comprehensive and coordinated approach is a necessary condition for an effective response to the threat of terrorism. In this regard, the European Council adopted a decision on the introduction of a coordinator of anti-terrorist activities (Sounter-Terrorism Coordinator) who would coordinate the work of the Council and,

within the limits of responsibility of the European Commission, to provide supervise the use of all available EU instruments with a view to regularly informing the Council and the effective execution of its decisions.

The efforts of the state bodies of Ukraine in the sphere of counteraction to threats of terrorism and WMD proliferation should focus on the implementation of such organizational and managerial approach. In this case it seems to be advisable to create a national vertically integrated management system, which, among other things, would include relevant research institutions, given that the practical implementation of this approach to directly influence the fact that with the integration of our state to a particular international structure, it will begin to spread threats and risks inherent in the structure, and you'll need to join already existing (or to participate in the development of new methods for personal or solidarity of resistance).

Ukraine is a key state in terms of both regional and global security, and this is reflected, in particular, that our state has joined the Global partnership program, which is performed by the group of seven with the aim of preventing the proliferation of WMD and related materials. The increasing role of Ukraine in international efforts to counter threats of terrorism (including nuclear) and distribution of weapons of mass destruction, will contribute, in our opinion, further development of framework and system of accepting and implementing organizational and managerial decisions.

Conclusions

Terrorism is a socially dangerous activity that lies in conscious, purposeful application of violence by hostage-taking, arson, murder, torture, intimidation of the population and authorities or committing other attacks on the lives or health of innocent people.

References:

1. Galakhov, S. S., K. M. Tarskov terrorism - a threat to Russian statehood in the twenty-first century (historical, legal, and praxiological problems // Legal science at the turn of the XXI century: Sat. scientific. works. Omsk, 2000. P. 59.
2. Gorshkov A. F. the global war on international terrorism // Independent military review. 2005. No. 1. P. 7. Dobrynin V., T. Quitevis Extremism as a manifestation of deviance and delinquents // Science, culture, society. 2006. No. 7. S. 22.
3. Zolotarev P. C. international terrorism - origins and prospects // Social and mathematical means of measuring the potential public safety in the constituent entities of the Russian Federation. .Rolls, Eric. Good, evil and "terrorism" // La
4. Monde diplomatique. 2007. May. C. 19 .Romaniuk V. A., Berezovsky, I. B.. the Problem of terrorism in the modern political process. - K., 2009. .Shvets D. international terrorism : the information element //of the World

ПОРЯДОК ТА ПІДСТАВИ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЗАХОДІВ ПРИМУСУ

Сподинський Богдан Олександрович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративної діяльності НАВС, кандидат юридичних наук, доцент **Басс Вікторія Олександрівна**.

У діяльності поліції знаходять застосування правові засоби різної юридичної природи – від норм конституційного права до Правил дорожнього руху. Практика роботи поліції взагалі наповнена ситуаціями, коли у фактах конкретних подій одночасно присутні ознаки складів адміністративних і кримінальних правопорушень.

Поліцейський захід - це дія або комплекс дій превентивного або примусового характеру, що обмежує певні права і свободи людини та застосовується поліцейськими відповідно до закону для забезпечення виконання покладених на поліцію повноважень.

Поліцейський захід застосовується виключно для виконання повноважень поліції. Обраний поліцейський захід має бути законним, необхідним, пропорційним та ефективним.

Поліцейський захід припиняється, якщо досягнуто мети його застосування, якщо неможливість досягнення мети заходу є очевидною або якщо немає необхідності у подальшому застосуванні такого заходу.

Примусовий – який здійснюється через натиск з чийогось боку, примушування. Поліція під час виконання повноважень, визначених Законом, уповноважена застосовувати такі заходи примусу:

1) фізичний вплив (сила); 2) застосування спеціальних засобів;
3) застосування вогнепальної зброї.

Фізичним впливом є застосування будь-якої фізичної сили, а також спеціальних прийомів боротьби з метою припинення протиправних дій правопорушників.

Спеціальні засоби як поліцейські заходи примусу - це сукупність пристроїв, приладів і предметів, спеціально виготовлених, конструктивно призначених і технічно придатних для захисту людей від ураження різними предметами (у тому числі від зброї), тимчасового (відворотного) ураження людини (правопорушника, супротивника), пригнічення чи обмеження волі людини (психологічної чи фізичної) шляхом здійснення впливу на неї чи предмети, що її оточують, з чітким регулюванням підстав і правил застосування таких засобів та службових тварин.

Для виконання своїх повноважень поліцейські можуть використовувати спеціальні засоби передбачені статтею 45 Закону України «Про Національну поліцію» та іншими нормативно-правовими актами.

Застосування вогнепальної зброї є крайньою мірою. Поліцейським слід докласти всіх зусиль до того, щоб не застосовувати вогнепальну зброю, вирішуючи службові завдання іншими засобами. Як правило, вогнепальна зброя не повинна застосовуватися, за винятком випадків, коли правопорушник вчиняє збройний опір або іншим чином ставить під загрозу життя та здоров'я людей, і коли інші заходи недостатні для припинення правопорушення або затримання підозрюваного правопорушника.

Стаття 43 Закону також визначає порядок застосування поліцейських заходів примусу.

Поліцейський зобов'язаний заздалегідь попередити особу про застосування фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї і надати їй достатньо часу для виконання законної вимоги поліцейського, крім випадку, коли зволікання може спричинити посягання на життя і здоров'я особи чи та/або поліцейського або інші тяжкі наслідки, або в ситуації, що склалася, таке попередження є не виправданим або неможливим.

Попередження може бути зроблено голосом, а за значної відстані або звернення до великої групи людей – через гучномовні установки, підсилювачі звуку.

Заборонено застосування фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї до жінок з явними ознаками вагітності, малолітніх осіб, осіб з явними ознаками обмежених можливостей або старості, крім випадків учинення ними збройного чи групового нападу, учинення збройного опору поліцейському, що загрожує життю і здоров'ю інших осіб або поліцейських, якщо відбити такий напад або опір іншими способами і засобами неможливо.

Отже, застосування поліцейських заходів примусу є найбільш суворими. Обраний поліцейський захід має бути законним, необхідним, пропорційним та ефективним.

Поліцейський захід припиняється, якщо досягнуто мети його застосування, якщо неможливість досягнення мети заходу є очевидною або якщо немає необхідності в подальшому застосуванні такого заходу.

Список використаних джерел:

1. Про Національну поліцію : Закон України від 2 лип. 2015 р.
2. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ: Навчальний посібник / [Черней В.В., Константинов С.Ф., Братель С.Г. та ін.]; під заг. ред. Коваленко В.В. [5-те вид.]. – К.: ПП «Дірект Лайн», 2014.
3. Про затвердження Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку : Постанова Ради Міністрів України від 27 лют. 1991 р. № 49 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
4. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : [навч. посіб.] / [Білик В. М., Константинов С. Ф., Олефір В. І., та ін.] – К. : Видавництво «Центр учбової літератури», 2016.

ОРГАНІЗАЦІЯ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Статкевич Євгеній Володимирович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри оперативно розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Марков Михайло Миколайович**.

Організована злочинність на сьогодні становить для України загрозу національній безпеці. В нашій державі вона проникла майже у всі сфери економічного й політичного життя, і, більш того, діє як проти інститутів держави і суспільства, так і заміщає легальні інститути, використовує їх у своїх цілях, лобіюючи власні інтереси. Саме ця ознака надає підвищеної суспільної небезпечності вітчизняній організованій злочинності.

Історичні зміни, які відбулись у нашій країні під час «Революції Гідності» 2013 – 2014 рр., кардинально змінили ситуацію в країні, однак організована злочинність не є тим явищем, на яке можуть швидко вплинути суспільні перетворення, тим паче, що представників злочинного світу не влаштовують демократичні зміни, потенційне оновлення судової і правоохоронної системи, більш прозорі відносини між громадським суспільством і державою. Тому є невідворотним жорстокий спротив політичним і економічним реформам.

До цього часу немає загальновизнаного визначення поняття «організована злочинність», оскільки це багатогранний і складний феномен, якому притаманні різноманітні суттєві ознаки.

Український вчений, доцент С.Єфремов дає таке наступне визначення організованої злочинності: це система злочинів, вчинених на певній території за певний період у межах організованої злочинної діяльності злочинних організацій або організованих груп - стійких злочинних об'єднань, створюваних особами з метою задоволення протиправним шляхом своїх корисливих чи інших інтересів [14, с.91].

Вітчизняні вчені-кримінологи А.Ф. Зелінський, М.Й. Коржанський, автори монографії „Корислива злочинна діяльність”, розглядають організовану злочинність як сукупність злочинів, вчинених групами, що мають всі ознаки організації (статус, мету діяльності, керівника, підрозділи матеріального забезпечення, гроші, приміщення, транспорт тощо)[11, с.22].

Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» дає нам досить коротке визначення організованої злочинності. Під організованою злочинністю в цьому Законі розуміється сукупність злочинів, що вчиняються у зв'язку з створенням та діяльністю організованих злочинних угруповань.

Причинами виникнення й існування організованої злочинності в Україні багато в чому пов'язані з функціонуванням політичної системи, життєдіяльністю самої держави. Чим більше суперечностей у цій сфері, тим більше можливостей для розвитку організованої злочинності. Україна до цього часу є перехідним (трансформаційним) суспільством, якому притаманні

політичні потрясіння, нестабільні економічні відносини, соціальні протиріччя. Відсутність політичної волі до вирішення складних державних проблем, зокрема й проблеми протидії організованій злочинності, криміналізація політичних відносин, погіршення економічної свободи, відсутність для політичної опозиції можливостей відповідально впливати на ситуацію у різних сферах життєдіяльності суспільства, – ось деякі загальні чинники, що підживлюють організовану злочинність.

Головна мета запобігання організованій злочинності в Україні на даний час – обмеження її масштабів. Однак слід зазначити, що до цього часу в нашій країні ще не створено ефективної системи запобігання організованій злочинності. Щоб змінити ситуацію на краще, потрібні постійні комплексні й радикальні заходи. Система кримінальної юстиції неспроможна власними силами виконати це завдання. Ураховуючи це, головна роль належить *загальносоціальному запобіганню організованій злочинності, а саме:* зміцненню української держави шляхом гармонізації відносин різних гілок влади через конституційну реформу, проведення комплексних економічних, соціальних реформ з урахуванням останніх політичних змін в країні, що будуть мати наслідком підвищення рівня життя населення, а отже, зменшувати або усувати конкретні фактори організованої злочинності, встановленню прозорої системи прийняття рішень органами місцевої та центральної виконавчої влади, завершенню судової реформи, діям, спрямованим на активізацію всіх ланок громадянського суспільства, декриміналізацію культурних норм і свідомості значного прошарку громадян.

Процес протидії організованої злочинності умовно можна розділити на чотири основні функціональні етапи:

- виявлення організаційних злочинних угруповань шляхом збору обробки а аналізу інформації (розвідка);
- практична реалізація триманої інформації, нейтралізація ОЗГ;
- ліквідація наслідків злочинної діяльності їх локалізація та мінімізація (боротьба з відмиваннями коштів, корупцією);
- управління, координація сил і заходів по боротьбі з організованою злочинністю.

Отже, Україна як сучасна демократична правова держава повинна боротися з цим негативним явищем, шляхом усунення причин та умов, що їх породжують, обмежувати вплив „п'ятої влади” на соціально-економічну, загальнополітичну та криміногенну ситуацію у суспільстві, не допускати загарбання влади з боку організованої злочинності і перетворення держави на кримінально-корумпований режим, мінімізувати та локалізувати негативні наслідки організованої злочинної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Голіна В.В., Головкін Б.М. Кримінологія: Загальна та Особлива частина/ Організована злочинність та її запобігання, 2015. - С. 383-393.

2. Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30.06.1993 № 3341-ХІІ// Відомості Верховної Ради. – 1993. - № 35 – Ст. 358.

3. Єфремов С.О. Організовані злочинні угруповання в теорії вітчизняного кримінального права / Вісник прокуратури, 2001. - № 3 (9). - С. 28-34.

4. Зелінський А.Ф., Коржанський М.Й. «Корислива злочинна діяльність»/ К., 1998. –С.248.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛИНИХ ЗНАТЬ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ НЕНАЛЕЖНОГО ВИКОНАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ОBOB'ЯЗКІВ МЕДИЧНИМ АBO ФАРМАЦЕВТИЧНИМ ПРАЦІВНИКОМ

Таранова А.М., ад'юнкт кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: провідний науковий співробітник наукової лабораторії з проблем досудового розслідування Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, старший науковий співробітник **Таран О.В.**

Ефективність розслідування неналежного виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником залежить від активного та своєчасного застосування слідчим спеціальних знань, тобто знань у певній галузі науки, техніки, мистецтва та ремесла, що необхідні для вирішення завдань кримінального судочинства.

Серед усіх слідчих (розшукових) дій, які проводяться під час розслідування злочинів передбачених ст. 140 КК України, найпоширенішим є допит. В. Ю. Шепітько під допитом розуміє слідчу дію, яка являє собою регламентований кримінально-процесуальними нормами інформаційно-психологічний процес спілкування осіб, котрі беруть у ньому участь, та спрямований на отримання інформації про відомі допитуваному факти, що мають значення для встановлення істини [1, с. 252]. Під час розкриття та розслідування цієї категорії злочинів, допит є досить тактичною та психологічною складною слідчою дією, яка в переважній більшості випадків проходить за умов конфліктності та протистояння допитуваного. [2, с. 301]. Вирішення таких умов можливе при залученні до допиту кваліфікованих спеціалістів, які на основі набутих спеціальних знань допомагають слідчому у користуванні науково-технічними засобами та надають консультативну допомогу з питань медичного або фармацевтичного (фармакологічного) характеру. Як слушно зазначає М. Г. Щербаковський, спеціальні знання спеціаліста – це систематизована інформація з різних галузей теоретичної і практичної діяльності, котру набувають спеціалісти в результаті навчання та досвіду з певної спеціальності, застосовують на основі умінь і навичок у процесуальній або не процесуальній формі з метою дослідження та оцінки

доказів, встановлення підстав для прийняття уповноваженими особами процесуальних і тактичних рішень у кримінальному процесі [3, с. 65].

Необхідно зазначити, що участь спеціаліста під час проведення зазначеної слідчої (розшукової) дії доречна на всіх її етапах (стадіях) [4, с. 90].

Підготовчий етап. Спільне вивчення матеріалів кримінального провадження; визначення часу та місця проведення допиту; вивчення особи допитуваного; спосіб виклику особи на допит; визначення тактичних прийомів проведення допиту; вибір науково-технічних засобів фіксації допиту.

На даному етапі спеціалісти допомагають у складанні майбутнього плану допиту, спрямованого на з'ясування кола обставин вчиненого злочину та формулюванні питань, що потребують знань у галузі медицини, фармакології (фармації), їх послідовність. Відповідно до обставин кримінального провадження визначають черговість допиту свідків та допомагають виявити інших осіб, які могли бути присутніми під час вчинення злочину.

Робочий етап. Постановка запитань, що вимагають уточнення; встановлення способу вчинення злочину; викриття неправдивих показань, що стосуються спеціальних питань.

У тому числі спеціалісти у ході робочого етапу роз'яснюють медичну термінологію, яку використовують лікарі та фармацевти у своїй професійній діяльності, допомагають розібратись у чинних наказах, інструкціях, які регулюють діяльність медичних та фармацевтичних працівників. Під час виписування, виготовлення та відпуску лікарських засобів медицини та фармацевти можуть вживати латинські слова та скорочення, які зазначені у таблиці наказу МОЗ України від 19.07.2005 № 360 «Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і вироби медичного призначення, Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків».

Заключний етап. Аналіз, оцінка отриманої в ході допиту інформації; фіксація свідчень допитуваного.

Однією з важливих умов тактики допиту є необхідність підтримувати психологічний контакт з особою, яку допитують [5, с. 190]. Так, спеціаліст-психолог може допомогти прослідкувати зв'язок, що виникає між суб'єктом й об'єктом. Такий зв'язок виявляється через психологічний акт, зміст якого складає інтелектуальний, вольовий і емоційний аспекти. Тобто спеціаліст-психолог може надати допомогу у висуненні версій з приводу механізму і суб'єктів вчинення злочину, встановленні психологічного контакту з підозрюваним (обвинуваченим), свідками, потерпілими, у застосуванні психологічних засобів впливу на особу, яка підлягає допиту, у встановленні окремих якостей і психологічних особливостей особи [6, с. 33].

Якщо слідчий прийняв рішення пред'явити під час допиту предмети або речові докази, вилучені при проведенні слідчих (розшукових) дій, то для вирішення результативності необхідно запросити спеціаліста-криміналіста. Як і будь-який прийом, пред'явлення речових доказів вимагає деяких додаткових умов підготовки до нього, серед яких такі: попереднє дослідження об'єкта

спеціалістом-криміналістом з метою розробки найбільш ефективного тактичного прийому і формулювання оптимальних питань, що вимагають пояснень, а також підбір самих предметів для демонстрації [5, с. 190].

Отже, результативність допиту при розслідуванні неналежного виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником залежить від якості підготовки до слідчої (розшукової) дії та практичної реалізації тактичних прийомів із обов'язковим використанням спеціальних знань.

Список використаних джерел:

1. Криміналістика : підручник / [за ред. В. Ю. Шепітька]. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : Ін Юре, 2004. – 728 с.
2. Омельчук Л. В. Тактика проведення допиту підозрюваного під час кримінального провадження щодо неналежного виконання професійних обов'язків медичними працівниками / Л. В. Омельчук // Часопис Київського університету права. – 2015 – № 3. – С. 301–304.
3. Щербаковський М. Г. Проведення та використання судових експертиз у кримінальному провадженні : монографія / М. Г. Щербаковський. – Харків: В деле, 2015. – 560 с.
4. Мировська А. В. Тактика використання спеціальних знань під час проведення допиту при розслідуванні фальшивомонетництва / А. В. Мировська // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2015 – № 31 (3). – С. 89–92.
5. Лазебний А. М. Залучення спеціаліста для проведення окремих слідчих розшукових дій / А. М. Лазебний // Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). – 2014 – № 2 (65). – С. 187–193.
6. Белан С. В., Луценко Т. О. Особливості залучення спеціаліста-психолога у кримінальному процесі / С. В. Белан, Т. О. Луценко // Проблеми екстремальної та кризової психології. – 2010 – № 7. – С. 28–36.

ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВА КОНЦЕПЦІЯ ГЕГЕЛЯ

Тарасенко Станіслав Володимирович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ **Роговенко Марія Михайлівна**.

Вищим досягненням класичної німецької філософії є вчення Георга-Вільгельма-Фрідріха Гегеля (1770—1831).

Він створив систему гранично-раціонального об'єктивного ідеалізму, або за його власним визначенням “абсолютний ідеалізм”.

Філософська система Гегеля характеризується винятковою широтою та глибиною змісту, важливістю та багатогранністю поставлених проблем.

Суспільно-політичні погляди Гегеля відображені у багатьох його працях. Найбільш повно вони викладені у "Філософії права" та лекціях із філософії

релігії, філософії історії. Ці погляди базувалися на постулаті про визначну роль абсолютної ідеї, яка послідовно втілюється в різноманітних формах буття і через суспільну свідомість індивідів повертається до свого "матеріального" (божественного) лона. Світовий розум має своєрідну "хитрість": він творить історію через діяльність конкретних людей, які виступають виконавцями божественної волі. Суб'єктом історії є дух, конкретними виконавцями – люди. Отож, об'єктивний дух виступає як об'єктивна закономірність, що стоїть над окремими людьми і проявляється лише через їхні різноманітні зв'язки і взаємовідносини.

У своєму розвитку об'єктивний дух проходить три головні стадії: абстрактне право, мораль, моральність. Останній ступінь охоплює сім'ю, громадянське суспільство, державу. Такою є загальна структура суспільно-філософської концепції Г.Гегеля.

Концепцію філософії права Гегель розробляв і трактував саме як філософську науку про право, істотним чином відмінну від юриспруденції, яка, досліджуючи позитивне право (законодавство), має справу, за Гегелем, лише з суперечностями. А от завдання філософії права полягає в усвідомленні думок, які лежать в основі права, а власне ідея права є поняттям, діалектика розгортання якого і розкривається у філософії права. Філософія, за Гегелем, "... є найвищий спосіб усвідомлення абсолютної ідеї, тому що її спосіб найвищий – поняття... Окремою філософською наукою, поряд із філософією історії, релігії, є також і філософія права".

Поняття права вживається в гегелівській філософії в таких значеннях:

- право як свобода (ідея права);
- право як певний ступінь і форма свободи (особливе право);
- право як закон (позитивне право).

Система права як царство реалізованої свободи являє собою ієрархію особливих прав (як рух від абстрактних його форм до конкретних). "Право, – зазначав Гегель, — полягає в тому, що наявне буття загалом є наявне буття волі. Відтак право є в цілому свобода як ідея. А тому його можна вважати правом особливим". На вершині ієрархії особливих прав стоїть право держави, оскільки в реальній дійсності особливі права всіх рівнів (особистості, її совісті, злочинця, сім'ї, суспільства) дані одночасно.

Відповідно, за Гегелем, перетворення права на закон завдяки законотворчості надає праву форму загальності й повної визначеності. Предметом законотворчості можуть бути лише зовнішні сторони людських відносин, але не їхня внутрішня сфера.

Розрізняючи право й закон, мислитель водночас прагнув уникнути їх протиставлення. Він підкреслював, що зміст права може не бути додержаним у процесі його застосування, не все дане у формі закону є правом, оскільки не все закономірне в позитивному праві є законним і правомірним.

Філософський підхід Гегеля до аналізу розгортання сфери об'єктивного духу (суспільство, держава, політика, право і т. ін.) передбачав застосування принципів і правил його діалектики, оскільки "... сам метод розширюється до системи". Філософія права не має, згідно з теорією Гегеля, своїх специфічних

методів дослідження і тому закономірно розглядається як складова частина загальної філософії. Постава і вирішення проблеми про предмет і метод у філософії права Гегеля спирається на діалектику в її спекулятивно-ідеалістичній формі, метод визначає характер предмета дослідження і, власне, не досліджує об'єкт, а констатує, створює його, предмет дослідження зводиться до становлення понятійного апарату методу. Тотожність предмета і методу (від вихідного моменту до розгортання в цілісну систему) філософії права Гегеля означає рівність їхнього понятійного змісту.

Гегель розрізняв філософське і прикладне (практичне) поняття права, чого, на жаль, не робить більшість сучасних авторів.

Прикладне поняття права є необхідним для практичної юриспруденції, але не цікавить філософію. Філософське поняття Гегель називав "ідеєю права". "Ідея права, — писав він, — є свобода". Вихідний пункт права — воля, яка самостійна тому, що свобода є сутністю і призначенням права. Систему права Гегель визначав як "царство суттєвої свободи". Ще Локк і Монтеск'є надавали здійсненню свободи виключного значення, підкреслюючи, що це, передусім, не анархія, не сваволя, а дотримання законів: без законів не може бути свободи. Гегель підвів під таке розуміння свободи філософську базу. Для нього свобода — "усвідомлена необхідність". Значить, він допускав і "несвободу", підкорення законам природи і суспільства. Таке підкорення робить вільним тільки його добровільність. За філософським визначенням: "Ідея права – це свобода" приховано просту думку: право визначає розумну свободу людини (особи), яка обмежується такою ж свободою інших людей (осіб). Ця думка, безперечно, є продовженням ідей кантівського розуміння права, що його Гегель у "Філософії права" справедливо називав загальноприйнятним.

Визначення меж свободи і несвободи — ось що таке право. У розвинених правових системах ці межі встановлюються детальною регламентацією всіх аспектів діяльності; у нерозвинених — відсутність детального розроблення деякою мірою компенсується загальним правилом: "будь індивідуальністю, особистістю і поважай інших у такій самій якості".

Людська свобода – результат тривалої роботи духу. Людина не народжується вільною, як уважав Руссо; вона, за Гегелем, є вільною за своєю духовною сутністю. Вільна людина і справедливі закони формуються в процесі довгого соціально-історичного розвитку, в становленні якого людина створює свій світ свободи, права і держави і себе як повноправну, вільну істоту.

Поняття свободи й закону та вихідний момент об'єктивного духу сформувалися в надрах розвитку об'єктивного духу. Розум, що на ньому базується закон, реалізує себе як волю. "Хоча, — зазначив філософ, — пересічна людина бачить свободу в можливості не звертати уваги на існуючі закони, чинити довільно, але саме в цьому і криється причина несвободи".

Цікавим видається бачення Гегелем абстрактного права. "Абстрактне право, — зауважив він, — є першим етапом у русі поняття права від абстрактного до конкретного. Поняття права поки що абстрактне. Людина тут виступає в ролі цілком абстрактного і вільного "я".

Абстрактне право — це усвідомлення правоздатності. На цій стадії закон іще не виявив себе, його еквівалентом є лише формальний правовий заповіт.

Що ж тоді є законом у розумінні Гегеля? "Закон – це загальне визначення, яке повинно бути застосоване до конкретного окремого випадку. В законах і відправі правосуддя є один суттєвий момент, який містить випадковість. Виступити проти неї означало б задекларувати абстракцію".

"Зобов'язання стосовно до інших криють у собі з боку права правосвідомість, – підкреслював мислитель, – необхідність того, щоб закони були доведені до загального відома. Закони можуть утворюватися лише після того, як люди створили для себе багатогранні потреби і набуття цих потреб переплелось із задоволенням".

Отже, закон, згідно з теорією Гегеля, є вираженням права в собі, тобто закон є позитивним буттям свободи.

Право, закон стосується свободи – найнеобхіднішого і найсвятішого, що є у людини, і вона повинна це знати".

Поряд з "ідеєю права" існує й поняття позитивного права, тобто права, яке діє в тій чи тій країні (прикладне поняття). Гегель називав дві ознаки позитивного права. Під формальним кутом зору правило поведінки перетворюється в норму права лише тоді, коли воно визнане державою і відповідно охороняється його могутністю. А зміст права визначається своєрідністю національного характеру, духом народу (як у Монтеस्क'є і Савінї) та рівнем його історичного розвитку. Гегель виявив соціально-історичну обумовленість позитивного права. Законодавець не може керуватися власною сваволею. Хоча він начебто і встановлює норми права, насправді ж він лише фіксує те, що визріло в суспільстві. Право і закон — не синоніми. Закон – оформлення права, яке надає нормі загальності й визначеності. У цьому – перевага закону перед звичаєм і судовим рішенням. З-поміж витоків права Гегель віддав перевагу саме законові як найбільш сучасній і ясній формі. Це ставить законодавство і кодифікацію вище від захопленості середньовічними звичаями та англійською системою прецедентного права.

Розуміння співвідношення права й закону у Гегеля не збігається з традиційним для мислителів XVII—XVIII ст. протиставленням природного і позитивного права. У більшості з них природне право асоціювалося з ідеалом, вічними принципами справедливості. Для Гегеля ж важливою була закономірність, історична обумовленість права. Він не захоплювався перевіркою закону на предмет його відповідності праву, керуючись знаменитою формулою Г. Гроція: правом у повному розумінні слова є лише природне право. У Гегеля ідея можливого незбігу права й закону ніякого стосунку до прикладного поняття права не мала.

Право й закон у Гегеля різняться, але не протиставляються, хоча суперечності між ними в історичній дійсності не виключені. Цей зв'язок можна було б виразити універсальною гегелівською формулою: "Все дійсне – розумне, все розумне — дійсне". Закон повинен бути виразом права, яке історично склалось; якщо він відступає від розумного, необхідні зміни.

Крім "ідеї права" і позитивного права, Гегель вирізняв ще й "особливе

право". Так він називав ступені або форми розвитку ідеї свободи в рамках "об'єктивного духу". До "особливого права" відносять абстрактне право, мораль, сім'ю, громадянське суспільство, державу. Вони не заступають одне одного історично, а співіснують, причому нижчі форми "особливого права" (найнижча з них — абстрактне право) підкоряються вищим. Ієрархічну систему (Гегель розглядав її як перехід від абстрактного до конкретного) завершує право держави. Над ним стоїть лише світовий дух, або розум.

У галузі філософії права діалектичний метод розгортається в систему теоретичних конструкцій, за допомогою яких обґрунтовуються певні політико-правові погляди. Для самого Гегеля конкретно-історичний і теоретичний елементи структури політичного змісту "Філософії права" знаходилися в нерозривній тотожності, себто застосування понятійного апарату діалектики було тотожне розвитку та вираженню певної соціальної та політико-правової позиції. Однак для сутності справи – розуміння й тлумачення проблем особистості, суспільства, держави, права, свободи — спосіб підходу далеко не байдужий, що відкривається в додатковому (до конкретно-історичних поглядів) політичному та етичному значенні гегелівських теоретичних конструкцій та можливих звідси висновків.

Список використаних джерел:

1. Філософський енциклопедичний словник. – К., 2002. – 742 с.
2. Кремінь В.П., Ільїн В.В. Філософія: Логос, Софія, Розум: Підручник. – К.: Книга, 2007. – 432 с.
3. Кравченко Ю.Ф. Ідея права у Г.Гегеля // Вісник Національного університету внутрішніх справ. – Х.: Нац. ун-т внутр. справ, 2001. – Вип. 16 – С. 107 – 113.
4. Філософія: Навч. посіб. /Л.В.Губерський, І.Ф. Надольний, В.П.Андрущенко та ін.; За ред. І.Ф. Надольного. – 6-те вид., випр. І доп. – К.: Вікар, 2006. – 455 с.

ЗНАЧЕННЯ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Тарасенко Станіслав Володимирович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри фінансового права та фіскального адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат економічних наук, доцент **Острроверх Лариса Леонідівна**.

Невід'ємною складовою розвитку економіки України інноваційним шляхом є формування в Україні енергоефективного суспільства. Перехід до енергоефективного варіанту розвитку необхідно здійснювати в найближчі роки, інакше економічне зростання буде стримуватися через високі ціни і зниження

доступності енергетичних ресурсів. Енергозбереження та підвищення енергетичної ефективності є одним з основних джерел майбутнього економічного зростання. Однак до теперішнього часу це джерело було задіяне в незначній мірі.

Розвиток енергозбереження та енергоефективності в країні стримують бар'єри, які можна розділити на чотири основні групи: брак мотивації; недолік інформації; брак досвіду фінансування проєктів; недолік організації і координації. Для вирішення проблем енергозбереження та енергоефективності, як і розвитку економіки, існує два шляхи: екстенсивний та інтенсивний, тобто кількісний і якісний шлях:

- перший, кількісний – вкрай капіталомісткий шлях нарощування видобутку нафти і газу і будівництва нових об'єктів електрогенерації;
- другий, якісний – істотно менш витратний, пов'язаний із забезпеченням економічного зростання в країні за рахунок підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів.

Впровадження енергозберігаючих заходів повинне займати пріоритетне місце в державній екологічній політиці, а національна стратегія енергозбереження повинна бути складовою частиною економічних стратегій, що забезпечують збереження природного середовища та сталий розвиток суспільства. За останнє десятиліття і в Україні, країні з обмеженими паливно-енергетичними ресурсами, прийшли до розуміння гострої необхідності інтенсифікації зусиль по здійсненню широкомасштабних енергозберігаючих програм в усіх без винятку секторах економіки. Катастрофічне погіршення екологічної ситуації у світі, а також необґрунтована економічна залежність від традиційних джерел, призвели до того, що вчені почали оцінювати енергетичний потенціал природних явищ і поступово знайшли методи їх використання. Так, зараз людство має можливість використовувати енергію сонця, вітру, руху води, тепла.

Однак тільки розуміння необхідності і бажання здійснювати енергозберігаючі заходи для досягнення загального успіху енергозберігаючої політики в країні недостатньо. Одним із дієвих способів зменшити вплив людини на природу є підвищення ефективності використання енергії. Справді, сучасна енергетика, заснована в першу чергу на використанні викопних видів палива (нафта, газ, вугілля), робить істотний вплив на навколишнє середовище. Починаючи від видобутку, переробки і транспортування енергоресурсів і закінчуючи їх спалюванням для отримання тепла й електроенергії – все це дуже згубно відбивається на екологічному балансі планети. Нарешті, саме "викопна" енергетика відповідальна за проблему зміни клімату, пов'язану зі збільшенням концентрації парникових газів.

Енергозбереження – це фактор економічного розвитку, який на практиці показав, що в багатьох випадках дешевше здійснити заходи щодо економії енергії або взагалі уникнути її використання, ніж збільшити її виробництво. Це означає, що фінансові ресурси, призначені для розширення виробництва енергії, могли б бути спрямовані на інші види діяльності для підвищення життєвого рівня людей. Зростання ефективності використання енергії має

великий та безпосередній вплив на виробничу діяльність в плані підвищення продуктивності та конкурентоспроможності промисловості. Крім того, розвиток національного виробництва передового енергетично ефективного обладнання дозволить вийти з таким обладнанням на зарубіжні ринки.

Світовий досвід використання енергозберігаючих технологій має більш ніж тридцятирічну історію. З'явившись відповіддю на різке зростання цін на світових паливних ринках в 70-х роках ХХ століття, енергозбереження і сьогодні залишається найважливішим напрямком енергетичної політики багатьох країн світу а також міжнародних організацій і спілок паливно-енергетичної спрямованості. Багато років у більшості країн Європи, країнах Скандинавії при будівництві та реконструкції будівель використовують енергозберігаючі технології. Створені в цих країнах законодавчі норми враховують економічні інтереси власників житла та інвесторів. Енергоефективності будівель досягають шляхом використання ефективної теплоізоляції, встановлення теплових насосів та сучасних віконних рам і дверей, які не допускають витоків теплого повітря, шляхом використання котельних установок з високим ККД і приладів поквартирного регулювання температури.

У багатьох країнах запроваджено «теплі кредити» на пільгових умовах з низькою процентною ставкою, за рахунок яких здійснюється утеплення або реконструкція будинків з метою зниження енергоспоживання, власникам житла надаються податкові пільги. В багатьох країнах світу (Фінляндія, Німеччина, Великобританія, Нідерланди, Австрія, Польща, Китай, США, Японія, Бразилія, Індія, Пакистан) побудовано підприємства з виробництва біогазу, який використовують для опалення та як паливо для автомобілів.

У Швеції значну увагу приділяють енергозбереженню та використанню відновлюваних джерел енергії. Так, сміттєспалювальний завод у місті Хогдален окрім переробки сміття виробляє тепло та електроенергію. Цінним є також досвід Швеції у сфері пасивного енергозбереження. Вважається, що пасивне енергозбереження дасть можливість на одну третину зменшити витрати енергії для опалення. Однією з шведських особливостей в енергетичній сфері є централізоване опалення та охолодження приміщень за рахунок використання станцій теплових насосів. Сировиною для таких станцій є потенціал води, атмосфери і землі. Наприклад, станція в Стокгольмі забезпечує теплом 400 000 жителів міста, а це майже половина населення шведської столиці. Тут продовжує зростати число споживачів енергії, що виробляється тепловими насосами, оскільки вони дуже ефективні і знижують шкідливий вплив на навколишнє середовище. Всього в Швеції понад 500 000 теплових насосів.

Найбільших успіхів в Європі з енергозбереження домоглася Данія. Ця країна вже 15 років тому почала вживати рішучі заходи щодо економії енергії. Вона єдина в ЄС може досягти до 2020 року поставлених Євросоюзом цілей. У Данії діє закон, який зобов'язує постачальників енергії піклуватися про те, щоб її споживання щорічно знижувалося на 1,25 відсотка. Населення Данії купує економічні електроприлади, покращує теплоізоляцію в будинках і в результаті скорочення енергоспоживання в програвші ніхто не залишається.

Лідирує у напрямку енергозбереження Німеччина. Ця країна не багата природними ресурсами, питома вага енергоносіїв, що експортуються, складає 80%. Саме тому німці навчилися їх економити. Нині Німеччина є визнаним лідером сфери вітроенергетики – на території країни розміщені і успішно діють не менше 20 тис. вітрогенераторів. Більше третини всього обсягу електроенергії Німеччина отримує від вітроустановок. Сукупна потужність німецьких вітрогенераторів становить 24 тис. МВт. Більш того, їх виробництво активно працює на експорт – близько 70% установок продаються зовнішнім покупцям.

Велику увагу німці приділяють сонячній енергетиці, на дахах адміністративних будівель в Берліні розташовано 100 000 м² сонячних батарей. Також парламент Німеччини прийняв закон, кожен будинок повинен мати «енергетичний паспорт», в якому зазначено річні витрати енергії. У планах до 2030 року знизити показники енергоспоживання до нуля за допомогою сонячних та вітрових генераторів, теплових насосів. Житлове господарство в Німеччині зобов'язане провести комплексну санацію існуючих будівель, що включає до свого складу заходи щодо технічного, економічного, соціального, і фінансового аналізу, що сприяє вдосконаленню енергоефективності будинку. Санація житлових будинків в Німеччині проводиться без відселення мешканців. Напередодні проведення будівельних робіт, збирається пакет з проектних робіт, який сприяє створенню бізнес-плану і бази для створення комплексної концепції санації. У повну енергозберігаючу санацію входять наступні дії:

1. Зміна покриття даху і утеплення горищного приміщення будівлі.
2. Удосконалення ізоляції фасаду.
3. Ізоляція стельового перекриття підвалу.
4. Повна заміна опалювальної системи з водяними стояками.
5. Удосконалення вентиляції будинку.
6. Заміна вікон та балконних дверей на більш досконалий варіант.
7. Інтегрування систем регенерації тепла.
8. Заміна вхідних дверей квартири, під'їзду і сходових секцій.

Фінляндія займає перше місце в світі з використання біоенергії. До 2020 р. частка відновлюваної енергії повинна зрости до 38 %. Тут діє національна програма з розробки нових технологій виробництва біопалива другого покоління на основі відходів деревини. Значну увагу у Фінляндії приділено популяризації енергозбереження серед населення, яке намагається економити ресурси. Багато громадян в своїх будинках використовують гібридне опалення (грунтове тепло, сонячна енергія, біопаливо).

Польща впроваджує систему енергозбереження з 1991 року. У країні проводяться заходи енергозбереження у житловому секторі, державою підтримуються ефективно використання місцевих ресурсів та електроенергії, впровадження геліоенергетики, виробництво біогазу, утилізація сміття, отримання теплової та електричної енергії від спалювання соломи та інших рослинних відходів.

Нідерланди є одним з лідерів розвитку вітрової енергетики та енергетики з використанням біопалива. Значні досягнення мають місце у створенні когенераційних систем і теплових насосів.

Латвія повністю залежить від імпорту палива та його постачання. Згідно Латвійської довгострокової енергетичної стратегії до 2020 року, мета держави – збільшити частку споживання від відновлюваної енергетики до 40%, що вдвічі більше, ніж середній прогнозований показник по Європі. При цьому, в числі основних поновлюваних джерел енергії названі біомаса, біогаз, вітрова енергія та гідроенергія. В перспективі очікується збільшення рівня використання відновлюваних джерел енергії до 60% у 2030 р., 77% у 2040 р. та 98% у 2050 р.

Наразі усі країни Європейського Союзу мають намір знизити енергоспоживання населення задля збереження природи. Японія, яка вимушена імпортувати до 80% необхідних їй енергоносіїв, активно впроваджує проекти з енергозбереження. На дахах житлових будинків встановлюють сонячні батареї, приділяється велика увага навчанню громадян способам заощадження енергії в побуті та на підприємствах. Завдяки використанню розвинутих гідроенергетики, геліоенергетики та вітроенергетики Японія до 20% скоротила енергоспоживання.

Індія була однією з перших країн, які почали активно використовувати відновлювані джерела енергії. В даний час Індія активно застосовує енергію вітру, сонячну енергію, гідроенергетику та енергію біомаси.

Уряд Китаю розробив програму скорочення енергоспоживання галузями економіки на 20% та зниження енергозатрат на виробництво одиниці ВВП протягом найближчих років. Підприємства з високим енергоспоживанням і відсталою виробничою потужністю підлягають закриттю.

Список використаних джерел:

1. Використання енергозберігаючих технологій в країнах ЄС: досвід для України. [Електронний ресурс]. / Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/262/>

2. Альтернативная энергетика: Украина равняется на Латвию [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jkg-portal.com.ua/ru/publication/one/ukrajinskj-alternativnj-jenergetic-progres-43780> – Назва з екрану.

3. Аналіз ефективності виконання державних програм у сфері енергозбереження. [Електронний ресурс]. / Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/567>

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАКОННОСТІ ОПЕРАЦІЙ З КРИПТОВАЛЮТАМИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ

Тігаренко Катерина Ігорівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри фінансового права та фіскального адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат економічних наук, доцент **Острроверх Лариса Леонідівна**.

Заглибившись у історію, легко прослідкувати еволюцію грошей. Економіка світу будувалася на тому, що були універсальні засоби обміну – спочатку оброблене каміння, потім металеві монети, згодом паперові гроші. Врешті люди почали користуватися пластиковими картками, але зараз особлива увага прикута й до криптовалют. Вони незалежні від кордонів, з великою швидкістю можуть переміщатися з гаманця в гаманець, при цьому маючи низькі транзакційні витрати.

Біткойн – нова валюта, створена в 2009 році невідомим чоловіком, що використовують псевдонім Сатоши Накамото. Біткойни можна використовувати для покупки товару анонімно. Крім того, міжнародні платежі легкі і дешеві, тому що біткойни не прив'язані ні до якої країни, ні до будь-якої регулювання. Малі підприємства можуть їм подохатися, тому що немає плати за кредитну карту. Деякі люди просто купують біткойни як інвестиції, сподіваючись, що вони подорожчають.

Сьогодні існує дуже велика кількість криптовалют. Ринок криптовалют (або «віртуальних» чи «електронних» грошей) успішно функціонує і дає можливість проаналізувати динаміку вартості, попиту та пропозиції близько 90-100 різних криптовалют. Серед найбільших за обсягом капіталізації криптовалют такі, як: Bitcoin, Ethereum, Ethereum Classic, Dash, Ripple, Monero, Litecoin, NEM, Augur, MaidSafeCoin та інші. Найпоширенішою і найдорожчою криптовалютою є біткоїн (Bitcoin). Термін «біткоїн» запозичений з англійської мови («bitcoin») і утворений шляхом злиття слів: «bit» (одиниця комп'ютерної пам'яті) і «coin» (монета). Ця віртуальна валюта має переваги у тому, що є децентралізованою, всі операції з її участю анонімні, а центр емісії відсутній. Торгові угоди проводяться тільки в електронному форматі, а операції купівлі-продажу даної валюти можна здійснити через онлайн-біржі (наприклад BTSE). За допомогою спеціальних обмінних пунктів в онлайн-мережах (WebMoney) або через брокера Форексу (FXOpen) криптовалюту можна обміняти на основні валюти світу. Також біткоїни можна отримати в результаті прийняття оплати за надані товари та послуги або через купівлю безпосередньо у іншого власника. Останній варіант вважається найвигіднішим, оскільки не передбачає комісії притаманної обмінному пункту. Ще одним способом отримання цифрової валюти є майнінг. Він полягає в тому, що на комп'ютери користувачів, які знаходяться в різних точках планети, встановлюють спеціальне програмне забезпечення за допомогою якого в результаті вирішення певних математичних

завдань створюються біткоіни. В даному випадку процес їх створення і розповсюдження не контролюється єдиним емісійним центром, а розгалуженість забезпечує безпеку. Біткоін подібний до електронних грошей, але саме принципи повної анонімності, відсутності контролю і обмеженого випуску відрізняють його від роботи електронних платіжних систем. Однією з головних переваг цієї валюти є те, що вона захищена від інфляції, оскільки процедура емісії запрограмована на зменшення кількості віртуальних грошей в обороті.

Біткоіни діляться на дробові частини, мінімальна з яких складає 0,00000001 біткоіна. Мінімальну одиницю біткоін часто називають Сатоші – на честь засновника цієї криптовалюти. Таким чином, 1 біткоін = 100 млн Сатоші. У 2011 році американська компанія випустила готівкові біткоіни у вигляді монет декількох номіналів і позолочених злитків, які стали предметом колекціонування і сьогодні мають велику інвестиційну цінність. Мережа біткоін заснована на «блокчейн» (ланцюжку блоків) і є публічним реєстром, який зберігає дані про всі транзакції системи. Дані транзакції захищені електронними підписами користувачів – учасників мережі, які видобувають біткоін чи проводять з ними будь-які операції. Зовнішньо система працює аналогічно будь-якій електронній платіжній системі, наприклад, Webmoney. Проте серед недоліків криптовалюти можна назвати те, що у випадку втрати пароля або доступу до електронного гаманця наявна криптовалюта буде повністю втрачена.

Незважаючи на те, що на початку свого розвитку біткоін був локальною криптовалютою, яка використовувалася тільки обмеженим колом людей (його засновниками та пов'язаними з ними особами), за кілька років він перетворився на систему світового рівня. Сьогодні окрім бірж, обмінників та інтернет-ресурсів операції з біткоінами проводять й деякі магазини та сервісні центри. Вони приймаються до оплати в багатьох ресторанах і готелях ряду країн світу. Відомі навіть випадки видачі заробітної плати державним службовцям США в біткоінах. У кількох азійських країнах біткоіни використовують як альтернативу банківським рахункам і пластиковим карткам, оскільки банківське обслуговування в цих країнах досить дороге. Легалізація цих віртуальних грошей в світі є досить різноманітною. В США біткоін визнано одним з видів платежів в електронній комерції, а в Німеччині дана валюта відноситься до категорії приватних грошей, за допомогою яких можуть здійснюватися багатосторонні клірингові операції. На початку 2017 р. у Відні (Австрія) офіційно відкрився перший у світі біткойн-банк («Bitcoin-Bank»), а в Японії з квітня 2017 р. біткоіни стали виконувати функцію повноцінної валюти. В Іспанії готується відкриття 7 тис. банкоматів для обміну біткоінів на євро, 3 тис. таких банкоматів наявні в Польщі. Інша тенденція спостерігається в таких країнах, як Росія, Еквадор, Киргизія, де використання біткоінів заборонено. У Китаї їх використання заборонено тільки для фінансових інституцій. Протягом жовтня-листопада 2013 року в світі відбулося дуже динамічне зростання курсу біткоін – він досягнув позначки близько 1100 дол., в той час як до цього був на рівні 100 дол./біткоін, що в 11 разів менше. Причиною такого стрибка було

зростання спекулятивного інтересу до цієї криптовалюти, оскільки ті, хто вчасно провів арбітражні операції з біткоїнами, змогли свої невеликі суми збільшити в десятки разів. Потім курс біткоїнів почав плавно спадати і протягом 2014-2015 р.р. перебував у межах 250-322 долари за біткоїн.

В Україні біткоїн ще не отримав широкого поширення, хоча в інтернет-сфері використовується досить активно. У нашій країні досить проблематично використовувати дану валюту в повсякденній діяльності, оскільки неможливо оплачувати нею товари чи послуги. Лише одиниці українських онлайн-магазинів і підприємств вказують на своїх сайтах про те, що приймають криптовалюту як форму оплати.

У листі НБУ № 29-208/72889 від 08.12.2014 р. зазначено, що емісія грошової валюти Bitcoin не має ніякого забезпечення і юридично зобов'язаних за нею осіб, не контролюється державними органами будь-якої країни. НБУ також підкреслює, що уповноважені банки не мають правових підстав для зарахування іноземної валюти, отриманої від продажу біткоїнів за кордон і застерігає фізичних і юридичних осіб від використання цієї валюти. Національний банк керується й тим, що Європейське банківське управління закликала банки ЄС утриматися від операцій з криптовалютами, в тому числі й біткоїнами, доки не буде створена система правил, яка зможе запобігти потенційним зловживанням. Незважаючи на все це, Україна входить у топ-5 країн світу за кількістю користувачів різними біткоїн-гаманцями. Причиною цього є факт значної популярності біткоїнів серед українських ІТ-фахівців, які активно інвестують у дану валюту. У 2016 році юридична компанія «Ахон Partners» стала першою українською компанією, що внесла біткоїни в свій статутний капітал.

Незважаючи на впевненість М. Ліхачова (радника АТ «Спенсер і Кауфманн») у тому, що такі передові технології, як електронна готівка, рано чи пізно прийдуть і в Україну, ставши звичним способом для взаєморозрахунків більшості громадян, ми вважаємо, що через слабкість сучасного українського фінансового ринку та наявності інших проблемних аспектів соціально-економічного середовища така масова поширеність віртуальних валют з'явиться ще не скоро.

Список використаних джерел:

1. Джусов О.А., Апальков С.С. Цифрова економіка: структурні зрушення на міжнародному ринку капіталу / URL: journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/article/.../3058/2746 (дата звернення 06.03.2018).
2. Груша Вадим Що таке blockchain для чого він потрібен / URL: <https://nachasi.com/2017/06/02/blockchain-faq> (дата звернення 06.03.2018).
3. Горохов А. Криптовалюта в Україні: усі «за» та «проти» // Экономические известия. URL: <http://eizvestia.com/uk/finance-ukr/full/210-kriptovalyuta-v-ukraini-usi-za-i-proti> (дата звернення 01.03.2018).
4. Мирзоян Р. Э. Финансово-правовая природа электронных денег // Вестник Адыгейского государственного университета. 2013. №4 (130). URL:

<http://cyberleninka.ru/article/n/finansovo-pravovaya-priroda-elektronnyh-deneg> (дата звернення: 27.02.2018).

5. Роз'яснення щодо правомірності використання в Україні «віртуальної валюти/криптовалюти» Bitcoin: лист НБУ від 10.11.2014 р. // База даних «Інформаційні матеріали» / Сайт Національного банку України. URL: https://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=11879608 (дата звернення 28.02.2018).

6. Проект Закону про обіг криптовалюти в Україні № 7183 від 06.10.2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62684

7. Проект Закону про стимулювання ринку криптовалют та їх похідних в Україні № 7183-1 від 10.10.2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62710

ПРАВОВИЙ СТАТУС ВИКЛАДАЧІВ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ (НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА)

Томма Роман Павлович, доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності НАВС, кандидат юридичних наук, доцент.

При виявленні та припиненні конкретного корупційного правопорушення державні та особисті інтереси часто не збігаються. Обов'язок держави полягає у застосуванні встановлених і регламентованих законом засобів з метою встановлення винуватого у вчиненні правопорушення та притягнення його до відповідальності.

Викривач - особа, яка за наявності обґрунтованого переконання, що інформація є достовірною, повідомляє про порушення вимог антикорупційного законодавства іншою особою (ст.53 Закону України про запобігання корупції) [3].

При аналізі нормативно-нормативно-правових актів, які передбачають правовий статус та заходи щодо забезпечення безпеки викривачів нами було проаналізовано ряд нормативно-правових актів:

1. Закон України «Про запобігання корупції» ст.53. Особи, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції, перебувають під захистом держави. За наявності загрози життю, житлу, здоров'ю та майну осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції, або їх близьких осіб, у зв'язку із здійсненим повідомленням про порушення вимог цього Закону, правоохоронними органами до них можуть бути застосовані правові, організаційно-технічні та інші спрямовані на захист від протиправних посягань заходи, передбачені Законом України "Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві" [3].

Особа (викривач) або член її сім'ї не може бути звільнена чи примушена до звільнення, притягнута до дисциплінарної відповідальності чи піддана з боку

керівника або роботодавця іншим негативним заходам впливу (переведення, атестація, зміна умов праці, відмова в призначенні на вищу посаду, скорочення заробітної плати тощо) або загрозі таких заходів впливу у зв'язку з повідомленням нею про порушення вимог цього Закону іншою особою.

Інформація про викривача може бути розголошена лише за його згодою, крім випадків, встановлених законом.

2. Закон України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» ст. 2. Передбачає право на забезпечення безпеки у кримінальному провадженні, за наявності відповідних підстав, окрім інших учасників кримінального судочинства: осіб, які заявили до правоохоронного органу про кримінальне правопорушення або в іншій формі брала участь чи сприяла виявленню, запобіганню, припиненню або розкриттю кримінальних правопорушень; підозрюваному, обвинуваченому (як недолік відмічаємо, що така категорія, як викривач в переліку відсутня – формально така особа може виступати у кримінальному провадженні свідком обвинувачення, а категорія свідок в переліку відсутня; що стосується категорії осіб, які заявили до правоохоронних органів про кримінальне правопорушення, то тут в переліку відсутня категорія «викриття», а така особа (викривач) співпрацює саме у викритті кримінального правопорушення, вчиненого іншою особою (ч.1 ст. 472 КПК України)) [4]; [2].

Аналіз зазначеного закону дозволив визначити ряд заходів, які застосовуються під час забезпечення безпеки осіб, які уклали угоду про визнання винуватості, умовою якої є обов'язок щодо співпраці у викритті кримінального правопорушення, вчиненого іншою особою, а саме:

- особиста охорона, охорона житла і майна (житло і майно цих осіб можуть бути обладнані засобами протипожежної та охоронної сигналізації, можуть бути замінені номери їх квартирних телефонів і державні номерні знаки транспортних засобів, що їм належать (ст. 8 Закону);

- видача спеціальних засобів індивідуального захисту і сповіщення про небезпеку (ст. 9);

- використання технічних засобів контролю і прослуховування телефонних та інших переговорів (за письмовою заявою цих осіб або за їх письмовою згодою може проводитися прослуховування телефонних та інших переговорів, у ході прослуховування яких може застосовуватися звукозапис), візуальне спостереження (ст. 10);

- заміна документів та зміна зовнішності (ст. 11);

- зміна місця роботи або навчання (час вимушеного прогулу особи, взятої під захист, включається до трудового стажу, а за вказаний період виплачується компенсація, при більш низькому заробітку на новому місці роботи виплачується різниця у заробітній платі відповідно до чинного законодавства і в порядку, встановленому КМУ)(ст. 12);

- переселення в інше місце проживання (вирішення питань переселення в інше місце проживання особи, надання жилої площі, матеріальної допомоги в розмірі мінімальної заробітної плати та працевлаштування забезпечується

органом, який прийняв рішення про застосування заходів безпеки, в порядку, визначеному КМУ)(ст. 13);

- поміщення неповнолітніх за письмовою згодою батьків або інших законних представників тимчасово до дошкільних виховних установ, а повнолітніх непрацевдатних осіб - до установ органів соціального захисту населення (ст. 14);

- забезпечення конфіденційності відомостей про особу, що забезпечується шляхом (ст. 15);

- закритий судовий розгляд (за мотивованою ухвалою суду) а також проведення допиту учасника кримінального провадження з використанням відеоконференції при трансляції з іншого приміщення, в тому числі у спосіб, що унеможливорює ідентифікацію особи, яка дає показання, то що [4].

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що ряд заходів щодо забезпечення безпеки такої особи також передбачено у КПК України, але без прив'язки до категорії осіб, які нами розглядаються. Тобто викривачі як особи, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції можуть виступати у якості свідка по справі кримінального провадження, чи особи, яка співпрацює зі слідством (уклала угоду про визнання винуватості).

Список використаних джерел:

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141;
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р.// Відомості Верховної Ради України, 2013. - № 9-10, № 11-12, № 13. - Ст.88;
3. Про запобігання корупції від 14 жовтня 2014 року // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 46, ст.2047 від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII;
4. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, N 11, ст.51);
5. «Про затвердження методичних рекомендацій щодо організації роботи із повідомленнями про корупцію» Рішення НАЗК України №286 від 06.07.2017 року.

ВЗАЄМОДІЯ СЛІДЧОГО ТА ОПЕРАТИВНОГО ПРАЦІВНИКА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Торбич Оксана Ігорівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Марков Михайло Миколайович**.

Історія виникнення, розвитку та удосконалення взаємодії органів досудового розслідування із співробітниками оперативних підрозділів як спільної, погодженої діяльності під час кримінального провадження, спрямованої на використання методів і засобів, властивих цим суб'єктам, за чіткого розподілу повноважень між ними нерозривно пов'язана із становленням самого інституту досудового розслідування. Виходячи з особливостей розвитку України на різних історичних етапах та тривалий період її входження до інших державних утворень, простежити весь цей процес досить складно, бо історію розвитку такої взаємодії науковці фактично не досліджували.

Що ж стосується окремих аспектів з цієї проблематики, то вони розпорошені в літературі, присвяченій історії державного будівництва, створенню правоохоронних структур, становленню досудового слідства тощо. Взявши за критерій визначення становлення і розвиток інституту досудового розслідування, історію взаємодії слідчого зі співробітниками оперативних підрозділів, переважна частина яких до 2012 р. йменувалася органами дізнання, можна умовно поділити на три періоди.

Ранній період, який вважають передісторією, охоплює час становлення самого інституту досудового слідства в державі у другій половині ХІХ - на початку ХХ ст., коли досудове розслідування розмежувалося на слідство та дізнання.

Другий період (20-ті - початок 90-х рр. ХХ ст.) характеризується наділенням низки правоохоронних органів правом провадження досудового слідства, виникненням, становленням та розвитком різних форм взаємодії слідчих з органами дізнання, особливо тими, для яких пізнавальна діяльність була закономірним продовженням покладених на них оперативно-розшукових функцій. Якість, характер і форми такої взаємодії залежали від конкретної історичної й оперативної обстановки та змін чинного на той час кримінально-процесуального законодавства.

В останній, третій період взаємодія слідчих з органами дізнання розвивається в правовому полі незалежної держави Україна

Розглянемо ж другий та третій періоди. У 1922 р. в Українській РСР був прийнятий перший Кримінально-процесуальний кодекс, згідно з яким розслідування у кримінальних справах покладалося на народних слідчих, слідчих, які перебували при революційних трибуналах, військових слідчих і слідчих із найважливіших справ наркомату юстиції (п. 5 ст. 23 КПК УРСР)

Кримінально-процесуальний кодекс України 1927 р. суттєво не змінив структури досудового слідства і залишив за слідчим право на взаємодію з органами дізнання. Крім цього, слідчі на місцях фактично підпорядковувалися керівникам органів дізнання, що негативно впливало на їхню процесуальну самостійність і можливість організації взаємодії з цими ж підрозділами.

Таке становище призвело до обмеження ініціативи слідчого і його відповідальності за розслідування у кримінальній справі, відсутності процесуальних повноважень на здійснення взаємодії з органами дізнання та інших недоліків у роботі. Протягом тривалого часу слідчий не був повністю процесуально незалежною фігурою, його роль фактично припинювалася, а

надані права значною мірою обмежувалися окремими посадовими особами, в підпорядкуванні яких він перебував.

Всі слідчі організаційно об'єднувалися в слідчі підрозділи (управління, відділи, відділення, групи тощо). Ці підрозділи були самостійними структурними одиницями, які діяли в межах своєї компетенції, і за своїм правовим положенням, характером діяльності, поставленими перед ними завданнями і методами їхнього досягнення відрізнялися від інших підрозділів (у тому числі наділених правами органу дізнання) цих відомств. У цей спосіб органи досудового слідства та дізнання становили два самостійні, адміністративно і службово один одному не підпорядковані органи, які поєднували процесуальну і не процесуальну (оперативно-розшукову) діяльність. Це означало, що слідчі не могли втручатися в роботу органів дізнання, а ті не мали права втручатися в діяльність органів досудового слідства

Протягом 1958-1991 рр. становище інституту слідчих в органах прокуратури, внутрішніх справ та державної безпеки було чітко визначеним, а повноваження слідчого на здійснення взаємодії з органами дізнання закріплені в чинному кримінально-процесуальному законодавстві, що сприяло дальшому розвитку і процесуальних, й організаційних (не процесуальних) форм взаємодії під час розслідування у кримінальних справах

У 1991 р. Україна здобула незалежність і розпочала розбудову системи власних правоохоронних органів. Змінилася система органів досудового слідства (ст. 102 КПК України 1960 р.), дізнання (ст. 101 КПК України) та нормативно-правова база, яка регулює взаємодію слідчого з органами дізнання.

Завдання роботи:

- розглянути історичний розвиток взаємодії органів досудового розслідування та оперативних підрозділів;
- визначити поняття, сутність та умови взаємодії оперативних підрозділів та слідчих підрозділів у кримінальному провадженні;
- розглянути форми взаємодії оперативних підрозділів та слідчих підрозділів у кримінальному провадженні;

АКТУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО ВСТУПУ ДО ПАТРУЛЬНО-ПОСТОВОЇ СЛУЖБИ

Трохимчук І.О., здобувач ступеня вищої освіти бакалавра, студентка 3-го курсу, ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС, к.ю.н., доцент **Стрельченко О.Г.**

Сучасний етап розвитку України охарактеризовано складними процесами, що мають місце в політичній, соціальній та економічній сферах життя держави. Наявна тенденція зростання соціальної напруги в суспільстві, у зв'язку із

проведенням політичних, адміністративних та економічних реформ. Така нестабільність впливає на стан правопорядку та громадський спокій, зокрема.

Актуальність питань забезпечення охорони громадського порядку зумовлена насамперед тим, що саме патрульна служба безпосередньо виконує провідну роль при забезпеченні охорони громадського порядку [1].

Відповідно до законодавства, патрульна поліція - це підрозділ Національної поліції, який цілодобово патрулює міста України, забезпечує громадський порядок та безпеку, першим реагує на повідомлення про правопорушення і надзвичайні події, надає поліцейські послуги, первинну медичну та невідкладну допомогу громадянам, забезпечує безпеку дорожнього руху, розглядає справи про адміністративні правопорушення і застосовує засоби адміністративного впливу до правопорушників, організовує заходи безпеки на місці ДТП, оформлення необхідних документів [2].

У її складі діють піші, автомобільні та мотопатрулі, а також кінний патруль для паркових зон, і річковий патруль.

Отже, для початку варто з'ясувати, якими ж повноваженнями наділені патрульні та які функції вони мають виконувати. Згідно з законом України "Про Національну поліцію" визначено, що основними завданнями поліції є надання послуг у сферах:

- 1) забезпечення публічної безпеки і порядку;
- 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави;
- 3) протидії злочинності;
- 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або інших надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [2].

Відповідно до зазначеного закону, з-поміж інших, поліція наділена такими повноваженнями, як:

- здійснення превентивної та профілактичної діяльності, спрямованої на запобігання правопорушень;
- виявлення причин та умов, що сприяють учиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, уживання в межах своєї компетенції заходів для їх усунення;
- уживання заходів з метою виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припинення їх;
- уживання заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і громадській безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення;
- уживання заходів із забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, парках, скверах, стадіонах, вокзалах, аеропортах, морських та річкових портах, інших громадських місцях;
- регулювання дорожнього руху та здійснення контролю за дотриманням правил дорожнього руху його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі [2].

Треба зазначити, що для вступу до ППС слід пройти атестацію, у складі якої обов'язково будуть присутні *представники громадських організацій* [3].

Основним завданням такої комісії є забезпечення якісного та прозорого процесу атестації співробітників поліції. Атестаційна комісія оцінює, в першу чергу, професійні та особистісні якості поліцейського і приймає фінальне колегіальне рішення про його придатність до служби в поліції.

На жаль, попри широке залучення громадськості, масштабне фінансування (передусім за допомогою іноземних фондів) тестування було *малорезультатним*.

Тим часом, розбудовуючи правову державу, не можна спочатку проводити атестування, звільняти людей, а вже потім все це намагаться узаконити. Про правові наслідки слід думати з самого початку, тим більше коли мова йде про можливе звільнення тисяч юридично обізнаних працівників, які найчастіше все життя працювали у правоохоронних органах.

А сьогоднішня реформована Національна Поліція отримує цей досвід за восьмижневий період навчання; щоб освоїти навчальний матеріал слухачам відведено доволі стислі терміни, яких не всім вистачає.

В кінці навчання слухачів чекають підсумкові іспити. Лише після успішної їх здачі майбутні поліцейські складуть присягу. Полісмени повинні бути, в певному розумінні, *універсальними*, щоб засвоїти усі практичні та теоретичні навички, котрі є необхідними для подальшої професійної діяльності.

Крім того, слухачі додатково відвідуватимуть факультативні заняття. Вони самі обирають дисципліну, яку бажають максимально поглиблено студіювати. Це можуть бути і курси екстремального водіння, і тактико-спеціальна підготовка, і вивчення адміністративного чи кримінального законодавства. Комуś необхідно додатково відпрацювати навички влучної стрільби із вогнепальної зброї, або надання первинної домедичної допомоги. Що для них важливе - вирішуватимуть самі слухачі [4]. Проте, як показує досвід, часу на освоєння програми недостатньо, аби стати кваліфікованим працівником.

Отже, нагальна потреба у реформуванні поліцейської системи вимагає проведення *якісно нової кадрової політики*, розробку й прийняття сучасної та результативної концепції розвитку служби в поліції, адже зазначені проблемні питання, напряду пов'язані з нагальною необхідністю удосконалення даного реформування її в цілому.

Необхідно спрямувати першочергові організаційні заходи саме на ресурсне та фінансове забезпечення цього напряду правоохоронної діяльності, адже лише після створення хоча б мінімально необхідних умов можна здійснювати якісне керівництво та вибудовувати систему контролю якості виконання службових обов'язків. Відтак з *підвищенням рівня професіоналізму* працівників патрульної служби поліції підвищується ефективність роботи ОВС взагалі, що, у свою чергу, впливає на підвищення їх авторитету та відповідного зміцнення правосвідомості. Організація діяльності служби повинна бути зорієнтована на нормативне врегулювання не лише регламентації діяльності чи поведінки працівників, але й належного матеріального заохочення, щоб стимулювало прагнення цінити своє місце служби.

Список використаних джерел:

1. Адміністративна діяльність. Частина особлива : Підручник / За заг. ред. проф. О.М. Бандурки. – Харків : Вид-во ун-ту внутр. справ, "Еспада", 2000. – 368с.
2. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради. – 2015. – № 40-41. – Ст. 379.
3. Худенко А. Початок реформування правоохоронних ор- ганів: нова патрульна служба та її особливості [Електронний ресурс] // Центр досліджень соціальних комунікацій СІАЗ НЮБ ФПУ. Режим доступу:
http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1138:nova-patrualna-sluzhba-2&catid=64&Itemid=376.
4. Терещук О.Д. Проблеми ефективного функціонування патрульно-постової служби міліції та шляхи їх подолання [Електронний ресурс] / О. Д. Терещук // Наше право. - 2014. - № 9. - С. 17-22. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nashp_2014_9_5

ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН В СИСТЕМІ МВС УКРАЇНИ

Тута Наталія Олександрівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра, студентка 3-го курсу, групи 301-ПОД ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративної діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Білик Вадим Миколайович**.

Частиною першою статті 40 Конституції України передбачено, що усі громадяни України мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових чи службових осіб цих органів, які зобов'язанні їх розглянути і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк [1].

Дослідженням даної теми займалися такі вчені, як Ковкін П., Мелашенко В., Костенко М., Соболев В., Лагутов Ю., Кузьменко О., Стеценко С., Колпаков В.

Актуальність даної теми полягає у тому, що саме через звернення громадян втілюється один з конституційних принципів – участь громадян в управлінні державними та громадськими справами. Також звернення є однією з форм контролю за законністю діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, забезпечення прав і свобод громадян.

Відповідно до статті 3 Закону України «Про звернення громадян» від 02.10.1996 р. : «Під зверненнями громадян слід розуміти викладені в письмовій або усній формі пропозиції (зауваження), заяви (клопотання) і скарги [2]. Пропозиція (зауваження) – звернення громадян, де висловлюється порада,

рекомендація щодо діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, депутатів усіх рівнів, посадових осіб, а також висловлюються думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян, вдосконалення правової основи державного і громадського життя, соціально-культурної та інших сфер діяльності держави і суспільства. Заява (клопотання) – звернення громадян із проханням про сприяння реалізації закріплених Конституцією та чинним законодавством їх прав та інтересів або повідомлення про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, народних депутатів України, депутатів місцевих рад, посадових осіб, а також висловлення думки про поліпшення їх діяльності [2]. Клопотання – письмове звернення з проханням про визнання за собою відповідного статусу, прав чи свобод тощо. Скарга звернення з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушеними діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб». Також Закон України «Про звернення громадян» розглядає ще один вид звернення – електронну петицію.

Громадяни України мають право звернутися до апарату МВС, їх керівників із скаргами, пропозиціями та зауваженнями, що стосуються їх діяльності, заявами або клопотаннями про реалізацію свої прав і законних інтересів, а також зі скаргами про їх порушення. Особи, які не є громадянами України і законно знаходяться на її території, мають таке ж право на подання звернення, що й громадяни України, якщо інше не передбачено законодавством України та міжнародними договорами.

Робота із зверненнями громадян є одним з важливим напрямом діяльності МВС, засобами отримання інформації з питань, віднесених до їх компетенції, та містять такі складові елементи:

- приймання, реєстрація і первинний розгляд звернень громадян;
- вирішення звернень та надання відповідей авторам;
- контроль за станом роботи із зверненнями;
- узагальнення та аналіз звернень громадян;
- використання результатів аналізу у практичній діяльності.

Звернення громадян надходять до МВС у вигляді листів (поштою) та під час особистого прийому громадян посадовими особами, за допомогою засобів телефонного зв'язку через визначені контактні центри, телефонні «гарячі лінії», а також з використанням мережі Інтернет, засобів електронного зв'язку (електронне звернення). Електронне звернення, спрямоване без використання електронного підпису, має мати вигляд скан-копії або фотокопії звернення за підписом заявника із зазначенням дати [3].

Усні звернення громадян розглядаються безпосереднього, а порушенні в них питання, по можливості, вирішуються посадовими особами органів МВС під час особистого прийому громадян, який проводиться згідно із затвердженим графіком установи, підприємства, організації.

Письмові звернення громадян, оформленні належним чином і подані в установленому порядку, підлягають обов'язковому прийняттю, реєстрації та

первинному розгляду з метою вивчення їх належності до компетенції апарату МВС та призначення за ними конкретного виконавця.

Про результати розгляду звернення громадянину повідомляється письмово або усно за його бажанням.

Звернення до апарату МВС може бути як колективне (групою осіб) так і індивідуальне(окремою особою).

Термін розгляду звернень становить не більше одного місяця від дня їх надходження, а ті які не потребують додаткового вивчення – невідкладно, але не пізніше 15 днів з дня їх отримання. Термін розгляду може бути продовжений, але загальний термін вирішення питань, порушених у зверненні не може перевищувати 45 днів [2].

Звернення не розглядаються у разі якщо порушені вимоги до їх оформлення або громадянин звертається до одного і того ж органу, від одного і того ж громадянина, по одному і тому ж питанні. Рішення про припинення такого звернення приймає керівник апарату МВС, закладів, установ, підприємств, що належать до сфери управління МВС, про що повідомляється особі, яка подала звернення [3].

Отже, звернення громадян до апарату МВС здійснюється відповідно з додержанням вимог Закону України «Про звернення громадян». Саме в ньому вказані вимоги які є обов'язковими для оформлення звернень, які також є обов'язковими для подання звернень до апарату МВС. Особливості полягають у компетенції питань, які вирішує апарат МВС, установи, організації та підприємства як і входять до його складу. Та в процедурі їх прийняття та розгляду.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996. Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996. № 30. ст. 141.
2. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р. Урядовий кур'єр від 17.10.1996.
3. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України : наказ МВС України від 15.11.2017. № 930. Офіційний вісник України від 26.01.2018. № 8.

МЕТОДИ АРГУМЕНТАЦІЇ У СУДОВИХ ДЕБАТАХ

Трофименко Катерина, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри юридичного документознавства ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат філологічних наук **Лощинська Наталія Василівна**.

Величезне значення в науці, у державних і суспільних справах і особливо в праві займає з'ясування істинності чи хибності того чи іншого твердження, тобто те, що ми звикли називати дебатами чи спором. Де немає спору про важливі, серйозні питання, там немає розвитку. Без спору практично неможливо досягти об'єктивної істини, вивчити предмет нашого міркування із різних точок зору. Наш час особливо багатий гарячими суперечками суспільного, політичного та юридичного характерів. Тим часом ця тема лишається недостатньо розробленою у вітчизняній науці. Нажаль, в сучасній логіці не існує єдиного визначення спростування, що є невід'ємною частиною розв'язання спору, який можливий тільки при наявності двох або більше різних поглядів на предмет міркування, тобто при наявності суперечливої тези. Доведення і спростування, аргументація і критика найчастіше формуються в процесі суперечки. У залежності від типу спору застосовуються той або інший метод аргументації або критики, ті або інші прийоми розв'язання спору.

У вступі наукової роботи міститься інформація про:

- а) причини вибору саме цієї теми;
- б) актуальність дослідження;
- в) новизну роботи;
- г) практичну цінність роботи.

Проблема, яка постає у кожному судовому процесі демократично-правового суспільства, полягає не лише у розумінні понять «судові дебати», «судова промова» тощо, а й у механізмі, який би забезпечував можливість аргументації звинувачення або виправдання різними методами. Тому дана тема не може лишитись без уваги науковців, знавців юриспруденції та інших правозастосовників, які мають конкретне або опосередковане відношення до судочинства. Саме важливість надання об'єктивної та обґрунтованої аргументації та різноманітність методів переконання у суді зумовлюють актуальність вивчення обраної теми.

Метою наукової роботи є визначення методів аргументації у судових дебатах та їх ролі; форми мовленнєвого спілкування учасників судового процесу, способів передачі інформації та засобів переконання суду, учасників процесу у правильності висунутих суб'єктами дебатів тез і обґрунтованості висунутих ними рішень.

Наукова новизна полягає у дослідженні змісту судової промови, яким завжди є певні думки, ідеї, доводи, міркування, пропозиції. Вони неминуче пов'язуються з особистим ставленням людей до результатів дослідження, емоційним сприйняттям інформації, психологічним станом переконаності чи непереконаності у правильності зроблених висновків.

Практична цінність полягає у тому, що в ході наукового дослідження було визначено сутність судових дебатів; розкрито сутність методів аргументації у судових дебатах та юридичної аргументації загалом; охарактеризовано ознаки переконання у суді; були зроблені висновки про судові дебати як юридичне явище і процес; вивчено переконливість судових промов, тобто обґрунтованість усіх тез і висновків.

Уважно вислуховуючи судові промови, судді подумки простежують пройдений шлях шукання істини, усвідомлюють і порівнюють доводи й аргументи звинувача і захисника, порівнюють їх. Це дозволяє їм побачити сильні та слабкі сторони в аргументації учасників судових дебатів, внести свої корективи в їх оцінку, зробити правильні висновки, прийняти законне і обґрунтоване рішення.

Виступ в суді – один з найбільш складних і відповідальних моментів участі прокурора, захисника та інших учасників в кримінальному судочинстві. Мабуть, жоден інший вид професійної діяльності не пред'являє до них стільки багатоманітних і різносторонніх вимог, не потребує настільки ретельної і поглибленої підготовки, як проголошення судової промови. Зміст підготовки спеціаліста-юриста вищої кваліфікації включає вміння виступати публічно.

Держава і суспільство мають бути зацікавленими у якнайповнішому здійсненні обґрунтованої аргументації у судовому процесі, її юридичному забезпеченні, оскільки це слугує не тільки особистим інтересам учасникам судочинства, а й спрямовано на організацію нормального життя суспільства, здійснення перетворень на краще.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ МОБІЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ В ОПЕРАТИВНО-СЛУЖБОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

Улянченко Ю.О., курсант 3-го курсу Національної академії внутрішніх справ.
Науковий керівник: професор кафедри інформаційних технологій та кібернетичної безпеки навчально-наукового інституту №1 НАВС, кандидат фізико-математичних наук, доцент **Кудінов Вадим Анатолійович**.

Ключові слова: стільниковий зв'язок, інформація, мобільний телефон, оператор мобільного зв'язку, оперативно-службова діяльність.

Актуальність теми. На сучасному етапі актуальність даної теми є очевидною, оскільки інформація та сучасні інформаційно-телекомунікаційні технології є одним з важливих чинників функціонування суспільства ХХІ століття. Бездротові системи зв'язку, що стали результатом інтенсивного розвитку телекомунікацій та комп'ютерних технологій, сьогодні поширені по всьому світу. Стільниковим зв'язком користуються 3,3 млрд. абонентів, при тому, що населення Землі, за останніми підрахунками, нараховує близько 7,6 млрд. чоловік.

Дуже активно досягнення в області наукоємних технологій використовують і сучасні злочинці. В даний час кожний п'ятий кримінальний злочин, так чи інакше, пов'язаний з мобільними телефонами.

В умовах бурхливого розвитку електрозв'язку постійні кількісні і якісні зміни засобів і послуг мобільних телекомунікацій, в свою чергу, підвищили схильність правоохоронних органів до використання засобів мобільного зв'язку в оперативно-службовій діяльності. Особливо це стосується використання інформації, виявленої в засобах стільникового зв'язку, для цілей розкриття і розслідування злочинів.

Саме позитивний досвід використання в розкритті та розслідуванні злочинів інформації, виявленої в засобах стільникових систем рухомого зв'язку, однозначно свідчить про необхідність більш широкого і різнобічного використання її в зазначених цілях.

Оперативно-службова діяльність відіграє важливу роль у процесі розкриття та розслідування кримінальних правопорушень. Особливе місце належить криміналістичній техніці. Криміналістичні засоби і методи широко застосовуються в ході негласних слідчих (розшукових) дій, а також в процесі криміналістичних експертиз [11, с. 70]. Визначена законодавцем система науково-технічних засобів, що застосовуються для ефективної реалізації завдань, не є незмінною константою. З часом суб'єкти криміналістичної діяльності, з цілком логічних причин ходу суспільного буття, запроваджують до процесу розкриття та розслідування кримінальних правопорушень нові науково-технічні засоби [9, с. 28].

Останнім часом важливим джерелом отримання інформації про осіб, які вчинили кримінальне правопорушення, а також причетних до його вчинення, для працівників поліції стають відомості, що надаються операторами мобільного зв'язку. Загальновідомо, що компанії-провайдери мобільного зв'язку використовують ідентифікуючі службові сигнали для визначення місцезнаходження абонента в конкретний проміжок часу. За допомогою ідентифікуючих службових сигналів компанії-провайдери мобільного зв'язку можуть надати працівникам поліції важливу інформацію.

Відомості щодо наданих телекомунікаційних послуг (у тому числі факт отримання послуг, їхня тривалість, зміст, маршрути передавання тощо): а) за відомим номером абонента можливе встановлення IMEI – це п'ятнадцятизначне число, яке є унікальним для кожного мобільного телефону, встановлюється заводом-виробником при виготовленні апарату для точної та повної ідентифікації телефону в мережах GSM та UMTS; б) за відомим IMEI-кодом терміналу можливе встановлення номера абонента або всіх номерів абонентів, які користувалися даним терміналом у зазначений період часу; в) вибірка вхідних/вихідних дзвінків конкретного абонента у зазначений період часу; г) встановлення місця перебування конкретного терміналу з прив'язкою до часу; д) відслідковування переміщення коштів з балансу одного абонента на баланс іншого; е) вибірка всіх активних терміналів, які знаходилися в певному квадраті місцевості у певний час; є) встановлення номера абонента користувача Інтернету за допомогою мобільного терміналу за протоколом, у разі якщо відома його IP-адреса і час виходу в Інтернет під нею; ж) постановка на облік певного номера абонента або IMEI-номера терміналу з подальшим повідомленням замовника в разі появи вказаних абонентів або терміналів в мережі тощо [2, с. 107].

Відомості про споживача, отримані при укладанні договору: а) прізвище, ім'я, по-батькові; б) місце реєстрації, фактичного проживання; місце роботи, посада; в) реєстраційні дані документа, яким підтверджуються особисті дані (паспорт, посвідчення водія, службове посвідчення працівника органів державної влади або місцевого самоврядування) – серія, номер, коли, ким і де

виданий; г) ідентифікаційний код; г) назва, код ЄДРПОУ, банківський рахунок, назва банку та МФО, номер свідоцтва платника ПДВ, код платника ПДВ, юридична адреса, прізвище, ініціали уповноваженої особи, адреса доставки кореспонденції, контактний телефон, адреса електронної пошти для абонента-юридичної особи тощо.

Безумовно важливим є те, що відомості, отримані від операторів мобільного зв'язку, можуть бути використанні для встановлення: факту вчинення кримінального правопорушення; часу, місця, способу вчинення кримінального правопорушення; осіб, що скоїли кримінальне правопорушення (у тому числі співучасників та причетних осіб); місцезнаходження викраденого майна тощо. Принагідно зауважимо, що виробники мобільних операційних систем (Apple, Google та ін.) також відіграють важливу роль у процесі отримання інформації під час розкриття і розслідування кримінальних правопорушень.

Процес отримання інформації від виробників мобільних операційних систем ми розглянемо на конкретних прикладах. Зокрема, коли особа активує свій мобільний телефон, планшет, вона вводить свої реєстраційні дані в програми, які розроблені виробниками мобільних операційних систем для подальшого повноцінного використання всіх функцій цих пристроїв. Це такі дані як: країна проживання, прізвище, ім'я, електронна адреса, номери кредитних карток. Наприклад, без реєстрації неможлива купівля навігаційних систем, електронних книжок, ігор в інтернет-магазинах. Іншим прикладом може бути використання системи GPS (Global Positioning System – це супутникова навігаційна система, яка дозволяє визначати координати, швидкість і напрямок руху об'єктів в будь-якій точці земної кулі, в будь-який час доби, за будь-якої погоди) на нашому мобільному телефоні. Коли ми вмикаємо функцію визначення місцезнаходження, операційна система пропонує прийняти умови використання. У такий спосіб, компанія-виробник мобільних операційних систем попереджує, що вона має право збирати інформацію про місцезнаходження та переміщення особи. Дана інформація зберігається на серверах компанії-виробника мобільних операційних систем і в подальшому використовується для розроблення графіків популярності мобільних телефонів, поліпшення якості обслуговування споживачів тощо. В свою чергу, для криміналістики, така інформація також може бути корисною в процесі розкриття та розслідування кримінальних правопорушень. Вищезазначені компанії в основному співпрацюють на міжнародному рівні, але є і непоодинокі випадки сприяння розкриттю кримінальних правопорушень на місцевому рівні.

Необхідно зазначити, що законодавець регламентував процедуру проведення негласних слідчих (розшукових) дій у Главі 21 Кримінального процесуального кодексу України. Втручання у приватне спілкування (зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, зняття інформації з електронних інформаційних систем) може проводитися за наявності чітко встановлених підстав: 1) відомості про злочин та особу, яка його вчинила, неможливо отримати в інший спосіб; 2) особа вчинила тяжкий або особливо

тяжкий злочин. Дозвіл на втручання у приватне спілкування надає виключно слідчий суддя за клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженого з прокурором [4]. Відповідно до Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні, негласні слідчі (розшукові) дії, пов'язані зі зняттям інформації з транспортних телекомунікаційних мереж поділяються на: 1) контроль за телефонними розмовами (негласне проведення спостереження, відбору та фіксації змісту телефонних розмов, іншої інформації та сигналів із застосуванням відповідних технічних засобів); 2) зняття інформації з каналів зв'язку (негласне отримання, перетворення і фіксація різних видів сигналів, які передаються через лінії зв'язку мережі Інтернет, інших мережах передачі даних із застосування технічних засобів) [3]. Між тим, лунають пропозиції створення єдиної електронної системи, яка буде містити інформацію про абонентів для досягнення ефективних результатів розслідування та розкриття кримінальних правопорушень [8].

Разом з цим, ми хотіли би підкреслити, що відомості можуть бути отримані від операторів мобільного зв'язку, виробників мобільних операційних систем тільки у межах кримінального провадження. Якщо вони не можуть бути залучені до кримінального провадження, тоді їх слід використати для висунення версій, планування негласних слідчих (розшукових) дій та інших дій. При цьому, вся отримана інформація має ретельно перевірятися [2, с. 109].

Таким чином, виходячи з наведеного, зазначимо, що відомості, які можуть бути отримані від операторів мобільного зв'язку, виробників мобільних операційних систем відіграють вагомий роль в оперативно-службовій діяльності працівників поліції, сприяють оперативному та ефективному вирішенню завдань кримінального провадження.

Необхідно також зазначити, що за допомогою мобільного зв'язку налагоджується співпраця населення громадян та поліції. Сьогодні, наприклад, діє сучасний мобільний додаток "Поліція 102", який вже не раз довів свою ефективність. Від порятунку дитини до встановлення викраденого транспортного засобу. Саме використання спеціально встановленої програми, дозволяє вчасно прибувати на допомогу та попереджувати злочини. А між телеком-оператором Київстар і Національною поліцією України підписано Меморандум про співпрацю. У рамках Меморандуму сторони запускають спільний соціальний проект «Пошук дітей». Послуга, яка функціонує на базі sms-повідомлень, допоможе правоохоронним органам України використовувати можливості мобільної мережі Київстар для оперативного сповіщення про зниклих дітей. Повідомлення будуть надходити на мобільні телефони абонентів, які могли знаходитись поруч із місцем зникнення дитини. Звичайно, це, на нашу думку, є необхідними та важливими заходами в оперативно-службовій діяльності поліції.

Незважаючи на всю важливість мобільного зв'язку, деякі науковці вказують на його неоднозначний вплив на здоров'я людини. Так, сьогодні у світі налічується понад 3 млрд. користувачів мобільних телефонів і тільки в Україні кількість абонентів різних мобільних операторів перевищує 50

мільйонів. Чи є в таких умовах можливість захисту від електромагнітного випромінювання стільникових телефонів?

З кожним днем з'являється дедалі більше свідчень того, що мобільні телефони все-таки несуть загрозу здоров'ю людини. Так, нові дані, опубліковані ірландськими медиками, свідчать: кожен двадцятий житель цієї країни став жертвою випромінювання мобільних телефонів. Симптомами переопромінення, за даними ірландських фахівців, є: утома, запаморочення, безсоння або порушення сну, нудота, подразнення шкіри. На думку ірландських медиків, таку симптоматику зареєстровано в більшості країн, де мобільний зв'язок є надзвичайно поширеним [6].

Результати інших аналогічних досліджень також уселяють тривогу. Так, повідомлялося про те, що мобільні телефони можуть провокувати астму й екзему, руйнують клітини крові та завдають шкоди чоловічому здоров'ю. Небезпеку, яку становить мобільний телефон для фізичного та розумового розвитку дитини, нині мало хто заперечує – дійшло до того, що у Великобританії було припинено продаж мобільних телефонів, призначених спеціально для дітей.

Виникає запитання – що ж робити? Повністю відмовитися від використання мобільних телефонів ми не можемо. Тому доведеться йти на компроміс, бути обережними при їх експлуатації. Для того, щоб якомога більше захистити себе від негативних впливів у процесі користування мобільним телефоном, по-перше, потрібно при його купівлі звернути увагу на параметри електромагнітного показника SAR (Specific Absorbtion Rate). SAR – це максимальна потужність випромінювання, безпечний рівень якого до 2,0 Вт/кг. По-друге, тримати телефон у спеціальному чохлі або подалі від тіла. По-третє, не говорити під час руху у транспорті. По-четверте, максимально скорочувати тривалість розмов. По-п'яте, користуватися системою hands-free (система гучного зв'язку) [5].

Отже, вплив мобільного зв'язку на індивідуальне й суспільне здоров'я є незаперечним. У більшості випадків він є негативним. Але людство вже не зможе відмовитися від цієї передової технології, а тому, на нашу думку, важливо здійснювати нові дослідження, спрямовані на захист людини, зокрема, і суспільства, загалом, від негативних впливів мобільного зв'язку, а їх результати якомога швидше впроваджувати в практику. Працівникам поліції необхідно використовувати зазначене в своїй оперативно-службовій діяльності.

Підсумовуючи вищевикладене, можна з впевненістю сказати, що сучасний науково-технічний розвиток у телекомунікаційній сфері з кожним днем стає дедалі активнішими. Якщо ще півстоліття тому передавання інформації на відстань передбачало використання пошти, телеграфу, телефонних ліній, то сьогодні всі ці традиційні засоби передавання інформації поступаються місцем новітнім інноваційним технічним засобам зв'язку. Серед яких визначне місце посідає мобільний зв'язок. Так, конфіденційна інформація дуже часто передається по телефонних комунікаціях, що пов'язано з оперативністю і зручністю використання цього виду зв'язку. Використання для передачі інформації засобів стільникового зв'язку, комп'ютерних мереж,

Інтернету, апаратів дротового зв'язку наразі залишаються незмінними атрибутами правоохоронних органів.

Швидкий розвиток інформаційних технологій сприяє розширенню можливостей в професійній діяльності людини, що створює необхідність в постійному удосконаленню положень та норм чинного законодавства України, зокрема в сфері попередження та протидії злочинності.

Таким чином, нами розглянуто особливості використання засобів мобільного зв'язку в оперативно-службовій діяльності поліції, які необхідно знати та використовувати всім працівникам поліції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойко М. П. Системи стільникового зв'язку: конспект лекцій / М. П. Бойко. – Одеса: ОНАЗ, 2004. – 76 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/78656/>.
2. Вознюк А. А. Використання ОВС можливостей операторів мобільного зв'язку під час розкриття та розслідування злочинів / А. А. Вознюк, Д. О. Алексеева-Процюк // Криміналістика ХХІ століття: матер. міжнар. наук.-практ. конф., 25-26 лист. 2010 р. – Харків: Право, 2010. – 832 с.
3. Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні. Затверджено спільним наказом ГПУ, МВС, СБУ, АДПСУ, МФУ, МЮУ від 19 листопада 2012 р. № 114/1042/516/1199/936/1687/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/GP12042.html
4. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
5. Мобілки можуть викликати рак [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://vidido.com.ua/more.php?id=A1325_0_1_0_M
6. Мобільний зв'язок і наукові дослідження [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sktu.info/?open=everypage&pid=672&lang=>
7. Офіційний сайт оператора «Київстар» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kyivstar.net/>
8. Синєокий О. В. Інформаційне право України та електронне право високих технологій (електронний курс лекцій українською мовою) [Електронний ресурс] // О. В. Синєокий // Запоріжжя: ЗНУ, 2010. – 215 сл. с. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/books/2010/10sovipu.pdf>
9. Скригонюк М. І. Криміналістика: [підр.] // М. І. Скригонюк. – К.: Атіка, 2005. – 496 с.
10. Ступаков О. С. Використання можливостей операторів мобільного зв'язку, виробників мобільних операційних систем під час розкриття та розслідування кримінальних правопорушень / Вісник Академії адвокатури України, 3(28), 2013. – С. 89-92.
11. Шеремет А. П. Криміналістика: [навч. посіб.] [для студ. вищ. навч. закл.] / А. П. Шеремет. – [2-ге вид.]. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.

ІНСТИТУТ УГОД У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Філатов Герман Олександрович, здобувач вищої освіти бакалавра, студент 2-го курсу, 21 БПМС групи ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.
Науковий керівник: завідувач кафедри досудового розслідування ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Моргун Надія Сергіївна**.

Інститут угод, який є одним із найважливіших нововведень Кримінального процесуального кодексу України, є проявом гармонізації національного законодавства до законодавства Європи. Орієнтуючись на досвід Європи, зазначений інститут надав сторонам кримінального провадження реальну можливість досягти процесуального компромісу на стадіях досудового і судового провадження.

Угоди в кримінальному провадженні – це інститут кримінального процесу, спрямований на спрощення процедури розгляду кримінального провадження, зменшення строків перебування осіб під вартою, заощадження ресурсів та часу, що витрачаються на розгляд кримінального провадження, а також поза судові вирішення конфліктних ситуацій, зменшення навантаження на органи досудового розслідування та суд. [1, с.455-456].

Відповідно до статті 468 КПК України, у кримінальному провадженні передбачено можливість укладення таких видів угод:

- 1) про примирення між потерпілим та підозрюваним, обвинуваченим;
- 2) між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості. [2].

Укладення угоди про визнання винуватості між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим має важливе значення для судової практики, оскільки веде до скорочення строків розгляду кримінальних проваджень, значно зменшує навантаження на роботу судів і, головне – сприяє правосуддю, захищаючи права та законні інтереси людини.

Угода про примирення є важливим юридичним фактом процесуального права і прирівнюється за своїми властивостями до судового рішення, хоча й має іншу природу.

Позитивними моментами в даному інституті угод для правопорушників є пом'якшення покарання чи навіть припинення кримінального провадження, відновлення самоповаги та його реабілітація, уникнення невизначеності щодо виду та розміру покарання за результатами судового розгляду; для прокурора - можливість зменшення бюджетних витрат та економія процесуального часу; зниження навантаження на прокуратуру з підтримання державного обвинувачення в суді, забезпечення більшої ефективності системи кримінального судочинства; усунення певною мірою перспективи оскарження судового рішення.

Цікавим є те, що домовленості стосовно угоди про примирення можуть укладати потерпілі, підозрювані чи обвинувачені як самотійно, так і за допомогою захисників і представників або іншої особи, погодженої сторонами

(єдиним обмеженням щодо ведення подібних переговорів є однозначна заборона брати в них участь слідчому, прокуророві чи судді). Водночас можуть залучатися фахівці з цієї справи (медіатори), які допомагають консультаціями обом сторонам при домовленості та складанні проекту угоди.

Під медіацією слід розуміти діяльність уповноваженої особи (медіатора) щодо врегулювання спорів, яка здійснюється в рамках переговорів сторін кримінально-правового конфлікту про мету укладання між ними мирової угоди [3, с. 54]. Однак, законодавством не передбачено вимоги до самих медіаторів як учасників провадження, а також порядку та підстав їх участі в кримінальному провадженні, тому інститут медіації потребує подальшого законодавчого врегулювання.

Ми вважаємо, що закріплення в КПК України процедури провадження на підставі угод – важливий крок на шляху вирішення проблем диференціації кримінальної процесуальної форми розв'язання кримінально-правових конфліктів як на досудовому слідстві, так і судовому провадженні.

Список використаних джерел:

1. Коваленко В.В., Удалова Л.Д., Письменний Д.П. Кримінальний процес: підручник. / . – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України. -Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Попаденко Е. В. Применение примирительных процедур (медиации) в уголовном судопроизводстве / Е. В. Попаденко. – М., 2010. – 144 с.

МЕТОДИ СОЦІАЛЬНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ

Хмилівська Юлія Вікторівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: старший викладач кафедри інформаційних технологій та кібернетичної безпеки ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Чукаєва Аліна Валеріївна**.

В умовах науково-технічного прогресу інформація стає об'єктом специфічних суспільних відносин, що виникають з моменту її створення, в процесі накопичення, зберігання, обробки та використання, набуття товарного вигляду. Формування, обробка та використання інформаційних ресурсів здійснюється в процесі інформатизації різних галузей людської діяльності, шляхом застосування сучасних інформаційних технологій. Однак їх застосування, крім всього позитивного в рамках розвитку суспільства, має потенційну можливість використання комп'ютерних технологій із корисливою

метою. Інтенсивне впровадження автоматизованих систем в економіці, управлінні та, особливо, у кредитно-банківській діяльності обумовило виникнення нового класу злочинців - злочинців у галузі комп'ютерної інформації або комп'ютерних злочинів. [6]

Соціальна інженерія ґрунтується на простих психологічних ознаках людини, такі як: принцип зворотності («ти мені – я тобі»), принцип соціальної перевірки (ви оцінюєте свою поведінку в контексті поведінки більшості), повага до авторитетів (ви будете більше довіряти лікарю та поліцейському, аніж пересічній людині). Всі ці принципи застосовуються і при здійсненні «офлайнового» шахрайства, однак мають свою специфіку під час вчинення у мережі Інтернет.

Соціальна інженерія – це метод несанкціонованого доступу до інформаційних систем, який був заснований на особливостях психологічної поведінки людини.

На нашу думку, слід розглядати дане поняття в кількох баченнях, щоб мати можливість зрозуміти всі аспекти та вивести власне поняття соціальної інженерії. Отже, **соціальна інженерія** - це метод (атак) несанкціонованого доступу до інформації або системам зберігання інформації без використання технічних засобів. Метод заснований на використанні слабкостей особистості людини і є дуже ефективним. Зловмисник отримує інформацію, наприклад, шляхом збору інформації про службовців об'єкта атаки за допомогою звичайного телефонного дзвінка або шляхом проникнення в організацію під виглядом її службовця. Зловмисник може зателефонувати працівникові компанії (під виглядом технічної служби) і вивідати пароль, пославшись на необхідність вирішення невеликої проблеми в комп'ютерній системі. Дуже часто цей трюк проходить. Найсильніша зброя в цьому випадку - приємний голос і акторські здібності зловмисника. Імена службовців вдається дізнатися після низки дзвінків і вивчення імен керівників на сайті компанії і інших джерел відкритої інформації (звітів, реклами і т.п.). Використовуючи реальні імена в розмові зі службою технічної підтримки, зловмисник розповідає вигадану історію, що не може потрапити на важливу нараду на сайті зі своїм обліковим записом віддаленого доступу. Іншою підмогою в даному методі є дослідження сміттєвих контейнерів організацій, віртуальних сміттєвих кошиків, крадіжка портативного комп'ютера та інших носіїв інформації. Даний метод використовується, коли зловмисник намітив в якості жертви конкретну компанію.

Для аналізу ефективності боротьби із соціальною інженерією як одним із проявів кіберзлочинності необхідно ознайомитися із основними способами її застосування на практиці. Так, до них можна віднести наступні:

Фішинг. Техніка, спрямована на неправомірне отримання конфіденційної інформації. Зазвичай зловмисник за допомогою електронної пошти надсилає підроблений під офіційний лист - від банку або платіжної системи - вимагає «перевірки» певної інформації або вчинення певних дій. Цей лист зазвичай містить посилання на фальшиву веб-сторінку, яка імітує офіційну, з корпоративним логотипом і наповненням, і містить форму, що вимагає ввести

конфіденційну інформацію - від домашньої адреси до пін-коду банківської картки. [2]

Вішинг. Назва цього виду інтернет-шахрайства пішла від попереднього та полягає у імітуванні дзвінків на мобільний телефон, начебто від банківської установи (із попередньо записаним голосом) та отриманні запиту про комунікацію із банком для підтвердження тієї чи іншої інформації. При цьому жертва отримує вимогу сказати свій пароль або іншу конфіденційну інформацію, яка необхідна для доступу до банківських рахунків.

Фармінг. Процедура полягає у перенаправленні жертви на неправдиву IP-адресу. Шахрай встановлює на комп'ютер шкідливу програму, яка після запуску на комп'ютері забезпечує перенаправлення жертви замість шуканих нею сайтів на підроблені сайти.

Попередження про вірус на комп'ютері. В даному випадку розробник шкідливого програмного забезпечення попереджає жертву про зараження її комп'ютера вірусом і повідомляє, що для очищення операційної системи необхідно перейти за посиланням та встановити необхідну програму. Саме ця програма є шкідливою та забезпечує доступ до необхідної інформації.

Кві про кво. Вказаний вид інтернет-шахрайства базується на вмінні особи у телефонній розмові або електронною поштою увійти в довіру до жертви (зазвичай офісного працівника) та, представившись співробітником служби технічної підтримки, запропонувати йому вирішення проблеми, в ході чого він і отримує всю необхідну конфіденційну інформацію. [2]

«Дорожнє яблуко». Цей спосіб здійснення шахрайства базується на використанні фізичних носіїв інформації. Так, шахрай може залишити у будь-яких публічних місцях флеш-носій, CD-диск із таким зображенням, яке може зацікавити жертву та примусити її переглянути на своєму комп'ютері.

Зворотна соціальна інженерія. Реалізація цього способу може бути здійснена лише у випадку, коли шахрай попередньо знайомий із жертвою та заслуговує на її довіру. У такому випадку жертва сама звертається до шахрая (наприклад, системного адміністратора), із проханням допомогти відновити втрачений файл (який заховав сам шахрай). При цьому їй повідомляється, що таку дію можна зробити якнайшвидше лише зайшовши у її обліковий запис. Таким чином, жертва за власним бажанням повідомляє всю інформацію шахраю.

Претекстинг. Атака, для здійснення якої шахрай представляється іншою особою та вивідує у жертви всю необхідну інформацію. Однак такий вид інтернет-шахрайства вимагає дуже якісної підготовки та збору всієї необхідної попередньої інформації про особу.

Політика безпеки формується на основі аналізу поточного стану і перспективи розвитку інформаційної системи, можливих загроз і визначає:

- мету, задачі і пріоритети системи безпеки;
- галузь дії окремих підсистем;
- гарантований мінімальний рівень захисту;
- обов'язки персоналу по забезпеченню захисту;
- санкції за порушення захисту. [1, ст. 289]

Якщо виконання політики безпеки проводиться не в повній мірі або непослідовно, тоді імовірність порушення захисту інформації різко зростає. Під захистом інформації розуміють комплекс заходів, який забезпечує:

- збереження конфіденційності інформації - запобігання ознайомлення з інформацією неуповноважених осіб;

- збереження інформації - запобігання пошкодження чи знищення інформації внаслідок свідомих дій зловмисника, помилок персоналу, стихійного лиха;

- прозорість, тобто наявність системи безпеки не повинна створювати перешкод для нормальної роботи системи. [2]

Протидія соціальній інженерії схожа на внутрішню боротьбу з людською суттю. Є декілька правил, які допоможуть особі не потрапити на гачок шахраїв:

1. Звертати увагу на написання адрес сайтів.

2. Якщо особі пропонують переглянути сайт/фото/відео, зазиваючи емоційними закликами – не слід переходити одразу. Потрібно порохувати до 10-ти та згадати, що це можливо приклад соціальної інженерії.

3. Вводячи логін/пароль в акаунтах на сайтах, звертати увагу на незвичайні зміни зовнішнього вигляду сторінок. Якщо щось викликає підозру – краще перевірити оригінальність ресурсу ще раз.

4. Критично ставитись до електронних листів, а особливо до посилок за якими пропонують перейти незнайомі відправники повідомлень. [3]

Ці чотири правила не є вичерпними, але тримаючи їх у пам'яті та використовуючи як фільтр під час користування Інтернет, особа зможе суттєво покращити свій інформаційний захист та стати менш вразливим до методів соціальної інженерії.

Перш за все варто звернути увагу, що у 2016 році відбулися зміни у сфері боротьби із кіберзлочинністю в цілому, оскільки Президент України підписав Указ, яким увів в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 січня «Про Стратегію кібербезпеки України» [4].

В документі наголошується, що разом з перевагами сучасного цифрового світу та розвитком інформаційних технологій, нині активно розповсюджуються випадки незаконного збирання, зберігання, використання, знищення, поширення персональних даних, незаконних фінансових операцій, крадіжок та шахрайства у мережі Інтернет. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології можуть використовуватися для здійснення терористичних актів, зокрема шляхом порушення штатних режимів роботи автоматизованих систем керування технологічними процесами на об'єктах інфраструктури. Більшого поширення набуває політично вмотивована діяльність у кіберпросторі у вигляді атак на урядові та приватні веб-сайти в мережі Інтернет. [4]

Аналіз цього документу дозволяє викласти такі його основні положення:

1. Виявлено основні загрози кібербезпеці України та згадано Російську Федерацію як потенційне джерело таких загроз, а також описано їх чинники;

2. Закріплено основні завдання Національної системи кібербезпеки та зазначено відповідні органи і сферу їх відповідальності;

3. Визначено основні пріоритети та напрями забезпечення кібербезпеки України (одним із яких є проведення навчань щодо надзвичайних ситуацій та інцидентів у кіберпросторі).

Крім цього, Указом Президента України № 32/2017 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про загрози кібербезпеці держави та невідкладні заходи з їх нейтралізації» введено в дію вказане рішення РНБО. У цьому рішенні звертається увага на найбільш важливі кроки по захисту об'єктів критичної інфраструктури від кіберпосягань, а також вимоги до Кабінету Міністрів України щодо розробки законодавчих пропозицій по імплементації положень Конвенції про кіберзлочинність.

Вказані акти головним чином спрямовані на встановлення підвалин для вивчення і встановлення потужної системи кібербезпеки України, однак лише мала кількість їх положень можуть стосуватися кібербезпеки приватних осіб. З одного боку, це обумовлено політичною ситуацією в країні але, на нашу думку, пам'ятати про інтереси громадян України та інших осіб потрібно навіть зважаючи на нестабільну ситуацію в Україні.

Одним із небагатьох кроків, які дозволяють стверджувати, що в Україні щось реально здійснюється в напрямку підвищення рівня кібербезпеки, окрім прийняття стратегій та декларацій, є прийняття 20 вересня 2016 року за основу в першому читанні проекту закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України». Від вказаного часу у розділі про стан проходження законопроекту вказано, що він готується до другого читання. На нашу думку, варто проаналізувати його окремі положення в контексті забезпечення захисту від проявів соціальної інженерії для приватних осіб. [5]

Перше, на що одразу звертається увага, що під поняттям «кібератака» можна розуміти також несанкціонований доступ до конфіденційної інформації приватної особи, що є безумовно позитивним аспектом. Одним із основних напрямів забезпечення кібербезпеки України є підвищення рівня обізнаності суспільства щодо ризиків, викликів і загроз у кіберпросторі.

Завдяки цьому, вказаний законопроект привертає увагу на захист інтересів приватних осіб у галузі кібербезпеки.

Можна зробити висновок про важливість ролі соціальної інженерії та підготовки досвідчених фахових спеціалістів, які на даний момент є необхідними у більшості організацій та компаній, в тому числі громадських, які цілком залежать від зв'язків зі своїми клієнтами, споживачами та стратегічними партнерами. Також доцільно враховувати зарубіжний досвід впровадження соціальної інженерії та її імплементації як інструменту та гарантії сталого розвитку. А також слід зауважити, що головною вадою у сфері запобігання негативним проявам соціальної інженерії є відсутність системної роботи щодо її виявлення та боротьби, низький рівень поінформованості населення щодо можливих загроз соціальної інженерії (варто відзначити позитивну роботу деяких банків у цій сфері), а також високу латентність злочинів у цій сфері, що унеможливорює виявлення та притягнення до відповідальності усіх винних осіб.

Список використаних джерел:

1. Н.М. Войтюшенко, А.І. Остапець. Інформатика і комп'ютерна техніка. – К.: Центр навчальної літератури, 2006.- 568 с
2. Наукова стаття «Соціальний інжиніринг. Політика безпеки». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://studopedia.su/8_51980_ponyattya-pro-sotsialniy-inzhiniring-politika-bezpeki.html
3. Соціальна інженерія або маніпуляції свідомістю. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zillya.ua/sotsialna-inzheneriya-abo-manipulyatsi-svidomistyu>
4. Президент України Петро Порошенко. Офіційне інтернет-представництво. Президент затвердив Стратегію кібербезпеки України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/news/prezident-zatverdiv-strategiyu-kiberbezpeki-ukrayini-36856>
5. Указ президента України №32/2017 Ппро рішення ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про загрози кібербезпеці держави та невідкладні заходи з їх нейтралізації» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/322017-21282>
6. Фішинг як найбільш розвинений вид шахрайства в Інтернеті [Електронний ресурс] / В. П. Сабадаш // [Університетські наукові записки](#). - 2006. - № 1. - С. 228-233. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2006_1_39

ГЕНЕЗА ЗАПОБІЖНИХ ЗАХОДІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ

Хоменко Марія Михайлівна, слухач магістратури 1-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Хабло Оксана Юріївна**.

Одним із найважливіших питань у практиці досудового розслідування і судового провадження є застосування запобіжних заходів як засобів забезпечення кримінального провадження попереджувального (випереджувального) характеру, пов'язаного з тимчасовим обмеженням (позбавленням) слідчим суддею, судом права особи (підозрюваного, обвинуваченого) на свободу й особисту недоторканність.

На основі аналізу позицій науковців, які досліджували відповідні питання, можна стверджувати, що заходи забезпечення кримінального провадження є реальною дією та вагомою гарантією виконання приписів норм

закону усіма учасниками кримінального процесу. Законодавство окремих країн (Німеччини, США, Литви, Латвії, Росії) та наукові джерела про запобіжні заходи засвідчують, що вони є своєрідною групою в системі заходів забезпечення кримінального провадження.

Науковці та вчені-процесуалісти схиляються до різних концепцій щодо періодизації виникнення запобіжних заходів, тому останні виокремлювали такі періоди в історії становлення запобіжних заходів в Україні: общинний період, княжий період, царський період, імператорський період.

Власну періодизацію, яка складається з п'яти періодів, подає В. В. Микляшевський: 1) період кривавої помсти; 2) період князів; 3) період царської влади; 4) імператорський період; 5) період уставів 1864 р. Кожний період характеризується домінуванням особливого запобіжного заходу: 1) безпосередньої помсти; 2) поруки; 3) віддачі за пристава; 4) взяття під варту; 5) різних запобіжних заходів, застосування яких обмежено чисельними гарантіями. Періодизація загалом має абстрактний характер.

Вагомий внесок у розвиток запобіжних заходів було зроблено за результатами проведення Судової реформи 1864 року. Було видано Статут кримінального судочинства 1864 року (далі – СКС), яким встановили систему запобіжних заходів, характерну для буржуазного права ХІХ ст. Застосування запобіжних заходів було прерогативою судових слідчих. Поліція та прокуратура цих прав не отримали. Була значно звужена сфера застосування особистого затримання. Учений-процесуаліст В. К. Случевський поділяв запобіжні заходи на три категорії. До першої він відносив заходи, що позбавляли обвинуваченого фізичної можливості ухилятися від слідства (взяття під варту). Друга категорія заходів – «які утворюють обвинуваченому перешкоди для ухиляння» (позбавлення посвідки на проживання, поліцейський нагляд тощо). Третю категорію становили заходи «які викликають в обвинуваченого особливі спонукання не ухилятися від слідства» (поручительство та застава). СКС (ст. 416) встановлював перелік запобіжних заходів за ступенем обмеження прав обвинуваченого. До них належали: 1) позбавлення посвідки на проживання або підписки про невиїзд з місця проживання; 2) особливий нагляд поліції; 3) порука; 4) застава; 5) домашній арешт; 6) взяття під варту.

Закон установлював певні умови застосування запобіжних заходів. Обрання та застосування запобіжного заходу слідчим було обов'язковим. Утримання обвинуваченого під вартою (або попередній арешт) мало на меті: по-перше, запобігання втечі обвинуваченого; по-друге, обмеження впливу обвинуваченого в злочині на приховування слідів та доказів скоєного злочину й скоєння нових злочинів. Зазначимо, що законодавець встановив утримання під вартою як найсуворіший вид запобіжних заходів, що міг бути застосований до осіб, підозрюваних у скоєнні тяжких кримінальних злочинів, або щодо осіб без визначеного місця проживання та занять.

Наступним етапом розвитку та становлення запобіжних заходів в Україні було прийняття Кримінально-процесуального кодексу УРСР 1960 року. У ньому систему запобіжних заходів складала: 1) підписка про невиїзд; 2)

особиста порука; 3) порука громадської організації або трудового колективу; 3-1) застава; 4) взяття під варту; 5) нагляд командування військової частини. На противагу цьому, взяття під варту, як запобіжний захід, застосовується в справах про злочини, за які законом передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк понад один рік. У виняткових випадках цей запобіжний захід міг бути використаний у справах про злочини, за які законом передбачалося покарання у вигляді позбавлення волі і на строк не більше одного року (ст. 155).

Підсумовуючи викладене та враховуючи думки науковців, можемо зробити висновок про те, що запобіжні заходи набували свого розвитку лише до 1922 року. У Кримінальних процесуальних кодексах (1922, 1927 та 1960 років) та доповненнях до них, як правило, деякі з раніше використовуваних запобіжних заходів вводилися, а деякі навпаки – виключалися. Якщо у КПК України 1960 р. серед визначених законом запобіжних заходів реальну альтернативу складали підписка про невиїзд і взяття під варту, то, як свідчить нова правозастосовна практика, яка поки що лише формується, застосування запобіжного заходу у вигляді взяття під варту різко скоротилося, чому сприяє як зміна порядку його застосування (з обов'язковим одночасним визначенням розміру застави, достатньої для забезпечення виконання підозрюваним, обвинуваченим обов'язків, передбачених КПК України, крім випадків, установлених ч. 4 ст. 183 КПК України), так і впровадження нових видів запобіжних заходів, здатних реально гарантувати належну поведінку підозрюваного, обвинуваченого і виконання покладених на нього обов'язків.

Основоположним кримінальним процесуальним законом України став Кримінальний процесуальний кодекс, який було прийнято 13 квітня 2012 року, оскільки в ньому знайшли відображення закріплені як конституційні засади кримінального провадження, так і положення міжнародно-правових актів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Новий КПК України містить ряд новацій, більшість з яких покликані створити рівні можливості для кожної зі сторін у кримінальному процесі, впровадити світовий досвід у вітчизняне судочинство.

Отже, зазначимо, що нині в КПК України щодо заходів забезпечення кримінального провадження та запобіжних заходів є низка теоретичних питань та практичних проблем, що стосуються як визначення понять, класифікації, особливостей цих заходів, так і суто практичних питань застосування норм кримінального процесуального права відповідно до основоположних принципів права, дотримання прав та свобод громадян, дотримання міжнародних норм та правил щодо розглядуваних питань.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012. // Голос України. – 2012. – 19 травня (№ 90–91).
2. Білоусов О. І. Затримання підозрюваного у кримінальному процесі: [монографія] / О. І. Білоусов, С. М. Смоков. – Одеса: [б. в.], 2009. – 112с.

З. Фаринник В. І.
«Застосування заходів забезпечення кримінального провадження: теорія та практика» [Текст] : [монографія] / В.І. Фаринник. – К. : Алерта, 2017. – 548 с.

CHILD JOCKEYS

Цепух Максим Володимирович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: старший викладач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Марченко Ірина Володимирівна**.

[Abu Dhabi](#) - Camel racing is the national sport in the United Arab Emirates. The sport is conducted in a similar fashion to horse racing in the West, with the notable exception that the jockeys are children that were bought from impoverished families. In 2005, pressure from activists was thought to have ended the practice when the United Arab Emirates (UAE) officially banned anyone under the age of 18 from the sport. Of course, a law prohibiting anyone under the age of 15 from acting as camel jockeys had been on the books since 1993. It was not enforced by police who dared not tamper with the sport favored by the UAE's royalty. Even after the United Nations helped by providing robots to serve as jockeys, the [practice](#) continued. UNICEF declared [victory](#) when about 1,200 of the estimated [20,000](#) children used in the dangerous races were returned home as part of a repatriation scheme. Some of the children even received checks for about \$1,000. They were originally purchased for about half of that amount from families in Pakistan who were unable to feed them.

In 2010, five years after the second ban, activists with Anti-Slavery International were appalled to find the practice still going on. Catherine turner [said](#) at the time. Bux Taheem, an inspector with Pakistan's Intelligence Bureau, [states](#) that there are at least a dozen child-slavery rings linked to the camel races operating in the small district of Pakistan he is tasked with maintaining. Taheem did make it very clear that the children were not kidnapped, but that their parents willingly handed the children over, typically because they are too poor to feed them. Hundreds of children are being smuggled out of Pakistan in violation of the law every year. Once in the UAE, the boys are kept in an "ousbah," an isolated training facility where they are beaten and forced to work 18-hour days. The children are fed as little as possible to keep their weight down in hopes of allowing the camel to run faster. There have been reports of the boys being [sexually abused](#). The races are the most dangerous times for the children because a fall could leave them maimed or dead. Crushed genitals from the rough ride on the backs of the camels are common. If a camel falls and both the camel and the child are injured, the camel is treated for its injuries first because it is more valuable. A [summit](#) on child and sex trafficking will discuss the issue on November 30th. The summit will be held in the United States and will be attended by

representatives from the United Nations, Federal Bureau of Investigation, and other agencies.

Kidnapped children sold into slavery as camel racers

At least 30 boys a month are being kidnapped in Pakistan to feed the banned slave trade in racing camel jockeys in the United Arab Emirates.

According to a human rights organisation in Pakistan, the number of boys - often as young as four - smuggled abroad to work at camel camps is rapidly rising.

The Karachi-based Ansar Burney Welfare Trust (founded by Ansar Burney, a human rights lawyer) claimed last week that 2,000 boys have been taken to the camps over the last two years, despite laws introduced in the UAE in 1998 forbidding the use of small boys in the often dangerous sport.

The trade in boys for camel racing has long been the subject of a campaign by both the UN and Anti-Slavery International. Evidence, however, suggests the practice is becoming more prevalent.

According to a report last year by Anti-Slavery International, the children are often kidnapped, sold by their parents or relatives, or taken on false pretences.

In the UAE the boys are often underfed and subjected to crash diets to make them as light as possible. Some children have reported being beaten while working as jockeys, and others have been seriously injured during races.

The rules of the Emirates Camel Racing Federation forbid the use of riders under the age of 14, or weighing less than 45 kilograms.

The UAE government said in 1998 it was doing its best to eradicate the practice and that 'any camel owners found to be in breach of the rules should be severely punished'.

Anti-slavery campaigners have had some successes in returning camel slaves. Two years ago an eight-year-old Pakistani boy, who had allegedly been kidnapped to work as a camel jockey, was repatriated by the authorities.

He was one of the luckier ones. In August 1999, a four-year-old jockey from Bangladesh was found abandoned and close to death in the desert. In 2000, Anti-Slavery International reported the case of a four-year-old jockey from Bangladesh whose employer burnt him on his legs for under-performing. The boy was left crippled. Although some of the children are taken as indentured labourers with the parents' consent, in other cases children are drugged and abducted. All 10-year-old Mohammed Zubair Arrian remembers of his abduction last year is meeting a mysterious red-bearded man in his village in Pakistan, and then waking up from a drug-induced stupor in an airport thousands of miles away. The red-bearded man told him he was now a camel racer at which point he fled the airport. Police believe Mohammed was drugged and smuggled into Abu Dhabi on a Pakistan International Airlines flight on a forged travel document. The boy said he met the red-bearded man in Medina Syedan, his village in Punjab province. He remembered losing consciousness, but nothing more until he awoke at Abu Dhabi airport. 'When I opened my eyes, I was in a totally different world,' Mohamed said. The abductor 'threatened to kill me if I made any noise. But as soon as he turned his back, I ran for my life.'

A passer-by found him crying on the streets of Abu Dhabi on 6 September, and turned him over to police. He was eventually brought back to Pakistan when Burney heard about his case.

In November UAE police rescued two other Pakistani brothers aged six and four who had been kidnapped to work as jockeys.

They had raided a camel farm in the oasis town of Al Ain on a tip from the Pakistani embassy and rescued the two boys. The six-year-old, Shajar, was being treated in hospital for leg injuries.

Burney maintains that most of the agents kidnapping the children were Pakistani. He said they could 'easily get fake birth certificates, passports, and even fake parents, so the camel owners thought they were brought in with full consent'. Children are sold for up to US \$3,000 (£2,100) each.

What's Being Done to Stop It?

The Trafficking Victims Protection Act of 2000 provides tools for the U.S. to combat trafficking in persons. The trafficking of children for sport, such as for use as camel jockeys, is prohibited by the United Nations Supplementary Convention on the Abolition of Slavery, the Slave Trade, and Institutions and Practices Similar to Slavery and International Labor Organization (ILO) Convention 182. Many of the states where child camel jockey trafficking is prevalent are parties to ILO Conventions 29 and 138, the Protocol to the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime on Trafficking in Persons and to the United Nations Convention on the Rights of the Child, which also prohibit the practice.

The United States works with the Gulf States to stop the trafficking and exploitation of minors as camel jockeys and encourages those countries to return the sports activity to its original roots as a traditional pastime. The U.S. also works with source countries to stop the flow of children trafficked into the Gulf region. In December 2004, the United Arab Emirates (U.A.E.) established a shelter to care for former child camel jockey victims. Many boys served by the shelter have been trampled, suffer from broken limbs and have never seen a doctor. As many as 400 children were reportedly rescued and repatriated through efforts of source country representatives and NGOs in 2004. To aid in prevention, the U.A.E. has introduced stricter screening procedures (including iris identification methods) at airports and conducts DNA and bone density testing to establish positive identification and claimed child/parent relations, but much more is needed to ensure the rescue of children trapped in a life of degradation.

What Needs To Be Done?

When dealing with an issue of this importance and urgency, there is much to be done. The U.S. is asking governments to prevent the crime and increase rescues and protection of victims. Traffickers must be prosecuted, and laws must be enhanced and enforced.

Список використаних джерел:

1. www.groupon.com
3. <http://unesdoc.unesco.org>.
5. United States Department of Education. – 2006.

ХАРАКТЕРИСТКА ЗЛОЧИНІВ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ НА РИНКУ ЗЕРНА, ПРОДУКТІВ ЙОГО ПЕРЕОБКИ

Цуркан Костянтин Анатолійович, аспірант кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, професор **Ніколаюк Сергій Ігорович**

Злочини, що вчинюються на ринку зерна, продуктів його переробки в агропромисловому комплексі (надалі – АПК) характеризуються значною суспільною небезпекою, оскільки вони посягають на сталий розвиток агропродовольчого ринку, звичайно й на розвиток агропромислового комплексу в цілому. З кримінально - правової точки зору вони характеризуються специфічним об'єктом злочинного посягання, а саме: суспільними відносинами, що виникають в трьох сферах: 1) використання бюджетних коштів; 2) зерно та продукти його переробки; 3) функціонування агропромислового комплексу.

Злочини в сфері АПК являють собою сукупність взаємопов'язаних кримінальних правопорушень, що характеризуються комплексним характером та які вчиняються службовими або матеріально - відповідальними особами з використанням легальних форм господарської діяльності в сфері АПК у зв'язку із розпорядженням бюджетними коштами. Юридична кваліфікація зазначених діянь здійснюється за різними статтями Кримінального кодексу зокрема, ст.ст. 190, 191, 222, 358, 364, 365, 366 та 367 [1].

Ситуація в АПК погіршується тим, що вона не є локальною, а притаманна всій національній економіці, де діють недосконалі фінансові механізми. Загалом, в економіці АПК мають місце такі основні розрахункові елементи: товарно-грошовий (у реальному секторі економіки); бартерний; взаємозаліки та фінансові сурогати; безгрошовий (натуральне господарство), які стали відчутним гальмом у проведенні реформ. Невпинне їх розширення не лише штучно обмежує економічний простір ринкових відносин, а й деформує їх зміст [3].

Підприємницька діяльність, особливо у галузях виробництва товарів народного споживання і сільськогосподарської продукції, а також надання послуг, покликана забезпечити нагальні потреби громадян, як це робиться у розвинутих країнах. Однак кризовий стан економіки України й обумовлені ним негативні соціальні явища ускладнили криміногенні, ситуацію та негативно вплинули як на розвиток ринку зерна так і агропромислового комплексу в цілому. Цьому сприяли і непослідовність у проведенні економічних реформ, і їх недостатнє правове забезпечення.

У сфері підприємництва на ринку зерна сформувались і продовжують наростати негативні тенденції, які гальмують економічний розвиток України, підривають принципи соціальної справедливості. Набули значного поширення протиправні діяння, які виходять за межі держави і набувають міжнародного характеру. Шляхом розкрадання сировини, матеріалів, обладнання для переробки та вивозу їх за кордон державі завдаються величезні матеріальні збитки, створюються сприятливі умови для корупції, приховування прибутків від оподаткування тощо. У аграрний ринок проникли особи з кримінальним минулим, практично на 50-60 % аграрний ринок став «тіньовим» [2].

Складна криміногенна обстановка в зазначеній сфері потребує негайного реагування правоохоронних органів та розробки комплексу науково обґрунтованих заходів, спрямованих на забезпечення прозорого функціонування ринку зерна та продуктів його переробки, протидією злочинам, які вчиняються в цій сфері. Це зумовлює актуальність теми нашого дисертаційного дослідження.

Список використаних джерел:

1. Кікінчук В.В. «Способи вчинення злочинів, пов'язаних з використанням бюджетних коштів в агропромисловому комплексі». 2013. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ с.317;

2.. Смирнов А. А. Злочинність у сфері підприємницької діяльності та її попередження. Спеціальність 12.00.08 - кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. Київ – 2002;

3. Особливості злочинних проявів в агропромисловому комплексі: Електронний ресурс. Веб.сайт: <http://referat.repetitor.ua/?essayId=7609>

СУДОВА СИСТЕМА УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ЧАСІВ ГЕТЬМАНАТУ СКОРОПАДСЬКОГО

Цюприк Володимир Ігорович, студент 1-го курсу юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Науковий керівник: заступник завідувача науково-дослідної лабораторії кримінологічних досліджень та проблем запобігання злочинності Державного науково-дослідного інституту МВС України, доктор юридичних наук, доцент **Свиридюк Наталія Петрівна**.

У наш час Україна зіштовхнулася із проблемою, пов'язаною з належним функціонуванням судової системи, зокрема й вищої судової інстанції, що заважає здійсненню судочинства і, як наслідок, можливостей захисту прав людини. Вчені й законотворці шукають вирішення цієї проблеми в історії правотворчості інших держав. Але не потрібно забувати і про власну історію

права, адже на території України існували суто українські держави, які хоч і були знищені ще при «народженні», але все-таки «встигли» створити державний апарат і, відповідно, судові органи. На нашу думку, найбільш вдалу систему судочинства було сформовано саме в часи другого Гетьманату, тому у цій роботі розглядається діяльність саме цього державного утворення. Можливо, зрозумівши особливості та основні засади функціонування вищих судових інстанцій такого державного утворення як Українська держава, вдасться віднайти рішення сучасних проблем.

Українська держава була утворена внаслідок перевороту 29 квітня, коли УЦР було розпущено, а до влади прийшов Павло Скоропадський. Відразу після цих подій перед новою постало завдання якнайшвидше відновити правопорядок на території країни, що не було можливим без створення й організації якісної судової системи. При цьому протягом початкового періоду використовувались органи судової влади, що були створені УЦР. Так, Генеральний суд, створений за часів УНР, продовжував функціонувати з деякими змінами, зазначеними в «Законах про тимчасовий державний устрій України» (29 квітня 1918 р.). Перші зміни передбачали про призначення суддів гетьманом(ст. 44 вищезгаданого документу) і про надання нових функцій (ст. 43 цих законів), однією з яких було оголошення до загальної відомості всі закони і накази Уряду, слідкуючи за закономірністю їх видання[2]. Проте гетьман мав на меті провести суддівську реформу і створити замість генерального суду Державний сенат. Першим кроком до цього стало створення (17 травня 1918 р.) при Міністерстві судових справ спеціальної комісії з підготовки законопроектів про утворення Державного сенату і судових палат[3].

Згодом було прийнято закон «Про утворення Державного Сенату», відповідно до ст. 1 та 2 якого встановлювалося, що Державний сенат мав складатися із Загальних зборів Сенату та трьох Генеральних судів, а саме: Адміністративного, Цивільного та Карного. Устрій, компетенція, діловодство Державного Сенату порядок виконання постанов і зносин з іншими державними інституціями, нагляду за виконанням наказів, а також права й обов'язки senatorів тимчасово (до видання спеціального законодавчого акту) регламентувалися законами колишньої Російської імперії. Організований на зразок російського Правлячого сенату, Державний сенат тимчасово перейняв і російське процесуальне право[1].

Сенаторів уперше призначав гетьман, а згодом вони мали обиратися самим Державним сенатом і затверджуватися главою держави. До кандидатів пред'являлися такі вимоги: наявність вищої юридичної освіти і не менше 15 років трудового стажу в судових органах на посадах не нижчих судового слідчого чи товариша прокурора окружного суду, на адвокатській службі чи викладацькій роботі. Для претендентів на посаду senatorів Цивільного Генерального суду до трудового стажу зараховувався 5-річний термін перебування на посаді секретаря цивільного департаменту судової палати, а для кандидатів на посаду до Адміністративного Генерального суду - особи, що мали вищу освіту і працювали не менше 15 років на державній чи громадській

службі. До складу senatorів Загальних зборів Державного сенату могли призначатися не лише особи, що відповідали пред'явленим вимогам, а й колишні державні службовці, котрі перебували на посадах міністрів[4].

Обрання кандидата на посаду, позбавлення звання, звільнення та тимчасове усунення сенатора від посади здійснювалося шляхом голосування, за наявності кворуму у дві третини присутніх від усіх членів Державного сенату або членів Генерального суду за приналежністю. Член Державного сенату був достатньою мірою захищений від втручання у свою діяльність як з боку гетьманської адміністрації, так і самого гетьмана, оскільки правові норми, що містяться в Законі «Про утворення Державного Сенату» від 8 липня 1918 р., забезпечували недоторканність senatorів, сприяючи їм об'єктивно розглядати кримінальні, цивільні чи адміністративні справи найвищій судовій інстанції країни, виконувати інші, передбачені чинним законодавством функції [4]. Проте мали місце випадки втручання гетьмана у сферу компетенції Генерального суду, крім того, він мав можливість змінити вирок будь-якого судового органу[3], чого не було зафіксовано в часи УЦР.

Отже, Державний сенат складався з трьох підрозділів відповідно до галузей права, тимчасово регулювався законодавством Російської імперії, виконував ті ж функції, що й Правлячий сенат у Російській імперії та відігравав роль Головного воєнного суду в Українській державі. Рішення розділити Вищий судовий орган відповідно до галузей права було досить раціональним за рахунок нижче сказаних позицій. По-перше, вузька спеціалізація суддів окремої палати на окремій галузі права сприяла високій професійності працівників суду, а тому давала більше можливостей для винесення справедливого рішення. По-друге, розподіл суду на палати дозволяв прискорити процес перегляду рішень, що підвищувало ефективність діяльності суду. Дуже важливим кроком на шляху допідвищення рівня професіоналізму в діяльності судової системи і як наслідок покращення функціонування Державного сенату зокрема і всієї судової системи загалом, на нашу думку, було те, що до Вищого законодавчого органу Української держави могли потрапити лише ті, хто мав відповідну вищу освіту та необхідний стаж роботи в сфері судочинства. Але з іншого боку, як відомо з практики, зосередження широких повноважень в руках П. Скоропадського створила умови до втручання інших органів влади у діяльність судів, що, на думку деяких дослідників мало місце в Українській державі і порушує принцип незалежності суду, без якого неможлива побудова правової держави, хоча, згідно з правовими актами стосовно діяльності членів найвищої судової інстанції Державного сенату, закон створював всі необхідні умови для професійної діяльності суду і гарантував його незалежність від адміністрації, але, як відомо, на практиці все могло бути зовсім по іншому.

Список використаних джерел:

1. Лупандін О.І. Державний сенат Української держави 1918 [Електронний ресурс] // Енциклопедія історії України: Т. 2: Г-Д / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. - К.: В-во

"Наукова думка", 2004. - 688С.—Режим

доступу:http://www.history.org.ua/termin=Derzh_senat_ukr_derzhavy_1918

2. Закони про тимчасовий державний устрій України (29 квітня 1918 рік) [Електронний ресурс] // Павло Гай-Нижник доктор історичних наук, особистий сайт. – Режим доступу : [http://www.hainyzhnyk.in.ua/doc2/1918\(04\)29.zakony.php](http://www.hainyzhnyk.in.ua/doc2/1918(04)29.zakony.php)

3. Терлюк І. Я. Історія держави і права України : навч. посіб. [Електронний ресурс] / І. Я. Терлюк / уклад.: В. Д. Гончаренко, Є. О. Васильєв, В. М. Єрмолаєв та ін. – Харків: Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2012. — Режим доступу: <http://westudents.com.ua/glavy/61236-sudova-sistema.html>

4. Степанюк А. Г. Державний Сенат Української Держави у 1918 р.: нормативне забезпечення діяльності [Електронний ресурс]// Наук. стаття. — Режим доступу: <http://kaas.gov.ua/law-library/articles/s/192-derzhavnij-senat-ukrajinskoji-derzhavi-u-1918-r-normativne-zabezpechennya-diyalnosti.html>

СОЦІАЛЬНА УТОПІЯ ТА КОНЦЕПЦІЯ ДЕРЖАВИ ПЛАТОНА

Чайка Віталій В'ячеславович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ **Роговенко Марія Михайлівна**.

Найважливіший діалог Платона «Держава» складається в загальному з трьох частин. У першій частині (до кінця книги п'ятої) обговорюється питання про побудову ідеальної держави - це найранніша з утопій. Один з висновків, зроблений у цій частині, полягає в тому, що правителі повинні бути філософами. Книги шоста і сьома присвячені визначенню слова «філософ». Це обговорення становить другу частину.

Платон вважав, що суспільство потрібно розділити на 3 класи: простих людей, воїнів та філософів. І тільки філософи мають право володіти політичною владою, та їх повинно бути набагато менше ніж інші два класи. Перший раз вони повинні обиратися законодавцем, а після того їх звання переходить у спадок. Але у деяких випадках талановита дитина, яка подає надії може перейти у вищий клас, тоді як, дитина, чи молода людина може буде переведена з класу вартових у нижчий клас через те, що вона не відповідає вимогам свого класу.

На думку Платона, головна проблема полягала в тому, щоб філософи дійсно виконували наміри законодавця. З цією метою він вносить різні пропозиції, що стосуються освіти, економіки, біології та релігії. Зокрема, освіта ділиться на дві частини - музику і гімнастику. І та і інша мають у Платона більш широкий зміст, ніж на даний час: «музика» означає все, що входить в область культури, «гімнастика» означає все, що пов'язане з фізичним тренуванням і підготовкою.

Культура повинна бути призначена для перетворення людей в *благородниху* тому сенсі, який, у значній мірі завдяки Платону, добре відомий в Англії. Афіни часів Платона в одному відношенні були схожі на Англію ХІХ століття: як у тій, так і в іншій країні була аристократія, яка володіла багатством і соціальним престижем, але не мала монополії політичної влади, і в кожній з цих країн аристократія повинна була забезпечити собі таку ступінь влади, якої вона могла досягти за допомогою поведінки, що виробляє глибоке враження. У Утопії Платона, втім, аристократія управляє безконтрольно.

Виховання повинно розвивати у дітей такі якості, як серйозність, дотримання зовнішніх пристойностей і мужність. Повинна існувати строга цензура над літературою, яку молодь могла читати з самого раннього віку, і над музикою, яку їй дозволялося слухати. Матері і няні повинні розповідати дітям тільки дозволені розповіді. Читання Гомера і Гесіода не слід допускати в силу ряду причин. По-перше: вони зображають богів, які час від часу себе погано ведуть, що непедагогічно: молодь слід вчити, що зло ніколи не походить від богів, так як Бог - є творцем не всіх речей, а лише хороших речей. По-друге: у Гомера і Гесіода деякі речі розраховані на те, щоб викликати у читачів страх смерті, тоді як виховання повинно будь-якою ціною змусити молодь бажати померти в битві. Хлопців слід вчити вважати рабство гірше за смерть, і тому їм не слід давати читати розповіді про добрих людей, що плакали навіть через смерть друзів. По-третє, у Гомера є уривки, що вихваляють багаті бенкети, а також уривки, що описують жадання богів; такі уривки відбивають охоту до помірності. У силу всього цього слід засудити поетів.

Платон переходить до цікавої аргументації щодо драми. Він говорить, що хороша людина не повинна прагнути наслідувати злому, але в більшості п'єс виводяться лиходії, тому драматургу і акторові, який грає роль лиходія, доводиться наслідувати людину, яка винна у різних злочинах. Тому в п'єсах, якщо взагалі їх можна допустити, не повинні виводитися інші характери, крім бездоганних чоловіків-героїв хорошого походження. Неможливість цього настільки очевидна, що Платон вирішує вигнати всіх драматургів зі свого міста.

Далі йде мова про цензуру музики (у сучасному розумінні). Лідійська і іонійські гармонії слід заборонити, по-перше: вони виражають смуток, по-друге: вони розслабляють. Слід допускати тільки дорійські (для мужності) і фригійські (для помірності). Допустимі ритми повинні бути простими і виражати мужнє і гармонійне життя.

Тренування тіла повинно бути дуже суворим. Ніхто не буде їсти рибу чи м'ясо інакше, ніж в смаженому вигляді, і не повинно бути ні соусів, ні кондитерських виробів. Люди, виховані згідно з цими його правилами, каже Платон, не потребуватимуть лікарів.

До певного віку молодь не повинна бачити неприємних речей чи вад. Але у відповідний момент їх слід піддати «звабі», як у вигляді жахів, які не повинні лякати, так і у вигляді дурних задовольень, які не повинні спокушати. Коли ж вони витримають ці випробування, їх будуть вважати придатними стати вартовими. Юнаки, до того як вони стануть дорослими, повинні бачити війну, хоч самі не повинні воювати.

Що стосується економіки, то Платон пропонує ввести радикальний комунізм для варти і для воїнів. Вартові повинні мати невеликі будинки і їсти просту їжу, вони повинні жити, як у таборі, обідаючи в загальних їдальнях; вони не повинні мати приватної власності, крім абсолютно необхідного. Золото і срібло повинні бути заборонені. Хоча вони не багаті, але ніщо не перешкоджає їм бути щасливими; метою ж міста є щастя цілого міста, а не щастя одного класу. І багатство і бідність шкідливі, і в місті Платона не буде ні того, ні іншого. У випадку війни буде легко знаходити союзників, оскільки місто не захоче брати ніякої частки з воєнної здобичі.

Платон застосовує свій комунізм і до сім'ї. Друзі, говорить він, повинні мати все спільне, включаючи жінок і дітей. Він допускає появу труднощів, але не вважає їх нездоланими. По-перше: дівчата повинні отримувати точно таке ж виховання, як і юнаки, вивчаючи музику, гімнастику і військово мистецтво разом з юнаками. Жінки повинні мати в усіх відношеннях повнурівність з чоловіками. Однакове виховання, яке робить чоловіків хорошими вартовими, зробить і жінок хорошими вартовими. «У ставленні до охорони держави природа жінки та чоловіка та ж сама ...» Поза сумнівом, між чоловіками і жінками є відмінності, але вони не мають ніякого відношення до політики. Деякі жінки схильні до філософії та годяться як вартові, деякі з жінок войовничі і могли б бути добрими воїнами.

Законодавець, обравши в якості варти деяких чоловіків і жінок, накаже, щоб вони жили в загальних будинках і харчувалися за загальним столом. Шлюб, як ми вже знаємо, буде радикально перетворений. На деяких святах жінок і чоловіків будуть поєднувати, як їх навчають вірити, нібито за жеребом у такій кількості, яка необхідна для збереження сталої чисельності населення; але насправді правителі міста будуть виробляти маніпуляції з жеребом, виходячи з евгенічних принципів. Вони будуть влаштовувати так, щоб кращі представники вартових мали найбільше дітей. Всі діти будуть після народження відбиратися у своїх батьків і будуть ухвалені серйозні запобіжні заходи, щоб батьки не знали, які діти є їхніми дітьми, а діти не повинні знати, хто їх батьки. Дітей з фізичними вадами та дітей гірших батьків «стануть приховувати як слід в таємному і невідомому місці». Дітей, народжених від шлюбів, не санкціонованих державою, слід вважати незаконними. Матері повинні бути у віці від двадцяти до сорока років, батьки - від двадцяти п'яти до п'ятдесяти п'яти. Поза цього віку спілкування між статями має бути вільним, але примусовими є аборт або дітовбивство. Проти «шлюбів», що влаштовуються державою, зацікавлені сторони не мають права заперечувати; вони повинні керуватися думкою про свій обов'язок перед Державою, а не якими-небудь пересічними почуттями, які зазвичай прославляли вигнані поети.

Оскільки дитина не знає, хто його батьки, вона повинна називати «батьком» кожного чоловіка, який за віком міг би бути йому батьком; це також відноситься до «матері», «брата», «сестри». Не може бути шлюбу між «батьком» і «дочкою» або «матір'ю» і «сином». Взагалі (але не абсолютно) шлюби між «братом» і «сестрою» не повинні допускатися.

Передбачається, що почуття, що зв'язуються в даний час зі словами «батько», «мати», «син» і «дочка», будуть все ще зв'язуватися з ними і при нових порядках, встановлених Платоном; наприклад, молода людина не буде бити старого, тому що цей старий міг би виявитися його батьком.

Отже, основна думка полягає в тому, щоб звести до мінімуму приватновласницькі почуття і таким чином усунути перешкоди, які стоять на шляху до панування духу громадськості.

Розмірковуючи про справедливість, Платон підкреслював, що справедливість у суспільному житті – це такий соціальний устрій, за якого існує мудрий поділ праці між прошарками населення, кожен успішно займається своєю справою, а також існує твердий і надійний правопорядок.

Список використаних джерел:

1. Платон. Держава / Пер. з давньогр. Д. Коваль. — К.: Основи, 2000. — 355 с.
 2. Данильян О.Г. Філософія: підручник / О.Г.Данильян, О.П.Дзьобань. — Х.: Право, 2013. — 432 с.
- Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія: Підручник. — 2.вид., випр., доп. — К.: Академвидав, 2006. — 592 с.

ПОНЯТТЯ ОБМЕЖЕНЬ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРАВІ

Чорна Вікторія Григорівна, доцент кафедри адміністративного права і процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент.

Розкриваючи теоретичні підходи щодо визначення змісту досліджуваної нами правової категорії «правові обмеження» слід розкрити ознаки, що характеризують дане правове явище.

Теоретик А.В. Малько виділяє загальні ознаки правових обмежень: 1) пов'язані з несприятливими умовами (загроза або позбавлення певних цінностей) для здійснення власних інтересів суб'єкта, бо спрямовані на їх стримування і одночасно на задоволення інтересів протилежної сторони і громадських інтересів в охороні та захисті; 2) повідомляють про зменшення обсягу можливостей, свободи, а значить, і прав особистості, що досягається за допомогою обов'язків, заборон, покарань і т.д.; 3) позначають собою негативну правову мотивацію; 4) припускають зниження негативної активності; 5) спрямовані на захист суспільних відносин, виконують функцію їх охорони [1, с.232].

А.В. Басов виділяє наступні ознаки правових обмежень: 1) представляють собою певні юридичні та фактичні наслідки у вигляді «незручних» умов для здійснення правових інтересів відповідних суб'єктів (фізичних та юридичних осіб), права і свободи яких обмежуються, при одночасному задоволенні

«правових інтересів» суб'єкта владних повноважень, що запровадив дані обмеження, або інтересів третьої сторони, що зацікавлена у запровадженні таких обмежень; 2) завжди представляють собою зменшення «вільної» (тобто дозволеної нормами права) поведінки (дій); 3) обмеження, що запроваджуються у зв'язку з виникненням надзвичайних ситуацій, завжди мають встановлені нормами права (законом) межі їх реалізації; 4) правомірне обмеження в умовах виникнення надзвичайних ситуацій встановлюється лише відповідним уповноваженим суб'єктом, із дотриманням процедури, що визначена в нормативно-правових актах (законах); 5) обмеження, що застосовується в умовах виникнення надзвичайних ситуацій, завжди пов'язане із розширенням компетенції органів державної влади, що відповідальні за ліквідацію негативних наслідків надзвичайної ситуації. Разом з тим, А.В. Басов виділяє ознаки правових обмежень, що виникають у зв'язку з введенням воєнного стану чи надзвичайних ситуацій, що є, в більшій мірі, предметом наукових досліджень науковця.

К.К. Гасанов і А.В. Стремоухов в науковій статті, яка називається «Абсолютні права людини і обмеження прав» виділяють чотири суттєві ознаки, які характеризують правові обмеження: 1) несприятливі умови (загроза або позбавлення певних цінностей) для здійснення власних інтересів суб'єктів, спрямованих на їх стримування і одночасно на задоволення суспільних інтересів в охороні та захисті; 2) негативний характер, тобто використання переважно примусових, силових засобів; 3) зменшення обсягу можливостей, свободи, що здійснюється за допомогою обов'язків, заборон, заходів захисту, покарань і т.п., які зводять різноманітність у поведінці суб'єкта до певного, «граничного» стану; 4) спрямованість на охорону суспільних відносин, індивідуальної і колективної волі» [2, с.173].

А.М. Денисова виділяє наступні ознаки правових обмежень: 1) вони пов'язані з негативними умовами здійснення власних інтересів суб'єкта через спрямування їх на утримання та одночасно на задоволення інтересів протилежної сторони та суспільних інтересів в їх охороні та захисті; 2) повідомляють про зменшення обсягу можливостей, свободи, а отже, і прав особистості, які досягаються за допомогою обов'язків, заборон, покарань і т.д.; 3) являють собою негативну правову мотивацію; 5) їх основним призначенням є зменшення негативної активності суб'єкта в сфері права; 6) націлені на захист суспільних інтересів, оскільки виконують функцію охорони суспільних відносин в цілому [3, с.639-640].

Н.І. Матузов, А.В. Малько стверджують, що правові обмеження необхідні для того, щоб недоліки владної особистості не трансформувалися в пороки державної влади [1, с. 66]. Автори стверджують, що відносно виконавчої влади використовуються обмеження відомчої нормотворчості і делегованого законодавства, наприклад, встановлені в законі визначені терміни президентської влади, вотум недовіри уряду, імпічмент, заборона відповідальним працівникам виконавчих органів обиратися до складу законодавчих структур, займатися комерційною діяльністю тощо [1, с.67].

М.Г. Маковецька відзначає, що правові обмеження не можна безпосередньо пов'язувати з функцією стримування протиправного діяння, вони, як правило, носять превентивний характер, застерігають від можливих несприятливих по- наслідків як суб'єктів, щодо яких діють обмеження, так і інших осіб [4, с.235].

При цьому не можна не погодитися зі справедливим зауваженням К.І. Рудневої про те, що об'єктом того несприятливого впливу, на який направлено правове обмеження «... може бути не тільки захист спільних інтересів або інтересів контрсуб'єкта, а й захист інтересів самих суб'єктів таких обмежень» [5, с.128].

В.С. Четверіков досліджуючи сутність та зміст адміністративно-правових відносин акцентує увагу на особливостях правосуб'єктності суб'єктів даних відносин, що виникають у зв'язку з наявністю певних обмежень за віком, станом здоров'я, встановленим в судовому порядку соціальним статусом і ін. [6, с.89]. Водночас науковець, акцентує увагу на існуванні широкого кола обмежень, що характеризуються адміністративним, правовим, економічним та психологічним характером.

В.К. Колпаков в підручнику «Адміністративне право» відмічає закономірність, що «чим дійовішими є заходи щодо обмеження впливу негативних закономірностей, тим ефективнішим є управління, тим швидше і краще розв'язуються назрілі питання і досягаються поставлені цілі» [7, с.19].

Таким чином, слід відзначити, що в юридичній науці, на сьогоднішній день, зустрічається постійне ототожнення таких правових понять як «правові обмеження» та «обмеження прав і свобод». Разом з тим, ми вважаємо, що дані поняття є родовидовими, де правові обмеження є родовим поняттям, а обмеження прав видовим.

Отже, підсумовуючи вище викладене вважаємо, що **правові обмеження** – це визначені нормативно-правовими актами індивідуальні (суб'єктні) та конкретні заходи адміністративно-правового характеру, які застосовуються шляхом вчинення відповідних дій уповноваженими суб'єктами публічної адміністрації, які направлені на координацію поведінки та дій суб'єкта-адресата в відповідні межі, рамки, правила, що продиктовано родом її діяльності, правовим статусом.

Водночас, ознаками правових обмежень, на нашу думку, є: 1) знаходять своє вираження у обов'язках, заборонах, застосуванні відповідних заходів відповідальності, що виражені у відповідних адміністративно-правових, кримінально-правових, цивільно-правових та дисциплінарних нормах законодавства; 2) є полігалузевим засобом правового регулювання; 3) визначають межі, міру свободи вибору дій суб'єкта, яка починається там, де закінчується свобода вибору іншого; 3) знаходять своє вираження через захист прав і свобод від зловживань з боку іншого суб'єкта дії якого направлені та посягають на гарантовані державою права і свободи; 4) суб'єктом застосування є уповноважений суб'єкт публічної адміністрації, а суб'єктом-адресатом – фізична чи юридична особа щодо якої застосовуються відповідні обмеження; 5) не допускають виникнення правового конфлікту між суб'єктами-адресатами,

суб'єктами-адресатами та уповноваженими суб'єктами, між декількома уповноваженими суб'єктами; 6) створюють мотивованість примусового підкорення волі; 7) правові обмеження стримуються правовими стимулами, а правові стимули стримуються правовими обмеженнями; 8) за допомогою правових обмежень можна примусити індивіда до відповідної поведінки та вчинення необхідних дій; 9) ціллю є обмеження волі суб'єкта-адресата в прийнятті відповідних рішень.

Список використаної літератури:

1. Матузов Н.И., Малько А.В. Теория государства и права : учебник. - М. : Юристъ, 2004. - 245 с.
2. Гасанов К.К., Стремоухов А.В. Абсолютные права человека и ограничения прав // Правоведение. – 2004. - №1. – 173 с. URL. <http://www.km.ru/referats/70BB5D671BF04385B498C478B2228C2D>
3. Теория государства и права. Курс лекций / Под ред. Н.И. Матузова и А.В. Малько. – М., 1997. – 672 с.
4. Маковецкая М.Г. Понятие правовых ограничений прав и свобод человека // Вестник Нижегородского университета им. Н.И. Лобачевского, 2012. - № 6 (1). - С. 233–237.
5. Руднева К.И. Правовое регулирование передвижения населения на территории Российской Федерации и реализация права свободного передвижения : дисс ... канд. юрид. наук. : спец. 12.00.02 «Конституционное право; муниципальное право». – Москва, 2002. - 26 с.
6. Четвериков В.С. Административное право. Серия «Высшее образование». - Ростов-на-Дону : Феникс, 2004. – 512 с.
7. Колпаков В. К., Кузьменко О. В. Адміністративне право України: Підручник. - К.: Юрінком Інтер, 2003. - 544 с.

ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ГРОШОВИХ ЗНАКІВ

Шакотько Катерина Віталіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Антонюк Поліна Євгенівна**.

Незалежна Українська держава послідовно йде шляхом корінної перебудови соціального та економічного життя суспільства. Серед злочинів, найбільш характерних для нашого сьогодення, особливе місце займає таке кримінальне явище, як виготовлення чи збут підроблених грошей. Вказаний злочин підриває кредитно-грошову систему та фінансову політику держави та відноситься до злочинів міжнародного характеру, оскільки виготовлення і збут підробленої валюти негативно впливають на нормальні відносини між

країнами та завдають шкоди міжнародному економічному розвитку і співробітництву.

Створення в Україні остаточно сформованої грошової системи з постійною національною валютою вимагає застосування всіх необхідних заходів її захисту. Але, розвиток науково-технічного прогресу, удосконалення сучасного обладнання, все ж таки дає можливість злочинцям виготовляти все більш кращі підроблені грошові знаки, і це стосується не тільки національної, а й іноземної валюти (більш за все – доларів США).

Так, предметами підробки можуть бути:

- грошові знаки (банкноти) національної валюти;
- розмінні металеві монети;
- іноземна валюта.

Банкнота вважається підробленою, якщо хоча б один окремих її фрагмент виготовлений іншим засобом, ніж передбачено встановленими державними стандартами. Це відноситься до: водяного знаку, захисної стрічки, суміщеного малюнка, мікротексту, рельєфних елементів, і в першу чергу до способу друку.

В залежності від технічних засобів, що використовуються злочинцями, виділяють наступні способи підробки грошових знаків:

1)Графічний (малювання).

2)Ксерографічний.

3)Принтерний.

4)Поліграфічний: з набору типографського шрифту; з форм високого друку, виконаних вручну (гравіювання і вирізання на гумі); з форм, виконаних фотоцинкографським способом; з форм плоскої печатки, отриманих фотохімічним способом.

З метою якісного захисту грошових знаків від підробки на всіх етапах їх створення застосовуються захисні елементи. Найбільш ефективними вважаються технологічні та поліграфічні елементи захисту:

- Водяний знак - видиме на білій площині банкноти у разі розглядання її проти світла, графічне зображення в різних тонах (світліший та темніший від паперу). Водяні знаки представлені звичайно у виді зображень визначеного тексту або їхніх сполучень, утворених за рахунок локальних розходжень в оптичній щільності папера. Водяні знаки можна класифікувати по: матеріалу - папір або пластик; за структурою - локальні, розподілені, що сполучаються (смуга водяних знаків), кольорові; зображенню водяного знака - портрети, тематичні малюнки, орнаменти; захисту самих водяних знаків - запечатування захисною фоновною сіткою полю чи водяного знака.

- Захисна стрічка: використовуються полімерні, металеві або металізовані смужки шириною від 0,4 до 1,5 мм товщиною до 50 мкм. Захисні нитки і смуги можуть бути з круглим перетином, прямокутним, з перетином неправильної форми з накаткою. За допомогою електролітичного нанесення оксидної плівки поверхня нитки офарблюється в різні кольори, що дозволяє використовувати для ідентифікації дійсності оптичні методи. Також з метою захисту на останніх досить часто виконують мікротекст.

-Антискамерна сітка - розміщені під різними кутами тон і лінії, які за копіювання чи сканування банкноти можуть утворювати на копії елементи захисної сітки з обох боків банкноти.

- Суміщений малюнок - який розташований в одному місці на лицьовому та зворотному боках банкноти. Всі його елементи збігаються та доповнюють один одного під час розглядання банкноти проти світла.

- Райдужний друк – поступовий перехід одного кольору захисної сітки, виконаної суцільними лініями без розривів, до іншого (захисна сітка з обох боків банкноти).

-Мікротекст – написина банкнотах, які можна прочитати за допомогою збільшувальних приладів.

- Рельєфні елементи – елементи друку, що виступають над поверхнею паперу, шершавість яких відчувається на дотик кінчиками пальців (портрет і написи, номінал цифрами, кодове зображення, знак для сліпих на лицьовому боці).

Розпізнати ймовірну підробку можливо шляхом проведення слідчого огляду підозрілих грошових банкнот, в ході якого виявляються ознаки підробки.

Для з'ясування способу підробки, джерела походження грошових знаків, якості матеріалу, що застосовувався для підробки, та отримання доказової інформації, призначається судова експертиза документів: техніко-криміналістична та матеріалознавча.

Серед спектру завдань криміналістичного дослідження банкнот можна виділити чотири найголовніші напрямки: а) встановлення обставин виготовлення підроблених грошових знаків або їх фрагментів; б) встановлення наявності в них змін та обставин їх виникнення; в) відновлення початкового змісту банкнот, що зазнали змін; г) ідентифікація реквізитів, матеріалів банкнот та осіб виробників.

Безпосередніми об'єктами дослідження паперових грошей є: реквізити - поліграфічні та неполіграфічні зображення, тексти, водяні знаки, кольорові і здатні до флуоресценції волокна, конфетті, захисні нитки, голографічні зображення тощо; матеріали - папір, фарба, клей, матеріали включень і т.п.; технічні засоби для виготовлення підроблених грошових знаків - поліграфічне обладнання, фотоформи та форми для друку, комп'ютерна і розмножувальна оргтехніка, штампи та багато іншого.

Вивчення об'єктів будь-якої групи потребує сумісних зусиль спеціалістів різного профілю. Рішення ідентифікаційних завдань виконується на основі аналізу фактичних даних, отриманих в результаті вирішення діагностичних завдань. Для вирішення поставлених завдань судові експерти застосовують систему методів: візуального порівняльного дослідження; мікроскопічного дослідження за допомогою сучасних вимірювальних мікроскопів; оптичного накладення; фотографування із значним збільшенням (макро- і мікроскоп); зйомка в струмах високої частоти; дослідження в м'яких рентгенівських, УФ- та ГЧ-променях спектру; профілографування штрихів відбитків; дослідження

фізичних (магнітних та електричних) властивостей матеріалів банкнот; хімічні методи дослідження.

CRIME COMBATING IN NICARAGUA

Шакотько Катерина Віталіївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: старший викладач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Драмарецька Лариса Борисівна**.

This report describes overall crime and safety situation in Nicaragua. Nicaragua has low overall reported crime rates, but U.S. citizens still experience a significant number of violent and non-violent crimes. In 2015, the most frequent violent crime reported by U.S. citizens was robbery (accounting for 87 percent of all violent crime reports). U.S. citizens also reported sexual assaults and other violent crimes. For 40 percent of robberies, victims reported that the perpetrator possessed a weapon, but acts of physical violence either with or without a weapon were reported 59 percent of the time (over double the rate of 2014). The municipalities with the highest rates of criminal complaints per 10,000 inhabitants were Bluefields, Granada, Ciudad Sandino, Puerto Cabezas, Diriamba, and Granada. In 2015, the majority of crime reports by U.S. citizens were from the municipalities of Managua, Granada, Rivas, and Leon. The most frequent locations where crimes were reported were roadways, hotels, restaurants, and tourist areas. The majority of violent crimes were reported to occur at night. U.S. citizens also reported incidents of non-confrontational thefts and burglaries. In 2015, the most frequently reported non-violent crime from U.S. citizens was theft from or parts of a motor vehicle. Over half of thefts from motor vehicles occurred while drivers and occupants were distracted by a flat tire. According to the government's 2014 official statistics of reported crimes (the most recent available), the overall homicide rate was 8 people per 100,000 inhabitants. The homicide rate in the Southern Caribbean Coast Autonomous Region was 33 people per 100,000 inhabitants. Other areas with homicide rates significantly above the national average were the "Mining Triangle," which is comprised of the three Northern Caribbean Coast Autonomous Region municipalities of Siuna, Rosita and, Bonanza (18 people per 100,000 inhabitants); Jinotega (14 people per 100,000 inhabitants); the Northern Caribbean Coast Autonomous Region (13 people per 100,000 inhabitants); and Zelaya Central (12 people per 100,000 inhabitants). So, consider the widespread types of crimes committed in Nicaragua.

One of those is transportation-safety situation. Road conditions vary, and the risk of traffic accidents is enhanced by frequent road hazards, pedestrians, and other drivers. Driving is on the right side. Although some of the principal highways connecting the major cities are in good condition, drivers should be aware that torrential seasonal rains take a heavy toll on all roads. Roads commonly have potholes, have unpainted speed bumps, are poorly illuminated, narrow, without shoulders, and often missing manhole covers. Speed limits vary depending on the

type of road, and traffic rules are inconsistently enforced. Be on the lookout for detours and slow traffic. In general, road signs are poor or non-existent. Drivers will frequently encounter vehicles without lights, animals, bicycles, and pedestrians, all of which are difficult to see at night, even on main thoroughfares in Managua. Motorcycles dart in/out of traffic with little/no warning, taxis stop in the middle of the road to negotiate with potential passengers, and buses often travel in the oncoming lane to avoid traffic jams. Sidewalks are not common, so drivers must be aware that pedestrians often walk on main roads, including on busy thoroughfares, and often do not look both ways before crossing the street. Pedestrian bridges, when present, are often not used. Many vehicles are in poor condition, travel very slowly, and break down without warning. Drivers should be especially careful on curves and hills, as many drivers will pass on blind spots, and vehicles stop without warning and pass in "no passing" zones. Road travel after dark and in dark areas is especially hazardous.

Transit police conduct most traffic-related enforcement stops on foot at static locations sometimes marked by traffic cones in which officer(s) will signal to a driver to pull over. Police vehicle enforcement stops are less common. After being given a traffic violation, the normal process involves police confiscating the driver's license until the fine is paid. After paying the associated fee at a bank, the driver must go with proof of payment to Transit Police Headquarters (or a police station if it occurs outside of Managua) to recover the license and show proof of payment. In practice, however, foreigners are rarely able to recover their licenses even after paying their fees due to delays in transferring the license from the place of detention to the Transit Police office. Most foreigners leave the country before the transfer takes place.

The second of those is political, economic, religious, and ethnic violence. 2016 is an election year, and the potential for demonstrations and political rallies remains high.

In 2011, national elections led to widespread demonstrations and political rallies in Managua. Violence also escalated in rural communities. Confrontations between the largest political parties erupted along main thoroughfares and locked down Managua for brief periods. The use of riot control, mortars, and rocks as well as sheer numbers of people led to some precarious situations.

In 2015, political, economic, and social demonstrations occurred frequently. A large number of demonstrations involved opposition to the proposed building of an interoceanic canal and demands for transparent elections. The motives for other demonstrations included workers/veterans rights, availability of public utilities, traffic/transportation concerns, and other national issues.

Most demonstrations begin peacefully, but the presence of counter-demonstrators or police can lead to an escalation in tension and violence. Typically, protests in Managua take place at major intersections or rotundas. Outside of the capital, they often take place in the form of road/highway blockages. Protests have included the use of gunfire, tear gas, fireworks, rock throwing, tire/vehicle burning, and road blocks. *And the third of those is medical emergencies.* Emergency phone numbers vary by department. In Managua, dial 101 for the Emergency Line for International Tourists (English and Spanish are spoken; however, this number is only

available to Claro cell phones). Dispatchers will coordinate an emergency response. Dial 128 for Cruz Roja (Red Cross) ambulance service (Spanish only). Dial *911 for fire department for fire or ambulance (Spanish only). Medical care is very limited, particularly outside Managua. Basic medical services are available in Managua and many small towns/villages. However, treatment for serious medical issues is often unavailable or available only in Managua. Emergency ambulance services (which are poor and do not meet U.S. standards) and certain types of medical equipment, medications, and treatments are not widely available. Physicians and hospital personnel frequently do not speak English, and medical reports are written in Spanish. Patients must have good Spanish language skills to utilize local medical resources.

Individuals are taken to the nearest hospital that will accept a patient. This is usually a public hospital unless the patient or someone acting on his/her behalf indicates that s/he can pay for a private hospital. Payment for medical services is typically done on a cash basis, although the few private hospitals will accept major credit cards for payment. With rare exceptions, U.S. health insurance plans are not accepted. Travelers should prepare to pay medical practitioners and hospitals at the time of service or even before treatment is given. In most cases, private hospitals will require full payment or a significant deposit before any treatment will be given, even in life or death cases.

So, whatever the reasons for Nicaragua's success, the world is starting to pay attention. Panama, Venezuela and Peru have sought security advice, while Granera has been invited to explain Nicaragua's security model to the European Union. Honduran President Porfirio Lobo recently paid a visit to Managua to discuss issues of organized crime and violence, and said that he was especially interested in Nicaragua's social policies; "It's very important for us to know their experiences." Granera, who attended another security conference in Panama this week, said that Nicaragua had been described as a "new security paradigm."

Список використаних джерел:

- <https://www.osac.gov/pages/ContentReportDetails.aspx?cid=19504> [Електронний ресурс]
- <https://ru.wikipedia.org> [Електронний ресурс]
- <https://www.numbeo.com/crime/country> [Електронний ресурс]

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Шевченко Віктор Олександрович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративної діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Білик Вадим Миколайович**.

Становлення України як незалежної, демократичної держави визначає потребу протидії соціальним явищам, які негативно впливають на розвиток суспільних відносин і створюють загрозу існуванню принципам, притаманним правовій державі. Одним із таких небезпечних явищ, яке стоїть на заваді належного розвитку будь-якої держави, є корупція. Вона створює перешкоди нормальному розвитку правової, економічної, політичної та інших сфер суспільного життя. За таких умов у суспільстві виникає соціальна напруга, породжується недовіра громадян до органів державної влади, зокрема до осіб, що її представляють.

Факти корупції всередині правоохоронних органів особливо вражають суспільство і громадськість, підривають довіру громадян до всієї системи правоохоронних органів та державних інституцій. Корупція в органах Національної поліції України негативно впливає на результати боротьби зі злочинністю. Вона є тим фактором, який сприяє уникненню злочинців від відповідальності, позначається на дотриманні самими працівниками поліції дисципліни та законності.

Проблему корупції серед працівників органів Національної поліції України необхідно розглядати у контексті загальної криміналізації соціальних сфер діяльності країни, чому сприяє політична та економічна нестабільність у поєднанні з недосконалістю законодавства, внаслідок чого послаблюється система державного управління та контролю. Сприятливою умовою корупції є закріплення у свідомості громадян уяви про те, що за допомогою корупційних діянь створюються можливості для вирішення проблемних питань. Фактором, що сприяє поширенню корупції є низька ефективність діючих антикорупційних заходів.

Ми підтримуємо думки вчених та працівників правоохоронних органів про те, що антикорупційна політика повинна стати постійною складовою частиною державної політики. Антикорупційні заходи повинні мати цілісну узгоджену систему правових, організаційних, управлінських заходів, які мають поширюватись на всі сфери діяльності держави та ґрунтуватись на науковому розумінні природи корупції, аналізі причин, що сприяють її існуванню відповідно до розвитку суспільних відносин у державі. Основні принципи запобігання корупції мають бути викладені у спеціальному законі, який необхідно постійно вдосконалювати з врахуванням розвитку механізму вчинення корупційних діянь.

Заходи запобігання та протидії корупції ефективними будуть тоді, коли вчиняти правопорушення та злочини з ознаками корупції буде ризикованою й матеріально не вигідною справою. Стримуючим фактором працівників органів Національної поліції України до подібних правопорушень має бути належний рівень соціального забезпечення працівників органів Національної поліції України усіх категорій, що зумовить підвищення їхнього соціального статусу та престижу служби в органах поліції. Разом з тим, ці соціальні фактори повинні вплинути на підвищення вимог до виконання працівниками поліції завдань служби, професійного вдосконалення, кар'єрного росту.

РАДИКАЛІЗМ ТА ЕКСТРЕМІЗМ ЯК ВНУТРІШНІ ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ

Шевчук Дмитро Олександрович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Марков Михайло Миколайович**.

Поняття «радикалізм» в сучасній політичній психології має декілька значень, а саме: «психологічний механізм якісного перетворення політичних процесів, що передбачає рішучі і безкомпромісні дії для досягнення мети; політичний рух, що дотримується крайніх засобів досягнення мети; соціокультурна традиція, обумовлена відповідним типом особистості та національно-цивілізаційними особливостями суспільства та держави» [6, с. 382].

Радикалізм виконує наступні функції у політичному процесі:

1. сигнально-інформаційна про ступінь неблагополуччя суспільно-політичного середовища;
2. розрядка соціальної напруженості шляхом виходу незадоволення, що накопичилося;
3. тиск на політичні інститути, підготовку, прийняття і проведення політичних рішень;
4. корегування політичного курсу;
5. стимулювання корінних політичних змін, інновацій.

Радикалізм може виявлятися в різних формах нігілізму, екстремізму, тероризму, революціонізму [6, с. 387].

Екстремізм - це напрям або точка зору, яка демонізує всіх із протилежними поглядами, характеризує людей абсолютно позитивно чи негативно. Екстремісти ідентифікують людей, які не входять до їхньої групи, нижчим класом людства [8, с.227].

Екстремізм – прихильність в ідеології й політиці до крайніх поглядів і засобів у досягненні певних цілей. Екстремізм виступає проти громад, структур та інституцій, намагаючись підірвати їхню стабільність, розхитати та ліквідувати їх заради своїх цілей (переважно силовими методами) [7, с.212].

Основне джерело екстремізму – кризовий стан суспільства, наслідком якого є аномія. Прояви екстремізму різноманітні, від збудження громадянської ненависті до функціонування незаконних збройних формувань. Залежно від об'єкта екстремістської діяльності можна виділити такі різновиди екстремізму: політичний, релігійний, націоналістичний (етнічний або націонал-екстремізм), екологічний [9, с.181].

Загрози екстремізму для національної безпеки держави виявляються у посяганнях на конституційний лад і територіальну цілісність країни, використанні неправових, насильницьких методів політичної боротьби, що становлять загрозу життю та здоров'ю громадян, сприяють ескалації соціально-політичного напруження в державі тощо.

Дестабілізаційні загрози-ситуації, спровоковані суб'єктами екстремізму,

порушують баланс механізмів забезпечення національної безпеки держави, оскільки спрямовуються на ліквідацію її незалежності, насильницьку зміну конституційного ладу, порушення суверенітету і територіальної цілісності тощо. Серед наведених загроз на підставі законодавчої практики України та інших держав [4; 1; 2; 3; 4] можна визначити такі:

1. спроби насильницької зміни засад конституційного ладу і посягання на територіальну цілісність країни.

2. Посягання на безпеку держави.

3. Пропаганда насильства, війни, виключності або неповноцінності громадян залежно від їхнього соціального статусу, релігійних переконань, національної або мовної приналежності, скоєння актів вандалізму щодо державних символів, культових споруд тощо.

4. Поширення інформації антидержавницького провокаційного спрямування, що підриває авторитет і престиж України, органів державної влади та місцевого самоврядування, осіб, уповноважених на виконання функцій держави.

Список використаних джерел:

1. О борьбе с экстремизмом: закон Республики Таджикистан от 08.12.2003 № 69. – URL : <http://www.cisatc.org/135/155/285/481.html>.

2. О противодействии экстремизму: закон Республики Беларусь от 04.01.2007 № 203-3. – URL : <http://pravo.by/main.aspx>.

3. Про боротьбу з тероризмом : закон України від 20.03.2003 № 638-IV (редакція від 05.01.2013, підстава 5502-17) // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/638-15>.

4. Про протидію екстремізму : проект закону від 10.07.2007 № 4010. - URL : <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls>

5. Модельный закон «О противодействии экстремизму»: принят на тридцать втором пленарном заседании Межпарламентской Ассамблеи государств-участников СНГ (постановление № 32-9 от 14 мая 2009 г.). - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.cisatc.org/135/154/250>. - Название с экрана.

6. Политическая психология: Учебное пособие для высш. школы / Под. общ. ред. А.А. Деркача, В.И. Жукова, Л.Г. Лаптева. - М.: Акад. Проект; Екатеринбург: Деловая книга, 2011. – 516 с.

7. Філософія політики. Короткий енциклопедичний словник. - К. : Знання України, 2002. – 580 с.

8. Цебенко О. Екстремізм як загроза національній безпеці / О. Цебенко // Гуманітарні та соціальні науки : матеріали III Міжнародної конференції молодих вчених НСС-2011 (24-26 листопада 2011 року, Львів, Україна) / Національний університет «Львівська політехніка». - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. – с.225-227.

9. Шахов, В. А. Екстремізм [Текст] / В. А. Шахов; ред. Ю. С. Шемшученко, В. Д. Бабкін, В. П. Горбатенко // Політологічний енциклопедичний словник. - К.: Генеза, 2004. - с. 181.

LAW ENFORCEMENT IN THE NETHERLANDS

Шимків Анастасія Любомирівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: старший викладач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Драмарецька Лариса Борисівна**.

There is one national police force in the Netherlands, leads by one Commissioner and consists of ten Regional Units and one Central Unit, each with its own Chief Constable. There are about 55,000 police employees serving in the Netherlands. Selected police officers may also be deployed in a riot police Mobile Unit. Mobile units are called in to deal with serious public order offenses. Tasks of the Dutch police force include: dealing with traffic issues: traffic surveillance, handling traffic accidents, advising citizens and municipalities, traffic congestion security, deploying mounted police, sniffer dogs and forensic expertise, combating all forms of serious violence and terrorism, combating serious, organized forms of criminality of a national or international character which undermine the rule of law or vital infrastructure.

The police also have the power to use force. This power is often called the "monopoly on force". The police is one of the few organizations in the Netherlands that are allowed to use force. Officers have investigative powers and can exercise it while off duty. The investigative powers of the police are for example described in the Police Law, the Arms and Munitions Law, the Opium Law, the Road Traffic Law 1994, the Entry Law and the Code of Criminal Procedure.

These powers are bound by very strict rules. Police powers, like wiretapping, observation or searching premises, can only be used after permission is granted by the examining judge. The Dutch government is keen to put more and more police in municipality called "police on the street". Surveillance is done from the patrol car, a motorbike or a horse. Especially in crowded malls surveillance is often done on foot or (motor)bike. The police in a municipality are available 24 hours every day for basic law enforcement.

More and more often the police officers will visit schools to teach pupils about drug prevention, vandalism or sex on the internet. Police officers in the Netherlands cooperate with other services. For example, ambulance services, doctors and the fire brigade. The police cooperates closely with support organizations that can continue providing support when the abilities of the police to do so come to an end.

A police officer will be armed with a truncheon, pepper spray, and a service weapon (*pistol*, defined as a 9x19 mm semiautomatic). Officers who belong to arrest and support units will also be equipped with explosives, noise and smoke grenades, electric batons, grenade launchers.

The Police Academy of the Netherlands is the centre for training, knowledge and research for the Dutch National Police. It is a dynamic organization, offering training and knowledge programs on the highest level, anticipating developments in society and translating these into customized education programs. The Police

Academy cooperates with the National Police and other partners in the field of security, education, knowledge and research. The police training system is competence-based; to tie in with police practice and the authorities and competencies police officers need to be able to do their job.

The Dutch National Police has the unique and important job of maintaining legal order.

Список використаних джерел:

1. <https://www.government.nl>
2. <https://www.loc.gov/law/help/police-weapons/netherlands.php>
3. <https://www.politieacademie.nl/english>

ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВІ ВИМІРИ ЕВТАНАЗІЇ

Шкідченко Владислав Петрович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ, кандидат філософських наук **Носенко Олександр Володимирович**.

Актуальність теми полягає в тому, що на сьогодні з розвитком нових медичних технологій, гостро постає питання про таке поняття, як евтаназія. На днях стало відомо, що в Бельгії, в рамках закону, прийнятого у 2014 році Що б міг означати цей факт? Крок до глобальної легалізації легкої смерті, чи помилка суспільства в питаннях вибору цінностей життя? З історії нам відомо, що даний термін ввів Англійський Філософ Френсіс Бекон (1561-1626) для позначення легкої, безболісної смерті.

Евтаназія як новий спосіб медичного вирішення проблеми смерті актуалізується під впливом, по-перше, науково-технічних досягнень в медичній практиці, зокрема, завдяки розвитку реаніматології, науки, що вивчає механізми вмирання та оживлення вмираючого організму, що робить можливим керування процесом вмирання.

Станом на 2009 рік, деякі форми добровільної евтаназії були офіційно дозволені в Бельгії, Люксембурзі, Нідерландах, Швейцарії, і в деяких штатах США. Станом на 2004 рік в Україні такі дії медика заборонені законом, і розглядаються як умисне вбивство.

Метою нашого дослідження є з'ясування проблеми евтаназії з етико-філософської та правової позицій.

Для досягнення поставленої мети потребують вирішення наступні завдання:

- дослідити основні підходи до розуміння поняття «евтаназія»;
- розглянути і дати характеристику різних форм реалізації права на смерть;

- систематизувати зарубіжний досвід в сфері вирішення основних проблем евтаназії;
- визначити основні напрямки та перспективи реалізації права на смерть в Україні.

Об'єктом наукової роботи є сукупність суспільних відносин в сфері реалізації права на смерть

Предметом наукової роботи є роль та місце евтаназії в життєдіяльності людини та суспільства; норми вітчизняного та зарубіжного законодавства, регламентуючого здійснення евтаназії; філософсько-правові підходи до питання реалізації права на смерть.

Межа права на життя в питанні евтаназії, є дуже хиткою. Хоча евтаназія в багатьох країнах заборонена, і це чітко прописане в основних державних документах, все ж для наукового дослідження такий закон не може мати вирішального значення. Право на життя розглядається паралельно із правом на смерть. Поступово виникає тенденція вирішення даного питання із зміною вектору розуміння гуманного ставлення до життя .

Позиція релігії до евтаназії має здебільшого негативний характер. Кожна з релігій трактує явище евтаназії по-своєму, посилаючись як на історичну практику так і на основу віровчення. «Одна з причин непримиренного ставлення церкви до евтаназії полягає в тому, що остання не хоче допустити, аби людина розпоряджалася своїм життям сама, адже людині тоді буде дозволено все. Найперше тому, що релігія тримає людство в покорі століттями, сформована чітка система цінностей, які мають досить високий вплив на нас» [3, с. 65].

З погляду сучасного розвитку українського суспільства впровадження евтаназії, як форми впливу нехай навіть і на безнадійних хворих, не має під собою достатнього підґрунтя. Пов'язано це з неможливістю належним чином визначити правомірність здійснення евтаназії та імовірністю зловживань з боку медичного персоналу.

До того ж необхідно враховувати і неадекватну оцінку того, що відбувається, хворими, які знаходяться у вкрай важкому стані. Медичні технології дозволяють зараз активно боротись з патологічними станами, лікування яких ще десять-п'ятнадцять років тому було досить проблематичним. Щодо питання про право людини на смерть як підстави для евтаназії, важливо вказати, що наступна реалізація цього права як наполягання хворого на виконанні свого бажання призведе до фактичного визнання правомірності-убивства. Якщо право на життя — природне право кожної людини, то право на смерть - далеко не безперечна категорія.

У даний час, враховуючи зміни менталітету людей, інтеграцію у світове співтовариство і вступ України до багатьох міжнародних організацій, не можна виключати підвищення актуальності і значення питання про законодавче закріплення евтаназії. З цієї причини вважаємо за необхідне на сучасному рівні розвитку медико-правової науки, використовуючи теоретико-правові механізми, здійснити також і етико-філософський аналіз проблем евтаназії.

Варто констатувати, що у поєднанні з особливостями соціально-економічного і правового статусу людини і громадянина в Україні, легалізація евтаназії не є достатньо обґрунтованою. Необхідно в тому числі орієнтуватися на положення клятви Гіппократа, що містить такі рядки: "Я не дам нікому смертельного засобу, якого у мене просять і не вкажу шляхи для подібного задуму". Велика кількість помилкових діагнозів, труднощі визначення дійсно безнадійного стану хворого, істинне призначення лікаря як хранителя життя і здоров'я - ці й низка інших причин виправдовують неможливість законодавчого закріплення евтаназії. Народження людини, а також її відхід з життя - природні біологічні процеси. Наділяти кого-небудь правом прискорювати смерть іншої людини неприпустимо. За іншого підходу мова йшла б про медичну допомогу як засіб забезпечення права на смерть, що неприпустимо як через відсутність такого легального права, так і через державну позицію, відповідно до якої медицина повинна сприяти збереженню і зміцненню життя і здоров'я людини. Лише тільки тоді, коли лікарі зможуть ставити в повній мірі достовірні діагнози, лише тоді можна буде міркувати на рахунок усіх можливих способів евтаназії для тих людей, котрі приречені та самі бажають цього.

Список використаних джерел:

1. Ворона В.А. Право на евтаназію як складова права людини на життя / В.А. Ворона // Право України. – 2010. – № 5. – С. 199–205.
2. Дмитриев Ю.А. Право человека на достойную жизнь как конституционно-правовая категория / Ю.А. Дмитриев // Конституционный строй России. – М., 1996. – Вып. III. – С. 54–62. 3.
3. [Ольховик І. І.](#) Евтаназія: реалізація права на смерть чи порушення права на життя [Електронний ресурс] / І. І. Ольховик // [Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"](#). - 2017. - № 16(2). - С. 64-66.
4. [Островська Б. В.](#) Евтаназія vs права на життя: проблема прав людини [Електронний ресурс] / Б. В. Островська // [Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України](#). - 2017. - № 3. - С. 47-53.

ГАРАНТІІ ЗАКОННОСТІ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ОРД ТА НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Штука Олександра Миколаївна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 4-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Шевчук Оксана Юріївна**.

Державно – правовою передумовою виникнення, формування і розвитку ОРД стала необхідність забезпечення особистих прав і свобод людини, захист державного і громадського майна від злочинних посягань, зміцнення

законності. Поряд із судом, прокуратурою та іншими правоохоронними органами оперативні підрозділи покликані охороняти і зміцнювати правопорядок, тобто захищати певну систему суспільних відносин, закріплених нормами права.

Проблема забезпечення законності в ОРД має вираз у двох площинах:

- по-перше, сама професійна діяльність органів, що здійснюють ОРД по попередженню своєчасному виявленню і припиненню злочинів направлена на забезпечення суворого і неухильного дотримання, виконання громадянами, посадовими особами, організаціями і установами норм права, охороняючи суспільство від злочинних посягань, що представляє собою головну мету їхнього функціонування;

- по-друге, забезпечення законності в діяльності самих правоохоронних органів, що є засобом досягнення цілей їх функціонування.

Значний внесок у дослідження проблеми забезпечення законності в ОРД зробили такі вчені, як: О.М. Бандурка, В.Б. Вишня, В.Л. Грохольський, О.М. Джужа, О.Ф. Долженков, І.П. Козаченко, Я.Ю. Кондратьєв, М.Й. Курочка, В.А. Некрасов, Д.Й. Никифорчук, С.В. Обшалов, Ю.Ю. Орлов, М.А. Погорецький, Є.В. Рижков, Ю.В. Черкасов, І.Р. Шинкаренко, а також зарубіжні вчені: Я.В. Давидов, С.І. Захарцев, Ю.Ф. Кваша, А.Г. Лекарь, В.А. Лукашов, А.Г. Маркушин, В.С. Овчинський, В.Г. Самойлов, В.А. Синілов, А.А. Чувилєв, В.К. Шаров, В.П. Шиєнок, А.Ю. Шумилов та інші.

Законність являє собою складну юридичну категорію, яка має багатовікову історію. Перші паростки даної ідеї з'явилися ще за часів античності. Ідея законності пов'язана з іменами Сократа, Демокріта, Платона, Арістотеля, Цицерона. За Демокрітом, “людське суспільство” — це продукт потреби і усвідомлення користі колективного життя людей, їх об'єктивно зумовленого та усвідомленого прагнення до спілкування один з одним. Держава ж у вигляді таких наслідків виявлення, як закони, війни, насилля, суд і таке інше, виникає як людська установка, як штучно створений людьми порядок, як результат умовної згоди. Таким чином, згідно з його поглядами, закони мають природний характер, вони створюються людьми, відображаючи людську рівність перед законом від природи, а тому в змісті законів повинна бути передбачена ця природна рівність.

Історія розвитку людства свідчить, що діяльність яку тепер прийнято називати оперативно-розшуковою, здійснювалась з метою збору відповідної інформації протягом багатьох віків і продовжує здійснюватися сьогодні в галузі: політики, економіки, оборони, державної безпеки, боротьби зі злочинністю, особливо з такими небезпечними її проявами як: групова, рецидивна та організована, тобто діяльність організованих груп, що діють за попередньою змовою та діяльність злочинних організацій, що ведуть приховану злочинну діяльність. Здійснюючи ОРЗ оперативні працівники зобов'язані враховувати те що, незважаючи на їхній переважно негласний характер всі ОРЗ мають здійснюватися суто у рамках діючого законодавства. Виключно законами України визначаються права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод.

Підвищення ефективності боротьби із злочинністю на сучасному етапі, яка набуває професіоналізму, організованості, транснаціоналізації, а також зміцнення гарантії забезпечення прав, свобод та законних інтересів особи в кримінальному судочинстві потребують удосконалення інструментарію отримання доказів у кримінальному процесі.

Саме на вирішення цих стратегічних завдань реформування кримінального процесу і була спрямована ідея введення до КПК України інституту негласних слідчих (розшукових) дій. На мою думку, ця ідея вирішить низку проблемних питань, які на сьогодні існують в чинному законодавстві та практиці правоохоронної діяльності, зокрема, зближення ОРД й кримінального процесу.

Негласність означає неочевидність, скритність слідчих (розшукових) дій, що проводяться, від осіб, які в них не беруть участь, зокрема, від співробітників слідчих та оперативних підрозділів, але насамперед від об'єктів, щодо яких вони проводяться. Така форма проведення слідчих (розшукових) дій дозволяє попередити можливу протидію розслідуванню злочину, гарантувати безпеку учасників кримінального провадження, зібрати відомості про злочин та особу, яка його вчинила. Що стосується терміну «слідча (розшукова) дія», то розробники КПК зазначають, що слідчі (розшукові) дії є діями, спрямованими на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні (ч. 1 ст. 233 КПК України).

Як підставу для проведення негласних слідчих (розшукових) дій закон визначає і наявність інформації про злочини, які вчинені невстановленими особами. Такі злочини на практиці найчастіше називають неочевидними злочинами. Це можуть бути вбивства, крадіжки, умисне знищення або пошкодження майна, виготовлення або збут підроблених грошей чи цінних паперів та інше. Неочевидними вважаються й такі злочини, коли потерпілий не може або відмовляється повідомити місце, спосіб та інші обставини вчинення щодо нього злочину, прикмети злочинців, їх склад, розмір шкоди, завданої злочинцем, тощо.

Необхідно звернути увагу на допустимість, одержаних у результаті проведення тієї чи іншої негласної слідчої (розшукової) дії, доказів у кримінальному провадженні. Необхідно зазначити, що чинне кримінально-процесуальне законодавство не надає можливості об'єктам ОРЗ отримати інформацію щодо проведення відносно них відповідних заходів. Але чинний КПК повинен вирішує цю проблему. Відповідно до ст. 253 особи, конституційні права яких були тимчасово обмежені в ході проведення негласних слідчих (розшукових) дій, а також підозрюваний, його захисник повинні бути письмово повідомлені про це прокурором або за його дорученням слідчим.

FIFA CORRUPTION CASE

Ярмоленко Олександр Ігорович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 3-го курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: старший викладач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ **Марченко Ірина Володимирівна**.

In 2015, U.S. federal prosecutors disclosed cases of corruption by officials and associates connected with the Fédération Internationale de Football Association (FIFA), the governing body of association football, futsal and beach soccer.

Near the end of May 2015, fourteen people were indicted in connection with an investigation by the United States Federal Bureau of Investigation (FBI) and the Internal Revenue Service Criminal Investigation Division (IRS-CI) into wire fraud, racketeering, and money laundering. The United States Attorney General simultaneously announced the unsealing of the indictments and the prior guilty pleas by four football executives and two corporations.

The investigation mostly revolved around collusion between officials of continental football bodies CONMEBOL (South America) and CONCACAF (Caribbean, Central and North America), and sports marketing executives. The sports marketing executives were holders of media and marketing rights for high-profile international competitions including the Americas' FIFA World Cup qualifying tournaments, and showpiece tournaments CONCACAF Gold Cup and Copa América.

In total, seven current FIFA officials were arrested at the Hotel Baur au Lac in Zürich on May 27. They were preparing to attend the 65th FIFA Congress, which was scheduled to include the election of the president of FIFA. They are expected to be extradited to the United States on suspicion of receiving US\$150 million in bribes. There was also a simultaneous raid on the CONCACAF headquarters in Miami, and later, two further men handed themselves in to police for arrest: Jack Warner and marketing executive Alejandro Burzaco. Two further arrests of FIFA officials at the hotel occurred in December 2015.

The arrests case triggered Australia, Colombia, Costa Rica, Germany and Switzerland to open or intensify separate criminal investigations into top FIFA officials for corruption.

The 2015 arrests center on the alleged use of bribery, fraud and money laundering to corrupt the issuing of media and marketing rights for FIFA games in the Americas, estimated at \$150 million, including at least \$110 million in bribes related to the Copa América Centenario to be hosted in 2016 in the United States. In addition, the indictment handed down by the U.S. District Court in Brooklyn, New York, alleges that bribery was used in an attempt to influence clothing sponsorship contracts, the selection process for the 2010 FIFA World Cup host, and the 2011 FIFA presidential election. Specifically, an unnamed sports equipment company – identified in multiple sources as Nike, Inc – is alleged to have paid at least \$40 million in bribes to become the sole provider of uniforms, footwear, accessories, and equipment to the Brazil national team.

Laws used in charging

The Department of Justice has not charged anybody at FIFA with bribery because American federal bribery laws cover only payments to government officials. Prosecutors have instead alleged racketeering, wire fraud, and money laundering conspiracies under the Racketeer Influenced and Corrupt Organizations Act (RICO) Act, which was intended for use against the Mafia. In addition, officials have been charged with violations of the Travel Act. The relevant part of the law essentially says that it is illegal to engage in interstate or foreign travel, or use the mails or "any facility in interstate commerce" to promote, manage, establish or carry on an illegal activity. That activity can be illegal under either federal or state law. Bribery is definitely included on the list of what is considered an illegal activity under the Travel Act. Any relevant transaction, even if it is only tangentially related to America, can be targeted. In one instance, a representative of First Caribbean International Bank in the Bahamas flew to New York to pick up a cheque for \$250,000 (the alleged bribe) from the bribe recipient to transport it safely back to the defendant's bank account.

Interpol

On June 12, 2015, international law enforcement agency Interpol announced it was suspending a 20 million euro donation by FIFA to fund an anti-gambling and match fixing program. Four million euros was spent in the first two years on prevention and education and another 1.5 million euros was set to be spent in the remaining eight years.

An Interpol spokesman said, "The agreement with FIFA includes a clause which states that 'the Funding Party declares notably that its activities are compatible with the principles, aims and activities of Interpol'. All external partners, whether public or private, must share the fundamental values and principles of the organisation, as well as the wider law enforcement community.

Список використаних джерел:

- www.bbc.com
- www.interpol.int
- www.latimes.com
- www.goal.com

INTERNATIONAL LEGAL EXPERIENCE IN THE FIELD OF FIGHTING WITH DRUG TRAFFICKING

Яровий Ілля Дмитрович, студент 2 курсу, факультету № 2 НАВС
Науковий керівник: старший викладач кафедри
іноземних мов НАВС **Скриник Л.М.**

The beginning of the XXI century can be marked by globalization processes, which cover different spheres (political, financial, informational, etc.). These changes in general are positive. However, globalization has a shadow side. It is characterized

by the intensification of illegal activities, such as organized crime, international terrorism and drug trafficking.

Using huge profits from the sale of drugs, international criminal syndicates affect the politics and economy of both individual countries and entire regions (Latin America, South-East Asia). According to experts, its drug traffic is far superior to other types of organized crime

Assessing the extent of illicit drug trafficking, German scientists point out that the illegal drug trafficking in Germany is estimated at 4.4 to 5.8 billion Euros most of which goes to accounts of criminal gangs that have long been the main source of income for drug trafficking [1, p. 3-5]. In view of the above, it is considered appropriate to analyze international experience in the field of combating illicit drug trafficking and, based on the analysis carried out, propose separate mechanisms for its implementation into national legislation.

Illicit drug trafficking and its organized segment – drug trafficking – have a tendency to increase in the world and are among the most dangerous types of organized crime that threatens the security of an individual country and the planetary community as a whole. They are characterized by transnational character, professionalism, high technical equipment of criminal gangs, the presence of their own intelligence and counterintelligence, possession of the latest forms and methods of counteracting law enforcement and judicial authorities. In addition, drug trafficking leads to an increase in the number of drug addicts, an increase in voluntary and violent crime [2, p. 101].

The prevalence of crimes related to illicit drug trafficking requires continuous improvement of the activities of law enforcement agencies and the development of national legislation in the specified area. In view of the above, it is necessary to take into account the experience of foreign countries that, in the face of the problem of illicit drug trafficking, developed and implemented in their territories a complex of measures to combat drug trafficking.

Analysis of these measures allows the majority of states to be divided into three main groups of counteraction to drug trafficking.

The first group is "a group of hard politics". This group of countries includes Malaysia, Iran, Pakistan, China, etc., where the struggle is by the most rigorous means, up to the death penalty, and the legislation regarding drug dealers is maximally strengthened. For example, in Iran only more than one and a half years in accordance with the 1989 Law, more than a thousand people were publicly executed [3, p. 32].

In Hong Kong, a region particularly affected by trafficking in human beings, life imprisonment is imposed on persons trafficked in one of the 97 types of drugs traded in commerce, as well as in mediation, drug manufacture or possession for trade purposes. Up to 15 years' imprisonment may be the punishment for preparing for drug trafficking or for participating in import-export of narcotic raw materials, as well as for managing or participating in consortiums dealing with import-export. Up to 10 years of imprisonment is imposed on other accomplices of drug-related crimes, and up to 3 years are guilty of possession or consumption of drugs.

The second group is "liberal". This group of countries includes those in which some types of "light" drugs were partially allowed. The most famous of its representatives is the Netherlands. However, after analyzing the Dutch version of the solution to the above question, one can find that there is practically no experience in counteracting drug trafficking in this country. There is a dual standard for drugs, which allows, on the one hand, exporting marijuana to Western Europe, grown on the territory of the state, and on the other – stimulates the flow of drug addicts. Moreover, Holland, in the first place Amsterdam, has turned into a "drug whole in Europe" [4, p. 4].

The third group is the "hard control group". It is inherent in countries belonging to this group (USA, UK, France, etc.) that strict control of the circulation of any type of narcotic drugs is carried out by the state authorities, there is an active opposition to the drug mafia, but the most radical measures are not taken. In the United States, in most states there is a punishment not only for storage and use, but even for the attempt to purchase drugs. In England and France drug addicts are sent for forced treatment (during the years of Soviet rule we also had a form of medical and labor rehabilitation of drug addicts and alcoholics). At the same time, in these countries, the fight against drugs at the legislative level is combined with powerful anti-drug propaganda, aimed, first of all, at the most vulnerable categories of the population – the unemployed, students and students.

According to experts, about 80% of all drugs sold in the US come from abroad: cocaine and heroin from the South American states, and synthetic drugs from Western Europe.

In 1973, the United States established an Anti-Drug Administration (DEA), which employs about 20,000 people. In addition to DEA, the functions of combating drug trafficking are assigned to all US intelligence agencies. This kind of activity is carried out by the CIA, the FBI, the State Department of the Interior, customs authorities, coast guard, tax services, police, etc. Over the years of its existence, DEA has opened dozens of missions around the world, whose employees, together with local law enforcement agencies, identify ways of transporting and major drug suppliers in the United States.

Since October 2007, the United States, in cooperation with Mexico, has been implementing the "Merida" program aimed at countering the illicit traffic in narcotic drugs and related forms of organized crime. The program provides for supplies from the United States to Mexico of equipment and technology for the fight against drug cartel worth \$ 1.3 billion [5].

In November 2011, the United States, together with Brazil and Bolivia, created another alliance aimed at combating international drug trafficking. The three countries agreed on joint actions against the production and distribution of cocaine and the destruction of new plantations of coca. These include, in particular, the intensified control over the transfer of illegal cargoes of drugs at the borders with Chile, Peru and Argentina.

Consequently, the analysis of international legislation and practices on combating illicit drug trafficking makes it possible to come to the following conclusions:

- In foreign countries there is a practice of legislative regulation of the main aspects of combating illegal drug trafficking;

- Given the globalization of drug trafficking, most states are increasing their responsibility for illicit acts related to illicit drug trafficking. Moreover, more stringent liability is foreseen for the production of drugs, especially for the purpose of profit and in large quantities, as well as illicit trade, especially organized.

- The world experience of legislative forms of combating illicit drug trafficking can be also used in Ukraine in the course of improving national legislation and reforming the legal system.

- The general strategy of combating the spread of drug addiction should provide for simultaneous activities in two directions. First, it is necessary that it is developed and carried out simultaneously on two levels: top (state policy and legislative regulation) and lower (regular proposals to the legislation and legislative initiative of departments, institutions and organizations, first of all, law enforcement agencies, planning of specific anti-drug actions, etc.). Secondly, it must properly influence all stages of drug trafficking: demand – production – supply – distribution.

Список використаних джерел:

1. Schweer T., Schtrasser H. Drogenmarkt in Deutschland: die Szeneim Wandel // *Aus Politik und Zeitgeschichte*. – В 9/99.
2. Pogoretsky M. A. Agency work of the federal law enforcement agencies in the field of combating illicit drug trafficking.
3. Antonyan Yu. M., Knyazev V.V. Fighting illegal drug trafficking abroad.
4. Evlanova O. A. The Impact of Migrants' Crime on the Organized Criminal Market // *Organized Crime and Organized Crime*.
5. *Crime and Punishment in England, USA, France, Germany, Japan: The Common Part of Criminal Law*.

ЗМІСТ

1. Андріяш Є.В. ILLEGAL DRUG TRAFFICKING AS A GLOBAL PROBLEM OF THE INTERNATIONAL COUNTRIES OF THE WORLD.....	3
2. Баран Наталія Олександрівна. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ, ЗАФІКСОВАНІ В АВТОМАТИЧНОМУ РЕЖИМІ.....	5
3. Баркова Анастасія Олексіївна. ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ОСВІДУВАННЯ ОСОБИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ.....	7
4. Барташук Катерина Володимирівна ЕКОНОМІЧНА ЗЛОЧИННІСТЬ ЯК КРИМІНАЛЬНА ЗАГРОЗА БЮДЖЕТНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ.....	11
5. Бастриков Владислав Олександрович. ПРОЯВИ РЕЛІГІЙНОГО ЕКСТРЕМІЗМУ В СУЧАСНІЙ ПОЛІТИЦІ СВІТУ.....	14
6. Баштова Ольга Григорівна. КІБЕРЗЛОЧИНИ, ПОВ'ЯЗАНІ З КРИПТОВАЛЮТОЮ.....	16
7. Баштова Ольга Григорівна. ПОЧАТОК ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ: ЗАКОНОДАВЧА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	19
8. Баштова Ольга Григорівна. ІСТОРИЧНО-ПРАВОВИЙ ОГЛЯД СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	21
9. Бережна Анастасія Андріївна. ОРГАНІЗАЦІЯ І ТАКТИКА ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ ПОВ'ЯЗАНИХ З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ.....	23
10. Білик Людмила Леонідівна. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ.....	24
11. Білоцерківський Максим Олександрович. TERRORISM IN THE WORLD.....	26
12. Бондар В'ячеслав Юрійович. РОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ «АТОМУ» В АНТИЧНІЙ ФІЛОСОФІЇ.....	30
13. Бондар Ірина Юріївна СВІТОВИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ ДОСВІД: ЦЕНТРАЛЬНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА ТА НАЦІОНАЛЬНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО УКРАЇНИ.....	32
14. Бондаренко Оксана Миколаївна. ДОПУСТИМІСТЬ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	34
15. Бондя Наталія Володимирівна. ТАКТИЧНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРИЙОМИ ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ.....	38
16. Борисенко Руслан Володимирович. BIOMETRIC TYPE OF SURVEILLANCE IN COMBATING TERRORISM.....	41
17. Буряченко Олеся Анатоліївна. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ КОМП'ЮТЕРНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ.....	42
18. Васюта Юлія Володимирівна. ПРЕЗУМПЦІЯ НЕВИНУВАТОСТІ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОВЕДЕНОСТІ ВИНИ ОСОБИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	46

19. Васюта Юлія Володимирівна. ВИДИ ЗАПОВІТІВ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ.....	48
20. Вахнеко Сергій Володимирович. ПРОБЛЕМИ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ МІЖ ЧОЛОВІКАМИ ТА ЖІНКАМИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА.....	51
21. Вахненко Сергій Володимирович КОРУПЦІЙНІ ЧИНИКИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	53
22. Вересенко А.В. СУТНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО БЮРО УКРАЇНИ.....	56
23. Гаращенко Юлія Сергіївна. БАНКІВСЬКІ КАРТКИ ЯК ПРЕДМЕТ ШАХРАЙСТВА.....	57
24. Гаращенко Юлія Сергіївна. US DEPARTMENT OF STATE.....	61
25. Гвоздюк Віталій Валерійович. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО НА ЕТАПІ ПОЧАТКОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	63
26. Глоба Анастасія Олександрівна. ІДЕЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУПІЛЬСТВА У НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ.....	65
27. Говрас Валентина Олександрівна. ПРОБЛЕМИ КРУГООБІГУ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ.....	68
28. Голець Людмила Вікторівна. ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВЕ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА РОЗКРИТТЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ НЕЗАКОННИМ ЗАВОЛОДІННЯМ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ.....	69
29. Горюшкіна Анастасія Ігорівна. РОЛЬ ЗМІ У ФОРМУВАННІ І УПРАВЛІННІ МАСОВОЮ СВІДОМІСТЮ.....	72
30. Горюшкіна Анастасія Ігорівна. ЗАПОБІГАННЯ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНОМУ ТРАВМАТИЗМУ.....	73
31. Гребеник Сергій Володимирович. WORLD PRACTICE OF PROTECTION PUBLIC ORDER.....	75
32. Григор'єва Анастасія Андріївна. USING WIRETAP IN COMBATING CRIME.....	79
33. Гричаненко Яна Володимирівна. ДІЛЬНИЧНИЙ ОФІЦЕР ПОЛІЦІЇ ЯК ПРЕДСТАВНИК НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ НА ПОЛІЦЕЙСЬКІЙ ДІЛЬНИЦІ.....	82
34. Губань Олександра Вікторівна. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ СЛІДЧОГО ПРИ ВИКОНАННІ НИМ СЛУЖБОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ.....	83
35. Данильонук Неля Дмитрівна. ДО ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ І НАГЛЯДУ В ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	86
36. Данченко Михайло Ігорович. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТАКТИЧНІ ТА ПРОГРАМНО-ТЕХНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИЛУЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	88
37. Дмитренко Аліна Олександрівна. СТАТУС ЖІНКИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ.....	91

38. Дмитренко Аліна Олександрівна. THE ECONOMICS OF TERRORISM.....	94
39. Дмитренко Аліна Олександрівна ОСНОВНІ ПРИЧИНИ НИЗЬКОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕЛЕКТРОННИХ ПЕТИЦІЙ В АСПЕКТІ ПРОБЛЕМ ОСКАРЖЕННЯ.....	96
40. Дмитренко Аліна Олександрівна ВПЛИВ НИЗЬКОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА РІВЕНЬ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ.....	99
41. Дмитрієв Сергій Миколайович. ДО ПОНЯТТЯ ЗАЯВНИКА ЯК УЧАСНИКА ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ ОКРЕМОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	101
42. Дон Руслана Олегівна. ДОСТУП ДО ВІДОМОСТЕЙ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА НЕДОПУСТИМІСТЬ ЇХ РОЗГОЛОШЕННЯ ПРЕДСТАВНИКАМИ ЗМІ.....	103
43. Донець Ганна Василівна ПРОФІЛАКТИКА КОРУПЦІЙНИХ ПРОЯВІВ В УКРАЇНІ.....	105
44. Дояр Євгеній Володимирович ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ, ЯК ТИМЧАСОВИЙ ЗАПОБІЖНИЙ ЗАХІД.....	108
45. Драгомарецька Христина Іванівна ОЦІНКА КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ.....	110
46. Дудко Анастасія Геннадіївна. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО – ПРАВОВИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ЇХ РЕФОРМУВАННЯ.....	113
47. Дубовик Катерина Віталіївна. ІСТОРИЧНІ ТИПИ ДІАЛЕКТИКИ.....	116
48. Животовська Світлана Андріївна. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ.....	118
49. Жидков Валерій Леонідович. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ ДЕТЕКТИВІВ НАЦІОНАЛЬНОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО БЮРО УКРАЇНИ З ЕКСПЕРТАМИ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ.....	120
50. Жовнодій Катерина Вікторівна. ІНСТИТУТ СЛІДЧОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ: ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	124
51. Жовнодій Катерина Вікторівна. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТАВЛЕННЯ ПОРУШНИКА.....	127
52. Замкова Ірина Олександрівна. НЕДОПУСТИМІСТЬ НЕЗАКОННОГО ВПЛИВУ УСУНЕННЯ ПРИСЯЖНОГО В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ ТА США.....	129
53. Запорожець Анастасія Костянтинівна. СУЧАСНИЙ СТАН КІБЕЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ.....	131
54. Запорожець Анастасія Костянтинівна. ТЕОРІЯ ТРИВИМІРНОЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ЗВУКУ.....	134
55. Запорожець Анастасія Костянтинівна. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ СУДУ ПРИСЯЖНИХ.....	137
56. Запотоцька О.В. ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ РЕЄСТРАЦІЇ ЯК ЗАСОБУ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ.....	138

57. Зіневич Нікіта Юрійович. NATIONAL AND EUROPEAN COUNTERMEASURES AGAINST INTERNATIONAL CRIME NETWORKS..	142
58. Іваненко Лілія Олексіївна. СУТЬ ТА МІСЦЕ ЕКСГУМАЦІЇ ТРУПА В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	144
59. Іванченко А.В. ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СФЕР МОБІЛІЗАЦІЇ.....	146
60. Ільєнко Вікторія Михайлівна. АДМІНІСТРАТИВНИЙ НАГЛЯД, ЯКИЙ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	149
61. Калашник Єлизавета Сергіївна. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ.....	151
62. Кардашевський Юрій Романович. ЗМІСТ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, КЕРОВАНОЇ АНАЛІТИЧНОЮ РОЗВІДКОЮ.....	153
63. Конончук Анна Олегівна ДОМАШНІЙ АРЕШТ ЯК ЗАПОБІЖНИЙ ЗАХІД: ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРАВозАСТОСОВНИХ РЕАЛІЙ.....	155
64. Карюк Яна Миколаївна. THE DEATH PENALTY AS A FORM OF VIOLATION OF HUMAN RIGHTS.....	157
65. Король Марина Геннадіївна. ТЕНДЕНЦІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	159
66. Король Марина Геннадіївна. ВИКОРИСТАННЯ ТАКТИЧНИХ ПРИЙОМІВ ДОПИТУ ПОТЕРПІЛИХ ЖІНОК ВІД НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ У БЕЗКОНФЛІКТНІЙ СИТУАЦІЇ.....	162
67. Король Марина Геннадіївна. TRENDS OF TRAFFICKING OF HUMANS IN UKRAINE AT THE MODERN STAGE.....	163
68. Костенко Ірина Сергіївна. ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ ПСИХОАНАЛІЗУ ФРЕЙДА.....	166
69. Крупніченко Яна Сергіївна. ФІЛОСОФСЬКІ ПОГЛЯДИ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ.....	167
70. Кулик Оксана Романівна. ТАКТИКА ДОПИТУ У КОНФЛІКТНИХ СЛІДЧИХ СИТУАЦІЯХ.....	171
71. Кундельська Ірина Сергіївна. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	174
72. Кундельська Ірина Сергіївна. ЗАЛУЧЕННЯ СПЕЦІАЛІСТІВ У ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННІ ПІД ЧАС ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ РЕВІЗІЙ.....	176
73. Кухаревська Оксана Русланівна ОРГАНІЗАЦІЯ І ТАКТИКА ЗДІЙСНЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ ЯК ПРЕВЕНТИВНОГО ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ЗАХОДУ.....	179
74. Кухаревська Оксана Русланівна. THE FIGHT AGAINST DRUGS TRAFFICKING AND THEIR USE IN THE WORLD.....	181
75. Левченко Юрій Олександрович ДЕТЕРМІНАНТИ НЕЗАКОННОГО ЗАВОЛОДІННЯ АВТОТРАНСПОРТОМ В УКРАЇНІ.....	183
76. Лемак Даріна Романівна ЗЛОЧИНИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ І ЛЮДСЬКИМИ ОРГАНАМИ.....	187

77. Лесик Яна Владиславівна. НЕЛЕГАЛЬНА МІГРАЦІЯ, ЯК НЕГАТИВНЕ ЯВИЩЕ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	189
78. Литвинова Олександра Олегівна. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ДОКАЗУВАННЯ НА СТАДІЇ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ.....	191
79. Лось Юлія Романівна. ФІЛОСОФСЬКІ ПОГЛЯДИ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ.....	194
80. Лубчук Наталія Петрівна. КОНФЛІКТИ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ В СЛУЖБОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ.....	197
81. Лук'яненко Лілія Олександрівна. ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	200
82. Лук'яненко Лілія Олександрівна. СЛІДЧИЙ СУДДЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	202
83. Мала Ірина Олексіївна. LA LUTTE CONTRE LA TRAITE DES ÊTRES HUMAINS.....	204
84. Мальована Олена Михайлівна. СЛІДЧИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ УМИСНОГО ПОШКОДЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ.....	206
85. Манубата Д.Е. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБЛИВОСТЕЙ РЕФОРМУВАННЯ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	209
86. Марков Михайло Миколайович. ДОТРИМАННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ОРД.....	211
87. Марценюк Юлія Юріївна. ВИБОРИ ТА ЇХ РОЛЬ У ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ ДЕРЖАВИ.....	213
88. Матвійчук Анжеліка Віталіївна. СИСТЕМА ТА СТРУКТУРА ПІДРОЗДІЛІВ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ У ВІДНОШЕННЯХ З ПОЛІЦІЄЮ.....	215
89. Матвійчук Анжеліка Василівна ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПОРТРЕТ ВБИВЦІ.....	217
90. Мельник Ірина Олегівна. АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В НАПРЯМКУ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ.....	219
91. Мельник Марина Сергіївна. ПРАВО НА ІМ'Я ЯК ОСОБИСТЕ НЕМАЙНОВЕ ПРАВО.....	221
92. Микитюк Юлія Сергіївна. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВОЛОНТЕРСТВА В УКРАЇНІ.....	225
93. Мирончук Юлія Валентинівна. ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ВІТЧИЗНЯНОГО ТА ЗАРУБІЖНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ ПОЛІЦІЄЮ БЕЗ ПОПЕРЕДЖЕННЯ.....	228
94. Миронюк Тетяна Василівна. ДЕТЕРМІНАНТИ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	230
95. Молодих Елла Вікторівна. ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗНАНЬ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	233

96. Молодих Елла Вікторівна. ТЕХНОЛОГІЯ BLOCKCHAIN (БЛОКЧЕЙН) ТА ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ В ДЕРЖАВНОМУ ЗЕМЕЛЬНОМУ КАДАСТРІ УКРАЇНИ.....	235
97. Мощанська Руслана Ярославівна. ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ЕВТАНАЗІЇ.....	238
98. Мужчина Тетяна Станіславівна. ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІЦІЇ З ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА.....	241
99. Нирко Ігор Віталійович. CYBERCRIME IN THE WORLD.....	243
100. Ніжинська Юлія Сергіївна. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ.....	245
101. Ніколаєнко Роман Анатолійович ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПІД ЧАС ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ВИГОТОВЛЕННЯМ ТА РОЗПОВСЮДЖЕННЯМ ФАЛЬСИФІКОВАНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ.....	247
102. Острик Галина Валеріївна. ДОСУДОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ КІБЕРЗЛОЧИНІВ.....	249
103. Острик Галина Валеріївна. ОРГАНІЗОВАНА ЗЛОЧИННІСТЬ ЯК НАЙВИЩА СТАДІЯ КРИМІНАЛІТЕТУ.....	251
104. Павліченко Ірина Богданівна АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ОПИТУВАННЯ ОСОБИ, ЯК ПРЕВЕНТИВНОГО ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ЗАХОДУ.....	253
105. Падурар Крістіна Андріївна. ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА РОЗКРИТТЯ ЗЛОЧИНІВ ТЕРОРИСТИЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	256
106. Падурар Крістіна Андріївна. LA LUTTE CONTRE LE TERRORISME EN FRANCE.....	258
107. Пакало Антон, Перушко Максим. TECHNIQUES IN INVESTIGATING CRIMES COMMITTING BY ORGANISED GROUPS AGAINST CULTURAL PROPERTY.....	260
108. Перушко Максим Олександрович. СОЦІАЛЬНО НАТУРАЛІСТИЧНА ДОКТРИНА ЯК ОСНОВА РЕФОРМИ В УКРАЇНІ.....	264
109. Перушко Максим Олександрович. ТЕХНОЛОГІЯ БЛОКЧЕЙН ТА ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ В ДЕРЖАВНОМУ ЗЕМЕЛЬНОМУ КАДАСТРІ УКРАЇНИ.....	267
110. Пилявець Інна Олександрівна. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЕКСТРАДИЦІЇ В УКРАЇНІ.....	270
111. Попович М.В. ДО ПИТАННЯ ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ.....	272
112. Ракул Оксана Володимирівна ПАРТИЦИПАТИВНИЙ БЮДЖЕТ ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ ФОРМУВАННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.....	274
113. Резніченко Марина Володимирівна. ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ.....	275

114. Робейко Оксана Ігорівна. НЕОБХІДНІСТЬ СКЛАДАННЯ БІЗНЕС-ПЛАНУ В РИНКОВИХ УМОВАХ.....	278
115. Розовик Ірина Валентинівна. СПРАВЕДЛИВІСТЬ ЯК ПРАВОВА ЦІННІСТЬ І ГАРМОНІЗУЮЧИЙ ЧИННИК ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРАВОВОЇ ДІЙСНОСТІ.....	280
116. Руденко Владислав Олександрович. ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ СТ.368 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ.....	282
117. Самборська Марія Анатоліївна. НАЦІОНАЛЬНИЙ ХАРАКТЕР І ПОЛІТИЧНА МЕНТАЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.....	284
118. Сарібекян Юлія Артурівна МІСЦЕ ТА РОЛЬ РЕЛІГІЇ У СВІТОГЛЯДІ ЛЮДИНИ.....	286
119. Сідлак Артем Леонідович. БОРОТЬБА З ТЕРОРИЗМОМ У СВІТІ.....	288
120. Свириднюк Наталія Петрівна МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ЖЕРТВ ЗЛОЧИНІВ:ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ.....	290
121. Слободянюк Максим Миколайович. ОСНОВНІ ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ЗАТРИМАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ.....	293
122. Слободянюк Максим Миколайович. CRIMES AGAINST HUMANITY.....	296
123. Совецький Андрій Анатолійович. ПРОТИДІЯ ЗЛОЧИНАМ ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ, БОЙОВИХ ПРИПАСІВ, ВИБУХОВИХ РЕЧОВИН.....	299
124. Совтан Юлія Василівна. СТАТЕВІ ЗЛОЧИНИ: ХАРАКТЕРИСТИКА, РОЗСЛІДУВАННЯ, ПРОФІЛАКТИКА.....	301
125. Солтис Ольга Василівна. ДОПИТ ЧИ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю: ЩО ЕФЕКТИВНІШЕ ДЛЯ РОЗЛІДУВАННЯ?.....	303
126. Солтис Ольга Василівна. CRIME STORIES WITH STRANGE COINCIDENCES.....	306
127. Сплодитель Ольга Андріївна. АНТИКОРУПЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА...308	
128. Сподинський Богдан Олександрович. THE SUPPRESSION OF NUCLEAR TERRORISM AS THE MODERN TREND OF ANTI-TERRORIST ACTIVITIES OF COUNTRIES IN THE WORLD.....	311
129. Сподинський Богдан Олександрович ПОРЯДОК ТА ПІДСТАВИ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЗАХОДІВ ПРИМУСУ.....	314
130. Статкевич Євгеній Володимирович. ОРГАНІЗАЦІЯ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ.....	316
131. Таранова А.М. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛИНИХ ЗНАТЬ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ НЕНАЛЕЖНОГО ВИКОНАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ОБОВ'ЯЗКІВ МЕДИЧНИМ АБО ФАРМАЦЕВТИЧНИМ ПРАЦІВНИКОМ.....	318
132. Тарасенко Станіслав Володимирович. ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВА КОНЦЕПЦІЯ ГЕГЕЛЯ.....	320
133. Тарасенко Станіслав Володимирович. ЗНАЧЕННЯ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	324

134. Тітаренко Катерина Ігорівна. ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАКОННОСТІ ОПЕРАЦІЙ З КРИПТОВАЛЮТАМИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ.....	329
135. Томма Роман Павлович ПОНЯТТЯ, ПРАВОВИЙ СТАТУС ВИКЛАДАЧІВ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ (НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА).....	332
136. Торбич Оксана Ігорівна. ВЗАЄМОДІЯ СЛІДЧОГО ТА ОПЕРАТИВНОГО ПРАЦІВНИКА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	334
137. Трохимчук І.О. АКТУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО ВСТУПУ ДО ПАТРУЛЬНО-ПОСТОВОЇ СЛУЖБИ.....	336
138. Тута Наталія Олександрівна. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН В СИСТЕМІ МВС УКРАЇНИ.....	339
139. Трофименко Катерина МЕТОДИ АРГУМЕНТАЦІЇ У СУДОВИХ ДЕБАТАХ.....	341
140. Улянченко Ю.О. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ МОБІЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ В ОПЕРАТИВНО-СЛУЖБОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ.....	343
141. Філатов Герман Олександрович. ІНСТИТУТ УГОД У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	349
142. Хмилівська Юлія Вікторівна. МЕТОДИ СОЦІАЛЬНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ.....	350
143. Хоменко Марія Михайлівна. ГЕНЕЗА ЗАПОБІЖНИХ ЗАХОДІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ.....	355
144. Цепух Максим Володимирович. CHILD JOCKEYS.....	358
145. Цуркан Костянтин Анатолійович ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИНІВ, ЩО ВЧИНЮЮТЬСЯ НА РИНКУ ЗЕРНА, ПРОДУКТІВ ЙОГО ПЕРЕРОБКИ.....	361
146. Цюприк Володимир Ігорович. СУДОВА СИСТЕМА УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ЧАСІВ ГЕТЬМАНАТУ СКОРОПАДСЬКОГО.....	362
147. Чайка Віталій В'ячеславович СОЦІАЛЬНА УТОПІЯ ТА КОНЦЕПЦІЯ ДЕРЖАВИ ПЛАТОНА.....	365
148. Чорна Вікторія Григорівна. ПОНЯТТЯ ОБМЕЖЕНЬ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРАВІ.....	368
149. Шакотько Катерина Віталіївна. ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ГРОШОВИХ ЗНАКІВ.....	371
150. Шакотько Катерина Віталіївна. CRIME COMBATING IN NICARAGUA.....	374
151. Шевченко Віктор Олександрович. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	376
152. Шевчук Дмитро Олександрович. РАДИКАЛІЗМ ТА ЕКСТРЕМІЗМ ЯК ВНУТРІШНІ ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ.....	378
153. Шимків Анастасія Любомирівна. LAW ENFORCEMENT IN THE NETHERLANDS.....	380

154. Шкідченко Владислав Петрович. ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВІ ВИМІРИ ЕВТАНАЗІЇ.....	381
155. Штука Олександра Миколаївна. ГАРАНТІЇ ЗАКОННОСТІ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ОРД ТА НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ.....	383
156. Ярмоленко Олександр Ігорович. FIFA CORRUPTION CASE.....	386
157. Яровий Ілля Дмитрович. INTERNATIONAL LEGAL EXPERIENCE IN THE FIELD OF FIGHTING WITH DRUG TRAFFICKING.....	387